

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૨૧

છેલ્લામાં છેલ્લી વાત
લઈને આવે છે
આપના સુધી...

ઘટનાઓની વણગાર
વચ્ચે નિયમિત પહોંચે છે
આપના સુધી...

સત્ય અને નિષ્ઠાના
માર્ગે કર્તવ્ય નિભાવે છે
આપના સુધી...

ગુજરાત પાક્ષિક કાર્યાલય
માહિતી નિયામકની કચેરી,
ગુજરાત રાજ્ય,
બ્લોક નં. ૧૯/૧,
ડો. જીવરાજ મહેતા ભવન,
ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦.
ફોન : ૦૭૯-૨૩૨૫૪૪૧૨
ફેક્સ : ૦૭૯-૨૩૨૫૪૪૧૫
ઈ-મેઈલ :
gujaratmagazine@gmail.com
વેબસાઈટ :
www.gujaratinformation.gujarat.gov.in

સોશિયલ મીડિયાના બધાજ ટુલ્સ પર ગુજરાત પાક્ષિક
અને રોજગાર સમાચાર ઓનલાઈન જોઈ શકાશે

મીડિયાની સકારાત્મક ભૂમિકા ભજવતું

- ગુજરાત પહોંચ્યું ગામડે ગામડે...
- ગુજરાત વચ્ચું લોકઠેયે...

કારણ કે,

- સામયિકની લોકાભિમુખ નીતિ,
- સરકારનું નહિ, સાડા છ કરોડ ગુજરાતીઓનું પાક્ષિક...

જેમાં,

- નવી દિશા, નવી કલમ, નવા વિચાર,
- અધિકૃત માહિતી અને સતત સત્ય સમાચાર...

એનું પરિણામ છે...

- લોકોનો અદ્યત્ત ઉત્સાહ,
- વાચકોનો અસરકારક પ્રતિભાવ,
- વિવેચકોનો ઉમદા અભિપ્રાય...

અને ફેલાવામાં અગ્રહરોળમાં...

- ગુજરાતી ભાષામાં પ્રસિદ્ધ થતાં સામયિકોમાં અગ્રેસર ફેલાવો...!
- સમસ્યા અને સંવેદનાની વાતો...
- જનકલ્યાણની યોજનાની વાતો...
- લોકોની અપેક્ષાઓ અને સરકારના નિર્ણયોની વાતો...
- કાર્યસિદ્ધિઓ અને અવનવી અનેક વાતો...

● સ્વપ્ન ●

કોઈપણ કોમ્પ્યુટરાઈઝ પોસ્ટ
ઓફિસમાં અથવા જિલ્લા માહિતી
કચેરીઓ ખાતે ભરી શકાશે

વાર્ષિક સ્વપ્ન

રૂ. ૫૦-૦૦

ગુજરાત પાક્ષિક પ્રતિ પખવાડિયે લઈને આવે છે લોકકલ્યાણની
વાત, આમ જનતાને ઉપયોગી જાણકારીની વાત, સરકારી
યોજનાઓની વાત અને ગુજરાતના વણથંભ્યા વિકાસની વાત

**ગુજરાત રોજગાર સમાચાર
કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક - ૨૦૨૧**

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૨૧

- તંત્રી : અશોક કાલરીયા
- સહતંત્રી : અરવિંદ પટેલ
- કાર્યવાહક તંત્રી : પુલક ત્રિવેદી
- સંપાદક : જગદીશ આચાર્ય
- ઉપસંપાદક : ઉર્વિ રાવલ, શીરિન સૈયદ, નિશિથ ત્રિવેદી, બેલા મહેતા
- વિતરણ વ્યવસ્થા : ઈશ્વર ઠાકોર, જયેશ દવે, જે. બી. મુનિયા,
ગીતાબહેન દેસાઈ, પ્રકાશન શાખા, ગાંધીનગર
તથા જિલ્લા કચેરીઓ
- પ્રકાશક : માહિતી નિયામકની કચેરી,
ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.
- પ્રોસેસિંગ અને મુદ્રણ : સરકારી ફોટો લિથો પ્રેસ, અમદાવાદ.

કિંમત : ₹ ૨૦-૦૦

વિદ્યાર્થીઓને કારકિર્દી અંગેની જાણકારી અને માર્ગદર્શન મળી રહે એ આશયથી કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યો છે. અનુભવી અને વ્યવસાયિક તજજ્ઞો દ્વારા સંપૂર્ણ ચોકસાઈ રાખીને વિગતો પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે. આમ છતાં વિદ્યાર્થી મિત્રો કે વાલી મિત્રોને તેમાં કોઈ હકીકત અંગે વધુ જાણકારી પ્રાપ્ત કરવી હોય તો સંબંધિત લેખક / સંસ્થાનો સંપર્ક કરવા વિનંતી છે.
આ વિશેષાંકમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા લેખોનાં પુનઃ મુદ્રણ માટે માહિતી નિયામકશ્રીની પૂર્વ મંજૂરી મેળવવી આવશ્યક છે.

સંદેશ

સમાજને સંપૂર્ણપણે સુખમય અને સમૃદ્ધ બનાવવા માટે શિક્ષણ એક અતિ મહત્વનું પરિબળ છે. યોગ્ય શિક્ષણ અને જ્ઞાનસંચય થકી રચાયેલ સુંદર ભાવિ વ્યક્તિની સાથે રાજ્ય તથા રાષ્ટ્રની પ્રગતિમાં નિખાર લાવે છે.

અભ્યાસકાળ દરમિયાન જે તે વિષયમાં વિકસેલી રૂચિને ધ્યાનમાં રાખી ઉચ્ચ શિક્ષણ અને કારકિર્દીની રચાયેલી પસંદગી, સફળતાની એક પગથી બની રહે છે. કારકિર્દીની પસંદગી અંગે યોગ્ય દિશાસૂચન પણ અતિ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે.

ગુજરાત સરકાર પણ ભાવિ પેઢીને શિક્ષણથી સુસજ્જ કરવા અવિરત પ્રયાસો કરી શ્રેષ્ઠ ભૂમિકા ભજવી રહી છે. આજનો યુવાન માત્ર શાળા, કોલેજ જ નહીં, પરંતુ રાજ્ય અને રાષ્ટ્રનું ગૌરવ વધારે એવી કારકિર્દીને પસંદ કરી આગળ વધે તે આવશ્યક છે. આવા સમયે રાજ્યના માહિતી ખાતા દ્વારા 'ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૨૧'નું પ્રકાશન આવકાર્ય છે. પ્રકાશિત થનાર વિશેષાંક સર્વે વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય અને ઉત્તમ કારકિર્દી પસંદ કરવામાં અતિ ઉપયોગી બની રહે તેવી હાર્દિક શુભેચ્છા સાથે વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ કરે તેવી મંગલકામના કરું છું.

આપનો,

(વિજય રૂપાણી)
મુખ્યમંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

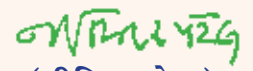

સંદેશ

વર્તમાન ડિજિટલ યુગમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે શિક્ષણની સાથે સાથે યોગ્ય માર્ગદર્શન મેળવવું એ ખૂબ અગત્યનું છે. વિદ્યાર્થી મિત્રોએ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા જેવી બાબત એ છે કે, કારકિર્દીની પસંદગીનો નિર્ણય ક્યારેય સાથીદારો અથવા સંબંધીઓ દ્વારા પ્રભાવિત થઈ ન લેવો જોઈએ. કારકિર્દી ઘડતર માટે વિદ્યાર્થીઓ પાસે ટેકનોલોજીના સમયમાં અનેક વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ, જાગરૂકતા, તકનિકી અને વૈવિધ્યસભર ઉદ્યોગની આવશ્યકતાઓની ઉપલબ્ધતા સાથે વ્યક્તિ હવે તેની વ્યક્તિગત રસ અને રૂચિઓના આધારે ચોક્કસ કારકિર્દી પસંદ કરી શકે છે.

વિદ્યાર્થીઓને વ્યક્તિગત ધોરણે કારકિર્દી ઘડતર માટે શ્રેષ્ઠ માર્ગદર્શન વિવિધ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના માધ્યમથી મળતું થયું છે. વિદ્યાર્થીઓ પોતાની રૂચિના આધારે કારકિર્દીનો માર્ગ નક્કી કરતા થયા છે. પોતાની ક્ષમતા, કૌશલ્ય પર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મૂકી જીવનમાં આગળ વધી સફળતા મેળવતા થયા છે.

માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવતો 'ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૨૧' વિદ્યાર્થીઓને કારકિર્દી ઘડતર માટે નવી રાહ ચીંધનારું ઉપયોગી પુસ્તક છે. ધોરણ-૧૦ અને ૧૨ તેમજ સ્નાતક બાદ કારકિર્દી ઘડતર માટે થતી વિદ્યાર્થીઓની મૂઝવણને દૂર કરનારું આ પુસ્તક તેના ઉપયોગના કારણે જાગૃત વિદ્યાર્થીવર્ગમાં જાણીતું છે. વિદ્યાર્થીઓ માટે શ્રેષ્ઠ કારકિર્દીના ઘણા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરવા માટેની તક આ પુસ્તક પૂરી પાડે છે. આપણી ભવિષ્યની પેઢીને દિશાદર્શન કરનારા આ પુસ્તકની સફળતા માટે શુભેચ્છા પાઠવું છું.

(નીતિન પટેલ)

નાયબ મુખ્યમંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

સંદેશ

“આજનો યુવા આવતીકાલનું ભવિષ્ય છે. આ ઉજ્જવળ ભવિષ્યના નિર્માણમાં યુવા મહત્વનું યોગદાન આપી શકે છે”

ટેકનોલોજીકલ યુગમાં પ્રગતિના પંથે આગળ વધતા યુવાનોમાં શિક્ષણનું મહત્ત્વ વધી રહ્યું છે. પ્રત્યેક વ્યક્તિના વિકાસમાં અત્યંત અગત્યનું પરિબળ એટલે ‘શિક્ષણ’. વિશ્વમાં કોઈ પણ નિર્ધારિત લક્ષ્યને પામવું અશક્ય નથી, આવી હકારાત્મક વિચારધારા અને સંપૂર્ણ આત્મવિશ્વાસ સાથે આજના યુવાનોએ આગળ વધવું જોઈએ. યુવાનો ઊર્જાના સ્ત્રોત સમા હોય છે. તેમનામાં બોલેલું અને ધારેલું કરવાની શક્તિ હોય છે. આ શક્તિને યોગ્ય દિશાદર્શન અને માર્ગદર્શન માત્રની જ જરૂર હોય છે. વર્તમાન પરિસ્થિતિઓ અનુસાર ભારત સૌથી વધુ યુવાધન ધરાવતો દેશ છે. યુવાનો યોગ્ય દિશામાં આગળ વધે તે માટે સરકાર દ્વારા પરિણામલક્ષી તમામ પગલાં લેવાઈ રહ્યા છે.

ધોરણ ૧૦, ૧૨ અને સ્નાતક કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓના કારકિર્દીલક્ષી ડર અને મૂઝવણ તેમના ભવિષ્યના મહત્ત્વના નિર્ણયની આડે ના આવે તે માટે યોગ્ય કારકિર્દી ઘડતરના પ્રાપ્ત વિકલ્પોમાંથી શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ પસંદ કરવો જોઈએ. યુવા વર્ગને જો સાચી રાહ ચીંધવામાં આવે તો એ આપણા સમાજ અને રાષ્ટ્ર માટે વિકાસનો નવતર સેતુ બનવાની ક્ષમતા ધરાવે છે.

જિંદગીમાં પ્રગતિના રસ્તા બહુ સીધા સરળ હોય છે પણ મનના વળાંકો જ નડતાં હોય છે. વિદ્યાર્થીઓની મૂઝવણ દૂર થાય અને સચોટ માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી ગુજરાત સરકારના માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રતિવર્ષ કારકિર્દી વિશેષાંકનું પ્રકાશન કરવામાં આવે છે. ‘ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૨૧’ના પ્રકાશનને આવકારું છું. આ પુસ્તિકા વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, વાલીઓ અને કારકિર્દીલક્ષી સંસ્થા માટે કારકિર્દી ઘડતર ક્ષેત્રે ખૂબ ઉપયોગી બની શકે તેવી મારી શુભેચ્છા પાઠવું છું.

(ભૂપેન્દ્રસિંહ યુડાસમા)

શિક્ષણ મંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

સંદેશ

જીવન અને શિક્ષણ વચ્ચે સીધો જ સુમેળભર્યો સેતુ છે. સફળ જીવન માટે ધ્યેય સુનિશ્ચિત કરી તેને મેળવવાની યોગ્ય દિશા શોધવી ખૂબ મહત્વની બાબતોમાંથી એક સાબિત થતી હોય છે. શિખરની ટોચ સુધી લઈ જનારા દુર્ગમ માર્ગ પર મક્કમ પગલે અને આત્મવિશ્વાસ સાથે આગળ વધવાનું હોય છે. વિદ્યાર્થીકાળમાં યુવાનોમાં રહેલી ઊર્જાને યોગ્ય સમયે યોગ્ય માર્ગદર્શન મળી રહે તો જ્ઞાન, કૌશલ્ય અને સંનિષ્ઠ પ્રયાસોના ચમત્કારિક પરિણામો મેળવવા આપણું યુવાધન સક્ષમ છે. આપણી માતૃભાષામાં તો ‘નિશાન ચૂક માફ પણ નહીં માફ નીચું નિશાન’ જેવી ઉમદા કહેવત પણ છે જે ઓછા શબ્દોમાં લક્ષ્ય પ્રાપ્તિ વિશેની સચોટ સમજણ આપણા સુધી પહોંચાડે છે.

હકારાત્મક અભિગમ માત્ર શિક્ષણ ક્ષેત્ર માટે જ નહીં, પરંતુ સફળ જીવન જીવવા માટેનો વિકાસપથ છે. સર્વોત્તમ પરિસ્થિતિનાં નિર્માણ તરફ ગુજરાત દૃઢતાપૂર્વક આગળ વધી રહ્યું છે. દિશાહિનતા એક અભિશાપ છે. જ્યારે ઉચિત વાતાવરણ અને દિશાદર્શન એ આશીર્વાદ છે. સાહસી, કૌશલ્યવાન અને દૃઢનિશ્ચયી એવા રાજ્યના યુવક-યુવતીઓ સમાજને તેજસ્વી બનાવે છે. દરેક યુવક-યુવતી માટે કારકિર્દી ઘડતર એ જીવનનું એક મહત્વપૂર્ણ અને અભિન્ન પાસું હોય છે. કારકિર્દી ઘડતરની બાબતમાં યુવક-યુવતીઓએ ધ્યાનમાં રાખવું કે ક્ષેત્રની પસંદગી કરતાં પહેલા એમાંથી મળતા સંતોષને પ્રાથમિકતા આપવી. ભારતીય સંસ્કૃતિ ‘યોગ કર્મસુ કૌશલમ્’ની મહિમા કરતી કર્મ સંસ્કૃતિ છે.

માહિતી વિભાગ દ્વારા પ્રતિવર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ ‘ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૨૧’ને પારંપારિક રોજગારી પૂરી પાડતા ક્ષેત્રોની સાથે સાથે નવા અને અદ્યતન રોજગારી પૂરી પાડતા ક્ષેત્રોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. સમયની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખી કારકિર્દી ઘડતરમાં મદદરૂપ થતી આ પુસ્તિકા વધુ ને વધુ વિદ્યાર્થીઓ તેમજ યુવાવર્ગ સુધી પહોંચે તેવી શુભેચ્છા પાઠવું છું.

(વિભાવરીબહેન દવે)

શિક્ષણ રાજ્ય મંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

સંદેશ

જીવનની સફરમાં સાચી દિશા મળે તો જ નિશ્ચિત મંજિલ સુધી પહોંચી શકાય છે. ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ પણ જીવનનો ખૂબ મહત્વનો વળાંક છે. આ સમયમાં કારકિર્દીની દિશા નક્કી કરવી અતિ આવશ્યક છે. ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ પછી યોગ્ય માર્ગદર્શન મળે તો જીવનની દિશા અને દશા બદલાઈ જાય. એટલે જ તો કહેવાય છે ને, *successful career means successful life*.

આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં ટકી રહેવા માટે મહેનત સાથે માર્ગદર્શન પણ જરૂરી છે. યુવાનોને યોગ્ય સમયે યોગ્ય માર્ગદર્શન મળે તેના માટે માહિતી ખાતા દ્વારા “કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક” પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે. જે વિદ્યાર્થીઓ માટે દીવાદાંડી સમાન છે. ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ પછી વિદ્યાર્થીએ પોતાની ક્ષમતા મુજબ કયો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરવો તેનું માર્ગદર્શન આ અંક દ્વારા મળી રહે છે. વાલીઓને પોતાના સંતાનો માટે કારકિર્દીનો કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો તેની મૂઝવણ સતાવતી હોય છે. બદલાતા સમયની સાથે અભ્યાસક્રમોમાં પણ વિવિધતા જોવા મળે છે. અભ્યાસક્રમોની ક્ષિતિજો વિસ્તરતી જાય છે. કારકિર્દી માટેના નવા નવા ક્ષેત્રો યુવાનો માટે ઉપલબ્ધ બનતા જાય છે.

વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની રસ રુચિ અનુસાર જીવનની કેડી કંડારવી જોઈએ અને તેમાં માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રકાશિત ‘કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક’ ઉપયોગી બની રહે છે. ધોરણ ૧૦ અને ૧૨માં સફળ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ માટે આ વિશેષાંક પથદર્શક પુરવાર થશે તેવી આશા રાખું છું. વિદ્યાર્થીઓને તેમની ઉજ્જવળ કારકિર્દી માટે શુભેચ્છાઓ પાઠવું છું.

અશ્વિનીકુમાર, આઈએએસ
સચિવ, માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ

સંદેશ

યુવાવસ્થા અને વિદ્યાર્થીકાળ શ્રેષ્ઠ 'કારકિર્દી' ઘડતરની પૂર્વ તૈયારી માટેનો સુવર્ણ સમય ગણી શકાય. વિદ્યાર્થીઓ પોતાની આસપાસ જોવા મળતી સેવાઓ, ટેકનોલોજી, કલા-કૌશલ્યોને કારકિર્દીની દૃષ્ટિથી જોતા હોય છે. આ અનુભવોમાંથી પસાર થતા વિવિધ આર્થિક ઉપાર્જનના ક્ષેત્રોના સંદર્ભ અનેક પ્રશ્નોનો સામનો કરતા હોય છે. આવા સમયે માર્ગદર્શન અંધારી ગુફામાં દેખાતા પ્રકાશના કિરણ જેવું હોય છે જે જટિલ પરિસ્થિતિને સરળ અને હકારાત્મક બનાવી શકે છે.

વર્તમાન સમયને ધ્યાનમાં રાખીને ટેકનોલોજી આધારિત અનેક નવીન ક્ષેત્રો યુવાનોને પ્રાપ્ત થયા છે. આ ઉપરાંત પારંપરિક કૃષિ-પશુપાલન જેવા ક્ષેત્રોમાં પણ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ જીવનને વધુ સુવિધામય બનાવી રહ્યો છે. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ વડે સરકાર સાથે જોડાઈ જનતાના સેવાકાર્યોમાં જોડાવવાનો માર્ગ પણ ઉત્સાહી, સેવાભાવી યુવાનો માટે શ્રેયકર માર્ગ છે. ગુજરાત સરકાર તરફથી યુવાનોને આત્મનિર્ભર થવામાં માહિતીથી માર્ગદર્શન અને માર્ગદર્શનથી સ્વપ્નને સાકાર કરવા સુધી તમામ સ્તર પર વિવિધ સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે.

માહિતી ખાતા દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉજ્જવળ કારકિર્દીની અનેક દિશાઓ દર્શાવતું, પથદર્શક અને લોકપ્રિય 'ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૨૧' જરૂરિયાત ધરાવતા વ્યક્તિઓ સુધી પહોંચી રહ્યું છે તે પ્રશંસનીય છે. વિશેષાંકના પ્રકાશનને સહર્ષ આવકાર સાથે વિદ્યાર્થીઓ, વાલીવર્ગ, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ તમામને માટે આ પ્રકાશન મદદરૂપ થશે તેવી શ્રદ્ધા ધરાવું છું.

અશોક કાલરીયા
અશોક કાલરીયા
માહિતી નિયામક

અનુક્રમણિકા

પ્રેરણાદાયી લેખો

ક્રમ	વિષય	લેખક	પેજ નં.
૧.	સવાસો વર્ષથી વધુ જૂના સદાબહાર પ્રિય પુસ્તકમાં જિંદગી જીવવા અને જીતવાનો રોમાંચક અભ્યાસક્રમ છે!	– જય વસાવડા	૧૫
૨.	મોટા થઈને શું બનશો ?	– ભવેન કચ્છી	૧૯
૩.	સફળતાની ચાવી - ઠકારાત્મક અભિગમ	– મૌલિક સોની	૨૨
૪.	તમે જ તમારા ઘડવૈયા : પોતાની જિંદગીના સૌથી ઉત્તમ શિલ્પી છો તમે પોતે જ...	– રમેશ તન્ના	૨૪
૫.	આયોજનબદ્ધ રીતે કરો કારકિર્દીનો વિકાસ	– પંકજ ઔઘિયા	૨૬
૬.	એડમિશન એ જ માત્ર “મિશન” નથી	– મૌના પંડિત	૨૯
૭.	સમય વીત્યા પછી આવતી સમજ કોઈ કામની નથી	– પુલક ત્રિવેદી	૩૨

ઘો.-૧૦ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો

ક્રમ	વિષય	લેખક	પેજ નં.
૧.	ઘોરણ-૧૦ પછી શું ?	– કુલસુમબહેન ઘાંચી	૩૭
૨.	ફેશન ડિઝાઈનિંગ	– લીનાબહેન ચૌહાણ	૪૨
૩.	આગ ઝરતી તેજી ધરાવતો અભ્યાસક્રમ : ફાયર ટેકનોલોજી	– રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૪૫
૪.	સ્ટાર્ટઅપ ક્ષેત્રે ઘોરણ-૧૦ અને ૧૨ પછી કારકિર્દીના ઉજ્જવળ અવકાશો	– દીપ મહેતા	૪૯

ઘો.-૧૨ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો

ક્રમ	વિષય	લેખક	પેજ નં.
૧	ઘોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ બાદ કારકિર્દીની ઉજ્જવળ તકો...	— રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૫૩
૨	ઘોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહમાં ઓછા ટકા આવે તો...	— કુલસુમબહેન ઘાંચી	૬૧
૩	ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ પછી કારકિર્દીની ઉજ્જવળ તકો...	— પી. આઈ. રબારી	૬૪
૪	એન્જિનિયરિંગ, મેડિકલ, કૃષિ, આર્કિટેકચર કોર્સમાં એડમિશન પ્રક્રિયા	— પ્રતિભા ગોકાણી	૬૭
૫	ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજોનું પ્રોવિઝનલ લિસ્ટ	—	૭૪
૬	દેશની અગ્રણી એન્જિનિયરિંગ કૉલેજો	— ચાંદની ગોકાણી	૧૦૪
૭	એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રી/ડિપ્લોમા અને ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમનું કટ ઓફ લીસ્ટ	—	૧૦૮
૮	મેડિકલ-પેરામેડિકલ કોર્સિસ અને કોલેજો	— ઘવલ ગોકાણી	૧૨૭
૯	મેડિકલ અભ્યાસક્રમોનું કટ ઓફ લિસ્ટ	—	૧૫૬
૧૦	વિદેશમાં મેડિકલનો અભ્યાસ	— એસ. આર. વિજયવર્ગીય	૧૬૪
૧૧	Agriculture – Food – Dairy – Renewable – Environmental Energy Courses & Colleges	— ઘવલ ગોકાણી	૧૬૬
૧૨	હોટલ મેનેજમેન્ટ, કેટરિંગ તથા પ્રવાસન ક્ષેત્રે કારકિર્દી	— ઘવલ ગોકાણી	૧૮૨
૧૩	વોકેશનલ કોર્સ અને ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો	— જીતુભાઈ મહેતા	૧૮૫
૧૪	કોમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ અને આઈટીમાં વિશાળ તકો	— વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ	૧૯૮
૧૫	શારીરિક શિક્ષણ અને રમત ક્ષેત્ર કારકિર્દીની તકો	— સ્વર્ણિમ ગુજ. સ્પોર્ટ્સ યુનિ.	૨૦૪
૧૬	શિક્ષણ ક્ષેત્રે કારકિર્દી	— જીતુભાઈ મહેતા	૨૦૯
૧૭	રેલ વિશ્વવિદ્યાલય-વડોદરા ખાતે પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમો	— પ્રશાંત ત્રિવેદી	૨૧૯
૧૮	આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલીજન્સ AI પ્રોગ્રામિંગ	— કિશન જોશી	૨૨૨
૧૯	ઇ-કોમર્સ (Electronic Commerce)માં કારકિર્દીની તકો	— લીનાબહેન ચૌહાણ	૨૨૫
૨૦	ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં ચાલતા વિવિધ અભ્યાસક્રમો	— પ્રા. પુનિતા હર્ષે	૨૨૭
૨૧	યોગ: કર્મણુ કૌશલમ્	— ડૉ. પૂર્વી વી. મોદી	૨૩૧
૨૨	ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી	— રજિસ્ટ્રાર ચિલ્ડ્રન યુનિ.	૨૩૪
૨૩	શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી-વેરાવળ ખાતે પ્રાપ્ય કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો	— પ્રશાંત ત્રિવેદી	૨૩૬

ક્રમ	વિષય	લેખક	પેજ નં.
૨૪	જિનેટિક એન્જિનિયરિંગની ઊભરતી કારકિર્દી	– વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ	૨૩૯
૨૫	જળ સામુદ્રિક વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે ઉચ્ચ અભ્યાસની તકો	– રમેશચંદ્ર ભાયાણી	૨૪૨
૨૬	ટેલિવિઝન અને રેડિયોમાં રોજગારીની સુવર્ણ તક	– ડૉ. શિરીષ કાશીકર	૨૪૭
૨૭	પ્રચાર-પ્રસારના વિવિધ માધ્યમોમાં જનસંપર્ક	– ડૉ. પુનિતા હર્ષે	૨૪૯
૨૮	સીડેક Python Programing languageના કોર્સ દ્વારા કારકિર્દીની ઉજ્જવળ તકો	– જગદીશ પટેલ	૨૫૧
૨૯	એડવેન્ચર ક્ષેત્રે ગુજરાતના યુવાનોની વધતી રુચિ અને વિકસતી કારકિર્દીની તકો	– દેવાંગ મહેતા	૨૫૩
૩૦	ફિલ્મ અને ડોક્યુમેન્ટરી મેકિંગ - ઉજ્જવળ ભવિષ્યની તકો	– યોગેશ પંડ્યા	૨૫૫
૩૧	ગ્રાફિક્સ ડિઝાઇનિંગ એક ઊભરતું કરિયર અને ઉપયોગી સોફ્ટવેર	– કિશન જોષી	૨૫૯
૩૨	ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે કારકિર્દી	– રાજદીપ ભટ્ટી	૨૬૨
૩૩	કોમર્શિયલ પાચલોટ બનવા માટેની ઉડાન- ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA)	– પ્રશાંત ત્રિવેદી	૨૬૫
૩૪	સરકારી નોકરીમાં સ્માર્ટ વર્ક	– જયેશ વાઘેલા	૨૬૯
૩૫	ડિજિટલ યુગમાં રોજગારીનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ : તસવીર કૌશલ્ય	– શૈલેષ રાવલ	૨૭૩
૩૬	ફેશન-ટેક્સટાઇલ-એસેસરી-ફૂટવેર-ડિઝાઇન અને કલર માટેના ખાસ અભ્યાસક્રમો	– પ્રતિભા ગોકાણી	૨૭૭
૩૭	બોર્ડના પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઇટ્સ	–	૨૮૩
૩૮	અગત્યની વેબસાઇટ્સ	–	૨૮૪

પ્રેરણાદાયી લેખો

- ▶ પુરુષાર્થ + આયોજન = સફળતા
- ▶ સપનાઓ જુઓ અને તેને સાકાર કરવા જાગૃત બનો
- ▶ સકારાત્મક વિચારો સફળતાની કુંચી છે
- ▶ જ્યાં ચાહ છે ત્યાં રાહ છે

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	લેખક	પેજ નં.
૧.	સવાસો વર્ષથી વધુ જૂના સદાબહાર પ્રિય પુસ્તકમાં જિંદગી જીવવા અને જીતવાનો રોમાંચક અભ્યાસક્રમ છે!	— જય વસાવડા	૧૫
૨.	મોટા થઈને શું બનશો ?	— ભવેન કચ્છી	૧૯
૩.	સફળતાની ચાવી - હકારાત્મક અભિગમ	— મૌલિક સોની	૨૨
૪.	તમે જ તમારા ઘડવૈયા : પોતાની જિંદગીના સૌથી ઉત્તમ શિલ્પી છો તમે પોતે જ...	— રમેશ તન્ના	૨૪
૫.	આયોજનબદ્ધ રીતે કરો કારકિર્દીનો વિકાસ	— પંકજ ઝોંધિયા	૨૬
૬.	એડમિશન એ જ માત્ર “મિશન” નથી	— મૌના પંડિત	૨૯
૭.	સમય વીત્યા પછી આવતી સમજ કોઈ કામની નથી	— પુલક ત્રિવેદી	૩૨

સવાસો વર્ષથી વધુ જૂના સદાબહાર પ્રિય પુસ્તકમાં જિંદગી જીવવા અને જીતવાનો રોમાંચક અભ્યાસક્રમ છે!

— જય વસાવડા

ભણવું એટલે શું?

ક્લાસમાં જવું. સાંભળવું. ટેકસ્ટબુક વાંચવી. પરીક્ષાઓ આપવી. માર્ક મેળવવા. કરિઅર બનાવવી કમાવું. એટલે ભણવું?

જી ના. ભણવું એટલે શીખવું. સમજવું. જ્ઞાન મેળવતી વખતે કૂતુહલને લીધે જે રોમાંચ થાય અને નવું નવું જાણવાની જે મજા પડે, તે શ્રીલ એન્ડ ફન. જ્ઞાન મેળવ્યા પછી એ કિતાબો કે માર્કશીટમાં પડ્યું રહે તેમ નહિ, એનો જીંદગીને વધુ બેહતર બનાવવા ડગલે ને પગલે પ્રેક્ટિકલ ઉપયોગ થાય એ સુખસુવિધા વધારતા અને કટોકટીમાં સાથ આપતા નિર્ણયો. થોટસ એન્ડ ગ્રોથ. એક્સપેરિમેન્ટ ટુ એક્સપર્ટાઈઝની આ આખી એક્સપ્લોરેશન પ્રોસેસ એટલે જ સ્ટડી. ભણતર. જેમાં ટીચર પણ કો-લર્નર હોય. અને જ્યાં સુધી શ્વાસ ચાલે, ત્યાં સુધી જ્ઞાન-વિજ્ઞાનના રહસ્યોનો આ સાહસિક પ્રવાસ પણ ચાલે, એ જીવતરના યજ્ઞતરનું ઘડતર.

તો આખી એક પાઠ નહિ પણ ઘેરબેઠાં બધું જતું રહે પછી જીવતા શીખવાડતી આખી ઓનલાઈન સ્કૂલની ગરજ સારે એવી આ વાર્તાની વાત આજે એજ્યુકેશન ઓનલાઈન થઈ રહ્યું છે, ત્યારે અત્યારે કોરોનામાં ઘેરબેઠાં તો ખાસ વાંચવા જેવી આ કથા. ખાલી ખિસ્સે સાવ અજાણી જગ્યાએ પછડાઈ પડો પછી નવી શરૂઆત કેવી રીતે થાય ? આત્મશ્રદ્ધા, જ્ઞાનસાધના અને હિંમત જાળવી કેમ એકઠે એકથી ફરી જીવનનું નવું પ્રકરણ રચી શકાય ? કુદરત પાસે જો વિજ્ઞાન ને વિસ્મય સમજાય તો કેવો ખજાનો છે આપવા માટે ? હતાશ થયા વિના પરિશ્રમથી પડકાર સામે પ્રતિકાર કેમ કરવો ? પરીક્ષામાં નકામું લાગતું જીકે ક્યારેક કેવું કામ લાગે ?

બચપણમાં ઘેર જ રહે માતા-પિતા પાસેથી ભણતા ભણતા એક જ પુસ્તકે શિયાળાની હૂંફાળી સવારના તડકામાં વર્ગખંડને બદલે ઘરની અગાસી પર જાણે આ યાત્રાની સઘળી દિશાઓ કોઈ ગેબી આત્મસાક્ષાત્કારની

માફક આ લખવૈયાના જીવનમાં ખોલી નાખી હતી! બરાબર યાદ રહી જાય, એવું જ બનેલું. એ નાની ઉંમરે જમતા જમતા પણ અધુરું એ પુસ્તક વાંચવાનું અને એની લીટીએ લીટી ચાવવાનું કામ ચાલુ જ રહ્યું હતું! રાતના સૂતા પહેલા એ પૂરું થયું, અને જાણે આખો એક કોર્સ, આખું લાઈફ સ્કિલ્સ એન્ડ એટિટ્યૂડનું સેમેસ્ટર એક દિવસમાં જ શરૂ થઈ ગયું!

આખી જિંદગીના અભિગમ પર છેક ૧૯૩૪માં ગુજરાતીમાં અનુવાદિત થયેલું અને છેક ૧૯૭૪માં ફ્રાન્સમાં પ્રકાશિત થયેલું એ પુસ્તક કદી ન ભૂંસાય એવા ટેટૂ જેવો સ્ટેમ્પ મારી ચૂક્યું હતું. એમાં જીવનસફર પર નીકળવાનું નોલેજ, કરેજ, ઈન્ટેલીજન્સ, ઈન્ટેગ્રીટી, સાયન્સ, સેલ્ફ કોન્ફિડન્સ અને અદ્રશ્ય તત્વ પરની શ્રદ્ધાના પ્રકાશમાં જાતમહેનતના કઠિન કદમ ઉપાડવામાં ન ઝૂકવાની લિજ્જત હતી. સંઘર્ષના ખારા પરસેવા સાથે આનંદના મીઠાં ઘૂંટડા હતા!

એ પછી અનેક વખત વંચાયેલું અને છતાંય કદી જૂનું ન થયેલું, આજની ઘડીએ અને આજની ડિજિટલ લાઈફની બદલાયેલી પેઢીએ પણ એટલું જ એક્સાઈટિંગ એવું ગમ્મત અને સાહસની બેસુમાર ઘટનાઓથી હાથ-પગને જકડી રાખી, વિચારને એક કાલ્પનિક દુનિયાની કામિયાબ સફર પર લઈ જતું એ પુસ્તક એટલે વિખ્યાત એવા સાયન્સ ફિક્શન રાઈટર જૂલે વર્નનું સૌથી મોટું, અને સૌથી વધુ વર્ષોના તપ પછી લખાયેલું પુસ્તક ‘મિસ્ટિરયસ આઈલેન્ડ.’ કરિક્યુલમ ઓફ ક્યુરિયોસિટી એન્ડ કરેજ!

* * *

૧૮૬૫ની સાલના માર્ચ મહિનામાં આવેલા વાવાઝોડા અને એ વખતે ચરમસીમાએ ચાલતી અમેરિકન સિવિલ વોરની સત્ય ઘટનાઓને પરોવી લઈ ત્યારે અમેરિકા ગયા વિના જ જૂલે વર્ન પાંચ અમેરિકન નાગરિકોની જુઝારૂ કહાની ફ્રાન્સમાં બેઠા બેઠા લખે છે!

એ માણસ લખતો હતો ત્યારે એ ઉપર આસમાનમાં, નીચે ધરતીના પેટાળમાં, દરિયામાં સબમરીનમાં કે આકાશમાં હવાઈ જહાજમાં ય બેઠો નહોતો છતાં આ બધી દુનિયાની કોઈ આર્ષદ્રષ્ટા ઋષિની(ફ્યુચર વિઝનરી) માફક સચોટ વૈજ્ઞાનિક સિદ્ધાંતો અને સાધનો સાથે સાહસના રસમાં તરબોળ સફર વાયકોને કરાવી શકતો હતો, એના માટે નજર સામેના દેશો તો શી વિસાતમાં હોય!

તો એક ખરેખર ભણેલો અને ગણેલો, ગોખણપટ્ટીને બદલે જ્ઞાનનું એપ્લિકેશન કરી શકતો એન્જિનિયર સાયન્ટીસ્ટ યોદ્ધો કેપ્ટન સાયરસ હાર્ડિંગ સ્મિથ છે, આ સફરની નેવિગેશનમાં એની સાથે છે એક ઉત્સાહી અને ઉમર મુજબ વિસ્મયવાદી એવો ટીનએજર હર્બર્ટ, એને ઉછેરનાર જાંબાઝ ગામઠી પણ બરછટ મિજાજથી રમૂજ એવો ખલાસી પેનકોફ્ટ, અવનવી જાણકારીમાં માહેર હોંશિયાર પત્રકાર સ્પિલેટ, કેપ્ટન સાયરસ હાર્ડિંગનો વફાદાર કાળો સેવક અને કઠણ કાળજા-બાંધાનો આદમી નેબ. (વાર્તામાં પછી એક માણસ અને એક વાનર પાત્ર તરીકે ઉમેરાય છે, અને એક વર્નની જ અદ્ભુત વાર્તાનું અનોખું ચરિત્ર પણ એક કિતાબમાંથી બીજીમાં આધુનિક ફિલ્મ-સાહિત્યની શૈલીમાં કોસઓવર કરે છે!)

આંતરવિગ્રહ ટાળવા બલૂનમાં બેસી નાસતા આ પંચ પરમેશ્વરોનું બલૂન તોફાનમાં સપડાય છે, અને પાંચે એક અજાણ્યા ટાપુ પર પહોંચી જાય છે. કોઈ મદદ નહિં, કોઈ સંપર્ક નહિં, કોઈ સગવડો- સાધનો નહિં, બસ ફક્ત પહેર્યે કપડે પોતાની જાત લઈને!

અને અજાણ્યા હોવાને લીધે ભેદી લાગતા (અને એક ગુપ્ત રહસ્યને પોતાની ભીતરમાં છુપાવીને બેઠેલા) એ ટાપુ પર ‘દૂર કહી જાયેંગે, નઈ દુનિયા બસાયેંગે’ના ગીતો ગાયા વિના, પોતાના હૈયા અને હાથ પરની શ્રદ્ધા ગુમાવ્યા વિના એક આખો નવો સંસાર, નવી સૃષ્ટિ કેવી રીતે ‘ઝીરો ટુ હિરો’ના પડકારો સામે બાથ ભીડતા ભીડતા, થાક્યા કે હાર્યા વિના ઘડે છે, એની જરાય બોરંગિ નહિં એવી રૂંવાડે રૂંવાડે રસના ચટકાં લાગે એવી જમાવટભરી દાસ્તાન ઝપાટાબંધ બનતા અનેક પ્રસંગોના નિરૂપણથી લેખક માંડે છે અને એમાં પેલી ‘એપ્લિકેશન ઓફ નોલેજ’ના ટ્યુશન કલાસના દાખલાઓની બહારના મેથ્સ - સાયન્સની છોળો ઉડે છે!

‘મિસ્ટીરયસ આઈલેન્ડ’માં વર્ને ખાસ્સી મહેનત

લઈને ઈમેજનેશનનો જડબેસલાક જાદૂ વાસ્તવિકતામાં પરોવીને પાથર્યો છે. એકચ્યુઅલી ટાપુ પર એકલા રહી પડેલા ઈન્સાનની યાદગાર કથા બ્રિટિશ લેખક ડેનિયલ ડીફોએ ૧૭૧૮માં ‘રોબિન્સન ક્રૂઝો’ નામથી લખેલી (ટોમ હેન્કસની ‘કાસ્ટ અવે’ જેવો પ્લોટ હતો એમાં!) જેમાં એક ટાપુ પર રહેલા એકલા માણસની ફિલોસોફિકલ દાસ્તાન હતી. વર્ષ ૧૮૧૨માં સ્વિત્ઝર્લેન્ડના લેખક જોહાન ડેવિડ વેસની ‘સ્વીસ ફેમિલી રોબિન્સન’માં આખું એક કુટુંબ અકસ્માતે એક ટાપુ પર ફંગોળાઈ જાય છે, અને વહાણની સામગ્રીના ઉપયોગથી ત્યાં એક નેચરલ લાઈફ એકબીજાના ટેકે કુદરતના ખોળે પરિવારના પ્યારથી છલોછલ સાહસભરી જીંદગી જીવે છે.

જૂલે વર્ને આ જ પ્લોટની ત્રીજી અને સૌથી મજબૂત કડી લખી. કારણ કે, એમાં કેવળ વાર્તા કે નર્યા નૈતિક ઉપદેશો નથી. વર્ષ ૧૮૬૨ પોતાના પ્રકાશક ફેઝલને આ વાર્તાનો કાયો ગ્રાફ્ટ ટપાલમાં મોકલતા એ વખતે ‘અન્કલ રોબિન્સ’ નામથી એની આઉટલાઈન તૈયાર કરીને વર્ને લખેલું કે “હું આ પરંપરામાં કશુંક નવું રચવા માંગુ છું. એમાં વિજ્ઞાનનો જાદૂ ઉમેરવા માંગુ છું. જો આ સફળ થશે, તો મારે બીજું કશું જોઈતું નથી!”

અને બાર વરસ સુધી લેખકના મનમાં ધૂમરાયા પછી એ કહાની જબરી સફળ થઈ! હોલીવૂડમાં એને અંજલિ આપવા (અને રિમેક કે ઈન્સ્પાયર્ડ નહિ, એ કથાનો ઉપયોગ કરી એના પાત્રો અને પ્રસંગોને અપાયેલી દિલચસ્પ - લાજવાબ સલામી!) જર્ની ટુ : મિસ્ટિરિયસ આઈલેન્ડ ફિલ્મ રિલિઝ થઈ, જેમાં ‘ધ જૂલ્સ વર્ને’ના ચાહકોની જમાતને ‘વર્નિયન’ તરીકે ઓળખાય એવી સુપરસકેસફલ થઈ!

પાંચ આંગળીની એક મુઠ્ઠી બને, એમ અહીં પાંચ પાત્રો સાથે મળી, એકબીજાની અલગ - અલગ ક્ષમતાનો સરવાળો કરીને કેપ્ટન હાર્ડિંગની બુદ્ધિના અજવાળે કેવા અંધારા ઉલેચે છે, એની એકવાર વાંચ્યા પછી કદી ન ભૂલાય તેવી ગાથા છે. એ પ્રકૃતિને સાથે લઈ એના જ જોખમો સામે લડત શૂરવીરોની જય - ગાથા છે. માણસ પાસે અક્કલ, આત્મવિશ્વાસ અને આનંદ હોય, તો એ કેવી રીતે પોતાની દુનિયાનો ઘડવૈયો જાતે થઈ શકે, એનું લઝીઝ લેસન છે.

કાંડાઘડિયાળના બે બર્હિંગોળ કાય વચ્ચે પાણી

રાખી, એનો કામચલાઉ મેગ્નિફાઈંગ ગ્લાસ બનાવી, સૂરજના કિરણો પસાર કરીને અગ્નિ બનાવવાથી આ સિધ્ધિના શિખરે જતી ટોળી પહેલું પગથિયું ચડે છે. સાથેના કૂતરાના ગળાના લોખંડના પટ્ટામાંથી ચાફ અને ફેજીવા ઝાડના લાકડાનું ધનુષ અને 'હીબીસ્ટર હીટરોફિલ્સ' છોડની મજબૂત તથા ઈલાસ્ટિક તાંતણાના ગુણધર્મની ખબર હોઈને ધનુષ - બાણ બનાવે છે. પાણીના ઝરામાં હાથ નાખી કેપ્ટન એની ઉષ્ણતામાનની ડિગ્રી ૯૫ કહે છે. કારણ કે, શરીરનું તાપમાન ૯૮ આસપાસ હોય, એટલે જે પાણી ઠંડુ કે ગરમ ન લાગે તે ૯૫ ડિગ્રી આસપાસનું ગણાય! માટીની ભઠ્ઠી નાખી વાસણો બનાવાય છે. સીલના શિકારથી એના ચામડાની ધમણ બનાવાય છે!

અને આખી હાઈસ્કૂલ પૂરી થઈ જાય તો ય જે કોલેજમાં પહોંચીને ય ભણાતું નથી, એવું ધરતીમાં પોતે ક્યાં છે એના અક્ષાંશ - રેખાંશ માપવામાં કંટાળાના પડીકાં લાગતા ગણિત - વિજ્ઞાનનો કેવો કરામાતી ઉપયોગ હોય, એનું અહીં એક બેનમૂન પ્રકરણ છે. 'સેકસ્ટન્ટ' સાધન ઘરગથ્થુ રીતે બનાવી, જે રોજ દેખાય છતાં આપણે કદી ધ્યાનથી જોતાં નથી એ તારાઓના સ્થાન પરથી ભૂગોળની પ્રાથમિક જાણકારી અને ચોપડીમાં નહિ, પણ મગજમાં છપાયેલા નકશાનો ઉપયોગ કરી બેટનું સ્થાન એવો કેપ્ટન જ માપી શકે, જે બેહોશીમાંથી હોશમાં આવ્યા પછી પહેલો જ સવાલ પોતાને લગતો નહિ, પણ 'બેટ છે કે ખંડ છે?' જેવો જીજ્ઞાસાથી કસોકસ પૂછી શકતો હોય! લેબોરેટરીમાં પ્રયોગપોથીઓ ભરીને ય જે સમજાય નહિ, એ સલ્ફ્યુરિક એસિડ અને નાઈટ્રોગ્લીસરીનની બનાવટ વાયક પાત્રોની આંગળી પકડી શીખે છે!

ગ્રેનાઈટની મહેલ જેવી ગુફાનું અદ્ભૂત વર્ણન, એમાં ચડવાની સીડી, સીલની ચરબીમાંથી ગ્લિસરીન અને એમાંથી મીણબત્તી, વતનમાં હતા ત્યારે કબૂતરને દાણા નાખવાની ટેવને લીધે ખિસ્સામાં રહેલા ઘઉંના એક જ દાણામાંથી એ વાવીને ઘઉંના કોઠાર સર્જવાની વન્ડરફુલ વાતનું વર્ણન, એપલ વૃક્ષમાંથી મળતું ગળપણ, પરવાળા બેટ કેવી રીતે તૈયાર થાય એનું વર્ણન, હોડી બનાવવાની, નદી પર પુલ, કાચ, ઉન કાંતવાની મિલ, પવનચક્કીથી દળાતો લોટ, પશુશાળા, બેટરી, લોઢાના તારથી સંદેશા, હાઈડ્રો ઈલેક્ટ્રિસિટી અને અચાનક

અજાયબ રીતે આવેલી જીવનજરૂરી ચીજો ભરેલી પેટી!

અને આવી જવાંમર્દાની સડસડાટ ભાગતી આટલી દિલ જ નહિં, દિમાગ પણ વલોવતી કથામાં સતત પરઘાતો એક ભેદભરમનો ઓછાઓ.... કોઈ એક અદ્રશ્ય મદદગારની હાજરીનો અણસાર.. જાણે ઈશ્વરની કૃપા હોય એમ મળતી અનાયાસ મદદ અને એનું ઘેરું રહસ્ય, ચાંચિયાઓનો હુમલો, જવાળામુખીનું જાગવું અને....

નહિં. સબકુછ નહીં મિલતા રેડીમેઈડ! કેટલીક યાત્રાનું વર્ણન વાંચવામાં નહિ, એ જાતે જ ખેડવાની મજા છે! આ પણ એક એવું જ પુસ્તક છે. બધા વટાણા વેરી દેવાથી મજા નહીં આવે. કિતાબના કલાઈમેક્સ વિશે લખવાની ઈચ્છાને કંટ્રોલ કરવી પડે છે. કારણ કે, હેતુ લેખની તાળીઓ ઉઘરાવવાનો નહીં, એ તાળીઓને આવા ચાલુ વર્ગખંડે વેકેશનવિહાર કરાવતા પુસ્તક તરફ વાળવાનો છે! શિક્ષણમાં ખૂટતો રંગ ઉમેરી કલ્પનાના મેઘધનુષ રચવાનો છે. પણ આટલી ટિપ આપીએ કે એનું એક કનેક્શન વળી ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ સાથે નીકળે છે! વાર્તામાં સતત હાસ્ય અને સાહસ ભરતા લેખક અહીં કૃષ્ણ પણ બને છે, અને વિશ્વ સાહિત્યના એક અજોડ પાત્રને ઐતિહાસિક સલામી પણ મળે છે!

પૂરી કર્યા પછી ચહેરા પર સ્મિત, હૃદયમાં સંતોષ, મગજમાં તર્ક અને આંખમાં આંસુ સાથે એકલા બેઠા હો તો ય હોઠ પર એટલા શબ્દો આવી જ જાય: ક્યા બાત, ક્યા બાત, ક્યા બાત!

* * *

જૂલે વર્ને ભલે 'મિસ્ટીરિયસ આઈલેન્ડ' (બેદી ટાપુ) એવું નામ આપ્યું. પણ આપણી આઝાદી અગાઉ એનો અનુવાદ કરનારા ગુજરાતના શ્રેષ્ઠ અનુવાદક સ્વ. મૂળશંકર મો. ભટ્ટે એ બદલાવેલું! અહીં સાહસિકો (અને એમના માધ્યમે લેખક-વાચક) નવું જગત એકઠે એકથી રચતા હોઈ, એના ઉત્તમ ગુજરાતી અનુવાદને 'સાહસિકોની સૃષ્ટિ' નામ આપવામાં આવ્યું.

આપણી તો આવા જ્ઞાનવારસા તરફની નિસ્ખત કેટલી છે, એ રીડરબિરાદર કાર્તિક મિસ્ત્રીએ પંદર વખત રિપ્રિન્ટ થયેલા આ ગુજરાતી અનુવાદના ટાઈટલ પર એક સ્ત્રીનું ચિત્ર હોવા તરફ ધ્યાન દોર્યું તેમાં જ સમાઈ જાય છે! 'સાહસિકોની સૃષ્ટિ' (વધુ એક અનુવાદ: ભેદી ટાપુ, પણ નબળો!) ઉર્ફે મિસ્ટીરિયસ આઈલેન્ડની ખૂબી

જ એ છે કે એમાં કોઈ સ્ત્રીપાત્ર જ નથી! કોઈ રોમાન્સનો ટ્રેક કે ટિપિકલ વિલન નથી. જીવ સટોસટના એક્શન વિનાનું એડવેન્ચર જ એવું બાંધી રાખે છે કે આવા કશા ત્રાપાટેકાની જરૂર જ નથી! (ફર્સ્ટ ડ્રાફ્ટમાં વર્ને જો કે એક માતા ચાર બાળકો સાથે ટાપુ પર આવે છે, એવું વિચારેલું!) નર્ચા વિજ્ઞાનની શુષ્કતા કે પોઝિટિવિટીના ઉપદેશોને બદલે એમાં લેખકનું જકડી રાખતું વર્ણનને પાત્રાલેખન છે.

આખી કથાનો મર્મ શું છે? આ કહાની તદ્દન કંગાલ માનવજાતે પોતાની બુદ્ધિ અને બાવડાના બળે આપણે જેને સિવિલાઈઝેશન કહીએ છીએ, એ પૃથ્વી પર કેમ રચ્યું એની ઝલક બતાવે છે. ‘લક’ની મદદ વિના કે કોઈની સહાયની અપેક્ષા વિના, એકલતાની નિરાશા ખંખેરી આ સાહસિકો એડવેન્ચરથી જીવે છે. આ ગ્રુપ એ લોકો જે જાણતા હતા, શીખ્યા-ભણ્યા હતા એના જોરે, વિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતોની મદદથી જંગલને બગીચામાં, ટાપુને જીવંત સ્વર્ગમાં ફેરવે છે. લોકડાઉનમાં લૂકવિધિન શીખવાડે ને પુનઃશ્ચ હરિઓમ કરવાની પ્રેરણા કારકિર્દી કે શિક્ષણ અણધારી આફતમાં અધુરું રહે ત્યારે એવી કથા છે આ.

એના હિરો કેપ્ટન હાર્ડિંગ તો મારું શેરલોક હોમ્સ જેવું જ ચાઈલ્ડહૂડ ફેસીનેશન. એના જેવા થવાના ઓરતા. વાર્તા વાંચી હોય તો નવું જડશે ને ન વાંચી હોય તો પહેલા સાગરસમ્રાટ (20000 લીગ્સ અન્ડર ધ સી) વાંચીને પછી વાંચજો. કારણ કે આમાં જુલે વર્ને એક

બેનમૂન ઈન્ડિયન કનેક્શન પણ ગૂંથી લીધું છે. અને હા ભલે જૂની ને નવી ડવાયન જોન્સન વાળી ફિલ્મ બની, વાર્તા જેવો મોજ એ એકેયમાં નથી. મૂળ વાર્તામાં કોઈ સ્ત્રીપાત્ર જ નથી, પણ એક નાયિકા જરૂર છે: કોરોનાએ જેનો ખોલો યાદ કરાવ્યો એ કુદરત. પ્રકૃતિ !

ખુદ જુલે વર્ને કહેલું ‘મારા આ વીરલાઓ પાસે કશું નથી. પણ બ્રેઈન છે. અને સાયન્સની જાણકારી એમની શક્તિઓ અનેકગણી વધારી દે છે!’ યસ, દસ આંગળીઓના શસ્ત્રોથી તો એ લોકો જરૂરિયાતો જ નહિ, વૈભવ પણ મેળવે છે! જ્ઞાન- વિજ્ઞાન કાંઈ માત્ર શહેરી લકઝરીમાં જ ઝગમગે છે, એવું નથી. પણ માણસ ખરો શિક્ષિત હોય તો એકલો ય મહેનત કરી ઈશ્વરનો આભાર માનતા આવડત, તેજસ્વીતા અને જ્ઞાનથી રસ્તો કાઢી શકે છે.

યસ, લિંકન બેટ! બચપણનું ફેવરિટ એસ્કેપ ડેસ્ટિનેશન, સાહસિકોની સૃષ્ટિનો ટાપુ. જેમાંથી કદી છૂટવું ન ગમે તેવી ઓફલાઈન શાળા-કોલેજ ! જેમાં ઘડતર થાય પછી કારકિર્દી બાબતે તો આલ્બર્ટો મેંગ્યુએલે કહેલું એમ ‘જીવન રચાતું ગયું’.... કારણ કે હું પાના ફેરવતો ગયો!

૩૦૨, ઉજાશ ફ્લેટ, નાલંદા પાર્કની બાજુમાં,
અમીન માર્ગ, કાલાવડ રોડ, રાજકોટ.

મોટા થઈને શું બનશો ?

— ભવેન કચ્છી

પ્રાયમરી સ્કૂલમાં એડમિશન મેળવવા માંગતા બાળકને ઈન્ટરવ્યૂમાં ઘણી વખત પેચીદો સવાલ પૂછવામાં આવે છે કે મોટો થઈને તું શું બનવા માંગે છે ?

હજુ એબીસીડી કે એકથી દસના આંકડાનું જીવનમાં મહત્ત્વ શું છે તેની પણ જેને ગતાગમ હોય નહીં તેવાં આ બાળકો તેમના વાલીએ ગોખાવેલા ઉત્તર આપે છે. કોઈ બાળક કહેશે હું ડોક્ટર બનીશ તો કોઈ લોયર, એન્જિનિયર બનવાનું જણાવશે.

બાળક તો શું અત્યારે ૧૫ વર્ષના બાળકને કે તેના ૫૦ વર્ષના પપ્પાને પણ ભણીને શું થઈ શકાય તેના વિકલ્પોની ખબર નથી.

ઈન્ફોર્મેશન અને ટેકનોલોજીના આ જમાનામાં ભારતના વિદ્યાર્થીઓ કે વાલીઓને ૨૧મી સદીમાં રહેવું હોય તો કેવી લાઈનો વિકસી છે તેની ખબર કે દિલચશ્પી નહીં હોવાથી ૫૦ વર્ષથી એક જ પ્રકારની મેન્ટાલિટી જોવા મળે છે.

જો વિદ્યાર્થી ખૂબ હોંશિયાર હોય અને તેના ઘણા વધારે ટકા આવતા હોય તો તેને ડોક્ટર જ બનાવાય છે. થોડાક ટકા ઓછા હોય તો એન્જિનિયર બનાવાય છે. તેમાંય વળી પાછા ટકાની માત્રા પ્રમાણે એન્જિનિયરની જુદીજુદી શાખાઓમાં પસંદગી અપાય છે. અમુક ટકા હોય એટલે મિકેનિકલ, વધારે હોય તો ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, થોડા ઓછા ટકા હોય તો ઇલેક્ટ્રીક કે પછી સિવિલમાં પ્રવેશ લઈ શકાય છે.

તો બી.કોમ. બી.એસસી. થાય તો સૌથી પહેલાં ગવર્નમેન્ટ બેંક, વીમા, જીઈબી, જેવી સરકારી, અર્ધસરકારી સંસ્થાઓમાં ક્લાર્ક બનવા માટે પડાપડી થાય છે. જો આવી નોકરી મળે તો તેને નસીબદાર કહેવાય છે.

માસ્ટર ડિગ્રી અને કોઈની ઓળખાણ વિના શિક્ષક કે લેકચરર થઈ જવાય તો પછી ગંગા નાહ્યા. તો ઘણા ગ્રેજ્યુએટ્સ આ નોકરી ન મળે ત્યાં સુધી માર્કેટિંગ કરે છે કે પછી સી.એ., સી.એસ.નાં ફોર્મ ભરી એકાદ બે વર્ષ ચાન્સ લે છે. આખરી પસંદગી તરીકે ખાનગી કંપનીમાં

ક્લાર્ક, એકાઉન્ટન્ટ વગેરે બને છે.

એકંદરે કહેવાનું એટલું જ કે આપણા વિદ્યાર્થીઓને તેમજ વાલીઓને એક જ સૂત્રની ખબર હોય છે કે ૧૨મા ધોરણ સુધી ડોક્ટર, એન્જિનિયર બનવા કાળું ધોળું બધું જ કરી નાખવું અને જો તેમાં ફાવીએ નહીં તો ગ્રેજ્યુએટ બની સલાતમ નોકરી શોધી લેવી. શરૂમાં કારકુની કરતાં ઉચ્ચ અભ્યાસ કરવો અને બાકી ધીમે ધીમે નાઈન ટુ ફાઈવની જોબમાં સેટ થઈ જવું.

ડોક્ટર કે એન્જિનિયર, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ, કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ કે એમબીએ બનાય તો ઉત્તમ, પણ માની લો કે તેમાં સફળ થઈએ નહીં તો બધા વિદ્યાર્થીઓને વાલીઓ જાણે જીવનનો અંત આવી ગયો તેમ મોં વકાસીને ફરે છે તે ભૂલભરેલું છે.

હવે મોટાં શહેરોમાં એવા બ્રિલિયન્ટને બાહોશ વિદ્યાર્થીઓ કે ગ્રેજ્યુએટ્સ છે જે આ રૂઢિચુસ્ત શૈક્ષણિક લાઈનોની પરંપરાને વટ કે સાથ તોડી રહ્યાં છે.

ડોક્ટરીમાં એડમિશન મળી શકે તેમ હોવા છતાં ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્જિનિયર કે પછી ફૂડ પ્રોસેસિંગ જેવી શાખામાં વધુ પ્રભુત્વ મેળવવાનું તેઓ પસંદ કરે છે. ક્રિકેટનો જાણીતો એવો કોમેન્ટ્રેટર હર્ષ ભોગલે અમદાવાદની આઈઆઈએમમાંથી એમબીએ થયો છે પણ તેને ક્રિકેટ કોમેન્ટરીમાં રસ રુચિ હોઈ તે એક માત્ર એવો ટીવી કોમેન્ટ્રેટર બની શક્યો છે કે જે ભૂતપૂર્વ ક્રિકેટર ન હોય છતાં એક મેચની કોમેન્ટરી આપવાના તેને ૫૦ હજાર રૂપિયા મળે છે. એમબીએની નોકરી કરતો હોત તો કદાચ આ રકમ બે-ત્રણ મહિનાના પગાર જેટલી થાત.

એમબીએના અભ્યાસનો ઉપયોગ તે સ્પોર્ટ્સ અને એડવર્ટાઈઝિંગ કંપનીઓને કન્સલ્ટન્સી આપીને કરે છે. કહેવાનું એટલું જ કે ટેલેન્ટ હોય, કોઈ ક્ષેત્રમાં શોખ હોય તો પરંપરા તોડી તેમાં ભણવાનો કે નોકરી કરવાનો સિદ્ધાંત હવે નવી પેઢી અપનાવવા માંડી છે. જૂની પેઢીએ આ પાયાને સમજવો જોઈએ.

માની લો કે ટકાના આધારે કોઈ વિદ્યાર્થીને એન્જિનિયરિંગમાં કેમિકલ શાખામાં એડમિશન મળ્યું છે. સિવિલમાં તેના કરતાં ઓછા ટકે એડમિશન મળે અને તેને ભવિષ્યમાં બાંધકામ ઉદ્યોગ પ્રત્યે વિશેષ રુચિ હશે તો પણ તેના તો વધારે ટકા છે. કેમિકલમાં આટલા ટકે મળે છે તો તેમાં જ લેવું જોઈએ તેવી મેન્ટાલિટીનો હવે જમાનો નથી.

દરેક વ્યક્તિને કુદરતે કંઈક ને કંઈક આવડત, શોખ, રુચિ કે ટેમ્પરામેન્ટ આપેલો છે. તેને શોધી કાઢવો જોઈએ અને તેને અનુરૂપ નોકરી કે વ્યવસાય કરે તો તેમાં તે પરંપરાગત રૂઢિવાદી તરીકે મળેલી એડમિશનની લાઈન કરતાં નિશ્ચિત રીતે દીપી ઊઠશે અને તે માટે જૂનવાણી જમાનાની દૃષ્ટિએ મેડલ મળે કે ન મળે તેની પરવા કરવાની જરૂર નથી.

તમે બીજાની નજરે નહીં તમારી નજરે સુખી કે સંતુષ્ટ હોવા જોઈએ. ઘણા યુવાનો કારકિર્દી માર્ગદર્શન વખતે એક મહત્વનો સવાલ પૂછતા હોય છે કે અમને જુદા જુદા વિષયો પૈકી અમુકમાં રસ કે કારકિર્દીનું ઘડતર કરવું છે પણ અમને પોતાને જ ખબર નથી કે ડોક્ટર, એન્જિનિયર, એમબીએ, સીએ, સી.એસ.? કલેક્ટરથી માંડી ક્લાર્ક બનવા સિવાય બીજાં કોઈ ક્ષેત્રો હોઈ શકે.

આવા વિદ્યાર્થીઓને એટલું જ કહેવાનું કે તમે તમારી આજુબાજુ નજર ફેરવો. લોકો કેટલી અવનવી નોકરી, વ્યવસાયમાં નવો ચીલો પાડે છે.

દિલ્હીના જયેન્દ્ર અને નીતિને બી.કોમ. ગ્રેજ્યુએશન કર્યું છે પણ તેઓને એક જ ઈચ્છા હતી કે અમેરિકન અદ્યતન ફાસ્ટફૂડ પાર્લર બનાવવું. તેઓ અન્ય શાખામાં પ્રવેશ મેળવી શકે તેવા હોંશિયાર હતા. લોન લઈ, નવી દૃષ્ટિ ઉમેરી તેઓએ પાર્લરને વિકસાવ્યું. આજે તેમણે એક સી.એ., બે એમ.બી.એ. તેમજ પાંચ ગ્રેજ્યુએટ્સને પોતાને ત્યાં નોકરીએ રાખ્યા છે.

જૂની પેઢીના માણસો ત્યાં નોકરી કરતાં ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનું જ ઉદાહરણ આપશે પણ નવી દૃષ્ટિથી આપણે જયેન્દ્ર-નીતિનની પીઠ ઠાપડવી જોઈએ.

આવી જ રીતે દીપકની સી.એ. થશે જ તેવી ઉજ્જવળ કારકિર્દી હતી પણ તેને લગ્ન, શુભ પ્રસંગોમાં કે સમારંભમાં અદ્યતન દૃષ્ટિકોણથી ભોજન આયોજન તૈયાર કરી આપતી કેટરિંગ લાઈનમાં રસ હતો. તેણે

મેનેજમેન્ટમાં પ્રવેશ મેળવ્યો. આજે તે કેનેડાના સફળ 'કેટરર્સ' તરીકે કંપની સ્થાપી ચૂક્યો છે.

ટીવીમાં કે પોપ સંગીતમાં કામ કરતા ઘણા કલાકારો ભણ્યા છે કે ભણી શક્યા હોત, છતાં કંઈક પણ કરી શક્યા છે કે જેમાં તેમને રસ, રુચિ છે.

યાદ રહે, તેઓ માત્ર મુંજીની જેમ કે પછી ચવાણું ખાઈને જીવન નથી જીવતા પણ પોતાની આવડતને કારકિર્દીમાં ઝળહળતો ટચ આપી ક્લાસ વન ઓફિસર કે એમબીએ ભણેલા જેટલું જ કમાય છે અને પોતાનું આગવું નામ કરે છે.

૧૫ કલાકનું કામ કરતાં પણ તેઓ એવરગ્રીન રહે છે, કારણ કે તેઓ તેમની રુચિનું કામ કરે છે. રસ, રુચિ સાથે સંકળાયેલ કેટલાંક ક્ષેત્રો પર ઊડતી નજર નાખવા જેવી છે.

કોમ્પ્યુટર : સોફ્ટવેર નિષ્ણાતની અમેરિકામાં બહુ ડિમાન્ડ છે. ભારતમાં ૨ લાખ જેટલા સોફ્ટવેર પ્રોફેશનલ્સ છે અને આગામી દસ વર્ષ સુધી વર્ષે બીજા ૫૫ હજાર આવા પ્રોફેશનલ્સની ડિમાન્ડ રહેવાની છે.

આ ઉપરાંત સિસ્ટિમ એન્જિનિયર, સિસ્ટિમ એનાલિસ્ટની પણ ડિમાન્ડ છે. તેવી જ રીતે ડેટાબેઝ પ્રોગ્રામિંગ, ડેટા બેઝ મેનેજમેન્ટમાં એપ્લિકેશન ડેવલપર, એપ્લિકેશન પ્રોગ્રામરને અવકાશ છે.

હાર્ડવેર સર્વિસિંગ માર્કેટિંગમાં પણ વિપુલ તક છે. **ઈન્ટરનેટ :** જોબ પેજ, વેબસાઈટ તૈયાર કરી આપવી, વેબડિઝાઈનિંગ, વેબ મેઈન્ટેનન્સ, પરફોર્મન્સ, મોનિટર, વેબ ઈન્ટેગ્રેટર્સ જેવાં કાર્યો છે. જેઓને સોફ્ટવેરમાં રુચિ છે પણ જર્નાલિસ્ટ જેવી સર્જનાત્મકતા, સેલ્સમેન જેવી ગ્રાહકપરખ તેમજ વિઝયુલાઈઝર જેવી ડિઝાઈન સૂઝ છે તેઓ આગામી ૨૫ વર્ષમાં ન્યાલ થઈ જશે.

ટેલિકોમ : કોમ્યુનિકેશનના આ જમાનામાં ૩૬૦૦૦ કરોડ રૂપિયાનું આ ક્ષેત્ર છે. મોબાઈલ ફોન, સેટેલાઈટ ફોન અતિ આધુનિક ઈલેક્ટ્રોનિક્સ એક્સચેન્જો ચલાવવાને સંભાળવા ડેટા અને ટેલિકોમ નેટવર્કના નિપુણ લોકો જોઈશે જેમાં સાધનો ઈનસ્ટોલ કરવાથી માંડી નેટવર્ક ખડું રાખવાનું અનિવાર્ય બનશે. ટેલિકોમ ક્ષેત્રે મેનેજમેન્ટ, ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, માર્કેટિંગ મેઈન્ટેનન્સ, ટેકનિકલ નિષ્ણાત તમામ સ્તરે જોઈશે.

ફેશન ડિઝાઈનિંગ : ડિઝાઈનર ડ્રેસ પહેરનારાઓનું

પ્રમાણ વધતું જ જવાનું છે. આ ઉપરાંત રેડીમેડ કપડાં બનાવતી નેશનલ, મલ્ટિનેશનલ કંપનીઓ કે પછી ટેક્સટાઈલ કંપનીઓ કે પછી ટેક્સટાઈલ કંપનીઓને જમાના, રાજ્ય કે દેશ પ્રમાણે ડ્રેસની પેટર્ન કે ડિઝાઈન કરી આપનારા નિષ્ણાતોની તાતી જરૂર છે. ડિઝાઈન એક્ઝિક્યુટિવની ઊંચા પગારની નોકરી કે પોતાનો ધંધો પણ થઈ શકે.

જ્વેલરી ડિઝાઈનિંગ : ડ્રેસની જેમ જ જ્વેલરી ડિઝાઈનિંગનું આગવું મહત્ત્વ છે. જ્વેલરીના ધનાઢ્ય ગૂહો, કંપનીઓ, લગ્ન પાર્ટી, ફેસ્ટીવલ, ઉત્પાદકો, વિદેશી કંપનીઓ, ચાહકો આ ક્ષેત્રમાં ખાસ્સી તંગી અનુભવે છે. જેમ્સ, સ્ટોન, ડાયમંડ ગોલ્ડ, મેટલ્સના પારખુઓની પણ દુનિયા છે.

ઈન્ટિરિયર ડિઝાઈનિંગ : આર્કિટેક્ટ કન્સ્ટ્રક્શન કંપની, કોર્પોરેટ જગત, હોમડેકોર પ્રોડક્ટ બનાવતી કંપનીઓમાં ઉચ્ચ પગારે નોકરી મળી શકે અને પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય પણ થઈ શકે.

ટીવી એડ વર્લ્ડ : પડદા પર કે પડદા પાછળના કામમાં નિપુણતા મેળવી શકો. તેવી જ રીતે એનિમેશન, મલ્ટી મીડિયા, કાર્યક્રમ સંચાલક, વીજે, ઈન્ટરવ્યૂ નિષ્ણાત, જાહેરાત માટે કોપીરાઈટર, વિઝ્યુલાઈઝર જેવી શાખા-પ્રશાખા પ્રાપ્ય છે.

જર્નાલિઝમ : પ્રિન્ટ, ટીવી, રેડિયો માધ્યમના જુદા જુદા વિભાગોમાં ન્યૂઝ, મહત્ત્વના ન્યૂઝ કે મેગેઝિન, ફીચર્સમાં રુચિ પ્રમાણે પત્રકાર, સંપાદક કે પ્રોડ્યુસર બની શકાય.

શ્રેષ્ઠ વેબસાઈટ પણ સારો પત્રકાર તૈયાર કરી શકે છે કેમ કે તેનામાં સર્જનાત્મકતાની નાડ પારખવાનું જરૂરી પાસું રહેલું છે. જેઓ વિશેષ પ્રતિભા ધરાવે છે તેઓ વિશેષ પ્રગતિ કરી બતાવે છે.

કોમ્પ્યુટરને કારણે હવે કોઈ પોતાનું નાનું છાપું કે મેગેઝિન પણ ઘેરબેઠાં વાંચી શકે છે. ગ્રાફિક ડિઝાઈનર્સની પણ ડિમાન્ડ છે.

લો : કાયદાનું ભણીએ એટલે માત્ર વકીલ જ થવાય તેવું નથી. સોલિસિટર ફર્મ, કંપનીઓ, મોટી સંસ્થાઓ, નાણાકીય સંસ્થાઓમાં લીગલ મેનેજર, લીગલ ઓફિસર, એસોસિએટ ઈન લો, કન્સલ્ટન્ટ, ડાયરેક્ટર કે વાઈસ પ્રેસિડેન્ટ-લો એન્ડ લેબર જેવાં કાર્યોનો પણ સ્કોપ છે.

તો પેટન્ટ, ઈન્ટેલેકચ્યુઅલ પ્રોપર્ટી રાઈટ્સ, ગ્રાહકસુરક્ષાની નવી કેટલીયે કાયદાકીય શાખાઓની વર્તમાનમાં બોલબાલા છે.

ફૂડ પ્રોસેસિંગ : હોટલ, ડેરી, પાર્લર, ફૂડ બનાવતી કંપનીઓ, કૃષિવિષયક પ્રોડક્ટ બનાવતી કંપનીઓ વિવિધ ફૂડનું પ્રોસેસિંગ કરી વેલ્યુએડીશન કરી પ્રોડક્ટ વેચતી નેશનલ, મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓમાં ડેરી, ફૂડ ટેકનોલોજિસ્ટની માંગ ખૂબ વધી રહી છે.

કાઉન્સેલિટી : સેવાભાવી સંસ્થાઓ, અપંગો, અંધો, રક્તપિત્ત, ગણિકાઓ, બાળમજૂર, પીડિત મહિલાઓનાં વસવાટ કેન્દ્રોને કઈ રીતે કામ કરવું તેની નિષ્ણાતો દ્વારા સલાહ અપાય છે. આધ્યાત્મિક સંસ્થાઓમાં પણ ધ્યાનયોગ સંબંધી માર્ગદર્શકોની જરૂર રહે છે. માનસિક રોગીઓ, વ્યસનીઓ કે પછી કંપનીના જુદા વિભાગોને ફેન્ડ તેમજ ફિલોસોફર જેવો માર્ગદર્શક જોઈએ છે.

આ ઉપરાંત હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટ, કોસ્મેટિક, ડેન્ટીસ્ટ્રી, બ્યુટીપાર્લર, ફીટનેસ સેન્ટર, કોસ્મેટિક નિષ્ણાત કેટલીયે આધુનિક શાખાઓ છે જેમાં કમાણી સર્જનાત્મકતા ને મૂલ્યનિષ્ઠ મેળવણીવાળું કાર્ય છે.

હવે તો ચિત્રકારો, પેઈન્ટરો, સંગીતકાર, ગાયકો, કવિઓ બધા જ તેમની આવડતને કારકિર્દીમાં ઢાળી રહ્યા છે.

તેવી જ રીતે એવોર્ડ સમારંભો, જાહેર સમારંભો, લગ્નો કે મનોરંજન કાર્યક્રમોનું સ્ટેજ પર સફળ સંચાલન થાય તે માટે ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટનો પણ આજકાલ મહિમા વધ્યો છે. ઉપરોક્ત તમામ કોર્સ મોટા ભાગનાં શહેરોમાં ખાનગી કે માન્ય સંસ્થાઓ દ્વારા ચાલે છે.

બાળકને અત્યારથી જ ડોક્ટર બનાવવાનું ગોખાવો નહીં. બીજો ૨૦ વર્ષમાં બીજો ૨૦૦ નવી શાખાઓ હશે. માત્ર તેમની રુચિ પર નજર રાખો ને તેને વાતાવરણ તેમજ જે કંઈપણ કરે તે માટે વિશ્વાસ પૂરો પાડો. તેની બીજી કોઈની લાઈન કે સફળતા-નિષ્ફળતા જોડે તુલના કરશો નહીં.

દરેક કાર્યને પોતાનું આગવું ગૌરવ હોય છે અને સમાજ આ તમામ કાર્યો થકી જ ચાલતો હોય છે.

3

સફળતાની યાત્રી - હકારાત્મક અભિગમ

— મૌલિક સોની

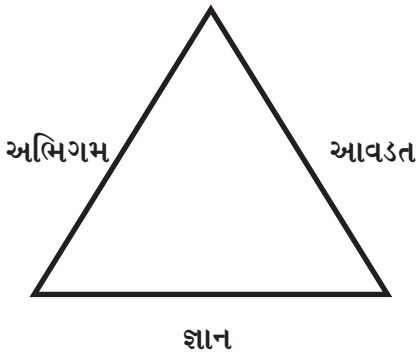
જ્યારે મને આ રહસ્ય સમજાયું ત્યારે હું માત્ર એક જ શબ્દ બોલ્યો હતો.. વાઉવ..! તે રહસ્ય આ હતું કે જીવનમાં સાચી સફળતા મેળવવા માટે મુખ્ય ત્રણ બાબતો જ ઉપયોગી હોય છે: જ્ઞાન, આવડત અને અભિગમ.

૧. જ્ઞાન એટલે તમારે શું મેળવવું છે, કેમ મેળવવું છે અને ક્યારે મેળવવું છે તેનું ચોક્કસ જ્ઞાન.

૨. આવડત એટલે જે મેળવવું છે તે કેવી રીતે મળે તે માટેની જરૂરી આવડતો? અને

૩. અભિગમ એટલે ચોક્કસ જ્ઞાન દ્વારા જરૂરી આવડતને અમલમાં મૂકીને પોતાના ધ્યેયની પ્રાપ્તિ માટેની તીવ્ર ઈચ્છા.

જો આ ત્રણ બાબતોને લઈને એક ત્રિકોણની કલ્પના કરીએ તો સફળતાનો ત્રિકોણ બને, જે નીચે મુજબ છે:

જરા વિચારી જુઓ કે જો ત્રિકોણનો પાયો એટલે કે જ્ઞાન વધારવામાં આવે તો શું સફળતાનો ત્રિકોણ મોટો થાય? 'ના' જ થાય. યુ આર રાઈટ! એટલે કે માત્ર જ્ઞાન વધારવાથી ક્યારેય સફળતા મળતી જ નથી. સફળતા મેળવવા માટે જ્ઞાનની સાથેસાથે યોગ્ય આવડત અને હકારાત્મક અભિગમ પણ કેળવવાની જરૂર હોય છે. તો ચાલો જોઈએ એ માટેનું એક ઉદાહરણ:

હિરેન, એક કરિયાણાની દુકાનમાં નોકરી કરતો યુવાન છે. હિરેન ખૂબ જ લગન અને મહેનતથી તે દુકાનમાં બે વર્ષથી નોકરી કરી રહ્યો છે. આ દરમિયાન તેનામાં કરિયાણાની દુકાનને સફળતાપૂર્વક ચલાવવાનાં

જ્ઞાન અને આવડત પૂરતા પ્રમાણમાં આવી ગયાં છે. હવે તેના પિતાજી તેને કરિયાણાની પોતાની દુકાન શરૂ કરવાનું કહે છે. હિરેનને તો નોકરી કરવામાં જ રસ છે, પોતાની કરિયાણાની દુકાન કરવામાં જરાય રસ નથી. આમ છતાં તેના પિતાજી તેને કરિયાણાની દુકાન કરી આપે છે. શું આપને લાગે છે કે હિરેન પોતાની દુકાન સફળતાપૂર્વક સંભાળી શક્યો હશે? 'ના', કારણ કે તેનામાં દુકાન સંભાળવાનાં સંપૂર્ણ જ્ઞાન અને આવડત તો હતાં જ, પરંતુ તેની આંતરિક ઈચ્છા એટલે કે તે માટેનો હકારાત્મક અભિગમ ન હતો. પરિણામે દુકાનને સફળ બનાવવાના ચાન્સ ઓછા થઈ જાય છે.

જ્યારે સુનીલ એક ખૂબ જ ઉત્સાહી અને હકારાત્મક અભિગમવાળો યુવાન છે. તેને પોતાની એક કરિયાણાની દુકાન શરૂ કરવાની તીવ્ર ઈચ્છા છે. આ માટેનાં જ્ઞાન અને આવડત તેનામાં સામાન્ય જ છે. તે પોતાની કરિયાણાની દુકાન શરૂ કરે છે. શું આપને લાગે છે કે સુનીલ પોતાની દુકાન સફળતાપૂર્વક સંભાળી શક્યો હશે? યસ, યુ આર રાઈટ! એ દુકાન સંભાળી જ શક્યો અને સફળ પણ રહ્યો, કારણ કે મનની શક્તિનો નિયમ એવો છે કે જો હકારાત્મક અભિગમ સાથે કોઈ નવું કામ શરૂ કરવામાં આવે તો તે કામને લગતું જ્ઞાન અને જરૂરી આવડતો આપણામાં આપોઆપ જ આવી જાય છે.

શું તમે ક્યારેય કોઈના માટે, એ પછી તમારો દીકરો

હોય કે અન્ય કોઈ, એવું બોલ્યા છો કે “આનામાં ખૂબ જ જ્ઞાન છે, ખૂબ જ આવડત છે, પરંતુ ઉપયોગ કરે તો સફળ થાય.”

હું જાણું છું તમે અત્યારે વિચારી રહ્યા છો કે આવું તો તમે ઘણી વખત બોલ્યા છો. આપણે જો આ વાક્યને સફળતાના ત્રિકોણ સાથે સરખાવીએ તો ખ્યાલ આવશે કે મોટા ભાગની વ્યક્તિઓમાં જ્ઞાન અને આવડતની કમી હોતી જ નથી. કમી હોય છે માત્ર ‘હકારાત્મક અભિગમ’ની! જો ફક્ત હકારાત્મક અભિગમ કેળવવામાં આવે તો સફળતા મેળવવા માટેનું ચોક્કસ જ્ઞાન અને જરૂરી આવડત આપણામાં આપોઆપ જ વધી જતાં હોય છે.

હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટીમાં હાથ ધરાયેલા એક સર્વે અનુસાર, જ્યારે કોઈ યુવાન ગ્રેજ્યુએટ થઈને નોકરી મેળવે છે ત્યારે તેમાં ૮૫ % મહત્ત્વ તો અભિગમ અને આવડતનું હોય છે. જ્યારે માત્ર ૧૫ % જ મહત્ત્વ તેનામાં રહેલા જ્ઞાનનું હોય છે, મોટા ભાગે આપણે કોલેજ સુધીના અભ્યાસમાં બધો જ સમય અને પૈસા ફક્ત ‘જ્ઞાન’ મેળવવા પાછળ ખર્ચ્યાં હોય છે, જે સફળતામાં માત્ર ૧૫ % જ મહત્ત્વ ધરાવે છે. જ્યારે જીવનમાં સફળતા મેળવવા માટે ‘હકારાત્મક અભિગમ’ એ સૌથી અગત્યની બાબત છે. તે અંગત અને વ્યાવસાયિક ક્ષેત્રે પણ ખૂબ જ મહત્ત્વ ધરાવે છે. આ બાબતને વધુ સ્પષ્ટ કરતું ઉદાહરણ આ પ્રમાણે છે:

એક વખત એક વિદ્યાર્થીએ વૈજ્ઞાનિક બ્લેઈઝ પાસ્કલ (૧૬૨૩ - ૧૬૬૨)ને પૂછ્યું, “સર, જો હું તમારા જેટલું સારું જ્ઞાન અને સારી આવડતો ધરાવતો હોત તો હું પણ સારો માણસ હોત.” ત્યારે બ્લેઈઝ પાસ્કલે હસતાં હસતાં

ખૂબ જ શાંતિથી જવાબ આપ્યો કે જો દીકરા, તું પહેલાં સારો માણસ બની જા. ત્યારબાદ તારામાં પણ મારા જેટલાં જ્ઞાન અને આવડત આપોઆપ જ આવી જશે!

આ ઉદાહરણ પરથી આપણને સ્પષ્ટ રીતે સમજાય છે કે જો આપણો અભિગમ હકારાત્મક હોય તો જ્ઞાન અને આવડત મેળવવાં કે કેળવવાં પડતાં જ નથી. તે તો આપોઆપ જ કેળવાઈ કે મેળવાઈ જાય છે.

જરા કલ્પના કરી જુઓ કે..

- શું કોઈ વિદ્યાર્થી હકારાત્મક અભિગમ સિવાય સફળ અને સારો વિદ્યાર્થી હોઈ શકે..?
- શું કોઈ કર્મચારી કે અધિકારી હકારાત્મક અભિગમ સિવાય સફળ અને સારો કર્મચારી કે અધિકારી હોઈ શકે..?
- શું કોઈ બિઝનેસમેન હકારાત્મક અભિગમ સિવાય સફળ અને સારો બિઝનેસમેન બની શકે..?
- શું કોઈ પરિવારનો સભ્ય, શિક્ષક, ડોક્ટર કે પડોશી હકારાત્મક અભિગમ ધરાવતા ન હોય તો તેઓ પોતે સારી વ્યક્તિ તરીકેની છાપ પાડી શકે..?

આપનો જવાબ ચોક્કસ ‘ના’ જ હશે. તો શું દરેક વ્યક્તિએ પોતાના અભિગમમાં જરૂરી પરિવર્તન લાવવું જોઈએ? ‘હા’, તો આ રહ્યો તેનો ઉકેલ.. રોજ સવારે ઊઠતાંની સાથે જ માર્ઈન્ડને હકારાત્મક સૂચનો આપો. જેવાં કે,

૧. આજે મારો દિવસ ખૂબ જ સારો જશે.
૨. ગઈકાલ કરતાં આજે હું વધારે સારું પરફોર્મ કરી શકીશ.
૩. દિવસે ને દિવસે મારી આધ્યાત્મિક, માનસિક અને આર્થિક પ્રગતિ થઈ રહી છે.
૪. જીવન ખૂબ જ સુંદર છે અને મને જીવનમાં ખૂબ જ મજા આવે છે.
૫. હું દિવસે ને દિવસે જીવનમાં સુખ, શાંતિ, સમૃદ્ધિ, સફળતા અને તંદુરસ્તી મેળવી રહ્યો છું.

આવા શક્તિશાળી હકારાત્મક સૂચનો પોતાના મનને વારંવાર અને નિયમિત આપવાથી તમે જોશો કે તમારા વિચારો અને અભિગમ હકારાત્મક થતા જ જશે.

ડી-૩૦૧, સમર્પણ ટાવર, જ્ઞાનજ્યોત સ્કૂલની બાજુમાં,
પ્રભાત ચોક, ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૧
E-mail: mauliksoni8@yahoo.co.in

તમે જ તમારા ઘડવૈયા : પોતાની જિંદગીના સૌથી ઉત્તમ શિલ્પી છો તમે પોતે જ...

— રમેશ તન્ના

માણસનો સૌથી શ્રેષ્ઠ મિત્ર કોણ ? માણસ પોતે જ. વ્યક્તિનો સૌથી કટ્ટર શત્રુ કોણ ? વ્યક્તિ પોતે જ.

આપણા ઘડતર અને ચણતરમાં માતા-પિતા, ઘરના અન્ય પરિવારજનો, શિક્ષકો, ગુરુજનો, સ્વજનો, મિત્રો, પુસ્તકો, ધાર્મિક પરંપરાઓ, સામાજિક રીત-રિવાજો સહિત અને પરિબળોનું પ્રદાન હોય છે.

આપણે એટલે આપણે વત્તા આપણા સંજોગો. સંજોગોમાં ઘણું બધું આવે. સંજોગોની આપણા પર મોટી અસર પડતી હોય છે.

એ અસર હકારાત્મક હોય અને નકારાત્મક પણ હોય. આપણને ફાયદો કરનારી હોય તો ક્યારેક નુકસાન કરનારી પણ હોય.

જોકે આ બધામાં આપણી જાત પર, આપણી કારકિર્દી પર, આપણા અસ્તિત્વ અને વ્યક્તિત્વ પર, આપણી જિંદગી પર જો કોઈ સૌથી મોટી અસર કરનારું કોઈ બળ કે પરિબળ હોય તે છે: આપણે પોતે જ.

આપણે જ આપણા મિત્ર અને આપણે જ આપણા શત્રુ.

આપણું ઘડતર કરનારા જો કોઈ સૌથી મોટા શિલ્પી કોઈ હોય તો તે આપણે જ છીએ.

ગુજરાતના પાટનગર ગાંધીનગરના બીએપીએસ પ્રેરિત અક્ષરધામના પ્રદર્શનમાં એક પ્રતિમા છે. એ પ્રતિમા એવી છે કે એક પથ્થરમાંથી પ્રગટ થયેલી એક

વ્યક્તિ પોતે જ પોતાનું ઘડતર કરી રહી છે.

આપણી આજુબાજુ નજર કરીએ તો આવાં અનેક જીવંત અને સાચુકલાં ઉદાહરણો આપણને જોવા મળશે.

એક સત્ય કથાના ઉદાહરણથી શરૂઆત કરીએ. ઝાયડસ ફાર્માસ્યુટિકલ કંપની વિશ્વખ્યાત છે. ૧૫૦૦૦ કરોડથી પણ તેનું વધારે ટર્નઓવર છે. તેના સીએફઓ (ચીફ ફાયનાન્સ ઓફિસર) છે શ્રી નીતિનભાઈ પારેખ. તેઓ માધ્યમિકનું શિક્ષણ લેતા હતા ત્યારે ભણવામાં એટલા બધા નબળા હતા કે ગણિત જેવા વિષયમાં કૃપાગુણથી માંડમાંડ પાસ થતા હતા. જોકે એ પછી તેઓ પોતે જ પોતાના ઘડવૈયા થયા અને એવી સખત મહેનત કરી કે કોલેજમાં, એલએલબીમાં, સી.એસ.માં અને આઈઆઈએમની અત્યંત અઘરી ગણાતી પરીક્ષામાં અવ્વલ આવ્યા. એક પછી એક વિક્રમો સર્જ્યા. ભારતના શ્રેષ્ઠ સી.એફ.ઓ તરીકેનો એવોર્ડ એક કરતાં વધારે વખત તેમને મળ્યો છે.

ખાઈમાંથી તેઓ શિખર પર આવ્યા.

મિત્રો, બે વસ્તુ કાયમ યાદ રાખવા જેવી છે.

૧. શિખર સુધી પહોંચવા માટે કોઈ લિફ્ટ નથી હોતી. ક્યાંક પગથિયાં હોય અને ક્યાંક ના પણ હોય. ક્યાંક કપરું ચઢાણ હોય અને ક્યાંક સીધું ચઢાણ પણ હોય. ક્યાંક ખાઈમાં પડી જવાય તેવું જોખમી ચઢાણ પણ હોય. તમે ઉપર તરફ જતા હોવ ત્યારે જ એવો પવન આવે કે તમને ઉડાડી દે. વરસાદ પડે કે પહાડનું સ્ખલનન પણ થાય. આવી સ્થિતિમાં મનોબળને બરકરાર રાખીને આગળ વધવાનું હોય છે. જે ટકી જાય છે તે શિખર પર પહોંચે છે, જે અટકી જાય છે તેણે પુનઃ ખાઈમાં આવવું પડે છે.

પરિસ્થિતિ આપણા પર પથ્થર ફેંકે તો તેનાં પગથિયાં બનાવીને પણ પ્રગતિ કરવી.

૨. બીજી વાત છે શોર્ટ કટની. ખરેખર તો વિશ્વમાં શોર્ટ કટ જેવું કશું હોતું જ નથી. વળી, દુનિયાના તમામ

(લાગતા) શોર્ટ કટ છેવટે તો સૌથી લોન્ગ કટ જ પુરવાર થતા હોય છે.

દરેક સાધ્ય, ધ્યેય કે મંજિલનું નિયત અંતર હોય છે. એ અંતર કાપીને જ યોગ્ય અને સાચી રીતે તેના સુધી પહોંચી શકાય છે.

શ્રી નીતિનભાઈ પારેખે સખત પરિશ્રમ કર્યો. દિવસ-રાત મહેનત કરી. પરીક્ષામાં ઉત્તમ ગુણ લાવવા માટે જાગરણ કર્યો. તેમને શ્રદ્ધા હતી કે હું ચોક્કસ સફળ થઈશ જ.

**શ્રદ્ધા જ મારી મને લઈ ગઈ મંજિલ પર,
જો રસ્તો ભૂલ્યો, તો દિશાઓ બદલાઈ ગઈ**

હવે વાત કરીએ શ્રી રોહિતભાઈ વઢવાણાની. એ અત્યારે લંડનમાં ભારતની હાઈકમિશનરની ઓફિસમાં અધિકારી છે. એક નાનકડા ગામનો છોકરો પુરુષાર્થ કરીને કેટલો આગળ આવી શકે તેનું ઉત્તમ ઉદાહરણ એટલે રોહિતભાઈ. તેમની માતાનું નામ કિરણબહેન અને પિતાનું નામ રમેશચંદ્ર. તેમનું મૂળ ગામ જામનગર જિલ્લાના ભાણવડ તાલુકાનું પાછતર ગામ. સાધારણ પરિવારમાંથી આવતા રોહિતભાઈ આઈએફએસની પરીક્ષામાં પાસ થયા. તેમણે ભારત વતી બહેરિન (ઈરાન)માં પણ ફરજ બજાવી છે. તેઓ પોતે જ પોતાના ઘડવૈયા બન્યા છે. એક લુહારનો દીકરો આકરો પરિશ્રમ કરીને પોતે ધારેલાં લક્ષ્યાંકો સિદ્ધ કરી શકે છે તેનું ઉત્તમ ઉદાહરણ શ્રી રોહિતભાઈ છે.

હવે વાત કરીએ ભગવતસિંહજી ગોહિલની. સામાન્ય ચોકીદારમાંથી તેઓ નીવડેલા અને સફળ એડવોકેટ થયા. નાનકડા ગામમાંથી અમદાવાદમાં આવ્યા. એક સોસાયટીના ચોકીદાર તરીકે નોકરી કરતા હતા, પણ ભણવાની ખૂબ ઈચ્છા હતી. રોડ પરની લાઈટનો ઉપયોગ કરીને ભણવાનું વાંચતા. એલએલબી થયા. તેમની પ્રેક્ટિસ જામી ગઈ. અમદાવાદમાં બંગલો કર્યો, ઓફિસ કરી, ફાર્મહાઉસ કર્યું. પોતે જ બન્યા પોતાના ઘડવૈયા.

આવાં તો અનેક ઉદાહરણો છે.

ભગવાને માણસ માત્રમાં અપાર શક્તિ આપેલી હોય છે. એ શક્તિનો જો યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવે તો પરાક્રમો કરી શકાય અને વિક્રમો પણ સર્જ શકાય. દરેક સફળ વ્યક્તિના જીવનમાં ડોકિયું કરીએ તો

આ વાત જાણવા મળે જ છે.

સ્વામી વિવેકાનંદ કહેતા કે આપણે આપણા મગજનો બે ટકા પણ ઉપયોગ કરી શકતા નથી. વાતમાં તથ્ય તો છે જ. જો આપણે આપણા મનની શક્તિઓને કેન્દ્રિત કરીએ તો તેની પાસેથી ધારેલાં પરિણામો મેળવી શકીએ.

**ત્રણ વાનાં મુજને મળ્યાં, હૈયું, મસ્તક અને હાથ,
બહુ દઈ દીધું નાથ ! જા ચોથું નથી માગવું...**

ઉમાશંકર જોશીએ આ વાત કરી છે. કવિએ માણસ પાસે કેટલી શક્તિ હોય છે, ઊર્જા હોય છે તેની વાત કાવ્યાત્મક રીતે કરી છે.

માણસ માત્ર ઊર્જાનો ભંડાર હોય છે.

માણસ માત્ર શક્તિનો મહાસાગર હોય છે.

માણસ માત્ર સંવેદનાનો ઉદ્યાન હોય છે.

માણસ માત્ર પ્રેમનો દરિયો હોય છે.

આ પૃથ્વી પરનો દરેક માણસ અનન્ય, અપૂર્વ અને શક્તિશાળી હોય છે. તે ધારે તે બધું કરી શકે. તે ધારે તે બધું બદલી શકે.

તેની પાસે પારાવાર શક્યતાઓ હોય છે.

તેની પાસે અપાર સંભાવનાઓ હોય છે.

બસ તેણે પોતાની તમામ પ્રકારની શક્તિ, ઊર્જા અને સંવેદનાનો યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કરવાનો હોય છે.

જ્યારે માણસને પોતાની અંદર પડેલી શક્તિઓનું સાચું સરનામું મળી જાય છે ત્યારે તેણે સફળતા કે સાર્થકતા માટે બીજે ક્યાંય પાસવર્ડ શોધવાની આવશ્યકતા રહેતી નથી.

૩૦૨, યશ એકવા, વિજય ચાર રસ્તા,
નારણપુરા, અમદાવાદ-૯ મો-૯૮૨૪૦૩૪૪૧૫

આયોજનબદ્ધ રીતે કરો કારકિર્દીનો વિકાસ

— પંકજ ઔધિયા

કઠોર પરિશ્રમનો કોઈ વિકલ્પ હોય તો તે છે સ્માર્ટ-વે થી આયોજનબદ્ધ તૈયારી !

(U.P.S.C.) સિવિલ સર્વિસ મુખ્ય પરીક્ષા - પ્રિલીમ પરીક્ષા

સામાન્ય અભ્યાસ એ દરેક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું અવિભાજ્ય અંગ છે. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના દરજ્જા પ્રમાણે તેના માપદંડો બદલાતા હોય છે. સામાન્ય અભ્યાસને ગુજરાતમાં “GK” (General Knowledge) અથવા “GS” (General Studies) જેવાં બે અલગ નામથી ઓળખવામાં આવે છે. જી.પી.એસ.સી. તથા યુ.પી.એસ.સી.ની પરીક્ષામાં સામાન્ય અભ્યાસ એ ફરજિયાત પ્રશ્નપત્ર છે. પણ અગાઉ જણાવ્યા મુજબ તેમનાં ધારાધોરણોમાં થોડોક ફરક હોય છે. વળી પ્રિલીમનરી અને મુખ્ય પરીક્ષાના સામાન્ય અભ્યાસમાં પણ ભિન્નતા જોવા મળે છે. આ લેખમાં આપણે યુ.પી. એસ.સી.ની સ્કીમ મુજબ પ્રિલીમ તથા મુખ્ય પરીક્ષાના સામાન્ય અભ્યાસના પેપરની તૈયારી કેવી રીતે કરશો તેની સમગ્ર રણનીતિની સંયુક્ત રીતે ચર્ચા કરીશું.

ભારતીય ઇતિહાસ, સ્વતંત્રતા સંગ્રામ તથા સંસ્કૃતિ (Indian History Freedom Struggle and Indian Culture)

પ્રિલીમ તથા મુખ્ય એમ બંને પરીક્ષાની દૃષ્ટિએ આ ઘટક સૌથી મહત્વપૂર્ણમાંનો એક છે. ૫૦૦૦ વર્ષના ભારતીય ઇતિહાસનું એક વિસ્તૃત સર્વેક્ષણ જ વિદ્યાર્થીને સફળતાની નજીક લાવે છે. પ્રિલીમ પરીક્ષા માટે વિદ્યાર્થીએ ઇતિહાસના પ્રાચીન, મધ્યકાલીન અને આધુનિક એમ ત્રણેય ખંડ પર પકડ મેળવવી જરૂરી છે. પ્રાચીન ભારતના ઇતિહાસમાં પુરાતત્વીય સ્થળો તથા ત્યાંથી મળેલ વસ્તુઓ, સામાજિક તથા સાંસ્કૃતિક બાબતો જેવી કે સામાજિક પરિવર્તન, શિક્ષણનો સ્રોત, કલા, સ્થાપત્ય, ધાર્મિક તથા રાજનીતિક જીવનનાં પાસાઓ મહત્વપૂર્ણ છે. મધ્યકાલીન ભારતના ઇતિહાસની સાથે સાથે સંસ્કૃતિના પણ વધુ પ્રશ્નો પૂછવામાં આવે છે. તે સમયના સાહિત્ય, સંગીત, સ્થાપત્યશૈલી તથા યાંત્રિક ઉપલબ્ધિની એક વિસ્તૃત યાદી બનાવવી જોઈએ. આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ એ સૌથી વધુ સ્કોરિંગ ભાગ છે. આથી તેના પર સૌથી વધુ ધ્યાન આપવું જરૂરી છે. સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામની બધી જ મહત્વપૂર્ણ ઘટનાઓનું કાળક્રમ મુજબ અધ્યયન કરવું અત્યંત આવશ્યક છે. મુખ્ય પરીક્ષામાં આધુનિક ભારતીય ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિનું લગભગ ૮૦ થી ૧૦૦ માર્ક્સનું ભારણ છે. આથી વિદ્યાર્થીએ રાષ્ટ્રીય આંદોલનની ઊંડી તથા અવધારણાત્મક સમજણ વિકસાવવી જોઈએ. ૧૯૦૯, ૧૯૧૯ અને ૧૯૩૫ના ભારત સરકારના અધિનિયમો તથા મહત્વપૂર્ણ ગવર્નર જનરલોનાં કાર્યોની યાદી બનાવવી જોઈએ. કેટલાક પ્રસિદ્ધ ઐતિહાસિક વ્યક્તિઓના યોગદાન વિશે પ્રશ્ન પૂછવામાં આવે છે. જેમ કે મહાત્મા ગાંધી, ગોખલે, તિલક, રવીન્દ્રનાથ ટાગોર, વિવેકાનંદ, રાજા રામમોહન રાય વગેરે ભારતીય શાસ્ત્રીય નૃત્ય, સંગીત, ક્ષેત્રીય, ચિત્રકળા, સ્થાપત્યશૈલી, તહેવારો, કળાની વિભિન્ન સ્કૂલોની માહિતી તૈયાર કરવી.

સૌપ્રથમ વિદ્યાર્થીઓએ એન.સી.આર.ટી.નાં પુસ્તકોની મદદથી પોતાની સમજણ વિકસિત કરવી.

ત્યારબાદ પ્રાચીન અને મધ્યકાલીન ભારતના ઇતિહાસ માટે મજૂમદાર, દત્ત તથા રાયચૌધરીનાં પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવો. આધુનિક ભારતના અભ્યાસ માટે યશપાલ અને ગ્રોવરનું પુસ્તક ઉપયોગી સાબિત થશે. તે જ રીતે સ્વતંત્રતા આંદોલનના ઇતિહાસના અધ્યયન માટે સૂમિત સરકાર તથા બિપિનચંદ્રના પુસ્તકો પ્રિલીમ તથા મુખ્ય એમ બંને પરીક્ષા માટે ઉપયોગી છે.

ભારતીય સ્વતંત્રતા આંદોલન વિશેની ઇંગ્લુની અભ્યાસ સામગ્રી પણ આધારરૂપ છે.

પ્રિલીમ પરીક્ષા માટે તથ્યોનું સંકલન એ જ નોટબુકમાં પ્રકરણવાર કરવું. જેથી પરીક્ષાના સમયે સરળતાથી પુનરાવર્તન થઈ શકે. આ તથ્યોના વારંવાર પુનરાવર્તન કરવાથી યાદ રાખી શકાય છે. મુખ્ય પરીક્ષામાં પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ વિવેચનાત્મક તથા વિશ્લેષણાત્મક પ્રકારનું હોય છે ? જેમ કે સાયમન કમિશનનું ગઠન કેમ થયું ? ભારતીય પક્ષોએ તેનો બહિષ્કાર કેમ કર્યો ? ક્રિસમિશને તેનો અસ્વીકાર કેમ કર્યો? વગેરે મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબ લખતી વખતે તથ્યોનું સંકલન, શબ્દોની સીમા, પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ જેવી બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે.

મહત્વપૂર્ણ ટોપિકોની યાદી -

સિંધુ તથા વૈદિક સંસ્કૃતિ, મૌર્યયુગ, ગુપ્તયુગ તથા ગુપ્તોત્તર યુગ, પૂર્વ મધ્યકાલીનયુગ, ત્રિપક્ષીય સંઘર્ષ, ચોલ તથા વિજયનગર સામ્રાજ્ય, વિદેશી આક્રમણકારીઓ સલ્તનતયુગ, મુગલયુગ, મરાઠાયુગ ઉત્તર મુઘલકાલીન ભારત, વિદેશી કંપનીઓનું વેપાર માટે આગમન, ભારતના બ્રિટિશ સામ્રાજ્યની સ્થાપના અને વિસ્તાર, ૧૮૫૭નો વિદ્રોહ, ઉગ્રવાદી તથા ઉદારવાદી વિચારધારા, કોંગ્રેસની સ્થાપના, ક્રાંતિકારી આતંકવાદ, ગાંધીજીનું રાષ્ટ્રીય આંદોલનમાં યોગદાન-અસહયોગ, સવિનય કાનૂનભંગ તથા ભારત છોડો આંદોલન, ધર્મસુધારણા તથા સામાજિક સુધારણાનાં આંદોલનો, બંધારણીય વિકાસ, સમાજવાદ અને વામપંથ, સાંપ્રદાયિકતા, ભારતની સ્વતંત્રતા, ૧૯૪૭થી ૧૯૬૪ સુધીની તત્કાલીન ભારતની સ્થિતિ અને નીતિઓ.

સંદર્ભગ્રંથોની યાદ -

પ્રિલીમ પરીક્ષા -

પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ, મધ્યકાલીન ભારતનો ઇતિહાસ, આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ - એન.સી.

આર.ટી.

પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ, મધ્યકાલીન ભારતનો ઇતિહાસ - મજૂમદાર, દત્ત, રાયચૌધરી (મેકમિલન પબ્લિ.)

આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ - બી.એલ. ગ્રોવર અને યશપાલ

સ્વતંત્રતા સંગ્રામ - બિપિનચંદ્ર, અમલેશ ત્રિપાઠી અને વરુણ ડે (એન.બી.ટી.)

આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ - ઇંગ્લુની પુસ્તિકાઓ
પરીક્ષા -

આધુનિક ભારત - સૂમિત સરકાર (રાજકમલ પ્રકાશન)

ઉપર્યુક્ત યાદીમાં પુસ્તક નં. ૩, ૪ અને ૫

ભૂગોળ (Geography) -

પ્રિલીમ પરીક્ષામાં ભૂગોળના સિદ્ધાંતો, ભૂગોળ, ભારતની ભૂગોળ તથા નક્શા આધારિત હેતુલક્ષી પ્રશ્નો હોય છે. મુખ્ય પરીક્ષામાં ભારતની ભૂગોળ તથા તેની સાથે સંકળાયેલા સિદ્ધાંતોના વર્ણનાત્મક પ્રશ્ન હોય છે. ભૂગોળમાં પ્રારંભિક સ્તરે ઘણાં બધાં તથ્યનો સંગ્રહ અને જાણકારી આવશ્યક છે. તેને ક્રમબદ્ધ નોટ્સના રૂપમાં તૈયાર કરવું જોઈએ. પ્રિલીમ પરીક્ષામાં નક્શા આધારિત પ્રશ્નો વિશ્વ તથા ભારતની ભૂગોળમાંથી પૂછવામાં આવે છે. એસ યાદ, ટી.ટી.કે. તથા ઓક્સફોર્ડના સ્કૂલ એટલાસનો ઉપયોગ જરૂરી છે. મુખ્ય રીતે નક્શામાં મહત્વપૂર્ણ નગર, બંદરો, નદીઓ, ખાડી, રણનાં મેદાનો,

ઘાસનાં મેદાનો, પર્વતો, જ્વાળામુખી, સમુદ્રપ્રવાહો વગેરે જેવા ભૌતિક પાસાઓની જાણકારી અનિવાર્ય છે. ભારતના નકશામાં મહત્વપૂર્ણ પરિયોજનાઓ, રેલવે, રસ્તાઓ, પર્યટન કેન્દ્રો, પાકનું ઉત્પાદન, મહાનગર, બંદરો, ખનીજ કેન્દ્રો વિશે પ્રશ્નો પૂછવામાં આવે છે. મુખ્ય પરીક્ષામાં નકશા સંબંધિત પ્રશ્ન પૂછવામાં આવતા નથી.

ભૂગોળના સિદ્ધાંત આધારિત પ્રશ્નોમાં મોટા ભાગનાં પ્રશ્નો મૂળ સિદ્ધાંતો પર આધારિત છે. એન.સી.ઈ.આર. ટી.નાં પુસ્તકો ખૂબ ઉપયોગી છે. કારણ કે પ્રશ્નોનું સ્તર પુસ્તકના પ્રશ્નો જેટલું જ હોય છે. આ ભાગ માટે સમગ્ર પુસ્તકનું અધ્યયન કરવું તથા ગોખવાને બદલે સમજણપૂર્વક યાદ રાખવાનો પ્રયત્ન કરવો. સૈદ્ધાંતિક બાબતોમાં બ્રહ્માંડ, પૃથ્વીની સંરચના, સંઘટન, ભૂકંપ, ખડકો, જમીનના પ્રકારો, સૂર્યતાપ, ચક્રવાત, વરસાદ, ભેજ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

ભારતના ભૂગોળની તૈયારી કરતી વખતે અભ્યાસ સામગ્રી એવી રીતે તૈયાર કરવી કે જેથી તે મુખ્ય પરીક્ષામાં પણ ઉપયોગી સાબિત થઈ શકે. પરિણામે સમય અને શક્તિનો બચાવ થશે. એટલે કે પ્રારંભિક પરીક્ષાની સામગ્રી વિસ્તાપૂર્વક તૈયાર કરવી કે જે મુખ્ય પરીક્ષામાં સીધી જ વાંચી શકાય.

ભૂગોળના અધ્યયનની અર્થવ્યવસ્થાના અમુક ક્ષેત્રોના અભ્યાસમાં સરળતા રહે છે. બંનેમાં ઘણાં બધાં ક્ષેત્રો સરખાં છે. જેવા કે ઉદ્યોગ સંસાધન, વસતી, યોજના, વિશેષ પરિયોજનાઓ બંને વિષયમાં પ્રરિપ્રેક્ષ્ય

અલગ અલગ હોવાથી પ્રશ્નોની ઉત્તરશૈલી જ બદલાય છે. પણ મૂળ તત્ત્વ સમાન રહે છે.

મુખ્ય પરીક્ષામાં વારંવાર પુનરાવર્તન પામતા પ્રશ્નો આ પ્રમાણે છે. જેમ કે ઉત્તર તથા દક્ષિણ ભારતની નદીઓમાં તફાવત, હિમાલયનું મહત્ત્વ, ઉત્તરપૂર્વ તથા દક્ષિણ પશ્ચિમ ચોમાસું, બંજર જમીન વિકાસ, અછતગ્રસ્ત ક્ષેત્ર તથા તેનો વિકાસ, પૂર અને રાહત, પ્રાકૃતિક મુશ્કેલી અને રાહત કામગીરી, તટક્ષેત્રની સંરક્ષણ યોજનાઓ, મેંગ્રોવ વન, જૈવતંત્ર, નદીવિકાસ યોજનાઓ વગેરે.

મુખ્ય પરીક્ષામાં સૌથી મહત્ત્વપૂર્ણ બાબત મૌલિકતા છે. આથી જાતે જ વિચાર કરીને જવાબ તૈયાર કરવો. વિચારોની મૌલિકતાથી ખૂબ જ સારા માર્ક્સ મળે છે. નિર્ધારિત શબ્દસીમાથી વધુ કે ઓછા એમ બંને પરિસ્થિતિઓમાં જવાબ લખવાથી માર્ક્સ કારી નાખવામાં આવે છે. પેપરમાં પ્રશ્નને ૨૫૦ શબ્દોમાં, ૧૨૫ શબ્દોમાં તથા ૨૦ શબ્દોમાં કળવાનો હોય છે. આથી દરેક પ્રશ્નને ઉપરથી ત્રણેય પદ્ધતિ પ્રમાણે લખવાની ટેવ પાડવી જોઈએ. જેથી પરીક્ષા દરમિયાન સરળતા રહે.

સ્પાર્ક પ્લગ -

એન્જિનમાં રહેલા અગન તેને 'ડબ્બા'થી અલગ 'લીડર'નું સ્ટેટસ આપે છે ! મનુષ્યની બાબતમાં પણ એટલું જ સત્ય છે ! માત્ર દિશા યોગ્ય હોવી જોઈએ !

ઈ-બ્લોક, એ-ટાઈપ, ૩૦૧, કોર્પોરેટ રોડ,
ટાઈટનિયમ સ્ક્વેર સામે, પ્રહલાદનગર,
અમદાવાદ. મો - ૯૦૯૯૯૦૧૩૯૯

એડમિશન એ જ માત્ર “મિશન” તરીકે

— મૌના પંડિત

ઉમેશ ચંદ્રા ૨૭ વર્ષનો કંઈક નવું વિચારતો યુવાન છે. અમેરિકાની એક ઓઈલ કંપનીએ ઈરાકમાં તેનું જંગી એકમ સ્થાપ્યું છે. તેમાં તેનું પોસ્ટિંગ થયું છે. એક જ વર્ષની નોકરી બાદ તેનો પગાર આ ઉમરે વર્ષે દોઢ લાખ ડોલર છે. તે એન્જિનિયર છે. અમેરિકા અને એન્જિનિયરિંગની ડિગ્રી હોય એટલે આપણા મનમાં ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, આઈટી, આઈસી જેવા જ વિષયો નજર સમક્ષ તરવરે. પણ ઉમેશ ચંદ્રા પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગ વિષય સાથે ગ્રેજ્યુએટ થયો છે. તેના ખાસ કોઈ એવા ટકા નહોતા આવ્યા. તેના હોંશિયાર મિત્રો આઈટી, આઈસીથી માંડી આઈઆઈટી જેવી પરીક્ષાઓની દુનિયામાં ગળાડૂબ હતા. પૂનામાં જ રહેતો હોઈ એક અખબારમાં કારકિર્દીલક્ષી વિગતોમાંથી તેણે પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગમાં પ્રવેશ બાબતની જાહેરાત જોઈ. તેને એન્જિનિયરિંગમાં ઓછા ટકામાં મળે તેવી છાપેલા કાટલા જેવી કોઈ એક લાઈન મળી શકે તેમ હતી પણ તેને થયું કે પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગની ડિગ્રી લઈએ તો કેવું ? ખરેખર તો તેણે પણ આ વિષય અંગે ક્યારેય સાંભળ્યું કે વિચાર્યું નહોતું. પણ તેણે એક પ્રેરણાદાયક ઉમદા વિચાર કર્યો કે દુનિયામાં ધૂળ-ઢેફાં

વિષેની જાણકારીથી માંડી સ્પેસ સ્ટેશન સુધીના કામો કરતી કંપનીઓ અને પ્રોજેક્ટો હોય છે. ઉકરડા ખડકો સંબંધી કામ કરતા પ્રોજેક્ટો પણ છે અને સોનાની ખાણ સંબંધી કંપનીઓ પણ છે. શું આપણી દુનિયા માત્ર તબીબી, બે-ચાર જાણીતી શાખાની એન્જિનિયરિંગની ડિગ્રી કે પછી એમબીએ, સીએ થકી જ ચાલે છે ? તેણે નક્કી કર્યું કે પેટ્રોલિયમ તો માનવવિકાસના પાયામાં છે. તેનો અભ્યાસ શું કામ ન કરાય ? તેણે તપાસ કરી તો જાણવા મળ્યું કે તેને અને તેના જેવા પચાસેક ટકા મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓને સામે ચાલીને પેટ્રોલિયમ, પ્લાસ્ટિક, મેટલ જેવા પંદરેક વિષયોમાં પ્રવેશ આપવા માટે સંસ્થા તરફથી આજીજી કરવામાં આવતી હતી.

ઉમેશ ચંદ્રાએ પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગમાં પ્રવેશ લીધો ત્યારે તેના કુટુંબીઓ અને મિત્રોએ તેને ટોણો માર્યો હતો કે ડિગ્રી મેળવીને તને પેટ્રોલ પંપમાં નોકરી મળશે. ઉમેશે કોઈની પરવા ન કરી. પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસ કરતાં તેણે તેમાં ઊંડો રસ લીધો. તેણે કલ્પી જ ન હોય તેવી રસપ્રદ દુનિયાનું તેણે ખેડાણ કર્યું. તેણે કેટલીક ઓઈલ કંપનીઓ અને ઓઈલ ગેસના જાહેર એકમો સાથે અભ્યાસ દરમિયાન ફિલ્ડ

વર્ક પણ કર્યું. પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગમાં તેણે ઉચ્ચ અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યો. તેણે અખબારોમાં ઓએનજીસી પેટ્રોકેમિકલ્સથી માંડી ગલ્ફની કંપનીઓમાં આકર્ષક ઓફર કરતી નોકરીની જાહેરાતો જોઈ. ઈન્ટરનેટ પર પણ તે જોબ સર્ચ કરતો હતો. આ રીતે તેની નજરમાં એક અમેરિકન-બ્રિટિશ ઓઈલ કંપની નજરે ચઢી. ઉમેશને ખૂબ જ સારી ઓફર થઈ જે તેણે સ્વીકારી. એક વર્ષ અમેરિકામાં વિતાવ્યા બાદ હાલ તેનું પોસ્ટિંગ ઈરાકમાં થયું છે. આટલું વાંચી આપણા વાલીઓ અને વિદ્યાર્થીઓ તરત જ પૂછશે કઈ સંસ્થામાંથી પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગ કર્યું અને તેનું એડ્રેસ અને ફોન નંબર માગશે પણ આ લેખ લખવાનો આશય તમને પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગ એક આકર્ષક શાખા છે તેમ જણાવવાનો નથી. પણ એ પ્રેરણા આપવાનો છે કે હવે એ સમય આવી ગયો છે કે વિષયો અને ક્ષેત્રોની જુદી જુદી ક્ષિતિજો અંગે આપણે વિચારવાની જરૂર છે. એવા સેંકડો ક્ષેત્રો છે જેના પર કોઈની નજર નથી પડતી અને તે કારણે તેમાં સાવ ઓછી હરિફાઈએ વધુ ડિમાન્ડ સાથે નોકરીની તકો રહેલી છે. જોકે આ માટે જે પણ લાઈન લેવાય તેમાં નિષ્ણાત બનાવ તેવો રસ અને મહેનત કરવાની જરૂર છે. તમારા રાજ્ય કે દેશની બહાર પણ નોકરી માટે જવાની તૈયારી રાખવી પડે.

કમનસીબે આપણે ત્યાં વાલીઓ, વિદ્યાર્થીઓ અને કારકિર્દી અંગે માર્ગદર્શન આપનારાઓ પણ વિદ્યાર્થીઓએ મેળવેલ ટકા પ્રમાણે જાણે ભાવ બાંધેલા હોય તેમ બીબાઢાળ લાઈનો લે છે. જો વધુ આવ્યા હોય તો એન્જિનિયરિંગમાં જનારા કહેશે કે મારી પ્રથમ પ્રાયોરિટી આઈટી કે ઇલેક્ટ્રોનિક્સ છે. મેરિટમાં ઓછા ટકાવાળો ત્યાર પછી મિકેનિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ, સિવિલ એમ ક્રમ આપતો રહેશે.

ખરેખર તો આપણા વિદ્યાર્થીઓને એ સમજ આપવી જોઈએ કે આઈસી એટલે કે ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કંટ્રોલ શું છે ? તે ક્યાં ક્યાં કઈ રીતે કામ લાગે. તેવી જ રીતે વિદ્યાર્થીઓને મેડિકલ, એન્જિનિયરિંગની તમામ શાખાઓ, કોમર્સ આધારિત તમામ શાખાઓમાં શું કરવાનું હોય છે, તેનો અર્થ શું થાય તેની ખબર

નથી હોતી. સમાજમાં પ્રવર્તતા નિશ્ચિત માપદંડના આધારે વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓ જે લાઈનો લે છે તેમાં ગોઠવાઈ જાય છે.

તેમાં હવે એક એવી ખોટી માનસિકતા ઘર કરતી જાય છે કે શહેરની ટોચની બે-ત્રણ ઊંચા મેરિટવાળી કોલેજો કે શાખાઓમાં પ્રવેશ ના મળે તો તેવા વિદ્યાર્થીઓ અને તેમના વાલીઓ પહેલેથી જ એવી માનસિકતા ધારણ કરી લે છે કે હવે તો વિદ્યાર્થી હોંશિયાર વિદ્યાર્થીઓની કેટેગરીનો છે જ નહીં. તેના મુખ્ય પ્રવાહમાંથી ફેંકાઈ ગયો છે. તેથી હવે તો તેણે સામાન્ય ગ્રેજ્યુએટ જ બનવાનું છે. આ પ્રકારની લઘુતાગ્રંથિ પ્રગતિમાં પૂર્ણવિરામ લાવી દેનારી છે. જરા વિચારો, કે ઉચ્ચ ડિગ્રી મેળવવાનો ઈજારો કોઈ બે-ચાર કોલેજો કે કહેવાતી સ્ટેટસ શાળાઓના અત્યારે મેરિટ ધરાવનાર વિદ્યાર્થીઓનો જ છે. એ રીતે વિચારો કે તમારા રાજ્ય કે દેશમાં જોવા મળતાં જુદા જુદા ક્ષેત્રોની સફળ હસ્તીઓએ શું આ બે-ચાર ટોપ શાળા કે કોલેજોમાંથી થોડો અભ્યાસ કર્યો હતો ? નાનાં ગામડાં કે શહેરની સાવ સામાન્ય ગણાતી શાળા કે કોલેજોમાંથી ભણીને ડોક્ટર, વકીલ, ઉદ્યોગપતિ, બિઝનેસમેન, સીએ, એન્જિનિયરિંગ, એમબીએ, ટોચના પત્રકારો, સેલિબ્રિટીઓ, ડાયરેક્ટ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા આપીને ટોચની સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ મેળવનારાઓ પર નજર નાંખી સર્વે કરવા જેવો છે.

બોર્ડના ટોપ ટેનમાં આવતા સ્ટેટસ શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓને બાદ કરો તો છ હજાર જેટલા વિદ્યાર્થીઓ જીવનમાં મેરિટના આધારે અને બીજા છ હજાર વિદ્યાર્થીઓ પાછળથી ખંતથી ઓછા મેરિટને કારણે સામાન્ય મનાતી શાળા-કોલેજોમાંથી ભણીને કદાચ વધુ નામ, દામ અને કામ કમાતા હોય છે.

મેડિકલ અને એન્જિનિયરિંગમાં પ્રવેશ મેળવી નહીં શકનારાઓને તેમના વાલીઓ સમાજનાં અન્ય ક્ષેત્રો કે વ્યવસાયમાં કોઈ રસ પેદા કરી આગળ આવ્યા હોય તેવાં ઉદાહરણો કેમ નહીં આપતાં હોય. ૨૦ વર્ષની વયે માની લો કે કોઈ ગંભીરતા પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી ખંતપૂર્વક કાયદાનો અભ્યાસ કરીને સફળ એડવોકેટ

બનવામાં લાગી પડે તો તેની કારકિર્દી કોઈ નામ માત્રના પ્રેક્ટિસ વગરના સીએ કે બેકાર એન્જિનિયર કે એમબીએ કરતાં વધુ સારી કહી શકાય.

શેરબજાર, ઓનલાઈન ટ્રેડિંગ કે કોઈ નવી દુનિયાના સંદર્ભમાં ટૂરિઝમ, લેબર કોન્ટ્રાક્ટર, એડવર્ટાઈઝિંગ એજન્સી, ફોટોગ્રાફી, ફેશન, જ્વેલરી કે પછી માર્કેટિંગ, કંપનીની પ્રોડક્ટની એજન્સી લઈને પણ કમાઈ શકાય. પતંગિયાથી માંડી ડાયનાસોર વિશે ગળાડૂબ બનીને માસ્ટરી લઈ કામ મળી શકે. પર્યાવરણ, વૈકલ્પિક ઊર્જા, હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટ, નર્સિંગ, એર હોસ્ટેસ, પાયલોટ, એરોનેટિક, બોટની, વૈકલ્પિક ઉપચારોની પદ્ધતિઓ, અરે યોગાસન, મેડિટેશન સેન્ટર ઊભું કરીને પણ ડોક્ટરોને કે એન્જિનિયરોને તાબે કરી શકાય છે.

વ્યક્તિત્વ-વિકાસમાં રસ લઈને પ્રિન્ટ કે ટીવી પત્રકાર, એડ એજન્સી, ઈવન મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે કંઈક કરી શકાય.

શૈક્ષણિક રીતે માની લો કે ૧૦મા કે ૧૨માના લેવલે હાલ ઓછા ટકા આવ્યા હોય તો પણ તમે મજબૂત મનોબળ અને મહેનતથી તૈયાર થઈ એક પ્રકારની લગન કેળવશો તો ગમે તેવી શાળા-કોલેજો કે ગામમાં ભણીને પણ ઉચ્ચ અભ્યાસમાં સફળ થઈ શકો છો.

બહોળા પ્રમાણમાં વિદ્યાર્થીઓ એવા હોય છે,

જેઓને કોલેજનાં વર્ષો દરમિયાન કે ગ્રેજ્યુએટ થયા પછી કોઈ વિષયમાં રસ કે રુચિનાં દ્વારા ખોલે છે. તો તે સમય અને તકને ઝડપીને તેમાં ખાનગી અભ્યાસ કરવામાં લાગી જવું જોઈએ.

તમારે અંગ્રેજી, ગુજરાતી અખબારોની ‘એપોઈન્ટમેન્ટ’ વિભાગમાં આવતી જાહેરાતો અભ્યાસપૂર્ણ રીતે જોવી જોઈએ. જુદી જુદી કંપનીઓને કેવા ટેકનિકલ - નોન ટેકનિકલ કર્મચારીઓની તલાશ છે તે જોવું જોઈએ. જેથી તમને તમારી રેન્જ વિકસાવવાનો ખ્યાલ આવશે. તમારે તો સખત મહેનત, તમે જે પણ ક્ષેત્રમાં હો તેમાં જુદા પડી જાવ, ઝળકી ઊઠો તે જ જોવાનું છે.

મહેનત નહીં, કુનેહપૂર્વકની સ્માર્ટ મહેનત કરનારાઓનો જમાનો છે. કામનો આનંદ હશે તો તેમાં ઝળકવાના જ છો. તેથી પહેલેથી વધુ પગારની અપેક્ષા પણ ન રાખશો.

ઉમેશ ચંદ્રાએ પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગ લીધું તેવી સેંકડો લાઈનો, વ્યવસાયો છે. સવાલ તમારી નિષ્ઠા અને દાનતનો છે. નવરા બેસી બિન ઉત્પાદક રીતે સમય ના વેડફો. કંઈક ને કંઈક નવું કરો, નવું જાણો. નવી ભાષા શીખો. કંઈક કરતા રહો.

એમ-૭૦૪, અર્જુન ટાવર, સુભાષચોક, મેમનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૫૨

સમય વીત્યા પછી આવતી સમજ કોઈ કામતી નથી

— પુલક ત્રિવેદી

પ્રતિવર્ષ મે અને જૂનના મહિનાઓ એટલે પરિણામ પ્રાપ્ત કરવાના મહિનાઓ. આખું વર્ષ કરેલી મહેનત કેટલી ઊગી નીકળી એનું સરવૈયું મેળવવાના આ દિવસો કહેવાય. પરિણામ વેળા યુવાન મિત્રો સ્વાભાવિક રીતે જ ખૂબ એક્સાઈટેડ હોય છે. કેટલાક લોકો એવું કહેતા જોવા મળે છે કે, ‘અપેક્ષા મુજબ પરિણામ નથી આપ્યું યાર !’ આવા લોકોના અભિપ્રાયથી ક્યારેય નાસીપાસ ન થવાય. કામિયાબી ક્યારેય હાથની રેખાઓમાં હોતી જ નથી. સફળતા તો માથા ઉપરથી ટપકતા પસીનાની પછવાડે હોય છે. જેટલી દમદાર મહેનત એટલી શાનદાન સફળતા. જીવનમાં હારવું કે જીતવું જરૂરી નથી. જીવન એક મજેદાર રમત છે એને હસતાં હસતાં રમવાની છે. સમજ એક એવી શક્તિ છે કે જે સમયસર આવે તો જ કામની જો સમય પછી સમજ આવે તો એ બદકિસ્મતીથી વધારે કંઈ નથી.

એસ.એસ.સી., એચ.એસ.સી., સ્નાતક, અનુસ્નાતક કોઈપણ પરીક્ષાનું પરિણામ ભૂલેચૂકે પણ નબળું આવે તો એવું માનવાની ભૂલ ક્યારેય ન કરવી કે, જીવનમાં હવે કશું થઈ નહીં શકે. સાથેસાથે જો થોડું ઘણું સારું પરિણામ મળે તો એવું પણ ન માની બેસવું

કે, આપણે સર્વગુણ સંપન્ન છીએ. આ બંને વિચારોની મધ્યમાં એક વિચાર એવો છે કે, તમારી પાસે કંઈપણ કરી શકવાની ઐશ્વરીય શક્તિ છે. તમારી શક્તિઓ અમર્યાદ છે. તમે ધારેલી દરેક બાબત હાંસલ કરી શકવાની તમારી શક્તિ છે. માત્ર આ વિચારમાં સાચું સામર્થ્ય છે. આવા વિચારો આત્મવિશ્વાસનો ખજાનો છે.

ઘણા મિત્રોને નસીબને દોષ આપવાની આદત હોય છે. કેટલાક એમ કહેતાં ફરતા હોય છે કે, ‘હું ગમે તેટલું વાંચું પણ મારું નસીબ જ વાંકું છે પરિણામ ખરાબ જ આવે છે.’ આ માત્ર પલાયનવાદ છે. પરિસ્થિતિથી ભાગીને સમાધાન ક્યારેય ન શોધી શકાય. નસીબને ટોકવાથી કશું ન વળે ? પોતાની ક્ષમતા અનુસારનો દીવો તમારે પોતે જ પ્રગટાવવો પડે. માત્ર સપનાઓ જોવાથી સફળતાનાં ફૂલોનો ખોળામાં વરસાદ ન થાય. એના માટે તો મહેનતની ડાળીને બરાબર હલાવવી પડે.

યુવાનીમાં એક વાત સ્પષ્ટ સમજી લેવી પડે કે, જ્યારે મુશ્કેલીથી દૂર ભાગવામાં આવે ત્યારે મરી નથી જવાતું પણ જીવવાનું ભારરૂપ જરૂર લાગવા લાગે છે. એકવાર સારા માર્ક્સ આવે અને કોઈ ખુશામત કરે ત્યારે ખુશ થઈ જનારા અને ઓછા માર્ક્સ આવે ત્યારે કોઈની થોડી ટીકાથી નાખુશ થઈ જનારાએ સમજી લેવું પડે કે, એ કઠપૂતળીથી વિશેષ કંઈ નથી. આ વ્યક્તિઓની સુખ-દુઃખની દોર બીજાના હાથમાં હોય છે. અંતઃકરણપૂર્વક ખુશ રહેવું હોય તો ક્યારેય બીજાની ખુશામત કે ટીકાને મન પર સવાર જ ન થવા દેવી જોઈએ. દુનિયામાં એવા લોકો છે કે તરબૂચ ખરીદતા પૂછે કે ગળ્યું છે ને ? અને પછી એની ઉપર મીઠું ભભરાવીને ખાતા હોય છે.

એક વાસ્તવિકતા એ પણ છે કે, જ્યારે તમે

પરીક્ષા આપવા જાવ ત્યારે સફળ થાવ એવી શુભેચ્છા આપનારા તમે ખરેખર સફળ થઈને બહાર આવો ત્યારે તમારી સફળતા એ લોકોને સૌથી વધુ વ્યથિત કરી મૂકતી હોય છે. હૃદયમાં કંઈક અલગ હોય છે અને જીભથી જુદું નાટક ભજવાતું હોય એવી પરિસ્થિતિ અત્યંત વરવી અને ભદી લાગે. આગળ આવવા માટે આપણું હૃદય અને મન જે કહે એ જ સાચું માનવું. આપણો મિજાજ જ એવો હોવો જોઈએ કે કોઈના હોઠો ઉપર ગમે તે વાત હોય આપણા હોઠો ઉપર માત્ર આત્મવિશ્વાસની મુસ્કાન જ હોય. કંઈ દિશામાં જઈને ડંકો વગાડવો છે એ તો આપણે સ્વયં જ નક્કી કરવું પડે.

સરખામણી હંમેશાં અળખામણી હોય છે. પોતાની માર્કશીટની સરખામણી બીજાની માર્કશીટ સાથે કરવાની ભૂલ ક્યારેય ન કરવી. ચંદ્ર અને સૂરજ બન્નેમાં તેજ છે. બન્નેની ચમક છે પણ બન્નેના સમય અલગ અલગ છે. બન્નેની તીવ્રતામાં ફર્ક છે. બધા લોકો એક જ પ્રયાસમાં સફળ ન પણ થઈ શકે. જ્યારે નિષ્ફળતા મળે ત્યારે જ સમયની સાચી ગતાગમ પડતી હોય છે. દુનિયા ખૂબ ઝડપથી બદલાતી જાય છે. દુનિયા સાથે તમારે પણ બદલાવું પડે. જૂની પુરાણી રીતે સફળતાના માપદંડો ક્યારેય ન રાખી શકાય.

નિષ્ઠાપૂર્વકની મહેનત નિષ્ફળ નથી જતી. એ હૃદયની ઊર્મિ કમજોર નહીં થવા દે. એક નાનો બદલાવ મોટી કામિયાબીનો ટર્નિંગ પોઈન્ટ બની જતો હોય છે. અસફળતા એટલે તમે હજુ સફળ નથી થયા. લક્ષ્ય પ્રાપ્ત નથી થવાનું એવું લાગે ત્યારે લક્ષ્ય ન બદલાય. લક્ષ્ય સુધી પહોંચવા માટે બીજો માર્ગ શોધવા પ્રયાસ કરવો પડે. નવા રસ્તા ઉપર હિંમતપૂર્વક આગળ વધવાની નવેસરથી શરૂઆત કરવી પડે.

આપણી ક્ષમતાઓ અને શક્તિઓ આપણે જાતે જ શોધવી જોઈએ. આપણી ખામીઓ કોઈપણ શોધી કાઢશે. કેટલાક લોકો ખામીઓ શોધવામાં ડોક્ટરેટ થયેલા હોય છે. ફોલ્ટ ફાઈન્ડિંગ નેચરવાળા આવા લોકો આપણી જિંદગીમાં કોઈ ફરક લાવી ન શકે. એમની હરકતોનો આનંદ લઈ મનોમન પ્રાર્થના કરો કે

એમની દયનીય સ્થિતિમાં ઝડપથી સુધાર આવે. હંમેશા કશું નવું અને મોટા ગજાનું કરવા તત્પર રહેવાની આવડત મોટી પૂંજી છે. મોટી છલાંગ મારવાની હંમેશા તૈયારી હોય એ જ સાચો સ્પિરિટ છે. સિંહનાદ કરી હિંમતપૂર્વક તમારે સફળ બનવાનું છે. તમારા પોતાના માટે નહીં તો એમના માટે કે જે તમને નિષ્ફળ જોવા માંગે છે. એમના માટે કે જે તમારી પ્રગતિ નથી જોઈ શકતા. યાદ રહે કે ‘લહેરો કી ફિતરત હૈ શોર મયાને કી, મંજિલ ઉસી કી હોતી હૈ જિસ નજરો મેં તુફાન હોતા હૈ.’ બીજાને સફાઈ આપવામાં આપણો સમય શા માટે બગાડવો જોઈએ ? લોકો તો એટલું જ સમજશે જેટલું એ સમજવા માગતા હોય છે. જેટલું સમજી શકવાની એમની શક્તિ હશે એટલું એ લોકો ભલે સમજે. હકીકત તો એ છે કે, સાચું જ્ઞાન ક્યારેય ભયભીત નહીં થવા દે. હૃદયમાં પડેલું સત્ય ક્યારેય તમને કમજોર નહીં થવા દે. એક નિરાશાવાદીને હંમેશાં મુશ્કેલી દેખાતી હોય છે. એક આશાવાદીને મુશ્કેલીમાં આગળ વધવાનો અવસર દેખાતો હોય છે. આશાવાદી બનો, ખુદ્દાર બનો, પરિસ્થિતિનો સામનો કરવા સદાય તૈયાર રહો. ઈશ્વરે સૌને ઉજ્જવળ ભવિષ્ય આપ્યું છે એ સમજીને એના સત્કાર માટે સજ્જ બનો. નિરાશા અને હતાશા નામના શબ્દો ડિક્શનરીમાંથી આજે જ ડિલિટ કરી નાખો.

૫૩૩/૨, સૌરભ સોસાયટી,
સેક્ટર - ૨૩, ગાંધીનગર.
મો : ૯૯૭૮૪૦૫૮૩૫

ધોરણ-૧૦ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો

તરુણાવસ્થાના તરવરાટમાં સમજપૂર્વકનો નિર્ણય આવશ્યક છે. ધોરણ ૧૦ ઉજ્જવળ કારકિર્દી માટેનું આરંભબિંદુ છે. આ આરંભબિંદુથી જીવનને કઈ દિશામાં વળાંક મળશે તે માટેની રેખા અંકિત થાય છે. એટલે જ ધોરણ ૧૦ પછી ખોટી દિશામાં ચાલ્યા ન જવાય તે ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે. ઘણીવાર માતા-પિતા દેખાદેખીમાં પોતાના સંતાનની ક્ષમતા અને ઇચ્છાને અવગણી પોતાનું ધાર્યું કરાવવા જીદ રાખતા હોય છે. જેના માઠાં પરિણામો પણ જોવા મળે છે.

ખલીલ જિંદગીને કહ્યું છે કે, ઈશ્વરે માતા-પિતાને બાળક રૂપે પુષ્પ આપ્યું છે. માતા-પિતાએ આ પુષ્પના માળી બનવાનું છે માલિક નહીં. જેવી રીતે એક ફૂલ બીજા ફૂલથી અલગ પડે છે એવી જ રીતે દરેક બાળક બીજા બાળકથી અલગ છે. ગુલાબના ફૂલની સરખામણી મોગરા સાથે ન થાય. એક ફૂલનો રંગ, સુગંધ, આકાર બીજા ફૂલથી તદ્દન અલગ છે. તેવી જ રીતે એક બાળક બીજા બાળકથી તદ્દન ભિન્ન છે. માતા-પિતાએ આ સત્યને ધ્યાને રાખી અને બાળકની ક્ષમતા રસ-રુચિ અનુસાર કારકિર્દીની પસંદગી કરવી જોઈએ.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	લેખક	પેજ નં.
૧	ઘોરણ-૧૦ પછી શું ?	— કુલસુમબહેન ઘાંચી	૩૭
૨	ફેશન ડિઝાઇનિંગ	— લીનાબહેન ચૌહાણ	૪૨
૩	આગ ઝરતી તેજી ધરાવતો અભ્યાસક્રમ : ફાયર ટેકનોલોજી	— રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૪૫
૪.	સ્ટાર્ટઅપ ક્ષેત્રે ઘોરણ-૧૦ અને ૧૨ પછી કારકિર્દીના ઉજ્જવળ અવકાશો	— દીપ મહેતા	૪૯

ધોરણ-૧૦ પછી શું ?

— કુલસુમબહેન ઘાંચી

ધોરણ - ૧૦ પછી શું કરવું? આ પ્રશ્નના જવાબમાં ઘણા વિકલ્પો છે . બધા વિકલ્પોને જાણી સમજી તેની વિસ્તૃત જાણકારી મેળવી વિવિધ વિકલ્પોની ભવિષ્યના સંદર્ભમાં તુલના કરી તજજ્ઞોનોનું માર્ગદર્શન મેળવી અને પોતાના સંદર્ભમાં ક્ષમતા પ્રમાણે પસંદ નાપસંદગીની સ્પષ્ટતા ઊભી કરી સ્વયં નિર્ણય કરવો અતિ આવશ્યક છે

ધોરણ-૧૦ પછીના મુખ્ય વિકલ્પો :

- ધોરણ-૧૧ અને ૧૨માં અભ્યાસ
- ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ
- ITI અભ્યાસક્રમ
- કૃષિ વિષયક અભ્યાસક્રમ
- અન્ય અભ્યાસક્રમો
- સંરક્ષણ દળ ક્ષેત્રે કારકિર્દી

ધોરણ-૧૧ અને ૧૨માં અભ્યાસ :

ધોરણ ૧૦ પછી ધો. ૧૧, ૧૨ માં પ્રવેશ લઈ શકાય છે. તેમાં વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં A GROUP, B GROUP, AB GROUP, મેડિકલ, પેરા મેડિકલ, એન્જિનિયરિંગ, બી.એસ.સી. વગેરે અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.

સામાન્ય પ્રવાહમાં B.A., B.COM, C.A., વગેરે અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.સ્નાતક થઈને G.P.S.C. તથા અન્ય સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ આપી શકાય છે.

ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :

ધોરણ ૧૦ પછીના વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમોમાં ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગ મોખરે છે. ડિપ્લોમા સરકારી કોલેજમાં અને સ્વનિર્ભર કોલેજોમાં ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમ છે. રેગ્યુલર આશરે ૩૧ જેટલા અભ્યાસક્રમો છે જ્યારે ડિસ્ટન્સ લર્નિંગ મોડ સિવિલ ઇલેક્ટ્રિકલ અને મિકેનિકલ અભ્યાસક્રમોમાં જ ઉપલબ્ધ છે

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો

એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ ડિપ્લોમા કોર્સીસ, એડમિશન બિલ્ડિંગ, સરકારી પોલિટેકનિક, પાંજરાપોળ

પાસે,આંબાવાડી, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫ અથવા GTU ગાંધીનગર હાઈવે અમદાવાદ.

વેબસાઈટ:- www.cdacgujarat.org / www.gujacpc.nic.in

ફાઈન આર્ટ્સ ડિપ્લોમા અને મલ્ટિમીડીયાના અભ્યાસક્રમો :

- ડિઝાઈનનું ફિલ્ડ
- જાહેરાતની દુનિયા
- ફાઈન આર્ટ ડિપ્લોમા
- ડ્રોઈંગ એન્ડ પેઈન્ટિંગ
- સ્કલ્પચર એન્ડ મોડેલિંગ
- એપ્લાઈડ/કોમર્શિયલ આર્ટ

I.T.I. કક્ષાના અભ્યાસક્રમો:-

આજના ટેકનિકલ યુગમાં તાલીમ પામેલા ટેકનિશિયનોની ડિમાન્ડ હોય એ સ્વાભાવિક છે. આ પ્રકારની કારકિર્દી ઘડવા માટે I.T.I.ના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે.આ અભ્યાસક્રમોને મુખ્યત્વે બે પ્રકારમાં વહેંચી શકાય.

1. N.C.V.T. ના રાષ્ટ્રીય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો.
2. G.C.V.T. પેટર્નના રાજ્યકક્ષાના અભ્યાસક્રમો ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો પૈકી N.C.V.T. પેટર્નનો

અભ્યાસક્રમ સફળતા પૂર્વક પાસ કરનારને નેશનલ ટ્રેડ સર્ટિફિકેટ અને G.C.V.T. પેટર્નનો અભ્યાસક્રમ સફળતાપૂર્વક પાસ કરનારને સ્ટેટ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે છે. અત્યારે આપણા રાજ્યમાં દરેક તાલુકા મથકે I.T.I. ની સંસ્થા છે. સરકારી અને ગ્રાન્ટેડ સંસ્થાઓ છે. આ I.T.I. સંસ્થામાં ઘણા લાંબા અને ટૂંકા ગાળાના અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. સરકારી ધારા-ધોરણ મુજબ તેમાં પ્રવેશ અપાય છે. I.T.I. માં લગભગ ૧૨૫ પ્રકારના કોર્સ ચાલે છે. રોજગાર મેળવવા માગતા યુવાનો માટે

I.T.I. આશીર્વાદરૂપ છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો. રોજગાર તાલીમ નિયામકશ્રીની કચેરી, ૧/૩ ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, સેક્ટર-૧૦, ગાંધીનગર. www.talimrojgar.org/
www.itiadmission.guj.nic.in

કૃષિ વિષયક અભ્યાસક્રમો :

આપણા દેશમાં કૃષિ અને પશુપાલન સૌથી વધુ મહત્વ ધરાવે છે. પશુપાલન ક્ષેત્રે તો ગુજરાત કદાચ સૌથી મોખરે છે.

ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો	સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો
<ul style="list-style-type: none"> ● કૃષિ ડિપ્લોમા ● બાગાયત ડિપ્લોમા ● કૃષિ ઈજનેરી ● કૃષિ સહકાર, બેન્કિંગ અને માર્કેટિંગ ● ગૃહ વિજ્ઞાન (બહેનો માટે) ● ચિકિત્સા અને પશુપાલન ● ન્યુટ્રિશન એન્ડ ડાયટેટિક્સ 	<ul style="list-style-type: none"> ● પશુધન નિરીક્ષક તાલીમ ● ગૃહવિજ્ઞાન તાલીમ ● બેકરી તાલીમ ● બેકિંગ ટેકનોલોજી ● મરઘાં ઉછેર તાલીમ ● ગ્રામ્ય કારીગર તાલીમ ● માળી તાલીમ

- કામધેનુ યુનિવર્સિટી - ગાંધીનગર- www.ku_guj.org
- સરદાર પટેલ કૃષિ યુનિવર્સિટી દાંતીવાડા - www.sdau.edu.in
- આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી- www.aau.in
- જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી- www.jau.in
- નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી- www.nau.in

સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો:

- પશુધન નિરીક્ષક: (લાઇવ સ્ટોક ઇન્સ્પેક્ટર)
લાયકાત : ધોરણ ૧૦ પાસ અંગ્રેજી સાથે. ખેડૂત પુત્રને ૫% વેઈટિજ આપવામાં આવે છે.
- ગૃહવિજ્ઞાન તાલીમ :
ધોરણ ૧૦ પાસ. બે વર્ષનો પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ.
- બેકરી તાલીમ:
ધોરણ ૧૦ પાસ. બેકરી સંસ્થામાંથી બે વર્ષનો બેકરી ઉદ્યોગનો અનુભવ ધરાવનાર માટે ધોરણ-૯ પાસ. ઉંમર - ૧૫ થી ૩૫ વર્ષ
મુદત:-૨૦ અઠવાડિયાનો કોર્સ
- બેકિંગ ટેકનોલોજી:-

મુદત:- ૨૦ અઠવાડિયા (૨૫ બેઠકો)
પ્રવેશ લાયકાત:- ધોરણ-૧૦ પાસ

- મરઘાં ઉછેર તાલીમ:-ધોરણ-૭ પાસ
મુદત:- ૧૦ અઠવાડિયાનો કોર્સ
- ગ્રામ્ય કારીગર તાલીમ:- ધોરણ-૭ પાસ
મુદત:- ૯ માસ
ખેતીવાડીમાં વપરાતા ઓજારો બનાવવાં, રિપેર કરવા અંગેનો ધંધો શરૂ કરી સ્વરોજગારી મેળવી શકાય છે.
- માળી તાલીમ:- ધોરણ- ૭ પાસ
મુદત:- ૯ માસનો પ્રમાણપત્ર કોર્સ
બાગ-બગીચા, ફાર્મ તેમજ પાર્કમાં સુપરવાઈઝરની જોબ મળે. ઈચ્છુક સ્વતંત્ર કામ કરી શકાય છે.

ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો:-

અંગ્રેજી વિષય સાથે ધોરણ ૧૦ પાસ. અથવા માન્ય સમકક્ષ બોર્ડની પરીક્ષા સાથે પાસ કરેલ હોય તેવા ઉમેદવારો આ કોર્સ માટે અરજી કરી શકે છે.

- કૃષિ ડિપ્લોમા :- અંગ્રેજી વિષય સાથે ધોરણ -૧૦ પાસ મુદત:- ૩ વર્ષ (૯ સેમેસ્ટર)

- બાગાયત ડિપ્લોમા:-ધોરણ -૧૦ પાસ
મુદત:- ૩ વર્ષ (૯ સેમેસ્ટર)
- કૃષિ ઈજનેરી :-ધોરણ -૧૦ પાસ
મુદત:- ૩ વર્ષ (૯ સેમેસ્ટર)
- ગૃહ વિજ્ઞાન ડિપ્લોમા (બહેનો માટે)
અંગ્રેજી વિષય સાથે ધોરણ:-૧૦ પાસ
મુદત:- ૩ વર્ષ (૯ સેમેસ્ટર)
- ચિકિત્સા અને પશુપાલન :-
અંગ્રેજી વિષય સાથે ધોરણ:-૧૦ પાસ
મુદત:- ૩ વર્ષ (૯ સેમેસ્ટર)
- **સ્વરોજગારીની તકો :**

કૃષિક્ષેત્રે નિપુણ ઉમેદવારો પોતાની આવડત, કુશળતા અને અનુભવના આધારે ખેતીવાડી ક્ષેત્રે સ્વ-રોજગારી ઊભી કરી શકે છે. જેવી કે જંતુ નાશક દવાઓ બનાવવી અને ખેતીવાડીમાં વપરાતા ઓજારો બનાવવા તેમજ જથ્થાબંધ અને છુટક વેચાણ કરી સ્વ-રોજગારી ઊભી કરી શકે છે. વેટરનરી તથા ડેરી ઉદ્યોગ શરૂ કરીને સ્વ-રોજગારી મેળવી શકે છે.

ગુજરાતમાં કૃષિ ક્ષેત્રે મળતા અભ્યાસક્રમોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે. જે અંગે વધુ વિગતો તેમજ અદ્યતન માહિતી માટે જે-તે કૃષિ યુનિવર્સિટીનો સંપર્ક સાધવા વિનંતી

IGNOU (ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી)ના અભ્યાસક્રમો :

ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાં સર્ટિફિકેટ તેમજ અન્ય અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. આ

અભ્યાસક્રમોનું માધ્યમ હિંદી અથવા અંગ્રેજી રહે છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

S. G. હાઈવે, છારોડી- અમદાવાદ

વેબસાઈટ:- www.ignou.ac.in

BAOU (ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી)ના અભ્યાસક્રમો:-

ધોરણ-૧૦ પછી જે વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ-૧૧ તેમજ ૧૨ની પરીક્ષા આપી શક્યા નથી અથવા અભ્યાસ છોડી દીધેલો હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ જો વધુ અભ્યાસ કરવા માંગતા હોય તે વિદ્યાર્થીઓએ BPEની પરીક્ષા પાસ કરી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર યુનિવર્સિટીમાં સીધો સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે. આ ઉપરાંત અન્ય અભ્યાસક્રમો પણ ઉપલબ્ધ છે.

માહિતી માટે સંપર્ક કરો

નિરમા યુનિવર્સિટીની બાજુમાં,

S. G. હાઈવે, છારોડી- અમદાવાદ

વેબસાઈટ:-www.baou.org

ઈન્ડો-જર્મન ટૂલરૂમના જોબ ઓરિએન્ટેડ કોર્સ

ઈન્ડો-જર્મન ટૂલરૂમ નામની સંસ્થા અમદાવાદમાં વટવા જી.આઈ.ડી.સી. ખાતે આવેલ છે. ભારત સરકારની Ministry Of Small.. ISO 9001-2000 સર્ટિફાઈડ ટ્રેનિંગ સેન્ટર છે. આ સંસ્થાના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમોની Industryમાં ડિમાન્ડ સારી છે. Indo-German Tool Room-IGTR ખાતે ઉપલબ્ધ છે.

- ડિપ્લોમા ઈન ટૂલરૂમ એન્ડ ડાયમેકિંગ -(DMT)
- સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂલરૂમ એન્ડ ડાયમેકિંગ

- પોસ્ટ ડિપ્લોમા ઈન CAD/CAM વગેરે અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે.

મુદત:- ૩ માસથી ૪ વર્ષ- કોર્સ મુજબ ફુલ ટાઈમ વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો

ઈન્ડો-જર્મન ટૂલરૂમ, ૫૦૦૩, ફેઝ-૪, GIDC-વટવા, અમદાવાદ વેબસાઈટ www.igtrahd.com

અન્ય અભ્યાસક્રમો

ડી-ફાર્મસી (આયુર્વેદ) :-

મુદત:- બે વર્ષ

સંસ્થા:- IPS (INSTITUTE OF PHARMACEUTICAL SCIENCE)

C/O ગુજરાત આયુર્વેદિક યુનિવર્સિટી, એ. કે. જમાલ બિલ્ડિંગ, ગુરુ નાનક રોડ, જામનગર.

વેબસાઈટ: ayurveduniversity.com

ફિમેલ હેલ્થ વર્કર:-

વિવિધ જિલ્લાઓમાં આવેલી જિલ્લા પંચાયત હેઠળની સરકારી હોસ્પિટલોમાં ફિમેલ હેલ્થ વર્કરનો અભ્યાસ ચાલતો હોય છે.

મુદત:- ૧૮ માસ, વય:- ૨૫ થી ૩૫ વર્ષની બહેનો માટે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

આ અંગે જિલ્લા પંચાયત દ્વારા જાહેરાત બહાર પાડવામાં આવે છે. આ માટે જિલ્લાના મુખ્ય આરોગ્ય અધિકારી, જિલ્લા પંચાયતનો સંપર્ક કરવો.

આયુર્વેદ કમ્પાઉન્ડર:-

સંસ્કૃત વિષય સાથે ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

મુદત:- એક વર્ષ

વય:- ૧૬ થી ૨૩ વર્ષ

સરકારી આયુર્વેદ મહાવિદ્યાલય, આજવા રોડ, વડોદરા.

સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટર ડિપ્લોમા:-

ઓલ ઈન્ડિયા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લોકલ સેલ્ફ ગવર્નમેન્ટ (LSG) રાજકોટ, સુરત, વડોદરા, અમદાવાદ ખાતે સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટરનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

ધોરણ:- ૧૦ પાસ. મુદત:- ૧૮ માસ

સંસ્થા:- ઓલ ઈન્ડિયા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સેલ્ફ

ગવર્નમેન્ટ,

બરફીવાલા ભવન, કામા હોટેલની સામે, ખાનપુર, અમદાવાદ.

વેબસાઈટ : www.aiilsg.org

ફાયરમેન કોર્સ:

ધોરણ:- ૧૦ પાસ. મુદત:- ૧ વર્ષ

જે ઉમેદવારને સાહસિક વૃત્તિ, શારીરિક ક્ષમતા અને રોમાંચક કારકિર્દી બનાવવી હોય તેવા લોકો આ અભ્યાસક્રમ પસંદ કરે છે.

સંસ્થા : ગુજરાત સરકારના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ દ્વારા G.C.V.T. માન્ય ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા. વેબ સાઈટ : www.talimrojgar.org/ www.itiadmission.guj.nic.in

રોજગારીની તકો : સરકારી ક્ષેત્રોમાં, મ્યુનિસિપાલિટી તેમજ જિલ્લા અને તાલુકા પંચાયતનાં ફાયર સ્ટેશન, સંરક્ષણ ક્ષેત્રે, રેલવે, એરપોર્ટ, જીઈબી વગેરેમાં નોકરીની સારી તકો છે.

સંરક્ષણદળ :

ભારતીય ભૂમિદળમાં જોડાવાની પ્રવેશ પરીક્ષાઓ સુવર્ણ તક પૂરી પાડે છે. આ ભરતી પ્રક્રિયા ગુજરાતમાં લશ્કરી ભરતી કાર્યાલય દ્વારા જિલ્લા અથવા તાલુકા મથકોએ થાય છે. તેમાં જિલ્લાની રોજગાર કચેરીઓ મદદરૂપ બને છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો:-

૧. આર્મી રિફ્રુટમેન્ટ કચેરી, કેમ્પના હનુમાન મંદિરની સામે, કેન્ટોન્મેન્ટ, ડફનાળા, શાહીબાગ, અમદાવાદ.

૨. આર્મી રિફ્રુટમેન્ટ કાર્યાલય, સેનેટોરિયમ પાસે, જી.જી. હોસ્પિટલ રોડ, જામનગર

વેબસાઈટ:-www.joinindianarmy.nic.in

વિવિધ જગ્યાઓ માટે યુવાનોની ભરતી:-

૧. સોલ્જર જનરલ ડ્યૂટી:-

ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

સોલ્જર ટેકનિકલ અને નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ

ધોરણ:- ૧૦ પાસ. ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે.

૨. સોલ્જર (ટ્રેડ્સ મેન):-
લાયકાત:- નોન મેટ્રિક.

ઇન્ડિયન એરફોર્સ :

ઇન્ડિયન એરફોર્સમાં એરમેન ઈન ડ્રાઈવર મિકેનિકલ ટ્રાન્સપોર્ટ (MTD) ટ્રેડ, એરમેન નોન ટેકનિકલ ટ્રેડ વગેરેની પ્રવેશ પરીક્ષાઓ તેમજ ભરતી પ્રક્રિયા ગુજરાતમાં લશ્કરી ભરતી કાર્યાલય દ્વારા જિલ્લા અથવા તાલુકા મથકોએ થાય છે. તેમાં જિલ્લાની રોજગાર કચેરીઓ મદદરૂપ બને છે. તેથી જે-તે જિલ્લામાં આ કચેરીનો સંપર્ક કરવાથી માહિતી માર્ગદર્શન મળે છે.

સંપર્ક સ્થાન:- એરમેન ભરતી કાર્યાલય (પશ્ચિમ વિભાગ) મુંબઈ

કમાન્ડિંગ ઓફિસર -૬ એરમેન સિલેક્શન સેન્ટર,
કોટન ગ્રીન એરફોર્સ સ્ટેશન,

મુંબઈ-૪૦૦ ૦૩૩. ફોન: (૦૨૨) ૨૩૭૧૪૯૮૨
(એક્સટેન્શન ૩૧૬)

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક www.airmenselection.gov.in

ઇન્ડિયન નેવીમાં સેઈલર :

ભારતીય નૌકાદળમાં સેઈલરનું સ્થાન મહત્વનું છે. નૌકાદળની મશીનરી, શાસ્ત્રો, વિજ્ઞાણ “સેન્સર્સ” અને જહાજ પરનાં સાધનોને કાર્યાન્વિત કરવાનું અને યોગ્ય રીતે જાળવવાનું કાર્ય સેઈલર દ્વારા થાય છે. વળી નાવિકોને નૌકાદળમાંથી છૂટા કરતા પહેલાં તેમને પ્રિ-રિલીઝ અભ્યાસ દ્વારા નાગરિક જીવનમાં ગોઠવાઈ શકે તેની તાલીમ પણ આપવામાં આવે છે. ફક્ત અપરણીત ભારતીય પુરુષ નાગરિક જ અરજીપાત્ર છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો:-

ઇન્ડિયન નેવી, C/O INS, વાલસુરા- જામનગર
વેબસાઈટ:-www.indiannavy.nic.in

સંરક્ષણ દળ ક્ષેત્રે ભરતી અને તાલીમ માટે સંબંધિત ક્ષેત્રની વેબસાઈટ,રોજગાર સમાચાર,એમ્પ્લોયમેન્ટ ન્યૂઝ, વર્તમાનપત્રો વગેરેમાં લાયકાત, વય અને ફિઝિકલ ટેસ્ટ અંગેની વિગતે માહિતી આવે છે.

રેલવે રિક્રુટમેન્ટ બોર્ડ :

રેલવે સુરક્ષા દળમાં વોટર કેરિયર, સફાઈવાળા, માળી, ધોબી, દરજી, મોચી જેવા ગૌણ કર્મચારીઓની ભરતી પણ થાય છે. આ પદો માટે ઓછામાં ઓછી શૈક્ષણિક લાયકાત ધોરણ -૮ પાસ છે. અને વયમર્યાદા:- ૧૮ થી ૨૫ વર્ષ છે. ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ તથા લેખિત કસોટી અને મૌખિક કસોટીમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે.

રેલવેમાં ગ્રૂપ “ડી” પોસ્ટ અંતર્ગત ગેંગમેન, ટ્રેકમેન, ખલાસી, પ્લેટફોર્મ પોર્ટર, પાર્સલ પોર્ટર, સફાઈવાલા જેવી પોસ્ટ પર પણ ભરતી થાય છે.લેખિત પરીક્ષા અને શારીરિક ક્ષમતા કસોટી ફરજિયાત છે.તો વિદ્યાર્થીમિત્રો, આ રીતે ધો. ૧૦ પછી યોગ્ય અભ્યાસક્રમ પસંદ કરીને સમયના યોગ્ય આયોજન દ્વારા કારકીર્દીની ગાડી સફળતાના ટ્રેક પર પુરપાટ ઝડપથી દોડાવી શકાય છે.

નોંધ:- પ્રસ્તુત લેખમાં આપેલ વિગતો જાણકારી અને દિશાસૂચન માટે છે. તેને આખરી ન ગણતા ચોક્કસ અને આખરી માહિતી માટે જે તે સંસ્થાનો સંપર્ક સાધવો તેમજ પ્રવેશ ફોર્મ સાથે અપાતી માહિતી પુસ્તિકા તથા ફોર્મ સાથેની સૂચનાનો અભ્યાસ કરવો.

વ્યવસાયી માર્ગદર્શન સંસ્થા
રાયખડ, અમદાવાદ

વર્તમાન યુગની સ્પર્ધાના મુખ્ય વિષય બની ચૂકેલી 'ફેશન' કલ્પનાશીલતા અને સર્જનાત્મકતાથી ભરપુર છે. ફેશન ક્ષેત્રે શિક્ષણથી યોગ્ય માર્ગદર્શન મળે તો સફળતા રહેલી છે. વિશ્વના અન્ય દેશોની જેમ ભારતમાં છેલ્લા ઘણા વર્ષોથી ફેશન પ્રત્યે લોકોમાં વૈજ્ઞાનિક અભિગમ કેળવાતો જાય છે. ફેશન ટેકનોલોજી એક ઉદ્યોગ તરીકે વિકસવા લાગી છે. આધુનિક યુગમાં નવી ચીજવસ્તુઓના ડિઝાઈનનું અનેરું મહત્તવ છે. ચીજવસ્તુઓની ડિઝાઈનમાં નવીનતા શૈક્ષણિક અભ્યાસક્રમ સાથે જોડાય ત્યારે માનવીના જીવનમાં આમુલ પરિવર્તન આવે છે.

તાજેતરમાં ગુજરાતની પોલીસ માટેના વસ્ત્રની ડિઝાઈન, રેલવેના ડબ્બાની ડિઝાઈન, રેલવે એંજિનનું મોડેલ અને એનિમેશન તેમજ ફિલ્મ ક્ષેત્રે જુદી જુદી પ્રવૃત્તિઓમાં નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઈન મહત્તવનું સ્થાન ધરાવે છે. ફેશન ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રે ભારતમાં અતિ આધુનિક ગણી શકાય તેવા અભ્યાસક્રમોની સવલતો પ્રાપ્ત છે. જેમાં મુખ્યત્વે NID અને NIFT જેવી અગ્રણી સંસ્થા ગણાય છે.

નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઈન રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સંસ્થા છે તેનાં અભ્યાસક્રમો વિશે માહિતી મેળવીએ. આ સંસ્થાના બધાં અભ્યાસક્રમો અંગ્રેજી માધ્યમમાં છે.

અમદાવાદના પાલડી પાસે સરદારપુલ નજીક NID આવેલી છે. ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કોમ્યુનિકેશન ટેક્સટાઈલ અને આઈ.ટી. ઇન્ટિગ્રેટેડ ડિઝાઈન ક્ષેત્રે આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ખ્યાતિ પામેલ શૈક્ષણિક અને રિસર્ચ માટેની આ સંસ્થા છે. મિનિસ્ટ્રી ઓફ કોમર્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા હેઠળ ચાલતી સ્વતંત્ર સંસ્થા છે.

ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ

ધો. ૧૨ કોઈપણ પ્રવાહમાં અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ કર્યા પછીનો છે. તે GDPP નામે જાણીતો છે. જ્યારે

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામિંગ ડિઝાઈન GDPC સ્નાતક પછીનો છે.

(A) ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામિંગ ડિઝાઈન

આ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ૧૦+૨ની હાયર સેકન્ડરી પરીક્ષા પાસ કરનાર કોઈપણ પ્રવાહમાં અંગ્રેજી વિષય સાથે ચાલુ વર્ષે પરીક્ષામાં બેસનાર હોય. પરિણામ બાકી હોય તેઓ પણ અરજી કરી શકે છે. ૨૨ વર્ષની વયમર્યાદા ધરાવનારને પ્રવેશ મળે છે. અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને ઉપલી વયમર્યાદામાં ૩ વર્ષની છૂટ મળે છે. અભ્યાસક્રમની મુદત ૫ વર્ષની છે. અભ્યાસક્રમનાં ક્ષેત્રો નીચે મુજબ છે.

૧. કોમ્યુનિકેશન ડિઝાઈન

- ગ્રાફિક ડિઝાઈન
- એનિમેશન ફિલ્મ ડિઝાઈન
- ફિલ્મ અને વીડિયો કોમ્યુનિકેશન
- એક્ઝિબિશન ડિઝાઈન

૨. ટેક્સટાઈલ અને એપરલ ડિઝાઈન

૩. ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિઝાઈન

- પ્રોડક્ટ ડિઝાઈન
- ફર્નિચર ડિઝાઈન
- સિરામિક અને ગ્લાસ ડિઝાઈન

(B) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામ ઇન ડિઝાઈન

આ અભ્યાસક્રમમાં કોઈપણ શાખામાં સ્નાતક પછી કે તેની સમકક્ષ લાયકાતવાળા વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે માગ્યા મુજબનો અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરેલ હોય તેને પ્રવેશ મળે છે. અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવાનો સમયગાળો ૨ થી ૨.૫ વર્ષનો હોય છે. આમાં નિપુણતા મેળવવા માટે નીચે મુજબનાં ક્ષેત્ર છે.

ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિઝાઈન :

અભ્યાસક્રમનું નામ

- પ્રોડક્ટ ડિઝાઇન (અમદાવાદ)
- ફર્નિચર ડિઝાઇન (અમદાવાદ)
- સિરામિક અને ગ્લાસ ડિઝાઇન (અમદાવાદ)
- ટોય ડિઝાઇન એન્ડ ડેવલોપમેન્ટ (ગાંધીનગર)
- ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ ઓટોમોબાઇલ ડિઝાઇન (ગાંધીનગર)

ટેક્સટાઇલ એપરલ એન્ડ એસેસરીઝ ડિઝાઇન :

અભ્યાસક્રમનું નામ

- ટેક્સટાઇલ ડિઝાઇન (અમદાવાદ)
- એપરલ ડિઝાઇન (ગાંધીનગર)
- લાઇફ સ્ટાઇલ એસેસરીઝ ડિઝાઇન (ગાંધીનગર)

કોમ્યુનિકેશન ડિઝાઇન -

અભ્યાસક્રમનું નામ

- ગ્રાફિક ડિઝાઇન (અમદાવાદ)
- એનિમેશન ફિલ્મ ડિઝાઇન (અમદાવાદ)
- ફિલ્મ એન્ડ વીડિયો કોમ્યુનિકેશન (અમદાવાદ)
- ફોટોગ્રાફી ડિઝાઇન (ગાંધીનગર)

આઇ.ટી.આઇ. ઈન્ટિગ્રેટેડ ડિઝાઇન

અભ્યાસક્રમનું નામ

- ન્યૂ મીડિયા ડિઝાઇન (ગાંધીનગર)
- ઈન્ફર્મેશન ડિઝાઇન (બેંગ્લોર)
- ઈન્ટર એક્શન ડિઝાઇન (બેંગ્લોર)
- યુનિવર્સલ ડિઝાઇન (બેંગ્લોર)

- ડિજિટલ ગેઇમ ડિઝાઇન (બેંગ્લોર)
- ઈન્ફર્મેશન એન્ડ ડિજિટલ ડિઝાઇન (બેંગ્લોર)
- વધુ માહિતી માટે સંસ્થાનો અને વેબસાઇટનો સંપર્ક કરવો (website : www.nid.edu)

1. National Institute of Design, Paldi, Ahmedabad
2. National Institute of Design, GH-0 Extention Road, Nr. Info City, Gandhinagar
3. R & D Campus, National Institute of Design, 12 HMT Link Road, Off Tumkur Road, Bengaluru

કેમ્પસ ઈન્ટરવ્યૂ મારફત તેમજ જુદા જુદા ઇલેક્ટ્રોનિક પ્રિન્ટ મીડિયાના માધ્યમથી NID ના તાલીમાર્થીઓને ઉચ્ચ પગારે નોકરી મળે છે.

આવી જ એક બીજી રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સંસ્થા NIFT વિશે જાણકારી મેળવીએ. ફેશન ડિઝાઇન અને ફેશન એજ્યુકેશનમાં વિશ્વ કક્ષાએ જાણીતી ટોપ્ટેન ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં ભારતની NIFTનું નામ છે. નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી એટલે કે NIFTની કે જે ભારત સરકારના ટેક્સટાઇલ મંત્રાલયના સીધા અંકુશ હેઠળ કાર્ય કરે છે. આ NIFTને ડિઝાઇન, મેનેજમેન્ટ

અને ટેકનોલોજીની કોલેજ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. અને તેનો દેશભરમાં ૭ કેન્દ્રો છે. આ કેન્દ્રોમાં આપણા ગુજરાતમાં ગાંધીનગર તથા અન્યત્ર દિલ્હી, મુંબઈ, કોલકતા, ચેન્નાઈ, હૈદરાબાદ અને બેંગલોર ખાતે છે. આ NIFT ખાતે વિવિધ પ્રકારના અભ્યાસક્રમો છે. આ અભ્યાસ કર્યા બાદ તમારી પાસે અનુકૂળતા હોય તો તમારું પોતાનું મેન્યુફેક્ચરિંગ યુનિટ શરૂ કરી શકો. ઉપરાંત નોકરીની પુષ્કળ તકો પણ ઉપલબ્ધ થાય છે. આમાંના કેટલાક અભ્યાસક્રમોમાં સ્નાતક થયા પછી અને કેટલાકમાં ધોરણ-૧૨ પછી પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.

NIFTના અભ્યાસક્રમો :

૧. બેચલર પ્રોગ્રામ ઈન ડિઝાઈન (બી ડિઝાઈન)

- લેધર ડિઝાઈન
- ફેશન કોમ્પ્યુનિકેશન
- એસેસરી ડિઝાઈન
- ફેશન ડિઝાઈન
- નીટવેર ડિઝાઈન

લાયકાત : ધોરણ-૧૨ પાસ અથવા માન્ય

પોલિટેકનિક ડિપ્લોમા (૩ - ૪ વર્ષ)

૨ UG પ્રોગ્રામ ઈન ટેકનોલોજી (B. F. Tech.)

લાયકાત :

મેથ્સ, ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી સાથે ધોરણ-૧૨ પાસ

૩ PG પ્રોગ્રામ ઈન મેનેજમેન્ટ - (M.Des. M.T.M. & M. F. Tech)

લાયકાત :

ગ્રેજ્યુએટ અથવા ડિપ્લોમા ઈન એસેસરીઝ

ફેશન ડિઝાઈન - FIT (NIFT માંથી જ)

૪ PG પ્રોગ્રામ ઈન ટેકનોલોજી

લાયકાત :

(B.T / B.Tech. (ટેક્સટાઈલ્સ, એપરલ્સ, મિકેનિકલ, ઈન્ડ. એન્જિ., પ્રોડક્શન એન્જિ. કમ્પ્યુટર ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી))

NIFTના અભ્યાસક્રમો માટે પ્રવેશ પરીક્ષા -

NIFTના ઉપરોક્ત રેગ્યુલર અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ પરીક્ષા GAT & CAT (Creative Ability) સર્જનાત્મક ક્ષમતા દ્વારા જ આપવામાં આવે છે.

આ પ્રવેશ પરીક્ષા લેખિત અને મૌખિક ઈન્ટરવ્યૂ એમ બે તબક્કાઓમાં લેવામાં આવે છે. આ ક્ષમતાઓને આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. NIFTમાં યોગ્ય ઉમેદવારોને શિષ્યવૃત્તિની સવલત મળે છે.

વયમર્યાદા :

બેચલર પ્રોગ્રામ ઈન ડિઝાઈનના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે ૨૩ વર્ષ વધુમાં વધુ હોવા જોઈએ. અનામત કેટેગરીને નિયમ મુજબ છૂટછાટ મળવાપાત્ર છે.

NIFTના ગાંધીનગર કેન્દ્રનું સરનામું -

National Institute of Design,

GH-0 Extention Road,

Nr. Info City, Gandhinagar

Website : www.niftindia.com

આ સિવાય અન્ય સંસ્થાઓમાં આવા અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. વિદ્યાર્થીઓ તથા વાલીએ જાતે ચકાસણી કરી તેમાં અભ્યાસ કરી શકે છે. ઈન્ટરનેટ પર સર્ચ કરી શકાય.

આ રીતે આધુનિક યુગ સાથે તાલ મેળવી ફેશન ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવી શકાય.

નોંધ : ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમની માહિતી માત્ર આપના દિશાસૂચન માટે છે. અંતિમ માહિતી જે તે વર્ષની પ્રવેશ પ્રક્રિયા થાય તે પ્રમાણે નિયમ, વર્ષ ફેરફારને આધીન છે. તેથી તેની વેબસાઈટ અને દૈનિક પેપરમાં આવેલ જાહેરાતને અનુસરવું.

વ્યવસાયી માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ, અમદાવાદ.

3

આગ જરૂતી તેજી ધરાવતો અભ્યાસક્રમ : ફાયર ટેકનોલોજી

— રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય

સામાન્ય રીતે જ અત્યારના આધુનિક યુગમાં ટેકનિકલ અભ્યાસક્રમોનો કેઝ વિદ્યાર્થીઓ તેમજ તેમના વાલીઓમાં જોવા મળે છે, ત્યારે આજે એક એવા ટેકનિકલ અભ્યાસક્રમની ચર્ચા કરવી છે, જે અંગે વિદ્યાર્થી આલમમાં પ્રમાણમાં ઓછી જાગૃતિ જોવા મળે છે, પરંતુ આ અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ, રોજગારીની વધુ તક રહેલી છે. તો થઈ જાઓ તૈયાર, ફાયર ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમ વિશેની માહિતી મેળવવા.

ફાયર ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમો અંગે વિદ્યાર્થીઓમાં અનેક પ્રકારની ગેરમાન્યતાઓ રહેલી છે. ફાયર ટેકનોલોજી એટલે માત્ર ‘ફાયરમેન’ જ બનાવ તેવું નથી, પરંતુ મલ્ટિનેશનલ કંપનીઓમાં ‘ફાયર ઓફિસર’ પણ બની શકાય છે. વળી ફાયર ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં યોગ્ય લાયકાત ધરાવતા ઉમેદવારોની બજાર માંગની સરખામણીમાં ઉમેદવારોની સંખ્યા ઓછી હોવાથી, ફાયર ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમો વધુ માંગમાં રહે છે. વળી, ફાયર સેફ્ટીના કડક કાયદાઓને કારણે પણ આવા અભ્યાસક્રમોનું ભાવી ઉજ્જવળ રહેવાની પૂરેપૂરી શક્યતા રહેલી છે.

સામાન્ય રીતે ફાયર ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમોને મુખ્યત્વે ત્રણ પ્રકારમાં વહેંચી શકાય.

- I. ફાયર એન્ડ સેફ્ટીનો ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ
- II. ફાયરમેનનો ITI કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ
- III. ફાયર ટેકનોલોજીના ટૂંકાગાળાના ટ્રેનિંગ અભ્યાસક્રમો

I. ફાયર એન્ડ સેફ્ટીનો ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ

અભ્યાસક્રમનું નામ : B.Sc. ઇન ફાયર એન્ડ સેફ્ટી
અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ
અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની લઘુત્તમ લાયકાત :

શૈક્ષણિક લાયકાત : H.S.C. (ધોરણ : 12) વિજ્ઞાન પ્રવાહ (કોપઈપણ ગ્રૂપ સાથે) પાસ

અભ્યાસક્રમ બાદ રોજગારીની તકો :

સરકારી ક્ષેત્રો જેવાં કે : સરંક્ષણ, રેલવે, એરપોર્ટ ઓથોરિટી, જૂદાં - જૂદાં રાજ્યોનાં વિદ્યુત બોર્ડ, ઇલેક્ટ્રિક કંપનીઓ, ONGC, ખાણ ખનીજ ક્ષેત્રો, રિફાઈનરી, ગેસ પ્લાન્ટ, જાહેર સાહસો, બધી જ મહાનગરપાલિકાઓ, નગરપાલિકાઓ, જિલ્લા પંચાયતો, તાલુકા પંચાયતો, તેમજ સંખ્યાબંધ સરકારી / જાહેર નિગમોમાં રોજગારીની તકો રહે છે.

કોર્પોરેટ ક્ષેત્રો જેવાં કે : રિલાયન્સ, ટોરેન્ટ, IPCL, L&T, ફોર્ડ, ડોમ્સ, TVS લોજિસ્ટિક, હિંદુસ્તાન ઝીંક, અદાણી પોર્ટ જેવા ખાનગી ક્ષેત્રનાં મોટાં ઔદ્યોગિક ગૃહોમાં પણ રહેતી હોય છે.

અભ્યાસક્રમનું મહત્ત્વ :

- આ અભ્યાસક્રમ UGC માન્ય ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા સંલગ્ન કોલેજ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે.
- આ અભ્યાસક્રમ દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને રહેવા માટે હોસ્ટેલની સુવિધા મળે છે.

- અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાની વહીવટી કચેરી વિદ્યાર્થીઓને કાઉન્સેલિંગની સુવિધા પૂરી પાડે છે.
- આ અભ્યાસક્રમ બાદ વિદ્યાર્થીને કેમ્પસ ઈન્ટરવ્યૂ દ્વારા 100% જોબ પ્લેસમેન્ટની સુવિધા પ્રાપ્ત થાય છે.
- વધતી જતી વસ્તી, ઔદ્યોગિકરણ અને શહેરીકરણને લીધે આગ લાગવાનાં જોખમો વધતાં જાય છે, ત્યારે આ અભ્યાસક્રમ કરનારાઓ માટે રોજગારીની વિશાળ તકો પ્રાપ્ત થઈ રહી છે.
- આગ, અકસ્માતથી થયેલ નુકશાનનો અંદાજ મેળવવા માટે તજજ્ઞોની જરૂર પડે છે. એવા સમયે અગ્નિશમનની પદવી ધરાવતો યુવા વર્ગ ફાયર સર્વેયર તરીકેનો વ્યવસાય પણ કરી શકે છે.
- પેટ્રોલિયમ કંપનીઓમાં લાયઝન ઓફિસર કે ફાયર કન્સલ્ટન્સીઓમાં આવો અભ્યાસક્રમ કરનારા વિદ્યાર્થી ફાયર સર્વેયર પણ બની શકે છે.
- ફાયર એન્ડ સેફ્ટીમાં B.Sc.ની ડિગ્રી મેળવ્યા બાદ, વિદ્યાર્થીને રોજગારીની વિશાળ તકો મળવા ઉપરાંત ફાયર ફાઈટિંગનાં ઉપકરણોના ઉત્પાદન ક્ષેત્રે પણ પ્રેક્ટિસ કરીને સારી આવક મેળવી શકાય છે. ખાસ કરીને વેપારી માનસ ધરાવતા ગુજરાતી સાહસિક યુવા વર્ગ માટે આ ક્ષેત્રમાં સારી ધંધાકીય તકો રહેલી છે.

અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ પ્રાપ્ત થતી ઉચ્ચ શિક્ષણની તક :

- B.Sc. (ફાયર એન્ડ સેફ્ટી) કર્યા બાદ M.Sc.

(ફાયર) બ્રિટનની લીડ્ઝ યુનિવર્સિટીમાંથી કરી શકાય છે. આ યુનિવર્સિટી નેશનલ ફાયર પ્રોટેક્શન એસોસિએશન - અમેરિકાનું સભ્યપદ ધરાવે છે. વળી, તેનું જોડાણ ધ ઈન્સ્ટિટ્યૂશન ઓફ ફાયર એન્જિનિયરિંગ, યુ.કે. સાથે પણ છે. જેને ISO 9010નું પ્રમાણપત્ર પણ મળેલ છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

કોલેજ ઓફ ફાયર ટેકનોલોજી

(ચંપાબેન ભગત એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ સંચાલિત)

86, ગામ - ખોડા, તાલુકો : સાણંદ,

સાણંદ - વિરમગામ હાઈ-વે

હેલ્પલાઈન : 9428735034

વેબસાઈટ : www.collegeoffiretechnology.com

ઈ-મેઈલ : info@collegeoffiretechnology.com

II. ફાયરમેનનો ITI કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ :

અભ્યાસક્રમનું નામ : GCVT (ITI) ગાંધીનગર સંચાલિત ફાયરમેન

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૧ વર્ષ (જેમાં ૮ માસની સંસ્થાકીય તાલીમ અને ૩ માસની ઔદ્યોગિક તાલીમનો સમાવેશ)

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની લઘુત્તમ લાયકાત :

- શૈક્ષણિક લાયકાત : S.S.C. / ધોરણ : ૨૦ પાસ

(લઘુત્તમ ૧૭ વર્ષ, જે-તે પ્રવેશ વર્ષના ઓગસ્ટ

માસમાં પૂર્ણ કરેલાં હોવા જોઈએ)

અભ્યાસક્રમ બાદ રોજગારીની તકો :

ભારત સરકારના ગૃહ ખાતા દ્વારા ફાયરબ્રિગેડના દરેક અગ્નિશામક સાથે ૨૪ કલાક ફાયરમેન રાખવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. ટેરિફ સલાહકાર કમિટીની ગાઈડ-લાઈન્સ મેન્યુઅલ II ના નિયમ ૭.૯ મુજબ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં ૨૪ કલાક અગ્નિશામક સાથે ફાયરમેનનો સ્ટાફ રાખવો પડે છે. દરેક ઈન્ડસ્ટ્રીમાં લઘુત્તમ ૮ ફાયરમેન દિવસ રાત હાજર રહેવા જોઈએ. નેશનલ બિલ્ડિંગ કોડના ગાઈડ લાઈન્સ મેન્યુઅલ IV મુજબ હાઈરાઈઝ બિલ્ડિંગમાં ફાયરમેનની હાજરી ૨૪ કલાક હોવી જરૂરી છે. વળી, બહુમાળી મકાનોમાં ફાયર પ્રોટેક્શન સિસ્ટિમ લગાડવી ફરજિયાત છે. આ બધા કારણોસર આ અભ્યાસક્રમ કરનારાઓની માંગ ખૂબ જ વધી છે.

અભ્યાસક્રમનું મહત્વ :

- આ અભ્યાસક્રમ કરતા દરેક વિદ્યાર્થીને 1 લાખની અકસ્માત પોલિસીનો લાભ મળે છે.
- આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત રાજ્ય સરકારના શ્રમ અને રોજગાર મંત્રાલય દ્વારા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (G.C.V.T.) ગાંધીનગર દ્વારા સંચાલિત ITI સંલગ્ન અભ્યાસક્રમ છે.
- આ અભ્યાસક્રમમાં એન્જિનિયરિંગને લગતા ટેકનિકલ વિષયોનું જ્ઞાન પણ આપવામાં આવે છે. આથી ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, ઈલેક્ટ્રીકલ, વેલ્ડિંગ, મશીન શોપ જેવા ટેકનિશિયનનું કામ કરી શકવાની ક્ષમતાને કારણે રોજગારીની તકો વધી જાય છે. વળી કમ્પ્યુટરનું બેઝિક જ્ઞાન હોય તો મલ્ટીટ્રેડ જાણકાર તરીકે નાની-મોટી ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં સરળતાથી તેમજ ઝડપથી કામ મળી રહે છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

કોલેજ ઓફ સેફ્ટી એન્ડ ફાયર ટેકનોલોજી

૩, પાર્શ્વનાથ બિઝનેસ પાર્ક,
પ્રહલાદનગર ઔડા ગાર્ડન પાસે, આનંદનગર
રોડ - ૩૮૦૦૧૫. હેલ્પલાઈન : ૬૩૫૪૨૯૮૦૦૮

III. ફાયર ટેકનોલોજીના ટૂંકાગાળાના ટ્રેનિંગ અભ્યાસક્રમો :

1. બેઝિક ફાયર ફાઈટિંગ ટ્રેનિંગ

2. જનરલ કોર્સ ઈન ફાયર ફાઈટિંગ
3. જનરલ સેફ્ટી એન્ડ હેલ્થ
4. ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એન્ડ ઈમરજન્સી કેર
5. ટેરોરિઝમ ઈન્સિડન્ટ : રિસ્પોન્સ એડ અવેરનેસ
6. સ્પેશિયલ કોર્સ ઈન એન્વાયરમેન્ટ મેનેજમેન્ટ
7. મેનેજિંગ રિસ્ક
8. ફાયર સેફ્ટી મેનેજમેન્ટ
9. ફાયર રિસ્ક મેનેજમેન્ટ
10. હેઝાર્ડસ મટીરિયલ હેન્ડલિંગ
11. બ્રિથિંગ કોર્સ
12. મેડિકલ ફર્સ્ટ એઈડ કોર્સ
13. પી.જી. ડિપ્લોમા ઈન ફાયર સેફ્ટી એન્ડ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ
14. સિક્યુરિટી સર્વિસ કોર્સિસ
15. સબ ફાયર ઓફિસર કોર્સ
16. ફાયર પ્રિવેન્શન એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટી કોર્સ
17. ફાયરમેન ટ્રેનિંગ કોર્સ

આ અભ્યાસક્રમ કોના માટે ?

સરકારી ક્ષેત્રમાં કામ કરનારાઓ, પ્રાઈવેટ કંપનીઓના કર્મચારીઓ, બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓમાં કાર્ય કરનારાઓ તેમજ ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રમાં કામ કરનારાઓ માટે આ અભ્યાસક્રમ તેમની ભાવી કારકિર્દીમાં ઉપયોગી થાય છે.

અભ્યાસક્રમ શરૂ થવાનો સંભવિત સમય :

સામાન્ય રીતે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન, પરંતુ એપ્રિલ, મે તેમજ જૂન માસમાં સવિશેષ.

અભ્યાસક્રમનું મહત્વ :

- ફાયર ટેકનોલોજી તેમજ ફાયર સેફ્ટી અંગેના કાયદાઓના કડક અમલીકરણને પગલે બહુમાળી શાળા, કોલેજો, હોસ્પિટલ, મલ્ટીપ્લેક્સ, શોપિંગ મોલ, કોર્પોરેટ સેક્ટર વગેરેમાં ફાયરમેનની હાજરી ૨૪ કલાક હોવી ફરજિયાત છે. આવા સમયે 'ફાયરમેન'ની ઉપરોક્ત ટ્રેનિંગ પ્રાપ્ત કરનારને નોકરીમાં રાખી શકાય છે. આથી મોટી કંપનીઓ પોતાના કર્મચારીને આવી તાલીમ અપાવીને થોડોક પગાર વધારો કરી આપે છે.

- રોજગારવાંછુઓ આવો ટૂંકાગાળાનો કેશ કોર્સ કરીને શોપિંગ મોલ, મલ્ટિપ્લેક્સ, કોર્પોરેટ સેક્ટર્સ તેમજ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ફેક્ટરીઝમાં રોજગારી મેળવવાનાં દ્વારા ખખડાવી શકે છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

- કોલેજ ઓફ ફાયર ટેકનોલોજી (ચંપાબેન ભગત એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ સંચાલિત)
86, ગામ - ખોડા, તાલુકો : સાણંદ, સાણંદ - વિરમગામ હાઈ-વે

હેલ્પલાઈન : 9428735034

વેબસાઈટ : www.collegeoffiretechnology.com

ઈ-મેઈલ : info@collegeoffiretechnology.com

- નેશનલ ફાયર સર્વિસ કોલેજ
G.P.O. પાસે, સિવિલ લાઈન્સ, પામ રોડ, નાગપુર - 440001
હેલ્પલાઈન : (0712) 2565074 / 2560476
- નેશનલ ફાયર એકેડેમી (ઓફ ઈન્ડિયા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લોકલ સેલ્ફ ગવર્નમેન્ટ)
સરદાર એસ્ટેટ કોસ રોડ, આજવા - વાઘોડિયા રીંગ રોડ, વડોદરા - 390019
હેલ્પલાઈન : (0265) 2562476

- ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ફાયર એન્ડ સેફ્ટી મેનેજમેન્ટ એકેડેમી (IFSMA)

સયાજી વિહાર ક્લબ સામે, વડોદરા - 390001
હેલ્પલાઈન : 9586528954

- કોલેજ ઓફ ફાયર એન્ડ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ સર્વોદય છાત્રાલય, કામેટી કેમ્પસ, માણેકપુર રોડ, માણસા, ગાંધીનગર - 382845
હેલ્પલાઈન : 9898853780

રોજગારી T20,

આપણા દેશમાં દર વર્ષે હજારોની સંખ્યામાં જાનહાનિ તેમજ હજારો કરોડો રૂપિયાનું નુકસાન આગને કારણે થાય છે. આ સમસ્યા માત્ર ભારતવર્ષની જ નહીં પણ સમગ્ર વિશ્વની બની ચૂકી છે. અગ્નિશમન ક્ષેત્રના ઉદ્યોગનું કદ અંદાજે 30,000 કરોડ સુધી પહોંચી ચૂક્યું છે. તેટલું જ નહીં, પણ ઔદ્યોગિક વિકાસ વધવાની સાથોસાથ ઊંચી ઈમારતો, કેમિકલ્સનાં કારખાનાઓ, બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓના દેશમાં મૂડીરોકાણ, અગ્નિશમનના કાયદાઓના કડક અમલને કારણે અગામી વર્ષોમાં આ ક્ષેત્ર વધુ ઝડપથી વિસ્તરે તેવી શક્યતાઓ છે.

૩-બી જીવન સ્મૃતિ સોસાયટી, મીરામ્બિકા માર્ગ,
નારણપુરા, અમદાવાદ-380013
મોબાઈલ નં. 9327014077

સ્ટાર્ટઅપ ક્ષેત્રે ધોરણ-૧૦ અને ૧૨ પછી કારકિર્દીના ઉજ્જવળ અવકાશો

— દીપ મહેતા

ભારત એક એવો દેશ છે કે જે સતત એક પછી એક પડકારોને પહોંચી વળવા વિકસિત અને સક્ષમ થઈ રહ્યો છે અને વિશ્વમાં પોતાનું એક આગવું સ્થાન અને ઉત્તમ ઉદાહરણ સ્થાપિત કરી રહ્યો છે. દેશના ઉજ્જવળ ભાવિ માટે સૌથી અગત્યનું પાસું એ દેશના યુવાનોનું શિક્ષણ છે જે દિશામાં સરકાર સતત પ્રયત્નશીલ અને વિકાસલક્ષી પગલાં ભરી રહી છે.

આજથી ૧૦-૧૫ વર્ષ પહેલાના સમયમાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે કારકિર્દીના મર્યાદિત વિકલ્પો હતા જ્યારે આજે ડિજિટલ યુગ અને વૈશ્વિક બિઝનેસ જોડાણોને લીધે દરેક ક્ષેત્રમાં એક ક્રાંતિ આવી છે. સતત બદલાતી ટેકનોલોજી, ગ્રાહકોની માંગ અને પુરવઠા વચ્ચેનો સમન્વય, વૈશ્વિક મંદી, કોવિડ-૧૯ જેવી મહામારી પરિસ્થિતિને લીધે ઈન્ડસ્ટ્રીમાં જોબના પ્રકારોમાં એક અણધાર્યો બદલાવ જોવા મળ્યો છે.

આપણામાંથી કોઈએ પણ ૧૫ વર્ષો પહેલાં કલ્પના પણ નહિ કરી હોય કે એક એવો સમય આવશે જ્યારે ઘરે બેઠા બેઠા તમામ બિલ મોબાઈલથી ભરી શકાય, નેટ બેન્કિંગ દ્વારા સેકંડોમાં લાખો રૂપિયાની લેવડેવડ કરી શકાશે, એક ક્લીક પર ટેક્સી તમારા ઘરના આંગણે આવી જશે, સોયથી લઈને ઇલેક્ટ્રિક ઉપકરણો તથા જીવન જરૂરિયાતની તમામ ચીજવસ્તુઓ ઓનલાઈન ઓર્ડર કરી શકાશે. આ ક્રાંતિ આજના ડિજિટલ યુગની છે જેમાં જૂની પરંપરાઓ, કાર્યપદ્ધતિઓ સંપૂર્ણ રીતે બદલાઈ ગઈ છે. આ સમયમાં યુવાનો પાસે પોતાના કૌશલ્યો અને કુશળતા વિકસાવીને કારકિર્દી ઘડવાનો અમૂલ્ય અવસર છે.

ભારત સરકારે દેશના યુવાનોના ભાવિ ઘડતર, વિકાસ અને દેશની પ્રગતિ માટે વિવિધ પહેલ રૂપે સ્ટાર્ટઅપ ઈન્ડિયા, મેક ઈન ઈન્ડિયા, ડિજિટલ ઈન્ડિયાના મિશનની શરૂઆત કરી છે. આજના યુવાનો નોકરી માંગે નહિ પરંતુ પોતાનો બિઝનેસ ડેવેલપ કરીને લોકોને નોકરી આપે તે દિશામાં નક્કર પગલાં ભર્યાં છે. મેક

ઈન ઈન્ડિયા અંતર્ગત પ્રાથમિક લક્ષ્ય ભારતને વૈશ્વિક ઉત્પાદન કેન્દ્ર બનાવવાનું તથા આંતરરાષ્ટ્રીય અને સ્થાનિક કંપનીઓને દેશમાં જ તેમનાં ઉત્પાદનોના ઉત્પાદન માટે પ્રોત્સાહિત કરીને પોતાના મેન્યુફેક્ચરીંગ ક્ષમતા વધારે અને તમામ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર માળખાકીય સુવિધાઓ રાજ્ય સરકારથી તરફથી પૂરી પાડવામાં આવી રહી છે તેમજ સિંગલ વિન્ડો ક્લીયરન્સ પદ્ધતિથી તમામ દસ્તાવેજો અને જરૂરી મંજૂરી સરળતાથી ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે સુવિધા પણ ઉપલબ્ધ કરાઈ છે. આંતરરાષ્ટ્રીય અને રાષ્ટ્રીય કંપનીઓ ભારતમાં નિવેશ કરે અને ભારત દેશના યુવાનો માટે નોકરીની તકો વધે એ મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય આ મેક ઈન ઈન્ડિયા મિશનનો છે.

સ્ટાર્ટઅપ ઈન્ડિયાની શરૂઆત માનનીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ૨૦૧૬ના વર્ષમાં કરી હતી. વિદ્યાર્થીઓ પોતાના ઈનોવેટિવ આઈડિયાઝને સફળતાપૂર્વક બિઝનેસ મોડેલ તરીકે રૂપાંતર કરી શકે એ માટે સરકાર તરફ થી સ્ટાર્ટઅપ આઈડિયાઝ ને પેટન્ટ અને ટ્રેડમાર્ક, માર્કેટિંગ, પ્રૂફ ઓફ કન્સેપ્ટ, રિસર્ચ જેવા અગત્યના તબક્કાઓમાં નાણાકીય, ઈન્ક્યુબેશન, મેન્ટોરશીપ, અત્યાધુનિક લેબ જેવી સુવિધાઓ સમગ્ર દેશમાં સ્થાપિત કરવામાં આવી છે જે ખૂબ પ્રસંશનીય કામગીરી છે. તાજેતરમાં માનનીય વડાપ્રધાને સ્ટાર્ટઅપ ને વેગ આપવા માટે ૧૦૦૦ કરોડ રૂપિયા “સ્ટાર્ટઅપ ઈન્ડિયા સિડફંડ” તરીકે ફાળવવાની જાહેરાત કરી છે.

ધોરણ 10 માંથી જ વિદ્યાર્થીઓ તેમના ભાવિ કારકિર્દી સ્ટ્રીમ અંગે નિર્ણય લઈ લેતા હોય છે. સારી શાળાઓ વિદ્યાર્થીઓને કારકિર્દીની પસંદગી કરવામાં, તર્કસંગત વિચારકો બનવા અને તેને વધુ સારી બનાવવામાં સહાય કરીને પ્રતિસાદ આપે છે. વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના કારકિર્દીના શરૂઆતના જ સમય થી જ સ્ટાર્ટઅપ, ઈનોવેશન ક્ષેત્રે ગંભીર બનીને એક નવી શરૂઆત કરવાની સમયની માંગ છે. સરકાર તરફથી ઈન્ક્યુબેશન સેન્ટર, રિસર્ચ લેબની સુવિધા મોટા ભાગે

ઉચ્ચતર શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં સ્થાપિત કરવામાં આવી છે.

આ સમયે, વિદ્યાર્થીઓએ મુખ્ય ભૂમિકા ભજવવી જોઈએ; કાં તો જે તે ક્ષેત્ર / સ્ટ્રીમ તરફ તેમને આગળ વધવું હોય તે અંગે તેઓનું વલણ સ્પષ્ટ હોવું જોઈએ અથવા વર્તમાન ટ્રેન્ડ, ટેકનોલોજી, સમયની માંગ સમજીને શિક્ષકો તથા ઉદ્યોગપતિઓ પાસેથી જરૂરી માર્ગદર્શન લઈને વૉકેશન ટ્રેનિંગમાં જોડાઈને શરૂઆતથી જ પ્રેક્ટિકલ તાલીમ અંગેનો અભિગમ અપનાવો જોઈએ. ધો ૧૦ પછી સિનિયર સેકન્ડરી સ્કૂલોમાં પોતાનું શિક્ષણ ચાલુ રાખવું અથવા ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામ્સ જેવા વિવિધ પ્રકારના એન્જિનિયરિંગમાં ડિપ્લોમા, ડિપ્લોમા ઈન ઈન્ટિરિયર ડિઝાઇન કોર્સીસ જેવા વિકલ્પો પસંદગી માટે ઉપલબ્ધ હોય છે.

આજના જમાનામાં આર્ટિકિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ, એથિકલ હેકિંગ, રોબોટિસ, ગ્રી ડી પ્રિન્ટિંગ, સાયબર સિક્યુરિટી, મશીન લર્નિંગ જેવાં ક્ષેત્રે નોકરી અને ઈનોવેશનની ખૂબ તકો રહેલી છે. સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ એન્ડ ઈનોવેશન યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર જે ભારત દેશની પ્રથમ સ્ટાર્ટઅપ યુનિવર્સિટી છે તે સ્ટાર્ટઅપ, ઈનોવેશન અને આજના અત્યાધુનિક સમય અનુસાર ઉપર દર્શાવેલ કોર્સીસ સાથે તાલીમ વિદ્યાર્થીઓ માટે ઓફર કરાઈ રહ્યા છે. જેમાં ટેકનોલોજી (એન્જિનિરિંગ), ડિઝાઇન (આર્કિટેકચર, ફેશન, ઈન્ટિરિઅર, ગ્રાફિક્સ, અર્બન પ્લાનિંગ), હેલ્થ સાયન્સ (આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથિક, ફિઝિયોથેરાપી, નર્સિંગ), સાયન્સ (બીએસસી,

એમએસસી) બિઝનેસ એન્ડ મેનેજમેન્ટ (બીકોમ, બીસીએ, એમસીએ, બીબીએ, એમબીએ) જેવા ડિગ્રી કોર્સીસની સાથે ઈનોવેશન એન્ડ એન્ટ્રપ્રિન્યરશીપનું થિયરી અને પ્રેક્ટિકલ તાલીમ સાથે ભણાવાય છે.

વિદ્યાર્થીઓનો સર્વાંગી વિકાસ થાય એ માટે સ્ટાર્ટઅપ ઈન્ક્યુબેશન સેન્ટર, ટ્રેનિંગ એન્ડ પ્લેસમેન્ટ સેલ સતત કાર્યરત છે. સ્વર્ણિમ યુનિવર્સિટીએ દુપ થી વધુ એમઓયુ વિવિધ ઈન્ડસ્ટ્રી જોડે કરેલ છે જેમાં વિદ્યાર્થીઓને સ્ટાર્ટઅપ, અભ્યાસક્રમ પછી નોકરીની તકો માટે, સમર ઈન્ટર્નશિપ, પ્રેક્ટિકલ તાલીમ, અત્યાધુનિક ટેકનોલોજી વિષે સજાગતા, મોટિવેશન લેકચર્સ વગેરે ક્ષેત્રમાં ઈન્ડસ્ટ્રી મદદરૂપ થશે.

ફિઝિયોથેરાપી, આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથી, બીએસસી ફાયર ટેકનોલોજી, બીએસસી અગ્રિકલ્ચર જેવા સ્નાતક જેવા અભ્યાસક્રમો પછી ખૂબ સારી તકો કારકિર્દીમાં છે તેમાં બે મત નથી. સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ અને ઈનોવેશન યુનિવર્સિટીમાં આ બધા અભ્યાસક્રમો નિષ્ણાત ફેકલ્ટી મેમ્બર્સ અને પ્રેક્ટિકલ તાલીમ આપીને ઈન્ડસ્ટ્રી અનુરૂપ વિદ્યાર્થીઓને ભણાવીને તૈયાર કરવામાં આવે છે.

વધુ માહિતી માટે આપ વિઝિટ કરી શકો છો:

<https://www.swarnim.edu.in/>

સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ એન્ડ ઈનોવેશન યુનિવર્સિટી,
ભોયણ રાઠોડ ગામ, સઈજ - શેરથા ગામ રોડ,
ઈફકોની સામે, ઓએનજીસી નજીક,
અડાલજથી કલોલ હાઈવે રોડ,
ગાંધીનગર - ૩૮૨૪૨૦.

ધોરણ-૧૨ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો

આજથી નવા આરંભની શરૂઆત થાય છે. ધોરણ ૧૨ પછી શાળાકીય જીવનનો અંત આવે છે પરંતુ કોલેજ જીવનની શરૂઆત થાય છે. ધોરણ ૧૨ના અંત સાથે ઉજ્જવળ ભવિષ્યનો આરંભ થાય છે. આ વિશેષાંકમાં વિદ્યાર્થીઓને કોલેજકાળના આરંભ પહેલાં યોગ્ય માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે ઉપયોગી માહિતી આપવામાં આવી છે.

યુવાનોએ મુંઝવણમાંથી માર્ગ કાઢવાનો છે. કારકિર્દી માટેનો શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ પસંદ કરી ઉન્નતિ તરફ મક્કમ ડગ માંડવાનાં છે. વિદ્યાર્થીઓએ કારકિર્દીની કઈ દિશા તરફ પ્રગતિ કરવી તે માટેનું માર્ગદર્શન આપવાનો પ્રયાસ અહીં કરાયો છે. વાલીઓ અને વિદ્યાર્થીઓ માટે આ વિશેષાંક ભોમિયાની ગરજ સારશે તેવી આશા સાથે અનેક શુભેચ્છાઓ.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિગત	લેખક	પેજ નં.
૧.	ઘોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ બાદ કારકિર્દીની ઉજવણ તકો...	- રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૫૩
૨.	ઘોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહમાં ઓછા ટકા આવે તો...	- કુલસુમબહેન ઘાંચી	૬૧
૩.	ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ પછી કારકિર્દીની ઉજવણ તકો...	- પી. આર્થ. રબારી	૬૪
૪.	એન્જિનિયરિંગ, મેડિકલ, કૃષિ, આર્કિટેક્ચર કોર્સમાં એડમિશન પ્રક્રિયા	- પ્રતિભા ગોકાણી	૬૭
૫.	ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજોનું પ્રોવિઝનલ લિસ્ટ	-	૭૪
૬.	દેશની અગ્રણી એન્જિનિયરિંગ કૉલેજો	- ચાંદની ગોકાણી	૧૦૪
૭.	એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રી/ડિપ્લોમા અને ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમનું કટ ઓફ લીસ્ટ	-	૧૦૮
૮.	મેડિકલ-પેરામેડિકલ કોર્સિસ અને કોલેજો	- ધવલ ગોકાણી	૧૨૭
૯.	મેડિકલ અભ્યાસક્રમોનું કટ ઓફ લિસ્ટ	-	૧૫૬
૧૦.	વિદેશમાં મેડિકલનો અભ્યાસ	- એસ. આર. વિજયવર્ગીય	૧૬૪
૧૧.	Agriculture – Food – Dairy – Renewable – Environmental Energy Courses & Colleges	- ધવલ ગોકાણી	૧૬૬
૧૨.	હોટલ મેનેજમેન્ટ, કેટરિંગ તથા પ્રવાસન ક્ષેત્રે કારકિર્દી	- ધવલ ગોકાણી	૧૮૨
૧૩.	વોકેશનલ કોર્સ અને ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો	- જીતુભાઈ મહેતા	૧૮૫
૧૪.	કોમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ અને આઈટીમાં વિશાળ તકો	- વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ	૧૯૮
૧૫.	શારીરિક શિક્ષણ અને રમત ક્ષેત્ર કારકિર્દીની તકો	- સ્વર્ણિમ ગુજ. સ્પોર્ટ્સ યુનિ.	૨૦૪
૧૬.	શિક્ષણ ક્ષેત્રે કારકિર્દી	- જીતુભાઈ મહેતા	૨૦૯
૧૭.	રેલ વિશ્વવિદ્યાલય-વડોદરા ખાતે પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમો	- પ્રશાંત ત્રિવેદી	૨૧૯
૧૮.	આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલીજન્સ AI પ્રોગ્રામિંગ	- કિશન જોશી	૨૨૨
૧૯.	ઇ-કોમર્સ (Electronic Commerce)માં કારકિર્દીની તકો	- લીનાબહેન ચૌહાણ	૨૨૫
૨૦.	ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં ચાલતા વિવિધ અભ્યાસક્રમો	- પ્રા. પુનિતા હર્ણે	૨૨૭
૨૧.	યોગ: કર્મણુ કૌશલમ્	- ડૉ. પૂર્વી વી. મોદી	૨૩૧
૨૨.	ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી	- રજિસ્ટ્રાર ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી	૨૩૪
૨૩.	શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી-વેરાવળ ખાતે પ્રાપ્ય કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો	- પ્રશાંત ત્રિવેદી	૨૩૬
૨૪.	જિનેટિક એન્જિનિયરિંગની ઊભરતી કારકિર્દી	- વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ	૨૩૯
૨૫.	જળ સામુદ્રિક વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે ઉચ્ચ અભ્યાસની તકો	- રમેશચંદ્ર ભાયાણી	૨૪૨
૨૬.	ટેલિવિઝન અને રેડિયોમાં રોજગારીની સુવર્ણ તક	- ડૉ. શિરીષ કાશીકર	૨૪૭
૨૭.	પ્રચાર-પ્રસારના વિવિધ માધ્યમોમાં જનસંપર્ક	- ડૉ. પુનિતા હર્ણે	૨૪૯
૨૮.	સીડેક Python Programing languageના કોર્સ દ્વારા કારકિર્દીની ઉજવણ તકો	- જગદીશ પટેલ	૨૫૧
૨૯.	એડવેન્ચર ક્ષેત્રે ગુજરાતના યુવાનોની વધતી રુચિ અને વિકસતી કારકિર્દીની તકો	- દેવાંગ મહેતા	૨૫૩
૩૦.	ફિલ્મ અને ડોક્યુમેન્ટરી મેકિંગ - ઉજવણ ભવિષ્યની તકો	- યોગેશ પંડ્યા	૨૫૫
૩૧.	ગ્રાફિક્સ ડિઝાઇનિંગ એક ઊભરતું કરિયર અને ઉપયોગી સોફ્ટવેર	- કિશન જોષી	૨૫૯
૩૨.	ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે કારકિર્દી	- રાજદીપ ભટ્ટી	૨૬૨
૩૩.	કોમર્શિયલ પાયલોટ બનવા માટેની ઉડાન- ઇન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA)	- પ્રશાંત ત્રિવેદી	૨૬૫
૩૪.	સરકારી નોકરીમાં સ્માર્ટ વર્ક	- જયેશ વાઘેલા	૨૬૯
૩૫.	ડિજિટલ યુગમાં રોજગારીનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ : તસવીર કૌશલ્ય	- શૈલેષ રાવલ	૨૭૩
૩૬.	ફેશન-ટેક્સટાઇલ-એસેસરી-ફૂટવેર-ડિઝાઇન અને કલર માટેના ખાસ અભ્યાસક્રમો	- પ્રતિભા ગોકાણી	૨૭૭
૩૭.	બોર્ડના પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઇટ્સ	-	૨૮૩
૩૮.	અગત્યની વેબસાઇટ્સ	-	૨૮૪

ધોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ બાદ કારકિર્દીની ઉજ્જવળ તકો...

— રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય

ધોરણ : ૧૨ સામાન્ય પ્રવાહ બાદ ‘હવે શું કરવું?’ ની મીઠી મુંઝવણ અનુભવતા પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો આપે ૨ વર્ષ પહેલાં ધોરણ : ૧૦ (SSC) બાદ ‘સામાન્ય પ્રવાહ’ ની પસંદગી શા માટે કરી હતી તે વિચારી જુઓ. સામાન્ય પ્રવાહના અભ્યાસના આ ૨ વર્ષ દરમિયાન તમને કયા વિષયનો અભ્યાસ કરવો વધુ ગમ્યો ? તમારી જિંદગીમાં તમારા આદર્શ - રોલ મોડેલ કોણ છે ? તમારા શિક્ષકો ભવિષ્યમાં તમે શું બની શકો તેવો તમારી ક્ષમતાનો અંદાજ ધરાવે છે ? તમને કયા ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવામાં રસ છે ? વગેરે જેવા પ્રશ્નો તમારી જાતને પૂછો અને તેના પ્રમાણિકતાપૂર્વક જવાબ મેળવો.

ધોરણ : ૧૨ સામાન્ય પ્રવાહને મુખ્યત્વે બે

વિભાગમાં વહેંચી શકાય.

- I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ સ્ટ્રીમ) અને
- II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ સ્ટ્રીમ).

આ બંને પ્રકારના પ્રવાહમાં સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો, ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / ડબલ ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો, પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો વગેરે પ્રકારની કારકિર્દીની તકો રહેલી છે. જેમાંથી કેટલાંક મહત્વના વિકલ્પો અત્રે પ્રસ્તુત છે. આશા છે, કે ધોરણ : ૧૨ (HSC) સામાન્ય પ્રવાહ (કોમર્સ / આર્ટ્સ પ્રવાહ)ની પરીક્ષા પાસ કરનાર વિદ્યાર્થીમિત્રોને આ લેખ ઉપયોગી બની રહેશે...

ધોરણ : 12 સામાન્ય પ્રવાહ

I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ)

A) ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો :
 B.Com, B.B.A, B.C.A., B.Sc. (IT),
 B.A. (AJ & MC) / B.J.M.C., B.Sc. (યોગા),
 B.P.A., B.Music, B.P.Ed., / B.P.E.S.,
 B.Sc. / B.B.A. (Sports), B.Com. (Hons.),
 B.B.A. (લિબરલ આર્ટ્સ / લિબરલ સ્ટડીઝ),
 B.B.A. (IT + મેનેજમેન્ટ), B.B.A.
 (ટ્રાન્સપોર્ટેશન મેનેજમેન્ટ), B.Voc., B.I.D.,
 B.Sc. (ફેશન કમ્યુનિટી), BRS / BSW,
 B.B.A. (હોટલ મેનેજમેન્ટ), B.Sc.
 (ટૂર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ), B.Des., B.Arch.,
 BSc (FC Sci)/F & N, BFA, B.A. (Hons.),
 BA (P & I.R.), B.A. ફોરેન લેંગ્વેજ, B.L.I.S.,
 B.A. (ફિલ્મ સ્ટડીઝ / પબ્લિક પોલિસી),
 B.Sc. (નર્સિંગ), B.E.M.,
 ઓપન યુનિ. ના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો વગેરે.

II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ)

A) ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો :
 B.A., B.A / B.Sc. (હોમ સાયન્સ), B.C.A.,
 B.Sc. (IT), B.A. (AJ & MC) / B.J.M.C.,
 B.Sc. (યોગા), B.R.S / B.S.W., B.P.A.,
 B.Music, B.P.Ed.,/B.P.E.S., B.A. (Hons.)
 B.B.A. (લિબરલ આર્ટ્સ / લિબરલ સ્ટડીઝ),
 B.B.A. (IT + મેનેજમેન્ટ), B.Voc., B.I.D.,
 B.Sc. (ફેશન કમ્યુનિટી), B.Des., B.Arch.,
 B.Sc. (F.C. Sci.) / F & N, B.F.A.,
 B.A. (Hons.), B.A. (P & I.R.),
 B.A. ફોરેન લેંગ્વેજ, B.L.I.S.,
 B.A. (ફિલ્મ સ્ટડીઝ / પબ્લિક પોલિસી),
 B.Sc. (નર્સિંગ), B.E.M.,
 ઓપન યુનિ. ના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો વગેરે.

B) ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો : M.B.A., M.Sc. (C.A. & I.T. / સાયબર સિક્યોરીટી / IMS), M.Com. M.C.A. B.A. / B.Com. / B.B.A. + LL.B., M.Sc. (A.I. / A.S. / D.S.), M.P.A., M.Sc. (હોસ્પિટાલિટી મેનેજમેન્ટ), M.S.W., M.Des., વગેરે	B) ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો : M.A. / B.A. + B.Ed., M.Sc., (C.A. & I.T. / સાયબર સિક્યોરિટી / IMS), M.A. / M.C.A., M.P.A., M.Sc (હોસ્પિટાલિટી મેનેજમેન્ટ), વગેરે
C) પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો : C.A., C.S., CMA., CFA., CIMA, ACCA, B.Com. + ACCA., CPA., CFP, AS વગેરે.	C) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :
D) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :	D) સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો :
E) સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો :	E) I.T.I. અભ્યાસક્રમો :
F) I.T.I. અભ્યાસક્રમો :	

I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ સ્ટ્રીમ) :

A) ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો :

મુદત : ૩ / ૪ વર્ષ (૬ / ૮ સેમેસ્ટર) : ગ્રેજ્યુએશન (ડિગ્રી) કર્યા બાદ ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે વિદેશમાં જવા ઇચ્છુકો ૩ ને બદલે ૪ વર્ષના અભ્યાસક્રમો પસંદ કરતા હોય છે.

1. B.Com. (બેચલર ઓફ કોમર્સ) :

B.Com. કર્યા બાદ, કોમર્સ ફિલ્ડના મોટાભાગના વિકલ્પો ખુલ્લા રહેતા હોવાથી, આ અભ્યાસક્રમ કોમર્સ સ્ટ્રીમનો સૌથી વધુ વિદ્યાર્થીઓ ધરાવતો - સૌથી વધુ લોકપ્રિય અભ્યાસક્રમ છે. ખાસ કરીને ભવિષ્યમાં C.A., C.S., C.M.A. જેવા પ્રોફેશનલ કોર્સિસમાં જવા ઇચ્છુકો તેમજ બેન્ક, ઈન્સ્યોરન્સ, ફાઈનાન્સ જેવા ફિલ્ડમાં જવા ઇચ્છુકો માટે આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી સાબિત થાય છે. ટ્રેડિશનલ અભ્યાસક્રમો ધરાવતી તમામ મોટી યુનિવર્સિટીઓની ગ્રાન્ટેડ તેમજ સેલ્ફ ફાઈનાન્સ કોલેજોમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. કેટલીક ખાનગી યુનિવર્સિટીઓ ૩ ને બદલે ૪ વર્ષની મુદતનો B.Com. (Hons.)નો અભ્યાસક્રમ ચલાવતી હોય છે.

2. B.B.A. (બેચલર ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ) :

B.Com.ની જેમ B.B.A.નો અભ્યાસક્રમ પણ ટ્રેડિશનલ અભ્યાસક્રમો ચલાવતી મોટી યુનિવર્સિટીઓની ગ્રાન્ટેડ તેમજ સેલ્ફ ફાઈનાન્સ

કોલેજો ચલાવે છે. આ અભ્યાસક્રમમાં ફાઈનાન્સ, માર્કેટિંગ, H.R., પ્રોડક્શન જેવા પ્રણાલિકાગત વિષયો ઉપરાંત બેન્કિંગ, ઈન્સ્યોરન્સ, ઈન્ટરનેશનલ માર્કેટિંગ, ટૂર્સ ટ્રાવેલ્સ, ઈન્ટરપ્રિનિયોરશીપ જેવા વિષયોનો સમાવેશ થાય છે. આ અભ્યાસક્રમ ભવિષ્યમાં M.B.A. કરવા ઇચ્છુકો, કોર્પોરેટ હાઉસમાં રાજગારીની તકો મેળવવા ઇચ્છુકો, ભવિષ્યમાં સ્વતંત્ર ધંધો કરવા ઇચ્છુકો માટે, પોતાનો કૌટુંબિક ધંધો કરવા ઇચ્છુકો વગેરે માટે ઉપયોગી છે.

3. B.C.A. (બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) :

આ અભ્યાસક્રમ રોજગારલક્ષી હોવા ઉપરાંત આધુનિક જમાનાની માંગ ધરાવતો પણ છે. આ અભ્યાસક્રમ કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા

ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ માટે, કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રમાં રસ ધરાવનારાઓ માટે, ઝડપથી રોજગારી મેળવવા ઈચ્છુકો વગેરે માટે ઉપયોગી છે.

4. B.Sc. (I.T.) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી) :

‘ડિજિટલ ઈન્ડિયા’ તેમજ ‘સ્ટાર્ટ અપ ઈન્ડિયા’ના આ યુગમાં આ અભ્યાસક્રમ મહત્વનો બન્યો છે. આ અભ્યાસક્રમ ભવિષ્યમાં કમ્પ્યુટર કે ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે, હાર્ડવેર / સોફ્ટવેર/ એથીકલ હેકીંગ / સાઈબર ક્રાઈમ જેવા વિષયોમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીની રાજકોટ, જૂનાગઢ, સુરેન્દ્રનગર ખાતે આવેલી કોલેજો * વિવિધ યુનિવર્સિટીના 5 વર્ષીય ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમમાં M.Sc. (C.A. & I.T.) ચલાવતી વિવિધ કોલેજો

5. B.A. (એડવાન્સ જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન) અને

6. B.J.M.C. (બેચલર ઈન જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન) :

ઉપરોક્ત બંને અભ્યાસક્રમો મહદઅંશે સરખું મહત્વ ધરાવે છે. આ અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ ઝડપથી રોજગારી મળવાની તક રહે છે. અહીં પ્રિન્ટ મીડિયા, ઈલેક્ટ્રોનિકમીડિયા, પબ્લિક રિલેશન્સ, વેબ પોર્ટલ વગેરે પેટા પ્રકારનો સમાવેશ થાય છે. આ અભ્યાસક્રમ રેડિયો, T.V., ન્યૂઝ પેપર્સ તેમજ ડિજિટલ મીડિયામાં કામ કરવાની ઈચ્છા ધરાવનારાઓ માટે તથા સર્જનાત્મકતા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : * નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ (NIMCJ), ચોથો માળ, શપથ -1, રાજપથ કલબ સામે, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ (www.nimcj.org) * ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જર્નાલિઝમ એન્ડ કમ્યુનિકેશન, કર્ણાવતી કલબની સામે, પ્રહલાદનગર, અમદાવાદ * એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા * ઓરો યુનિવર્સિટી, સુરત * વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત * ILSASS, સી.વી.એમ.

યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર (યાદી અપૂર્ણ છે.)

7. B.Sc. (યોગા) (બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન યોગા) :

આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ શાળા, કોલેજો, હોટલ - રિસોર્ટ, જિમનેશિયમ વગેરેમાં કામ મળી શકે છે. વિદેશોમાં યોગ નિષ્ણાતોની ખાસ્સી માંગ રહે છે. આ અભ્યાસક્રમ યોગમાં રસ ધરાવનારાઓ માટે, ભવિષ્યમાં યોગ શિક્ષક / ઈન્સ્ટ્રક્ટર / કો-ઓર્ડિનેટર કે યોગ થેરાપીસ્ટ બનવા ઈચ્છુકો માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, છારોડી, એસ.જી.હાઈવે, અમદાવાદ * શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી * ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી, જામનગર * મહર્ષિ પતંજલિ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ (MPIYNER) (યાદી અપૂર્ણ છે.)

8. B.P.A. (બેચલર ઈન પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ) અને

9. B.Music (બેચલર ઈન મ્યુઝિક) :

ઉપરોક્ત બંને અભ્યાસક્રમો વિશેની જાણકારીના અભાવે કલાના નિષ્ણાત એવા ઘણા વિદ્યાર્થીઓ પરંપરાગત અભ્યાસક્રમો તરફ ખેંચાઈ જાય છે. આ અભ્યાસક્રમ ભવિષ્યમાં સંગીત, ગાયન, નૃત્ય, અભિનય જેવી કલાઓમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ માટે, પરફોર્મિંગ આર્ટમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ, GIET કેમ્પસ, હેલ્મેટ ચાર રસ્તા પાસે અમદાવાદ (ગુજરાત યુનિવર્સિટી) * જે.જી. કોલેજ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, અમદાવાદ * ફેકલ્ટી ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ, વડોદરા (એમ.એસ. યુનિવર્સિટી) * ધોળકિયા મ્યુઝિક કોલેજ, શિહોર, ભાવનગર યુનિવર્સિટી * અર્જુનલાલ હિરાણી કોલેજ, રાજકોટ (સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી) * વલ્લભ વિદ્યાનગર (સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી) (યાદી અપૂર્ણ છે.)

10. B.P.Ed. / B.P.E.S (બેચલર ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ) : અને

11. B.Sc. (સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ / સ્પોર્ટ્સ ન્યૂટ્રિશિયન) :

તથા **12. B.B.A. (સ્પોર્ટ્સ ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ) :** શારીરિક શિક્ષણ તેમજ રમત - ગમતના ક્ષેત્રના

ઉપરોક્ત ત્રણેય અભ્યાસક્રમો ઝડપથી લોકપ્રિય બની રહ્યા છે. આ અભ્યાસક્રમ ભવિષ્યમાં વિવિધ રમતોમાં ખેલાડી, કોચ, ટ્રેનર, કોમેન્ટેટર, એમ્પાયર, રેફરી, સ્પોર્ટ્સ જર્નાલિસ્ટ બનવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ માટે, શારિરિક શિક્ષણના શિક્ષક કે અધ્યાપક બનવા ઇચ્છુકો માટે, શારિરિક શિક્ષણ / રમતોમાં રિસર્ચ કરવા ઇચ્છુકો માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, મહાત્મા મંદિર પાસે, યુથ હોસ્ટેલ સામે, ગ-4, સેક્ટર -15, ગાંધીનગર (www.sgsu.edu.in)

13. **B.Com / B.A. (ઓનર્સ) / B.B.A. (લિબરલ સ્ટડીઝ) અને**

14. **B.B.A. (લિબરલ આર્ટ્સ) :**

આ અભ્યાસક્રમ ક્રિએટિવ તેમજ મલ્ટિટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : પંડિત દીનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (P.D.P.U.), ગાંધીનગર (www.sls.pdpu.ac.in) * ઓરો યુનિવર્સિટી, સુરત. * કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી, ઉવારસદ. (યાદી અપૂર્ણ છે.)

15. **B.B.A. (ઓનર્સ) (I.T. + મેનેજમેન્ટ) :**

આ અભ્યાસક્રમ ઇ-કોમર્સ તેમજ ITમાં રસ ધરાવતા અને તેમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપયોગી છે. સંપર્ક : SEMCOM, વલ્લભ વિદ્યાનગર (www.semcom.ac.in)

16. **B.B.A. (ટ્રાન્સપોર્ટેશન મેનેજમેન્ટ) :**

સંપર્ક : રેલવે યુનિવર્સિટી (NRTI) વડોદરા. વેબસાઈટ : http://nrti.edu.in

17. **B.R.S. (બેચલર ઓફ રૂરલ સ્ટડીઝ) : અને**

18. **B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશિયલ વર્ક) :**

સામાન્ય રીતે ગ્રામીણ કક્ષાએ કારકિર્દી બનાવવા માંગતા વિદ્યાર્થીઓ ઉપરોક્ત બંને પ્રકારના અભ્યાસક્રમોની પસંદગી કરતા હોય છે. આ અભ્યાસક્રમ ભવિષ્યમાં સમાજ સેવાનો વ્યવસાય કરવા ઇચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ માટે, NGO ના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે, તેમજ ગ્રામીણ જીવન જીવવામાં રસ ધરાવનારાઓ માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ * ગૂજરાત યુનિવર્સિટી * હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગૂજરાત યુનિવર્સિટી * વીર નર્મદ દક્ષિણ ગૂજરાત યુનિવર્સિટી * સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી (આણંદ) * ગ્રામ ભારતી વિદ્યાપીઠ * લોકભારતી (યાદી અપૂર્ણ છે.)

19. **B.B.A. (હોટલ મેનેજમેન્ટ) : અને**

20. **B.Sc. (ટૂર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ મેનેજમેન્ટ) :**

હોટલ મેનેજમેન્ટ તેમજ ટૂર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ મેનેજમેન્ટના અભ્યાસક્રમોનું ભાવિ સરકારી નીતિ ઉપર આધારિત છે. ઘણા વિદ્યાર્થીઓ આવા અભ્યાસક્રમો તરફ ખેંચાઈ રહ્યા છે. આ અભ્યાસક્રમ ભવિષ્યમાં હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં રોજગારી મેળવવા ઇચ્છુકો માટે તથા ભવિષ્યમાં સ્વતંત્ર રીતે હોટલ કે ટૂર્સ ટ્રાવેલ્સનો વ્યવસાય કરવા ઇચ્છુકો માટે ઉપયોગી છે.

સંપર્ક : IHM (ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોટલ મેનેજમેન્ટ) (JEE પાસ કરવી જરૂરી) * ધ તાજ ગ્રૂપની હોટલ્સ (IHM-A પાસ કરવી જરૂરી) * ઓબેરોય ગ્રૂપની હોટલ્સ (STEP પાસ કરવી જરૂરી) * સીઆયોસીસ (SET - GEN પાસ કરવી જરૂરી) * ગૂજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ. ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ. * ઓરો યુનિવર્સિટી, સુરત. * રાય યુનિવર્સિટી, ધોળકા (યાદી અપૂર્ણ છે.)

21. **B.Voc. (બેચલર ઓફ વોકેશન) :**

ઝડપથી વ્યવસાયલક્ષી રોજગારી મેળવવા માટે આ અભ્યાસક્રમ કરવા માટે સંપર્ક : UGC માન્ય કમ્યુનિટી કોલેજો. (www.ugc.ac.in) * ટાટા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સોશિયલ સાયન્સ (TISS) ની સ્કૂલ ઓફ વોકેશનલ એજ્યુકેશન (www.sev.tiss.edu)

22. **B.I.D. (બેચરલ ઓફ ઇન્ટિરિયર ડિઝાઈનિંગ) અને**

23. **B.Sc. (ફેશન કમ્યુનિટી) તથા**

24. **B.Design (બેચલર ઓફ ડિઝાઈન) :**

સંપર્ક : સ્કૂલ ઓફ ઇન્ટિરિયર ડિઝાઈન, CEPT, અમદાવાદ. * એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા. * વીર નર્મદ દક્ષિણ ગૂજરાત યુનિવર્સિટી,

- સુરત. * ઓરો યુનિવર્સિટી, સુરત. * ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા. * સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટ-અપ ઈનોવેશન યુનિવર્સિટી. (યાદી અપૂર્ણ છે.)
25. **B.Sc. (F.C. Sci.)** (ફેમેલી એન્ડ કમ્યુનિકેશન સાયન્સ) : અને
26. **B.Sc. (F. & N.)** (ફૂડ એન્ડ ન્યૂટ્રિશિયન) :
ઉપરોક્ત બંને પ્રકારના અભ્યાસક્રમો ડિપ્લોમાથી Ph.D. સુધી કરવા માટે સંપર્ક : એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, ફતેહગંજ, વડોદરા. (www.msubaroda.ac.in)
27. **B.F.A. (બેચલર ઓફ ફાઇન આર્ટ્સ)** :
4 થી 5 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ કરવા માટે સંપર્ક : સી.એન. કોલેજ ઓફ ફાઇન આર્ટ્સ, આંબાવાડી, અમદાવાદ. * એસ.પી. યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર. * એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા. * વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત. * ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગર. (યાદી અપૂર્ણ છે.)
28. **B.A. (એપ્લાઇડ ઈકોનોમિક્સ)** : અને
29. **B.A. (પોલિટિકલ એન્ડ ઈન્ટરનેશનલ રિલેશન્સ)** :
સંપર્ક : ILSASS, વલ્લભવિદ્યાનગર.
30. **B.A. (ફિલ્મ સ્ટડીઝ / પબ્લિક પોલિસી)** :
સંપર્ક : ઓરો યુનિવર્સિટી, સુરત.
31. **B.L.I.S. (બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઈન્ફોર્મેશન સાયન્સ)** :
સંપર્ક : એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા. (www.msubaroda.ac.in)
32. **B.A. (ફોરેન લેંગ્વેજીસ)** :
જર્મન, રશિયન, પરિશિયન જેવી વિદેશી ભાષાઓમાં ડિપ્લોમાથી શરૂ કરીને Ph.D. સુધી તેમજ ફ્રેંચ ભાષામાં ડિપ્લોમાથી શરૂ કરીને માસ્ટર ડિગ્રી સુધીના અભ્યાસક્રમો કરવા માટે સંપર્ક : એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા.
33. **B.A. (સિક્યોરિટી મેનેજમેન્ટ)** :
ભવિષ્યમાં પોલીસ બનવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓએ આ અભ્યાસક્રમ કરવા માટે સંપર્ક : રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી, પોસ્ટ : લવાડ, તા. દહેગામ, જિ.

- ગાંધીનગર. (www.rsu.ac.in)
34. **B.E.M. (બેચલર ઈન ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ)** :
સંપર્ક : સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ એન્ડ ઈનોવેશન યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર.
35. **B.Sc. (નર્સિંગ)** :
સંપર્ક : સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ એન્ડ ઈનોવેશન યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર. * માન્યતા પ્રાપ્ત ખાનગી નર્સિંગ કોલેજો.
36. **ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો** :
(1) **IGNOU (ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી)** : (10 જેટલા ડિગ્રી કોર્સીસ)
સંપર્ક : ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU), નિરમા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજીની સામે, એસ.જી. હાઈ-વે, છારોડી, અમદાવાદ.
(2) **BAOU (ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી)** : (13 જેટલા ડિગ્રી કોર્સીસ)
સંપર્ક : ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU), બાલાજી મંદિરની સામે, એસ.જી. હાઈ-વે, છારોડી, અમદાવાદ.
- B) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / ડબલ ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો** :
1. **M.B.A. (માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન)** :
ધોરણ : 12 / HSC પછી સીધા જ 5 વર્ષમાં M.B.A. બનવા માટે સંપર્ક : કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ * GLS યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ. * ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા * એસ.પી. યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર. * એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા. * નિરમા યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ. * અમદાવાદ યુનિવર્સિટી (યાદી અપૂર્ણ છે.)
2. **M.Sc. (C.A.I.T.) (M.Sc. ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી)** :
M.Sc. (I.T.) ના નામે ઓળખાતો આ અભ્યાસક્રમ કરવા માટે સંપર્ક : કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ * GLS યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ. * ઈન્ડસ

યુનિવર્સિટી, રાંચરડા * નિરમા યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ. * એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા * ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા, (યાદી અપૂર્ણ છે.)

3. **B.Com. + LL.B :** અને

4. **B.A. + LL.B. :** તથા

5. **B.B.A. + LL.B. :**

સંપર્ક : નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી * ગુજરાત નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી * એમ. એસ. યુનિવર્સિટી * નિરમા યુનિવર્સિટી * GLS યુનિવર્સિટી * ઓરો યુનિવર્સિટી * કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી (યાદી અપૂર્ણ છે.)

6. **B.B.A. / B.Com. (Hons.) + M.B.A. (માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન) :**

આ અભ્યાસક્રમના કુલ 5 વર્ષ પૈકી 3 વર્ષ ભારતમાં (B.B.A. / B.Com.) અને બાકીના 2 વર્ષ (MBA) વિદેશમાં ભણવાનું હોય છે. સંપર્ક : ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા.

7. **M.Com. (માસ્ટર ઓફ કોમર્સ) :**

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર. * ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ

8. **M.C.A. (માસ્ટર ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) :**

સંપર્ક : ગણપત યુનિવર્સિટી

9. **M.Sc. (A.S.), 10. M.Sc. (A.I.) અને 11. M.Sc. (D.S.) (માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન એક્યુરિયલ સાયન્સ / આર્ટિકિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ / ડેટા સાયન્સ) :**

સંપર્ક : ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

12. **M.Sc. - I.T. (સાયબર સિક્યોરિટી): &**

13. **M.Sc. - I.T. (IMS) (ઈન્ફાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ સર્વીસ) :**

ઉપરોક્ત બન્ને અભ્યાસક્રમો માટે સંપર્ક : ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા.

14. **M.P.A. (માસ્ટર ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ) :**

સંપર્ક : ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ, GIET કેમ્પસ, હેલ્મેટ ચાર રસ્તા, અમદાવાદ.

15. **M.Sc. (હોસ્પિટાલિટી મેનેજમેન્ટ) :** અને

16. **M.S.W. (માસ્ટર ઓફ સોશિયલ વેલફેર) :**

સંપર્ક : ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા.

17. **M.Design (માસ્ટર ઈન ડિઝાઇન) :**

સંપર્ક : ઓરો યુનિવર્સિટી, સુરત

C) પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો :

1. **C.A. (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ) :**

સંપર્ક : ICAI 'અન્વેક્ષક' 27, કાફે પેરડ, મુંબઈ - 400005 * ICAI, 123, સરદાર પટેલ કોલોની, સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ રોડ, અમદાવાદ-380014 * આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ. વેબસાઈટ : www.icaai.org

2. **C.S. (કંપની સેક્રેટરી) :**

સંપર્ક : ICSI હાઉસ, 22, ઈન્સ્ટિટ્યૂશનલ એરિયા, લોદી રોડ, નવી દિલ્હી-110003

* આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ. વેબસાઈટ : www.icsi.org

3. **C.M.A. (કોસ્ટ એન્ડ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ) :**

સંપર્ક : ICAI, 303, સારપ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ પાછળ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-380013

* આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ. વેબસાઈટ : www.icmai.in

4. **C.F.A. (ચાર્ટર્ડ ફાઈનાન્સિયલ એનાલિસ્ટ) :**

અમેરિકાના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ પ્રકારના આ અભ્યાસક્રમના ત્રણ લેવલ છે. CFAની રજિસ્ટ્રેશન ફી \$450 અને લેવલ દીઠ ફી \$950 છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.cfainstitute.org તેમજ આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ.

5. **C.I.M.A. (ચાર્ટર્ડ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટ્સ) :**

યુ.કે.ના એકાઉન્ટિંગ અને મેનેજમેન્ટ પ્રકારના આ અભ્યાસક્રમના ચાર લેવલ છે. CIMA, U.K.નું જોડાણ USAની AICPA સાથે થયું હોવાથી CIMA પાસ કરનાર વિદ્યાર્થીઓને CGMAની ડિગ્રી પણ મળશે. સંપર્ક : www.cimaglobal.com તેમજ આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ.

6. **A.C.C.A. (એસોશિએશન ઓફ ચાર્ટર્ડ સર્ટિફાઈડ એકાઉન્ટન્ટ્સ) :**

U.K. ના ચાર્ટર્ડ સર્ટિફાઈડ એકાઉન્ટન્ટ્સ કોર્સની

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.accaglobal.com. તેમજ આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ.

7. **B.Com. (Hons.) + A.C.C.A. (U.K.) :**
સંપર્ક : ઇન્ડસ યુનિવર્સિટી, રાંચરડા, અમદાવાદ.

8. **C.P.A. (સર્ટિફાઇડ પબ્લિક એકાઉન્ટન્ટ) :**
અમેરિકાની AICPA (અમેરિકન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સર્ટિફાઇડ પબ્લિક એકાઉન્ટન્ટ્સ) દ્વારા ચલાવાતા વૈશ્વિક એકાઉન્ટસી અભ્યાસક્રમની વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.aicpa.org તેમજ આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ.

9. **C.F.P. (સર્ટિફાઇડ ફાઇનાન્સિયલ પ્લાનર) :**
ભારતનો આ કોર્સ FPSB (ફાઇનાન્સિયલ પ્લાનિંગ સ્ટાન્ડર્ડ બોર્ડ) દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. જેનું જોડાણ FPSB - USA સાથે થયેલ છે. વિશ્વના 28 દેશોની માન્યતા પ્રાપ્ત આ અભ્યાસક્રમની વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : <http://India.fpsb.org> તેમજ આ અભ્યાસક્રમનું કોચિંગ કરાવતી ખાનગી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ.

10. **એકચ્યૂરિયલ સાયન્સ :**
ભારતમાં આ અભ્યાસક્રમ IAI (ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એકચ્યૂરિઝ ઓફ ઇન્ડિયા) તેમજ IFOA (ઇન્સ્ટિટ્યૂટ એન્ડ ફેકલ્ટી ઓફ એકચ્યૂરિઝ) U.K. દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. પ્રમાણમાં કઠીન એવા આ અભ્યાસક્રમનું પરિણામ માંડ 5% થી 10% આવે છે.

D) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :
વિવિધ પ્રકારના 200 થી વધુ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો પૈકી (1) DIPS (ડિપ્લોમા ઇન પોલીસ સાયન્સ) સંપર્ક : રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી (2) ડિપ્લોમા ઇન એપ્લાઇડ આર્ટ - ડાન્સ, ડ્રામા સંપર્ક : ગુજરાત યુનિવર્સિટી, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, (3) A.T.D. (આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમા) સંપર્ક : એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, ભાવનગર યુનિવર્સિટી, (4) ડિપ્લોમા ઇન ડાયમન્ડ એન્ડ જ્વેલરીઝ સંપર્ક : ઇન્ડિયન ડાયમન્ડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, સુરત, નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જ્વેલરી ડિઝાઇન,

અમદાવાદ. (5) IGNOUના 10થી વધુ ડિપ્લોમા કોર્સીસ, (6) BAOUના 11 થી વધુ ડિપ્લોમા કોર્સીસ વગેરે મુખ્ય છે.

E. સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો :

અનેક સર્ટિફિકેશન અભ્યાસક્રમો પૈકી રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટીના પ્રિવેન્શન એન્ડ ઇન્વેસ્ટિગેશન ફોટોગ્રાફી, NSE સર્ટિફિકેશન (www.nseindia.com), BSE સર્ટિફિકેશન (www.bseindia.com), CSB સર્ટિફાઇડ સ્ટોક બ્રોકર, CIB સર્ટિફાઇડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ બેન્કર, સર્ટિફાઇડ એકચ્યૂરિઝ, IGNOUના 21 થી વધુ સર્ટિફિકેટ કોર્સીસ તેમજ BAOUના 19થી વધુ સર્ટિફિકેટ કોર્સીસ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

F) ITI ના રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમો :

NCVT તેમજ GCVT પેટર્નના ITI કોર્સીસની માહિતી માટે સંપર્ક : <http://itiadmission.gupj.in> અને www.talimrojgar.org

II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ) બાદના અભ્યાસક્રમો :

A) ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો :

મુદત : 3 / 4 વર્ષ (6 / 8 સેમેસ્ટર) : ગ્રેજ્યુએશન (ડિગ્રી) કર્યા બાદ ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે વિદેશમાં જવા ઇચ્છુકો 3 ને બદલે 4 વર્ષના અભ્યાસક્રમો પસંદ કરતા હોય છે.

1. B.A. (બેચરલ ઓફ આર્ટ્સ) :

આ અભ્યાસક્રમ વિનયન / આર્ટ્સ સ્ટ્રીમનો સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો, સૌથી વધુ લોકપ્રિય અભ્યાસક્રમ છે. સામાન્ય રીતે 3 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ ઓનર્સ (Hons.)ની પદવી સાથે કેટલીક યુનિવર્સિટીમાં 4 વર્ષની મુદત પણ ધરાવે છે. આ અભ્યાસક્રમમાં વિવિધ વિષયોરૂપી અનેક વિકલ્પો મળી શકે છે. આ અભ્યાસક્રમ ભવિષ્યમાં કે ગ્રેજ્યુએશન બાદ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા આપીને સરકારી / અર્ધસરકારી નોકરી મેળવવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ માટે તથા શાળા / કોલેજ / યુનિવર્સિટી કક્ષાએ શૈક્ષણિક - બિન શૈક્ષણિક કર્મચારીરૂપી રોજગારી મેળવવા માટે ઉપયોગી સાબિત થાય છે. આ અભ્યાસક્રમમાં મળતા વિવિધ વિષયો

પૈકી અંગ્રેજી, અર્થશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન જેવા વિષયો ઈન ડિમાન્ડ છે. ટ્રેડિશનલ અભ્યાસક્રમો ચલાવતી યુનિવર્સિટીઓની ગ્રાન્ટેડ તેમજ સેલ્ફ ફાઈનાન્સ કોલેજોમાં આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.

2. **B.A. /B.Sc. (હોમસાયન્સ) :**
સંપર્ક : બી.ડી. આર્ટ્સ કોલેજ, અમદાવાદ. * S.L.U. કોલેજ ફોર વિમેન, અમદાવાદ. * ફેકલ્ટી ઓફ હોમસાયન્સ, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા. * શેઠ પી.ટી. મહિલા કોલેજ, વનિતા આશ્રમ, અઠવા લાઈન્સ, સુરત. * Z.F. વિમેન્સ કોલેજ, સુરત. * શામળદાસ કોલેજ, ભાવનગર. * A.K. દોશી કોલેજ, જામનગર. * કોલેજ ઓફ હોમ સાયન્સ, ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન, સરદાર કૃષિનગર, દાંતીવાડા (યાદી અપૂર્ણ છે.)
3. **B.C.A., 4. B.Sc. (I.T.), 5. B.Sc. (યોગા),**
6. **B.J.M.C. / B.A. (જર્નાલિઝમ),**
7. **B.R.S. અને B.S.W.,**
8. **B.P.A. / B. Music,**
9. **B.P.Ed. / B.P.E.S.,**
12. **B.Sc. / B.B.A. (સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ),**
10. **B.A. (ઓનર્સ) (લિબરલ સ્ટડીઝ / લિબરલ આર્ટ્સ),**
11. **B.I.D. (ફેશન કમ્પ્યુનિટી),**
12. **B.Sc. (F. & N.), 13. B.L.I.S., 14. B.F.A., 15. B.Voc.,**
16. **B.A. (ફિલ્મ સ્ટડીઝ / પબ્લિક પોલિસી / એપ્લાઈડ ઈકોનોમિક્સ / પોલિટિક્સ એન્ડ I.R. / સિક્યોરિટી મેનેજમેન્ટ),**
17. **B.Sc. (નર્સીંગ),**
18. **ઓપન યુનિવર્સિટી - IGNOU અને**

B.A.O.U.ના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો વગેરેની વિગતો વાણિજ્ય પ્રવાહમાં આપેલ છે.

B. પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / ડબલ ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાના ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :

1. **M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ) અને**
 2. **M.A. (સોસાયટી એન્ડ ડેવલપમેન્ટ પોલિટિક્સ):**
સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - 30, ગાંધીનગર.
 3. **B.A. + B.Ed. : (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ + બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન) :**
સંપર્ક : ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટીચર એજ્યુકેશન (ITTE), સેક્ટર -15, મહાત્મા મંદિર પાસે, ગાંધીનગર - 382016. * રિજિયોનલ કોલેજ (એજ્યુકેશન) ભોપાલ, મધ્યપ્રદેશ (યાદી અપૂર્ણ છે.)
 4. **M.Sc. (C.A. & I.T.), 5. B.A. + LL.B.,**
 6. **M.P.A. :**
 7. **ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો :**
(અભ્યાસક્રમ નંબર 4 થી 7 ની વિગતો આગળ વાણિજ્ય પ્રવાહમાં આપેલ છે.)
- C) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :**
(અગાઉ વાણિજ્યપ્રવાહમાં કરેલ ચર્ચા મુજબ)
- D) સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો :**
(અગાઉ વાણિજ્યપ્રવાહમાં કરેલ ચર્ચા મુજબ)
- E) ITI અભ્યાસક્રમો :**
(અગાઉ વાણિજ્યપ્રવાહમાં કરેલ ચર્ચા મુજબ)

રોજગારી T20,

ધોરણ : 12 સામાન્ય પ્રવાહ બાદ પ્રીમિયર ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે કાયદાના ફિલ્ડની CLAT, AILETC, મેનેજમેન્ટ ફિલ્ડની IPM - AT, UGAT, SET, NPAT તેમજ ડિઝાઈનિંગ ફિલ્ડની DAT, UCEED, GAT, UID, Nirma-ET વગેરે જેવી કોમ્પિટિટિવ તેમજ એન્ટ્રસ ટેસ્ટના વિકલ્પો પણ ઉપલબ્ધ છે.

3-બી, જીવન સ્મૃતિ સોસાયટી, મીરામ્બિકા માર્ગ,
નારણપુરા, અમદાવાદ-380013
મોબાઈલ નં. 9327014077

ધોરણ-૧૨ સામાન્ય પ્રવાહમાં ઓછા ટકા આવે તો...

— કુલસુમબહેન ઘાંચી

વિદ્યાર્થી મિત્રો, ધોરણ-૧૦ના પરિણામના આધારે વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં પ્રવેશ મેળવતા હોય છે પરંતુ ધોરણ-૧૦ અને ધોરણ-૧૨ ના અભ્યાસક્રમની તુલના કરવામાં આવે તો બન્ને વચ્ચે ઘણો તફાવત છે જેને કારણે ધોરણ-૧૦માં ઉચ્ચ ટકાવારી મેળવનાર ને ધોરણ-૧૨માં પોતાની ધારણાનુસાર ટકાવારી પ્રાપ્ત થઈ શકતી નથી. જેથી આપ મેડિકલ કે એન્જિનિયરિંગમાં પ્રવેશથી વંચિત રહો છો. ઓછા ટકા મેળવનાર વિદ્યાર્થી જો પોતાની રસ-રુચિ, આવડતનાં આધારે યોગ્ય અભ્યાસક્રમ પસંદ કરે તો તેની કારકિર્દી વધારે ઉજ્જવળ બને. આથી ઓછા ટકા મેળવનાર વિદ્યાર્થીએ તણાવ કે હતાશા અનુભવ્યા વિના ઉચ્ચ કારકિર્દી માટે ચોક્કસ અભ્યાસક્રમમાં જોડાવાની તક ઝડપી લેવી જોઈએ. આ રહ્યા અનેક વિકલ્પ.....

૧. કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રે મળતા અભ્યાસક્રમો :

ધોરણ ૧૨ સાયન્સમાં ઓછા ટકા આવ્યા હોય અને કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રે રસ ધરાવતા હોય તો BCA તથા MSC.IT જેવા અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. MSC.ITના અભ્યાસક્રમની મુદત પાંચ વર્ષની છે.

૨. એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રે :

ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહનાં ગ્રૂપ “A” ના

વિદ્યાર્થીઓનું મૂળ સ્વપ્ન પ્રતિષ્ઠિત એન્જિનિયરિંગ કોલેજ કે સંસ્થામાં અભ્યાસ કરવાનું હોય છે. આથી ટકાવારી ઓછી હોય તો પણ વિદ્યાર્થીએ ફોર્મ તો ભરવાનું જ હોય છે. ગુજરાત રાજ્યની કોલેજો માટે કેન્દ્રીય પદ્ધતિ અનુસાર પ્રવેશ પ્રક્રિયા થાય છે. એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સ (ટેકનિકલ) એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ કેમ્પ, અમદાવાદ. ફોર્મ ઓનલાઈન ભરવાનું હોય છે. પ્રવેશ પ્રક્રિયા ઓન લાઈન છે. તેની વેબ સાઈટ www.jacpcldce.ac.in

૩. ડિપ્લોમા :

જો ડિગ્રી ઈજનેરીમાં પ્રવેશ શક્ય ન હોય અને જો ધોરણ-૧૦ માં સારા ટકા હોય તો ડિપ્લોમા ઈજનેરીમાં પ્રવેશ લઈ ડિપ્લોમા ડિગ્રી મેળવ્યા બાદ પોસ્ટ ડિપ્લોમા ડિગ્રી કોર્સ પણ કરી શકાય. કેટલીક કોલેજો આવો અભ્યાસક્રમ પાર્ટ-ટાઈમ પણ ચલાવે છે. સ્વાભાવિક રીતે જ ડિગ્રીમાં સીટોની સંખ્યા કરતાં ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમની સીટની સંખ્યા વધારે હોય છે. ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમના ત્રણ વર્ષ પછી રોજગારીની શક્યતાઓ ઘણી વધી જાય છે. ડિપ્લોમામાં પ્રવેશ ધોરણ-૧૦ના આધારે અને ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પાસ ઉમેદવારોને પ્રથમ પસંદગી આપવામાં આવે છે. ગુજરાત પોલિટેકનિક કોલેજોમાં

અનેકવિધ અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. આ બધા અભ્યાસક્રમો ત્રણ થી સાડા ત્રણ વર્ષના સમયગાળાનાં છે. પ્રવેશ માટે ઓનલાઈન ફોર્મ ભરી એડમિશન લઈ શકાય. www.gtu.edu.in

● “B” ગ્રૂપવાળા વિદ્યાર્થીઓ માટે તબીબી ક્ષેત્રે વિવિધ અભ્યાસક્રમો છે. ઓછા ટકાવાળા માટે પણ ઘણી તકો છે.

આયુર્વેદ BAMS તથા હોમિયોપેથી BHMS માં પ્રવેશ માટે કેન્દ્રીય પ્રવેશ પદ્ધતિ છે. વેબસાઈટ www.medadmbjme.in

નર્સિંગનો અભ્યાસક્રમ પણ સેવા સાથે રોજગારની તક પૂરી પાડનારો છે. B.SC. IN NURSING કરવા માટે કોમન એડમિશન ફોર્મ ભરવાનું હોય છે. બહેનો માટે સહજ રીતે સેવા અને કરુણા પ્રદર્શિત કરનારા વ્યવસાયમાં ભાઈઓ પણ સરસ રીતે કાર્ય કરી શકે છે. સરકારી નોકરી ઉપરાંત ખાનગી દવાખાનામાં અને વિદેશ જવાની ઇચ્છાવાળા માટે પણ અહીં તકો છે.

● તબીબી ક્ષેત્રે :

“એ” તથા “બી” ગ્રૂપવાળા વિદ્યાર્થીઓ માટે કેટલાક વિશિષ્ટ કોર્સ મળે છે. જેવા કે ડિપ્લોમા ઈન મેડિકલ લેબોરેટરી ટેકનોલોજી. સમયમર્યાદા ૩ વર્ષ. સુરત તથા આણંદ ખાતે ચાલે છે.

● ઓક્યુપેશનલ થેરાપી:

સમયગાળો ૪ વર્ષ ૬ માસ આણંદ ખાતે ચાલે છે.

● ડિપ્લોમા ઇન ઓપ્થેલમિક ટેકનોલોજી કોર્સ:

સમયગાળો ૨ વર્ષ. અમદાવાદ ખાતે ચાલે છે.

● બી.એસ.સી. મેડિકલ લેબ ટેકનોલોજી :

સમયગાળો ૩ વર્ષ, આણંદ

● બી.એસ.સી. રેડિયોલોજી :

સમયગાળો ૩ વર્ષ, કરમસદ, જિલ્લો આણંદ

● બી.એસ.સી. કાર્ડિઓ ટેકનોલોજી

સમયગાળો ૩ વર્ષ, કર્ણાટક

● બી.એસ.સી. ઓપરેશન થિયેટર

ટેકનોલોજી સમયગાળો ૩ વર્ષ કરમસદ, આણંદ

● M.SC., MLT:-

૩ થી ૪ વર્ષના કોર્સ વલ્લભ વિદ્યાનગર ખાતે શરૂ થયા છે. ચરોતર એજ્યુકેશન મંડળ, આણંદ રેસ્પીરેટરી કેર, ઓપરેશન થિયેટર અને એનેસ્થોલોજી, એક્સ-રે ટેકનોલોજીના કોર્સ માટે સર્ચ કરો. www.charotarhealth.org આ પ્રકારના કોર્સ ગુજરાત લોકલ સેલ્ફ સંસ્થા, ખાનપુર અમદાવાદ ખાતે ઉપલબ્ધ છે.

● ડાયાલિસીસ ટેકનીશીયન

૧ વર્ષનો કોર્સ પણ આવકાર દાયક છે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ક્રિડની ડીસીઝ એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટર, સિવિલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ

● બી.એસ.સી. ડાયાલિસીસ ટેકનોલોજી:-

આણંદ

● ઈકો. કાર્ડિયોગ્રામ આસિસ્ટન્ટ:

૧ વર્ષ અમદાવાદ

● બી.વી.એસ. સી. (વેટરનરી)

સમયગાળો : ૫ વર્ષ, B ગ્રૂપ જરૂરી આણંદ, દાંતીવાડા, નવસારી, જૂનાગઢમાં

● સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટર:

એક વર્ષના આ અભ્યાસક્રમમાં આગળ અભ્યાસની તેમજ નોકરીની બહોળી તકો પ્રાપ્ય છે. સરકારી, અર્ધ-સરકારી, હેલ્થ સેન્ટર, પોર્ટ, નામાંકિત હોટેલો, ફૂડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વગેરે ક્ષેત્રે રોજગારીની તકો છે.

● નેયરોપેથી

નેયરોપેથી દ્વારા શરીરને સ્વસ્થ રાખવાની આવશ્યકતા હવે આધુનિક માનવ સમજી ગયો છે. આથી કુદરતી ઉપચાર પદ્ધતિનાં ડોક્ટર પણ બની શકાય-વડોદરા

● બાયો ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે :

બાયો ટેકનોલોજી એ સતત વિકસી રહેલી વિદ્યાશાખા છે. છેલ્લાં ઘણાં વર્ષોથી વિજ્ઞાનમાં શુદ્ધ વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે કોઈ મોટાં સંશોધનો થયાં નથી. કોઈ ક્રાંતિકારી શોધ થવાની સૌથી વધુ સંભાવના અત્યારે તો બાયો ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં દેખાઈ રહી છે. બાયો ટેકનોલોજી એ બાયોલોજીનાં સિદ્ધાંતો, ઉપયોગ, પ્રયોજનનું ક્ષેત્ર છે. મેડિકલ, ફાર્મસી, કૃષિ, કોસ્મેટિક્સ, હોર્ટિકલ્ચર, ફૂડ ટેકનોલોજી, ફોરેસ્ટ્રી, ફિશરી જેવા અનેક ક્ષેત્રોમાં તથા જિનેટિક્સ, ફોરેન્સિક સાયન્સ વગેરેમાં પણ બાયો ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ થાય છે. ભવિષ્યમાં બાયોટેક ઈન્ડસ્ટ્રીઝનું ચલાણ વધવાની ખુબ જ સંભાવના છે. બાયો ટેકનોલોજીમાં બી.એસ. સી. એમ.એસ.સી. તથા પીએચ.ડી. સુધીના અભ્યાસની તકો ગુજરાતમાં છે. આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરના અભ્યાસ માટે બેંગલોર સારું કેન્દ્ર ગણાય છે.

બાયો ટેકનોલોજીમાં અભ્યાસ કર્યા પછી નોકરી તેમજ વ્યવસાયની ઘણી તકો ઉપલબ્ધ છે. ખાસ કરીને મેડિકલ સાયન્સ, એગ્રિકલ્ચર, ટિશ્યુકલ્ચર, હેલ્થ પ્રિવેન્સન, ફાર્મસી, ફૂડ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, સીડ ટેકનોલોજી, પ્લાન્ટ બ્રીડિંગ, ડિટરજન્ટ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ વગેરેમાં ભરપૂર તકો રહેલી છે.

ગુજરાત એકમાત્ર એવું રાજ્ય છે જ્યાં ગુજરાત સ્ટેટ બાયો ટેકનોલોજી મિશન નામનો કાર્યક્રમ ગુજરાત સરકાર દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. જે આ ક્ષેત્રમાં સરકારી તેમજ ખાનગી ક્ષેત્રનું લાઈઝન્સિંગ કરીને આ ક્ષેત્રને વિકસાવવા અને મજબૂત બનાવવા પ્રયત્નશીલ છે.

● શિક્ષણ ક્ષેત્રે :

ધોરણ-૧૨ પછી D.EL.EDની લાયકાત મેળવ્યા બાદ TET પાસ કરી પ્રાથમિક શાળામાં શિક્ષક બની શકાય. EXTARNAL સ્નાતક થઈ ઉચ્ચ અભ્યાસમાં પણ જોડાઈ શકાય છે.

● બી.એસ.સી. :

પ્યોર સાયન્સમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થી માટે ત્રણ વર્ષના આ કોર્સમાં સ્નાતકની ડિગ્રી મળી શકે છે. રાજ્યની માન્ય યુનિવર્સિટી સંલગ્ન કોલેજમાં પ્રવેશ લઈ “એ” તથા “બી” ગ્રૂપના વિષયો સાથે બી.એસ.સી. ડિગ્રી મેળવી બેંકિંગ, રિફ્રેન્સ, સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન જેવી અનેક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ આપી શકાય છે. જેમાં આયોજન પૂર્વક મહેનત કરી સફળ થઈ શકાય છે. બી.એસ.સી.

કર્યા પછી એમ.એસ.સી. કરી શકાય છે. જે તે રસના વિષયમાં રિસર્ચ કરી NET/SLETની પરીક્ષા પાસ કરી કોલેજમાં લેક્ચરર બની શકાય છે. બી.એસ.સી. કર્યા પછી બી.એડ.ની લાયકાત મેળવી માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક બની શકાય. એમ.એસ.સી. કર્યા પછી બી.એડ. કરી ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક બની શકાય. બી.એસ. સી. બી.એડ. ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ ખૂબ જ રસપ્રદ કહી શકાય તેવો છે. ગુજરાત ટીચર્સ યુનિવર્સિટી ગાંધીનગર ખાતે ચાલતો આ અભ્યાસક્રમ ૪ વર્ષની મુદતનો છે. જે સક્ષમ શિક્ષક બનવા માટે ખૂબ પ્રેરણાદાયી છે.

● ધોરણ-૧૨ પછી ITA ના અભ્યાસક્રમો :

રોજગારીની ઝડપી અને નિશ્ચિતતા ધરાવતા ITIના અભ્યાસક્રમો શિરમોર ગણાય છે. ઓછા ટકા મેળવનાર વિદ્યાર્થી આ અભ્યાસક્રમને પસંદ કરે તો ચોક્કસ સફળતા મળી શકે. મહેનત કરીને શિક્ષણ મેળવવામાં આવે તો ITIના તમામ અભ્યાસક્રમો ઉપયોગી છે.

● રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી :

ધોરણ ૧૨ પછી દેશની સર્વપ્રથમ આંતરિક સુરક્ષાના અભ્યાસક્રમો શરૂ કરનાર યુનિવર્સિટી એટલે રક્ષાશક્તિ. આ યુનિવર્સિટીમાં નવ માસના સમયગાળાનો ડિપ્લોમા ઈન પોલીસ સાયન્સનો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. ગુજરાત રાજ્યમાં પોલીસ ખાતામાં તેમજ અન્ય સુરક્ષા એજન્સીઓમાં રોજગારીની ઉજળી તકોનો અમૂલ્ય અવસર છે. બેચલર ઓફ આર્ટ્સ ઈન પોલીસ સાયન્સ.

વિદ્યાર્થી મિત્રો, આ સિવાય પણ અસંખ્ય અભ્યાસક્રમો જેવા કે સ્પોર્ટ્સ, ફેશન ડિઝાઈનિંગ, ફોરેન્સિક સાયન્સ, ફાયર ટેકનોલોજી વગેરેમાંથી પોતાની રસ રુચિ, ક્ષમતા અનુસાર પસંદ કરી સફળ કારકિર્દી બનાવી શકાય.

નોંધ:- પ્રસ્તુત લેખમાં આપેલ વિગતો જાણકારી અને દિશાસૂચન માટે છે. તેને આખરી ન ગણતા ચોક્કસ અને આખરી માહિતી માટે જે તે સંસ્થાનો સંપર્ક સાધવો તેમજ પ્રવેશ ફોર્મ સાથે અપાતી માહિતી પુસ્તિકા તથા ફોર્મ સાથેની સૂચનાનો અભ્યાસ કરવો.

વ્યવસાયી માર્ગદર્શન અધિકારી,
વ્યવસાયી માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ, અમદાવાદ

3

ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ પછી કારકિર્દીની ઉજ્જવળ તકો...

— પી. આઈ. રબારી

આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં ધોરણ - ૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) સાથે ઉત્તીર્ણ થયેલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉજ્જવળ કારકિર્દી ઘડતર માટે અનેક વિકલ્પો રહેલા છે. આ તમામ વિકલ્પોનું નીચે મુજબ વર્ગીકરણ કરવામાં આવેલ છે.

(૧) મેડિકલ (૨) ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસક્રમો (૩) આર્કિટેકચર (૪) ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો (૫) કૃષિક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમો (૬) પ્રોફેશનલ નર્સિંગ અને એલાઈડ એજ્યુકેશનલ કોર્સ (૭) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો (૮) શિક્ષણ ક્ષેત્રે (૯) સ્નાતક અભ્યાસક્રમો (૧૦) અન્ય

(૧) મેડિકલ :

ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહની પરીક્ષા માન્ય બોર્ડમાંથી ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર અને જીવવિજ્ઞાન વિષયોમાં ઉચ્ચ ગુણાંકન સાથે ઉત્તીર્ણ થયેલ અને NEET (UG) પરીક્ષા પાસ કરેલ ઉમેદવારોને ઓલ ઇન્ડિયા રેન્ક આધારિત મેડિકલ કોલેજમાં પ્રવેશ મળી શકે.

મેડિકલ ક્ષેત્રના કોર્સ નીચે મુજબ છે

- (૧) MBBS : બેચલર ઓફ મેડિસિન એન્ડ સર્જરી
- (૨) BDS : બેચલર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી
- (૩) BAMS : બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડિસિન એન્ડ

સર્જરી

- (૪) BHMS : બેચલર ઓફ હોમિઓપેથિક મેડિસિન એન્ડ સર્જરી

(૨) ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસક્રમો :

ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહની પરીક્ષા માન્ય બોર્ડમાંથી ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર અને ગણિત વિષયોમાં ઉચ્ચ ગુણાંકન સાથે ઉત્તીર્ણ થયેલા અને GUJ-CAT /JEE (Mian) પરીક્ષા ક્વોલિફાઈંગ કરેલ ઉમેદવારોને ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજમાં પ્રવેશ મળી શકે.

ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગમાં નીચે મુજબના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે.

સિવિલ એન્જિનિયરિંગ, ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ, મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ, કોમ્પ્યુટર, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને કોમ્યુનિકેશન, ઇન્ફોર્મેશન અને કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન અને કંટ્રોલ, કેમિકલ, એન્વાયરમેન્ટ એન્જિનિયરિંગ, પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગ, કોમ્પ્યુટર સાયન્સ અને એન્જિનિયરિંગ, એરોનોટિકલ એન્જિનિયરિંગ, ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, ઇલેક્ટ્રિકલ અને ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્જિનિયરિંગ, બાયો - મેડિકલ અને ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન ટેકનોલોજી, બાયો - મેડિકલ એન્જિનિયરિંગ, બાયો ટેકનોલોજી, મેકાટ્રોનિક્સ, પ્રોડક્શન એન્જિનિયરિંગ, કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી અને મેનેજમેન્ટ, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્જિનિયરિંગ, ઓટોમોબાઈલ એન્જિનિયરિંગ, પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી, મેટલર્જી, રબર ટેકનોલોજી, ટેક્સટાઈલ એન્જિનિયરિંગ, ટેક્સટાઈલ પ્રોસેસિંગ, ટેક્સટાઈલ ટેકનોલોજી, ફૂડ પ્રોસેસિંગ ટેકનોલોજી, ઇરિગેશન અને વોટર મેનેજમેન્ટ.

(૩) આર્કિટેકચર :

આર્કિટેકચર મુખત્વે નીચે મુજબ ના કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. બેચલર ઓફ આર્કિટેકચર (B.Arch), બેચલર ઓફ ઈન્ટિરીયર ડિઝાઇન (BID) બેચલર ઓફ કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી (B.C.T), બેચલર ઓફ આર્કિટેકચર અને ઈન્ટિરીયર ડિઝાઇન (B.Arch અને I.D)

- બેચલર ઓફ આર્કિટેકચર (B.Arch)માં પ્રવેશ માટે માન્ય બોર્ડમાંથી ધોરણ - ૧૨ (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) ગણિત ,ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર સાથે પાસ અને NATA માં જરૂરી સ્કોર મેળવેલ હોય જોઈએ.
- બેચલર ઓફ કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી (B.C.T) માં પ્રવેશ માટે માન્ય બોર્ડમાંથી ધોરણ - ૧૨ (વિજ્ઞાનપ્રવાહ)મુખ્ય વિષય તરીકે ગણિત અને ભૌતિકશાસ્ત્ર તેમજ રસાયણશાસ્ત્ર/ બાયોલોજી / બાયો ટેકનોલોજી /કોમ્પ્યુટર વિષય સાથે પાસે અને પ્રવેશ વર્ષના શૈક્ષણિક વર્ષ દરમ્યાન JEE(Main) ક્વોલિફાઈંગ હોવું જોઈએ.
- બેચલર ઓફ ઈન્ટિરીયર ડિઝાઇન (BID) માન્ય બોર્ડમાંથી ધોરણ - ૧૨ (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) મુખ્ય વિષય તરીકે ગણિત અને ભૌતિકશાસ્ત્ર તેમજ

રસાયણશાસ્ત્ર/ બાયોલોજી /બાયો ટેકનોલોજી/ કોમ્પ્યુટર વિષય સાથે પાસે અને NATAમાં જરૂરી સ્કોર મેળવેલો હોવો જોઈએ.

- બેચલર ઓફ આર્કિટેકચર અને ઈન્ટિરીયર ડિઝાઇન (B.Arch & I.D) : માન્ય બોર્ડમાંથી ધોરણ - ૧૨ (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) પાસ અને NATAમાં જરૂરી સ્કોર મેળવેલો હોવો જોઈએ.

(૪) ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો :

(૧) બેચલર ઓફ ફાર્મસી (B.Pharm) (૨) ડિપ્લોમા ઈન ફાર્મસી(D.Pharm) ફાર્મસીના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ માટે પ્રવેશ વર્ષના શૈક્ષણિક વર્ષ દરમ્યાન GUJ - CAT પરીક્ષા આપેલી હોવી જોઈએ.

(૫) કૃષિક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમો :

ગુજરાતમાં આવેલી (૧) સરદાર કૃષિ યુનિવર્સિટી - દાંતીવાડા, તા. પાલનપુર, જિ: બનાસકાંઠા (૨) નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી - નવસારી (૩) જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી - જૂનાગઢ (૪) આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી - આણંદ (૫) કામધેનુ કૃષિ યુનિવર્સિટી ગાંધીનગર, કર્મચોગી ભવન, બ્લોક-૧, સેક્ટર : ૧૦-A આવેલી છે. આ યુનિવર્સિટીમાં નીચે મુજબના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે.

- ગ્રૂપ : A માટે અભ્યાસક્રમો નીચે મુજબ છે
(૧) બી.ટેક (એગ્રિકલ્ચરલ એન્જિનિયરિંગ) (૨) બી.ટેક (રિન્યુએબલ એનર્જી અને એન્વાયરમેન્ટલ એન્જિનિયરિંગ) (૩) બી.ટેક (ડરી ટેકનોલોજી) (૪) બી.ટેક (ફૂડ ટેકનોલોજી) (૫) બી.ટેક (એગ્રિકલ્ચરલ ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી)

- ગ્રૂપ : B માટે અભ્યાસક્રમો નીચે મુજબ છે.
(૧) બી.એસસી.(ઓનર્સ) એગ્રિકલ્ચર
(૨) બી.એસસી.(ઓનર્સ) હોર્ટિકલ્ચર
(૩) બી.એસસી.(ઓનર્સ) ફોરેસ્ટ્રી
(૪) બી.એસસી.(ઓનર્સ) હોમસાયન્સ
(૫) બી.એસસી. ફિશરિઝ સાયન્સ
(૬) બી.એસસી ફૂડ ક્વોલિટી ઇન્સ્યોરન્સ
(૭) બી.એસસી બાયો કેમેસ્ટ્રી
(૮) બી.એસસી માઈક્રો બાયોલોજી
(૯) એગ્રી બાયો ટેક.

- ઉપરોક્ત તમામ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે ગુજકેટ પાસ કરવી જરૂરી છે.

ગ્રૂપ : A / B / AB માટે અભ્યાસક્રમ B.Tech (Agril.I.T.)

ગ્રૂપ : A / B માટેનો અભ્યાસક્રમ : B.Sc (Hons.) હોમ સાયન્સ એન્ડ ન્યૂટ્રીશન

ગ્રૂપ : B / AB માટેનો અભ્યાસક્રમ :વેટરનરી સ્નાતક : બી.વી.એસ.સી અને એ.એચ. (B.V.Sc & A.H) નીટ પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થવું જરૂરી.

(દ) પ્રોફેશનલ નર્સિંગ અને એલાઈડ એજ્યુકેશનલ કોર્સ

- (૧) BPT : બેચલર ઓફ ફિઝિઓથેરાપી
- (૨) B.sc Nursing: બેચલર ઓફ સાયન્સ નર્સિંગ
- (૩) BOP : બેચલર ઓફ ઓર્થોટિક્સ અને પ્રોસ્થેટિક્સ
- (૪) BO : બેચલર ઓફ ઓપ્ટોમેટ્રી (૫) BASLP : બેચલર ઓફ ઓડિયોલોજી એન્ડ સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી

- (૬) BOT : બેચલર ઓફ ઓક્યુપેશનલ થેરાપી
- (૭) BNYS : બેચલર ઓફ નેચરોપેથી અને યોગિક સાયન્સ (૮) GNM : જનરલ નર્સિંગ મીડવાઈફરી (ડિપ્લોમા કોર્સ) (૯) ANM : ઓકિઝલરી નર્સિંગ મીડવાઈફરી (ડિપ્લોમા કોર્સ)

(બ) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :

ધોરણ - ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં વધુ ટકાવારી પ્રાપ્ત ન થઈ શકી હોય તો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય.

સિવિલ, મિકેનિક, ઇલેક્ટ્રિકલ, કેમિકલ, માઈનિંગ, પ્લાસ્ટિક, કોમ્પ્યુટર, પ્રિન્ટિંગ, ટેકનોલોજી, સિરામિક ટેકનોલોજી, મેટલર્જી, ટેક્સટાઈલ મેન્યુફેક્ચરિંગ, ટેક્સટાઈલ પ્રોસેસિંગ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને કોમ્યુનિકેશન ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન અને કન્ટ્રોલ એન્જિનિયરિંગ, પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, મેકાટ્રોનિક્સ, ફેબ્રિકેશન ટેકનોલોજી, ઓટોમોબાઈલ એન્જિનિયરિંગ

(૮) શિક્ષણ ક્ષેત્રે :

ધોરણ - ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં ઉત્તિર્ણ થયા બાદ પ્રાથમિક વિભાગમાં શિક્ષક બનવા માટે પી.ટી. સી.(ડિપ્લોમા ઈન એલિમેન્ટરી એજ્યુકેશન - D.El. Ed) તથા સી.પી.એડ નો કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.

(૯) અન્ય :

સંરક્ષણ ક્ષેત્રે, હોટલ અને ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ, હોસ્પિટાલિટી અને હોટલ એડમિનિસ્ટ્રેશન, હોટલ મેનેજમેન્ટ.

કોમ્પ્યુટરમાં BCA અને DCA, મરીન એન્જિનિયરિંગ, ઇન્ફોર્મેશન અને કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી, મલ્ટી મીડિયા ટેકનોલોજી, ફાયર ઓફિસર્સ કોર્સ, ફાયર ટેકનોલોજી, એલ.એલ.બી, બી.એસ.સી (ઓનર્સ) ઈન મેથ્સ, ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી.

વ્યવસાયી માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ - અમદાવાદ.

એન્જિનિયરિંગ, મેડિકલ, કૃષિ, આર્કિટેક્ચર કોર્સમાં એડમિશન પ્રક્રિયા

– પ્રતિભા ગોકાણી

GUJARAT ENGINEERING COLLEGES ADMISSION Websites & MERIT MARKS

Calculation

ENGINEERING Colleges Admission ACPC 60% Board + 40% GUJCET	Registration and Choice Filling www.gujacpc.nic.in Engineering Admission Updates www.jacpldce.ac.in Merit Marks = (0.6)*(PCM Board Theory Marks) + (0.4)*(GUJCET Marks)
Gujarat other 4 Colleges 50% Seats (ACPC) + 50% Seats (JEE Mains) JEE Seat filled direct by College	DAIICT, Gandhinagar - www.daiict.ac.in Nirma University, Institute of Technology - www.nirmauni.ac.in/ITNU PDPU - Pandit Deendayal Petroleum University, Gandhinagar - www.pdpu.ac.in Adani Institute of Infrastructure Engineering, Ahmedabad - www.aii.ac.in/aiie

પ્રવેશ વિગતો (અરજી ફોર્મ અને પ્રક્રિયા)

ફોર્મ ભરવાનું અને પ્રવેશ પરીક્ષા ધો. ૧૨ના વિજ્ઞાન પ્રવાહના પરિણામ બાદ www.gujacpc.nic.in પર શરૂ થાય છે.

૧. મુખ્ય સમાચાર પત્રોમાં GUJACPCની (ગુજરાત એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સ) જાહેરાત આવશે.
૨. www.gujacpc.nic.in પર online ફી ભરી PIN મેળવી શકો છો અથવા ફાળવેલ બેંકમાંથી Rs. ૩૫૦ ભરી બુકલેટ અને પીન મેળવી શકો છો.
૩. વેબસાઈટ પર પીન નંબર નાખી ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરવાનું રહેશે.
૪. ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કન્ફર્મ કરવા માટે હેલ્પ સેન્ટર ખાતે ઓનલાઈન ફી ભરેલ, રજિસ્ટ્રેશનની પ્રિન્ટ, અસલ પ્રમાણપત્રો / દસ્તાવેજોની ચકાસણી ફરજિયાત કરાવવાની રહેશે.
૫. ત્યારબાદ મેરિટ માર્ક્સના (60% of Board Theory PCM Marks + 40% of GUJCET Marks) આધાર પરથી મેરિટ લિસ્ટ બનશે.

Merit Marks = [(0.6) *(Board's Phy + Che + Maths TheoryMarks)] + [(0.4) * GUJCET Marks]

૬. આ મેરિટ લીસ્ટ પરથી વિદ્યાર્થીનો મેરિટ રેન્ક નક્કી થશે. આ રેન્ક પરથી આગળની બધી પ્રક્રિયા ચાલશે.
૭. ત્યારબાદ પસંદગી ચાલુ થશે. આ પ્રક્રિયા ૪ રાઉન્ડમાં કરવામાં આવશે. મનપસંદ કોલેજ, કોર્સ વેબસાઈટમાં ઉમેરવાની જેમાંથી તમને મેરિટ રેન્ક પ્રમાણે તેમાંથી જ્યાં મળી શકતું હોય, તે જાણવા મળશે અને મળવાપાત્ર બેઠક ફાળવવામાં આવશે.
૮. પહેલા તબક્કામાં મોક રાઉન્ડ હશે એટલે કે પ્રેક્ટિસ રાઉન્ડ, જેથી કરીને તમને પ્રક્રિયા અને તમને મળી શકે તેવી સીટ વિષે થોડો ખ્યાલ આવે.
૯. ત્યારબાદ પહેલો ફાઈનલ રાઉન્ડ હશે જેની અંદર તમે ભરેલી કોલેજ અને કોર્સમાંથી તમને મળવાપાત્ર કોલેજમાં તમારા મેરિટ રેન્ક પરથી તમને સીટ આપવામાં આવશે.
૧૦. જો તમને તે કોલેજમાં એડમિશન લેવું હોય તો સીટ મળી ગયા બાદ જે-તે બેંકમાં ટોકન ફી ભરી એડમિશન કન્ફર્મ કરાવી શકો છો.

૧૧. હવે જે કોલેજ તમને પહેલાં રાઉન્ડમાં મળી છે તેનાથી સારી કોલેજમાં એડમિશન મેળવવા ઈચ્છતા હો તો તમે બીજા રાઉન્ડમાં ભાગ લઈ શકો છો. હવે ૨ શક્યતાઓ છે:

-> જો બીજા રાઉન્ડમાં તમને કોઈ કોલેજમાં એડમિશન મળતું નથી તો તમારી પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલી સીટમાં જ ભણી શકો છો.

-> પણ ધ્યાન રહે જો તમને બીજા રાઉન્ડમાં કોઈ કોલેજમાં તમને એડમિશન મળશે તો તમને પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલ કોલેજ કેન્સલ થઈ જશે પછી ફરી તે કોલેજમાં નહિ જઈ શકો. એટલા માટે હંમેશાં બીજા રાઉન્ડમાં ભાગ લો તો પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલી કોલેજ કરતાં સારી કોલેજ ચોઈસ ફીલિંગમાં પસંદ કરવી. આ પ્રકારના ૨-૩ રાઉન્ડ થતાં છે.

* જે ફીની રકમ તમે ભરેલ છે તે નિયમ પ્રમાણે તે કોલેજમાં ટ્રાન્સફર થઈ જશે અથવા તમને વધેલી રકમ તેમના નિયમ પ્રમાણે પરત કરવામાં આવશે. વધુ વિસ્તૃત માહિતી માટે જૂઓ www.gujacpc.nic.in જોઈ શકાય.

કૃષિ - ફૂડ - ડેરી - પુન:પ્રાપ્ય ઊર્જા - કોર્સની પ્રવેશ પ્રક્રિયા :

વિશેષ નોંધ : કૃષિ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દીની બહુ બધી તકો ઉપલબ્ધ છે, અને એવું નથી કે તેમાં ઉમેદવારોએ ફક્ત ખેતીકામ કરવાનું હોય છે. આ ક્ષેત્રમાં બીજી પણ ઘણી બધી અન્ય તકના વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. તેથી જે વિદ્યાર્થીઓ આ ક્ષેત્રમાં રુચિ ધરાવતા હોય તેઓએ

નિ:સંકોચપણે આગળ વધવું.

કૃષિ, ફૂડ, ડેરી, પુન:પ્રાપ્ય પર્યાવરણીય ઊર્જાના અભ્યાસક્રમો :

વિજ્ઞાન પ્રવાહના ગ્રૂપ-એ (ગણિત), ગ્રૂપ-બી (બાયોલોજી) બાદના અભ્યાસક્રમો

1. B. Tech. Agricultural Information Technology
2. B.Sc. Home Science & Nutrition
3. B. Tech. Bio-Technology

વિજ્ઞાન પ્રવાહ કૃષિ એ (ગણિત) બાદના અભ્યાસક્રમો

1. B. Tech. Renewable Energy & Environment Engineering
2. B. Tech. Agriculture Engineering
3. B. Tech. Dairy Technology
4. B. Tech. Food Processing Technology

વિજ્ઞાન પ્રવાહ બી ગ્રૂપ (બાયોલોજી) બાદના અભ્યાસક્રમો

1. Bachelor of Veterinary Science & Animal Husbandry
2. B. Sc. Agriculture
3. B. Sc. Horticulture
4. B. Sc. Forestry
5. B. F. Sc. - Bachelor of Fisheries Science
6. B. Sc. [Micro-Biology / Agriculture Micro-Biology]
7. B. Sc. [Bio-Technology / Agriculture Bio-Technology]
8. B. Sc. [Bio-Chemistry / Agriculture Bio-Chemistry]

ADMISSION PROCESS

No.	AGRICULTURE UNIVERSITIES IN GUJARAT	Contact No.
1	Sardar Krushinagar Dantiwada Agri. Univ., Sardar Krushi Nagar, Dantiwada, Banaskantha	www.sdau.edu.in
2	Navsari Agricultural University, Navsari	www.nau.in
3	Junagadh Agricultural University, Junagadh	www.jau.in
4	Anand Agricultural University, Anand	www.aau.in
5	Kamdhenu University, Gandhinagar	www.ku-guj.org

Eligibility Criteria for Admission - એડમિશન માટેની જરૂરી લાયકાત

B.Sc. Agriculture, B.Sc. Horticulture, B.Sc. Forestry	GUJCET is Compulsory for Admission Merit List → 60% Board + 40% GujCET Merit Marks = (0.6*PCB Theory Marks) + (0.4*GujCET Marks) Minimum Score → [General, SEBC (OBC) - 40%], [SC, ST- 35%]
B.Tech. Agriculture IT (Information Technology)	
B.Tech. Bio-Technology, B. Sc. Bio-Technology,	
B. Sc. Micro-Biology, B. Sc. Bio-Chemistry	
B. Tech. Renewable Energy & Environmental Engg.	
B. Tech. Agriculture Engineering	
B. Tech. Agricultural Information Technology	
B. Tech. Dairy Technology	
B. Tech. Food Technology	

ફીની પ્રક્રિયા :

- Rs. 13700 [Boys] & Rs. 8700 [Girls] for all Government / Grant-in-aid Colleges
- [U.S. \$3900 NRI Seat] | [Rs. 28,000 Payment Seat] per Semester + Normal Fees in all B.V.Sc.
- Rs. 13700/- for boys, Rs. 8700/- for girls of affiliated colleges and Rs. 35,950 for the constituent colleges of Kamdhenu University
- U.S. \$5000/- or Rs. 1,00,000 for payment seat to be paid per semester @ Kamdhenu University

SEATS Reservation

ICAR - 15% Seats for Indian Council of Agriculture Research | GSEB - Seats for Admission for GSEB Board Students OBC/SEBC 27% seats | SC 15% Seats | ST 7% seats | Some Seats are reserved

for Parsi & Kashmiri or Refugees

ADMISSION DETAILS [FORM & PROCESS]

Form Filling & Admission starts on www.gsauca.in after 12th Science result

૧. મુખ્ય સમાચારપત્રોમાં GSAUCAની (ગુજરાત સ્ટેટ એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટી કોમન એડમિશન) જાહેરાત આવશે.
૨. www.gsauca.in પર જ ઓનલાઈન ફી ભરી ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરી શકો છો.
અથવા તો
A. www.gsauca.in પરથી ચલણની પ્રિન્ટ કાઢી ફાળવેલ બેંકમાં Rs. 200* ભરવાના રહેશે.
B. વેબસાઈટ પર ચલણ નંબર નાખી ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરવાનું રહેશે. (ફી ભર્યાના 24 કલાક પછી).
૩. ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કન્ફર્મ કરવા માટે હેલ્પ સેન્ટર ખાતે ઓનલાઈન ફી ભરેલ, રજિસ્ટ્રેશનની પ્રિન્ટ, અસલ પ્રમાણપત્રો / દસ્તાવેજોની ચકાસણી ફરજિયાત કરાવવાની રહેશે.
૪. ત્યારબાદ મેરિટ માર્ક્સના (60% of Board

Theory PCM Marks + 40% of GUJCET Marks) આધાર પરથી મેરિટ લિસ્ટ બનશે.

Merit Marks = [(0.6) *(Board's Phy + Che + Maths TheoryMarks)] + [(0.4) * GUJCET Marks]

૫. આ મેરિટ લિસ્ટ પરથી વિદ્યાર્થીનો મેરિટ રેન્ક નક્કી થશે. આ રેન્ક પરથી આગળની બધી પ્રક્રિયા ચાલશે.
- ગુજરાત બોર્ડ અને અન્ય બોર્ડના વિદ્યાર્થીઓનું મેરિટ લિસ્ટ અલગ-અલગ તૈયાર કરવામાં આવે છે.
૬. ત્યારબાદ પસંદગી પ્રક્રિયા ચાલુ થશે. આ પ્રક્રિયા ૪(ચાર) રાઉન્ડમાં કરવામાં આવશે. મનપસંદ કોલેજ, કોર્સ વેબસાઈટમાં ઉમેરવાનાં જેમાંથી તમને મેરિટ રેન્ક પ્રમાણે તમને જ્યાં પ્રવેશ મળી શકતો હોય, તે જાણવા મળશે અને મળવાપાત્ર સીટ ફાળવવામાં આવશે.
૭. પહેલા તબક્કામાં મોક રાઉન્ડ હશે એટલે કે પ્રેક્ટિસ રાઉન્ડ, જેથી કરીને તમને પ્રક્રિયા અને તમને મળી શકે તેવી સીટ વિષે થોડો ખ્યાલ આવે.
૮. ત્યારબાદ પહેલો ફાઈનલ રાઉન્ડ હશે જેની અંદર તમે ભરેલી કોલેજ અને કોર્સમાંથી તમને મળવાપાત્ર કોલેજમાં તમારા મેરિટ રેન્ક પરથી તમને સીટ આપવામાં આવશે.
૯. તમને કોલેજમાં પ્રવેશ પ્રાપ્ત થયા બાદ જે-તે બેંકમાં ટોકન ફી ભરી એડમિશન કન્ફર્મ કરાવી શકો છો.
૧૦. તમને પહેલાં રાઉન્ડમાં જે કોલેજ મળી છે તેનાથી સારી કોલેજમાં એડમિશન મેળવવા ઈચ્છતા હો તો તમે બીજા રાઉન્ડમાં ભાગ લઈ શકો છો. હવે ૨ શક્યતાઓ છે:
- > જો બીજા રાઉન્ડમાં તમને કોઈ કોલેજમાં પ્રવેશ મળતું નથી તો તમને પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલ સીટમાં જ ભણી શકો છો.
- > જો તમને બીજા રાઉન્ડમાં કોઈ કોલેજમાં પ્રવેશ મળશે તો તમને પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલ કોલેજ કેન્સલ થઈ જશે પછી ફરી તે કોલેજમાં નહિ જઈ

શકો. એટલા માટે હંમેશાં બીજા રાઉન્ડમાં ભાગ લો તો પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલ કોલેજ કરતાં સારી કોલેજની પસંદગી કરી શકાય. આ પ્રકારના ૨-૩ રાઉન્ડ થતા હોય છે.

* જે ફીની રકમ તમે ભરેલ છે તે નિયમ પ્રમાણે તે કોલેજમાં ટ્રાન્સફર થઈ જશે અથવા તમને વધેલી રકમ તેમના નિયમ પ્રમાણે પરત કરવામાં આવશે.

વધુ વિસ્તૃત માહિતી માટે

www.medadmgujarat.org જોઈ શકાય.

MEDICAL - PARAMEDICAL ADMISSION DETAILS

1. MBBS - Bachelor of Medicine & Bachelor Of Surgery
2. BAMS - Bachelor of Ayurvedic Medicine & Surgery
3. BHMS - Bachelor of Homeopathic Medicine & Surgery
4. BDS - Bachelor of Dental Studies
5. BNYS - Bachelor of Naturopathy & Yogic Science

આ ૫ કોર્સનું એડમિશન NEETના Marks પરથી આપવામાં આવશે.

Paramedical Courses

6. BPT - Bachelor of Physio-Therapy
7. BOP - Bachelor of Orthotics & Prosthetics
8. BO - Bachelor of Optometry
9. BASLP - Bachelor of Audiology & Speech Therapy
10. BOT - Bachelor of Occupational Therapy [BOT]
11. B.Sc. Nursing - Bachelor of Science in Nursing
12. GNM - General Nursing and Midwifery
13. ANM - Auxiliary Nurse Midwifery

Eligibility Criteria for Admission - પ્રવેશ માટેની પાત્રતા

Courses	Exam	General Category (including Physically disabled)	Reserved Categories (SC, ST, SEBC including Physically disabled)
B. Sc. Nursing BPT	HSC or Equivalent examination passed with Physics, Chemistry and Biology (Theory and Practical)& English	45 % Pass	40 % Pass
BO, BOT	HSC or Equivalent examination passed with Physics, Chemistry and Biology - Theory and Practical	Pass	Pass
BOP, BASLP	HSC or Equivalent examination passed with Physics, Chemistry and Biology/Mathematics - Theory and Practical	Pass	Pass
GNM	HSC or Equivalent examination with Science Stream, General Stream, vyavsaylakshi stream, uchcharat uttar buniyadi pravah Stream with English subject	40%	35%
ANM	HSC or Equivalent examination with Science Stream, General Stream, vyavsaylakshi stream, uchcharat uttar buniyadi pravah	Pass	Pass

**MEDICAL & PARAMEDICAL ADMISSION
DETAILS [FORM & PROCESS]**

Form Filling & Admission starts on
www.medadmgujarat.org after 12th
Science result; Forms will start in June;
Check Newspaper for notice

૧. મુખ્ય સમાચાર પત્રોમાં Medical Admission
Committee Gujaratની એડમિશન માટેની
જાહેરાત આવશે.

Under Graduate Medical,
Dental, Homeopathy, Ayurvedic,
Naturopathy Admission પર ક્લિક કરી
MBBS, BAMS, BHMS, BDS, BNYS
માટે ફોર્મ ભરી અને આગળની પ્રક્રિયા NEET
આધારિત માર્ક્સ પર શરૂ કરી શકો છો.

Physiotherapy, BSC Nursing, GNM,
ANM, Optometry, Orthotics and
Audiology Admission પર ક્લિક કરી
BPT, B.Sc. Nursing, BOP, BO, BOT,
BASLP, GNM, ANM (Paramedical
Courses) માટે ફોર્મ ભરી અને આગળની પ્રક્રિયા
Board Theoryના PCM Marksના 60% +

GUJCET Marksના 40% ગણી તેના માર્ક્સ
આધારિત શરૂ કરી શકો છો.

૨. www.medadmgujarat.org પર જ
ઓનલાઈન ફી ભરી અથવા બેંકમાં ચલન ભરી,
ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરી શકો છો.
૩. ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન અને દસ્તાવેજો કન્ફર્મ
કરવા માટે હેલ્પ સેન્ટર ખાતે ઓનલાઈન ફી
ભરેલ, રજિસ્ટ્રેશનની પ્રિન્ટ, અસલ પ્રમાણપત્રો/
દસ્તાવેજોની ચકાસણી ફરજિયાત કરાવવાની રહેશે.
૪. ત્યારબાદ NEET માર્ક્સના આધાર પરથી-
MBBS, BAMS, BHMS, BDS, BNYSમાં
એડમિશન માટેનું મેરિટ લિસ્ટ બનશે. અને Merit
Marks = [(0.6) *(Board's Phy + Che
+ Maths TheoryMarks)] + [(0.4) *
GUJCET Marks]ના આધાર પરથી BPT,
B.Sc. Nursing, BOP, BO, BOT, BASLP,
GNM, ANM (Paramedical Courses)
માં એડમિશન માટેનું મેરિટ લિસ્ટ બનશે.
૫. આ મેરિટ લિસ્ટ પરથી વિદ્યાર્થીનો મેરિટ રેન્ક
નક્કી થશે. આ રેન્ક પરથી આગળની બધી પ્રક્રિયા
ચાલશે.

૬. ત્યારબાદ ચોઈસ ફીલિંગ ચાલુ થશે. આ પ્રક્રિયા ૩ થી ૪ રાઉન્ડમાં કરવામાં આવશે. મનપસંદ કોલેજ, કોર્સ વેબસાઈટમાં ઉમેરવાની જેમાંથી તમને મેરિટ રેન્ક પ્રમાણે તેમાંથી જ્યાં મળી શકતું હોય, તે જાણવા મળશે અને મળવાપાત્ર સીટ ફાળવવા આવશે.
૭. પહેલા તબક્કામાં મોક રાઉન્ડ હશે એટલે કે પ્રેક્ટિસ રાઉન્ડ, જેથી કરીને તમને પ્રક્રિયા અને તમને મળી શકે તેવી સીટ વિષે થોડો ખ્યાલ આવે.
૮. ત્યારબાદ પહેલો ફાઈનલ રાઉન્ડ હશે જેની અંદર તમે ભરેલી કોલેજ અને કોર્સમાંથી તમને મળવાપાત્ર કોલેજમાં તમારા મેરિટ રેન્ક પરથી તમને સીટ આપવામાં આવશે.
૯. જો તમને તે કોલેજમાં એડમિશન લેવું હોય તો સીટ મળી ગયા બાદ જે-તે બેંકમાં ટોકન ફી ભરી એડમિશન કન્ફર્મ કરાવી શકો છો.
૧૦. હવે જો તમે જે કોલેજ પહેલાં રાઉન્ડમાં મળી છે તેનાથી સારી કોલેજમાં એડમિશન મેળવવા ઇચ્છતા હો તો તમે બીજા રાઉન્ડમાં ભાગ લઈ શકો છો. હવે ૨ શક્યતાઓ છે:
 - > જો બીજા રાઉન્ડમાં તમને કોઈ કોલેજમાં એડમિશન મળતું નથી તો તમારી પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલ સીટમાં જ ભણી શકો છો.
 - > પણ ધ્યાન રહે જો તમને બીજા રાઉન્ડમાં કોઈ કોલેજમાં તમને એડમિશન મળશે તો તમને પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલ કોલેજ કેન્સલ થઈ જશે પછી ફરી

તે કોલેજમાં નહિ જઈ શકો. એટલા માટે હંમેશાં બીજા રાઉન્ડમાં ભાગ લો તો પહેલાં રાઉન્ડમાં મળેલ કોલેજ કરતાં સારી કોલેજ ચોઈસ ફીલિંગમાં પસંદ કરવી. આ પ્રકારના ૨-૩ રાઉન્ડ થતાં છે.

- * જે ફીની રકમમાં તમે ભરેલ છે તે નિયમ પ્રમાણે તે કોલેજમાં ટ્રાન્સફર થઈ જશે અથવા તમને વધેલી રકમ તેમના નિયમ પ્રમાણે પરત કરવામાં આવશે. વધુ વિસ્તૃત માહિતી માટે જુઓ www.medadmgujarat.org

Architecture - Interior - Designing - Fashion - Graphics - Animation Degree Courses

Admission Information

1. www.jacpcldce.ac.in
2. Directly through the College

Eligibility for Admission

1. Test is conducted by Colleges for Admission into that particular College (Dates for form is given below)
2. Minimum 50% (depends upon college) 12th Science/Comm. (all Courses are not open after Commerce)

Contact Colleges very soon because the process of Admission starts 6 Months before in a few colleges

Competitive Exams List for Architecture, Interior or Designing Colleges

Designing Colleges	Branches of Colleges	Tentativ Dates	Contact No.	Websites
IIT Bombay - UCEED	Mumbai, Guwahati, Jabalpur	Oct - Nov	022-25767068	www.idc.iitb.ac.in
NID - National Institute of Design	Ahmedabad, Bengaluru, Gandhinagar, Vijaywada	Oct - Nov	097-26623462	www.nid.edu
NIFT - National Institute of Fashion Technology	Gandhinagar, Mumbai, Delhi	Oct - Jan	011-26542196	www.nift.ac.in

UID - United world Institute of Design	Gandhinagar	Nov – Jan	90330 01283	www.karnavatiuniversity.edu.in/uid/
GLS Institute of Design	Ahmedabad	Jan – Apr	96874 77375	www.glsid.org
Parul Institute of Design	Vadodara	Jan – Apr	02668-260202	www.paruluniversity.ac.in/
CEPT University	Ahmedabad		079 26302470, 2740	www.cept.ac.in
Arvindbhai Patel Institute Of Environmental Design	Vallabh Vidyanagar, Anand		02692- 237586, 235179	www.apied.edu.in

Many other Colleges conduct Exams, select College and Check it's website for Exams or Admission information

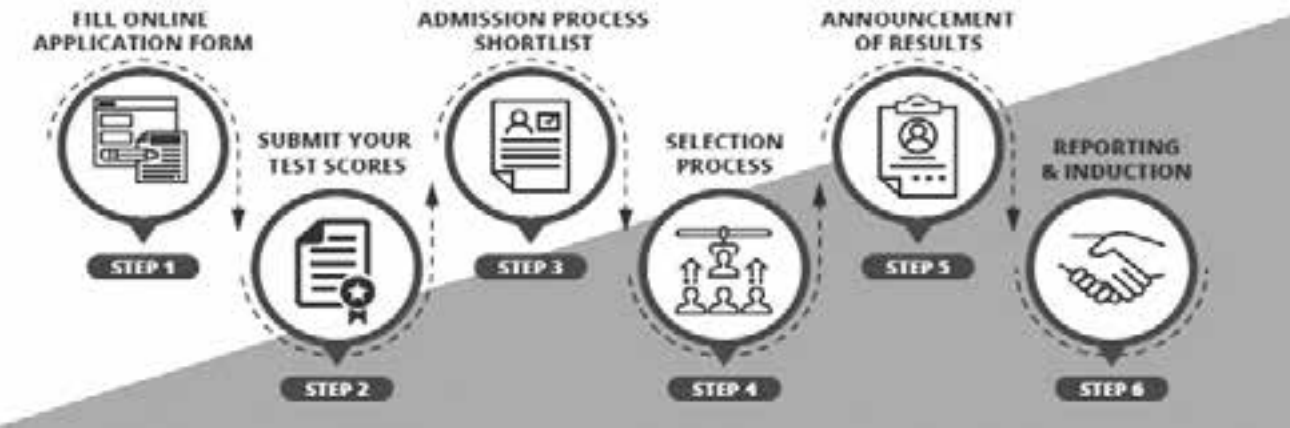
To Get Admission in B. Arch. (Bachelor of Architecture) -> You have to give NATA Exam or JEE Paper 2

Exam Form is to be filled up on www.nata.in and you also need to prepare nicely for it]

ડિઝાઇનિંગ અને ફેશન ટેકનોલોજીની પ્રતિષ્ઠિત (Top Level) કોલેજોમાં એડમિશન માટે પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. ઉપરાંત, આ પરીક્ષાઓ ખૂબ અઘરી હોવાથી વહેલી તકે તૈયારી શરૂ કરી દેવી જરૂરી છે. આ પરીક્ષાઓ માટેના ફોર્મ્સ પણ વહેલા (સામાન્ય રીતે, ઓક્ટોબર-નવેમ્બરમાં) ઉપલબ્ધ થઈ જાય છે. વધુ માહિતી ઉપર અને આગળ આપેલ છે.

શિવકૃપા, ટેલિફોન એક્ષચેન્જ,
જીઈબીની પાછળ, ગાંધી રોડ,
ઓખા પોર્ટ, દેવભૂમિ દ્વારકા.

ADMISSION PROCESS

પ ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજોનું પ્રોવિઝનલ લિસ્ટ

PROVISIONAL LIST OF DEGREE ENGINEERING INSTITUTES FOR YEAR 2020-21												
Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
PROVISIONAL LIST OF GOVERNMENT INSTITUTES												
1	DR. S. & S.S. GANDHY GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, SURAT Ring Road, Majura Gate, Surat-395 001 Phone: 0261-2653139 Fax : 0261-2653139 www.gecsu.cteguj.in E-mail:gec-surat-dte@gujarat.gov.in	116	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		116	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		116	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		116	ENVIRONMENTAL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		116	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		116	TOTAL	300	0	0	0	0	375	375		
2	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, BHARUCH Opp. Govt. Guest House, Village Kasak, Bharuch - 392 002 Phone : 02642-227054 Fax : 02642-227054 www.gecbr.cteguj.in e-mail:gec-bharuch-dte@gujarat.gov.in	113	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75	Boys Hostel Girls Hostel	1500/- for Boys Nil for Girls
		113	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		113	ELECTRICAL ENGINEERING	120	0	0	0	0	150	150		
		113	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	0	0	0	0	150	150		
		113	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	0	150	150		
		113	TOTAL	480	0	0	0	0	600	600		
3	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, BHAVNAGAR Near BPTI, Vidyanagar, Bhavnagar Phone : 0278-2525354 Fax: 0278-2525354 www.gecbvn.ac.in e-mail:gec-bhav-dte@gujarat.gov.in	111	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		111	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		111	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		111	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	0	75	75		
		111	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	0	150	150		
		111	PRODUCTION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	0		
		111	TOTAL	360	0	0	0	0	450	450		
4	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, BHUJ , New Ravalwadi Relocation Site, Nr. Umanagar, Mirzapar Road, Bhuj (Kutch)-370 001 Phone: 02832-231164 Fax:02832-231169 www.gecbhuj.gujarat.gov.in e-mail:gec-bhuj-dte@gujarat.gov.in	106	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		106	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		106	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		106	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	0		
		106	ENVIRONMENTAL ENGINEERING	30	0	0	0	0	38	38		
		106	MECHANICAL ENGINEERING	30	0	0	0	0	75	75		
		106	MINING ENGINEERING	30	0	0	0	0	38	38		
		106	TOTAL	300	0	0	0	0	376	376		
5	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, DAHOD Near Govt Plotytechnic Jalod road, Dahod-389 151 Phone: 02673-263780 Fax:02673-263780 www.gecdh.cteguj.in e-mail:gec-dahod-dte@gujarat.gov.in	114	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		114	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	0	75	75		
		114	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	0	38	38		
		114	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	0	38	38		
		114	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	0	113	113		
		114	TOTAL	270	0	0	0	0	339	339		

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
6	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, GANDHINAGAR Sector-28, Near Animal Vaccine Institute Gandhinagar - 382 028 Fax:079-23215167 www.gecgh.cteguj.in e-mail:gec-gnagar-dte@gujarat.gov.in	115	BIOMEDICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel	1500/- for Boys Nil for Girls
		115	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		115	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		115	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	75	75			
		115	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		115	METALLURGY	30	0	0	0	38	38			
7	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, GODHRA , Village- Nasirpur, Po-Govindi, Godhra- Lunavada Road, Godhra-389 001 www.gecgodhra.ac.in e-mail:gec-godhra-dte@gujarat.gov.in	115	TOTAL	570	0	0	0	713	713	Panchmahals	Boys Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		118	CIVIL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		118	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		118	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		118	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		118	TOTAL	120	0	0	0	151	151			
8	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, MODASA Shamalaji Road, Modasa - 383 315, Dist : Aravalli Phone : 02774-242634 Fax: 02774-242633 www.gecmodasa.ac.in e-mail:gec-modasa-dte@gujarat.gov.in	104	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	75	75	Aravalli	Boys Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		104	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		104	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		104	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		104	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		104	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	150	150			
9	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, PALANPUR , Ahmedabad-Palanpur Highway, At: Jagana, Ta: Palanpur, Dist: Banaskantha. Phone: 02742-220006, www.gecpl.cteguj.in e-mail:gec-palanpur-dte@gujarat.gov.in	104	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150	Banaskantha	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		104	TOTAL	630	0	0	0	788	788			
		119	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		119	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		119	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		119	MINING ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
10	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, PATAN At & Post-Katpur, Patan-384 265 Phone: 02766-291561 www.gecpt.cteguj.in e-mail:gec-patan-dte@gujarat.gov.in	119	TOTAL	180	0	0	0	226	226	Patan	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		110	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		110	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		110	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		110	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		110	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	113	113			
11	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, RAJKOT Mavdi-Kankot Road, Nr. Hanuman Mandir, Near Krishna Nagar, Village: Kankot-360005 Phone: 9978287873 www.gecra.cteguj.in e-mail:gec-rajkot-dte@gujarat.gov.in	110	TOTAL	360	0	0	0	451	451	Rajkot	Boys Hostel	1500/- for Boys Nil for Girls
		117	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		117	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		117	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		117	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		117	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
11	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, RAJKOT Mavdi-Kankot Road, Nr. Hanuman Mandir, Near Krishna Nagar, Village: Kankot-360005 Phone: 9978287873 www.gecra.cteguj.in e-mail:gec-rajkot-dte@gujarat.gov.in	117	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75	Rajkot	Boys Hostel	1500/- for Boys Nil for Girls
		117	ELECTRICAL ENGINEERING - Emerging Area	60	0	0	0	75	75			
		117	TOTAL	510	0	0	0	638	638			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125% Seats	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
12	GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, VALSAD Between B K M Science College & Government Polytechnic, Tithal Road, Valsad-396 001 Phone: 02632-241960, Fax : 02632-241960 www.gecvl.cteguj.in e-mail:gec-valsad-dte@gujarat.gov.in	112	CHEMICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150	Valsad	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		112	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		112	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		112	ENVIRONMENTAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		112	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		112	TOTAL	420	0	0	0	525	525			
13	L. D. COLLEGE OF ENGINEERING , AHMEDABAD Opp. Gujarat University, Navrangpura, Ahmedabad - 380 015 Phone: 079-26306752 Fax - 079-26304118 www.ldceahd.org e-mail: ldce-abad-dte@gujarat.gov.in	101	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	75	75	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		101	BIOMEDICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		101	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		101	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		101	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		101	ELECTRICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		101	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		101	ENVIRONMENTAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		101	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	150	150			
		101	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		101	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		101	PLASTIC TECHNOLOGY	30	0	0	0	38	38			
		101	RUBBER TECHNOLOGY	30	0	0	0	38	38			
		101	TEXTILE TECHNOLOGY	60	0	0	0	75	75			
101	TOTAL	1140	0	0	0	1426	1426					
14	LUKDHIRJI ENGINEERING COLLEGE, MORBI, Sama Kanthe, Dist-Morbi, Morbi-363 642, Ph.: 02822-240743 Fax : 02822-240645, www.lecm.cteguj.in e-mail:lec-morbi-dte@gujarat.gov.in	102	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75	Morbi	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		102	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		102	ELECTRICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		102	INDUSTRIAL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		102	INFORMATION TECHNOLOGY	30	0	0	0	38	38			
		102	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		102	POWER ELECTRONICS	30	0	0	0	38	38			
		102	PRODUCTION ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		102	TOTAL	480	0	0	0	602	602			
		103	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
15	SHANTILAL SHAH ENGINEERING COLLEGE, BHAVNAGAR Sidsar Campus, P. O. Vartej, Bhavnagar - 364 060 Phone: 0278-2445509, 2445767 Fax: 0278-2445509, www.ssec.cteguj.in e-mail:ssec-bhav-dte@gujarat.gov.in	103	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75	Bhavnagar	Boys Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		103	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		103	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	150	150			
		103	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		103	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	113	113			
		103	PRODUCTION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
103	TOTAL	420	0	0	0	526	526					

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
16	VISHWAKARMA GOVERNMENT ENGINEERING COLLEGE, CHANDKHEDA Visat-Koba Road, Chandkheda, Dist-Ahmedabad-382 424 Phone: 079-23293866 Fax : 079-23293866 www.vgecg.ac.in e-mail:vgec-abad-dte@gujarat.gov.in	105	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		105	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		105	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		105	ELECTRICAL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		105	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	0	0	0	150	150			
		105	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	75	75			
		105	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		105	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		105	POWER ELECTRONICS ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		105	TOTAL	720	0	0	0	900	900			
PROVISIONAL LIST OF GRANT IN AID INSTITUTES												
1	BIRLA VISHWAKARMA MAHAVIDHYALAYA, VALLABHVIDYANAGAR (GIA), Ta & Dist-Anand, Pin-388 120,Phone: 02692-230104 Fax: 02692-230762, www.bvmengineering.ac.in, e-mail:principal@bvmengineering.ac.in	108	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	150	150	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		108	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		108	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		108	ELECTRONICS ENGINEERING	75	0	0	0	94	94			
		108	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	113	113			
		108	PRODUCTION ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		108	TOTAL	435	0	0	0	545	545			
		107	CHEMICAL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		107	CIVIL ENGINEERING	110	0	0	0	138	138			
		107	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
2	FACULTY OF TECHNOLOGY & ENGINEERING, MSU, VADODARA, (Constituent Institute of M. S. University,,Baroda) M. S. University Kalabhavan, Vadodara-390 001., Phone : 0265-2434188, Fax: 0265-2423898, www.msubaroda.ac.in, e-mail :dean-techno@msubaroda.ac.in *** University Approved Course	107	CHEMICAL ENGINEERING	30	0	0	0	38	38	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		107	CIVIL ENGINEERING	40	0	0	0	50	50			
		107	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		107	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		107	ELECTRONICS ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		107	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	113	113			
		107	METALLURGICAL AND MATERIALS ENGINEERING	40	0	0	0	50	50			
		107	TEXTILE ENGINEERING	30	0	0	0	38	38			
		107	TEXTILE PROCESSING	60	0	0	0	75	75			
		107	TEXTILE TECHNOLOGY	30	0	0	0	38	38			
3	FACULTY OF TECHNOLOGY, DDU, NADIAD (Constituent Institute of Dharamsinh Desai University, Nadiad) Nadiad Dist-Kheda-38 7001 Phone : 0268-2520502, Fax: 0268-2520501 www.ddu.ac.in, e-mail : deantechno@ddu.ac.in	107	WATER MANAGEMENT ***	30	0	0	0	38	38	Kheda	Boys Hostel Girls Hostel Mess	1500/- for Boys Nil for Girls
		107	TOTAL	570	0	0	0	716	716			
		109	CHEMICAL ENGINEERING	54	0	0	0	68	68			
		109	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	75	75			
		109	COMPUTER ENGINEERING	45	0	0	0	56	56			
		109	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	45	0	0	0	56	56			
		109	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	45	0	0	0	56	56			
		109	TOTAL	249	0	0	0	311	311			
		613	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (CYBER SECURITY)	0	0	0	0	0	0			
		613	TOTAL	0	0	0	0	0	0			
4	RAKSHA SHAKTI UNIVERSITY, At. Lavad, Tal: Dehgam.,Dist. Gandhinagar., Phone : +91-079-22684173,Fax: 22683762	613	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (CYBER SECURITY)	0	0	0	0	0	0	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel	1500/- for Boys Nil for Girls
		613	TOTAL	0	0	0	0	0	0			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats GUJCET JEE	NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##	
PROVISIONAL AUTONOMOUS INSTITUTE												
1	INSTITUTE OF INFRASTRUCTURE TECHNOLOGY RESEARCH AND MANAGEMENT, AHMEDABAD Near Khokhra Circle, Maninagar (East), Ahmedabad-380 008 Phone: 079-67775488 / 99, Fax: 079-67775475 www.iitram.ac.in e-mail: office@iitram.ac.in	586	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	68	38	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	142000/- (Boys: 85000/- Girls: 70000/- This fees applicable to the students of Gujarat (official)	
		586	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	68	38				
		586	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	68	38				
		586	TOTAL	180	0	0	204	114				
PROVISIONAL PPP DEGREE ENGINEERING INSTITUTES												
1	GIDC DEGREE ENGINEERING COLLEGE (Affiliated To Gujarat Technological University) Block No:997, At Village : Abrama Ta: Jalalpore, Dist: Navsari - 396 406 Phone : 02637-229040/6353955525 www.gdec.in e-mail : gidcengcol@gmail.com	579	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	6	0	34	28	Navsari	Mess	68000	
		579	CIVIL ENGINEERING	60	12	0	68	56				
		579	COMPUTER ENGINEERING	60	18	0	68	50				
		579	ELECTRICAL ENGINEERING	30	6	0	34	28				
		579	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	68	53				
		579	TOTAL	240	57	0	272	215				
2	GUJARAT POWER ENGINEERING AND RESEARCH INSTITUTE (Constituent Institute of Gujarat Technological University) Near Toll Booth, Ahmedabad - Mehsana Express way, Village - Mewad, Ta. & Dist. Mehsana-382 710 Phone : 02762 285871 www.gperi.ac.in	568	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	68	68	Mahesana	Mess Transportation	40000	
		568	COMPUTER ENGINEERING	90	0	0	101	101				
		568	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	34	34				
		568	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	68	68				
		568	TOTAL	240	0	0	271	271				
PROVISIONAL LIST OF SELF FINANCED DEGREE ENGINEERING INSTITUTES AFFILIATED TO GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY (GTU)												
1	ADANI INSTITUTE OF INFRASTRUCTURE ENGINEERING Shantigram Township, Nr. Vaishmodevi Circle, S. G. Highway, Ahmedabad-382421. Phone : 909990872 www.aii.ac.in/aiie E-mail : guruiyer.aiie@gmail.com	597	CIVIL & INFRASTRUCTURE ENGINEERING	60	0	6	9	68	53	Ahmedabad	Mess Transportation	165000
		597	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	6	9	68	53			
		597	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	120	0	12	18	135	105			
		597	TOTAL	240	0	24	36	271	211			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##					
					GUJCET	JEE											
2	AHMEDABAD INSTITUTE OF TECHNOLOGY Beside Vasantnagar Township, Gota-Ognaj Road, Off Gota Cross Road, Ahmedabad-380 060. Phone: 02717-241132 / 33 Fax: 02717-241132 www.aetindia.in E-mail : info@aetindia.in	146	AUTOMOBILE ENGINEERING	42	21	0	0	47	26	Ahmedabad	Transportation	7:1000					
		146	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND MACHINE LEARNING - Emerging Area \$	30	0	0	0	0	0				0				
		146	CIVIL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19								
		146	COMPUTER ENGINEERING	180	90	0	0	203	113								
		146	CYBER SECURITY - Emerging Area \$	30	0	0	0	0	0								
		146	DATA SCIENCE - Emerging Area \$	30	0	0	0	0	0								
		146	ELECTRICAL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19								
		146	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19								
		146	INFORMATION TECHNOLOGY	120	60	0	0	135	75								
		146	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38								
		146	TOTAL	582	246	0	0	555	309								
3	ALPHA COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY B/s, Lincon Polymer Via : Vadsar, Village : Khatraj, Taluka : Kalol, Gandhinagar - 382 721 M. : 7567872721 Fax: 02764-281032 www.alpha-cet.in E-mail : alphacet2009@gmail.com	164	CIVIL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75	Ahmedabad	Mess Transportation	63000					
		164	COMPUTER ENGINEERING	120	60	0	0	135	75								
		164	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38								
		164	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19								
		164	INFORMATION TECHNOLOGY	60	30	0	0	68	38								
		164	MECHANICAL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75								
				164	TOTAL	510	255	0	0				575	320			
		573	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38								
		573	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38								
		573	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38								
573	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38										
		573	TOTAL	240	120	0	0	272	152								
4	AMIRAJ COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY At Village: Khoraj, Nr. Tata-Nano Plant, Sarkhej-Virangam Highway, Ta : Sanand-382 170. Dist. : Ahmedabad Phone:9228002526 www.amirajcollege.in E-mail : admin.acet@amirajcollege.in	588	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Ahmedabad	Mess Transportation	76000					
		588	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DATA SCIENCE - Emerging Area	60	0	0	0	68	68								
		588	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		588	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0								
		588	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	135	135								
		588	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		588	TOTAL	300	0	0	0	339	339								
5	APOLLO INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY (Within Limits of Ahmedabad Municipal Corporation) SNME Campus, Anasan, Naroda-Dehgam Road, Nr. S. P. Ring Road, Naroda, Ahmedabad-382 330 M.: 7600122122, 9687255050 www.aiet.edu.in, E-mail: admin@aiet.edu.in	588	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	61000					
		588	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DATA SCIENCE - Emerging Area	60	0	0	0	68	68								
		588	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		588	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0								
		588	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	135	135								
		588	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		588	TOTAL	300	0	0	0	339	339								

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
6	ARRDEKTA INSTITUTE OF TECHNOLOGY Ahmedabad-Ambaji State Highway No. 9, Opp. Ekta Institute, At: Radhiwad, Po: Navi Metral, Taluka: Khedbrahma, Dist: Sabarkantha-383 270. Phone: 9723056941 Fax : 02775-223401 www.arrdekta.org E-mail : eaktaedu.inst@gmail.com	557	CIVIL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75	Sabarkantha	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	56000
		557	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		557	ELECTRICAL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		557	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		557	MECHANICAL ENGINEERING	180	90	0	0	203	113			
		557	TOTAL	510	255	0	0	575	320			
7	AURUM INSTITUTE OF TECHNOLOGY Kalawad Road, Near Balaji Vefar, Opp. Hill View Club, 150 ft. Ishawariya Road, Rajkot-360 110 Phone : 0281-3205751 M. 8306205751 www.auruminstitute.in E-mail : bec07owner@gtu.edu.in	168	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Rajkot	Transportation	75000
		168	COMPUTER ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		168	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		168	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		168	INFORMATION TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0			
		168	MECHANICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
168	TOTAL	0	0	0	0	0	0					
8	B. H. GARDI COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY Rajkot-Kalawad Road, Village: Anandpar, Ta. Kalawad-361 162. Phone: 7984185996/ 9426551259 www.gardividypith.ac.in E-mail : admission@gardividypith.ac.in	155	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135	Rajkot	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	50000
		155	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		155	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		155	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		155	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		155	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	68	68			
155	MECHANICAL ENGINEERING	180	0	0	0	203	203					
155	TOTAL	540	0	0	0	610	610					
9	BABARIA INSTITUTE OF TECHNOLOGY BITS Edu Campus, Vadodara - Mumbai NH#8, Varnama, Vadodara-391 240 Phone : 0265-2303991 Fax: 0265-2359999 www.bitseducampus.org E-mail: info@bitseducampus.org	144	CIVIL ENGINEERING	120	51	0	9	135	75	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	112000
		144	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	180	63	0	27	203	113			
		144	ELECTRICAL ENGINEERING	120	51	0	9	135	75			
		144	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	25	0	5	68	38			
		144	INFORMATION TECHNOLOGY - Emerging Area	60	25	0	5	68	38			
		144	MECHANICAL ENGINEERING	120	51	0	9	135	75			
144	TOTAL	660	266	0	64	744	414					
10	BALAJI ENGINEERING COLLEGE At: Makhiyala, Junagadh-Dhoraji Highway, Junagadh-362 014. Phone : 0285-2687237 / 238 / 338 www.bietjunagadh.org E-mail : bec10owner@gtu.edu.in	578	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Junagadh	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	55000
		578	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		578	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		578	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		578	TOTAL	240	120	0	0	272	152			
		578	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	5	1	9	68	53			
11	BIRLA VISHVAKRMA MAHAVIDYALAYA (SFI) Vallabhvidyanagar-388120, Dist : Anand Phone: 02692-230104 www.bvmengineering.ac.in E-mail : principal@bvmengineering.ac.in	140	INFORMATION TECHNOLOGY	60	5	1	9	68	53	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess	131000
		140	MECHANICAL ENGINEERING	30	2	1	5	34	26			
		140	PRODUCTION ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		140	TOTAL	180	12	3	23	204	166			
		140	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	5	1	9	68	53			
		140	INFORMATION TECHNOLOGY	60	5	1	9	68	53			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
12	C. K. PITHAWALA COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY Nr. Malvan Temple, Via-Magdalla Port, B/H. Gaviyer Village, Dumas Road, Ta-Choryasi, Surat-395 007 Phone: 6355055839, Fax: 2723999 www.ckpccet.ac.in	134	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Surat	Mess	88000
		134	COMPUTER ENGINEERING	120	42	0	18	135	75			
		134	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		134	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		134	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		134	TOTAL	300	42	0	18	339	279			
13	CENTRAL INSTITUTE OF PLASTIC ENGINEERING & TECHNOLOGY Plot No: 630, Phase IV, GIDC, Vatva, Ahmedabad-382 445 Phone: 079-40103901, Fax: 079-40083906 www.cipet.gov.in E-mail : cipetahmd@gmail.com	193	MANUFACTURING ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel Mess	65000
		193	PLASTIC ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		193	TOTAL	120	60	0	0	136	76			
14	DARSHAN INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY At. Hadala, Nr. Water Sump, Rajkot-Morbi Highway, Rajkot-363 650 Phone: 02822-293010, 9727747310 Fax : 02822-293008, www.darshan.ac.in E-mail : info@darshan.ac.in	166	CIVIL ENGINEERING	120	25	5	0	135	105	Rajkot	Transportation Mess	73000
		166	COMPUTER ENGINEERING	180	40	5	0	203	158			
		166	ELECTRICAL ENGINEERING	60	10	5	0	68	53			
		166	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	5	2	0	34	27			
		166	MECHANICAL ENGINEERING	120	25	5	0	135	105			
		166	TOTAL	510	105	22	0	575	448			
15	D A DEGREE ENGINEERING AND TECHNOLOGY Hiraba Kelavani Trust Education Campus, Nr. Khatraj Chokdi, Mahemdabad, Kheda-387130 Phone : 02694-244364 www.dadeti.in E-mail : bec118owner@gtu.edu.in	585	CIVIL ENGINEERING	90	18	0	0	101	83	Kheda	Transportation	59000
		585	COMPUTER ENGINEERING	60	12	0	0	68	56			
		585	MECHANICAL ENGINEERING	180	36	0	0	203	167			
		585	TOTAL	330	66	0	0	372	306			
16	DR. JIVRAJ MEHTA INSTITUTE OF TECHNOLOGY DJMIT College Campus, NH 8, Village: Mogar, Anand - 388 340 Phone: 02692-221000 Fax: 02692-280048 www.djmit.ac.in E-mail : info@centanand.org	553	CIVIL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	70000
		553	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		553	ELECTRICAL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		553	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		553	INFORMATION TECHNOLOGY	60	30	0	0	68	38			
		553	MECHANICAL ENGINEERING	45	23	0	0	51	28			
		553	TOTAL	225	113	0	0	255	142			
17	DR. SUBHASH TECHNICAL CAMPUS, Faculty of Degree Engineering , Khamdhol Road, Junagadh - 362 001. Phone: 0285-2610055 www.drsubhashtech.edu.in E-mail : principal@drsubhashtech.edu.in	196	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Junagadh	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	70000
		196	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		196	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		196	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		196	INFORMATION TECHNOLOGY	60	30	0	0	68	38			
		196	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		196	TOTAL	330	165	0	0	374	209			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE					
18	DR. V. R. GODHANIA COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY B/h. Amar Plyfills Factory, Opp. New Airport, Rajkot Porbandar National Highway, Chhaya, Porbandar-360 578. www.drvrgcet.ac.in E-mail : info@drvrgcet.ac.in	611	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	Porbandar	Girls Hostel Transportation	45000
		611	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68			
		611	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68			
		611	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68			
		611	TOTAL	240	0	0	0	272			
19	ENGINEERING COLLEGE, TUWA At & Po. Tuwa, Ta. Godhara, Dist. Panchmahal - 388 713. Ph. 9979209300 www.engtuwa.com E-mail : bec05owner@gtu.edu.in	178	CIVIL ENGINEERING	120	60	0	0	135	Panchmahal	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	62000
		178	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68			
		178	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68			
		178	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0			
		178	MECHANICAL ENGINEERING	120	60	0	0	135			
		178	TOTAL	360	180	0	0	406			
		152	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68			
		152	COMPUTER ENGINEERING	120	60	0	0	135			
		152	DATA SCIENCE - Emerging Area \$	60	0	0	0	0			
		152	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68			
20	GANDHINAGAR INSTITUTE OF TECHNOLOGY Khatraj - Kalol Road, Motihoyan, Kalol, Gandhinagar-382 721 Phone : 9904405900, 9904405901 Fax: 02764-281862 www.git.org.in E-mail : bec01zowner@gtu.edu.in	152	ELECTRIC VEHICLE - Emerging Area \$	60	0	0	0	0	Gandhinagar	Transportation Mess	62000
		152	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34			
		152	INFORMATION TECHNOLOGY	120	60	0	0	135			
		152	INFRASTRUCTURE ENGINEERING - Emerging Area \$	30	0	0	0	0			
		152	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68			
		152	ROBOTICS - Emerging Area \$	60	0	0	0	0			
		152	TOTAL	660	225	0	0	508			
		182	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68			
		182	COMPUTER ENGINEERING	30	0	0	0	34			
		182	ELECTRICAL & ELECTRONICS ENGINEERING	0	0	0	0	0			
21	GROW MORE FOUNDATION'S GROUP OF INSTITUTIONS Ahmedabad-Udaipur NH-08, Himmatnagar-383 001, Dist: Sabarkantha Phone: 9428513931 Fax : 02772-225505 www.growmore.ac.in E-mail: gmenghmt@gmail.com	182	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	Sabarkantha	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	70000
		182	INFORMATION TECHNOLOGY	30	0	0	0	34			
		182	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68			
		182	TOTAL	240	0	0	0	272			
		596	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68			
22	GYANMANJARI INSTITUTE OF TECHNOLOGY Near ISCON Eleven, Sidsar Road, No.30, T.P.No. 06, P.No. 39, Bhavnagar-364 060 Phone :9099951160, 7574949494 www.gmit.edu.in, E-mail : info@gmit.edu.in	596	COMPUTER ENGINEERING	120	60	0	0	135	Bhavnagar	Transportation	70000
		596	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0			
		596	INFORMATION TECHNOLOGY	60	30	0	0	68			
		596	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68			
		596	TOTAL	300	150	0	0	339			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
23	HASMIKUH GOSWAMI COLLEGE OF ENGINEERING At & Post: Vahelal, Naroda-Dehgam Road, Ta. Dasroi, Ahmedabad- 382 330 Phone: 02718-247215 Fax: 02718-247131 www.hgce.org E-mail : hgceahmedabad@gmail.com	153	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Ahmedabad	Transportation	61000
		153	CIVIL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		153	COMPUTER ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		153	ELECTRICAL ENGINEERING	90	45	0	0	101	56			
		153	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		153	INFORMATION TECHNOLOGY - Emerging Area	90	45	0	0	101	56			
		153	MECHANICAL ENGINEERING	150	75	0	0	169	94			
153	TOTAL	690	345	0	0	777	432					
24	HJD INSTITUTE OF TECHNICAL EDUCATION AND RESEARCH Kera-Mundra Road, Gajod, At Kera, Tal. Bhuj, Kutch-370 430 Phone : 02832-281085/86/87 Fax: 02832-281004 www.hjdinstitute.org E-mail : hjdinstitute@gmail.com	198	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135	Kutch	Boys Hostel Mess Transportation	60000
		198	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		198	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		198	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		198	TOTAL	300	0	0	0	339	339			
25	IPCOWALA INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY Amrapali Township, Petlad-Khambhat Road, Dharmaj, Ta. Petlad, Dist : Anand Phone : 9099063458, Fax : 02697-245808 www.iitedu.org E-mail : ipcowalaengg@gmail.com	565	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	7	0	0	34	27	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	51000
		565	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		565	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		565	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		565	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		565	TOTAL	150	37	0	0	170	133			
		565	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
26	K. J. INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY K. J. Campus, Opp. ITI, Javla-Savali, Po: Savali, Ta: Savali Dist: Vadodara-391 770 Phone: 02667-222264, 9825458295 Fax: 02667-222264 www.kjit.org E-mail : info@kjit.org	183	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	60000
		183	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		183	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		183	ELECTRICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		183	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		183	INFORMATION TECHNOLOGY	60	15	0	0	68	53			
		183	MECHANICAL ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
183	TOTAL	450	113	0	0	509	396					
27	KALOL INSTITUTE OF TECHNOLOGY & RESEARCH CENTRE Ahmedabad-Mehsana Highway, B/H Old Janpath Hotel, Kalol-382 721 Phone: 02764-222 603 Fax:02764-222605 www.kirc.ac.in E-mail : kitrc1@yahoo.co.in	149	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	67000
		149	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		149	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		149	ELECTRONICS & COMMUNICATION (Communication system engg.)	30	0	0	0	34	34			
		149	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	68	68			
		149	MECHANICAL ENGINEERING	210	0	0	0	236	236			
		149	TOTAL	480	0	0	0	542	542			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125% Seats	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
28	KNOWLEDGE INSTITUTE OF TECHNOLOGY AND ENGINEERING Knowledge Campus, Nr. S. P. University Sport Complex, Bakrol-Vadtal Road, Bakrol-388 315, Ta. & Dist. Anand. Phone : 8000050444, 7211191917 www.kititech.ac.in E-mail : principal@kititech.ac.in	603	AUTOMOBILE ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Anand	Mess Transportation	62000
		603	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		603	COMPUTER ENGINEERING	27	14	0	0	31	17			
		603	INFORMATION TECHNOLOGY	27	13	0	0	31	18			
		603	MECHANICAL ENGINEERING	27	13	0	0	31	18			
29	KANKESHWARIDEVI INSTITUTE OF TECHNOLOGY, JAMNAGAR Near Naranpar Forest Nursery, Opp. Ranjitsagar Dam, Jamnagar-Samana Road, Jamnagar-361 010 Phone :9099063027/7574820230, www.kit.org.in	603	TOTAL	81	40	0	0	93	53	Jamnagar	Mess Transportation	50000
		162	CHEMICAL ENGINEERING	45	0	0	0	51	51			
		162	CIVIL ENGINEERING	45	0	0	0	51	51			
		162	COMPUTER ENGINEERING	45	0	0	0	51	51			
		162	MECHANICAL ENGINEERING	45	0	0	0	51	51			
30	LALJIBHAI CHATURBHAI INSTITUTE OF TECHNOLOGY Mehsana-Unjha Highway, At & Post: Bhandu, Ta-Visnagar, Dist-Mehsana-384 120 M. : 9687637251 Fax:02765-287945 www.lcit.mlct.org.in E-mail :lcit@lcit.org	141	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	77000
		141	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		141	ELECTRICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		141	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	0	0			
		141	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
31	LAXMI INSTITUTE OF TECHNOLOGY, SARIGAM Laxmi Vidhyapith P. B. No. 15, Sarigam-396155, Tal. Umargam, Dist. Valsad Phone: 0260-6630952 / 95 Fax: 0260-2405308 http://lit.laxmi.edu.in E-mail : lit.director@laxmi.edu.in	141	TOTAL	270	53	0	0	238	185	Valsad	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	72000
		552	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		552	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		552	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		552	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
32	L. J. INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY New L. J. Campus, Nr. Sarkhej-Sanand Circle, S. G. Highway, Ahmedabad-382 210. Phone: 7096660382 Fax: 079-26890383 www.ljinstitutes.org E-mail : ljiet@ljinstitutes.org	154	TOTAL	390	195	0	0	442	247	Ahmedabad	Mess Transportation	73000
		154	AUTOMOBILE ENGINEERING	120	48	12	0	135	75			
		154	CHEMICAL ENGINEERING	60	24	6	0	68	38			
		154	CIVIL ENGINEERING	180	72	18	0	203	113			
		154	COMPUTER ENGINEERING	180	50	13	27	203	113			
32	L. J. INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY New L. J. Campus, Nr. Sarkhej-Sanand Circle, S. G. Highway, Ahmedabad-382 210. Phone: 7096660382 Fax: 079-26890383 www.ljinstitutes.org E-mail : ljiet@ljinstitutes.org	154	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	24	6	0	68	38	Ahmedabad	Mess Transportation	73000
		154	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	60	17	4	9	68	38			
		154	INFORMATION TECHNOLOGY	60	17	4	9	68	38			
		154	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	60	24	6	0	68	38			
		154	MECHANICAL ENGINEERING	240	96	24	0	270	150			
		154	TOTAL	1020	372	93	45	1151	641			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
33	MAHATMA GANDHI INSTITUTE OF TECHNICAL EDUCATION & RESEARCH CENTRE NPPE Campus, Bhanunagar, Eru-Aat Road, Dist. Navsari-396 450 M. : 9409731265 Fax: 02637-228272, www.npvgitr.org E-mail : npvmgiter@gmail.com	145	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Navsari	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	61000
		145	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		145	ELECTRICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		145	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		145	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		145	TOTAL	240	60	0	0	272	212			
34	MARWADI EDUCATION FOUNDATION'S GROUP OF INSTITUTIONS-FACULTY OF ENGINEERING At Village : Gauridad, Rajkot Morbi Highway Road, Rajkot-360 003 Phone: 0281-7123456 , Fax: 0281-2924154 www.marwadieducation.edu.in E-mail: student.helpdesk@marwadieducation.edu.in	176	AUTOMOBILE ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Rajkot	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	89000
		176	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		176	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
		176	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		176	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		176	ENVIRONMENTAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		176	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	68	68			
		176	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		176	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		176	TOTAL	360	0	0	0	407	407			
		165	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		165	CIVIL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101			
165	COMPUTER ENGINEERING	90	0	0	0	101	101					
165	ELECTRICAL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101					
165	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	34	34					
165	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101					
165	TOTAL	450	0	0	0	506	506					
35	MERCHANT ENGINEERING COLLEGE Basna Campus, Mehsana-Visnagar Highway, AT & Po Basna, Ta. Visnagar, Dist. Mehsana-384 315 Phone: 02762-275097 Fax: 02762-275066 www.mecbasna.ac.in E-mail : bec065owner@gtu.edu.in	157	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	60000
		157	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		157	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		157	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		157	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		157	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
157	TOTAL	330	165	0	0	374	209					
36	MARNARAYAN SHASTRI INSTITUTE OF TECHNOLOGY C/o Swaminarayan Gurukul, Jetalpur, Ahmedabad-382 426 Phone : 9426395240, 9067010030 www.nstigurukul.com E-mail : nstigurukul@yahoo.com	584	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Ahmedabad	NIL	63000
		584	COMPUTER ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		584	ELECTRICAL ENGINEERING	30	7	0	0	34	27			
		584	MECHANICAL ENGINEERING	150	37	0	0	169	132			
		584	TOTAL	360	89	0	0	406	317			
		584	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
37	NEOTECH INSTITUTE OF TECHNOLOGY At & Po : Virod, Ta: Vadodara, Dist : Vadodara-390 022 Phone: 9978365000, 9913365000 www.neotech.ac.in E-mail : info@neotech.ac.in	584	COMPUTER ENGINEERING	120	30	0	0	135	105	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	57000
		584	ELECTRICAL ENGINEERING	30	7	0	0	34	27			
		584	MECHANICAL ENGINEERING	150	37	0	0	169	132			
		584	TOTAL	360	89	0	0	406	317			
		584	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		584	COMPUTER ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
38	NOBLE GROUP OF INSTITUTIONS Junagadh-Bhesan Road, Via. Vadal, Dist. Junagadh-362 310 Phone: 0285-2680244 Fax: 0285-2680255 www.ngivbt.org E-mail : vp@ngivbt.edu.in	161	CIVIL ENGINEERING	30	7	0	0	34	27	Junagadh	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	55000
		161	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		161	ELECTRICAL ENGINEERING	60	14	0	0	68	54			
		161	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		161	INFORMATION TECHNOLOGY	30	7	0	0	34	27			
		161	MECHANICAL ENGINEERING	60	14	0	0	68	54			
		161	TOTAL	240	57	0	0	272	215			
39	OM ENGINEERING COLLEGE Junagadh-Bhesan Road, At : Chokali Dist : Junagadh- 362 310 Phone: 8980054444, 8980064444 Fax: 0285-2680666 www.omeducation.edu.in E-mail : bec10zowner@gtu.edu.in	566	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Junagadh	Transportation	67000
		566	CIVIL ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		566	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		566	ELECTRICAL ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		566	MECHANICAL ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		566	TOTAL	480	120	0	0	541	421			
		567	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
40	OM INSTITUTE OF TECHNOLOGY At Vantavachhoda, Po: Shahera Dist: Panchmahal, Phone : 02670-296016 M. : 9879353901 www.ominsstitute.org E-mail : omtech2011@gmail.com	567	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Panchmahal	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	41000
		567	COMPUTER ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		567	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		567	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		567	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		567	TOTAL	240	120	0	0	272	152			
		575	CHEMICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
41	PACIFIC SCHOOL OF ENGINEERING Kadodara Palsana Highway (NH-8), At Sanki, Ta. Palasana, Dist Surat - 394 305 M. : 9904408838, 9904408835 www.pacific-soe.ac.in E-mail :suratpacific@gmail.com	575	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Surat	Transportation Mess	50000
		575	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	TOTAL	300	150	0	0	340	190			
42	PRIME INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY 278, Vill. Mangrol, Maroli-Ubhrat Road, Navsari - 396 436. Mobile : 9825130846, 7228909600 www.primeiet.in E-mail : sndrctrust62@gmail.com	604	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Navsari	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	45000
		604	CIVIL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		604	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		604	ELECTRICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		604	MECHANICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		604	TOTAL	210	54	0	0	238	184			
		604	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
43	R.N.G. Patel Institute of Technology-RNGPIT At : ISROLI Po : AFWA, Bardoli- Navsari Road, Tal : BARDOLI, Dist. : SURAT-394 620 M. 9512900457 / 9512900458 www.fetr.ac.in E-mail : fetr.bardoli@gmail.com	555	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Surat	Boys Hostel Mess Transportation	66000
		555	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		555	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		555	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		555	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		555	TOTAL	300	30	0	0	340	310			
		555	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			

Sr. No.	Name and Address of institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
38	NOBLE GROUP OF INSTITUTIONS Junagadh-Bhesan Road, Via. Vadai, Dist. Junagadh-362 310 Phone: 0285-2680244 Fax: 0285-2680255 www.ngivbt.org E-mail : vp@ngivbt.edu.in	161	CIVIL ENGINEERING	30	7	0	0	34	27	Junagadh	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	55000
		161	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		161	ELECTRICAL ENGINEERING	60	14	0	0	68	54			
		161	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		161	INFORMATION TECHNOLOGY	30	7	0	0	34	27			
		161	MECHANICAL ENGINEERING	60	14	0	0	68	54			
		161	TOTAL	240	57	0	0	272	215			
39	OM ENGINEERING COLLEGE Junagadh-Bhesan Road, At : Chokali Dist : Junagadh- 362 310 Phone: 8980054444, 8980064444 Fax: 0285-2680666 www.omeducation.edu.in E-mail : bec10zowner@gtu.edu.in	566	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Junagadh	Transportation	67000
		566	CIVIL ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		566	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		566	ELECTRICAL ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		566	MECHANICAL ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		566	TOTAL	480	120	0	0	541	421			
		567	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
40	OM INSTITUTE OF TECHNOLOGY At Vantavachhoda, Po: Shahera Dist: Panchmahal, Phone : 02670-296016 M. : 9879353901 www.ominstitute.org E-mail : omtech2011@gmail.com	567	COMPUTER ENGINEERING	30	15	0	0	34	19	Panchmahal	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	41000
		567	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		567	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		567	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		567	TOTAL	240	120	0	0	272	152			
		575	CHEMICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
41	PACIFIC SCHOOL OF ENGINEERING Kadodara Palasana Highway (NH-8), At Sanki, Ta. Palasana, Dist Surat - 394 305 M. : 9904408838, 9904408835 www.pacific-soe.ac.in E-mail : suratpacific@gmail.com	575	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Surat	Transportation Mess	50000
		575	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		575	TOTAL	300	150	0	0	340	190			
		604	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		604	CIVIL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
42	PRIME INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY 278, Vill. Mangrol, Maroli-Ubhrat Road, Navsari - 396 436. Mobile : 9825130846,7228909600 www.primeiet.in E-mail : sndrtrust62@gmail.com	604	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Navsari	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	45000
		604	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		604	ELECTRICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		604	MECHANICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		604	TOTAL	210	54	0	0	238	184			
		604	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		604	CIVIL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
43	R.N.G. Patel Institute of Technology- RNGPIT At : ISROLI Po : AFWA, Bardoli- Navsari Road, Tal.: BARDOLI, Dist : SURAT-394 620 M. 9512900457 / 9512900458 www.fetr.ac.in E-mail : fetr.bardoli@gmail.com	555	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Surat	Boys Hostel Mess Transportation	66000
		555	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		555	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		555	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		555	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		555	TOTAL	300	30	0	0	340	310			
		555	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
44	S. P. B. PATEL ENGINEERING COLLEGE (SAFFRONY) Saffrony Institute of Technology Campus, Nr. Shanku's Water Park, Ahmedabad - Mehsana Highway, At & Po: Linch, Dist. : Mehsana-384 435. Mobile : 9825040838, 7046461000 Fax : 02762-285721, www.saffrony.ac.in E-mail : info@saffrony.ac.in	150	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	74000
		150	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		150	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		150	ELECTRICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		150	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		150	INFORMATION TECHNOLOGY	60	15	0	0	68	53			
		150	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		150	TOTAL	420	105	0	0	476	371			
45	S. S. AGRAWAL INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY S. S. Agrawal College Campus, Veeranjali Marg, Nr. Devina Park Society, Gandevi Road, Navsari-396 445. Ph. : 02637-232667, 7574812308 Fax:02637-232857 www.ssagrawal.org E-mail : bec123owner@gtu.edu.in	590	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Navsari	Girls Hostel Mess Transportation	63000
		590	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		590	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		590	ELECTRICAL ENGINEERING	30	7	0	0	34	27			
		590	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		590	TOTAL	270	67	0	0	306	239			
		574	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		574	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
46	SAL COLLEGE OF ENGINEERING Opp. Science City, Sola Road, Ahmedabad - 380 060. Phone : 079-67129000 Fax : 29700310 www.sal.edu.in E-mail : saliter@ymail.com	574	COMPUTER ENGINEERING	120	15	0	0	135	120	Ahmedabad	Mess Transportation	74000
		574	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		574	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY - Emerging Area	60	5	0	0	68	63			
		574	INFORMATION TECHNOLOGY	120	15	0	0	135	120			
		574	MECHANICAL ENGINEERING	180	0	0	0	203	203			
		574	MECHATRONICS	60	0	0	0	68	68			
		574	TOTAL	600	35	0	0	677	642			
		593	CHEMICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
47	SAL ENGINEERING & TECHNICAL INSTITUTE Opp. Science City, Sola Road, Sola, Ahmedabad-380 060 Phone:079-67129000 M. : 9925195936 www.sal.edu.in E-mail : saliter@ymail.com	593	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Ahmedabad	Mess Transportation	64000
		593	ELECTRICAL & ELECTRONICS ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		593	COMPUTER ENGINEERING	120	15	0	0	135	120			
		593	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING - Emerging Area	60	5	0	0	68	63			
		593	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY - Emerging Area	60	5	0	0	68	63			
		593	INFORMATION TECHNOLOGY	60	15	0	0	68	53			
		593	MECHANICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		593	TOTAL	300	40	0	0	339	299			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
48	SAL INSTITUTE OF TECHNOLOGY & ENGINEERING RESEARCH Opp. Science City, Sola Road, Ahmedabad - 380 060. Phone : 079-67129000 Fax : 29700310 www.sal.edu.in E-mail : saliter@ymail.com	174	AUTOMOBILE ENGINEERING	120	0	0	0	135	135	Ahmedabad	Mess Transportation	56000
		174	CIVIL ENGINEERING	180	0	0	0	203	203			
		174	COMPUTER ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		174	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING - Emerging Area	60	10	0	0	68	58			
		174	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		174	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		174	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY - Emerging Area	120	15	0	0	135	120			
49	SAMARTH COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY Samarth Campus, Opp. Sabar Dairy, NH-08, Hajipur, Himatnagar, Sabarkantha - 383 001 Mobile : 02772-226046 www.samarthcampus.com E-mail: becd08owner@gtu.edu.in	174	MECHANICAL ENGINEERING	180	0	0	0	203	203	Sabarkantha	Transportation	52000
		174	TOTAL	960	55	0	0	1083	1028			
		197	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		197	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		197	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		197	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		197	TOTAL	240	0	0	0	272	272			
50	SANJAYBHAI RAJGURU COLLEGE OF ENGINEERING Sanjay Raj Education Zone, At. Bedi Hadmatiya, Morvi Road, Right hand side turn from Bedi, Rajkot Phone: 9723432014 Fax: 0281-2786260, www.srez.edu.in E-mail : bec036owner@gtu.edu.in	158	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	42	11	0	0	47	36	Rajkot	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	72000
		158	ELECTRICAL ENGINEERING	84	21	0	0	95	74			
		158	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		158	INFORMATION TECHNOLOGY	42	11	0	0	47	36			
		158	MECHANICAL ENGINEERING	84	21	0	0	95	74			
		158	TOTAL	282	72	0	0	318	246			
		158	TOTAL	300	150	0	0	339	189			
51	SARDAR PATEL COLLEGE OF ENGINEERING Sardar Patel Education Campus, Vidhyanagar-Vadtal Road, Bakrol, Anand-388 315 Phone:75754857901 www.spec.edu.in E-mail : spce124director@gmail.com	591	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Anand	NIL	60000
		591	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		591	ELECTRICAL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		591	INFORMATION TECHNOLOGY	90	45	0	0	101	56			
		591	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		591	TOTAL	300	150	0	0	339	189			
		591	TOTAL	630	63	0	0	711	621			
52	SARDAR VALLABHBHAI PATEL INSTITUTE OF TECHNOLOGY (SVIT) Behind S.T.Depot, Vasad-388 306 Phone: 02692-274357 Fax: 02692-274540 www.svitvasad.ac.in E-mail : contact@svitvasad.ac.in	132	AERONAUTICAL ENGINEERING	60	21	0	9	68	38	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	74000
		132	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		132	COMPUTER ENGINEERING	120	42	0	18	135	75			
		132	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		132	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		132	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	135	135			
		132	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
132	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135					
132	TOTAL	630	63	0	0	711	621					

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
53	SARVAJANIK COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY Dr. R.K.Desai Marg, Opp. Mission Hospital, Athwalines, Surat, Ta-Choryasi, Surat - 395 001 Phone: 0261-2240146, 2240147, 2240148 Fax: 0261-2240145 www.sctet.ac.in E-mail : info@sctet.ac.in	127	CHEMICAL ENGINEERING	60	3	0	3	68	62	Surat	Boys Hostel Girls Hostel Mess	118000
		127	CIVIL ENGINEERING	60	6	0	9	68	53			
		127	COMPUTER ENGINEERING	120	12	0	18	135	105			
		127	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		127	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	3	0	9	68	56			
		127	INFORMATION TECHNOLOGY	60	6	0	9	68	53			
		127	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		127	TEXTILE TECHNOLOGY	30	0	0	0	34	34			
		127	MECHANICAL ENGINEERING	60	3	0	3	68	62			
		127	TOTAL	540	33	0	51	611	527			
54	SHANKERSINH VAGHELA BAPU INSTITUTE OF TECHNOLOGY Gandhinagar-Mansa Road, Post:Vasan, Dist Gandhinagar-382 650 Phone : 079-23976170 Fax : 079-23976172 www.bapugkv.ac.in E-mail : director@bapugkv.ac.in	172	CIVIL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	87000
		172	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		172	ELECTRICAL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		172	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		172	INFORMATION TECHNOLOGY	60	30	0	0	68	38			
		172	MECHANICAL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		172	TOTAL	240	120	0	0	272	152			
		172	CIVIL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		172	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		172	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
55	SHREE SWAMINARAYAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY, BHAT, GANDHINAGAR Nr. Agora Mall & Indira Bridge, Ahmedabad Airport to Gandhinagar Highway, Bhat, Gandhinagar-382 428 Phone: 079-23969410, 9408260607 www.ssit.co.in E-mail : info@ssit.co.in	592	CIVIL ENGINEERING	270	135	0	0	306	171	Gandhinagar	Boys Hostel Mess Transportation	61000
		592	COMPUTER ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		592	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		592	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		592	INFORMATION TECHNOLOGY	60	30	0	0	68	38			
		592	MECHANICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		592	TOTAL	270	135	0	0	306	171			
		592	CIVIL ENGINEERING	90	22	0	0	101	79			
		592	COMPUTER ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		592	ELECTRICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
56	SHREE SWAMI ATMANAND SARASWATI INSTITUTE OF TECHNOLOGY Shree Swami Atmanand Saraswati Vidya Sankul, Kapodra, Varachha Road, Surat-395 006 Phone: 0261-2573554 Fax: 0261-2573552 www.ssasit.ac.in E-mail : admin@ssasit.ac.in	184	CIVIL ENGINEERING	90	22	0	0	101	79	Surat	NIL	73000
		184	COMPUTER ENGINEERING	120	30	0	0	135	105			
		184	ELECTRICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		184	ELECTRIC VEHICLE - Emerging Area \$	30	0	0	0	0	0			
		184	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	7	0	0	34	27			
		184	INTERNET OF THINGS - Emerging Area \$	30	0	0	0	0	0			
		184	MECHANICAL ENGINEERING	90	23	0	0	101	78			
		184	TOTAL	420	90	0	0	405	315			
		184	CIVIL ENGINEERING	45	22	0	0	51	29			
		184	COMPUTER ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
57	SHRI J. M. SABVA INSTITUTE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY Aradhana Shaikshani Sankul, Bhavnagar Road, Botad-364 710, Dist: Botad. Phone: 02849-294550 / 51, 9408786048 www.jmsietbotad.com E-mail : bec107owner@gtu.edu.in	569	CIVIL ENGINEERING	45	22	0	0	51	29	Botad	Boys Hostel Girls Hostel Mess	46000
		569	COMPUTER ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		569	ELECTRICAL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		569	MECHANICAL ENGINEERING	45	22	0	0	51	29			
		569	TOTAL	150	74	0	0	170	96			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (in Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
58	SHRI LABHUBHAI TRIVEDI INSTITUTE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY Kankot, Nr. Govt. Engineering College, Kalavad Road, Rajkot-360 005 Ph. : 0281-2974014/15, 7069360064-67 Fax: 0281-2466150, M. 9904544407 www.sftiet.edu.in E-mail : info@sftiet.edu.in	554	CIVIL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75	Rajkot	Mess	61000
		554	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		554	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		554	MECHANICAL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		554	TOTAL	360	180	0	0	406	226			
59	SHRI S'AD VIDYAMANDAL INSTITUTE OF TECHNOLOGY College Campus, Old NH No-08, Bharuch - 392 001 Phone: 02642-245864 Fax: 02642-249601 www.svmit.ac.in E-mail : principal@svmit.ac.in	130	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Bharuch	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	70000
		130	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		130	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		130	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		130	ELECTRONICS & TELECOMMUNICATION ENGG.	0	0	0	0	0	0			
		130	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	68	68			
		130	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101			
		130	TOTAL	360	0	0	0	407	407			
		551	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		551	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
60	"SHRI SATSANGI SAKETDHAM 'RAM ASHRAM' GROUP OF INSTITUTIONS" At. & Po. Village Vadasma, Ta. & Dist. Mehsana, Mehsana-382 708 Phone: 02762-278305, 9978931871 9099063484, Fax: 02762-278018 www.sricampus.org E-mail : kiftvadsma@gmail.com	551	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	30	0	0	0	34	34	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	64000
		551	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		551	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		551	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
		551	MECHATRONICS	30	0	0	0	34	34			
		551	TOTAL	390	0	0	0	440	440			
		551	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
61	SHRI SITARAMBHAI NARANJI PATEL INSTITUTE OF TECHNOLOGY At. & Po. Umraikh, Bardoli-Mota Road, Umraikh, Bardoli, Dist. : Surat-394 345. Phone: 9925897065/9825777117 Fax: 02622-227481. www.snpitrc.ac.in E-mail : vbtdegree_umraikh@yahoo.co.in	159	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135	Surat	Girls Hostel Mess Transportation	65000
		159	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		159	ELECTRICAL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
		159	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		159	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
		159	TOTAL	540	30	0	0	609	579			
		159	CHEMICAL ENGINEERING	60	20	0	0	68	48			
62	SHROFF S R ROTARY INSTITUTE OF CHEMICAL TECHNOLOGY Block No. 402, At. & Po. : Vataria Ankleshwar-Vallia Road, Tal. : Vallia, Dist: Bharuch - 393 002. Phone : 9727745876/9712177799 www.srict.in E-mail : hr@srict.in	563	CHEMICAL ENGINEERING	60	12	0	0	34	22	Bharuch	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	99000
		563	CHEMICAL TECHNOLOGY	30	12	0	0	34	22			
		563	ELECTRICAL ENGINEERING	30	12	0	0	34	22			
		563	ENVIRONMENTAL SCIENCE & TECHNOLOGY	60	24	0	0	68	44			
		563	MECHANICAL ENGINEERING	30	12	0	0	34	22			
563	TOTAL	210	80	0	0	238	158					

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
63	SIGMA INSTITUTE OF ENGINEERING, BAKROL At Bakrol, Ajwa-Nimeta Road, Ta. Waghodia, Dist Vadodara-390 019 Phone : 02668-267000, 9909976831 www.sigma.ac.in E-mail : bec05owner@gtu.edu.in	163	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	60000
		163	CHEMICAL ENGINEERING (GREEN TECHNOLOGY AND SUSTAINABILITY ENGINEERING) - Emerging Area \$	60	0	0	0	0	0			
		163	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		163	ELECTRICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		163	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	7	0	0	34	27			
		163	INFORMATION TECHNOLOGY	60	15	0	0	68	53			
		163	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
163	TOTAL	390	82	0	0	374	292					
64	SMT. S. R. PATEL ENGINEERING COLLEGE Dabhi-Unjha At & Post: Dabhi, Ta. Unjha, Dist. Mehsana-384 170 Phone: 02767-272012 / 9904334252 www.srpec.org.in E-mail : info@srpec.org	170	CIVIL ENGINEERING	60	6	0	0	68	62	Mehsana	Boys Hostel Mess Transportation	77000
		170	COMPUTER ENGINEERING	60	6	0	0	68	62			
		170	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	3	0	0	34	31			
		170	MECHANICAL ENGINEERING	60	6	0	0	68	62			
		170	TOTAL	210	21	0	0	238	217			
65	SMT. SHANTABEN HARIBHAI GAJERA ENGINEERING COLLEGE Bhavnagar Road, Opp. ITI, Amreli, Dist. Amreli-365601 Phone : 02792-220811/ 7567863539 Fax: 02792-221811 www.srpec.org.in E-mail : bec13owner@gtu.edu.in	600	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	8	0	0	34	26	Amreli	NIL	55000
		600	CIVIL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		600	COMPUTER ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		600	ELECTRICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		600	MECHANICAL ENGINEERING	30	8	0	0	34	26			
		600	TOTAL	150	40	0	0	170	130			
66	SWAMINARAYAN COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY (DEGREE) Opp. Reliance Petrol Pump, Mehsana Highway, Saij. Dist. : Gandhinagar-382 721. Phone : 02764-223805 www.svgkaloi.com E-mail : svvgkaloi@gmail.com	577	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Gandhinagar	Boys Hostel Mess Transportation	53000
		577	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		577	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		577	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		577	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		577	TOTAL	300	0	0	0	340	340			
67	TATVA INSTITUTE OF TECHNOLOGICAL STUDIES Opp. Collector Office, Modasa-Shamlaji Rd., Modasa, Aravalli - 383 315 Phone: 02774-242801/2/3, Fax: 242805 www.tatvamodasa.com E-mail : tatva.os@gmail.com	199	CIVIL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75	Aravalli	Boys Hostel Mess Transportation	51000
		199	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		199	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		199	INFORMATION TECHNOLOGY	30	15	0	0	34	19			
		199	MECHANICAL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		199	TOTAL	360	180	0	0	406	226			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
68	V.V.P. ENGINEERING COLLEGE Opp.-Motel the Village, Kalawad Road, Vajdi- Virda, Dist-Rajkot - 360 005 Phone: 0281-2783394 Fax: 0281-2783487 www.vvpedulink.ac.in E-mail: vvpedulink@gmail.com	128	BIOTECHNOLOGY	30	11	0	0	34	23	Rajkot	Mess Transportation	93000
		128	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53			
		128	CIVIL ENGINEERING	60	21	0	0	68	47			
		128	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		128	ELECTRICAL ENGINEERING	60	21	0	0	68	47			
		128	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	21	0	0	68	47			
		128	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	68	68			
		128	MECHANICAL ENGINEERING	120	42	0	0	135	93			
		128	NANO TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0			
		128	TOTAL	510	131	0	0	577	446			
		173	CIVIL ENGINEERING	30	14	0	1	34	19			
		69	VADODARA INSTITUTE OF ENGINEERING Vadodara-Halol Toll Road, At. Kotambi, Ta. Waghodia, Dist. Vadodara-391 510 Phone: 0265-3915900 / 01 Fax: 0265-3915905, www.vier.org.in E-mail : vierorin@yahoo.com	173	COMPUTER ENGINEERING	120	55	0	5			
173	ELECTRICAL ENGINEERING			30	14	0	1	34	19			
173	INFORMATION TECHNOLOGY			60	27	0	3	68	38			
173	MECHANICAL ENGINEERING			60	27	0	3	68	38			
173	TOTAL			300	137	0	13	339	189			
556	CHEMICAL ENGINEERING			30	0	0	0	34	34			
70	VEERAYATAN INSTITUTE OF ENGINEERING Haripar, Bhuj-Mandvi Road, Mandvi, Kutch - 370 460 Phone: 02834-275261 www.veereng.org E-mail : engg.principal@veerayatan.org	556	CIVIL ENGINEERING	30	0	0	0	34	34	Kutch	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	60000
		556	COMPUTER ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		556	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		556	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		556	INFORMATION TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0			
		556	MECHANICAL ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		556	TOTAL	150	0	0	0	170	170			
		558	CIVIL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101			
		558	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		71	VIDHYADEEP INSTITUTE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY AT. & PO. Anita (KIM), Ta: Olpad, Dist : Surat-394110, Phone : 02621-249227, 7567489888 www.vidhyadeep.org E-mail : vidhyadeeptrust@gmail.com	558	ELECTRICAL ENGINEERING	90	0	0	0			
558	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING			0	0	0	0	0	0			
558	MECHANICAL ENGINEERING			90	0	0	0	101	101			
558	TOTAL			330	0	0	0	371	371			
NEW	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND MACHINE LEARNING)			120	14	4	12	135	105			
NEW	INFORMATION TECHNOLOGY (DATA SCIENCE)			60	7	2	6	68	53			
NEW INSTITUTE	Behind Rajpath Club gate to Sindhubhavan Road, Pakwan Char Rasta, S G Road, Ahmedabad- 380054 Phone: 9054511227 https://ijku.edu.in E-mail: admission_ijiet@ijku.edu.in	NEW	INFORMATION TECHNOLOGY (BLOCKCHAIN)	60	7	2	6	68	53	Ahmedabad	NIL	211
		NEW	TOTAL	240	28	8	24	271	211			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##					
					GUJCET	JEE											
5	BHAGWAN MAHAVIR COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY (Constituent Institute of Bhagwan Mahavir University, Surat) Sr. No. 149/B, Near Ashirwad Villa, Bharthana-Vesu, B/h. Heena Bunglows, New Citylight Road, Surat-395 017. Phone: 0261-6770142, 6770144 Fax: 0261-2255299 www.bmcet.bmcetcolleges.edu.in E-mail :bec006owner@gtu.edu.in	156	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Surat	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	76000					
		156	CIVIL ENGINEERING	240	0	0	0	270	270								
		156	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		156	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	34	34								
		156	ELECTRONICS ENGINEERING	30	0	0	0	34	34								
		156	MECHANICAL ENGINEERING	240	0	0	0	270	270								
	TOTAL	156		660	0	0	744	744									
6	C. U. SHAH COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY (Constituent Institute of C. U. Shah University, Wadhwan City) Surendranagar-Ahmedabad Highway, Nr. Kothariya Village, Dist-Surendranagar-363 030 Phone : 02752-247711, Fax:02752-247712 M. No. 8905101234 www.ccetvbt.org E-mail : approval.aicte@cushahuniversity.org	133	AUTOMOBILE ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Surendranagar	Boys Hostel Girls Hostel Transportation	75000					
		133	CIVIL ENGINEERING	45	10	0	0	51	41								
		133	COMPUTER ENGINEERING	45	15	0	0	51	36								
		133	ELECTRICAL ENGINEERING	45	10	0	0	51	41								
		133	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0								
		133	INFORMATION TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0								
		133	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0								
		133	MECHANICAL ENGINEERING	45	10	0	0	51	41								
			TOTAL	133		180	45	0	204				159				
		7	CHANDUBHAI S. PATEL INSTITUTE OF TECHNOLOGY (Constituent Institute of CHARUSAT University, Changa) Charotar University of Science & Technology, CHARUSAT Campus-Changa, Off. Nadiad-Petlad Highway, Taluka:Petlad, District: Anand-388 421 Phone: 02697-265021, 9428564603 www.charusat.ac.in E-mail : principal.cspit@charusat.ac.in	138	CIVIL ENGINEERING	90	45	0	0				101	56	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	128000
138	COMPUTER ENGINEERING			120	42	0	18	135	75								
138	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING - Emerging Area			60	21	0	9	68	38								
138	ELECTRICAL ENGINEERING			60	30	0	0	68	38								
138	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING			120	60	0	0	135	75								
138	INFORMATION TECHNOLOGY			120	42	0	18	135	75								
138	MECHANICAL ENGINEERING			120	60	0	0	135	75								
	TOTAL			138		690	300	0	777	432							
8	CHHOTUBHAI GOPALBHAI PATEL INSTITUTE OF TECHNOLOGY, TARSADI (Constituent Institute of UKA TARSADI University, Bardoli) Maliba Campus, Gopal Vidyanagar, Bardoli-Mahuva Road, Bardoli-394 350 Dist. Surat. Phone: 9029557890 Fax : 255882 www.cgpit-bardoli.edu.in E-mail : director.cgpit@utu.ac.in			171	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Surat	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	79000			
				171	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DATA SCIENCE - Emerging Area	30	0	0	0	34	34						
		171	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		171	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		171	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	135	135								
		171	CYBER SECURITY-Emerging Area	30	0	0	0	34	34								
		171	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		171	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	68	68								
		171	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	135	135								
		171	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	30	0	0	0	34	34								
171	MECHATRONICS ENGINEERING - Emerging Area	30	0	0	0	34	34										
171	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101										
	TOTAL	171		750	0	0	847	847									

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
5	BHAGWAN MAHAVIR COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY (Constituent Institute of Bhagwan Mahavir University, Surat) Sr. No. 149/B, Near Ashirwad Villa, Bharthana-Vesu, B/h. Heena Bunglows, New Citylight Road, Surat-395 017. Phone: 0261-6770142, 6770144 Fax: 0261-2255299 www.bmcet.bmeicolleges.edu.in E-mail :bec006owner@gtu.edu.in	156	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Surat	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	76000
		156	CIVIL ENGINEERING	240	0	0	0	270	270			
		156	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		156	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		156	ELECTRONICS ENGINEERING	30	0	0	0	34	34			
		156	MECHANICAL ENGINEERING	240	0	0	0	270	270			
		156	TOTAL	660	0	0	0	744	744			
6	C. U. SHAH COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY (Constituent Institute of C. U. Shah University, Wadhwan City) Surendranagar-Ahmedabad Highway, Mr.Kothariya Village, Dist-Surendranagar-363 030 Phone : 02752-247711, Fax:02752-247712 M. No. 8905101234 www.ccevtbt.org E-mail : approval.aicte@cushahuniversity.org	133	AUTOMOBILE ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Surendranagar	Boys Hostel Girls Hostel Transportation	75000
		133	CIVIL ENGINEERING	45	10	0	0	51	41			
		133	COMPUTER ENGINEERING	45	15	0	0	51	36			
		133	ELECTRICAL ENGINEERING	45	10	0	0	51	41			
		133	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		133	INFORMATION TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0			
		133	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		133	MECHANICAL ENGINEERING	45	10	0	0	51	41			
		133	TOTAL	180	45	0	0	204	159			
		138	CIVIL ENGINEERING	90	45	0	0	101	56			
		138	COMPUTER ENGINEERING	120	42	0	18	135	75			
		138	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING - Emerging Area	60	21	0	9	68	38			
		138	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
138	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	60	0	0	135	75					
138	INFORMATION TECHNOLOGY	120	42	0	18	135	75					
138	MECHANICAL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75					
138	TOTAL	690	300	0	45	777	432					
7	CHANDUBHAI S. PATEL INSTITUTE OF TECHNOLOGY (Constituent Institute of CHARUSAT University, Changa) Charotar University of Science & Technology, CHARUSAT Campus-Changa, Off. Nadiad-Petlad Highway, Taluka:Petlad, District: Anand-388 421 Phone: 02697-265021, 9428564603 www.charusat.ac.in E-mail : principal.cspit@charusat.ac.in	171	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	128000
		171	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DATA SCIENCE - Emerging Area	30	0	0	0	34	34			
		171	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
		171	CYBER SECURITY -Emerging Area	30	0	0	0	34	34			
		171	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	135	135			
		171	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	30	0	0	0	34	34			
		171	MECHATRONICS ENGINEERING - Emerging Area	30	0	0	0	34	34			
		171	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101			
		171	TOTAL	750	0	0	0	847	847			
8	CHHOTUBHAI GOPALBHAI PATEL INSTITUTE OF TECHNOLOGY, TARSADI (Constituent Institute of UKA TARSADI University, Bardoli) Mailba Campus, Gopal Vidyanagar, Bardoli-Mahuva Road, Bardoli-394 350 Dist. Surat. Phone: 9029357890 Fax : 255882 www.cgpit-bardoli.edu.in E-mail : director.cgpit@tutu.ac.in	171	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	0	0	68	68	Surat	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	79000
		171	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DATA SCIENCE - Emerging Area	30	0	0	0	34	34			
		171	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	COMPUTER ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
		171	CYBER SECURITY -Emerging Area	30	0	0	0	34	34			
		171	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		171	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	135	135			
		171	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	30	0	0	0	34	34			
		171	MECHATRONICS ENGINEERING - Emerging Area	30	0	0	0	34	34			
		171	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101			
		171	TOTAL	750	0	0	0	847	847			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
9	Department of Engineering and Physical Sciences, Institute of Advanced Research, Gandhinagar (Constituent Institute of Advanced Research, Gandhinagar) Koba Institutional Area, Koba, Gandhinagar-382 426. Phone : 079- 30514163 www.iar.ac.in E-mail : dean@iar.ac.in	612	BIOTECHNOLOGY	30	7	0	0	30	23	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	63000
		612	CHEMICAL ENGINEERING	30	7	0	0	30	23			
		612	COMPUTER ENGINEERING	30	7	0	0	30	23			
		612	ELECTRONICS AND INSTRUMENTATION	0	0	0	0	0	0			
		612	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	30	7	0	0	30	23			
		612	ELECTRICAL AND ELECTRONICS ENGINEERING	30	7	0	0	30	23			
		612	MECHANICAL ENGINEERING	30	7	0	0	30	23			
612	INFORMATION TECHNOLOGY	30	7	0	0	30	23					
		612	TOTAL	210	49	0	0	210	161			
10	DEVANG PATEL INSTITUTE OF ADVANCE TECHNOLOGY AND RESEARCH (Constituent Institute of CHARUSAT University, Changa) Charotar University of Science & Technology, CHARUSAT-Campus, At Post: Changa, Off Nadiad-Petlad Highway, Taluka : Petlad, Dist. Anand-388 421. Phone : 02697-265121, Fax : 02697-247100, www.charusat.ac.in E-mail : principal_dp@charusat.ac.in	608	COMPUTER ENGINEERING	120	42	0	18	135	75	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	98000
		608	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	120	42	0	18	135	75			
		608	INFORMATION TECHNOLOGY	60	21	0	9	68	38			
		608	TOTAL	300	105	0	45	338	188			
11	DHIRUBHAI AMBANI INSTITUTE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY (University status conferred under Gujarat Act No. 6 of 2003) Nr. Indroda Circle, Gandhinagar-382 007 Phone: 079-68261700 www.daiict.ac.in E-mail : info@daiict.ac.in	581	HONS. IN ICT WITH MINOR IN COMPUTATIONAL SCIENCE (CS)	68	0	24	10	68	31	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess	172000
		581	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	272	0	95	41	272	122			
		581	MATHEMATICS AND COMPUTING	50	0	18	7	50	22			
		581	TOTAL	390	0	137	58	390	175			
		581	TOTAL	390	0	137	58	390	175			
12	FACULTY OF TECHNOLOGY, DHARMSINH DESAI UNIVERSITY (Constituent Institute of Dharamsinh Desai University, Nadiad) Dharamsinh Desai University (DDIT), Nadiad, Dist-Kheda-38 7001 Phone: 0268-2520502, Fax: 0268-2520501 www.ddu.ac.in E-mail : registrar@ddu.ac.in	136	CHEMICAL ENGINEERING	66	0	0	10	74	64	Kheda	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	152000
		136	COMPUTER ENGINEERING	75	0	0	11	85	74			
		136	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	75	26	0	11	85	48			
		136	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	18	135	117			
		136	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	15	6	0	2	17	9			
		136	MECHANICAL ENGINEERING	120	42	0	18	135	75			
		136	TOTAL	471	74	0	70	531	387			
13	GANPAT UNIVERSITY-INSTITUTE OF COMPUTER TECHNOLOGY (Constituent Institute of Ganpat University) Ganpat University, Mahesana - Gozaria Highway, Ganpat Vidyanaagar, Dist-Mehsana-384 012 Phone: 02762-226016 Fax:02762-286650 www.ict.gnu.ac.in	606	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (CLOUD BASED APPLICATIONS)	40	0	10	0	40	30	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	116000
		606	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (CYBER SECURITY)	60	0	15	0	60	45			
		606	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (BIG DATA AND ANALYTICS)	40	0	10	0	40	30			
		606	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	40	0	10	0	40	30			
		606	TOTAL	180	0	45	0	180	135			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats			NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE							
14	Ganpat University - U. V. Patel College of Engineering (Constituent Institute of Ganpat University) Ganpat University, Mahesana - Gozaria Highway, Ganpat Vidyanagar, Dist-Mehsana-384 012 Phone: 02762-226001 Fax:02762-286650 www.uvpce.ac.in E-mail: admin.uvpce@ganpatuniversity.ac.in	131	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	0	8	0	30	22	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	108000	
		131	BIOMEDICAL ENGINEERING	30	0	8	0	30	22				
		131	CIVIL ENGINEERING	90	0	23	0	90	67				
		131	COMPUTER ENGINEERING	180	0	45	0	180	135				
		131	COMPUTER ENGINEERING (ARTIFICIAL INTELLIGENCE)	30	0	8	0	30	22				
		131	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	15	0	60	45				
		131	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	30	0	120	90				
		131	MECHATRONICS	60	0	15	0	60	45				
		131	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	15	0	60	45				
		131	MARINE ENGINEERING	40	0	10	0	40	28				
		131	NAVAL ARCHITECTURE & SHIP BUILDING ENGG.	0	0	0	0	0	0				
		131	PETROCHEMICAL ENGINEERING	30	0	8	0	30	22				
		131	ROBOTIC & AUTOMATION	0	0	0	0	0	0				
		131	TOTAL	730	0	185	0	730	543				
15	G H PATEL COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY (Constituent Institute of CVM University, Anand) Bakrol Road, Vallabh Vidyanagar, Dist. : Anand - 388 120 Phone: 02692-231651 www.gcet.ac.in E-mail : principal@gcet.ac.in	129	CHEMICAL ENGINEERING	60	5	1	9	68	53	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	119000	
		129	CIVIL ENGINEERING	60	2	1	3	68	62				
		129	COMPUTER ENGINEERING	60	11	4	9	68	44				
		129	ELECTRICAL ENGINEERING	59	5	1	4	67	57				
		129	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	5	1	4	68	58				
		129	INFORMATION TECHNOLOGY	60	5	1	9	68	53				
		129	MECHANICAL ENGINEERING	120	15	5	3	135	112				
		129	MECHATRONICS	60	17	5	3	68	43				
		129	TOTAL	539	65	19	44	610	482				
		562	CIVIL ENGINEERING	180	0	0	0	203	203				
		562	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68				
		562	ELECTRICAL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135				
562	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	34	34						
562	MECHANICAL ENGINEERING	180	0	0	0	203	203						
562	TOTAL	570	0	0	0	643	643						
16	HANSABA COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY (Constituent Institute of Gokul Global University, Siddhpur) Sujapur Patia, Opp. IOC Depot, State Highway 41, Siddhpur-384 151, Dist. Patan. Phone : 02767-224855, 9099054841 Fax : 02767-227755 www.gokuluniversity.ac.in E-mail : hansabacollege@gmail.com	177	CHEMICAL & BIOCHEMICAL ENGINEERING	30	15	0	0	30	15	Patan	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	74000	
		177	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	90	45	0	0	90	45				
		177	MECHANICAL ENGINEERING	30	15	0	0	30	15				
		177	TOTAL	150	75	0	0	150	75				
17	INDRASHIL UNIVERSITY, SCHOOL OF ENGINEERING (Constituent Institute of Indrashil University, Kadi) On Ahmedabad-Mehsana Highway, Po. Rajpur, Ta. Kadi, Dist. Mehnsana-382715. Ph :6359102727 E-mail : admission@indrashiluniversity.edu.in	177	CHEMICAL & BIOCHEMICAL ENGINEERING	30	15	0	0	30	15	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	98000	
		177	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	90	45	0	0	90	45				
		177	MECHANICAL ENGINEERING	30	15	0	0	30	15				

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
18	INDUS INSTITUTE OF TECHNOLOGY & ENGINEERING (Constituent Institute of Indus University, Ahmedabad) Village : Rancharda, Via Thaltej, Ta. Kalol, Dist. Gandhinagar-382 115, Ahmedabad (A'bad Urban Dev. Authority) Phone: 02764-260277 / 278 / 280 Fax: 02764-260279 www.indusuni.ac.in E-mail: info@indusuni.ac.in	148	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	30	0	0	68	38	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	96000
		148	CIVIL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		148	COMPUTER ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		148	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		148	ELECTRICAL & ELECTRONICS ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		148	ELECTRICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		148	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		148	INFORMATION TECHNOLOGY	60	30	0	0	68	38			
		148	MECHANICAL ENGINEERING	120	60	0	0	135	75			
		148	METALLURGICAL ENGINEERING	60	30	0	0	68	38			
		148	TOTAL	780	390	0	0	880	490			
		559	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	27	0	3	68	38			
		559	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		559	CHEMICAL ENGINEERING	60	27	0	3	68	38			
559	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	180	81	0	9	203	113					
559	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (ARTIFICIAL INTELLIGENCE)	90	40	0	5	101	56					
559	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (CYBER SECURITY)	30	13	0	2	34	19					
559	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0					
559	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0					
559	INFORMATION TECHNOLOGY	60	27	0	3	68	38					
559	MECHANICAL ENGINEERING	60	27	0	3	68	38					
559	MECHATRONICS	30	13	0	2	34	19					
559	TOTAL	570	255	0	30	644	359					
126	CHEMICAL ENGINEERING	68	0	21	9	68	38					
126	CIVIL ENGINEERING	135	0	42	18	135	75					
126	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	270	0	84	36	270	150					
126	ELECTRICAL ENGINEERING	135	0	42	18	135	75					
126	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	135	0	42	18	135	75					
126	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	68	0	21	9	68	38					
126	MECHANICAL ENGINEERING	135	0	42	18	135	75					
126	TOTAL	946	0	294	126	946	526					
594	CIVIL ENGINEERING (Construction Engg. & Management)	60	15	0	0	60	45					
594	COMPUTER ENGINEERING (Cloud Tech. & Info.Sec.)	60	15	0	0	60	45					
594	COMPUTER ENGINEERING (Data Science)	60	15	0	0	60	45					
594	ELECTRICAL & ELECTRONICS ENGINEERING	0	0	0	0	0	0					
594	MECHANICAL ENGINEERING (CAD & ADV. CNC.)	60	15	0	0	60	45					
594	MECHATRONICS (IND. AUTOMATION & ROBOTICS)	90	23	0	0	90	67					
594	TOTAL	330	83	0	0	330	247					
20	INSTITUTE OF TECHNOLOGY, NIRMA UNIVERSITY (Constituent Institute of Nirma University, Ahmedabad) Sarkhej-Gandhinagar Highway, Via : Gota, Village : Chharodi, Ahmedabad - 382 481 Phone : 02717-241911-15, 241271 Fax : 02717-241916 - 17 www.technology.nirmauni.ac.in E-mail : dyr.it@nirmauni.ac.in	126	CHEMICAL ENGINEERING	68	0	21	9	68	38	Ahmedabad	Mess Transportation	181000
		126	CIVIL ENGINEERING	135	0	42	18	135	75			
		126	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	270	0	84	36	270	150			
		126	ELECTRICAL ENGINEERING	135	0	42	18	135	75			
		126	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	135	0	42	18	135	75			
		126	INSTRUMENTATION & CONTROL ENGINEERING	68	0	21	9	68	38			
		126	MECHANICAL ENGINEERING	135	0	42	18	135	75			
		126	TOTAL	946	0	294	126	946	526			
		594	CIVIL ENGINEERING (Construction Engg. & Management)	60	15	0	0	60	45			
		594	COMPUTER ENGINEERING (Cloud Tech. & Info.Sec.)	60	15	0	0	60	45			
		594	COMPUTER ENGINEERING (Data Science)	60	15	0	0	60	45			
		594	ELECTRICAL & ELECTRONICS ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		594	MECHANICAL ENGINEERING (CAD & ADV. CNC.)	60	15	0	0	60	45			
		594	MECHATRONICS (IND. AUTOMATION & ROBOTICS)	90	23	0	0	90	67			
594	TOTAL	330	83	0	0	330	247					
21	ITM VOCATIONAL UNIVERSITY Plot 6512, Ajiwa Nimeta Road, Ravaal, Taluka-Waghodia, Dist-Vadodara-391 760. Phone-9574005054 www.itm.ac.in, E-mail: registrar@itmvu.in	594	CIVIL ENGINEERING (Construction Engg. & Management)	60	15	0	0	60	45	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	63000
		594	COMPUTER ENGINEERING (Cloud Tech. & Info.Sec.)	60	15	0	0	60	45			
		594	COMPUTER ENGINEERING (Data Science)	60	15	0	0	60	45			
		594	ELECTRICAL & ELECTRONICS ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		594	MECHANICAL ENGINEERING (CAD & ADV. CNC.)	60	15	0	0	60	45			
		594	MECHATRONICS (IND. AUTOMATION & ROBOTICS)	90	23	0	0	90	67			
		594	TOTAL	330	83	0	0	330	247			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
22	LEELABEN DASHRATHBHAI RAMDAS PATEL (LDRP) INSTITUTE OF TECHNOLOGY AND RESEARCH (Constituent Institute of Kadi Sarva Vishwavidyalaya University, Gandhinagar) Sector 15, Near KH - 5, Gandhinagar-382 015 Phone : 079-23241492-94-95 Fax: 079-23241493 www.ldrp.ac.in E-mail : info@ldrp.ac.in	147	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	0	0	0	34	34	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	108000
		147	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		147	COMPUTER ENGINEERING	240	0	0	0	270	270			
		147	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		147	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		147	INFORMATION TECHNOLOGY	120	0	0	0	135	135			
		147	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
147	TOTAL	630	0	0	0	711	711					
23	MADHUBEN AND BHANUBHAI PATEL INSTITUTE OF TECHNOLOGY (Constituent Institute of CVM University, Anand) P.O. Box No. 8, Beyond GIDC Phase IV, Vithal Udyog Nagar-388 121, Dist. Anand Telephone No. : 02692-230823 www.mbit.edu.in E-mail : info@mbit.edu.in	192	COMPUTER ENGINEERING	180	27	9	9	203	158	Anand	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	71000
		192	INFORMATION TECHNOLOGY	60	9	3	3	68	53			
		192	TOTAL	240	36	12	12	271	211			
24	MAHAVIR SWAMI COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY (Constituent Institute of Bhagwan Mahavir University, Surat) Survey No. 149, New City Light Road Nr. Ashirwad Villa, Bharthana-Vesu, Surat-395 017 Phone : 0261-6770155 www.bmfcolleges.edu.in E-mail : bec11.townner@gtu.edu.in	580	AUTOMOBILE ENGINEERING	120	0	0	0	135	135	Surat	Boys Hostel Girls Hostel Mess	74000
		580	CIVIL ENGINEERING	120	0	0	0	135	135			
		580	COMPUTER ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		580	ELECTRICAL ENGINEERING	60	0	0	0	68	68			
		580	MECHANICAL ENGINEERING	90	0	0	0	101	101			
		580	TOTAL	450	0	0	0	507	507			
25	MARWADI EDUCATION FOUNDATION'S GROUP OF INSTITUTIONS, FACULTY OF TECHNOLOGY, (Constituent Institute of Marwadi University, Rajkot) At Village : Gauridad, Rajkot Morbi Highway, Rajkot-360 003 Phone: 0281-7123456 Fax : 0281-2924154 www.marwadieducation.edu.in E-mail: student.helpdesk@marwadieducation.edu.in	561	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	0	0	0	30	30	Rajkot	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	89000
		561	CHEMICAL ENGINEERING	60	0	0	0	60	60			
		561	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0	60	60			
		561	COMPUTER ENGINEERING	240	0	0	0	240	240			
		561	COMPUTER ENGINEERING (ARTIFICIAL INTELLIGENCE)	60	0	0	0	60	60			
		561	COMPUTER ENGINEERING (BIG DATA ANALYTICS)	30	0	0	0	30	30			
		561	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	30	30			
		561	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		561	INFORMATION TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0			
		561	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	60	60			
		561	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	0	0	60	60			
561	TOTAL	630	0	0	0	630	630					

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats			NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE							
26	PANDIT DEENDAYAL PETROLEUM UNIVERSITY (Constituent Institute of Pandit Deendayal Petroleum University) Raisan Village, Gandhinagar-382 007 Phone: 079-23275060 Fax: 079-23275030 www.pdpu.ac.in E-mail : nodal-officer-acpc@pdpu.ac.in	582	CHEMICAL ENGINEERING	120	0	42	18	135	75	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess	234000	
		582	CIVIL ENGINEERING	120	0	42	18	135	75				
		582	ELECTRICAL ENGINEERING	120	0	42	18	135	75				
		582	COMPUTER ENGINEERING	240	0	84	36	270	150				
		582	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	120	0	42	18	135	75				
		582	MECHANICAL ENGINEERING	120	0	42	18	135	75				
		582	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	60	0	21	9	68	38				
		582	AUTOMOBILE ENGINEERING	60	0	21	9	68	38				
		582	PETROLEUM ENGINEERING	120	0	42	18	135	75				
		582	TOTAL	1080	0	378	162	1216	676				
27	P. P. SAVANI SCHOOL OF ENGINEERING (Constituent Institute of P. P. Savani University, Surat) NH-8, GETCO, Nr. Biltech Company, Village : Dhamdod, Kosamba, Surat-394142. Phone : 09879608000, www.ppsuni.ac.in E-mail : principal.engineering@ppsuni.ac.in	607	CHEMICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53	Surat	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	89000	
		607	CIVIL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53				
		607	COMPUTER ENGINEERING	60	15	0	0	68	53				
		607	INFORMATION TECHNOLOGY	60	15	0	0	68	53				
		607	MACHINE LEARNING & ARTIFICIAL INTELLIGENCE	60	15	0	0	68	53				
		607	MECHANICAL ENGINEERING	60	15	0	0	68	53				
		607	TEXTILE TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0				
		607	TOTAL	360	90	0	0	408	318				
		143	AERONAUTICAL ENGINEERING	120	30	30	0	135	75				
		143	CIVIL ENGINEERING	120	30	30	0	135	75				
28	PARUL INSTITUTE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY (Constituent Institute of Parul University, Waghodia, Vadodara) Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodara-391760 Phone: 02668-260202 / 312 / 300 / 307 Fax: 02668-260201 www.paruluniversity.ac.in E-mail : piet@paruluniversity.ac.in	143	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	240	60	60	0	270	150	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	86000	
		143	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (ARTIFICIAL INTELLIGENCE)	240	60	60	0	270	150				
		143	COMPUTER ENGINEERING (BIG DATA ANALYTICS)	240	60	60	0	270	150				
		143	COMPUTER ENGINEERING (INTERNET OF THINGS)	240	60	60	0	270	150				
		143	COMPUTER ENGINEERING (CYBER SECURITY AND FORENSICS)	240	60	60	0	270	150				
		143	ELECTRICAL ENGINEERING	30	8	7	0	34	19				
		143	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	30	30	0	135	75				
		143	INFORMATION TECHNOLOGY	240	60	60	0	270	150				
		143	MECHANICAL ENGINEERING	120	30	30	0	135	75				
		143	TOTAL	1950	488	487	0	2194	1219				

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
29	PARUL INSTITUTE OF TECHNOLOGY (Constituent Institute of Parul University, Waghodia, Vadodara) Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodara-391760 Phone: 02668-260202 / 312 / 300 / 307 Fax: 02668-260201 www.paruluniversity.ac.in E-mail : pit@paruluniversity.ac.in	195	AGRICULTURAL ENGINEERING	40	10	10	0	45	25	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	74000
		195	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	8	7	0	34	19			
		195	BIOMEDICAL ENGINEERING	30	8	7	0	34	19			
		195	CHEMICAL ENGINEERING	180	45	45	0	203	113			
		195	CIVIL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		195	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	240	60	60	0	270	150			
		195	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (ARTIFICIAL INTELLIGENCE)	240	60	60	0	270	150			
		195	COMPUTER ENGINEERING (BIG DATA ANALYTICS)	240	60	60	0	270	150			
		195	COMPUTER ENGINEERING (INTERNET OF THINGS)	240	60	60	0	270	150			
		195	COMPUTER ENGINEERING (CYBER SECURITY AND FORENSICS)	240	60	60	0	270	150			
		195	ROBOTICS AND AUTOMATION	60	15	15	0	68	38			
		195	DAIRY TECHNOLOGY	40	10	10	0	45	25			
		195	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		195	MECHANICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		195	MECHATRONICS	60	15	15	0	68	38			
195	PETROLEUM ENGINEERING	180	45	45	0	203	113					
195	TOTAL	1820	456	454	0	2050	1140					
30	R. K. UNIVERSITY - SCHOOL OF ENGINEERING (Constituent Institute of R. K. University, Rajkot) R. K. University Campus, Rajkot-Bhavnagar Highway Kasturbadham, Rajkot-360 020 Phone: 0281-2785128, 9909952030, 9909952031 Fax: 0281-2785128 www.rku.ac.in E-mail: admissions@rku.ac.in	151	AGRICULTURAL ENGINEERING	60	13	13	4	68	38	Rajkot	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	65000
		151	CIVIL ENGINEERING	120	26	26	8	135	75			
		151	COMPUTER ENGINEERING	120	26	26	8	135	75			
		151	ELECTRICAL ENGINEERING	60	13	13	4	68	38			
		151	INFORMATION TECHNOLOGY	60	13	13	4	68	38			
		151	MECHANICAL ENGINEERING	120	26	26	8	135	75			
		151	TOTAL	540	117	117	36	609	339			
31	SANKALCHAND PATEL COLLEGE OF ENGINEERING, VISNAGAR (Constituent Institute of Sankalchand Patel University) S.K. Campus, Gandhinagar-Ambaji State Highway Link Road, Kamana Char Rasta, Visnagar, Dist-Mehsana-384 315 Phone: 9727232008 www.spcevnag.ac.in E-mail : principal@spcevnag.ac.in	135	CIVIL ENGINEERING	120	42	0	18	135	75	Mehsana	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	60000
		135	ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DATA SCIENCE	60	21	0	9	68	38			
		135	COMPUTER ENGINEERING	120	42	0	18	135	75			
		135	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		135	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		135	INFORMATION TECHNOLOGY	120	42	0	18	135	75			
		135	MECHANICAL ENGINEERING	120	42	0	18	135	75			
		135	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	60	21	0	9	68	38			
		135	TOTAL	600	210	0	90	676	376			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##
					GUJCET	JEE						
32	SCHOOL OF ENGINEERING AND APPLIED SCIENCE, AHMEDABAD UNIVERSITY (Constituent Institute of Ahmedabad University, Ahmedabad) GICT Building, Central Campus, Navrangpura, Ahmedabad-380 009. Phone: 079-61911111 / 2 www.ahduni.edu.in/seas E-mail : info.seas@ahduni.edu.in	570	CHEMICAL ENGINEERING	45	0	22	0	45	23	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel	173000
		570	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	120	0	60	0	120	60			
		570	MECHANICAL ENGINEERING	60	0	30	0	60	30			
		570	TOTAL	225	0	112	0	225	113			
33	SCHOOL OF ENGINEERING & APPLIED SCIENCES, RAI UNIVERSITY (Constituent Institute of Rai University, Ahmedabad) Ph : 754858442 Saroda, Ta. Dholka, Dist. Ahmedabad www.raiversity.edu E-mail : seas.degree@raiversity.edu	583	AUTOMOBILE ENGINEERING	0	0	0	0	0	0	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	64000
		583	CIVIL ENGINEERING	30	0	0	0	30	30			
		583	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	0	0	0	60	60			
		583	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		583	FOOD PROCESSING TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0			
		583	INFORMATION TECHNOLOGY	60	0	0	0	60	60			
		583	MECHANICAL ENGINEERING	30	0	0	0	30	30			
		583	TOTAL	180	0	0	0	180	180			
		571	CIVIL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		571	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	90	45	0	0	101	56			
34	SCHOOL OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY (Constituent Institute of Navrachana University, Vadodara) Navrachana University, Vasna - Bhayli Road, Vadodara - 391 410 Phone: 0265-6172100 Fax: 0265-3020110 www.unv.ac.in E-mail : nuv@nuv.ac.in	571	ELECTRICAL AND ELECTRONICS ENGINEERING	30	15	0	0	34	19	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	109000
		571	ELECTRICAL ENGINEERING	0	0	0	0	0	0			
		571	INFORMATION TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0			
		571	MECHANICAL ENGINEERING	30	15	0	0	34	19			
		571	TOTAL	180	90	0	0	203	113			
		599	CHEMICAL ENGINEERING	68	0	15	0	68	53			
		599	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	68	0	15	0	68	53			
		599	FIRE AND ENVIRONMENT HEALTH SAFETY ENGINEERING	40	0	10	0	40	30			
		599	MECHANICAL ENGINEERING	30	0	5	0	30	25			
		599	TOTAL	206	0	45	0	206	161			
35	SCHOOL OF TECHNOLOGY, GSFC UNIVERSITY (Constituent Institute of GSFC University, Vadodara) Fertilizernagar, Vadodara-391 750. Phone: 0265-3093740 www.gsfcuniversity.ac.in E-mail: dimple.shah@gsscuniversity.ac.in	599	CHEMICAL ENGINEERING	68	0	15	0	68	53	Vadodara	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	105000
		599	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	68	0	15	0	68	53			
		599	FIRE AND ENVIRONMENT HEALTH SAFETY ENGINEERING	40	0	10	0	40	30			
		599	MECHANICAL ENGINEERING	30	0	5	0	30	25			
		599	TOTAL	206	0	45	0	206	161			
		179	AERONAUTICAL ENGINEERING	120	30	30	0	120	60			
		179	CIVIL ENGINEERING	120	30	30	0	120	60			
		179	COMPUTER ENGINEERING	360	90	90	0	360	180			
		179	COMPUTER ENGINEERING (ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND MACHINE LEARNING)	60	15	15	0	60	30			
		179	COMPUTER ENGINEERING (CLOUD COMPUTING)	60	15	15	0	60	30			
36	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY Within Limits of Ahmedabad Municipal Corporation (Constituent Institute of Silver Oak University, Ahmedabad) Opp. Bhagwat Vidyapith, Nr. Gujarat High Court, Mr. Gota Cross Road, S. G. Highway, Ahmedabad - 382 481. Phone : 079-66046304, 9099063464 Fax : 079-66046399 www.socet.edu.in E-mail : principal.socet@gmail.com	179	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	120	30	30	0	120	60	Ahmedabad	Boys Hostel Girls Hostel Mess	78000
		179	INFORMATION TECHNOLOGY	180	45	45	0	180	90			
		179	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING (CYBER SECURITY)	60	15	15	0	60	30			
		179	MECHANICAL ENGINEERING	480	120	120	0	480	240			
		179	TOTAL	1560	390	390	0	1560	780			

Sr. No.	Name and Address of Institute	College Code	Courses	AICTE/ university INTAKE 20-21	Management Quota Seats		NRI	Intake 125%	State Quota Seats	District	Facilities available	Fees for AY-2019 (In Rs.) ##					
					GUJCET	JEE											
37	SWARRMIM INSTITUTE OF TECHNOLOGY (Constituent Institute of Swarnim Startup and Innovation University) Adalaj Kalol Highway Road, Opp. Iffco, Village : Bhoyan Rathod, TAL. & Dist. Gandhinagar-382 422. Phone : 9512343333, 9782547898, 9924452489 Fax : 079-4002.1021 www.swarnim.edu.in	180	AUTOMOBILE ENGINEERING	30	0	0	0	30	30	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess Transportation	71000					
		180	ARTIFICIAL INTELLIGENCE	60	15	0	0	60	45								
		180	CIVIL ENGINEERING	30	0	0	0	30	30								
		180	COMPUTER ENGINEERING	120	30	0	0	120	90								
		180	CHEMICAL ENGINEERING	30	0	0	0	30	30								
		180	DATA SCIENCE	60	15	0	0	60	45								
		180	CLOUD TECH & INFORMATION SECURITY	60	15	0	0	60	45								
		180	MOBILE APPLICATION & CLOUD TECHNOLOGY	60	15	0	0	60	45								
		180	BLOCKCHAIN	60	15	0	0	60	45								
		180	ELECTRICAL ENGINEERING	30	0	0	0	30	30								
		180	ELECTRONICS & COMMUNICATION ENGINEERING	30	0	0	0	30	30								
		180	ENVIRONMENT ENGINEERING	30	7	0	0	30	23								
		180	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY	0	0	0	0	0	0								
		180	INFORMATION TECHNOLOGY	60	15	0	0	60	45								
		180	MECHANICAL ENGINEERING	30	0	0	0	30	30								
		180	TOTAL	690	127	0	0	690	563								
		38	Vidush Somy Institute of Technology and Research, Kadi (Constituent Institute of Kadi Sarva Vishwavidyalaya University, Gandhinagar) Sarva Vidyalaya Campus, B/h. Railway Station, Kadi, Dist. Mehsana-382 715. Ph. : 02764-297814/15 (M) : 9328007815, Fax: 02764-244381, www.vsitr.ac.in, E-mail : vsitr@ksv.ac.in	614	CIVIL ENGINEERING	60	0	0	0				68	68	Gandhinagar	Boys Hostel Girls Hostel Mess	75000
				614	COMPUTER SCIENCE & ENGINEERING	60	0	0	0				68	68			
614	COMPUTER ENGINEERING			60	0	0	0	68	68								
614	INFORMATION TECHNOLOGY			60	0	0	0	68	68								
614	MECHANICAL ENGINEERING			60	0	0	0	68	68								
614	TOTAL			300	0	0	0	340	340								

Note:

1. Admission will be subject to intake sanctioned by AICTE, New Delhi and Affiliation with concerned university at the time of counselling
2. There is no tuition fee for female candidates in Government and Grant-in-Aid colleges/courses.
3. List of accredited institutes is available on www.japcdce.ac.in
4. \$ Branch in Emerging Area As per AICTE APH 2020-21, Affiliation pending at University Level.
5. ## Fees structure determined as on 2019-20 (For Reference only).
6. Fees for SFI will be determined by Fee Regulatory Committee, Please refer www.firctech.ac.in for more detail. The candidate who takes admission in this SFI institutes have to pay fees to be revised by FRC for the academic year 2020-21.

દેશની અગ્રણી એન્જિનિયરિંગ કોલેજો

– ચાંદની ગોકાણી

સમગ્ર ભારતની અગ્રણી એન્જિનિયરિંગ કોલેજોની યાદી :

IITs (23), NITs (31), IIIT (26), IEST + GFTI (29) - Total 109 Colleges

All India IITs, NITs, IIITs Colleges Admission Website - www.josaa.nic.in

Includes 5 Colleges of Gujarat -> IIT Gandhinagar, NIT Surat, IIIT Vadodara, IIIT Surat, IITRAM Ahmedabad

IITs City with State	Short Form	IITs City with State	Short Form
IIT Gandhinagar, Gujarat	IITGN	IIT Tirupati, Andhra Pradesh	IITTP
IIT Bombay, Mumbai	IITB	IIT Kanpur, Uttar Pradesh	IITK
IIT Indore, Madhya Pradesh	IITI	IIT Hyderabad, Telangana	IITH
IIT Jodhpur, Rajasthan	IITJ	IIT Kharagpur, West Bengal	IITKgp
IIT (BHU) Varanasi, Uttar Pradesh	IIT (BHU)	IIT Madras, (Chennai) Tamil Nadu	IITM
IIT Dharwad, Karnataka	IITDharwad	IIT Mandi, Himachal Pradesh	IITMandi
IIT Delhi	IITD	IIT Palakkad, Kerala	IITPKD
IIT Goa	IITGoa	IIT Patna, Bihar	IITP
IIT Bhilai, Chhattisgarh	IITBhilai	IIT Roorkee, Uttarakhand	IITR
IIT Guwahati, Assam	IITG	IIT Ropar, Rupnagar, Punjab	IITRPR
IIT Bhubaneswar, Odisha	IITBBS	IIT Jammu, Jammu & Kashmir	IITJammu
IIT (ISM) Dhanbad, Jharkhand	IIT (ISM)	TOTAL 23 IITs allover India 1 in Gujarat IIT Gandhinagar	

NITs City with State	NITs City with State	NITs City with State
Sardar Vallabhbhai NIT, Surat, Gujarat	NIT Calicut, Kozhikode, Kerala	NIT Kurukshetra, Haryana
Visvesvaraya NIT, Nagpur, Maharashtra	NIT Manipur	NIT Hamirpur, Himachal Pradesh
Malaviya NIT Jaipur, Rajasthan	NIT Agartala, Tripura	NIT Mizoram
Maulana Azad NIT, Bhopal, Madhya Pradesh	NIT Meghalaya	NIT Rourkela, Odisha
Motilal Nehru NIT Allahabad, Uttar Pradesh	NIT Nagaland	NIT Silchar, Assam
Dr. B R Ambedkar NIT, Jalandhar, Punjab	NIT Patna	NIT Srinagar, Jammu and Kashmir
NIT Surathkal, Karnataka	NIT Puducherry	NIT Tiruchirappalli, Tamil Nadu
NIT Andhra Pradesh	NIT Durgapur, West Bengal	NIT Uttarakhand
NIT Goa	NIT Sikkim	NIT Warangal, Telangana
NIT Delhi	NIT Arunachal Pradesh	TOTAL - 31 NITs allover India 1 in Gujarat NIT Surat
NIT Raipur, Chhattisgarh	NIT Jamshedpur, Jharkhand	

IIITs City with State	IIITs City with State
1. IIIT Vadodara, Gujarat	3. IIIT Pune, Maharashtra
2. IIIT Surat, Gujarat	4. IIIT Nagpur, Maharashtra

5. IIT Kota, Rajasthan	16. IIT Lucknow, Uttar Pradesh
6. IIT Bhopal, Madhya Pradesh	17. IIT Guwahati, Assam
7. IIT Raichur, Karnataka	18. IIT Una, Himachal Pradesh
8. IIT Dharwad, Karnataka	19. IIT Bhagalpur, Bihar
9. Dwarka Prasad Mishra IIT, Design & Manufacture Jabalpur, Madhya Pradesh	20. IIT Kalyani, West Bengal
10. AtalBihari Vajpayee IIT & Management Gwalior, Madhya Pradesh	21. IIT Manipur
11. IIT Design & Manufacturing, Kancheepuram, Tamil Nadu	22. IIT Kilohrad, Sonapat, Haryana
12. IIT Srirangam, Tiruchirappalli, Tamil Nadu	23. IIT Kottayam, Kerala
13. IIT Design & Manufacturing Kurnool, Andhra Pradesh	24. IIT Ranchi, Jharkhand
14. IIT Sri City, Chittoor, Andhra Pradesh	25. IIT Agartala, Tripura
15. IIT Allahabad, Prayagraj, Uttar Pradesh	26. Indian Institute of Information Technology, Vadodara International Campus, Diu (IITVICD)
TOTAL - 26 IITs allover India - 3 in Gujarat	

IESTShibpur

1. Indian Institute of Engineering Science and Technology, Shibpur, Howrah, West Bengal

GFTI's List - Government Funded Technical Institutes

1. IIT-RAM Institute of Infrastructure, Technology, Research and Management, Ahmedabad, Gujarat
2. Central University of Rajasthan, Kishangarh, Ajmer, Rajasthan
3. National Institute of Electronics and Information Technology, Aurangabad, Maharashtra
4. School of Planning & Architecture, Bhopal, Madhya Pradesh
5. Birla Institute of Technology, Mesra, Ranchi, Jharkhand
6. National Institute of Foundry & Forge Technology, Hatia, Ranchi, Jharkhand
7. School of Planning & Architecture, New Delhi
8. Jawaharlal Nehru University, Delhi
9. Indian Institute of Carpet Technology, Bhadohi, Uttar Pradesh
10. J K Institute of Applied Physics & Technology, University of Allahabad, Allahabad, Uttar Pradesh
11. School of Planning & Architecture: Vijayawada, Andhra Pradesh
12. HNB Garhwal University, Srinagar, Uttarakhand
13. GurukulaKangriVishwavidyalaya, Haridwar, Uttarakhand
14. Institute of Technology, Guru GhasidasVishwavidyalaya, Bilaspur, Chhattisgarh
15. International Institute of Information Technology, Naya Raipur, Chattisgarh
16. Punjab Engineering College, Chandigarh
17. SantLongowal Institute of Engineering and Technology, Longowal, Punjab
18. National Institute of Food Technology Entrepreneurship and Management, Sonapat, Haryana
19. Ghani Khan Choudhary Institute of Engineering and Technology, Malda, West Bengal
20. Assam University, Silchar, Assam
21. Central institute of Technology Kokrajar, Assam
22. School of Engineering, Tezpur University, Napaam, Tezpur, Assam
23. Shri Mata Vaishno Devi University, Katra, Jammu & Kashmir
24. University of Hyderabad, Telangana
25. International Institute of Information Technology, Bhubaneswar, Orissa
26. Pondicherry Engineering College, Puducherry
27. Mizoram University, Aizawl, Mizoram
28. Indian Institute of Food Processing Technology, Thanjavur, Tamil Naidu.
29. North Eastern Regional Institute of Science and Technology, Nirjuli-791109 (Itanagar), Arunachal Pradesh

TOTAL – 30 GFTIs (29 GFTIs + 1 IEST) allover India 1 in Gujarat IITRAM in Gandhinagar

Top MBBS Colleges Allover India

AIIMS Colleges in India

AIIMS Delhi -><https://aiims.edu> -> All India Best College for MBBS

AIIMS Bhubaneswar	https://aiimsbhubaneswar.nic.in	AIIMS Raipur	www.aiimsraipur.edu.in
-------------------	---	--------------	--

AIIMS Jodhpur	www.aiimsjodhpur.edu.in	AIIMS Rishikesh	http://aiimsrishikesh.edu.in/aiims
AIIMS Patna	https://aiimspatna.org	AIIMS Bhopal	www.aiimsbhopal.edu.in
AIIMS BHATINDA	http://aiimsbathinda.edu.in/	AIIMS Deogarh	https://www.aiimsdeoghar.edu.in/
AIIMS Nagar	https://aiimsbibinagar.edu.in/	AIIMS Mangalagiri	https://www.aiismangalagiri.edu.in/
AIIMS Gorakhpur	https://aiimsgorakhpur.edu.in/	AIIMS Kalyani	https://aiimskalyani.edu.in/
AIIMS Rae Bareli	https://aiimsrbl.edu.in/	AIIMS Bibinagar	https://aiimsbibinagar.edu.in/

*There are many other Medical Colleges Best all-over India.

Top B. Sc. Colleges All over India - IIST, IISc., NISER, ISI, IISER

BS / B.Sc. - Bachelor of Science (3 Years) BS + MS / B.Sc. + M.Sc. (5 Years Integrated Course)

IIST - Indian Institute of Space Science & Technology, Thiruvananthapuram, Kerala, 0471-2568 477 / 478 www.iist.ac.in Admission on basis of JEE Marks Apply on www.admission.iist.ac.in	B. Tech. Aerospace Engineering B. Tech. Electronics & Communication Engineering (Avionics) B. Sc. + M. Sc. Astronomy and Astrophysics B. Sc. + M. Sc. Solid State Physics B. Tech. + M. Tech. Earth System Science B. Tech. + M. Tech. Optical Engineering
ISI Indian Statistical Institute, Kolkata & Bangalore Admission on basis of Entrance Test by College www.isical.ac.in/~admission	ISI Kolkata, www.isical.ac.in - B. Statistics (Honors)
	ISI Bangalore, www.isibang.ac.in - B. Mathematics (Honors)
IISc - Indian Institute of Science, Bangalore, Karnataka 080-22933400, www.iisc.ac.in Admission on basis of KVPY Exam Marks KVPY - Kishore Vaigyanik Protsahan Yojana www.kvpy.iisc.ernet.in (080) 22932975 / 76, 23601008, 22933536	B. Sc. (Research) Physics B. Sc. (Research) Chemistry B. Sc. (Research) Mathematics B. Sc. (Research) Biology B. Sc. (Research) Environmental Science B. Sc. (Research) Materials
NISER - National Institute of Science Education and Research, Bhubaneswar, Odisha – 752050 +91-674-2494002/4003/4005 www.niser.ac.in	B. Sc. + M. Sc. Earth & Planetary Science B. Sc. + M. Sc. Humanities & Social Science B. Sc. + M. Sc. Physical Sciences B. Sc. + M. Sc. Chemical Science B. Sc. + M. Sc. Mathematics B. Sc. + M. Sc. Biological Science

IISER - Indian Institute of Science Education and Research Colleges

For Admission or Entrance Test – Apply on www.iiseradmission.in

Admission on basis of KVPY or JEE Advance or IISER Aptitude Test (IAT)

IISER Kolkata, West Bengal Mohanpur, Nadia - 741 246, Ph. 033 6136 0022 www.iiserkol.ac.in	B. Sc. + M. Sc. Biological Science B. Sc. + M. Sc. Chemical Science B. Sc. + M. Sc. Geological Science B. Sc. + M. Sc. Mathematics B. Sc. + M. Sc. Physical Sciences
IISER Mohali, Punjab Manauli, PO 140306 Telefax: 2240 266/124 www.iisermohali.ac.in	BS + MS Biological Sciences BS + MS Chemical Sciences
IISER Berhampur, Odisha, Ph. 0680 2227 707 www.iiserbpr.ac.in	BS + MS Mathematics BS + MS Physical Sciences
IISER, Pune, Maharashtra Dr. Homi Bhabha Road, Pashan, Ph. 020 25908000 www.iiserpune.ac.in	B. Sc. + M. Sc. Biology B. Sc. + M. Sc. Chemistry
IISER, Tirupati, Andhra Pradesh Mangalam P.O. - 517507. Ph. 0877 2500400 www.iisertirupati.ac.in	B. Sc. + M. Sc. Mathematics B. Sc. + M. Sc. Physics B. Sc. + M. Sc. Earth & Environmental Sciences
IISER Thiruvananthapuram (TVM), Kerala Maruthamala PO, Vithura, 695551, Ph. 0471-2778009, 8044, 8028 www.iisertvm.ac.in	

IISER Bhopal, Madhya Pradesh Bhopal Bypass Road, Bhauri, 462 066 www.iiserb.ac.in	BS Data Science & Engineering BS Electrical Engineering BS Computer Science	BS + MS Earth & Environmental Sciences BS + MS Physics BS + MS Chemistry
	BS Humanities & Social Science Disc. (Economic Sciences) BSChemical Engineering	BS + MS Mathematics BS + MS Biology

Top Footwear Design Colleges allover India

1.	Footwear Design & Development Institute	Ankleshwar, Gujarat	7572887773, 9661177706	www.fddiindia.com
2.	Footwear Design & Development Institute	Noida, Uttar Pradesh	0120-4500100	www.fddiindia.com
3.	Central Footwear Training Institute	Chennai, Tamil Nadu	044 2250 1529	www.cftichennai.in
4.	College of Leather Technology	Kolkata, West Bengal	033 2335 6977	www.gcelt.gov.in
5.	Alagappa College of Technology	Chennai, Tamil Nadu	044 2235 9101	www.annauniv.edu
6.	Footwear Design & Development Institute	Patna, Bihar	8210234857	www.fddiindia.com
7.	Footwear Design & Development Institute	Jodhpur, Rajasthan	0291-2577703, 653793533	www.fddiindia.com
8.	Footwear Design & Development Institute	Guna, Madhya Pradesh	8199070917	www.fddiindia.com
9.	Footwear Design & Development Institute	Rohtak, Haryana	9729587102	www.fddiindia.com
10.	Footwear Design & Development Institute	Fursatganj, Lucknow	7310108056	www.fddiindia.com
11.	Footwear Design & Development Institute	Chhindwara, Madhya Pradesh	9009986969	www.fddiindia.com
12.	Footwear Design & Development Institute	Chandigarh, Punjab	9888775899	www.fddiindia.com
13.	Footwear Design & Development Institute	Hyderabad	9415000139	www.fddiindia.com

**Top Law Colleges allover India
Law Courses (B.Sc. LLB, BBA LLM, B.Com
LLB, BA LLB, BSW LLB, BLS LLB)**

- GNLU – Gujarat National Law University, Gandhinagar
- National Law School of India University, Bangalore
- National Law University, Delhi
- National Academy of Legal Study & Research (NALSAR) University of Law, Hyderabad
- The West Bengal National University of Juridical Sciences, Kolkata
- National Law University, Jodhpur
- Rajiv Gandhi National University of Law, Patiala
- National Law Institute University, Bhopal
- Hidayatullah National Law University, Raipur
- Dr. Ram Manohar Lohiya National Law University, Lucknow
- National Law University Odisha, Cuttack
- Dharmashastra National Law University, Jabalpur
- Maharashtra National Law University, Mumbai
- Maharashtra National Law University, Nagpur
- Maharashtra National Law University, Aurangabad
- Chanakya National Law University, Patna
- National University of Advanced Legal Studies, Kochi
- National University of Study & Research in Law, Ranchi
- National Law University & Judicial Academy, Assam
- Damodaram Sanjivayya National Law University (DSNLU) Visakhapatnam
- The Tamil Nadu National Law School, Tiruchirapalli
- Himachal Pradesh National Law University, Shimla
- Dr B R Ambedkar National Law University Sonapat, Haryana
- National Law University and Judicial Academy (NLUJA), Guwahati

To get admission in these 24 Law Universities you need to appear for CLAT (Common Law Admission Test) Exam For more details Check - www.clat.ac.in or www.mrgoks.com

शिवकृपा, टेलिफोन अेक्षयेन्ठ,
अर्धनीनी पाण्ण, गांधी रोड,
ओपा पोर्ट, देवभूमि द्वारका.

એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રી/ડિપ્લોમા અને ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમનું કટ ઓફ લીસ્ટ

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
Degree Engineering Courses													
1	DAIICT, Gandhinagar	B.Tech(ICT)	102079-10933NN	54	99.7793	1709	95.3476	1619	95.5615	177	99.4069	75	99.7153
2	DAIICT, Gandhinagar	Info&Comm	102079-10934NN	140	99.5067	2326	93.8797	11951	69.5835	562	98.3633	183	99.3917
3	DAIICT, Gandhinagar	Maths Comput	102079-10987NN	151	99.4752	657	98.1192	11782	70.0443	420	98.6915	194	99.3370
4	DDU (GIA), NADIAD	Computer	102086-10004NN	305	98.9892	2244	94.0350	17898	52.6862	740	97.9095	364	98.8236
5	NIRMA Uni, ABAD	CompSc	102113-10912NN	350	98.8757	4185	89.4365	26660	21.4031	1366	96.2449	434	98.6546
6	MSU, BARODA	CompSc	102085-10912NN	460	98.5798	3560	90.9855	9163	76.9218	1291	96.4269	641	98.1515
7	LDCE, ABAD	Computer	102120-10004NN	576	98.3393	2856	92.6284	13844	64.3004	1476	95.9509	716	97.9729
8	DDU (SFI), NADIAD	Computer	102087-10004NN	615	98.2199	5541	86.0101	-----	-----	1701	95.3525	703	98.0089
9	BVM (GIA), VVNAGAR	Computer	102068-10004NN	812	97.6956	4537	88.5191	19727	47.0553	1836	95.0317	929	97.3564
10	MSU, BARODA	Chemical	102085-10032NN	866	97.5310	3189	91.8199	15639	59.2116	1711	95.3466	1320	96.3663
11	LDCE, ABAD	IT	102120-10017NN	1025	97.1024	3523	91.0605	17364	54.2532	1820	95.0703	1151	96.7512
12	VGEC, ABAD	Computer	102188-10004NN	1293	96.4268	4790	87.8684	26996	18.6476	2296	93.9368	1475	95.9509
13	DDU (SFI), NADIAD	IT	102087-10017NN	1399	96.1538	7711	80.7413	-----	-----	3062	92.1499	1571	95.7217
14	SEAS, AU, ABAD	CompSc	102160-10912NN	1423	96.0749	9655	75.7428	-----	-----	5409	86.3386	1792	95.1548
15	VGEC, ABAD	IT	102188-10017NN	1457	96.0058	5232	86.7516	26626	21.6396	2580	93.2982	1533	95.8296
16	PDPU, Raisan	Computer	102141-10004NN	1764	95.2155	7597	81.0512	-----	-----	5125	87.0180	2434	93.6509
17	BVM (SFI), VVNAGAR	IT	102069-10017NN	2041	94.5381	8044	79.8525	-----	-----	3698	90.6075	2402	93.7146
18	NIRMA Uni, ABAD	EC	102113-10925NN	2099	94.3603	18591	50.5374	-----	-----	9769	75.4747	3106.5	92.0223
19	MSU, BARODA	Mech	102085-10022NN	2234	94.0520	10215	74.3413	24351	32.2047	4267	89.2192	3320	91.5262
20	DDU (GIA), NADIAD	Chemical	102086-10032NN	2275	93.9830	7926	80.1562	-----	-----	3146	91.9377	2575	93.3174
21	GCET, VVNAGAR	Computer	102088-10004NN	2280	93.9612	11494	70.7790	-----	-----	4570	88.4626	2466	93.5784
22	GEC, GNAGAR	Computer	102102-10004NN	2314	93.9086	7619	80.9951	-----	-----	3547	91.0075	2483	93.5334
23	PDPU, Raisan	Info&Comm	102141-10934NN	2584	93.2890	7764	80.6116	-----	-----	7494	81.3398	3168	91.8742
24	GEC, GNAGAR	IT	102102-10017NN	2632	93.1726	8108	79.6481	-----	-----	3828	90.3103	2888	92.5734
25	CPIT, CHANGA	Computer	102073-10004NN	2709	92.9810	12746	67.3027	-----	-----	5857	85.2688	3109	92.0151
26	NIRMA Uni, ABAD	Mech	102113-10022NN	2806	92.7425	9784	75.4146	-----	-----	8241	79.2941	5043.5	87.2184
27	LDCE, ABAD	Chemical	102120-10032NN	2956	92.4006	10756	72.8998	-----	-----	4228	89.3151	3433	91.2679
28	NIRMA Uni, ABAD	Chemical	102113-10032NN	3029	92.2227	19951	46.3950	-----	-----	8286	79.1539	3865	90.2220
29	CPIT, CHANGA	CompSc - EA	102073-10972NN	3042	92.1999	15227	60.4052	-----	-----	7293	81.8704	3246	91.6849
30	SCET, SURAT	Computer	102158-10004NN	3153	91.9190	15194	60.4817	-----	-----	6897	82.7887	3474	91.1866
31	GCET, VVNAGAR	IT	102088-10017NN	3212	91.7655	12200	68.8196	-----	-----	6411	83.9848	3308	91.5592
32	LDCE, ABAD	Mech	102120-10022NN	3215	91.7578	9991.5	74.8928	24351	32.2047	5228	86.7560	4029	89.8209
33	DDU (GIA), NADIAD	EC	102086-10925NN	3509	91.0994	22336	38.9494	-----	-----	8615	78.4235	4918	87.5603
34	MSU, BARODA	Electrical	102085-10013NN	3609	90.8744	8070	79.7588	18756	50.0145	6090	84.7161	4919	87.5564
35	LDCE, ABAD	EC	102120-10925NN	3759	90.4659	15410	59.8669	-----	-----	8114	79.6407	4968	87.4128
36	SCET, SURAT	IT	102158-10017NN	3803	90.3581	19539	47.6238	-----	-----	7933	80.1256	4091	89.6655
37	MSU, BARODA	ELCE	102085-10073NN	3807	90.3541	9587	75.8720	-----	-----	10509	73.5850	5573	85.9308
38	CPIT, CHANGA	IT	102073-10017NN	3837	90.2923	19845	46.6915	-----	-----	9517	76.0499	4024	89.8416
39	DPIATR, Changa	CompSc	102078-10912NN	4082	89.6873	17530	53.8100	-----	-----	10377	73.9527	4568	88.4675
40	DPIATR, Changa	Computer	102078-10004NN	4230	89.3105	21055	43.0143	-----	-----	9173	76.8940	4526	88.5546
41	LDCE, ABAD	Civil	102120-10003NN	4534	88.5243	9399	76.3645	12875	66.9595	7976	80.0140	6100	84.7006
42	DPIATR, Changa	IT	102078-10017NN	4629	88.2898	23536	35.0973	-----	-----	10582	73.3858	4749	87.9390
43	GEC, BhNAGAR	Computer	102094-10004NN	4763	87.9096	16397	57.2265	-----	-----	6524	83.6943	5569	85.9459
44	LJIET, ABAD	Computer	102123-10004NN	4886	87.6398	12845	67.0333	-----	-----	9982	74.9300	5315	86.5742
45	VVP, RAJKOT	Computer	102183-10004NN	4890	87.6294	15867	58.6170	-----	-----	9822	75.3191	5379	86.4258

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
46	ADIT, KARMSAD	Computer	102052-10004NN	4966	87.4128	24074	33.2169	-----	-----	9836	75.2880	5124	87.0181
47	LDCE, ABAD	Electrical	102120-10013NN	5007	87.3039	12244	68.7078	18378	51.2032	8052	79.8334	6640	83.4697
48	Adani, Ahmedabad	Info&Comm	102053-10934NN	5213	86.7982	13292	65.8548	-----	-----	21093	42.8612	7314	81.8158
49	SVPIIT, VASAD	Computer	102157-10004NN	5274	86.6647	11762	70.0863	-----	-----	10337	74.0081	6395	84.0177
50	VGEC, ABAD	Chemical	102188-10032NN	5381	86.4241	14845	61.3875	-----	-----	7811	80.4879	6032	84.8654
51	BVM (GIA), VVNAGAR	Mech	102068-10022NN	5444	86.2522	12376	68.3270	-----	-----	9107	77.0756	6835	82.9259
52	PDPU, Raisan	EC	102141-10925NN	5456	86.2291	18333	51.3198	-----	-----	-----	-----	7828	80.4356
53	LJIET, ABAD	IT	102123-10017NN	5537	86.0212	11362	71.1212	-----	-----	10489	73.6391	5754	85.5472
54	GEC, RAJKOT	Computer	102101-10004NN	5841	85.3112	19809	46.7467	-----	-----	7980	80.0067	6702	83.2741
55	DDU (SFI), NADIAD	Chemical	102087-10032NN	5859	85.2653	18111	52.0132	-----	-----	11529.5	70.7016	6502	83.7669
56	NIRMA Uni, ABAD	Electrical	102113-10013NN	5915	85.1378	14751	61.6506	-----	-----	20428	44.9592	18131	51.9814
57	ADIT, KARMSAD	IT	102052-10017NN	6063	84.7836	-----	-----	-----	-----	13525	65.2168	6532	83.6836
58	PDPU, Raisan	Petroleum Eng	102141-10993NN	6272	84.2897	17041	55.3222	-----	-----	24776	30.5237	9515	76.0536
59	MSU, BARODA	Civil	102085-10003NN	6486	83.8056	10951	72.3302	18746	50.0525	9726	75.5531	9133	77.0026
60	VGEC, ABAD	Mech	102188-10022NN	6542	83.6713	12189.5	68.8797	-----	-----	8973	77.4164	8468	78.7735
61	GEC, BhNAGAR	IT	102094-10017NN	6673	83.3521	17792	52.9922	-----	-----	8586	78.4722	7279	81.8878
62	PDPU, Raisan	Chemical	102141-10032NN	7187	82.0971	22910	37.0895	-----	-----	-----	-----	11124	71.8554
63	GEC, BHARUCH	Chemical	102093-10032NN	7366	81.6575	13353	65.7004	-----	-----	9772	75.4610	8897	77.6188
64	VGEC, ABAD	EC	102188-10925NN	7495	81.3398	26812	20.2919	-----	-----	12336	68.4409	9317	76.5423
65	BVM (GIA), VVNAGAR	Electrical	102068-10013NN	7608	81.0253	13861	64.2398	24760	30.5926	11063	72.0311	9243	76.7157
66	BVM (SFI), VVNAGAR	Mech	102069-10022NN	7734	80.6830	21674	41.0133	-----	-----	17674	53.3786	9350	76.4706
67	VVP, RAJKOT	IT	102183-10017NN	7736	80.6733	24425	31.9659	-----	-----	15765	58.9178	8369	79.0042
68	DDU (SFI), NADIAD	EC	102087-10925NN	7886	80.2512	-----	-----	-----	-----	18800	49.8713	12211	68.7918
69	VGEC, ABAD	Civil	102188-10003NN	7912	80.1814	12563	67.8049	14709	61.7711	10739	72.9319	10064	74.7341
70	SVPIIT, VASAD	IT	102157-10017NN	8525	78.6396	-----	-----	-----	-----	15853	58.6586	9230	76.7459
71	LDCE, ABAD	Auto	102120-10027NN	8672	78.2354	25228	28.6670	-----	-----	16086	58.0169	12557	67.8368
72	NIRMA Uni, ABAD	Civil	102113-10003NN	8751.5	77.9999	14471	62.4609	-----	-----	20724	44.0635	13734	64.6377
73	LJIET, ABAD	Info&Comm	102123-10934NN	8825	77.8121	19489	47.8009	-----	-----	17070	55.2253	9710	75.5909
74	LDRP, GNAGAR	Computer	102121-10004NN	8831	77.8067	23066	36.5566	-----	-----	22641	38.0211	10434	73.7901
75	SSASIT, SURAT	Computer	102173-10004NN	9113	77.0445	-----	-----	-----	-----	18662	50.3112	9700	75.5942
76	NIRMA Uni, ABAD	IC	102113-10935NN	9189	76.8513	-----	-----	-----	-----	-----	-----	14272.5	63.0320
77	IAR, Gandhinagar	Computer	102077-10004NN	9221	76.7666	19172	48.7993	-----	-----	22798	37.4622	10746	72.9235
78	LDCE, ABAD	IC	102120-10935NN	9292	76.6138	25465	27.6206	-----	-----	16869	55.8443	10741	72.9285
79	VGEC, ABAD	Electrical	102188-10013NN	9580	75.8945	16405	57.2098	-----	-----	12570	67.7850	11677	70.3287
80	LEC, MORBI	IT	102122-10017NN	9682	75.6456	21588	41.2774	-----	-----	11593	70.5231	10483	73.6498
81	GEC, SURAT	Mech	102081-10022NN	9889	75.1479	-----	-----	-----	-----	14284	63.0119	10943	72.3491
82	DDU (GIA), NADIAD	IC	102086-10935NN	9951	74.9624	-----	-----	-----	-----	20079	45.9870	11547	70.6618
83	GEC, PATAN	CompSc	102100-10912NN	10101	74.6428	25783	26.1002	-----	-----	16141	57.8801	11459	70.8596
84	IITRAM, ABAD	Mech	102112-10022NN	10220	74.3290	24123	33.0434	-----	-----	24060	33.2613	14207	63.2327
85	PDPU, Raisan	Mech	102141-10022NN	10246	74.2659	16727	56.2185	-----	-----	-----	-----	17455	53.9831
86	GEC, MODASA	Computer	102098-10004NN	10293	74.1321	27269.3	14.7653	-----	-----	14365	62.7774	12715	67.3864
87	LDRP, GNAGAR	IT	102121-10017NN	10678	73.0800	20833	43.7273	-----	-----	24961	29.8237	11905	69.7051
88	DDU (GIA), NADIAD	Civil	102086-10003NN	10707	73.0151	14954	61.1041	23145	36.3309	15068	60.8081	12646	67.5533
89	INDUS Uni., ABAD	Computer	102111-10004NN	10964	72.3048	-----	-----	-----	-----	-----	-----	12965	66.7130
90	CKPCET, SURAT	Computer	102070-10004NN	10990.5	72.2247	-----	-----	-----	-----	19243	48.5891	12781	67.2390
91	SSEC, BhNAGAR	IT	102165-10017NN	11051	72.0729	-----	-----	-----	-----	14809	61.4779	12089	69.1522

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21

Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
92	BVM (GIA), VVNAGAR	Civil	102068-10003NN	11063	72.0311	17485	53.9160	21771	40.7319	15005	60.9747	12990	66.6394
93	LDCE, ABAD	Environment	102120-10016NN	11099	71.9165	22761	37.5668	-----	-----	20870	43.6134	15550	59.4636
94	NLIJET, Abad	CompSc (AI Mach	102189-10973NN	11175	71.7097	27334	11.8267	-----	-----	-----	-----	14210	63.2315
95	GEC, DAHOD	Computer	102096-10004NN	11383	71.0619	23535.5	35.1008	-----	-----	17184	54.8813	13806	64.4335
96	GEC, SURAT	Electrical	102081-10013NN	11456	70.8643	26871	19.8412	25098	29.2034	17685	53.3489	15397	59.9036
97	GEC, SURAT	Civil	102081-10003NN	11776.5	70.0650	25241	28.6402	16536	56.7617	16908	55.7223	14950	61.1238
98	GEC, MODASA	IT	102098-10017NN	12160	68.9595	-----	-----	-----	-----	16272	57.5581	13528.5	65.2101
99	INDUS Uni., ABAD	CompSc	102111-10912NN	12197	68.8360	-----	-----	-----	-----	-----	-----	15161	60.5681
100	RNGPIT, Isroli	CompSc	102146-10912NN	12240	68.7159	17865	52.7526	-----	-----	17923	52.6126	14316	62.9126
101	BVM (GIA), VVNAGAR	ELCE	102068-10073NN	12305	68.5050	-----	-----	-----	-----	20574	44.5095	16546	56.7288
102	SPEC, Linch	Computer	102148-10004NN	12677	67.4658	-----	-----	-----	-----	-----	-----	15836	58.6750
103	GEC, RAJKOT	Mech	102101-10022NN	12985	66.6542	-----	-----	-----	-----	17487	53.9160	15054	60.8376
104	INDUS Uni., ABAD	IT	102111-10017NN	13023	66.5587	-----	-----	-----	-----	-----	-----	14397	62.6929
105	GIT, G.NAGAR	Computer	102089-10004NN	13058	66.4877	25783	26.1002	-----	-----	23681	34.5930	15980	58.3131
106	SEAS, AU, ABAD	Mech	102160-10022NN	13316	65.7927	-----	-----	-----	-----	-----	-----	15166	60.5302
107	BIT,VADODAR	CompSc	102064-10912NN	13515	65.2498	-----	-----	-----	-----	-----	-----	15773	58.9021
108	GEC, SURAT	EC	102081-10925NN	13739	64.6229	-----	-----	-----	-----	23443	35.3515	17116	55.0789
109	GEC, GNAGAR	EC	102102-10925NN	13848	64.2878	-----	-----	-----	-----	19906	46.5317	16409	57.1910
110	GEC, VALSAD	Chemical	102103-10032NN	13896	64.1499	-----	-----	-----	-----	21034	43.0897	17577	53.6749
111	AIT, ABAD	Computer	102055-10004NN	14001	63.8189	-----	-----	-----	-----	-----	-----	16184	57.7746
112	GEC, BhnAGAR	Civil	102094-10003NN	14447	62.5295	-----	-----	-----	-----	19132	48.9361	19893	46.5427
113	DARSHAN, RAJKOT	Computer	102076-10004NN	14472	62.4609	-----	-----	-----	-----	-----	-----	16303	57.4796
114	SEAS, AU, ABAD	Chemical	102160-10032NN	15133	60.6311	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
115	MSU, BARODA	Met. Mat. Eng.	102085-10942NN	15263	60.3132	-----	-----	-----	-----	-----	-----	20559	44.5718
116	GSFCU, Vadodara	CompSc	102163-10912NN	15353	60.0702	-----	-----	-----	-----	-----	-----	21244.5	42.3829
117	IAR, Gandhinagar	IT	102077-10017NN	15412.5	59.8452	24065	33.2536	-----	-----	-----	-----	18455	50.9956
118	VGEC, ABAD	IC	102188-10935NN	16051	58.1286	-----	-----	-----	-----	26698	21.1027	18046	52.2260
119	GEC, RAJKOT	Civil	102101-10003NN	16098	57.9845	-----	-----	-----	-----	19321	48.3145	18788	49.9028
120	LDCE, ABAD	Bio-Med	102120-10638NN	16330	57.4035	-----	-----	-----	-----	-----	-----	19537	47.6332
121	LEC, MORBI	Chemical	102122-10032NN	16541	56.7508	-----	-----	-----	-----	24698	30.8191	19790	46.8321
122	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Computer	102139-10004NN	16630	56.5188	-----	-----	-----	-----	-----	-----	18228	51.6738
123	IITRAM, ABAD	Electrical	102112-10013NN	16823	55.9659	-----	-----	-----	-----	-----	-----	23215	36.0666
124	AIT, ABAD	IT	102055-10017NN	17056	55.2929	-----	-----	-----	-----	-----	-----	18757	50.0107
125	GIDCDEC, NAVSARI	Computer	102092-10004NN	17303	54.4722	-----	-----	-----	-----	21955	40.0670	19294	48.3896
126	GIT, G.NAGAR	IT	102089-10017NN	17477	53.9340	-----	-----	-----	-----	-----	-----	20921	43.4290
127	NLIJET, Abad	IT	102189-10017NN	18252	51.5802	-----	-----	-----	-----	-----	-----	21146	42.7076
128	BVM (SFI), VVNAGAR	EC	102069-10925NN	18435	51.0388	-----	-----	-----	-----	-----	-----	24997	29.6722
129	GEC, VALSAD	Electrical	102103-10013NN	18515.5	50.7465	-----	-----	24835	30.2567	23833	34.0298	-----	-----
130	DDU (SFI), NADIAD	IC	102087-10935NN	18897	49.5873	-----	-----	-----	-----	-----	-----	19531	47.6536
131	PIET, VAGHODIA	CompSc	102142-10912NN	18974	49.3635	-----	-----	-----	-----	-----	-----	27151	16.9872
132	Aditya, Abad	Computer	102054-10004NN	19476	47.8391	-----	-----	-----	-----	50052	41.1804	21583	41.2811
133	MBPIT, VVNAGAR	IT	102127-10017NN	19559	47.5642	-----	-----	-----	-----	-----	-----	22272	39.1573
134	SSNPITR, Umrakh	CompSc	102172-10912NN	19561	47.5538	-----	-----	-----	-----	-----	-----	22077	39.7405
135	NAVACHNA, Vadodara	CompSc	102162-10912NN	19827	46.7216	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
136	GEC, BHARUCH	Civil	102093-10003NN	20455	44.8733	-----	-----	24831	30.2993	-----	-----	25531	27.3693
137	GEC, BHUJ	Chemical	102095-10032NN	20707	44.1161	-----	-----	-----	-----	27215	15.9422	22840	37.2965

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
138	SALITER, Abad	Computer	102152-10004NN	20797	43.8259	-----	-----	-----	-----	-----	-----	22722	37.7316
139	PDPU, Raisan	Electrical	102141-10013NN	21236	42.4357	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
140	GEC, RAJKOT	Electrical - EA	102101-10979NN	21570	41.3151	-----	-----	-----	-----	26347	23.5004	-----	-----
141	GEC, VALSAD	Civil	102103-10003NN	21586.5	41.2811	-----	-----	24243	32.6140	-----	-----	-----	-----
142	BIT, VADODAR	IT - EA	102064-10981NN	22620	38.0662	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
143	GCET, VVNAGAR	Chemical	102088-10032NN	23235	35.9797	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
144	MBPIT, VVNAGAR	Computer	102127-10004NN	23342	35.6237	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
145	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	IT	102139-10017NN	24045	33.3301	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
146	SalETI, Abad	IT	102151-10017NN	24245	32.6113	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
147	SPEC, Linch	IT	102148-10017NN	24412	31.9963	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
148	DDU (SFI), NADIAD	Mech	102087-10022NN	24711	30.7829	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
149	GEC, VALSAD	Mech	102103-10022NN	25399	27.9698	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
150	GEC, PATAN	Civil	102100-10003NN	25600	26.9634	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
151	GEC, BHARUCH	Mech	102093-10022NN	26607	21.8725	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
152	GEC, BhnAGAR	Mech	102094-10022NN	27127	17.2571	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
153	LEC, MORBI	Mech	102122-10022NN	27315.5	13.2782	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
154	CGPIT, TARSADI	Computer	102074-10004NN	50030	46.8480	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
155	Aadishwar, Bhoyan	AI	102181-10959NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
156	Aadishwar, Bhoyan	Auto	102181-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
157	Aadishwar, Bhoyan	Block Chain	102181-10963NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
158	Aadishwar, Bhoyan	Chemical	102181-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
159	Aadishwar, Bhoyan	Civil	102181-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
160	Aadishwar, Bhoyan	Cloud Tech Inf Sec	102181-10965NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
161	Aadishwar, Bhoyan	Computer	102181-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
162	Aadishwar, Bhoyan	Data Sci.	102181-10976NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
163	Aadishwar, Bhoyan	EC	102181-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
164	Aadishwar, Bhoyan	Electrical	102181-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
165	Aadishwar, Bhoyan	Env. Eng.	102181-10992NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
166	Aadishwar, Bhoyan	IT	102181-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
167	Aadishwar, Bhoyan	Mech	102181-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
168	Aadishwar, Bhoyan	Mobile App	102181-10989NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
169	Adani, Ahmedabad	Civil Infra.	102053-10905NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
170	Adani, Ahmedabad	Electrical	102053-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
171	ADIT, KARMSAD	Auto	102052-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
172	ADIT, KARMSAD	Civil	102052-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
173	ADIT, KARMSAD	EC	102052-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
174	ADIT, KARMSAD	Electrical	102052-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
175	ADIT, KARMSAD	FoodTech	102052-10932NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
176	ADIT, KARMSAD	Mech	102052-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
177	Aditya, Abad	Aero	102054-10901NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
178	Aditya, Abad	Chemical	102054-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
179	Aditya, Abad	Civil	102054-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
180	Aditya, Abad	Electrical	102054-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
181	Aditya, Abad	IT	102054-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
182	Aditya, Abad	Mech	102054-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
183	Agrawal, Navsari	Chemical	102149-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
184	Agrawal, Navsari	Civil	102149-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
185	Agrawal, Navsari	Computer	102149-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
186	Agrawal, Navsari	Electrical	102149-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
187	Agrawal, Navsari	Mech	102149-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
188	AIT, ABAD	Auto	102055-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
189	AIT, ABAD	Civil	102055-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
190	AIT, ABAD	EC	102055-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
191	AIT, ABAD	Electrical	102055-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
192	AIT, ABAD	Mech	102055-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
193	ALPHA, KALOL	Civil	102056-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
194	ALPHA, KALOL	Computer	102056-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
195	ALPHA, KALOL	EC	102056-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
196	ALPHA, KALOL	Electrical	102056-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
197	ALPHA, KALOL	IT	102056-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
198	ALPHA, KALOL	Mech	102056-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
199	AMIRAJ, SANAND	Civil	102057-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
200	AMIRAJ, SANAND	CompSc	102057-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
201	AMIRAJ, SANAND	Electrical	102057-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
202	AMIRAJ, SANAND	Mech	102057-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
203	ApolloET, Abad	AI Data Sci - EA	102058-10960NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
204	ApolloET, Abad	Computer	102058-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
205	ApolloET, Abad	IT	102058-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
206	ApolloET, Abad	Mech	102058-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
207	Arrdehta, Khedbrahm	Civil	102059-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
208	Arrdehta, Khedbrahm	Computer	102059-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
209	Arrdehta, Khedbrahm	EC	102059-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
210	Arrdehta, Khedbrahm	Electrical	102059-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
211	Arrdehta, Khedbrahm	Mech	102059-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
212	ATMIYA, RAJKOT	AI Data Sci - EA	102061-10960NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
213	ATMIYA, RAJKOT	Auto Robot - EA	102061-10962NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
214	ATMIYA, RAJKOT	Civil	102061-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
215	ATMIYA, RAJKOT	Computer	102061-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
216	ATMIYA, RAJKOT	EC	102061-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
217	ATMIYA, RAJKOT	Electrical	102061-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
218	ATMIYA, RAJKOT	IT	102061-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
219	ATMIYA, RAJKOT	Mech	102061-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
220	BAIT, Surat	Aero	102066-10901NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
221	BAIT, Surat	Chemical	102066-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
222	BAIT, Surat	Computer	102066-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
223	BAIT, Surat	Nano	102066-10946NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
224	BAIT, Surat	Robotics	102066-10952NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
225	BALAJI, MAKHIYALA	Civil	102065-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
226	BALAJI, MAKHIYALA	Computer	102065-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
227	BALAJI, MAKHIYALA	Electrical	102065-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
228	BALAJI, MAKHIYALA	Mech	102065-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
229	BHGARDI, Rajkot	Civil	102063-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
230	BHGARDI, Rajkot	CompSc	102063-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
231	BHGARDI, Rajkot	Computer	102063-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
232	BHGARDI, Rajkot	Electrical	102063-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
233	BHGARDI, Rajkot	IT	102063-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
234	BHGARDI, Rajkot	Mech	102063-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
235	BIT,VADODAR	Civil	102064-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
236	BIT,VADODAR	EC	102064-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
237	BIT,VADODAR	Electrical	102064-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
238	BIT,VADODAR	Mech	102064-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
239	BMCET, SUART	Auto	102067-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
240	BMCET, SUART	Civil	102067-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
241	BMCET, SUART	Computer	102067-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
242	BMCET, SUART	EC	102067-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
243	BMCET, SUART	ELCE	102067-10073NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
244	BMCET, SUART	Mech	102067-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
245	BVM (GIA), VVNAGAR	Prod	102068-10039NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
246	BVM (SFI), VVNAGAR	Prod	102069-10039NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
247	CGPIT, TARSADI	AI Data Sci - EA	102074-10960NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
248	CGPIT, TARSADI	Auto	102074-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
249	CGPIT, TARSADI	Chemical	102074-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
250	CGPIT, TARSADI	Civil	102074-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
251	CGPIT, TARSADI	Cyber Secu - EA	102074-10975NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
252	CGPIT, TARSADI	EC	102074-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
253	CGPIT, TARSADI	Electrical	102074-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
254	CGPIT, TARSADI	Info&Comm	102074-10934NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
255	CGPIT, TARSADI	IT	102074-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
256	CGPIT, TARSADI	Mech	102074-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
257	CGPIT, TARSADI	Mecha - EA	102074-10988NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
258	CIPET, AHMEDABAD	Manufact	102072-10936NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
259	CIPET, AHMEDABAD	PlasticEngg	102072-10950NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
260	CKPCET, SURAT	Civil	102070-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
261	CKPCET, SURAT	EC	102070-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
262	CKPCET, SURAT	Electrical	102070-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
263	CKPCET, SURAT	Mech	102070-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
264	CPIT, CHANGA	Civil	102073-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
265	CPIT, CHANGA	EC	102073-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
266	CPIT, CHANGA	Electrical	102073-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
267	CPIT, CHANGA	Mech	102073-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
268	CUSHAH, WADHWAN	Civil	102071-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
269	CUSHAH, WADHWAN	Computer	102071-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
270	CUSHAH, WADHWAN	Electrical	102071-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
271	CUSHAH, WADHWAN	Mech	102071-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
272	DADET, Khatraj	Civil	102075-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
273	DADET, Khatraj	Computer	102075-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
274	DADET, Khatraj	Mech	102075-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
275	DARSHAN, RAJKOT	Civil	102076-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
276	DARSHAN, RAJKOT	EC	102076-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
277	DARSHAN, RAJKOT	Electrical	102076-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
278	DARSHAN, RAJKOT	Mech	102076-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
279	EC, TUWA	Civil	102084-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
280	EC, TUWA	Computer	102084-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
281	EC, TUWA	Electrical	102084-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
282	EC, TUWA	Mech	102084-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
283	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	Comp(CyberSec)	102090-10916NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
284	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	CompSc (Big Data)	102090-10913NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
285	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	CompSc (Cloud)	102090-10914NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
286	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	Info&Comm	102090-10934NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
287	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Auto	102091-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
288	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Bio-Med	102091-10638NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
289	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Civil	102091-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
290	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Comp(AI)	102091-10909NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
291	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Computer	102091-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
292	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Electrical	102091-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
293	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	IT	102091-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
294	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Marine	102091-10937NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
295	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Mech	102091-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
296	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Mecha	102091-10041NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
297	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	PetroChem	102091-10948NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
298	GCET, VVNAGAR	Civil	102088-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
299	GCET, VVNAGAR	EC	102088-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
300	GCET, VVNAGAR	Electrical	102088-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
301	GCET, VVNAGAR	Mech	102088-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
302	GCET, VVNAGAR	Mecha	102088-10041NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
303	GEC, BHARUCH	EC	102093-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
304	GEC, BHARUCH	Electrical	102093-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
305	GEC, BhnAGAR	EC	102094-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
306	GEC, BHUJ	Civil	102095-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
307	GEC, BHUJ	Electrical	102095-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
308	GEC, BHUJ	Environment	102095-10016NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
309	GEC, BHUJ	Mech	102095-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
310	GEC, BHUJ	Mining	102095-10756NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
311	GEC, DAHOD	Civil	102096-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
312	GEC, DAHOD	EC	102096-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
313	GEC, DAHOD	Electrical	102096-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
314	GEC, DAHOD	Mech	102096-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
315	GEC, GNAGAR	Bio-Med	102102-10638NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
316	GEC, GNAGAR	IC	102102-10935NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
317	GEC, GNAGAR	Met	102102-10944NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
318	GEC, GODHRA	Civil	102097-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
319	GEC, GODHRA	Electrical	102097-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
320	GEC, GODHRA	Mech	102097-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
321	GEC, MODASA	Auto	102098-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21

Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
322	GEC, MODASA	Civil	102098-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
323	GEC, MODASA	EC	102098-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
324	GEC, MODASA	Electrical	102098-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
325	GEC, MODASA	Mech	102098-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
326	GEC, PALANPUR	Civil	102099-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
327	GEC, PALANPUR	Electrical	102099-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
328	GEC, PALANPUR	Mech	102099-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
329	GEC, PALANPUR	Mining	102099-10756NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
330	GEC, PATAN	EC	102100-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
331	GEC, PATAN	Electrical	102100-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
332	GEC, PATAN	Mech	102100-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
333	GEC, RAJKOT	Auto	102101-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
334	GEC, RAJKOT	EC	102101-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
335	GEC, RAJKOT	IC	102101-10935NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
336	GEC, SURAT	Environment	102081-10016NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
337	GEC, VALSAD	Environment	102103-10016NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
338	GIDCDEC, NAVSARI	Auto	102092-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
339	GIDCDEC, NAVSARI	Civil	102092-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
340	GIDCDEC, NAVSARI	Electrical	102092-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
341	GIDCDEC, NAVSARI	Mech	102092-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
342	GIT, G.NAGAR	Civil	102089-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
343	GIT, G.NAGAR	EC	102089-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
344	GIT, G.NAGAR	Electrical	102089-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
345	GIT, G.NAGAR	Mech	102089-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
346	GPERI, Mevad	Civil	102106-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
347	GPERI, Mevad	Computer	102106-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
348	GPERI, Mevad	Electrical	102106-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
349	GPERI, Mevad	Mech	102106-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
350	GROWMORE, Berna	Civil	102104-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
351	GROWMORE, Berna	Computer	102104-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
352	GROWMORE, Berna	Electrical	102104-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
353	GROWMORE, Berna	IT	102104-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
354	GROWMORE, Berna	Mech	102104-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
355	GSFCU, Vadodara	Chemical	102163-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
356	GSFCU, Vadodara	FireSafety	102163-10931NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
357	GSFCU, Vadodara	Mech	102163-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
358	Gyanmanjari, Bhavnagar	Civil	102107-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
359	Gyanmanjari, Bhavnagar	Computer	102107-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
360	Gyanmanjari, Bhavnagar	IT	102107-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
361	Gyanmanjari, Bhavnagar	Mech	102107-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
362	Hansaba, Patan	Civil	102108-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
363	Hansaba, Patan	Computer	102108-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
364	Hansaba, Patan	EC	102108-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
365	Hansaba, Patan	Electrical	102108-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
366	Hansaba, Patan	Mech	102108-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
367	HGCE-ABAD	Auto	102109-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
368	HGCE-ABAD	Civil	102109-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
369	HGCE-ABAD	Computer	102109-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
370	HGCE-ABAD	EC	102109-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
371	HGCE-ABAD	Electrical	102109-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
372	HGCE-ABAD	IT - EA	102109-10981NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
373	HGCE-ABAD	Mech	102109-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
374	HJD, KERA	Civil	102110-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
375	HJD, KERA	CompSc	102110-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
376	HJD, KERA	Electrical	102110-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
377	HJD, KERA	Mech	102110-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
378	IAR, Gandhinagar	Bio-Tech	102077-10002NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
379	IAR, Gandhinagar	Chemical	102077-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
380	IAR, Gandhinagar	Elect&Electro	102077-10921NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
381	IAR, Gandhinagar	Info&Comm	102077-10934NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
382	IAR, Gandhinagar	Mech	102077-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
383	IJET, Dharmaj	Auto	102114-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
384	IJET, Dharmaj	Computer	102114-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
385	IJET, Dharmaj	Mech	102114-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
386	IITRAM, ABAD	Civil	102112-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
387	Indrashil, KADI	Ch-Biochem	102161-10903NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
388	Indrashil, KADI	CompSc	102161-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
389	Indrashil, KADI	Mech	102161-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
390	INDUS Uni., ABAD	Auto	102111-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
391	INDUS Uni., ABAD	Civil	102111-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
392	INDUS Uni., ABAD	EC	102111-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
393	INDUS Uni., ABAD	Electrical	102111-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
394	INDUS Uni., ABAD	Mech	102111-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
395	INDUS Uni., ABAD	Metal. Eng.	102111-10943NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
396	ITM Voca, Vadodara	Civil(Cons-Man)	102116-10906NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
397	ITM Voca, Vadodara	Comp(Cloud-IS)	102116-10910NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
398	ITM Voca, Vadodara	Comp(Data Sci)	102116-10970NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
399	ITM Voca, Vadodara	Mech(CAD)	102116-10938NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
400	ITM Voca, Vadodara	Mechatrol(IAR)	102116-10941NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
401	ITM, VADODARA	Auto	102115-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
402	ITM, VADODARA	Chemical	102115-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
403	ITM, VADODARA	Comp(CyberSec)	102115-10916NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
404	ITM, VADODARA	CompSc	102115-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
405	ITM, VADODARA	CompSc (AI)	102115-10974NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
406	ITM, VADODARA	IT	102115-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
407	ITM, VADODARA	Mech	102115-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
408	ITM, VADODARA	Mecha	102115-10041NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
409	JIVRAJMEHTA,ANAND	Civil	102080-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
410	JIVRAJMEHTA,ANAND	Computer	102080-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
411	JIVRAJMEHTA,ANAND	Electrical	102080-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
412	JIVRAJMEHTA,ANAND	IT	102080-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
413	JIVRAJMEHTA,ANAND	Mech	102080-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
414	JMSabva, BOTAD	Civil	102167-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
415	JMSabva, BOTAD	Computer	102167-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
416	JMSabva, BOTAD	Electrical	102167-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
417	JMSabva, BOTAD	Mech	102167-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
418	KIT, JAMNAGAR	Chemical	102190-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
419	KIT, JAMNAGAR	Civil	102190-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
420	KIT, JAMNAGAR	Computer	102190-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
421	KIT, JAMNAGAR	Mech	102190-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
422	KITRC, KALOL	Civil	102118-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
423	KITRC, KALOL	Computer	102118-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
424	KITRC, KALOL	EC (CSE)	102118-10924NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
425	KITRC, KALOL	Electrical	102118-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
426	KITRC, KALOL	IT	102118-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
427	KITRC, KALOL	Mech	102118-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
428	KJIET, SAVALI	Auto	102117-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
429	KJIET, SAVALI	Civil	102117-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
430	KJIET, SAVALI	Computer	102117-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
431	KJIET, SAVALI	EC	102117-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
432	KJIET, SAVALI	Electrical	102117-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
433	KJIET, SAVALI	IT	102117-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
434	KJIET, SAVALI	Mech	102117-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
435	KnowITE, Anand	Computer	102119-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
436	KnowITE, Anand	IT	102119-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
437	KnowITE, Anand	Mech	102119-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
438	LAXMI, VALSAD	Auto	102125-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
439	LAXMI, VALSAD	Civil	102125-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
440	LAXMI, VALSAD	CompSc	102125-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
441	LAXMI, VALSAD	EC	102125-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
442	LAXMI, VALSAD	Electrical	102125-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
443	LAXMI, VALSAD	IT	102125-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
444	LAXMI, VALSAD	Mech	102125-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
445	LCIT, BHANDU	Civil	102124-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
446	LCIT, BHANDU	CompSc	102124-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
447	LCIT, BHANDU	Electrical	102124-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
448	LCIT, BHANDU	Mech	102124-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
449	LDCE, ABAD	PlasticTech	102120-10951NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
450	LDCE, ABAD	Rubber	102120-10953NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
451	LDCE, ABAD	TextTech	102120-10956NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
452	LDRP, GNAGAR	Auto	102121-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
453	LDRP, GNAGAR	Civil	102121-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
454	LDRP, GNAGAR	EC	102121-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
455	LDRP, GNAGAR	Electrical	102121-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
456	LDRP, GNAGAR	Mech	102121-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
457	LEC, MORBI	Civil	102122-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
458	LEC, MORBI	Electrical	102122-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
459	LEC, MORBI	Industrial	102122-10732NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
460	LEC, MORBI	PowerElect	102122-10785NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
461	LEC, MORBI	Prod	102122-10039NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
462	LJIET, ABAD	Auto	102123-10027NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
463	LJIET, ABAD	Chemical	102123-10032NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
464	LJIET, ABAD	Civil	102123-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
465	LJIET, ABAD	EC	102123-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
466	LJIET, ABAD	IC	102123-10935NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
467	LJIET, ABAD	Mech	102123-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
468	LTIET, RAJKOT	Civil	102168-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
469	LTIET, RAJKOT	CompSc	102168-10912NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
470	LTIET, RAJKOT	Electrical	102168-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
471	LTIET, RAJKOT	Mech	102168-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
472	MEC, BESNA	Auto	102133-10027NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
473	MEC, BESNA	Civil	102133-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
474	MEC, BESNA	Computer	102133-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
475	MEC, BESNA	EC	102133-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
476	MEC, BESNA	Electrical	102133-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
477	MEC, BESNA	Mech	102133-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
478	MEFGI-FOE, Rajkot	Civil	102130-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
479	MEFGI-FOE, Rajkot	Computer	102130-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
480	MEFGI-FOE, Rajkot	Electrical	102130-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
481	MEFGI-FOE, Rajkot	IT	102130-10017NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
482	MEFGI-FOE, Rajkot	Mech	102130-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
483	MEFGI-FOT, Rajkot	Auto	102131-10027NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
484	MEFGI-FOT, Rajkot	Chemical	102131-10032NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
485	MEFGI-FOT, Rajkot	Civil	102131-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
486	MEFGI-FOT, Rajkot	Comp(AI)	102131-10909NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
487	MEFGI-FOT, Rajkot	Comp(Big Data)	102131-10967NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
488	MEFGI-FOT, Rajkot	Computer	102131-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
489	MEFGI-FOT, Rajkot	Electrical	102131-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
490	MEFGI-FOT, Rajkot	Info&Comm	102131-10934NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
491	MEFGI-FOT, Rajkot	Mech	102131-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
492	MGIT, NAVSARI	Civil	102128-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
493	MGIT, NAVSARI	Computer	102128-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
494	MGIT, NAVSARI	Electrical	102128-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
495	MGIT, NAVSARI	Mech	102128-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
496	MSCET, VESU	Auto	102129-10027NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
497	MSCET, VESU	Civil	102129-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
498	MSCET, VESU	Computer	102129-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
499	MSCET, VESU	Electrical	102129-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
500	MSCET, VESU	Mech	102129-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
501	MSU, BARODA	TextEngg	102085-10954NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
502	MSU, BARODA	TextProcess	102085-10955NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
503	MSU, BARODA	TextTech	102085-10956NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
504	MSU, BARODA	WaterMan	102085-10957NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
505	NAVRACHNA, Vadodara	Civil	102162-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
506	NAVRACHNA, Vadodara	Elect&Electro	102162-10921NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
507	NAVRACHNA, Vadodara	Mech	102162-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
508	Neotech, Vadodara	Civil	102135-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
509	Neotech, Vadodara	Computer	102135-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
510	Neotech, Vadodara	Electrical	102135-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
511	Neotech, Vadodara	Mech	102135-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
512	NOBEL, JUNAGADH	Civil	102136-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
513	NOBEL, JUNAGADH	CompSc	102136-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
514	NOBEL, JUNAGADH	Electrical	102136-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
515	NOBEL, JUNAGADH	IT	102136-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
516	NOBEL, JUNAGADH	Mech	102136-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
517	NSIT, Jetalpur	Auto	102134-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
518	NSIT, Jetalpur	Civil	102134-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
519	NSIT, Jetalpur	CompSc	102134-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
520	NSIT, Jetalpur	EC	102134-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
521	NSIT, Jetalpur	Electrical	102134-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
522	NSIT, Jetalpur	Mech	102134-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
523	OMECE, Junagadh	Chemical	102137-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
524	OMECE, Junagadh	Civil	102137-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
525	OMECE, Junagadh	Computer	102137-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
526	OMECE, Junagadh	Electrical	102137-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
527	OMECE, Junagadh	Mech	102137-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
528	OMIT, Shahera	Civil	102138-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
529	OMIT, Shahera	Computer	102138-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
530	OMIT, Shahera	EC	102138-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
531	OMIT, Shahera	Electrical	102138-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
532	OMIT, Shahera	Mech	102138-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
533	PACIFIC, SURAT	Chemical	102140-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
534	PACIFIC, SURAT	Civil	102140-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
535	PACIFIC, SURAT	Computer	102140-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
536	PACIFIC, SURAT	Electrical	102140-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
537	PACIFIC, SURAT	Mech	102140-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
538	PDPU, Raisan	Auto	102141-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
539	PDPU, Raisan	Civil	102141-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
540	PIET, VAGHODIA	Aero	102142-10901NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
541	PIET, VAGHODIA	Civil	102142-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
542	PIET, VAGHODIA	Comp(Big Data)	102142-10967NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
543	PIET, VAGHODIA	Comp(Cyber Sec)	102142-10969NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
544	PIET, VAGHODIA	Comp(Inter Things)	102142-10971NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
545	PIET, VAGHODIA	CompSc (AI)	102142-10974NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
546	PIET, VAGHODIA	EC	102142-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
547	PIET, VAGHODIA	Electrical	102142-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
548	PIET, VAGHODIA	IT	102142-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
549	PIET, VAGHODIA	Mech	102142-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
550	PIT, VAGHODIA	AgriEngg	102143-10028NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
551	PIT, VAGHODIA	Auto	102143-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
552	PIT, VAGHODIA	Bio-Med	102143-10638NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
553	PIT, VAGHODIA	Chemical	102143-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
554	PIT, VAGHODIA	Comp(Big Data)	102143-10967NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
555	PIT, VAGHODIA	Comp(Cyber Sec)	102143-10969NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
556	PIT, VAGHODIA	Comp(Inter Things)	102143-10971NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
557	PIT, VAGHODIA	CompSc	102143-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
558	PIT, VAGHODIA	CompSc (AI)	102143-10974NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
559	PIT, VAGHODIA	Dairy Tech.	102143-10918NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
560	PIT, VAGHODIA	Mecha	102143-10041NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
561	PIT, VAGHODIA	Petroleum Eng	102143-10993NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
562	PIT, VAGHODIA	Robotics	102143-10952NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
563	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Chemical	102139-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
564	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Civil	102139-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
565	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Mach Lear AI	102139-10986NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
566	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Mech	102139-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
567	PrimeIET, Navsari	Chemical	102144-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
568	PrimeIET, Navsari	Civil	102144-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
569	PrimeIET, Navsari	Computer	102144-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
570	PrimeIET, Navsari	Electrical	102144-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
571	PrimeIET, Navsari	Mech	102144-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
572	Rai Uni., Dholka	Civil	102159-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
573	Rai Uni., Dholka	CompSc	102159-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
574	Rai Uni., Dholka	IT	102159-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
575	Rai Uni., Dholka	Mech	102159-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
576	RK Uni., RAJKOT	AgriEngg	102145-10028NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
577	RK Uni., RAJKOT	Civil	102145-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
578	RK Uni., RAJKOT	Computer	102145-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
579	RK Uni., RAJKOT	Electrical	102145-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
580	RK Uni., RAJKOT	IT	102145-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
581	RK Uni., RAJKOT	Mech	102145-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
582	RNGPIT, Isroli	Chemical	102146-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
583	RNGPIT, Isroli	Civil	102146-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
584	RNGPIT, Isroli	Electrical	102146-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
585	RNGPIT, Isroli	Mech	102146-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
586	SALCE, ABAD	Chemical	102150-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
587	SALCE, ABAD	Computer	102150-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
588	SALCE, ABAD	Info&Comm - EA	102150-10980NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
589	SALCE, ABAD	IT	102150-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
590	SALCE, ABAD	Mech	102150-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
591	SALCE, ABAD	Mecha	102150-10041NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
592	SalETI, Abad	CompSc - EA	102151-10972NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
593	SalETI, Abad	Computer	102151-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
594	SalETI, Abad	Info&Comm - EA	102151-10980NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
595	SALITER, Abad	Auto	102152-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
596	SALITER, Abad	Civil	102152-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
597	SALITER, Abad	CompSc - EA	102152-10972NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
598	SALITER, Abad	EC	102152-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
599	SALITER, Abad	Electrical	102152-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
600	SALITER, Abad	IC	102152-10935NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
601	SALITER, Abad	Info&Comm - EA	102152-10980NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
602	SALITER, Abad	Mech	102152-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
603	SAMARTH, HIMATNAGAR	Civil	102153-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
604	SAMARTH, HIMATNAGAR	Computer	102153-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
605	SAMARTH, HIMATNAGAR	Electrical	102153-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
606	SAMARTH, HIMATNAGAR	Mech	102153-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
607	SATSANGI, VADASMA	Auto	102171-10027NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
608	SATSANGI, VADASMA	Civil	102171-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
609	SATSANGI, VADASMA	CompSc	102171-10912NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
610	SATSANGI, VADASMA	Electrical	102171-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
611	SATSANGI, VADASMA	Mech	102171-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
612	SATSANGI, VADASMA	Mecha	102171-10041NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
613	SCET, KALOL	Auto	102180-10027NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
614	SCET, KALOL	Civil	102180-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
615	SCET, KALOL	Computer	102180-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
616	SCET, KALOL	Electrical	102180-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
617	SCET, KALOL	Mech	102180-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
618	SCET, SURAT	Chemical	102158-10032NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
619	SCET, SURAT	Civil	102158-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
620	SCET, SURAT	EC	102158-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
621	SCET, SURAT	Electrical	102158-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
622	SCET, SURAT	IC	102158-10935NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
623	SCET, SURAT	Mech	102158-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
624	SCET, SURAT	TextTech	102158-10956NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
625	SHGEC, Amreli	Auto	102179-10027NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
626	SHGEC, Amreli	Civil	102179-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
627	SHGEC, Amreli	Computer	102179-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
628	SHGEC, Amreli	Electrical	102179-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
629	SHGEC, Amreli	Mech	102179-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
630	Shroff, BHARUCH	Chem.Tech.	102174-10904NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
631	Shroff, BHARUCH	Chemical	102174-10032NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
632	Shroff, BHARUCH	Electrical	102174-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
633	Shroff, BHARUCH	Env.Sc.Tech.	102174-10684NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
634	Shroff, BHARUCH	Mech	102174-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
635	SIGMA, Bakrol	Chem (Green) - EA	102176-10964NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
636	SIGMA, Bakrol	Civil	102176-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
637	SIGMA, Bakrol	Computer	102176-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
638	SIGMA, Bakrol	EC	102176-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
639	SIGMA, Bakrol	Electrical	102176-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
640	SIGMA, Bakrol	IT	102176-10017NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
641	SIGMA, Bakrol	Mech	102176-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
642	SILVEROAK, Abad	Aero	102177-10901NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
643	SILVEROAK, Abad	Civil	102177-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
644	SILVEROAK, Abad	Comp (AI Mach Le	102177-10966NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
645	SILVEROAK, Abad	Comp(Cloud Comp	102177-10968NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
646	SILVEROAK, Abad	Comp(CyberSec)	102177-10916NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
647	SILVEROAK, Abad	Computer	102177-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
648	SILVEROAK, Abad	EC	102177-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
649	SILVEROAK, Abad	IT	102177-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
650	SILVEROAK, Abad	Mech	102177-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
651	SKPCE, VISNAGAR	AI Data Sci	102155-10958NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
652	SKPCE, VISNAGAR	Civil	102155-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
653	SKPCE, VISNAGAR	Computer	102155-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
654	SKPCE, VISNAGAR	Info&Comm	102155-10934NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
655	SKPCE, VISNAGAR	IT	102155-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
656	SKPCE, VISNAGAR	Mech	102155-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
657	SPCE, Bakrol	Civil	102156-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
658	SPCE, Bakrol	Computer	102156-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
659	SPCE, Bakrol	Electrical	102156-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
660	SPCE, Bakrol	IT	102156-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
661	SPCE, Bakrol	Mech	102156-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
662	SPEC, Linch	Auto	102148-10027NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
663	SPEC, Linch	Civil	102148-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
664	SPEC, Linch	EC	102148-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
665	SPEC, Linch	Electrical	102148-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
666	SPEC, Linch	Mech	102148-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
667	SRCE, Rajkot	CompSc	102154-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
668	SRCE, Rajkot	EC	102154-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
669	SRCE, Rajkot	Electrical	102154-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
670	SRCE, Rajkot	IT	102154-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
671	SRCE, Rajkot	Mech	102154-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
672	SRPATEL, DABHI	Civil	102178-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
673	SRPATEL, DABHI	Computer	102178-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
674	SRPATEL, DABHI	EC	102178-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
675	SRPATEL, DABHI	Mech	102178-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
676	SSASIT, SURAT	Civil	102173-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
677	SSASIT, SURAT	EC	102173-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
678	SSASIT, SURAT	Electrical	102173-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
679	SSASIT, SURAT	Mech	102173-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
680	SSEC, BhNAGAR	Civil	102165-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
681	SSEC, BhNAGAR	Electrical	102165-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
682	SSEC, BhNAGAR	IC	102165-10935NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
683	SSEC, BhNAGAR	Mech	102165-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
684	SSIT, Bhat	Civil	102166-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
685	SSIT, Bhat	Computer	102166-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
686	SSIT, Bhat	EC	102166-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
687	SSIT, Bhat	Electrical	102166-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
688	SSIT, Bhat	Mech	102166-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
689	SSMIT, BHARUCH	Chemical	102170-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
690	SSMIT, BHARUCH	Civil	102170-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
691	SSMIT, BHARUCH	CompSc	102170-10912NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
692	SSMIT, BHARUCH	Electrical	102170-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
693	SSMIT, BHARUCH	IT	102170-10017NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
694	SSMIT, BHARUCH	Mech	102170-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
695	SSNPITR, Umrakh	Chemical	102172-10032NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
696	SSNPITR, Umrakh	Civil	102172-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
697	SSNPITR, Umrakh	EC	102172-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
698	SSNPITR, Umrakh	Electrical	102172-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
699	SSNPITR, Umrakh	Mech	102172-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
700	SUBHASH, JUNAGADH	Civil	102082-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
701	SUBHASH, JUNAGADH	CompSc	102082-10912NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
702	SUBHASH, JUNAGADH	EC	102082-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
703	SUBHASH, JUNAGADH	Electrical	102082-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
704	SUBHASH, JUNAGADH	IT	102082-10017NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
705	SUBHASH, JUNAGADH	Mech	102082-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
706	SVBIT, UNAVA	Civil	102164-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
707	SVBIT, UNAVA	Computer	102164-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
708	SVBIT, UNAVA	EC	102164-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
709	SVBIT, UNAVA	Electrical	102164-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
710	SVBIT, UNAVA	IT	102164-10017NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
711	SVBIT, UNAVA	Mech	102164-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
712	SVPIT, VASAD	Aero	102157-10901NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
713	SVPIT, VASAD	Civil	102157-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
714	SVPIT, VASAD	EC	102157-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
715	SVPIT, VASAD	Electrical	102157-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
716	SVPIT, VASAD	IC	102157-10935NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
717	SVPIT, VASAD	Mech	102157-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
718	TATVA, MODASA	Civil	102182-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
719	TATVA, MODASA	EC	102182-10925NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
720	TATVA, MODASA	Electrical	102182-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
721	TATVA, MODASA	IT	102182-10017NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
722	TATVA, MODASA	Mech	102182-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
723	Veerayatan, Mandvi	Chemical	102185-10032NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
724	Veerayatan, Mandvi	Civil	102185-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
725	Veerayatan, Mandvi	Computer	102185-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
726	Veerayatan, Mandvi	Electrical	102185-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
727	Veerayatan, Mandvi	Mech	102185-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
728	VGEC, ABAD	PowerElect	102188-10785NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
729	Vidhyadeep, Kim	Civil	102186-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
730	Vidhyadeep, Kim	Computer	102186-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
731	Vidhyadeep, Kim	Electrical	102186-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
732	Vidhyadeep, Kim	Mech	102186-10022NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
733	VIE, KOTAMBI	Civil	102184-10003NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
734	VIE, KOTAMBI	Computer	102184-10004NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----
735	VIE, KOTAMBI	Electrical	102184-10013NN	VAC	VAC	----	----	----	----	----	----	----	----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
736	VIE, KOTAMBI	IT	102184-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
737	VIE, KOTAMBI	Mech	102184-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
738	VRGCET, Porbandar	Chemical	102083-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
739	VRGCET, Porbandar	Civil	102083-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
740	VRGCET, Porbandar	Computer	102083-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
741	VRGCET, Porbandar	Mech	102083-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
742	VSITR, Kadi	Civil	102187-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
743	VSITR, Kadi	CompSc	102187-10912NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
744	VSITR, Kadi	Computer	102187-10004NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
745	VSITR, Kadi	IT	102187-10017NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
746	VSITR, Kadi	Mech	102187-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
747	VVP, RAJKOT	Bio-Tech	102183-10002NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
748	VVP, RAJKOT	Chemical	102183-10032NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
749	VVP, RAJKOT	Civil	102183-10003NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
750	VVP, RAJKOT	EC	102183-10925NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
751	VVP, RAJKOT	Electrical	102183-10013NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
752	VVP, RAJKOT	Mech	102183-10022NN	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Degree Pharmacy Courses													
1	MSU, BARODA-BP	B.Pharm.	102204-104731N	143	98.0531	1812	86.8010	5182	67.4706	525	94.9305	213	97.5436
2	LM, ABAD-BP	B.Pharm.	102201-104731N	234	97.3725	1545	88.4166	6935	56.8831	820	92.9882	397	96.0160
3	ARCP,VVNAGR-GOV-BP	B.Pharm.	102202-104731N	455	95.5627	1845	86.6688	6888	57.1885	1106	91.2823	535	94.8463
4	GPC, GNAGAR	B.Pharm.	102205-104731N	520	94.9798	1648	87.8182	7033	56.1001	1210	90.4764	620	94.2933
5	GPC, SURAT	B.Pharm.	102206-104731N	541	94.8205	2806	81.1082	4249	72.9295	1274.5	90.0448	740	93.4718
6	BKMODI, RAJKOT-BP	B.Pharm.	102203-104731N	679	93.8887	2538.3	82.5525	8562	45.3425	1546	88.4166	861	92.7257
7	NIRMA, ABAD-BP	B.Pharm.	102226-104731N	1069	91.5247	3450	77.5321	-----	-----	2498	82.7922	1344	89.5888
8	ARCP,VVNAGR-SFI-BP	B.Pharm.	102234-104731N	1200	90.5783	2398	83.2898	-----	-----	2588	82.2320	1397	89.2909
9	LJIT, ABAD-BP	B.Pharm.	102237-104731N	1548	88.4144	3153	79.2808	-----	-----	3201.5	78.9718	2028.5	85.5545
10	BABARIA,VADODRA-BP	B.Pharm.	102250-104731N	1635	87.9390	3572	76.8762	-----	-----	5342	66.5330	2219	84.3407
11	SAL, Abad-BP	B.Pharm.	102306-104731N	2370	83.4710	5118	67.9509	-----	-----	5609	64.9630	2800	81.1344
12	CKPITHAWALA-BP	B.Pharm.	102263-104731N	2595	82.2089	9940	33.0108	-----	-----	4436	71.7924	3323.5	78.2956
13	DDU, NADIAD-BP	B.Pharm.	102266-104731N	2743	81.4450	5280	66.8649	-----	-----	5897	63.0757	3681	76.3232
14	APC, ANAND-BP	B.Pharm.	102229-104731N	2861.5	80.8629	6119	61.8922	-----	-----	6082	62.1216	3472	77.4039
15	RPCP, CHANGA-BP	B.Pharm.	102240-104731N	2869	80.8105	9649	36.1656	-----	-----	7295	54.2808	3467	77.4229
16	KBIP, GNAGAR-BP	B.Pharm.	102227-104731N	2925	80.5376	6546	59.2027	-----	-----	5427.5	66.0371	3796	75.6416
17	ARIHANT, ADALAJ-BP	B.Pharm.	102252-104731N	3090	79.5965	8426	46.3495	-----	-----	5896	63.0790	3496	77.3003
18	BMCP, SURAT-BP	B.Pharm.	102278-104731N	3152	79.2940	10712	19.9209	-----	-----	6484	59.6464	3694	76.2575
19	AONEPC, ENASAN-BP	B.Pharm.	102294-104731N	3183	79.0910	6376.5	60.2854	-----	-----	5236	67.1145	3628	76.5807
20	SNLPCP, UMARAKH-BP	B.Pharm.	102242-104731N	3740	75.9815	7379	53.7349	9979	32.5014	5642	64.7929	7085	55.8117
21	MALIBA, BARDOLI-BP	B.Pharm.	102233-104731N	3797	75.6318	10257	28.8681	50062	38.5934	7907	50.1162	4623	70.6996
22	Sau.Uni., Rajkot	B.Pharm.	102320-104731N	3813	75.5542	-----	-----	-----	-----	7789	51.0349	4331.3	72.4304
23	ITMSP, Vadodara	B.Pharm.	102321-104731N	3893	75.1272	-----	-----	-----	-----	9300	39.2765	5723	64.3255
24	SKP, MEHSANA-BP	B.Pharm.	102228-104731N	4388	72.1396	10387	26.9798	-----	-----	9868	33.9256	4976	68.7676
25	APMC, HNAGAR-BP	B.Pharm.	102235-104731N	4473.3	71.5914	-----	-----	-----	-----	10494	25.2030	4901	69.1219
26	ATMIYA, RAJKOT-BP	B.Pharm.	102253-104731N	4492	71.5057	7546	52.6745	-----	-----	50063	38.5406	4910	69.0819
27	SSSPC, ZUNDAL-BP	B.Pharm.	102247-104731N	4612	70.7615	6366	60.3417	-----	-----	8193.5	48.1041	5073	68.1829
28	SWAMI-SALVAV-BP	B.Pharm.	102267-104731N	4646.5	70.5453	10432	26.2744	10347.5	27.6319	8831	42.9490	9319	39.0926

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
29	Khyati, Ahmedabad	B.Pharm.	102325-104731N	4679.5	70.3874	9090.5	40.8407	-----	-----	-----	-----	5539	65.3500
30	PIONEER, VADODARA-BP	B.Pharm.	102298-104731N	4890	69.1636	10274.5	28.5340	-----	-----	9780	34.7593	6528	59.3366
31	INDUKAKA,NEWVVN-BP	B.Pharm.	102238-104731N	4943	68.9794	10659.5	21.6742	-----	-----	10246	28.9943	5976	62.6566
32	PARUL, VAGHODIA-BP	B.Pharm.	102246-104731N	4971.3	68.8254	8556	45.4109	-----	-----	8074	48.9594	6866.5	57.3454
33	ROFEL, VAPI-BP	B.Pharm.	102232-104731N	4977.5	68.7489	10486	25.4224	9997	32.3669	50092	26.0733	7872	50.4223
34	SNMPPC, NAVAPURA-BP	B.Pharm.	102295-104731N	5220	67.2695	9187	40.0899	-----	-----	7862	50.4896	5856	63.3796
35	NCP, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	102277-104731N	5515	65.5181	-----	-----	-----	-----	8484.3	45.9351	6044	62.3519
36	SDPC, KIM-BP	B.Pharm.	102249-104731N	5701	64.4073	-----	-----	-----	-----	9058.5	41.0349	6106	62.0018
37	SARV, MEHSANA-BP	B.Pharm.	102230-104731N	6059	62.2659	-----	-----	-----	-----	-----	-----	7174	55.0537
38	CUSHAH, WADHWAN-BP	B.Pharm.	102241-104731N	6076	62.1523	-----	-----	-----	-----	10198	29.7445	50003	67.4616
39	SP, Calorx, Abad	B.Pharm.	102326-104731N	6207.5	61.3402	-----	-----	-----	-----	-----	-----	6287	60.8077
40	PARULIPR, WAGHODIYA-BP	B.Pharm.	102251-104731N	6249	61.0497	9562	36.9542	-----	-----	-----	-----	7574	52.5246
41	LDPC, BHOLAV-BP	B.Pharm.	102312-104731N	6302	60.6996	-----	-----	-----	-----	-----	-----	9429	38.0619
42	KBRAVAL, SHERTHA-BP	B.Pharm.	102259-104731N	6310	60.6650	7980	49.5421	-----	-----	-----	-----	6997	56.4050
43	SVBIP, UNAVA-BP	B.Pharm.	102307-104731N	6717	58.2301	9766	34.9322	-----	-----	-----	-----	8355	46.9080
44	SP, Parul, Vadodara	B.Pharm.	102323-104731N	7120	55.5139	10493	25.2030	-----	-----	-----	-----	9288.5	39.3791
45	SP, RaiUni, Abad	B.Pharm.	102327-104731N	7326	54.0604	-----	-----	-----	-----	-----	-----	8523	45.5960
46	SHARDA, PETHAPUR-BP	B.Pharm.	102297-104731N	7349.5	53.9335	10586	23.5236	-----	-----	-----	-----	8081	48.9360
47	SIGMA,VAGHODIYA-BP	B.Pharm.	102236-104731N	7396	53.5951	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
48	BMSHAH, MODASA-BP	B.Pharm.	102231-104731N	8017	49.2997	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
49	SKCP, SARSA-BP	B.Pharm.	102265-104731N	8609	44.8999	-----	-----	-----	-----	-----	-----	9479	37.6434
50	SIP, CHILODA-BP	B.Pharm.	102272-104731N	8680	44.3339	-----	-----	-----	-----	-----	-----	9743.5	35.1197
51	IPCPR, DHARMAJ-BP	B.Pharm.	102268-104731N	8738	43.9423	-----	-----	-----	-----	-----	-----	10318	27.9879
52	SMSHAH, Amsaran-BP	B.Pharm.	102317-104731N	10146	30.3664	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
53	AKSHAR, JAMNAGAR-BP	B.Pharm.	102286-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
54	AMARGADH-BP	B.Pharm.	102255-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
55	AMRELI-MAHILA-BP	B.Pharm.	102254-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
56	AVANTIKA, NAVALGADH-BP	B.Pharm.	102296-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
57	FP, Marwadi, Rajkot	B.Pharm.	102322-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
58	Gyanmanjari, Bhavnagar	B.Pharm.	102324-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
59	KIP, KALOL-BP	B.Pharm.	102283-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
60	KVIP, SAVARKUNDLA-BP	B.Pharm.	102273-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
61	LBRAO, KHAMBAT-BP	B.Pharm.	102245-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
62	NOOTAN, VISNAGAR-BP	B.Pharm.	102270-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
63	NRVIP, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	102256-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
64	RAMPARA-BP	B.Pharm.	102275-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
65	RDGARDI-BP	B.Pharm.	102262-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
66	RKU, RAJOT-BP	B.Pharm.	102260-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
67	SAMANVAY, BOTAD-BP	B.Pharm.	102274-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
68	Satsangi, VADASMA-BP	B.Pharm.	102282-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
69	SHIVAM, VALASAN-BP	B.Pharm.	102302-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
70	SPCP, BAKROL-BP	B.Pharm.	102279-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
71	SUBASH, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	102316-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
72	SWAMINARA, KALOL-BP	B.Pharm.	102285-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
73	Tathya, Chikhali	B.Pharm.	102535-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
74	VIP, JAKHANIA-BP	B.Pharm.	102248-104731N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2020-21
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		EWS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
Diploma Pharmacy Courses													
1	SSPC, BNAGAR-DP	D.Pharm.	102409-104771N	5895	63.1021	-----	-----	-----	-----	8087.5	48.9008	7945	49.8412
2	BKMODI, RAJKOT-DP	D.Pharm.	102403-104771N	6557	59.1413	-----	-----	-----	-----	9467	37.7486	8776	43.4695
3	LM, ABAD-DP	D.Pharm.	102401-104771N	6656	58.5956	-----	-----	-----	-----	10744	18.8464	9256	39.6407
4	DAYARAM, BARDOLI-DP	D.Pharm.	102407-104771N	9414	38.2603	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
5	ARCP, VVNAGAR-DP	D.Pharm.	102405-104771N	10092	31.0354	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
6	BMCP, Surat-DP	D.Pharm.	102526-104771N	10522	24.775	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
7	Aone, Enasan-DP	D.Pharm.	102532-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
8	ARIHANT, ADALAJ-DP	D.Pharm.	102533-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
9	BMSHAH, MODASA-DP	D.Pharm.	102408-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
10	MMC, KHAMBHAT-DP	D.Pharm.	102402-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
11	PIP, WAGHODIYA-DP	D.Pharm.	102531-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
12	PIPR, WAGHODIYA-DP	D.Pharm.	102528-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
13	SHARDA, PETHAPUR-DP	D.Pharm.	102525-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
14	SP, Calorx, Abad-DP	D.Pharm.	102527-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
15	SP, Parul, Vadodara-DP	D.Pharm.	102530-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
16	SP, RaiUni, Abad-DP	D.Pharm.	102529-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
17	TOLANI, ADIPUR-DP	D.Pharm.	102406-104771N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

VAC Vacant Seats

----- Conversion

***** No Allocation of Seats

મેડિકલ-પેરામેડિકલ કોર્સિસ અને કોલેજો

— ધવલ ગોકાણી

1. BACHELOR OF MEDICINE & BACHELOR OF SURGERY [MBBS] - સમયગાળો 5¹/₂ વર્ષ

The degree to become a Doctor in Allopathic Medicine

Bachelor of Medicine & Bachelor of Surgery - નામ મુજબ તો ૨ અલગ ડિગ્રી સૂચવે છે; જો કે વાસ્તવમાં એક જ ડિગ્રી છે. આ કોર્સ દર્દી કેન્દ્રિત, મલ્ટિડિસિપ્લિનરી પર્યાવરણમાં નિપુણતાથી અને વ્યવસાયિક રીતે પ્રેક્ટિસ કરવા માટેનું જરૂરી જ્ઞાન તથા સમજણ પૂરી પાડી કુશળતા વધારે છે. આ કોર્સ આજે તબીબી વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતો અને બદલાતા આરોગ્ય પર્યાવરણમાં આવતીકાલના ડોક્ટરોની જરૂરિયાતો પર કેન્દ્રિત છે. આ કોર્સ વિદ્યાર્થીને એક વૈજ્ઞાનિક રીતે માહિતગાર, સામાજિક જવાબદાર બનાવી તેના વ્યાવસાયિક વિકાસ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે, જેથી તેઓ સમાજની સ્વાસ્થ્યલક્ષી જરૂરિયાતો પૂરી કરી શકે. વિદ્યાર્થીઓને Theory અને Practical (બોડી કાપી અને વિવિધ પ્રકારની surgery બતાવી) દ્વારા માનવ શરીરના સિદ્ધાંતોનું ઊંડાણપૂર્વક અને યોગ્ય જ્ઞાન પૂરું પાડવામાં આવે છે.

અભ્યાસક્રમના વિવિધ વિષયો :

● **Anatomy-શરીર રચનાશાસ્ત્ર :** માનવ શરીરના સૂક્ષ્મ બંધારણ તથા અંગોના વિકાસનું જ્ઞાન આપે છે. આ વિષય માનવ શરીર રચના સાથે સંબંધ ધરાવે છે.

● **Physiology-શરીર વિજ્ઞાન :** આરોગ્ય સંભાળવા અને રોગોના શારીરિક આધાર સમજવા માટે શરીરના અંગોની રચના વિશે સંપૂર્ણ જ્ઞાન આપવામાં આવે છે.

● **Biochemistry-જીવરસાયણ વિજ્ઞાન :** સૂક્ષ્મ સ્તરે જૈવ પ્રક્રિયાઓનો વૈજ્ઞાનિક આધાર સમજવા અને તબીબી સમસ્યાઓના ઉકેલ તરફ દિશાનિર્દેશ કરવામાં આવે છે.

● **Pathology-રોગનિદાનશાસ્ત્ર :** રોગ અંગેના કુદરતી ઇતિહાસ, નિદાન, રોગનાં કારણ, લાક્ષણિકતા તથા રોગ પદ્ધતિઓ વિશે વ્યાપક જ્ઞાન આપે છે.

● **Microbiology-સૂક્ષ્મજંતુશાસ્ત્ર :** ઇટિઓલોજી, પેથોજેનેસિસ, પેથોજેનેસિટી, લેબોરેટરી સાથે ચેપ અને ચેપી રોગો વિશે સમજ પૂરી પાડવામાં આવે છે.

● **Pharmacology-ઔષધિ વિજ્ઞાન :** તેમને ઉપચાર શાસ્ત્ર વિષે તર્કસંગત અને વૈજ્ઞાનિક સમજણ આપવામાં આવે છે.

● **Forensic Medicine and Medical Jurisprudence and Toxicology :** પોતાની Practice દરમિયાન Medico-legal (કાનૂની) જવાબદારીઓ વિષે સજાગ હોય તેવા ફિઝિશિયન તૈયાર કરવા કે જેઓ ફોજદારી બાબતો અને સંકળાયેલ મેડિકલ ક્ષેત્રની કાનૂની સમસ્યાઓનું અવલોકન કરવા અને કાનૂની પૂછપરછ સુયોજિત કરવા માટે અને લોજિકલ તારણો કાઢવા માટે સક્ષમ હોય.

● **Community Medicine :** સંસ્થાકીય ધ્યેય અનુસાર વિવિધ ચિકિત્સક સમુદાય તરીકે સાથે કામ કરી શકે તે માટે તેમને તૈયાર કરે છે.

● **Ophthalmology-નેત્ર વિજ્ઞાન :** પ્રાથમિક Eye Care ફિઝિશિયન તરીકે અસરકારક રીતે કામ કરી અંધત્વ નિવારણ માટે રાષ્ટ્રીય કાર્યક્રમમાં જોડાય.

● **ENT: Otolaryngology (ENT) :** ના ક્ષેત્રમાં પર્યાપ્ત જ્ઞાન અને શિક્ષણ આપવું જેથી તેને લગતી સમસ્યાઓ સાથે શ્રેષ્ઠ રીતે કામ કરી શકે. કાન, નાક અને ગળા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી અભ્યાસ કરવામાં આવે છે.

● **Medicine :** સારા ફિઝિશિયન તરીકે Medicineમાં ચામડી, મનોચિકિત્સા અને Pulmonology (ટીબી અને છાતી) જેવી નિર્ધારક શાખાઓનો સમાવેશ પણ કરે છે.

● **Surgery: First Contact સર્જિકલ કેર**

પહોંચાડવા માટે કાર્યક્ષમ સ્નાતકો તૈયાર કરવા.

● **Obstratics and Gynecology** સ્ત્રીરોગ વિજ્ઞાન : એનોટોમી, ફિઝિયોલોજી, પેથો-ફિઝિયોલોજી અને પ્રજનન તંત્ર અંગે સમજ મેળવવા અને તેને અસર કરતી સામાન્ય પરિસ્થિતિઓને સમજી સમસ્યાના શ્રેષ્ઠ નિવારણ પર કેન્દ્રિત હોય છે.

● **Pediatrics**-બાળરોગ નિષ્ણાત : બાળકોની મુખ્ય આરોગ્ય સમસ્યાઓ સાથે કામ કરવા માટે પર્યાપ્ત જ્ઞાન અને યોગ્ય કૌશલ્ય હસ્તગત કરવું જેથી તેમનાં શ્રેષ્ઠ વૃદ્ધિ અને વિકાસ થઈ શકે

MBBS બાદ આગળના અભ્યાસક્રમો :

● જનરલ પ્રેક્ટિસ - અન્ય દવાખાનામાં જોડાઈ શકાય કે પછી પોતાનું દવાખાનું કે હોસ્પિટલ ખોલી શકાય.

● **Further Studies - Specialisation** MD/MS - Specialise in Medicine/Surgery (Post Graduation - Typically 3 years)

જાણવા યોગ્ય બાબતો

૧. જે વિદ્યાર્થીઓ MBBSના અભ્યાસ માટે વિદેશ જવાની ઈચ્છા ધરાવે છે તેઓએ જાણવું જરૂરી છે કે જો વિદેશથી MBBSની ડિગ્રી લઈને ભારતમાં આવશો તો પ્રેક્ટિસ કરવા માટે MEDICAL COUNCIL OF INDIA SCREENING TEST [MCI], જે FOREIGN MEDICAL GRADUATES EXAMINATION (FMGE) તરીકે પણ ઓળખાય છે, પાસ કરવી ફરીજિયાત છે. આ પરીક્ષાનું રિઝલ્ટ પણ ૧૯-૨૦% જ આવે છે. તેથી જો તમે વિદેશમાં જ પ્રેક્ટિસ કરવા ઈચ્છતા હો તો જ ત્યાં MBBS કરવાનો નિર્ણય હિતાવહ છે.

૨. મેડિકલ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓએ એક વાતની ખાસ નોંધ લેવી કે વર્તમાન સમયમાં લોકો એલોપથી દવાઓ (જે MBBS ડોક્ટર્સ આપે છે)ની જગ્યાએ હોમિયોપેથીક અને આયુર્વેદિક

દવાઓ (જે અનુક્રમે BHMS અને BAMS ડોક્ટર્સ આપે છે) મહત્વ આપવા લાગ્યા છે. જેથી મેડિકલ ક્ષેત્રમાં BHMS અને BAMSની માંગમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો છે.

મેડિકલ ક્ષેત્રે તજજ્ઞતાની તકો :

- General Surgeon
- Gynaecologist
- Neurologists
- Nutritionist
- Obstetrician
- Orthopaedist
- Paediatrician
- Anaesthesiologists
- Bacteriologist
- Hospital Administrator
- Medical Admitting Officer
- Chief Medical Officer (CMO)
- Clinical Laboratory Scientist
- Tuberculosis Specialist
- Cardiologist
- Chiropodist
- Dermatologist
- E.N.T. Specialist
- Entomologist
- Gastroenterologist
- General Practitioner
- Radiologist
- Physician
- Physiologist
- Psychiatrists
- Pathologist
- Hospitals
- Health Centres
- Medical Colleges
- Research Institute

MBBS COLLEGES IN GUJARAT

No	Code	Institute Name & Contact Info	GOV/ GIA/ SFI	Gov. Quota (Rs.)	MQ Quota (Rs.)	NRI Quota (Rs.)	Seats
1	AMED	BJ Medical college, Civil Hosp. Campus, Ahmedabad 079-22680074	GOV	6,000			250
2	BMED	Govt. Medical College, Baroda 0265-2427545	GOV	6,000			250
3	JMED	MP Shah Medical College, Jamnagar 0288-2553515	GOV	6,000			250

4	SMED	Govt. Medical College, Surat 0261-2244175	GOV	6,000			250
5	RMED	PDU Medical College, Civil Hospital, Rajkot 0281 2458323	GOV	6,000			150
6	BHMED	Govt. Medical College, Near ST Bus Stop, Bhavnagar 0278-2430808	GOV	6,000			150
7	NHLL & NHLG	Smt. N.H.L. Municipal Medical College, Ellisbridge, Ahmedabad, (O) 079-26576275	SFI	5.44 Lakh	13.8 Lakh	27,000\$	250
8	SMCG & SMCL	Surat Municipal Institute of Medical Education & Research, Opp Bombay Market, Umarvada, Surat, 0261 2355080, 2368040-44	SFI	6.51 Lakh	13.5 Lakh	25,000\$	150
9	KMED	Pramukh Swami Medical College, Gokulnagar, Karamsad, Dist. Anand (O) 02692-222420, 222130	SFI	7.8 Lakh	14.4 Lakh	29,000\$	100
10	CUMED	C.U. Shah Medical College, Dudhrej Road, Surendranagar (O) 02752-304000/04	SFI	5.24 Lakh	12.5 Lakh	22 Lakh	100
11	BHUMED	Gujarat Adani Institute of Medical Sciences, Bhuj (O) 02832-220852	SFI	5.65 Lakh	17.30 Lakh	31,000\$	150
12	SOLMED	GMERS Medical College, Sola, S.G. Highway, Near Gujarat High Court, Ahmedabad (O) 079-27661187	SFI	3 Lakh	8.25 Lakh	20,000\$	150
13	GOTMED	GMERS College, Gotri, Vadodara (O) 0265-2398008	SFI	3 Lakh	8.25 L	20,000\$	150
14	GCSMED	Gujarat Cancer Society (GCS) Medical College, Opp DRM Office, Nr. Chamunda Bridge, Asarwa, Ahmedabad (O) 079-22201914	SFI	7.25 Lakh	12.7 Lakh	24,000\$	150
15	GMED	GMERS College, Civil Hospital Campus, Nr Pathik ashram, Sector-12, Gandhinagar, 079 232480 34/35	SFI	3 Lakh	8.25 Lakh	20,000\$	150
16	PATMED	GMERS Medical College, Dharpur Village, Patan-Unjha Highway, Dharpur, Patan-384265 (O) 02766-265200	SFI	3 Lakh	8.25 Lakh	20,000\$	150
17	VALMED	GMERS Medical College, Halar Road, Nanakwada, Valsad (O) 02632-299510, 299948	SFI	3 Lakh	8.25 L	20,000\$	150
18	JUMED	GMERS Medical College Junagadh	SFI	3 Lakh	8.25 L	20,000\$	150
19	HIMMED	GMERS Medical College, Hadiyol, Gadhoda Road, Himmatnagar 02772-290260	SFI	3 Lakh	8.25 L	20,000\$	150
20	PRMED	Parul Institute of Medical Science & Research, Limda, Ta: Waghodiya, Dist: Vadodara - Ph. 02668 260312	SFI	6.9 Lakh	13.55 L	25,000\$	150
21	VADMED	GMERS Medical College, Vadnagar	SFI	3 Lakh	8.25 L	20,000\$	150
22	ZYMED	Zydus Medical Collage and Hospital, Dahod	SFI	3 L	8.25 L	19.5 L	150
23	PLMED	Banas Medical College & research Institute, Palanpur	SFI	3 Lakh	8.25 L	19.5L	150
24	AMCMET	A.M.C. M.E.T. Medical College, LG Hospital Campus, Maninagar, Ahmedabad 079-29095610	SFI	6.48 Lakh	16 Lakh	\$ 27000	150
25	NDMED	Dr ND Desai Faculty of Medical Science & Research, Nadiad	SFI	NA	NA	\$ 30000	150
26	VISMED	Nootan Medical College and Research Centre, Visnagar	SFI	NA	NA	21 Lakh	150
27	MKMED	Dr. MK Shah Medical College & Res. Cent, Ahmedabad	SFI	NA	NA	18 lakh	150
28	AMRMED	Shantabaa Medical College, Amreli	SFI	NA	NA	NA	150
29	SILMED	NMMERI, Government Medical College, Silvasa, Dadra & Nagar Haveli	GOV	NA	NA	NA	10

2. BAMS - BACHELOR OF AYURVEDIC MEDICINE & SURGERY [આયુર્વેદાચાર્ય]

સમયગાળો - 5½ વર્ષ

આયુર્વેદિક દવાને બધી મેડિકલ સિસ્ટિમ્સની માતા તરીકે ગણવામાં આવે છે.

આયુર્વેદ ૫૦૦૦ વર્ષ કરતાં વધુ જૂનું હોવાનું માનવામાં આવે છે. જે ભારતીય આરોગ્ય પ્રથા છે. તે એરોમાથેરાપી, સંતુલિત ખોરાક, હર્બલ દવા, એક્ઝ્યુપંચર, યોગ, માલિશ અને Meditationનો સમાવેશ કરે છે.

“આયુર્વેદ” શબ્દ સંસ્કૃત ભાષામાંથી અનુવાદિત કરેલો છે જેનો અર્થ “જીવન વિજ્ઞાન” થાય છે.

આયુર્વેદિક દવાનો મુખ્ય સિદ્ધાંત સાર્વત્રિક આંતર-જોડાણ (લોકો, તેમના આરોગ્ય અને બ્રહ્માંડની વચ્ચે), શરીરનું બંધારણ (પ્રકૃતિ) અને ઘણી વખત જીવન બળ (દોષ)નો સમાવેશ થાય છે, કે જેની પ્રાચીન ગ્રીક સિસ્ટિમના જૈવિક Humors સાથે સરખામણી કરવામાં આવે છે. આ સિદ્ધાંતોની મદદથી, આયુર્વેદિક દાક્તરો ઔષધો, ખોરાક, કસરત અને જીવનશૈલીની ભલામણો સહિત વ્યક્તિગત સારવાર આપી શકે છે. આયુર્વેદિક દવાનાં ઉત્પાદનો માટે વિવિધ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ થાય છે. આયુર્વેદિક દવાઓ માટેની એક આયુર્વેદિક પ્રથા ‘રસશાસ્ત્ર’ મુજબ ઔષધો વનસ્પતિ, ધાતુઓ, ખનીજો અથવા અન્ય સામગ્રીનું મિશ્રણ કરી દવા બનાવી શકાય.

ઘણા આયુર્વેદિક સિદ્ધાંતો પહેલાનાં લખી રાખેલા છે અને ઘણા મૌખિક રીતે રજૂ કરવામાં આવે છે. ૨,૦૦૦ વર્ષ કરતાં વધુ પહેલાં મહાન ત્રિપુટી તરીકે ઓળખાતા ત્રણ પ્રાચીન પુસ્તકો “ચરકસંહિતા, સુશ્રુતસંહિતા અને અષ્ટાંગ હૃદય” સંસ્કૃતમાં લખવામાં આવેલા કે જે આયુર્વેદિક દવાના મુખ્ય ગ્રંથ ગણવામાં આવે છે.

WORK TYPES & WORK AREAS

- Health Centres
- Educational Institutes
- General Practice (Clinic)
- Hospital & Healthcare Administration
- Health Supervisor
- Nutrition Expert
- Research
- Physician
- Massage Centres
- Medical Tourism
- Ayurved Consultation
- Ayurved Pharmacy
- Ayurved Consultation
- Medical Officer
- Herbal Product Manufactures

BAMS થયેલા વિદ્યાર્થીઓ LLB કર્યા બાદ કાયદા નિષ્ણાંત સલાહકાર તરીકે કાર્ય કરી શકે છે. ઉપરાંત પંચકર્મમાં વપરાતાં સાધનોના મેન્યુફેક્ચરિંગ ક્ષેત્રે પણ આગળ વધી શકે છે.

ગુજરાતમાં આવેલી આયુર્વેદિક કોલેજો

ક્રમ	કોલેજનું નામ અને ફોન નંબર		GOV/ GI/ SFI	બેઠક	ફી (રૂ.)	
1	Govt. Akhandanand Ayurved College, Bhadra, Ahmedabad, 079-25507808, 25507796	AAY	GOV	60	1,000	
2	Govt. Ayurved College, Ajwa Rd, Out Side Panigate, Vadodara, 0265-2562004	BAY	GOV	60	1,000	
3	Govt. Sheth J.P Ayurveda Coll., Opp. Sardar Bag, Bhavnagar. 0278-2424142	BHAY	GOV	60	1,000	
4	Govt. Ayurved College, Near Pradip Cinema, Junagadh. (O) 0285-2657082	JUNAY	GOV	60	1,000	
5	State Model Institute of Ayurveda Sciences, Kolavada, Gandhinagar 9427977994 Smiaskolvada@Gmail.Com	SMAY	GOV	60	1,000	
6	Shree GulabkunvarbaAyurved College, Jamnagar(O) 0288-2676864	JAMAY	GOV	90	1,000	
7	Shree O.H. Nazar Ayurved College, Nr. Railway Station, Surat (O) 0261-2535125 2533412	SAY	GIA	50	25,000	

8	G J Patel Ayurved College VVNagar, Anand (O) 02692-235051/52	VGAY	SFI	100	2.68 L	2.68 L
9	Dhanvantari, Ayurved College, Koydam(Kajiya), TA- Virtual, Dist. Mahisagar 02690-237203, 237303	KOAY	SFI	50	2.16 Lakh	323 Lakh
10	Shri V M Mehta Institute of Ayurveda Rajkot- Kalavad Highway, Rajkot 9327399799, 9375455667	VMAY	SFI	50	2.12 Lakh	2.85 Lakh
11	Swaminarayan Ayurved College, Opp.Kalol GIDC, NH 8, At-Saij, Ta Kalol, Dist. Gandhinagar 9879614190, 9825009408	KSAY	SFI	60	2.4 Lakh Pro.	3.23 Lakh Pro.
12	J S Ayurved College, Coll. Road, Nadiad(O) 0268- 2520724	NAY	SFI	100	2.64 Lakh	3.95L Pro
13	Eva College of Ayurveda, Supedi, Zanzmer Road, Ta. Dhoraji, Dist. Rajkot	EVAY	SFI	60	2.42 L Pro	3.15L Pro
14	Indian Institute of Ayurved Research & Hospital, 150 Ft. Rd, Kalawad Rd, Rajkot	RIAY	SFI	60	2.44 L Pro.	3.64L Pro
15	Manjushree Research Institute of Ayurvedic Science, Pethapur Mahudi Road, Near G.G.H., Piplaj, Gandhinagar -382610	PMAY	SFI	100	2.42 L Pro.	3.57L Pro
16	Shree R M D Ayurveda College & Hospital, Waghaldhara, N.H.- 8, Dist. Valsad, Gujarat	RMAY	SFI	60	2.23 Lakh Adhoc	3.33 L Adhoc
17	K J Institute Of Ayurved & Research, Javla- Savli, P.O.-Savli, Vadodara 391770, 02667- 222264, 8980314190 info@kjit.org	KJAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
18	R K University Ayurvedic College, Rajkot- Bhavnagar Highway, Kasturbadham, Rajkot-360020, 9909952030/31	RRKAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
19	Netra Chikitsa Ayurved College, Nct Campus, Chital Road, Amreli 365601, 02792-223316, 228904, 220620 dr.arpanjani@gmail.com	AMAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
20	Global Institute Of Ayurved, Rajkot- Bhavnagar Highway, Near R K University, Kasturba Dham, Rajkot 9974811116	RGLAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
21	Murlidhar Ayurved College, Bhavnagar Road, Kalipat, Rajkot-360020, 0281-2785020, 9377777397	MAYFan	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
22	Ananya College Of Ayurvedic Campus, Ahmedabad-Mehsana Highway, Kalol-382721, GANDHINAGAR, 02764- 222605	KANAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
23	Noble Ayurved Medical College, "Parthvatika", Bhesan Road, Near Baman Gam, Junagadh 0285-2680233-44-55, 9904406655	JNLAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc

24	B G (Bachubhai) Garaiya Ayurved College, Vill. Kalipat, Bhavnagar Highway Behind Ashapura Hotel, Rajkot, 0281-2785555/56	RBGAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
25	Bhargava Ayurveda Medical College, Vidygram, Post Dahemi, Ta. Borsad, Anand, 02696-290009, sanskrutiect@gmail.com	DBAY	SFI	60	2.42 Lakh Adhoc	3.57 L Adhoc
26	Parul Ayurved College, Limda, Waghodia. (O) 02668-260202, 9099040577	PRAY	SFI	100	2.4 Lakh	3.59L Pro
27	Parul Institute Of Ayurved & Research, Vadodara, Ph: 9099040577	PIARY	SFI	100	2.6 L Adhoc	3.65 L Adhoc
28	Jay Jalaram Ayurvedic Medical College, at: Shivpuri, Post: Kakanpur, Ta: Godhra, Dist: Panchmahal	PJAY	SFI	60	2.4 L Token	Yet not decided
29	Aarihant Ayurvedic Medical College & Research Institute, Oppo. IFFCO, Adalaj-Sertha Road, Gandhinagar, Gujarat - 382420.	KARAY	SFI	60	2.4 L Token	
30	Gokul Ayurvedic College, Sidhpur, Dist. Patan		SFI	60	Yet not decided	
31	Krishna Ayurved Medical College, BITS Edu campus, Vadodara Mumbai NH-8, Varnama, Vadodara-391240		SFI	60		

3. BHMS - Bachelor of Homoeopathic Medicine & Surgery સમયગાળો - 5½ વર્ષ

હોમિયોપેથી એક જર્મન ફિઝિશિયન, Samuel Hahnemann દ્વારા ૧૮મી સદીના અંતે શરૂ કરાયેલી અને વિકસાવેલી કુદરતી દવાનું વિજ્ઞાન છે. જેમાં સમગ્ર વ્યક્તિનું મન, શરીર, soul (આત્મા)નો અભ્યાસ કરી વ્યક્તિમાં રહેલી બીમારીનું સંપૂર્ણ નિદાન કરવામાં આવે છે. ફક્ત રોગના ભાગ અથવા માંદગી પર ધ્યાન આપવા કરતા સમગ્ર વ્યક્તિની સારવાર માટે ધ્યાન અપાય છે. હોમિયોપેથિક દવાઓ અથવા ઉપચાર એ શરીરની હીલિંગ પ્રક્રિયા શરૂ કરવા માટે શરીરના રોગપ્રતિકારક તંત્રને ઉત્તેજિત કરવાનું કામ કરે છે.

હોમિયોપેથી એ મૂળ ૩ સિદ્ધાંતો પર આધારિત છે

1. The Law of Similars (સમાનતાનો નિયમ) “like cures like” - કોઈ પણ પદાર્થ જે એક તંદુરસ્ત શરીરમાં રોગ લાવી શકે એ જ પદાર્થ રોગનું નિદાન પણ કરી શકે. દા.ત. ડુંગળી એક એવી વસ્તુ છે કે જે તમારી આંખોમાં પાણી લાવે અને નાકમાં જલન કરાવી શકે એટલે જો તમને તાવની સાથે આંખોમાં પાણી અને નાકમાં જલન થતી હોય તો ડુંગળીમાંથી બનાવેલી

હોમિયોપેથિક દવા તેને મટાડી શકે છે, સમાન રીતે ઝેરથી શરીરમાં રાતાપણું, ખંજવાળ, જલન, સોજો અને અક્કડ થઈ જાય એટલે હોમિયોપેથિકલી ઝેરનો દવા તરીકે ચામડીની બળતરા, દાઝવું, ખરજવું અને સંધિવા માટે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. હાલમાં શરદીથી લઈને સંધિવા અને કેન્સરની સારવાર માટે હોમિયોપેથિક ઉપચાર તરીકે ૩,૦૦૦ કરતાં વધારે પદાર્થો ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે

2. The Law of Infinitesimals (અતિ-સૂક્ષ્મતાનો નિયમ) - ‘like-cures-like treatment’ની અસર વધારવા તેમાં વારંવાર પાણી ઉમેરી તેને મંદ કરવું. ઉપચાર જેટલા મંદ હશે તેટલા જ તે વધારે અસરકારક થશે. 1 drop of caffeine and diluting in 99 drops of water creates 1 ‘centesimal’ (known to homeopaths), 1 drop of this centesimal added to another 99 drops of water produces a 2 centesimal, written as 2C. This 2C caffeine potion is 99.99% water and just 0.01% caffeine. At 3C the dilution is 0.0001% caffeine, at 4C

it's 0.000001% caffeine and so on. Homeopathic remedies are commonly sold at 6C dilutions, which homeopaths will often drip onto little balls of sugar to sell.

3. The Law of Succussion - Homeopathic remedy (દવા) ને એકદમ હલાવવાથી તેની અસરકારકતા વધે છે જેને 'succussion' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે; એટલે જ તેને તૈયાર કરતાં સમયે પણ, હોમેયોપથ દર વખતે દ્રવ્યને મંદ કરે ત્યારે તેને

હલાવી તેની અસરકારકતા વધારે છે.

WORK AREAS

- Clinics
- Charitable Institutions
- Consultancies
- Homoeopathic Medicine Store
- Hospitals
- Medical Colleges
- Pharmacies
- Research Institutes
- State Dispensaries

ગુજરાતમાં આવેલી હોમિયોપેથી કોલેજ :

No.	HOMEOPATHY COLLEGES IN GUJARAT	GOV/ GI/ SFI	Fee (Rs.)	Mgmt. Quota	Seats
1	A.J. Savla Homoeopathy College, Near Jilla Panchayat Quarter, Visnagar Road, Mehsana, (O) 02762- 252342	GIA	25,000	-	100
2	Anand Homoeopathy College and Research Institute, Nr. Sardar Bag, Anand (O) 02692-252234 Ahmcanand@rediffmail.com	GIA	25,000	-	100
3	Gujarat Homoeopathy College, Savli, Dist. Vadodara (O) 02667-222024 , 223800 ajshmc@yahoo.co.in	GIA	25,000	-	100
4	Dr V H Dave Homoeopathy College, Dairy Road, Anand (O) 02692-241725 Vhdave1973@Yahoo.Com	GIA	25,000	-	100
5	Ahmedabad Homoeopathy College, Ghuma, Dist. Ahmedabad (O) 02717-233127/28 (M)9879105575/63	SFI	67,000	1.01 Lakh	100
6	Baroda Homoeopathy College, Near Sonarkui, Sindhrot Road, Sevasi, Vadodara (O)0265-2370153	SFI	58,000	86,000	100
7	C D Pachchigar Homoeopatheic Medical College, Surat. 0261 2237603	SFI	56,000	84,000	75
8	C.N. Kothari Homeopathy College, Nr. Vanchetna Kakarapar Bypass, Tadkuva, Vyara (O) 02626-290086/89 , 224651	SFI	53,000	79,000	100
9	Jawaharlal Nehru Homoeopatheic Medical College, Limda, Ta Waghodia, 02668260202/312 , (M)9099040577	SFI	62,000		100
10	Pioneer Homeopathic Medical College & Hospital, Nr Ajwa Cross Road, Nh-8, Ajwa-Nimeta Road, At & Post: - Sayajipura, Vadodara 380019 (O) 0265-6596556, 6450447	SFI	53,000		100
11	Rajkot Homoeopathy College, Behind Jainath Petrol Pump, Gondal Road, Rajkot. (O)0281-2361372 (F)0281-2373210	SFI	62,000		100
12	S. S. Agrawal Homoeopathic Medical College, Veeranjali Marg, Nr. Devina Park Soc., Gandevi Road, Navsari-396445 (O)02637-232667, 232857 (M) 7878515794 contact@agrawaleducation.net	SFI	58000 Adhoc	86000 Adhoc	100

13	H. N. Shukla Homoeopathic College & Hospital, Nr. LalPari Lake, B/H Marketing Yard, Amargadh (Bhichari), Rajkot (M.) 98242 24560	SFI	53,000		100
14	Mahalaxmi Mahila Homeopathy College, Besides Gujarat Tractors, Near Vishwamitri Bridge, Vadodara (Only For Girls) (O)0265-2322614/15/16	SFI	52,000		100
15	Shamlaji Homeopathy College, Nr Moon Light Cinema, Godhra (O) 02672-265365, (F) 02672-265276	SFI	49,000		100
16	M. K. Sanghvi Homeopathic Medical College, Opp. Sumeru Navkar Tirth, Amod Road, Miyagam, Dist-Baroda, 02666-234440, 231674	SFI	50,000		50
17	Noble Homoeopathic Medical College and Research Institute, "Parth Vatika", Bhesan Road, Near Bamangam, Junagadh, 0285-2680233-44-55, 9426206356, nhcvbt@gmail.com	SFI	58,000 Adhoc	86,000 Adhoc	100
18	Swami Vivekanand Homeopathy College, Sidasar Road, Near Sports Complex, Bhavnagar, (O) 0278-2470055, (F) 0278-2470066	SFI	53,000		100
19	Kamdar Homoeopathic Medical College & Research Centre, Haripar Pal, Survey No.12, Opp. Delhi Public School, Kalawad Road,Rajkot, 9825077142, 7878520005, 9426907440	SFI	15000 (token)		100
20	Lalitaben Ramniklal Shah Homoeopathy College, Gardi Vidyapith Campus, Opposite Arya Club, Kalawad Road, Anandpar, Rajkot, 9924360643 gardi.homoeopath ic@gmail.com	SFI	15000 (token)		100
21	Aarihant Homoeopathic Medical, College & Research Institute College, At Bhojan Rathod, Opp. Iffco, Adalaj-Kalol Highway, Gandhinagar- 09978955811 09099063108	SFI	15000 (token)		100
22	Jay Jalaram Homoeopathic Medical College & Hospital At & Post Morva (Rena), Bhurakhal Road, Ta: Shahera, Dist: Panchmahal-389001 02670-223144, 9426327607, 974575745	SFI	15000 (token)		100
23	Shri B.G. Garaiya Homoeopathic Medical College, Kalipat, B/H Ashapura Hotel, Bhavnagar Highway, Rajkot, (O) 0281-2785555/56	SFI	49,000		100
24	Laxmiben Homoeopathic Institute & Research Centre, Laljipark, Unjha-Mehsana Highway, At & Post-Bhandu- Mehsana 02765287145	SFI	15000 (token)		100
25	Ananya College of Homoeopath, Kirc Campus, Ahmedabad- Mehsana Highway, Kalol. MO. 7069088311, 9909996701	SFI	15000 (token)		100
26	Merchant Homoeopathic Medical College & Hospital, Visnagar Highway At & Post Basna, Dist. Mehsana, 9624024042	SFI	15000 (token)		100

27	Arya Veer Homoeopathy Medical College, Gunda, Rajkot Mob-7567528316, dr.monimajumdar@gmail.com	SFI	15000 (tokan)		100
28	Govt Homoeopathy Medical, College, At Denthali, Taluka- Siddhapur, Dist. Patan, Dr.Shailesh B. Gor, 9537719494	GOV	1,000		100
29	Shri Swaminarayan Homoeopathy College At& Post: Saij Village, Opp. Kalol G.I.D.C., National Highway No.8 TalukaKalol, Dist. Gandhinagar- Contact- 9638052525	SFI	15000 (tokan)		100
30	Smt. Vasantaben N. Vyas Homoeopathy Medical College, Amreli	SFI	66,000		100
31	B.A. Dangar Homeopathy College, Jamnagar Road, Rajkot. (O) 0281-5546466	SFI	58,000		100
32	Vidhyadeep Homoeopathic Medical College and Research Center, At & Post Anita, Dist. Surat	SFI	0.85 Adhoc	1.2 Adhoc	100
33	Bhargava Homeopathy Medical College Borsad, Anand. 9879398094 sanskrutiect@gmail.com www.bhargavahmc.com	SFI	0.85	1.2	100
34	Gandhinagar Homoeopathic Medical College, Gandhinagar 9099753030 www.ghmc.co.in ghmc.guj@gmail.com	SFI	0.81	1.2	100
35	L. R. Shah Homeopathy College, Rajkot 91 97373 60111, 90818 86161 www.gardividyapith.ac.in info@gardividyapith.ac.in	SFI	0.87	1.31	100
36	Limbd Homeopathic Medical College & Hospital, Limbdi 9825765350 limbdihmc@gmail.com www.lhmc.org.in	SFI	0.87	1.31	100

4. BDS - BACHELOR OF DENTAL SURGERY - સમયગાળો 5 વર્ષ

દાંતના ડોક્ટર દાંત અને મોંની સમસ્યાનું નિદાન કરી સારવાર કરે છે.

BDS ડેન્ટલ સાયન્સના વિવિધ પાસાઓ જેમ કે સર્જિકલ પ્રક્રિયા, ડેન્ટલ સામગ્રી, ડેન્ટલ (દાંતની) રચના અને મૌખિક કોષોનું વિજ્ઞાન, ઓરલ પેથોલોજી, સમુદાય દંતચિકિત્સા, મૌખિક દવા અને રેડિયોલોજી સહિતના સારવારના વિવિધ માર્ગ શીખવે છે. BDS અભ્યાસક્રમનો હેતુ સક્ષમ, કુશળ, સામાજિક પ્રતિભદ્ર, જાણકાર, કાળજીવાળા ડેન્ટલ સર્જન તૈયાર કરવા કે જેઓ દાંત અને મૌખિક રોગ નિદાન, નિવારણ અને દર્દીઓની સુરક્ષિત સારવાર અસરકારક રીતે કરી શકે. તદુપરાંત ડેન્ટલ વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં તાજેતરમાં થતી

પ્રગતિને સ્વીકારવા માટે સક્ષમ હોય. તેઓ આરોગ્ય પ્રોત્સાહન અને રોગ નિવારણના સિદ્ધાંતો સમજીને દર્દીઓ દ્વારા પ્રસ્તુત જાણકારી વ્યવસ્થિત રીતે મેળવવી અને તે સમસ્યાઓના તપાસ, નિવારણ અને સારવાર માટે યુક્તિઓ અપનાવે છે.

ડેન્ટલ ક્ષેત્રમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓએ ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દીની તકો મર્યાદિત છે. માત્ર નાણાકીય રીતે મજબૂત કુટુંબ પૃષ્ઠભૂમિ ધરાવતા વિદ્યાર્થીએ આ ક્ષેત્રની પસંદગી કરવી જોઈએ, કારણ કે આ ખૂબ જ ઓછી ખાનગી તેમજ ગવર્નમેન્ટ સેક્ટરમાં નોકરીની પોસ્ટ્સ ધરાવતી તબીબી શાખા છે, તેથી, ઉમેદવારોએ આજીવિકા માટે તેમના પોતાના ક્લિનિક અથવા હોસ્પિટલ ખોલવાં પડી શકે છે. આ ઉપરાંત ડેન્ટલ ક્લિનિકનાં જરૂરી સાધનો પણ ખૂબ જ ખર્ચાળ હોય છે.

WORK TYPES

- દાંત પર રક્ષણાત્મક પ્લાસ્ટિક ફિશર મૂકવા, એક્સ-રે તપાસ, પોલાણ ભરવા, સડો દૂર કરવા અને ફેકચર થયેલા દાંત સુધારવા.
- પેદાના રોગોની સારવાર માટે પેદા અને સહાયક હાડકાઓ પર સુધારાત્મક સર્જરી કરવી.
- ગુમાવેલા દાંતના મોડેલ બનાવી તેને બદલવા.
- એનેસ્થેટિક્સનું વ્યવસ્થા સંચાલન અને એન્ટીબાયોટિક્સ અને અન્ય દવાઓ માટે પ્રિસ્ક્રિપ્શનો લખવા.
- Orthodontists: (નિષ્ણાતોનું સૌથી મોટું જૂથ) braces / retainersથી દાંત પર દબાણ આપી અથવા ખેંચી દાંત સીધા કરે.
- Oral (મૌખિક) and Maxillofacial Surgeons: (આગામી સૌથી મોટું જૂથ) મોં અને જડબાં પર કામ કરે.
- Periodontists: દાંત તથા પેદાને આધાર

આપતા હાડકાંની સારવાર કરે છે.

- Consultant
- Professors
- Private Practitioner
- Dental Surgeon
- Oral Pathologist
- Dental Lab Technician / Ceramist
- Dental Therapists
- Dental Assistant
- Dental Hygienist
- Forensics
- Medical Representative / Sales Representative
- Public Health Specialists

WORK AREAS

- Dental Clinics
- Hospitals
- Dental Equipment Manufacturers
- Research Institutes
- Educational Institutes

Dental Colleges in Gujarat

No	Code	Dental Colleges in Gujarat	GOV/ GI/SFI	Seats	Fee (Rs.)	MGMT	NRI
1	AD	Govt. Dental College & Hospital, New Civil Hospital Compound, Asarwa, Ahmedabad (O) 079-22682060	GOV	100	4000		
2	JD	Govt. Dental College, Jamnagar (O) 0288-2550352	GOV	100	4000		
3	MPD	M P Patel Dental College, Hospital, Vishwa-Jyoti Ashram, Nr. Vishvamitri Bridge, Munj Mahuda, Vadodara 0265-2330762, 2336350	SFI	40	3,85,000	6,75,000	9,20,000
4	AHD	Ahmedabad Dental College, Vivekanad Society, Bhadaj-Rancchodpura road, 3 Km from Science City. Dist. Gandhinagar (O) 02764-260447/48	SFI	100	3,14,000	6 Lakh	7.5 Lakh
5	UKD	Karnavati School of Dentistry, 907/A (O) 079-23970294/5	SFI	100	3,60,000	7,35,000	10 Lakh
6	ND	Dharamsinh Desai Institute of Dental Sciences, College Road, Nadiad - (O) 0268-2527077, 2520502	SFI	100	3,99,000	6,98,000	7,95,000
7	BOPD	College of Dental Sciences & Research Centre, Opp. Pleasure Club, Near Bopal, Manipur Ta. Sanand, Dist. Ahmedabad (O) 02717-233209, 5527	SFI	100	3,19,000	6 Lakh	\$10,000
8	AMCD	AMC Dental College. Bhalkiya Mill Compound, Khokhara, Ahmedabad(O)079-32984161	SFI	100	4,25,000	6,61,000	\$12,000
9	DAMD	Vaidik Dental College & Research, Kadaiya, Nani Daman (U.T.) (O) 0260-2220452-53-55	SFI	15	2,81,250		

10	AMRD	College of Dental Sciences & Research, Amargadh - 364210. Dist. Bhavnagar (O) 02846-244357, 244307	SFI	100	2,70,000	3,06,000	5 Lakh
11	GD	Goenka Res. Inst. of Dental Sci., Pethapur-Mahudi Road, Nr. GGS, Piplaj, Dist. Gandhinagar 079-23278242, 30511111	SFI	100	2,95,000	5.5 Lakh	5.5 Lakh
12	SD	Society for Gujarat Dental Health, Education & Research Dental College, Post: Dethadi, Ta. Siddhpur. Dist. Patan	SFI	100	2 Lakh	2 Lakh	\$ 10,000
13	VD	Nootan Dental College & Hospital, SP Sahakar Vidya dham, Kamna Crossing, Ambaji Road, Visnagar 02765-222272/71	SFI	100	2,60,000	4,66,000	6.7 Lakh

5. BACHELOR OF NATUROPATHY & YOGIC SCIENCE (BNYS) સમયગાળો - 5¹/₂ વર્ષ

નેચરોપથી અથવા નેચરોપેથિક મેડિસિન એ જીવ શક્તિ વિજ્ઞાન પર આધારિત વૈકલ્પિક દવાનું એક સ્વરૂપ છે.

Vital energy or Vital Force (મહત્વપૂર્ણ બળ/ઊર્જા) બહુ મહત્વપૂર્ણ છે કે જે ચયાપચય (Metabolism), પ્રજનન (Reproduction), વૃદ્ધિ (Growth), અને અનુકૂલન (Adaptation) તરીકેની શારીરિક પ્રક્રિયાઓને માર્ગદર્શન આપે છે.

નેચરોપેથિક દવા પાછળનો મુખ્ય સિદ્ધાંત એ છે કે શરીર પોતે જ પોતાને મટાડવાની એક જન્મજાત ક્ષમતા ધરાવે છે. જેને સેલ્ફ હીલિંગ કહેવાય છે પરંતુ તેમાં મર્યાદાઓ હોય છે. આ વિચારધારા સ્વ-સફાઈ, સ્વ-રિપેર અને તેથી સેલ્ફ-હીલિંગ જે શરીરનું કુદરતી જોમ હોય છે તેને મહત્વ આપે છે. તે એક એવો અભ્યાસ છે જેમાં શ્વાસની કસરતો, ધ્યાન, યોગ જેવા ઉપચાર પણ સામેલ છે.

WORK TYPES & WORK AREAS

- General Practice
- Create Awareness-જાગૃક્તા વધારો
- Faculty (Lecturer or Professor in

Colleges) - કોલેજમાં પ્રોફેસર

- Teach Yoga at Schools or Start-શાળામાં યોગ શિક્ષક
- private institutes of Yoga Training-ખાનગી સંસ્થામાં યોગ તાલીમ
- Scientist - [Research & Development Work]-વૈજ્ઞાનિક (સંશોધન અને વિકાસકાર્ય)
- Private Clinics or Government and private hospitals -
- Various government and non-governmental organizations
- Specialty clinics targeting individual disorders like obesity, stress, allergy, lifestyle, de-addiction, back pain, diet counselling, rehabilitation (medical, psychiatry and postsurgical)
- Hospitality industry in India and abroad (as a spa manager) - આતિથ્ય સત્કારના ક્ષેત્રે સ્પા મેનેજર તરીકે
- National Rural Health Mission (NRHM) under AYUSH, in all states of India-રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ આરોગ્ય મિશન અંતર્ગત તમામ રાજ્યોમાં 'આયુષ' કેન્દ્રોમાં કામગીરી

NATUROPATHY COLLEGES IN GUJARAT

NATUROPATHY COLLEGES IN GUJARAT	Type	Regular / Mgmt Quota	Seats
Morarji Desai Inst. of Naturopathy & Yogic Science, Kareli Baug, Vadodara	SFI	50,000	50

Eligibility Criteria for Admission in BPT, B.Sc. Nursing, BOP, BO, BOT, BASLP, GNM, ANM

Courses	Exam	General Category (including Physically disabled)	Reserved Categories (SC, ST, SEBC including Physically disabled)
B. Sc. Nursing BPT	HSC or Equivalent examination passed with Physics, Chemistry and Biology (Theory and Practical) & English	45 %	40 %
BO, BOT	HSC or Equivalent examination passed with Physics, Chemistry and Biology - Theory and Practical	Pass	Pass
BOP, BASLP	HSC or Equivalent examination passed with Physics, Chemistry and Biology/ Mathematics - Theory and Practical	Pass	Pass
GNM	HSC or Equivalent examination with Science Stream, General Stream, vyavsaylakshi stream, uchchar uttar buniyadi pravah Stream with English subject	40%	35%
ANM	HSC or Equivalent examination with Science Stream, General Stream, vyavsaylakshi stream, uchchar uttar buniyadi pravah	Pass	Pass

6. BACHELOR OF PHYSIO-THERAPY

[BPT] સમયગાળો 4¹/₂ વર્ષ

ફિઝિયોથેરાપી એ એક એવી સારવાર છે જે દર્દીઓનાં રોગ, ખોટ અથવા ઈજાની સારવાર દવાઓ અથવા સર્જરીને બદલે કસરત, માલીશ, heat treatment જેવી શારીરિક પદ્ધતિઓ દ્વારા કરે છે.

ફિઝિયોથેરાપિસ્ટ નવજાત શિશુથી લઈને વૃદ્ધો એમ તમામ ઉંમરની વ્યક્તિઓની તબીબી સમસ્યાઓ, સારવાર અને અન્ય આરોગ્ય સંબંધિત તકલીફોની સમજ આપી તેમના દૈનિક જીવનમાં જરૂરી અને તેમની ક્ષમતાને રોકતી ઈજાઓનું નિદાન કરતા હેલ્થકેર વ્યાવસાયિકો છે. ઘણી વખત ફિઝિયોથેરાપિસ્ટ સર્જરી પછી પણ એક મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. તેઓ વ્યક્તિગત ઇતિહાસ અને શારીરિક તપાસનો ઉપયોગ કરીને નિદાન સુધી પહોંચવા માટે વ્યવસ્થાપનની યોજના કરી; જ્યારે જરૂર હોય ત્યારે, લેબોરેટરી અને ઇમેજિંગ અભ્યાસ, ઇલેક્ટ્રો-તપાસ પરીક્ષણનાં પરિણામોનો ઉપયોગ કરે છે.

આ વ્યવસાય નીચેના કામ માટે સમર્પિત છે.

સમસ્યાના ઉકેલ માટે પ્રિસ્ક્રિપ્શન આપવું અથવા સહાય કરવી જેમ કે ચોક્કસ કસરતો, હાથવગા ઉપચાર, શિક્ષણ અને અન્ય જરૂરી માહિતી તદ્દુપરાંત, શારીરિક ક્ષમતા અને કાર્યાત્મક સ્વતંત્રતાને ફરી-લાવવી, સુધારવી અથવા લંબાવવી તથા પીડા, ભૌતિક ક્ષતિ અને અપંગતા અટકાવવા અને સંભાળવા અને આરોગ્ય સંભાળ અને માવજત માટે પ્રોત્સાહિત કરવા.

ફિઝિયોથેરાપિસ્ટને એવા દર્દીઓ જોડે વ્યવહાર હોય છે, જેઓને રોગ, વૃદ્ધત્વ અથવા જન્મજાત વિકૃતિના કારણે ક્ષણિક (Temporary) અથવા કાયમી સમસ્યાઓ હોય છે. તેઓ દર્દીની શારીરિક સ્થિતિ જાણી તેમાં સંભવિત ફેરફાર તપાસે છે અને તેનું નિદાન કરે છે.

કામગીરી અને કાર્યક્ષેત્ર :

Physiotherapists' હોસ્પિટલના દરેક વિભાગમાં જરૂરી છે પછી તે ICU હોય કે જેરિઆટ્રિક્સ હોય. તેઓ સ્વતંત્ર રીતે પણ કામ કરી શકે અથવા

મલ્ટિ-ડિસિપ્લિનરી ટીમમાં પણ ભાગ ભજવી શકે છે. તમે એક સલાહકાર (Consultant) તરીકે પોતાને અનુકૂળ સમય પર પણ કામ કરી શકો છો. Physical-Therapists Non-Patient Care તરીકે આરોગ્ય નીતિ, આરોગ્ય વીમો, આરોગ્ય સંભાળ વહીવટ અને આરોગ્ય સંભાળ અધિકારી તરીકે પણ કામ થઈ શકે

છે. Physical-Therapists Medical-Legal Fieldમાં નિષ્ણાત તરીકે કામ કરી શકે છે જેમ કે નિરીક્ષક (Peer Review), સ્વતંત્ર તબીબી પરીક્ષણ અથવા કોઈ મેડિકલ સંબંધિત કાનૂની કાર્યવાહીમાં સહાય કરવી.

ગુજરાતમાં આવેલી ફિઝિયોથેરાપી કોલેજ

Sr.	Code	Com. Code	COLLEGE NAME & CONTACT Details	Seats	Type	UNIVERSITY	Govt. Fee	Hostel Fee	Mess Fee	Started in
1	AP	701	Government Physiotherapy College, Civil Hospital Campus, Ahmedabad (O)079-22683953 (F)079-22680471	100	GOV	Gujarat University	15,000	1,200/Year	Na	1992
2	BP	702	Government Physiotherapy College, S.S.G. Hospital, Vadodara (O)0265-2424848 Ext 220	100	GOV	M.S.University	15,000	Na	NA	1969
3	SUP	703	Government Physiotherapy College, New Civil Hospital Campus, Surat (O)0261-2237030/31 (F) 0261- 2241324	50	GOV	Veer Narmad South Guj. Uni.	15,000	1,200/Year	1,200/Month	2009
4	JAMP	704	Government Physiotherapy College, Near Dental College, Jamnagar (O) 0288-2540004	100	GOV	Saurashtra University	15,000	1,200/Year	Na	2010
5	DP	705	Government Physiotherapy College, Nimnaliya, Dahod (O) 9427539487, 9879722379	30	GOV	Shri Govind Guru University	15,000	1,450/Year	2,600/Month	2010
6	VSP	721	Suresh Brahmakumar Bhatt (Sbb) College Of Physiotherapy, Sheth V.S. Hospital Campus, Elisbridge, Ahmedabad (O) 079-26583435 (F) 26577647	50	SFI	Gujarat University	1,92,000	Na	NA	1999
7	KP	722	K.M. Patel Institute Of Physiotherapy College, Gokul Nagar, Karamsad (O)02692-228281, 228290 (F)02692-223660	30	SFI	Sardar Patel Uni.	1,60,000	18,000	36,000	1999
8	ANP	723	Shree B.G.Patel Physiotherapy College, Opp.General Post Office, J.P.Road, Anand (O) 02692-258770	50	SFI	Sardar Patel Uni.	93,000	Na	NA	1998
9	SP	724	The Sarvajanic College Of Physiotherapy, Badatwadi, Rampura, Surat (O)0261-2455759, 0261-2452798	40	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	99,000	18,000	26,400	2001
10	SGSP	725	SPB Physiotherapy College, Ugat-Bhesan Road, Mora Bhagal, Rander Road, Surat Mo. 9537369696	100	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	1,01,000	0.0 (Free)	0	2005

11	RP	726	Shree K.K. Sheth Physiotherapy College, Opp. Nirmala Convent School, Rajkot (O)0281-2572887, 2571165 (F)0281- 2572887	60	SFI	Saurashtra University	65,000	Na	NA	2003
12	RKP	727	R.K.University School Of Physiotherapy, Kasturbadham, Rajkot- Bhavnagar Highway, Rajkot 0281-2785128, 9909952030/31	100	SFI	R K University	65,000	55,000	65,000	2006
13	SWP	728	Shree Swaminarayan Physiotherapy College , Shree Swaminarayan Gurukul, Khambhaliya Highway, Near Civil Airport, Jamnagar 9377811111, 9913161204, 02882889539	50	SFI	Saurashtra University	75,000	25,000	25,000	2005
14	AIMP	729	Ahmedabad Institute Of Medical Sciences, Near Lions Karnavati Eye Hospital, Nr SP Road, Ognaj Circle, Lapkaman, Ahmedabad (O)02717- 244176, 75678 01298, 97277 29787	75	SFI	Gujarat University	98,000	Na	NA	2006
15	CUP	730	C.U. Shah Physiotherapy College, C.U. Shah Medical College Campus, Surendranagar. (O)02752 - 287081-86, 9376579443	65	SFI	Saurashtra University	68,000	30,000	NA	2004
16	SIP	731	Sigma Institue Of Physiotherapy, Bakrol Ajwa- Nimeta Road, Vaghodia, Vadodara. (O)9909976845 Ph: 02668 267070/71	40	SFI	Shri Govind Guru University	95,000	55,000	NA	2006
17	GP	732	Shree Ghantakaran Mahavir Physiotherapy College, Kanelav Road, Vavdi, Godhra. (O)02672-265039, 9825048759	30	SFI	Shri Govind Guru University	1,00,000	76,000 (With Food)		2007
18	JP	733	JG College Of Physiotherapy, Opp. Gulab Tower, Off Sola Road, Ahmedabad (O)079- 27493710, 9925131271	75	SFI	Gujarat University	1,07,000	72,000 (With Food)		2008
19	PIP	734	Pioneer Physiotherapy College, Ajwa Nimeta Road, Vadodara (O)0265- 2577142, 0265-2577097, 9714855992/3	100	SFI	Shri Govind Guru University	1,02,000	67,000	NA	2008
20	CHP	735	Ashok & Rita Patel Inst. Of Physiotherapy, Charusat Campus, Changa (O)02697- 25261 / 25263 Mobile: 94276 29951	100	SFI	Charotar Uni. Of Science & Tech.	1,55,000	24,000	33,600	2009

21	BOP	736	Ahmedabad Physiotherapy College, Bopal-Ghuma Road, Ghuma, Ahmedabad (O)02717-233127	85	SFI	Parul University	84,000	60,000	NA	2009
22	PRP	737	Parul Institute Of Physiotherapy, Vaghodiya, Vadodara (O)02668-260377 (F)02668- 260201	100	SFI	Parul University	98,000	75,000	NA	2009
23	DMP	738	Shree D. M. Patel College Of Physiotherapy, Shri Tp & Mt Gandhi Girls School Campus, B/H Nagnath Temple, Chittal Road, Amreli 02792-223264, 81289 08688, 99745 97365	30	SFI	Saurashtra University	50,000	Na	NA	2010
24	SSAP	739	S. S. Agrawal Institute Of Physiotherapy, Navsari (O)02637-232667/ 232857	60	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	1,00,000	61,000	NA	2013
25	SRP	740	Srimad Rajchandra College Of Physiotherapy, Maliba Campus, Gopal Vidhyanager, Bardoli-Mahuva Road, Surat 02625-255882 , 02622-290561	100	SFI	Uka Tarsadia Uni.	96,000	55,000		2013
26	BITSP	741	Bits Inst.Of Physiotherapy, Vadodara-Mumbai Nh.8, Varnama, Vadodara – 391240 (O)0265-2303991,92,93	75	SFI	Shri Govind Guru University	1,69,500	55,000	35,000	2014
27	SSIP	742	Shree Sahajanand Inst. Of Physiotherapy, Ghogha Road, Bhavnagar 0278-2563289/0278-2567678	60	SFI	MKU, Bhavnagar	78,000	40,000	NA	2014
28	SRSP	743	Smt.Shantagauri Rasiklal Shah (Rangwala) Physiotherapy College, Kadi, Mehsana 02764-242074 , (M)9978714704	50	SFI	HNGU, Patan	60,000	Na	NA	2014
29	SARP	744	Sarvoday College Of Physiotherapy, Kalol, Gandhinagar 02764-222228 M :9898631668	60	SFI	Gujarat University	77,000	40,000	12,000	2014
30	KIP	745	Khyati Inst. of Physiotherapy, 15 Cantonment, C/o Amrut School Campus, Near Camp Hanuman, Shahibaug, Ahmedabad 079-22862265, (M) 9687306037	50	SFI	Gujarat University	1,00,000	Na	NA	2014
31	BCP	747	Bharatimaiya College Of Physiotherapy, Behind Big Bazar, Vesu Road, Surat (M) 9737311188, 9574411188	50	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	80,000	12,000	28,800	2014

32	GOP	748	Gokul Physiotherapy College, Sidhpur Sujapur Patia, Opp. IOC Depot. State Highway-41, Sidhpur 9727194906, 9099054767	50	SFI	Gokul Global University	65,000	9,600	26,400	2015
33	CMPP	749	C M Patel Physiotherapy College, Civil Hospital Campus, Sector-12, Gandhinagar 079-23246606,23246560	70	SFI	Kadi Sarva Vishwa Vidyalaya	1,00,000	13,300	17,000	2015
34	MERP	750	Merchant Physiotherapy College,Basna, Mehsana Mo. 9624024044, 9624024041	50	SFI	HNGU, Patan	81,000	30,000	NA	2015
35	SGPP	751	S.G.Patel Institute Of Physiotherapy, Petlad, Petlad Khambhat Road, Dharmaj, Anand 02697-245808, 245839, 9664929318	50	SFI	Sardar Patel Uni.	78,000	15,000	25,000	2015
36	SCP	752	Sharda College Of Physiotherapy, Pethapur, Gandhinagar 9099063147, 9081192121, 9726649064	50	SFI	Gujarat University	83,000	50,000	NA	2015
37	VIP	753	Vinayaka Institute Of Physiotherapy, Vidyanagar-Vadtal Road, Bakrol, Anand 9099943701 , 9099943702	100	SFI	Sardar Patel Uni.	68,000	25,000	30,000	2015
38	SULP	754	Shri Suleshwari College Of Physiotherapy, Bhandu, Mehsana (02765) 287145, 9687637251, 96876 37296	40	SFI	HNGU, Patan	79,000	15,000	22,200	2015
39	KAMP	755	Kamdar Institute Of Physiotherapy, Kalavad Road, Rajkot 9426907440, 9375007440	75	SFI	Saurashtra University	50,000	30,000	30,000	2015
40	AARP	756	Arush Physiotherapy College, Near Ghevar Circle, Shahibaug, Ahmedabad Mo. 9727203289, 9427329753	100	SFI	Gujarat University	81,000	Na	NA	2015
41	SSPC	757	Shree Swaminarayan Physiotherapy College, Ranip, Balolnagar Circle, Ranip,Ahmedabad Mo. 7575088282, 9276852262	70	SFI	Gujarat University	94,000	Na	NA	2015
42	VENP	758	Venus Inst. of Physiotherapy, Adalaj Kalol Highway, Opp. Iffco, Ongc Wss, Bhoyan, Gandhinagar 9978955811, 9784631151	50	SFI	Swanim Startup & Innovation Uni	1,00,000	40,000	15,000	2015
43	NRIP	759	N.R. Institute Of Physiotherapy,Chamunda Bridge, Naroda Road, Ahmedabad 079-22201246,9925024379	100	SFI	Gujarat University	81,000	24,000	NA	2015

44	KIPP	760	Khyati College Of Physiotherapy, Thaltej-Silaj Road Palodiya, Ahmedabad 9099285000, 9099287000	50	SFI	Gujarat University	82,000	85,000	NA	2015/16
45	ACP	761	Akar College Of Physiotherapy, Gota- Oganj Road, Ognaj, Ahmedabad-380060 02717-244374, 9724077771	50	SFI	Gujarat University	84,000	60,000 (With Food)	2015	
46	APOP	762	Apollo Institute Of Physiotherapy, Naroda Dehgam Road, Ahmedabad 9909996185	65	SFI	Gujarat University	77,000	30,000	30,000	2015
47	DALP	763	Dalia Physiotherapy College, At & Po Kanera, NH No.8, Nr. Bareja, Ahmedabad 02694-277501, 81540 88000 / 04540	50	SFI	Sardar Patel University	81,000	48,000 (With Food)	2015	
48	SGOP	764	Satish Goswami College Of Physiotherapy, Smet Campus, At & Po. Vahelal, Naroda-Dahegam Road, Ahmedabad 7622008103	50	SFI	Gujarat University	78,000	60,000	NA	2015
49	ANCP	765	Ananya College Of Physiotherapy, Kirc Campus, Kalol, Gandhinagar. 9512835326, 9926478266, 9409411672	50	SFI	Gujarat University	83,000	45,000 (With Food)	2015/16	
50	PPSP	766	PP Savani School Of Physiotherapy, NH 8, Getco, Near Biltech, Village: Dhamdod, Kosamba, Dist. Surat Mo. 9512035611/12/13	80	SFI	P.P.Savani University	1,20,000	39,000	36,000	2016
51	NEOP	767	Neotech Institute Of Physiotherapy, Vadodara 0265-2358991, 8980988666	75	SFI	Shri Govind Guru University	91,000	Na	NA	2016
52	KNOP	768	Knowledge Institute Of Physiotherapy, Aims Education Campus, Bakrol, Anand 02692-239246/47, 8155023375, 9978602073	50	SFI	Sardar Patel Uni.	65,000	Na	NA	2016
53	CHKP	769	Chanakya College Of Physiotherapy, 109 Lotus Colony, Opp. G.K. General Hospital, Bhuj-Kachchh 02832 222771, 9983229228	60	SFI	Kskv Kachchh University	92,000	30,000	30,000	2016
54	DAYP	770	Shri Dayaman Institute Of Physiotherapy, Jamnagar (0288) 2889555, 2554080, 99980 14275	60	SFI	Saurashtra University	81,000	29,000	36,000	2016

55	MGP	771	Mahatma Gandhi Physiotherapy College, Opp. G.D. High School, Memco- Naroda Road, Ahmedabad-382345 No. 079-22800559, 22810559, 9726706060, 990998606	100	SFI	Gujarat University	77,000	40,000	40,000	2016
56	NOOP	772	Nootan College Of Physiotherapy, Near Kamana Char Rasta, Visnagar, Di.Mehsana 02765-223533, 8238073531/32	50	SFI	Sankalchand Patel Uni.	95,000	20,000	21,000	2016
57	BNPP	773	B.N. Patel College Of Physiotherapy, Bhalej Road, Anand 02692-250432 , 9586501281, 8000162611	100	SFI	Sardar Patel Uni.	71,000	65,000	NA	2016
58	VJCP	774	Victoria Jubilee College Of Physiotherapy, Opp. Kalupur Railway Station, Ahmedabad 079-29722171, 22141080, 8141340808	30	SFI	Gujarat University	81,000	18,500	2400/ Month	2016
59	VIDHP	776	Vidhyadeep Institute of Physiotherapy, Anita Kim Road, At & Po.Anita, Ta.Olpad, Di.Anita, Surat 02621 249227,28,29, 7567489888, 9925182004 Fax No. 02621 249034,	100	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	81,000	45,000 (With Food)		2016
60	AIPG	777	Ahmedabad Institute Of Physiotherapy, New S.G. Road, Gota, Ahmedabad 7016550458, 9727097709	100	SFI	Gujarat University	1,10,000	Na	NA	2016
61	KAPC	778	Kamla Amrut Physiotherapy College, V D Patel School Campus, B/H Rayasan Petrol Pump, Raysan, Koba Gandhinagar Highway, Gandhinagar 7874185376	30	SFI	Gujarat University	77,000	50,000 (With Food)		2016
62	BDBP	779	BD Barad Physiotherapy College, Veraval Highway Road, Kodinar, Gir-Somnath-362720 No. 02875220490, 9879740254	30	SFI	Narsinh Mehta Uni., Junagadh	77,000	20,000	10,000	2016
63	HVPC	780	Harivandana Physiotherapy College, Nr.Saurashtra University Campus, Munjka, Rajkot- 360005 No. 63543 59039, 90337 62190	60	SFI	Saurashtra University	60,000	Na	NA	2016
64	OPC	781	Shri Odhavram Physiotherapy College, V N Patel Medical Campus, At;Vasravi, Ta;Mangrol, Di- Surat 394421 No. 7016149567, 9825018544, 9998806309	60	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	81,000	30,000	20,000	2016

65	MBGP	782	M.B. Gohil Institute Of Medical Science And Research\ Centre (College Of Physiotherapy), Navsari 9924575126	40	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	77,000	30,000	NA	2016
66	LJIP	784	L. J. Institute Of Physiotherapy, Sarkhej-Sanand Circle, Ahmedabad No. 8460315055, 9624630666	100	SFI	Gujarat University	86,000	Na	NA	2016
67	KJIP	785	K.J. Institute Of Physiotherapy, Padra- Karjan Road, Padra, Vadodara 9909204950, 9726763874	50	SFI	Shri Govind Guru University	81,000	Contracted		2017
68	SHIP	786	Shama Institute Of Medical Science, Nr.Pirkamal Masjid Brts Road, Danilimda, Ahmedabad Mo. 9428135047, 9725334205	30	SFI	Gujarat University	81,000	30,000	24,000	2016
69	MMSP	787	M.M.Shah Physiotherapy College, Mehmdavad, Kheda Mo. 63549 95919	40	SFI	Sardar Patel Uni.	60,000	Na	NA	2017
70	CCP	788	Chitrini College Of Physiotherapy, Near Prantij Railway Station, Mukam Juna Bakarpur, Tal. Prantij, Sabarkantha 02770-230032, 9898246488	80	SFI	HNGU, Patan	81,000	15,000	25,000	2016
71	SKCP	789	Skum College Of Physiotherapy, Plot No 709, B/H TV Tower, Off. Drive In Road, Abad 380054 079 26854668/75, 7046041122	75	SFI	Gujarat University	85,000	39,500	NA	2018
72	VIBP	791	Vibrant Physiotherapy College, Vibrant Campus, At. Po. Masma, Surat-Olpad Road, Surat- 394540 9512039003, 9537199199	40	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	80,000	23,000	25,000	2018
73	MAIP	792	Marwadi Education, Faculty Of Physiotherapy, Rajkot Morbi Highway, Gauridad, Rajkot Mo. 9879147370, 9727724668	60	SFI	Marwadi University	Adhoc 70,000	93,500 (With Food)	2019	

**7. BACHELOR OF ORTHOTICS & PROS-
THETICS (BPO) - સમયગાળો - ૪ વર્ષ
વિકલાંગો માટે કૃત્રિમ અંગો અને કૃત્રિમ ઉપકરણો
સંબંધિત ક્ષેત્ર**

ઓર્થોટિક્સ આકસ્મિક, જન્મજાત વિકલાંગ અથવા આઘાતજનક રીતે સ્નાયુનાં ડિસઓર્ડર, અંગ-વિચ્છેદન

થયેલા, જ્ઞાન-તંતુની કાર્યક્ષમતા ગુમાવેલ વ્યક્તિઓના અંગના પુનઃસ્થાપન માટે આધુનિક સારવાર કરતું ક્ષેત્ર છે. નુકસાન પામેલા અંગ (આકસ્મિક અથવા કુદરતી વિકલાંગ અંગ)ને એક કૃત્રિમ રિપ્લેસમેન્ટ આપે છે અને તેને ફરી વખત સક્રિય કરે છે.

ઓર્થોટિક્સ એક ઓસ્ટિઓપેથિક ઓર્થોટિક્સ

ડોક્ટર અથવા એક લાઇસન્સ ડોક્ટરના તબીબી તપાસ અને નિદાન પછી તેમના દ્વારા સૂચવ્યા પ્રમાણે જરૂરી દવા અને કૃત્રિમ અંગો દર્દી માટે પસંદ કરે છે. ઓર્થોટિક્સ સાધનો અસામાન્ય અથવા અનિયમિત શારીરિક સમસ્યાઓનો ઉકેલ લાવવા માટે રચાયેલ છે જેમ કે શરીરના કોઈપણ ભાગને ખસેડવા, શરીરના કોઈ ભાગની આડીઅવળી ચાલને સરખી કરવી વગેરે.

પ્રોસ્થેટિક્સ અંગવિસ્થાપન અથવા જન્મજાત ગુમાવેલા અંગો જેમ કે આંશિક હાથ, આંશિક પગ, આંખ, નાક, કાન, વગેરે ભાગનું કૃત્રિમ રીતે રિપ્લેસમેન્ટ કરે છે અને એના સંબંધિત વિજ્ઞાન બતાવે છે. આજના આધુનિક યુગમાં પ્રોસ્થેટિક્સ અને ઓર્થોટિક્સ બહુ આધુનિક સારવાર ક્ષેત્ર છે, જેનાથી અસ્થિ-સ્નાયુઓની વિકૃતિવાળી વ્યક્તિઓ ફરી સાજા થઈ શકે છે.

કાર્યના પ્રકાર :

- Build Custom Orthotics device
- Teacher & Lecturer
- Technician
- Maintain / Repair / Service devices
- Healthcare Product Specialist
- O&P Practitioners
- Pedorthists Assistants
- Designer / Research & Development

કાર્યક્ષેત્ર :

- Private practice
- Hospitals
- Rehabilitation facilities
- Nursing Homes
- Specialty clinics and home health settings
- Orthotics device manufacturing company

બેચલર ઓફ ઓર્થોટીક્સ અને પ્રોસ્થેટિક્સ કોર્સ માટેની કોલેજ :

Sr.	CODE	Com. Code	COLLEGE NAME & CONTACT Details	Seats	Status	UNIVERSITY	Govt. Fee	Hostel Fee	Mess Fee	Started in
1	AOP	901	Govt. Orthotics And Prosthetics College, Civil Hospital Campus,Asarwa,Ahmedabad 9099952626	10	Gov	Gujarat	15,000	1,200/Year	Na	2005

8. Bachelor of OPTOMETRY સમયગાળો ૪ વર્ષ

આંખના રોગો અને વિકારનું નિદાન અને સારવાર (આંખ સંબંધિત સમસ્યાઓ ઉકેલવી)

ઓપ્ટોમેટ્રી એક હેલ્થકેર છે જે આંખો અને તેની રચના સંબંધિત વ્યવસાય છે, ઉપરાંત એ દષ્ટિ, દૃશ્ય સિસ્ટિમો અને દૃષ્ટિને લગતી માહિતીને સમજવાની પ્રક્રિયા છે. ઓપ્ટોમેટ્રીસ્ટ (જે આઈ ઓપ્ટિશયન્સ તરીકે પણ ઓળખાય છે) આંખ માટે પ્રાથમિક ચકાસણીના નિષ્ણાત હોય છે અને ચકાસણીથી આંખની દૃષ્ટિમાં ખામી શોધી તેને સુધારવા માટે લેન્સ ફિટ કરે, ઈજા ચિકિત્સા તપાસે અને આંખના રોગો અથવા વિકૃતિનું નિવારણ કરે છે. તેઓ કેટલીક ચોક્કસ પ્રકારની લેસર સર્જરી કરવા માટે પણ સમર્થ છે. અન્ય દેશોમાં, દર્દીઓને વધુ સારવાર કે તપાસ માટે ઓપ્થેલ્મોલોજિસ્ટ, ન્યુરોલોજિસ્ટ અને તબીબી પ્રેક્ટિશનરો પાસે મોકલી આપવામાં આવે છે.

Optometrists - દૃષ્ટિની સમસ્યાઓનું નિદાન

કરે છે અને તેના માટે સુધારાત્મક લેન્સ આપે છે અને દવાઓ આપે છે.

Ophthalmologists - આંખની સર્જરી કરે છે.

કાર્યના પ્રકાર :

- કોન્ટેક્ટ લેન્સ, આંખની સારવાર, લો વિઝન, ચિલ્ડ્રન વિઝન અને સ્પોટ્સ વિઝન જેવા ફિલ્ડમાં પ્રેક્ટિસ.
- આંખના ચેપની સારવાર અને સતત કાળજી રાખવી.
- આગળના આંખના રોગનાં લક્ષણો પ્રમાણે દર્દીના Retina ચકાસીને અંધત્વ અટકાવવું.
- નવાં ચશ્મા યોગ્ય રીતે અને અનુકૂળ હોય તે રીતે ફિટ બેસે છે તેની ખાતરી કરવી.
- વ્યક્તિને ચશ્માંની જરૂર છે તે જોવા માટે એક દૃષ્ટિ પરીક્ષા લેવી (Eye Testing).

કાર્યક્ષેત્ર :

- Specialized Eye Hospitals

- Personal (Clinic)
- Dispensing Units
- Schools & Colleges / Universities
- Optical Manufacturing Laboratories/ Industries
- Contact Lens Manufacturing Companies
- Behavioural Vision Care Clinic
- Sports Vision Clinic

COLLEGES of OPTOMETRY (BO)

Sr.	CODE	Com. Code	COLLEGE NAME & CONTACT Details	Seats	Status	University	Govt. Fee	Hostel Fee	Mess Fee	Started in
1	NSO	916	Nagar School Of Optometry, Nagari Hospital, Ellishbridge, Ahmedabad (O) & (F) 079-26441788	40	SFI	Gujarat University	69,000	NA	NA	2004
2	HJO	917	Hari Jyot College Of Optometry, Dudhia Talav, Navsari (O)02637-258920, 258931 (F) 02637-242328, 258920	40	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	45,000	19,000	36,000	2005
3	DAO	918	H V Desai & S D Desai School Of Optometry, Drashti Netralaya, Chakalia Road, Near GIDC, Dahod (O): 02673-238700, 251100, 9227136459	15	SFI	Shri Govind Guru University	33,000	12,000	NA	2008
4	BMO	919	Shree Bhartimaiya College Of Optometry, Shree Bhartimaiya Vidya Sankul, Behind Big Bazar, Vesu Road, Surat Mo. 9574411188	40	SFI	Veer Narmad South Guj. Uni.	60,000	12,000	28,800	2011
5	CHO	920	Charotar Institute of Paramedical Science, Charusat Campus, Changa, Anand-388421 02697-265007, 9427629951	20	SFI	Charotar Uni. Of Sci. & Tech.	1,00,000	60,000	NA	2016
6	DIO	921	Diwaliba Optometry College, Tejas Eye Hospital, Mandavi, Surat - 394160 02623-221180, 222080, 222090	30	SFI	Uka Tarsadia University	65,000	15,000	30,000	2017
7	BNO	922	B.N. Patel Institute of Paramedical And Science, Bhalej Road, Anand 02692-250432 , 9586501281, 8000162611	30	SFI	Sardar Patel Uni.	65,000	65,000	NA	2017
8	BPAO	923	B.P.A. School Of Optometry, Bareja, Ahmedabad 02718 233655, 9898456171, 9714402855 bpaeyehospital.org	30	SFI	Gujarat University	50,000	30,000	30,000	2018

9. BACHELOR OF AUDIOLOGY & SPEECH THERAPY - સમયગાળો : ૪ વર્ષ
ઓડિયોલોજી કાન સાથેની સાંભળવાની સમસ્યાઓ અને સંવેદનની સમસ્યાઓને લગતું ક્ષેત્ર છે.

ઓડિયોલોજીમાં સાંભળવા (Hearing)નું

સંતુલન અને તેને સંબંધિત વિકૃતિઓનો સમાવેશ થાય છે. ઓડિયોલોજિસ્ટ એક પ્રેક્ટિશનર છે, જે શ્રવણક્ષમતા (Hearing Loss)ની સારવાર કરે છે અને તેને સંબંધિત થતું નુકસાન અટકાવે છે. ઓડિયોલોજિસ્ટ કાનની સાંભળવાની ક્ષમતા અને કાનના પડદાની ખામીઓનું નિદાન, સારવાર અને દેખરેખ રાખવાનો

વ્યવસાય કરે છે. ઓડિયોલોજિસ્ટને સાંભળવાની સમસ્યાઓની સારવાર અથવા નિદાન કરવાની તાલીમ આપવામાં આવે છે. તેઓ પર્સનલ અને ઔદ્યોગિક સલામતી કાર્યક્રમો, નવજાત શીશુ માટે ઓડિયો સ્ક્રીનિંગ કાર્યક્રમો, શાળા ઓડીઓ સ્ક્રીનિંગ કાર્યક્રમો અને શ્રવણ નુકસાન રોકવાના કાર્યક્રમો કરે છે અને ખાસ પ્રકારના પ્લગનું કાનમાં ફિટિંગ તથા અન્ય શ્રવણ રક્ષણ ઉપકરણો આપી મદદ કરે છે.

કાર્યનો પ્રકાર :

- Technician - ENT & Audiometry
- Speech Pathologist & Audiologist
- Speech Language pathologist
- Business Development Manager
- Speech Therapist

● Clinical Specialist

કાર્યક્ષેત્ર :

- Government Health Departments
- Awareness Creating Communities
- Maintain / Repair / Service devices
- Audio Device Manufacturing Companies
- Community Clinics / Care Centre
- Product Specialist - Healthcare
- Build Custom Audiology device
- Research & Development
- Educational Institutes
- Hospitals
- Nursing Care Facilities
- Government Agencies

Sr.	CODE	Com. Code	COLLEGE NAME & CONTACT Details	Seats	Status	University	Govt. Fee	Hostel Fee	Mess Fee	Started in
1	CUASLP	911	C.U.Shah Institute Of Audiology and Speech Therapy, C U Shah Medical College Campus, Surendranagar (O) 02752-287081-90	25	Sfi	Saurashtra University	46,000	30,000	NA	2009

10. BACHELOR OF OCCUPATIONAL THERAPY [BOT] Duration: 4 Years

બેચલર ઓફ ઓક્યુપેશનલ થેરાપી અન્ડરગ્રેજ્યુએટ ઓક્યુપેશનલ થેરાપી કોર્સ છે. ઓક્યુપેશનલ થેરાપી મેડિસિનનો જ એક વિસ્તાર જે મહત્તમ વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતા માટે 'નિવારણ અને ઉપચાર'ના મંત્રથી પણ આગળ જાય છે. તે આરોગ્ય પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે, એવા લોકોને વિશ્વાસ આપે છે જેની અપંગતા સ્ટ્રોક, માનસિક બીમારી, કાર્ડિયાકના કારણે શારીરિક અને માનસિક કંટાળો અથવા અન્ય બીમારીઓ અથવા તો એક વારસાગત ઉણપ હોઈ શકે છે. ઓક્યુપેશનલ થેરાપી,

જે એર્ગો-મેડિસિન (વૈકલ્પિક દવા) તરીકે પણ ઓળખાય છે, તબીબી વિજ્ઞાનની ઝડપથી વિકસતી શાખા છે. ન્યુરોલોજી, વિકલાંગવિજ્ઞાન, બર્ન, ઓન્કોલોજી, બાળરોગ, અને માનસિક મંદતા જેવી માનસિક પરિસ્થિતિ જેવી મેડિકલ સાયન્સની વિવિધ શાખાઓમાં તેની માંગની સંભાવના છે.

WORK TYPES

- Occupational Therapist
- Technician - OT
- Plaster/Manifold Technician
- OT Assistant
- Teacher & Lecturer

Sr.	CODE	Com. Code	COLLEGE NAME & CONTACT Details	Seats	Status	University	Govt. Fee	Hostel Fee	Mess Fee	Started in
1	AOT	906	Govt.Occupation Therapy College, Civil Hospital Campus, Asarwa, Ahmedabad 90999 52631	10	Gov	Gujarat	15,000 Year	1,200 Year	Na	2018
2			Kamlaben Patel College of Occupational Therapy, Anand Mo. 97145 98578 Admission from www.spuvvn.edu	80	SFI	Sardar Patel	15,300 Sem			2010

11. B.Sc. NURSING - સમયગાળો - ૪ વર્ષ
નર્સિંગ શારીરિક, માનસિક અને લાગણીયુક્ત
રીતે દર્દીઓની કાળજી લેવા અને તેમને તંદુરસ્ત
કરવા કામ કરે છે.

નર્સિંગ એવો આરોગ્ય વ્યવસાય છે, જે વ્યક્તિઓ, કુટુંબો અને સમુદાયોની કાળજી પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે, જેથી તેઓ શ્રેષ્ઠ આરોગ્ય અને જીવન ગુણવત્તા પુનઃપ્રાપ્ત કરી શકે. ક્લિનિકલ બાજુ પર નર્સિંગની ફરજોમાં વિશાળ શ્રેણી આવે છે જેમ કે બીમાર દર્દીઓની સંભાળ, વૃદ્ધવ્યવસ્થા, માનસિક, ઇન્ટેન્સિવ કેર, બાળકોની કાળજી જેવી કુશળતા હોય છે. કોર્સ દરમિયાન નર્સને શીખવવામાં આવે છે કે તેઓએ કેવી રીતે મોટી અને વિવિધ વિશેષતામાં કામ કરવું, જ્યાં તેઓ યોજનાના અમલ અને મૂલ્યાંકન માટે સ્વતંત્ર રીતે અથવા ટીમમાં કામ કરે છે.

કાર્યપ્રકાર :

- Nurse
- Nursing Assistant Supervisor
- Nursing Tutor
- Home Care Nurses
- Nursing Assistant
- Nursery School
- Nurse & Patient Educator
- Junior Psychiatric Nurse
- Nurse Manager
- Ward Nurse & Infection Control

B.Sc. NURSING COLLEGES IN GUJARAT

Comp. Code	Code	INSTITUTE NAME	CONTACT	Seats	Inst. Type	Fees / Year	Other Fee
541	ANUR	College of Nursing, GINERA, Civil Hospital Campus, Asarwa, Ahmedabad 380016.	(O) 079-22681406	60	Gov	145	
542	JAMNUR	Guru Govindsinh Hospital Sanchalit College of Nursing G.G. Hospital campus, Jamnagar.	(O) 0288-2541824, 2660269 (M) 8460001019	40	Gov	145	
543	GBNUR	Govt. College of Nursing Sr.T. General Hospital Campus, Bhavnagar	(O) 0278-2521599 (M)9898535498	60	Gov	145	
544	SNUR	Govt. College of Nursing New Civil Hospital Campus, Majura Gate, Surat	(O)0261- 2233716, 2241324 (M)7874084690	50	Gov	145	
545	SIDNUR	Govt. College of Nursing, Dethali Cross Road, Opp Circuit House, Siddhpur, Dist: Patan	(o)02767-223350, 226350 (M) 9725449688	50	Gov	145	
546	BNUR	Govt. nursing college, Vaccine institute Campus Old Padra road, Diwalipura, Vadodara-390015	(O) 9265968229, 8160841182	50	Gov	145	
547	DRNUR	Govt. College of Nursing, GMERS Medical College, At.Dharpur, Ta; Patan, Dis: Patan	O) 02766 265355, 265455 (M)9601111973	40	Gov	145	
548	GRNUR	Govt. College of Nursing P.D.U. Hospital Campus, Rajkot	O)(F)-0281-2471918 (M)9979881419	50	Gov	145	

Nurse

કાર્યક્ષેત્ર :

- Clinics
- Hospitals
- Heath Departments
- Industrial Houses
- Military
- Medical Departments
- Nursing Homes
- Orphanages
- Old Age Homes
- Railways
- Schools
- Training Institutes

There are 2 other Courses similar to B.Sc.

Nursing

1. GNM - 3½ Years Course | 2. ANM - 1½ Years Course

GNM Colleges & ANM Colleges List is available on website medadmgujarat.org

જો શક્ય હોય તો B.Sc. નર્સિંગ કોર્સ કરવો હિતાવહ છે. કારણ કે તે વધુ વિષયોનો સમાવેશ કરે છે અને તેનું મહત્વ પણ વધારે છે.

551	JNUR	JG College of Nursing, Opp.Gulab Tower, Off Sola Rd. Ahmedabad-380061	(O) 079-27493710, 27491290, 27493214 (M) 9925131271	60	Sfi	70,000	H+M-72000
552	AINUR	College of Nursing, Ahmedabad Institute of Nursing Sciences, Lapkaman, Ahmedabad	(O) 02717244134/176 (M) 8469817116, 7568701298	60	Sfi	96,000	H+M-33000
553	ZNUR	Sahajanand college of Nursing, At & Post. Zundal, Ta. & Dist. Gandhinagar	(M) 97275 44400, 9825098987, 99090 0 9734	60	SFI	94000	H+M-65000
554	BHDNUR	Joitiba College of Nursing, LCIT Campus, Bhandu, Mehsana-Unjha Highway Ta: Visnagar, Dis. Mehsana	(O) 02765 287034, 287145 (M) 8141884999, 9687637251	60	SFI	99000	H -15000 M- 22800
555	BRDNUR	Maniba-Bhula Nursing College, Gopal Vidyanagar, Bardoli- Mahuva Rd. Dist. Surat	(O) 02625-254141, 9220950115, 8140340405 / 7219756506	50	SFI	77000	H & M 56,000
556	GNUR	CM Patel Nursing College, Civil Hospital Campus, Gandhinagar 382012	(O)079-23246560, 23246606 (M) 8460479611	60	SFI	110000	H-6000 M-17000
557	RNUR	Anand College of Nursing, Opp. Ghanteshwar Park, B/h Sainik Soc. Jamnagar Highway, Rajkot	(O) 0281-2920012 (M) 9033332343 9428003863	60	SFI	88000	H-20000 M-18000
558	BJNUR	BMCB College of Nursing, Citi- Square, Lakhond, Bhuj. 370105	(O) 02832- 271215 (M) 9687404164, 7046128972	50	SFI	72,000	H-10000 M-50000
559	BVSNUR	Shree Sahjanand Institue of Nursing, Ghogha Rd., Akwada, Bhavnagar.364001	(O) 0278- 2563289, 2563284, 2572199 (M) 9099985485	50	SFI	66,000	H-20000 M-20000
560	CHNUR	Manikaka Topawala Institute Of Nursing, Charotar Campus, At:Changa Ta: Petlad, Dis: Anand 388421	(O) 02697- 265021/5011/5201 / 5211 (M) 8140364743	60	SFI	1,48,000	H-24000 M-33600
561	APNUR	Apollo Institute of Nursing, Plot No: 1-A Bhat GIDC Industrial Estate, Gandhinagar	(O) 079-66701874 (M) 7698815182, 9723708416	60	SFI	115000	H - 24000
562	SHNUR	Shubham Insti. of Nursing, Kalapinagar Last Bus Stop Asarwa, Ahmedabad	(O)(F)079-22680311, 22682177, 9825027882 , 9824006060	50	SFI	79,000	H-15000 M-30000
563	MRNUR	Murlidhar College of Nursing, Kalipat Bhavnagar Road, Rajkot-360020	(O)0281-2785020 (M) 7874730006, 8141343999	50	SFI	88000	H-10000 M-22000
564	NNUR	S S Agrawal College of Nursing, Navsari Veeranjali Marg, Near Devinampark society, Gandevi road, Dist. Navsari 396445	(O)02637 - 232667, 232857, 7878515794	50	SFI	95000	H-31000 M-30000
565	SKNUR	B. Jamnadas Patel (BJP) College of Nursing, Plot No. 709, B/H T.V. Tower, off Drive-inroad, Nr. Reliance mart, Ahmedabad	(O)079-26859131, 9327057575, 9924919672, 9265205476	60	SFI	83,000	H-12000 M-27000
566	BMNUR	Bhagalaxmi Nursing College Sakariya / Malpur Rd. Modasa Dist: S.K.-383315	(O)(F) 02774- 241598 (M) 9879788057, 7874752567	40	SFI	88,000	H-20000 M-35000
567	PNUR	Sharda Nursing College ,Pansar, Ta.Kalol, Dist- Ghadhinagar-382740	(M) 9099948493, 8200911039 (O) 02764-288601/2/3	40	SFI	74,000	H-42000

568	DHONUR	Sarswati Nursing College, Nr. Bhutvad Patiya National Highway Ta: Dhoraji Dis. Rajkot 360410	(O) 02824-222880-82, (M) 9426269920, 9428440074	40	SFI	80,000	H-18000 M-19000
569	DNNUR	Dinsha Patel College of Nursing. Opp Mahagujarat Hospital, College Road, Nadiad	(O) 0268-2521500 (M)7567660166, 428658010	60	SFI	100000	H-35000 M-35000
570	PMNUR	G.V.M.B.Sc.Nursing College, At Aniyad, Ta: Shahera, Dist. Panchmahal Guj-389210.	Mo.No- 9979402863, 9099063119	55	SFI	67,000	H-20000 M-30000
571	ONUR	Ratibhai Prabhudas Patel Nursing College, ode, umreth Road, At. Ode-388210, Dis Anand	(O)02692- 282004 (M) 9824398731 , 9033399644	40	SFI	70000	H+M -55000
572	VAPNUR	Sandra shroff Rofel College of Nursing. Plot No. 14/5, P.O. box No. 125, GIDC, Vapi 396195.	(M)7874859618 , 7623854046 9825155517	40	SFI	95000	H-25000 M-25000
573	NVNUR	Nootan college of Nursing, SP Sahakar vidhyadham, Nr. Kamana Crossing, Visnagar. Dist Mehasana	(O)02765-220423, 7624020423, 9898989819 , 7567659912	60	SFI	82,000	H-14000 M-20350
574	PINUR	Pioneer Nursing College, Nr.Ajwa-Nimeta Road, Po.Sayajipura, Vadodara 390019	(O)0265-2577143, (M)9714855993, 925886120	60	SFI	90,000	H-67000
575	VNUR	Mother Terrasa College of Nursing, At. Gothava, Bakarpur Road, Nr Telephone Exchange, Ta. Visnagar, Mehsana 384315	(02765) 281213 (M) 9510142544, 9714820525	40	SFI	98000	H-10000 M-32000
576	CPNUR	Chitrini Nursing College, Nr. Prantij railway station At.prantij (junabakarpur) Ta. Prantij Dist. S.K.	(O)02770 230032 (M)9898246488, 9829992323	50	SFI	69,000	H-15000 M-25000
577	SINNUR	Shrey Institute of Nursing & Allied Sciences, plot no- 244/b/part,Nr.Bhoomi party plot. Opp. AEC, sola cross road , Naranpura , Abmedabad	(O) 0933016001/002 (M) 9925023361, 9426150696 ,	50	SFI	100000	H 30000 M 30000
578	TNUR	T.& T.V. School of Nursing Ashkashram Complex Rampura, Surat Dist.Surat 395003	(O)02612422062 (M) 9374715292, 9879999417	50	SFI	96,000	H-20,000 M-23400
579	DHNUR	BR Ambedkar College of Nursing, Nr. Nilima park Soc. B/h Swaminarayan Temple, Vasna Rd, Dehgam	(O) 02716-231660 (M) 98980 83999, 9904296492	50	SFI	60,000	H-26000 M-26000
580	WNUR	Welfare Institute of Nursing & Midwifery. Welfare complex Bharuch Manubar Karmad Road Bharuch	(o)02642-244449/241044 (F) (M) 9099028169, 8946026491	30	SFI	65,000	H-12,000 M-33000
581	SNKNUR	Shantiniketan Nursing College, Shantiniketan Education Campus, Padusma, Ta-Mansa, Gandhinagar.-PIN. -382810	(O) 02763 288136, 287137. (M) 9426620554 , 8866071008	40	SFI	82000	H-10000 M-35000
582	KNUR	Kamdar College Of Nursing-Rajkot Haripar Pal,Survey No.12, Opp. Delhi Public School, Nr.NRI Bungalow, Kalawad Road, Rajkot.	(M)7878520005,9510052611	40	SFI	1,36,000	H+M 20000
583	PANUR	Parul Institute of Nursing Po. Limda, Ta, Waghodia, Dist. Vadodara-391760.	(O)02668-260322/312 (M)9978444697, 727309434	70	SFI	90000	H-60000
584	GMNUR	Grow More Institute Of Nursing, Ahmedabad Udaipur NH-8,Himmatnagar 383001	(O)02772-225500- 02 (M)9428513924 , 9428513936	40	SFI	77,000	H-20000 M-20000
585	VJNUR	Victoria Jubilee College of Nursing.Opp. Main Railway station Kalupar Ahmedabad -380002	(O) 079 29720901, 22110901, (M) 9824002952 , 9408145354	35	SFI	1,21,000	H-18500 M-28800

586	SOHNUR	Soham college of nursing,Nr. Krishna Nagar, B.R.T.S. Bus stop, Ahmedabad - 382346	(0)079-22816404 (f)079- 22816405 (M)9824006060 ,	40	SFI	79,000	H-15000 M-40000
587	VSNUR	Vina singhi college of nursing, Opp. Sardarnagar, hansol octroy naka, near indira bridge, Hansol, ahmedabad-382475	(o) (F) 079-22861951 (M) 9724913275, 9377720316, 9328237905	60	SFI	96,000	H-20,000 M-24000
588	MHNUR	Mahavir college of nursing, Vatrak, Ta. Bayad, Dis. Arvalli (Gujarat) 383326	(O)(F) 02779-221115 (m) 9426379511,9426563542	30	SFI	90,000	H-12000 M-28000
589	GHNUR	G.H.Patel College of Nursing, C/O H.M. Patel Centre for Medical Care, Shree Krisna Hospital. Gokalnagar, Karamsad-388325 Anand	(O) 02692-228541 (M)9879096343	40	SFI	1,47,000	H-18000 M-36000
590	AMCNUR	AMC MET Nursing College Sheth V.S. General Hospital Campus, Ellisbridge, A'Bad -06	(O) 079 26577621-625 (M) 9426428286	50	SFI	176000	H-10,000 M-7,500
591	VBNUR	Vinayaka Institute Of Nursing. Vidyanagar Vadtal Road, Bakrol Anand-388315.	(M) 9099943700 , 9099943701, 9099943704	60	SFI	79,000	H-25000 M-30000
592	GCSNUR	GCS College Of Nursing. Opp. DRM Office, Nr. Chamunda Bridge, Naroda Road, Ahmedabad	(O) 079 66048000 , 07966048159 (M) 9925149143	60	SFI	90000	H-25000
593	GONUR	Gokul Nursing College, nr. Sujanpura Patia, opp. IOC, State highway -41, Sidhpur 384151, Dis. Patan	(O)(f) 02767-224855 (m) 9099033643, 9879112560	55	SFI	70,000	H-9600 M-26400
594	CUNUR	C.U.Shah Institute of Nursing, Surendranagar Ahmedabad State Highway, nr Kotharia village, wadhavan city-363030, Dis. Surendranagar	(o)02752-294005 (m) 9099222277, 9924586558	40	SFI	110000	H-12500 M-36000
595	Balanpur	Balaji College of Nursing, Gondal-Virpur national highway no.27, nr charkhadi char rasta, opp.Rushi hotel, At Gomta, ta.Gondal, Dis, Rajkot 360320	(m) 9724200100, 9725053023	50	SFI	68,000	H-22500 M-22500
596	AKNUR	Ananya School of Nursing , KIRC Campus, Ahmedabad- Mehsana Highway, Kalol, NG 382721	(o)02764-222605, 9512747901, 9909996701 , 9512747901	70	SFI	105000	H-45000
597	EKNUR	Ekta Nursing College, At. & po. Navi matral, Ta. Khedbrahma, Dis. Sabarkantha-383255	(O)02775-291580 (m) 9909495802 ,	40	SFI	95000	H-6000 M-24000
598	ZYNUR	College of nursing, Zydus Hospital & health care private ltd., Nr Indira statue, Lambhvel road, Anand	(o)02692-619724/723 (m) 8980027552, 9687638965	40	SFI	90000	H-22000 M-33000
599	VNNUR	Vinayaka College of Nursing, Nr. Hindu Anath Ashram, Opp. Sardar Patel Bhavan, Nadiad-	(O)0268-2562300 (m) 9099943702 , 9512043701	30	SFI	72,000	H-30000 M-25000
600	KHNUR	Khyati College of Nursing, Plot no. 116, B/h Electrotherm Factory, Nr. Vraj Gopi-2, Palodiya Silaj, Ahmedabad-380058	(M) 9099285000/7000, 6353159740	40	SFI	79,000	H-30,000 M-47000
601	HNNUR	H.N.Shukla Nursing Institute, Behind Rajkot Marketing Yard, Near Lalpari Lake, Amargadh (Bhichari)-Rajkot-360003	(M)9727753360 (o) 0281- 2920112 (m) 9537715260,9510565645	60	SFI	115000	H-12000 M-24000
602	MYNUR	Mital Y.Patel Mahila Nursing College, Aatkot, Kailashnagar, Bhavnagar Highway, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdian, Dis. Rajkot.	(O)02821-288339, 288073 (M)9426961132 , 9974593155	50	SFI	76,000	H-18000 M-24000

603	KBNUR	Knowledge Institute Of Nursing, Near S.P Sports Complex, Bakrol-Vadtal Road, Bakrol 388315	02692-239246/47, 239246 (m) 9978602073, 8511150444	60	SFI	90,000	H- 21800 M-43200
604	RPNUR	Ratnaprabha Nursing College, Mithi Maa Campus, Shekhpur (vad) road, Vadnagar	Con. No – 94091 04745, 76006 01409, 94095 40586	50	SFI	90000	H-11000 M-24000
605	CGNUR	Chaudhari Institute of Nursing, Opp.S.T. Depo, Sec.7 Gandhinagar, 382007.	(O) 07923224065 (m) 9879055655,9913383081	50	SFI	97,000	H-25100 M-15000
606	SSKNUR	Shree Saraswati Kanya Kelavani Mandal Sanchalit College of Nursing- Kadi-Kalyanpura Road, Nanikadi, Ta. Kadi, Dist. Mehasana (N.G) 382715.	(o) 02764-242031 (M) 9974747071 , 9033383099	30	SFI	76,000	H-12000 M-19000
607	KMNUR	Krishnaben Mukeshbhai Jani College of Nursing, Swaminarayan gurukul , jesingpara, Dhari Road gavadaka Road, Amreli -365601	(0)2792220849 (M)9426229671,8780127050	40	SFI	87,000	H-15000 M-30000
608	NSNUR	Nar Narayan Shastri Institute of nursing, Near\ SP ring road, Swaminarayan Gurukul Campus, Jetalpur, Ta. Daskroi, Ahemdabad	Mo. 9913094999, 9898298981, 9099049858	50	SFI	97,000	H-18000 M-36000
609	JUNUR	Brahmanand College of Nursing, at Chaparada, Ta. Vishavadar, Dis. Junagadh	ph- (02873)0210414, mo 9712371033, 9426698058	40	SFI	70,000	H-16000 M-29000
610	SADNUR	Sadbhav Institute of Nursing , At & post Rupal, Dis. Sabarkantha-383001	ph- (02772) 272272 (m)9408001275,9408001274	30	SFI	97,000	H-25000 M-25000
611	PPSNUR	P P SAVANI School of Nursing, NH-8, Getco, Near Biltech Company at. Dhamdod, Kosamba, Ta. Mangrol, Dis- Surat-394125	(M)8758387580 , 9099919288 9512035618	60	SFI	97,000	H-18000 M-37000
612	MSNUR	Muni Seva Ashram College Of Nursing, Post Goraj, Ta-Waghodia , Vadodara	Ph 02668-265300, (M) 8511430363 9737650968, 9825617861	30	SFI	70000	H-18000 M-36000
613	SSPNUR	Shree Swaminarayan R.P. Badiyani and S.R. Badiyani Institute of Nursing, Chhaya Main Road, Po.Chaya. Dist.Porbandar. 360578	(O)02862245973, (M) 9265206712 , 9427286162	30	SFI	87,000	H-15000 M-20000
614	SKBNUR	Shree Krishna Institute Of Nursing, Bhabhar, Near Jalaram Gaushala, Dist. Bhanaskanta.	(M)9512017493, 9512017491	50	SFI	87,000	H-24000 M-24000
615	SHDNUR	Shama College Of Nursing , Nr. Pir Kamal Masjid , BRTS Road, Danilimda, Ahmedabad-28	(M) 9687624466, 9033030707	40	SFI	87,000	H-30000 M-24000
616	KJNUR	K J Institute Of Nursing, Shri Satsangi Saketdham Ram Ashram, At & Po Vadasma, Mehsana 382708	(M)9428137518 , 9825032281	50	SFI	87,000	H-21000 M-24000
617	SHNNUR	Shantam College of Nursing, Mayur Park Society, Bhagat Petrol Pump, Nr. Handloom, Naroda Patia, Naroda, Ahmedabad	(O)079-22816404 (M) 9726406060, 9824006060	30	SFI	97,000	H-15000 M-40000
618	DLNUR	D .L. Patel College, Vidhyanageri Bypass Road Motipura , Himmatnagar-383001, Sabarkantha	(O) 02772-244621, 9925073096, 9428513911, 9428465027.	30	SFI	87000	H-20000 M-12000
619	SDNUR	Shashikala And Dhansukhlal Dadarwala College Of Nursing, P B No. 156 , Sheth Shri Girdharlal Marg , Raliyati, Dahod.	(O) 02673-245048/221824 (M)9426327700, 9687044586	40	SFI	87,000	H-27000 M-33000
620	VIBNUR	Vibrant Nursing College, Vibrant Campus, At. & Post Masma, Surat-Olpad Road, Surat 394540	(O) 0261-6545552, (M)9537199199,9512039003	60	SFI	97,000	H-23000 M-25000

621	KSNUR	Shree Swaminarayan College of Nursing, Opp. Kalol GIDC, Ahemdabad-Mehsana Highway, At Saij, Tal. Kalol, Dist. Gandhinagar, Pin-382725.	(M)9879614190, 9427483055	50	SFI	97,000	H-65000
622	JKNUR	J.K. COLLEGE OF NURSING, Madhad Bus Stand, old padra -karjan road, padra, Vadodara 391445	(M)-9909204950, 9726763874	30	SFI	87,000	H-18000 M-24000
623	VIDNUR	VIDHYADEEP INSTITUTE OF NURSING, AT: Anita (Kim), Ta: Olpad,Dis: Surat	(M)-9601260458, 7567489888	55	SFI	97,000	H-45000
624	RRNUR	Hansarajbhai Savajibhai Radadiya Nursing College, At. Kalavad Road, Ta. Jamkandorana, Dis. Rajkot	(O)02824-271440 (M) 9979065291, 9537476589, 9327200034	50	SFI	78000	H-12000 M-8000
625	AMNUR	Ambaji Nursing College , AT &Post Ganeshpura Kaiyal road , Ta: Kadi , Dis: Mahesana-382705	(O) 02764273201 (M) 9016235323, 8849019471	40	SFI	97,000	H-18000 M-22000
626	TSNUR	Swaminarayan Nursing College, Tanakhala road, Nr S.R.P. Camp, Kevadia Colony, Dis: Narmada	(M) 9925049510, 9426125860	40	SFI	65,000	H-45000
627	MPNUR	Manjushree Inst. Of Nursing Science , Pethapur Mahudi Road , Near Piplaj GGS, Dist Gandhinagar	(o) 079-23278800, (M) 7096094289 , 9727178823	55	SFI	105000	H-27000 M-58000
628	KINUR	Kiran nursing college , Nr.sumul dairy, vasta devadi road,katar gam surat.395004	(O)02617161200,(M) 9428639414 , 8075033685	60	SFI	85000	H-20000 M-25000
630	SJNUR	Swaminarayan Gurukul nursing college, Jamnagar - okha State Highway, Near Civil Airport Road, Naghedhi, Jamnagar-361001	(O) 0288-2889539 (M) 9377811111	50	SFI	85000	H-25000 M-25000
631	SVNUR	Shankarsinh Vaghela Babu Institute of Nursing , Gandhinagar-mansa highway, Vasani, Dis. Gandhinagar	(O) 079-23976170 (M) 9924112998 , 9898111500	40	SFI	95000	H-22000 M-38500
632	SRNUR	Sodha Institute Of Nursing , 2-Railnagar Society , Bh. Popatpara , Rajkot	(m) 9428003863,9426857462 (O) 0281-2471270	60	SFI	85000	H-20000 M-15000
633	NJNUR	Noble Nursing College, Parthvatika, Bhesan Road, Nr. Bamangam, Junagadh-362310	(M) 9904406626 , 9879014789	40	SFI	65000	H-14000 M- 29000
634	MJNUR	Mahatma Gandhi College Of Nursing , Golden City -3, Mola patel Hostel, bypass Road Zanzarda Chokdi, Junagadh	(m) 8511097972, 9825529345 (O) 02852631731	40	SFI	85,000	H-10000 M-15000
635	MMNUR	Merchant Nursing College, At & post-Basna, Tal. Visnagar, Dist. Mehsana	(M) 9974807444 , 9099063065 , 7435863369	40	SFI	85,000	H-12000 M-18000
636	SANUR	Svayambhu Institute Of Nursing, Svayambhu Multispeciality Hospital, Vastral Char Rasta Nr. S.P. Ring Road , Ahmedabad-382418	(M) 7043532166, 9429235753	50	SFI	85000	H-27500 M-27500
637	ACNUR	N.L.Amodra B.sc Nursing College, Shri S. S. Sankul (Gurukul), Charadva, Halvad, Morbi	(O) 02758240571 (m) 9638952606,9913562420	20	SFI	85000	H-12000 M-36000
638	JMDNUR	JMD Institute Of Nursing , Knowledge Corridor, Near PDP, Raysan, Gandhinagar-382007	(M) 7227979895/896	40	SFI	85000	H-40000 M-40000
639	UVNUR	Urmila Goswami College Of Nursing, Shri Monark Education Trust Campus , At & post Vahelal, Naroda-Dehgam Road, Ahmedabad	(O) 02718- 247138/215, (M) 9924125030.	40	SFI	85,000	H-50000

640	KANUR	Kalajibhai R. Katara Nursing College, Shamlaji Pradesh Kelavani Mandal Shamlaji, At: & Post: Shamlaji, Tal: Bhiloda, Dist: Aravalli	Mo. - 9723555921, 9429239166	40	SFI	85,000	H-30000 M-20000
641	RDNUR	Rajkrupa Institute of Nursing, Raj Arcade, Nr. Garbada Chowkdi, National Highway No. 59, Dahod	(M)9755085617, 8200215617	50	SFI	85000	H-29000 M-29000
642	AGNUR	Aarhant Institute of Nursing, Bhoyan Rathod, Opp. IFFCO, Adalaj - Kalol Highway Road, Gandhinagar	(M) 9428753376 / 9978955811 99988 12988	40	SFI	85000*	H-45000
643	MVNUR	Manav Nursing School, Opp. Jogniya Mata, Visnagar, Gunja Highway Road, Dist: Mehsana	(O) 027-65222508 MO-9426385848, 9427682784	30	SFI	75000*	H-10000 M-20000
647	NKNUR	Nootan Kelvani Mandal Nursing School, Dr. Moghabhai Vidhya Sankul, Shri Morarji Nagar, Tithal Road, Valsad-396001	02632-258412, 9925149047, 9824521605	40	SFI	Token Fee 60000	H+M - 52000
648	NANUR	Navkar Institute of Nursing, Nr. Galaxy Ground Vastral, Ahmedabad	Mo. No. 9512042617, 8734033960	40	SFI	85000*	H-25000 M-30000
649	PANNUR	Panchamrut Institute of Nursing, KP Residency To. Abjibapa green road Nr. gopinath hights Behind Nikol Gam, Nikol, Ahmedabad	MO NO- 9879526636, 8866565566, 9898298981	40	SFI	85000*	H+M -50000
650	ASNUR	Akshar Nursing College, At-Sakariya, Malpur road, Ta:Modasa-383315, Aravalli	Mo No. - 9428773136, 9687071899	50	SFI	85000*	H-36000 M-19000
651	BBNUR	Bharat Nursing College, Rasana - Mota, Deesa Palanpur Highway Tal: Deesa, Banbaskantha	02744-263600, 9824579745, 8160744770	30	SFI	85000*	H-20,000 M-20,000
653	MUNUR	Medilink Institute of Nursing Science, 3rd floor, TED squire building, opp. Torrent power house, sabarmati, Ahmedabad-380005	Mo No- 9687689605, 9664830401	30	SFI	85000*	H & M - 65,000
654	AKPNUR	A. K. Patel School of Nursing, Valad, Karai gam Road, Sardar Patel Ring Road, At: & Post: Valad, Tal: & Dist: Gandhinagar	Mo.No. 7043245566, 9825131094, 6351458306	40	SFI	70000*	H-30000 M-22500
655	SKLNUR	SKLP Nursing Institute of Education & Practice, Mundra Road, Bhuj-Kutchh-370 001	02832-230077, 9925453965, 9925730077	40	SFI	70000*	H & M - 20000

શિવકૃપા, ટેલિફોન એક્ષચેન્જ,
જઈબીની પાછળ,
ગાંધીરોડ, ઓખા પોર્ટ,
દેવભૂમિ દ્વારકા.

૯ મેડિકલ અભ્યાસક્રમોનું કટ ઓફ લિસ્ટ

Institute-wise Last Rank of UG-2020																					
Inst.Label	Inst.Name	OPEN				SC				ST				SE				EW			
		Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No
MEDICAL																					
AMED - GQ	B. J. Medical College, Ahmedabad	99.625	644	5097	180	97.5599	575	33042	1118	22	89.201	435	146916	5609	42	98.8493	610	15699	540	88	
BMED - GQ	Government Medical College, Vadodra	99.025	616	13304	462	96.3943	550	49280	1735	42	85.1718	386	202515	7819	74	97.9277	584	28152	933	183	
JMED - GQ	Shri M.P. Shah Government Medical College, Jamnagar	97.965	585	27398	903	93.4551	497	89031	3247	97	77.7026	312	304204	11295	197	96.6929	556	44926	1567	366	
SMED - GQ	Government Medical College, Surat	98.633	603	18482	624	94.8883	521	70085	2513	69	81.1932	344	256594	9713	126	97.3907	571	35522	1222	259	
RMED - GQ	Pardit Deendayal Upadhyay Medical College, Rajkot	98.5972	602	19149	649	93.3252	495	90587	3317	103	78.4018	318	294241	10995	184	96.8418	559	42691	1470	332	
BHMD - GQ	Government Medical College, Bhavnagar	97.8887	583	28722	952	93.2644	494	91967	3370	107	77.4983	310	307535	11400	204	96.5523	553	46958	1657	383	
SOLMED - GQ	GMERS Medical College, Sola, Ahmedabad	97.9277	584	27921	926	92.8307	487	97981	3633	118	75.6725	295	330888	12144	251	96.1378	545	52695	1853	447	
SOLMED - MQ	GMERS Medical College, Sola, Ahmedabad	96.295	548	50588	1782																
SOLMED - NQ	GMERS Medical College, Sola, Ahmedabad				99999																
GOTMED - GQ	GMERS Medical College, Gotri, Vadodra	97.2999	569	36641	1258	91.9248	473	109864	4088	148	74.0359	282	353521	12787	292	95.572	534	60117	2147	545	
GOTMED - MQ	GMERS Medical College, Gotri, Vadodra	95.2477	528	64432	2318																
GOTMED - NQ	GMERS Medical College, Gotri, Vadodra				99999																
GWED - GQ	GMERS Medical College, Gandhinagar	97.5177	574	33818	1165	92.2516	478	105459	3913	137	73.7659	280	357598	12890	301	95.8388	539	56729	2021	499	
GWED - MQ	GMERS Medical College, Gandhinagar	95.6798	536	58900	2095																
GWED - NQ	GMERS Medical College, Gandhinagar				99999																
PATMED - GQ	GMERS Medical College, Dharpur, Patan	95.8872	540	55918	1987	90.6714	455	126765	4789	185	70.219	254	405350	14225	414	94.4702	514	75581	2749	743	
PATMED - MQ	GMERS Medical College, Dharpur, Patan	93.0781	491	94286	3467																
PATMED - NQ	GMERS Medical College, Dharpur, Patan				99999																
VALMED - GQ	GMERS Medical College, Valsad	96.6009	554	46179	1618	89.8003	443	139380	5304	212	73.1121	275	365768	13140	323	94.7515	519	71306	2576	681	
VALMED - MQ	GMERS Medical College, Valsad	93.6286	500	86942	3176																
VALMED - NQ	GMERS Medical College, Valsad				99999																
JUMED - GQ	GMERS Medical College, Junagadh	96.4479	551	48395	1702	90.601	454	127588	4835	187	68.8917	245	423136	14688	448	94.8051	520	70447	2528	671	
JUMED - MQ	GMERS Medical College, Junagadh	93.393	496	90243	3299																
JUMED - NQ	GMERS Medical College, Junagadh				99999																
HIMMED - GQ	GMERS Medical College, Himmatnagar	96.1934	546	51974	1824	90.601	454	128331	4852	189	71.0779	260	394556	13905	377	94.5247	515	74832	2716	731	
HIMMED - MQ	GMERS Medical College, Himmatnagar	93.3252	495	90967	3324																
HIMMED - NQ	GMERS Medical College, Himmatnagar				99999																
VADMED - GQ	GMERS Medical College, Vadnagar	95.572	534	60362	2159	89.7259	442	139777	5315	214	69.4821	249	416994	14538	436	94.1767	509	78999	2876	787	
VADMED - MQ	GMERS Medical College, Vadnagar	92.4505	481	102840	3806																
VADMED - NQ	GMERS Medical College, Vadnagar				99999																
NHL - GQ	Smt. NHL Municipal Medical College, Ahmedabad	96.295	548	50537	1777	90.601	454	128323	4859	190	69.9331	252	410616	14372	426	94.1162	508	80139	2911	801	
NHL - LQ	Smt. NHL Municipal Medical College, Ahmedabad	96.6929	556	44894	1565	90.6714	455	127062	4800	186											

Institutewise Last Rank of UG-2020

Inst.Label	Inst.Name	OPEN				SC				ST				SE				EW							
		Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Cat. Merit NO			
NHL - MQ	Smt. NHL Municipal Medical College, Ahmedabad	88.0447	420	162344	6271																				
NHL - NQ	Smt. NHL Municipal Medical College, Ahmedabad				9999																				
AMCMET - GQ	AMCMET Medical College, Maninagar, Ahmedabad	95.1404	526	65693	2367	89.2812	436	146017	5572	232	66.5636	230	456873	15595	536	93.2644	494	91987	3373	975	94.8051	520	70360	2527	826
AMCMET - NQ	AMCMET Medical College, Maninagar, Ahmedabad	85.1718	386	202036	7798																				
AMCMET - NQ	AMCMET Medical College, Maninagar, Ahmedabad				9999																				
SMC - GQ	Surat Municipal Institute of Medical Education & Research (SWIMER), Surat	94.9775	523	68197	2449	88.3596	424	158419	6098	258	69.2001	247	419526	14600	444	92.6362	484	100175	3708	1093	94.8051	520	71007	2564	841
SMC - LQ	Surat Municipal Institute of Medical Education & Research (SWIMER), Surat	95.3006	529	64236	2314	81.4	346	253710	9626	539	60.8654	197	534379	17561	766	91.2381	463	119228	4472	1335	94.9775	523	68384	2452	799
SMC - MQ	Surat Municipal Institute of Medical Education & Research (SWIMER), Surat	89.6512	441	141193	5378																				
SMC - NQ	Surat Municipal Institute of Medical Education & Research (SWIMER), Surat				9999																				
KMED - GQ	Pramukhwami Medical College, Karamsad	92.3808	480	104028	3849	87.1387	409	175018	6796	313	64.5887	218	483320	16294	607	90.387	451	130719	4956	1514					
KMED - MQ	Pramukhwami Medical College, Karamsad	87.6356	415	168942	6551																				
KMED - NQ	Pramukhwami Medical College, Karamsad				9999																				
CUMED - GQ	C. U. Shah Medical College, Surendranagar	95.1404	526	65876	2370	88.9715	432	150067	5732	241	66.5636	230	455881	15557	533	93.8786	504	88388	3041	859					
CUMED - MQ	C. U. Shah Medical College, Surendranagar	89.0506	433	149053	5686																				
CUMED - NQ	C. U. Shah Medical College, Surendranagar				9999																				
BHUMED - GQ	Gujarat Adani Institute of Medical Sciences, Bhuj	94.5247	515	74373	2700	87.1387	409	175401	6811	315	61.4035	200	526761	17387	750	92.9568	489	96021	3543	1040					
BHUMED - MQ	Gujarat Adani Institute of Medical Sciences, Bhuj	82.8622	361	233153	8934																				
BHUMED - NQ	Gujarat Adani Institute of Medical Sciences, Bhuj				9999																				
GCSMED - GQ	GCS Medical College, Ahmedabad	93.8786	504	83666	3052	88.9715	432	150667	5753	242	66.4107	229	457294	15608	538	91.9248	473	109828	4087	1215					
GCSMED - MQ	GCS Medical College, Ahmedabad	89.8003	443	139410	5307																				
GCSMED - NQ	GCS Medical College, Ahmedabad				9999																				
PRIMED - GQ	Parul Institute Of Medical Sciences & Research, Post. Limda, Dist. Vadodara	91.5183	467	115848	4337	86.6336	403	182945	7102	339	62.3167	205	513298	17063	699	89.7259	442	139699	5312	1635					
PRIMED - MQ	Parul Institute Of Medical Sciences & Research, Post. Limda, Dist. Vadodara	84.8954	383	206200	7953																				
PRIMED - NQ	Parul Institute Of Medical Sciences & Research, Post. Limda, Dist. Vadodara				9999																				
PLUMED - GQ	Banas Medical College & Research Institute, Palanpur	91.9248	473	110368	4117	86.0419	396	190027	7375	349	61.4035	200	525176	17355	743	90.7451	456	126473	4778	1444	91.7894	471	112103	4191	1388
PLUMED - MQ	Banas Medical College & Research Institute, Palanpur	83.2396	365	22861	8773																				
PLUMED - NQ	Banas Medical College & Research Institute, Palanpur				9999																				
ZWIMED - GQ	Zydus Medical College and Hospital, Dahod	91.5864	468	114893	4299	86.0419	396	190559	7393	352	62.8735	208	506233	16865	672	89.9504	445	137313	5204	1596	91.4476	466	116516	4358	1430

Institutewise Last Rank of UG-2020

Inst.Label	Inst.Name	OPEN			SC			ST			SE			EW											
		Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No									
ZIMED - MQ	Zydus Medical College and Hospital, Dahod	81.4994	347	252635																					
ZIMED - NQ	Zydus Medical College and Hospital, Dahod			99999																					
NDMED - GQ	Dr. N. D. Desai Faculty of Medical Science and Research, Nadiad	92.3808	480	104136	3660	86.8919	406	178178	6934	323	62.7057	207	508769	16945	681	90.6714	455	126559	4785	1446					
NDMED - MQ	Dr. N. D. Desai Faculty of Medical Science and Research, Nadiad	87.3094	411	173163	6723																				
NDMED - NQ	Dr. N. D. Desai Faculty of Medical Science and Research, Nadiad			99999																					
VSMED - GQ	Nootan Medical College & Research Centre, Visnagar	91.7894	471	111335	4162	86.3777	400	185853	7235	346	61.6128	201	522485	17289	732	89.9504	445	137219	5196	1594					
VSMED - MQ	Nootan Medical College & Research Centre, Visnagar	86.6336	403	181973	7077																				
VSMED - NQ	Nootan Medical College & Research Centre, Visnagar			99999																					
MKMED - GQ	Dr. M. K. Shah Medical College And Research Centre, Ahmedabad	92.2516	478	105790	3925	88.0447	420	162785	6284	275	64.0735	215	490177	16463	622	90.3153	450	132351	5017	1531					
MKMED - MQ	Dr. M. K. Shah Medical College And Research Centre, Ahmedabad	87.1387	409	175215	6806																				
MKMED - NQ	Dr. M. K. Shah Medical College And Research Centre, Ahmedabad			99999																					
AWRMED - GQ	Shatabaa Medical College, Amreli	93.1428	492	93217	3429	86.8919	406	178976	6969	330	61.4035	200	526478	17380	749	92.2516	478	105738	3922	1157					
AWRMED - MQ	Shatabaa Medical College, Amreli	83.9979	373	218342	8431																				
AWRMED - NQ	Shatabaa Medical College, Amreli			99999																					
SILMED - GQ	MAMO Medical Education & Research Institute, Silvassa	97.8887	583	28832	963	93.0781	491	94465	3477	109	81.2889	345	255975	9691	124	96.5523	553	46971	1659	384					
BHARMED - GQ	Dr. Kiran C. Patel Medical College & Research Institute	93.2022	493	92739	3409	86.3777	400	185270	7221	345	62.5258	206	510322	16986	686	91.6531	469	113305	4248	1259					
BHARMED - MQ	Dr. Kiran C. Patel Medical College & Research Institute	84.2757	376	214649	8284																				
BHARMED - NQ	Dr. Kiran C. Patel Medical College & Research Institute			99999																					
DENTAL																									
AD - GQ	Government Dental College And Hospital, Ahmedabad	90.8906	458	123986	4672.5	82.6718	359	236729	9058	491	54.8105	167	616027	19190	1030	87.1387	409	175092	6800	2159	90.4611	452	129872	4917	1612
JD - GQ	Government Dental College and Hospital, Jamnagar	89.426	438	144388	5501	79.6189	329	277739	10454	633	41.1698	116	802746	21387	1603	84.1783	375	215970	8344	2746	88.7445	429	153738	5889	1939
MPD - GQ	Manubhai Patel Dental College & Hospital, Vadodara	72.1863	268	378678	13493	78.4018	318	294010	10990	682	42.3458	120	787984	21258	99999				99999	99999					
MPD - MQ	Manubhai Patel Dental College & Hospital, Vadodara	62.8735	208	505559	99999																				
MPD - NQ	Manubhai Patel Dental College & Hospital, Vadodara			99999																					
AHD - GQ	Ahmedabad Dental College And Hospital, Bhadaj, Ahmedabad	65.5892	224	469459	15934	61.0438	188	530599	17474	1523	43.9126	125	762202	21038	99999				99999	99999					
AHD - MQ	Ahmedabad Dental College And Hospital, Bhadaj, Ahmedabad	57.1397	178	584811	99999																				
AHD - NQ	Ahmedabad Dental College And Hospital, Bhadaj, Ahmedabad			99999																					

Institutewise Last Rank of UG-2020

Inst.Label	Inst.Name	OPEN				SC				ST				SE				EW			
		Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No
UKO - GQ	Karnavati School of Dentistry, Uvarvad, Gandhinagar	54.1067	164	627031	19371	67.3486	235	445357	15293	1216	48.2019	140	705804	20522	99999	99999	99999	99999	99999	99999	99999
UKO - MQ	Karnavati School of Dentistry, Uvarvad, Gandhinagar	76.6312	303	319419	99999																
UKO - NQ	Karnavati School of Dentistry, Uvarvad, Gandhinagar				99999																
ND - GQ	Faculty of Dental Science, Nadiad	54.1067	164	625508	19349	59.3339	189	550999	17972	1581	47.207	136	718991	20647	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
ND - MQ	Faculty of Dental Science, Nadiad	75.4306	293	335605	99999																
ND - NQ	Faculty of Dental Science, Nadiad				99999																
VD - GQ	Narsinhbhai Patel Dental College & Hospital, Visnagar	56.9453	177	589927	18840	56.2952	174	595208	18812	1675	42.3458	120	787231	21257	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
VD - MQ	Narsinhbhai Patel Dental College & Hospital, Visnagar	73.5095	278	361883	99999																
VD - NQ	Narsinhbhai Patel Dental College & Hospital, Visnagar				99999																
BOPD - GQ	College of Dental Sciences & Research Centre, Bopal, Manipur, Ahmedabad	55.4353	170	608838	19007	63.8818	212	495561	16625	1392	42.7881	121	779463	21185	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
BOPD - MQ	College of Dental Sciences & Research Centre, Bopal, Manipur, Ahmedabad	74.9122	289	342587	99999																
BOPD - NQ	College of Dental Sciences & Research Centre, Bopal, Manipur, Ahmedabad				99999																
AMCD - GQ	A.M.C Dental College And Hospital, Ahmedabad	50.3108	148	678163	20205	72.1863	268	379709	13517	986	42.7881	121	779005	21183	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
AMCD - MQ	A.M.C Dental College And Hospital, Ahmedabad	74.7927	288	343884	99999																
AMCD - NQ	A.M.C Dental College And Hospital, Ahmedabad				99999																
DAMD - GQ	Vaidik Dental College & Research Centre, Daman	82.6718	359	236469	9038	65.9355	226	464916	15791	1281	50.5397	149	672910	20131	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
DAMD - MQ	Vaidik Dental College & Research Centre, Daman																				
DAMD - NQ	Vaidik Dental College & Research Centre, Daman																				
AMRD - GQ	College of Dental Science and Hospital, Amargadh, Dist. Bhavnagar	60.4659	195	540174	17681	61.4035	200	525704	17360	1507	41.1698	116	802746	21387	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
AMRD - MQ	College of Dental Science and Hospital, Amargadh, Dist. Bhavnagar	74.2762	284	350585	99999																
AMRD - NQ	College of Dental Science and Hospital, Amargadh, Dist. Bhavnagar				99999																
GD - GQ	Goenka Research Institute of Dental Science, Pipalaj, Dist. Gandhinagar	62.1409	204	516153	17132	66.0985	227	462165	15733	1272	42.3458	120	783018	21216	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
GD - MQ	Goenka Research Institute of Dental Science, Pipalaj, Dist. Gandhinagar	73.383	277	363718	99999																
GD - NQ	Goenka Research Institute of Dental Science, Pipalaj, Dist. Gandhinagar				99999																
SD - GQ	Siddhpur Dental College and Hospital, Siddhpur	53.1819	160	637904	19565	49.0837	143	695526	20385	1886	40.114	113	816771	21501	99999	99999	99999	99999	99999	99999	
SD - MQ	Siddhpur Dental College and Hospital, Siddhpur	78.051	315	299129	99999																
SD - NQ	Siddhpur Dental College and Hospital, Siddhpur				99999																

AYURVEDIC

Institutiewise Last Rank of UG-2020

Insti.Label	Insti.Name	OPEN			SC			ST			SE			EW						
		Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No	Neet Percentile	Neet Score	Gen. Merit Rank No				
AAV - GQ	Government Akhandanand Ayurveda College, Ahmedabad	90.8006	458	124137	4678	87.2183	410	173799	6751	3111	58.7707	186	560960	18107	842	89.3539	449	132970	5035	1654
BAY - GQ	Government Ayurveda College, Vadodara	90.2478	449	133049	5041	85.2587	387	201091	7761	378	60.6965	196	535120	17577	768	89.2011	435	147007	5614	1748
BHAY - GQ	Sheth J.P. Government Ayurved College, Bhavnagar	89.8003	443	138807	5262	84.8954	383	206320	7957	395	58.9644	187	559291	18070	836	88.7445	429	153833	5899	1850
JUNAY - GQ	Government Ayurved College, Junagadh	89.8003	443	139314	5296	83.8192	371	220644	8517	436	52.9662	159	641369	19623	1113	89.0506	433	148690	5676	1769
SMAY - GQ	State Model Institute of Ayurveda Sciences, Kolavada, Gandhinagar	90.8006	458	124395	4689	85.6966	392	195457	7587	365	56.4924	175	593540	18775	963	89.426	438	144509	5510	1705
JAMAY - GQ	Shri Gulabkumbar Ayurved Mahavidyalaya, Jamnagar (Newly Named ITRA, Institute of Teaching and Research in Ayurveda)	92.3808	480	103919	3842	83.7162	370	221670	8553	440	58.1582	183	569385	18280	874	90.6714	455	127360	4821	1461
SAY - GQ	Shri O. H. Nazar Ayurved College, Surat	90.8158	457	125207	4720	84.2757	376	214714	8291	416	53.6824	162	630367	19422	1075	88.7445	429	153844	5898	1849
KSAY - GQ	Shree Swaminarayan Ayurvedic College, Kalol	83.0503	363	230820	8863	79.7266	330	276790	10423	631	47.9573	139	709771	20546	1331	81.2889	345	255501	9684	3257
PMAY - GQ	Manushree Research Institute of Ayurvedic Science, Pipalaj, Dist. Gandhinagar	83.1409	364	229705	8824	80.7882	340	262336	9928	570	48.2019	140	707979	20538	1328	79.5114	328	279754	10518	3590
NAY - GQ	J. S. Ayurveda Mahavidyalaya, Vadlad	87.6536	415	168192	6523	81.093	343	257113	9743	550	49.886	146	684009	20274	1245	87.2183	410	173693	6744	2144
RMAY - GQ	Shree Basikla Manikchandji Dharival Ayurved College & Hospital, Waghalhara, Valsad	78.1783	316	297755	11098	74.7927	288	342963	12488	858	52.7442	158	645078	19690	1120	73.6373	279	360078	12977	4528
RIAY - GQ	Indian Institute of Ayurved Research & Hospital, Rajkot	83.3423	366	227383	8752	81.6009	348	250740	9512	529	41.4834	117	797760	21347	1593	76.3997	301	321903	11845	4084
VGAY - GQ	G.J. Patel Institute of Ayurvedic Studies And Research, Vallabh Vidyanagar, Anand	81.7932	350	248842	9460	79.0722	324	285481	10715	663	46.8486	135	722417	20680	1365	80.4787	337	266728	10097	3418
VMAY - GQ	Shri V.M.Mehta Institute of Ayurved, Gardi Vidhyapith Campus, Kelavadi Road, Rajkot	86.1293	397	189140	7346	78.8542	322	288250	10800	669	43.0805	122	777981	21173	1527	85.3454	388	200285	7745	2502
PRAY - GQ	Parul Institute of Ayurved, Umda, Waghodia, Vadodara	81.2889	345	254789	9662	78.6222	320	291458	10906	676	50.5397	149	674188	20143	1218	79.4098	327	281023	10555	3604
EVAY - GQ	Eva College of Ayurved, Supedi, Dist. Rajkot	76.8636	305	316215	11674	75.4306	299	335428	12261	828					99999	73.2549	276	364121	13096	4574
EVAY - HC	Eva College of Ayurved, Supedi, Dist. Rajkot	67.2008	234	446537	15327	69.9331	252	410833	14884	1089					99999	64.5887	218	483779	16314	5744
PIAY - GQ	Parul Institute of Ayurved and Research, Umda, Waghodia, Vadodara	78.9628	323	286131	10742	76.5146	302	319750	11777	778	49.2662	144	690521	20339	1266	76.2717	300	324272	11935	4123
KANAY - GQ	Ananya College of Ayurved, Kalol, Gandhinagar	82.5734	358	237357	9068	80.056	333	271660	10249	609	47.7443	138	713164	20588	1342	80.7882	340	262437	9936	3357
KANAY - HC	Ananya College of Ayurved, Kalol, Gandhinagar	79.6189	329	277193	10445	78.051	315	299601	11160	703	40.408	114	813327	21475	1629	75.6725	295	332523	12198	4221
RBGAY - HC	Bachubhai Govindbhai Gararaya Ayurved College, Kalipat, Dist. Rajkot	69.2001	247	419982	14604	69.7892	251	412337	14422	1095					99999	66.8976	232	451404	15444	5403
DBAY - HC	Bhargava Ayurveda College, Dahemi, Dist. Anand	72.7312	272	372442	13324	70.9363	259	396420	13956	1037					99999	69.0573	246	421526	14645	5124
RGAY - GQ	Global Institute of Ayurveda, Tramba (Kasturbhadham), Rajkot	80.056	333	271394	10244	71.4583	310	307911	11421	735					99999	78.051	315	299470	11153	3836
RGAY - HC	Global Institute of Ayurveda, Tramba (Kasturbhadham), Rajkot	72.1863	268	379554	13514	68.4821	249	416624	14630	1107					99999	69.4821	249	416833	14534	5090
KJAY - GQ	K.J. Institute of Ayurveda and Research, Savli, Vadodara	81.093	343	258310	9783	78.4018	318	294939	11018	686	50.3108	148	678013	20202	1229	78.2917	317	296562	11066	3803
MAY - GQ	Muridhar Ayurved College, Kalipat, Rajkot	77.2304	308	310517	11499	76.5146	302	320571	11803	784					99999	75.3078	292	337316	12313	4268

Institutewise Last Rank of UG-2020

Inst.Label	Inst.Name	OPEN			SC			ST			SE			EW					
		Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Cat. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Cat. Merit NO
MAY - HC	Munidhar Ayurved College, Kalipat, Rajkot	69.2001	247	420666	14623	243	427231	14803	1142	99999	99999	99999	99999	66.5626	230	454798	15531	5445	
AMAY - HC	Nara Chikitsa Ayurved College Anneli	65.2703	222	472771	16035	238	438990	15127	1190	99999	99999	99999	99999	62.3167	205	514794	17095	6007	
JNLAY - GQ	Noble Ayurved College and Research Institute, Banamang, Junagadh	82.0898	353	244403	9297	326	282522	10606	653	99999	99999	99999	99999	77.7026	312	303996	11290	3886	
JNLAY - HC	Noble Ayurved College and Research Institute, Banamang, Junagadh	73.383	277	363256	13069	263	389144	13762	1016	99999	99999	99999	99999	69.7892	251	412835	14437	5056	
RRKAY - GQ	RK University Ayurvedic College & Hospital, Kasturbadham, Rajkot	80.9937	342	259522	9823	336	268290	10157	595	99999	99999	99999	99999	77.1164	307	312576	11561	3983	
RRKAY - HC	RK University Ayurvedic College & Hospital, Kasturbadham, Rajkot	75.0394	290	340552	12397	286	347105	12601	876	99999	99999	99999	99999	71.5078	263	388128	13731	4814	
PIAY - HC	Jay Jalaram Ayurvedic Medical College, Shivpuri, Dist. Panchmahals	67.5197	236	443508	15244	240	433776	15006	1174	99999	99999	99999	99999	63.2182	210	502026	16776	5899	
KARAY - GQ	Aarohant Ayurvedic Medical College And Research Institute, Adalaj, Gandhinagar	81.4994	347	252302	9572	339	263328	9976	579	99999	99999	99999	99999	80.162	334	269839	10208	3478	
KARAY - HC	Aarohant Ayurvedic Medical College And Research Institute, Adalaj, Gandhinagar	78.6222	320	292132	10927	308	310874	11511	746	99999	99999	99999	99999	75.5516	294	333207	12210	4224	
GAY - HC	Goku Ayurvedic College, Siddhpur	74.6693	287	346193	12585	273	370857	13286	952	99999	99999	99999	99999	72.1863	268	379239	13507	4722	
KAY - GQ	Krishna Ayurved Medical College, Vadodara	83.9979	373	218194	8428	350	248838	9458	520	99999	99999	99999	99999	81.093	343	258373	9789	3299	

HOMEOPATHY

DHM - GQ	Government Homeopathic Medical College and Hospital, Dethal, Dist. Patan	86.3777	400	185521	7227	330	276057	10407	629	99999	99999	99999	99999	84.7201	381	208192	8034	2616	388	199662	7722	2527
ARKHM - GQ	Anand Homeopathic Medical College & Research Institute, Anand	84.1783	375	215125	8308	255	404763	14204	1063	99999	99999	99999	99999	82.2791	355	241899	9226	3078	369	223575	8630	2787
AVHDHM - GQ	Dr. V. H. Dave Homeopathic Medical College, Anand	82.2791	355	242141	9235	260	394501	13904	1028	99999	99999	99999	99999	81.1932	344	256822	9728	3276	344	256481	9711	3097
SAVHM - GQ	Gujarat Homeopathic Medical College & Hospital, Sawli, Dist. Vadodara	81.6009	348	251254	9535	252	409420	14340	1083	99999	99999	99999	99999	80.7882	340	262115	9920	3349	333	272597	10297	3229
MHM - GQ	Smt. A.J.savl Homeopathic Medical College, Mehsana	58.7707	186	563122	18145	231	452783	15481	1243	99999	99999	99999	99999	48.2019	140	703842	20493	7300				
AHM - GQ	Ahmedabad Homeopathic Medical College, Ahmedabad	76.0343	298	326922	12010	233	449244	15391	1232	99999	99999	99999	99999	67.5197	236	441985	15203	5318				
BVS/HM - GQ	Baroda Homeopathic Medical College, Vadodara	68.2962	241	433027	14974	212	496665	16646	1398	99999	99999	99999	99999	64.923	220	477168	16144	5677				
RHM - GQ	Rajkot Homeopathic Medical College, Gondal Road, Rajkot	77.8182	313	302929	11250	236	443719	15253	1208	99999	99999	99999	99999	74.0359	282	356892	12827	4480				
VHM - GQ	C.N.Kothari Homeopathic Medical College And Research Centre, Vyara, Dist: Tapi	70.5174	256	401289	14097	119	789464	21279	2055	99999	99999	99999	99999	62.3167	205	513403	17065	6001				
GHM - GQ	Shree Shamalaji Homeopathic Medical College, Godhra	52.7442	158	644433	19673	167	617082	19210	1727	99999	99999	99999	99999	41.1698	116	802468	21384	7731				

Institutewise Last Rank of UG-2020

Inst.Label	Inst.Name	OPEN			SC			ST			SE			EW			
		Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO
BHMH - GQ	Swami Vivekanand Homoeopathic Medical College And Hospital, Sidsar, Bhavnagar	71.3719	262	390918	13810	54.1067	164	625503	19348	1742	99999	99999	67.3486	235	445021	15281	5343
RBADHM - HC	Shri B. A. Dangar Homoeopathic Medical College & Hospital, Rajkot.	51.776	154	680056	19895	48.5525	141	700873	20448	1900	99999	99999	35.8959	101	873392	21692	7884
BMLXHM - GQ	Shree Mahalakshiji Mahila Homoeopathic Medical College & Hospital, Vadodara	64.923	220	477960	16159	67.0484	233	450151	15415	1237	99999	99999	56.9453	177	587803	18675	6593
JNHM - GQ	Jawaharlal Nehru Homoeopathic Medical College. Post. Limda, Dist: Vadodara	66.0985	227	461720	15721	62.3167	205	512829	17052	1457	99999	99999	62.1409	204	515972	17127	6018
CDHM - GQ	C. D. Pachigar College of Homoeopathic Medicine and Hospital, Surat	85.7801	393	199994	7517	67.9736	239	436113	15061.5	1183.5	99999	99999	81.6009	348	250911	9522	3191
CDHM - HC	C. D. Pachigar College of Homoeopathic Medicine and Hospital, Surat	80.6865	339	263854	9997	66.5636	230	456809	15593	1257	99999	99999	77.2304	308	310366	11494	3958
BMSPHM - GQ	Pioneer (M.S.Patni) Homoeopathic Medical College & Hospital, Vadodara	72.8569	273	370771	13281	61.6128	201	524168	17332	1500	99999	99999	66.7421	231	452990	15486	5422
KHM - GQ	Smt Malini Kishore Sanghvi Homoeopathic Medical College, Miyagam Karjan, Dist:Vadodara	63.2182	210	502496	16788	56.2952	174	595092	18807	1673	99999	99999	55.2238	169	610454	19080	6760
RGJHM - GQ	B G Garaiya Homoeopathic Medical College, Kalipat, Dist. Rajkot	71.2337	261	392616	13858	69.7892	251	412875	14441	1100	99999	99999	68.7487	244	426666	14774	5176
RGJHM - HC	B G Garaiya Homoeopathic Medical College, Kalipat, Dist. Rajkot	61.0438	198	531765	17501	59.7356	191	550053	17890	1570	99999	99999	55.8924	172	602336	18946	6700
HNHM - HC	Shree H. N. Shukla Homoeopathic Medical College & Hospital, Amargadh (Bhikhari), Rajkot	50.5397	149	673900	20139	45.153	129	749284	20913	1990	99999	99999	38.0747	107	843803	21615	7845
SSHM - GQ	S.S.Agrawal Homoeopathic Medical College & General Hospital, Navsari	74.9122	289	342470	12465	51.0896	151	667842	20056	1825	99999	99999	69.4821	249	417139	14544	5092
PHM - GQ	Parul Institute Of Homoeopathy and Research, Post. Limda, Dist. Vadodara	69.4821	249	416471	14527	66.4107	229	458760	15644	1264	99999	99999	62.7057	207	509367	16966	5964
JJHM - GQ	Jay Jalaran Homoeopathic Medical College & Hospital, At: Morve (Rena), Dist:Panchmahal	40.7011	115	810081	21440.5	51.776	154	658921	19914	1803	99999	99999	73.383	277	362356	13069	4560
LRHM - GQ	Lalitaaben Ramniklal Shah Homoeopathy College, At Anandpar, Dis.Jamnagar	68.2962	241	432359	14944	66.0985	227	462738	15745	1274	99999	99999	63.2182	210	501705	16767	5895
LHM - HC	Limbali Homoeopathic Medical College And Hospital, Limbali, Dist: Surendranagar	47.7143	138	714100	20601	45.4194	130	744756	20866	1979	99999	99999	46.5914	134	727921	20727	7435
MMRHM - GQ	Merchant Homoeopathic Medical College & Hospital, Bansa, Dist:Mehsana	61.7941	202	522151	17294	62.8735	208	506666	16896	1438	99999	99999	50.7768	150	670429	20091	7133

Institutewise Last Rank of UG-2020

Inst.Label	Inst.Name	OPEN				SC				ST				SE				EW			
		Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit No	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Cat. Merit NO	Neet Percentile	Neet Score	Neet Rank	Gen. Merit NO	Cat. Merit NO		
KSHM - GQ	Shree Swaminarayan Homoeopathy College, Kalol, Dist: Gandhinagar	64.0735	215	490932	16491	64.923	220	477632	16152	1328	99999	99999	99999	55.021	168	613589	19137	6774			
KSHM - HC	Shree Swaminarayan Homoeopathy College, Kalol, Dist: Gandhinagar	51.0896	151	667408	20053	62.8735	208	506692	16897	1439	99999	99999	99999	42.7881	121	779491	21187	7653			
KANHM - GQ	Ananya College of Homoeopathy, Kalol	65.4808	223	472379	16021	63.9221	214	492257	16526	1377	99999	99999	99999	52.0027	155	654597	19844	7042			
NHM - GQ	Noble Homoeopathic College & Research Institute, Barnargam, Dist: Junagadh	65.5892	224	470096	15955	65.7525	225	466706	15843	1288	99999	99999	99999	61.0438	198	531014	17485	6133			
NHM - HC	Noble Homoeopathic College & Research Institute, Barnargam, Dist: Junagadh	55.6906	171	605442	19001	63.4131	211	498932	16704	1407	99999	99999	99999	52.2938	156	650388	19778	7014			
RAVHM - HC	Aaryaveer Homoeopathic Medical College & Hospital, Kuwadara, Dist: Rajkot	46.3369	133	732845	20769.5	41.7676	118	792976	21309	2065	99999	99999	99999	33.0684	94	911585	21773	7928			
KARHM - HC	Aarhant Homoeopathic Medical College and Research Institute, Opp. IFFCO Adalaj (Kalol) Highway, Gandhinagar	40.7011	115	807280	21426	60.4659	195	538272	17641	1540	99999	99999	99999	34.3493	97	895321	21741	7912			
RKHM - HC	Kamdar Homoeopathic Medical College & Research Centre, Rajkot	41.7676	118	794555	21320	59.5122	190	553107	17947	1577	99999	99999	99999	30.6668	88	947497	21834	7966			
MGHM - HC	Gandhinagar Homoeopathic Medical College, At Mubarakpur, Dist: Gandhinagar	52.9662	159	642582	19644	62.8735	208	507465	16916	1441	99999	99999	99999	43.6329	124	768696	21095	7602			
DBHM - GQ	Bhargava Homoeopathic Medical College, Vidhagam, Dist: Anand	63.2182	210	502656	16799	69.0573	246	422761	14674	1124	99999	99999	99999	58.5398	185	565551	18190	6398			
VHSHM - HC	Vidhyadeep Homoeopathic Medical College and Research Centre, At & Po Antal(km), Dist: Surat	61.6128	201	522450	17290	47.9573	139	708608	20541	1916	99999	99999	99999	54.8105	167	615030	19168	6784			
PPSHM - HC	P.P. Savani, Kosamba, Surat	65.9355	226	465348	15810	53.1819	160	636734	19557	1771	99999	99999	99999	53.8961	163	629858	19410	6877			

વિદેશમાં મેડિકલનો અભ્યાસ

— એસ. આર. વિજયવર્ગીય

ઘણા વિદ્યાર્થીઓને ડૉક્ટર બનવાની મહત્વકાંક્ષા હોય છે. દર વર્ષે બી.પી.સી. (પી.સી.બી.) માં જોડાનારા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારીમાં વધારો એ વિદ્યાર્થીઓમાં તબીબી ક્ષેત્રે વધતી રસની સાબિતી છે. પરંતુ હકીકત એ છે કે ડૉક્ટર બનવાની પ્રક્રિયામાં ઘણી હરીફાઈ અને પૈસા સામેલ છે. વિવિધ સરકારી કૉલેજોમાં ઓછી સંખ્યામાં બેઠકોની ઉપલબ્ધતાને કારણે આ પરિસ્થિતિ છે. વિદ્યાર્થી કે જેઓ ડૉક્ટર બનવાની મહત્વકાંક્ષા રાખે છે તો ખાનગી મેડિકલ કૉલેજમાં જોડાશે અથવા ફક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાંથી પસાર ન થાય ત્યારે અભ્યાસ માટે વિદેશ જવાનું પસંદ કરે છે. ભારત સહિત વિશ્વભરમાં મેડિસિન એ કારકિર્દીમાં સૌથી લોકપ્રિય માર્ગ છે. ડૉક્ટર બનવાની યાત્રા સામાન્ય રીતે એમબીબીએસની ડિગ્રી મેળવવાથી શરૂ થાય છે. પરંતુ, ભારતમાં તબીબી બેઠક મેળવવી તે તીવ્ર સ્પર્ધાત્મક છે

વિદેશમાં મેડિકલ અભ્યાસમાં એડમિશન લેવા માટેની પાત્રતા :

દરેક દેશમાં (અને યુનિવર્સિટી) મેડિકલનું પોતાનો માપદંડ મળ્યો છે. વિદેશમાં એમબીબીએસનો અભ્યાસ કરવા માંગતા ભારતીય વિદ્યાર્થીઓ માટે નીચેના માપદંડથી એડમિશન મેળવી શકે છે.

1. જે વર્ષે પ્રવેશ લેવામાં આવી રહ્યો છે તેના 31 ડિસેમ્બર સુધી વિદ્યાર્થીની ઉંમર ૧૭ વર્ષથી વધુ હોવી આવશ્યક છે.
2. વિદ્યાર્થીએ ધો-૧૨મા વર્ગ પૂરો કર્યો હોવો જોઈએ.
3. સામાન્ય વર્ગના વિદ્યાર્થી પાસે ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર અને જીવશાસ્ત્રમાં ઓછામાં ઓછું ૫૦% પરિણામ હોવું આવશ્યક છે અને ફરજિયાત વિષય તરીકે અંગ્રેજી હોવું આવશ્યક છે.
4. એસ.સી. / એસ.ટી / ઓબીસીના વિદ્યાર્થી પાસે ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર અને જીવશાસ્ત્રમાં ઓછામાં ઓછું ૪૦% હોવું આવશ્યક છે અને ફરજિયાત વિષય તરીકે અંગ્રેજી હોવું આવશ્યક છે.
5. કોઈપણ દેશમાં પ્રવેશ માટે તમારે ૨૦૧૮થી NEET પાસ કરવાની જરૂર છે.

U.S.A માં મેડિકલ ક્ષેત્રે અભ્યાસ :

- USAમાં મેડિકલ પ્રવેશ એક સારા શૈક્ષણિક રેકોર્ડ અને મેડિકલ કોલેજ પ્રવેશ પરીક્ષણ (એમસીએટી)ના સ્કોર્સ, ભલામણપત્રો ઉપર આધારિત છે. વિદેશી વિદ્યાર્થીઓએ અમેરિકન કોલેજ એપ્લિકેશન સર્વિસ દ્વારા, કોઈ એમડી માટે અથવા અમેરિકન એસોસિએશન ઓફ કોલેજોના ઓફ ઓસ્ટિઓપેથિક મેડિસિન એપ્લિકેશન સર્વિસ ફોર ડી.ઓ ડિગ્રી.
- પ્રિ-મેડિકલ પ્રોગ્રામના ચાર વર્ષોમાં પૂર્વ-ક્લિનિકલ અને ક્લિનિકલ અભ્યાસક્રમોનો સમાવેશ થાય છે. અંતિમ ડિગ્રી એમડી (ડૉક્ટર ઓફ મેડિસિન) અથવા ડીઓ (ઓસ્ટિઓપેથિક મેડિસિનના ડૉક્ટર)ની છે.
- વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસના છેલ્લા વર્ષમાં પોસ્ટગ્રાડ વિશેષતા માટે અરજી કરે છે. અનુસ્નાતક અભ્યાસ એક વર્ષના એકલ ઇન્ટર્નશિપથી શરૂ થાય, ત્યારબાદ પ્રેક્ટિસ કરવા માટેનું લાઇસન્સ મળે છે. હાલમાં, ઇન્ટર્નશીપ રેસિડેન્સીના પહેલા વર્ષનો એક ભાગ છે, જેને ટ્રેડિશનલ રોટેટિંગ ઇન્ટર્નશિપ અથવા ટ્રાન્સિશનલ યર કહેવામાં આવે છે.
- યુ.એસ.માં દવા પ્રેક્ટિસ કરવા માટે, વિદ્યાર્થીઓએ યુ.એસ.એમ.એલ.ઈ.ની પણ પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે. એકવાર યુએસએમએલઈની પરીક્ષા પાસ થઈ જાય, પછી વિદ્યાર્થીઓ રેસિડેન્સી ઇન્ટર્નશીપ માટે જઈ શકે છે. રેસિડેન્સીમાં વિશેષતાના આધારે તેનો અભ્યાસનો પોતાનો સમયગાળો હોય છે. કેટલીકવાર વિદ્યાર્થીઓ ફેલોશિપ સાથે તાલીમ અપનાવે છે, જે કોઈ વિશેષતામાં પૂર્ણ-સમયનો તાલીમ કાર્યક્રમ છે.

U.K.માં મેડિકલ ક્ષેત્રે અભ્યાસ

- દર વર્ષે યુકેમાં હજારો આંતરરાષ્ટ્રીય વિદ્યાર્થીઓ એમ.બી.બી.એસ. અભ્યાસ કરવા માટે જાય છે આ અભ્યાસનો સમયગાળો ચારથી છ વર્ષ સુધીનો હોય છે. અંડરગ્રેજ્યુએટ તરીકેના અભ્યાસના બે વર્ષ

પૂર્ણ થયા પછી, વિદ્યાર્થીઓએ બે વર્ષની પાયાની તાલીમ લેવી જરૂરી છે.

- આ ક્ષેત્રમાં ચાર વર્ષ અભ્યાસ પૂરો થયા પછી વિશેષ તાલીમ લેવી જરૂરી છે, જે વિશેષજ્ઞ બનવાની ઈચ્છા રાખે છે, તેમનો અભ્યાસ સાત વર્ષ સુધી ચાલે છે. વિશેષ તાલીમ પૂર્ણ કર્યા પછી સંપૂર્ણ કોર્સનું પ્રમાણપત્ર (સીસીટી) એનાયત કરવામાં આવે છે.

યુકેમાં એમબીબીએસ માટે યોગ્યતા માપદંડ અને એપ્લિકેશન પ્રક્રિયા :

- આવતા વર્ષના સપ્ટેમ્બર માસમાં અભ્યાસની શરૂઆત માટે દર વર્ષે ફોર્મ ભરવામાં આવે છે. અરજીઓની સમયમર્યાદા ૧૫, ઓક્ટોબર સુધી હોય છે.
- વિદ્યાર્થીઓએ યુસીએએસ દ્વારા અરજી કરવાની હોય છે. વિદ્યાર્થીઓની તેમની ૧૨મી બોર્ડની પરીક્ષામાં ઓછામાં ઓછા ૮૫-૯૦% ગુણ હોવા જરૂરી છે. વધારામાં, વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ પરીક્ષા - યુકેકેટ, બીએમએટી અથવા ગેમસેટ માટે તૈયાર રહેવાની જરૂર છે.

કેનેડામાં મેડિકલ ક્ષેત્રે અભ્યાસ :

- કેનેડાની મોટાભાગની તબીબી શાળાઓ Quebec પ્રાંત સિવાય કે જેણે ૧૨ ધોરણની પરીક્ષા અને ડિપ્લોમાના એક વર્ષ પૂરા કર્યા છે તેના આધારે વિદ્યાર્થીઓને સ્વીકારનારા વિદ્યાર્થીઓને સિવાય કે જૈવિક વિજ્ઞાનની ડિગ્રી પૂર્ણ કરી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓની નોંધણી કરાવે છે.
- કેનેડામાં એમબીબીએસ એમડી (ડૉક્ટર ઓફ મેડિસિન, જેને અંડરગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી તરીકે માનવામાં આવે છે) તરીકે ઓળખાય છે. કેનેડામાં દવા આપવા ઈચ્છુક આંતરરાષ્ટ્રીય વિદ્યાર્થીઓએ મેડિકલ કોલેજ એડમિશન ટેસ્ટ (એમસીએટી) આપવી પડે છે.
- કેનેડામાં તબીબી અભ્યાસક્રમ ૩ વર્ષથી ૫ વર્ષનો હોય છે અને દરેક વિદ્યાર્થીની યુનિવર્સિટી અને તબીબી પૃષ્ઠભૂમિ અનુસાર બદલાય છે. જેઓ યોગ્ય ક્ષેત્રમાં સ્નાતકની ડિગ્રી ધરાવે છે તેઓ ૪-વર્ષના પ્રોગ્રામ માટે પાત્ર છે જ્યારે અન્ય લોકોએ ૫-વર્ષના કાર્યક્રમ માટે પસંદ કરવાનું રહેશે. વધારાની રેસિડેન્સી તાલીમ પણ જરૂરી છે જેનો અભ્યાસ બે થી સાત વર્ષ સુધીનો હોઈ શકે છે.

આ ઉપરાંત ભારતીય વિદ્યાર્થીઓ માટે ઓછા ખર્ચે એમ.બી.બી.એસનો અભ્યાસ કરવા માટેના બીજા ૧૧ દેશો નીચે પ્રમાણે છે.

૧. ચીન, ૨. ફિલિપાઈન્સ, ૩. નેપાલ, ૩. કેરેબિયન, ૫. યુકેન, ૬. કર્ગીસ્તાન, ૭. રશિયા, ૮. પોલેન્ડ, ૯. બાંગ્લાદેશ, ૧૦. જર્મની, ૧૧. બેલારસ

વિદેશમાં અભ્યાસ કર્યા બાદ ભારતમાં ડૉક્ટર તરીકે પ્રેક્ટિસ કરવા માટે મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા યોજાતી પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ કરવી અનિવાર્ય છે, જ્યાં સુધી પરીક્ષા પાસ ના કરવામાં આવે ત્યાં સુધી ડૉક્ટર તરીકેની માન્યતા મળતી નથી. એટલે મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા યોજાતી પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી જ તબીબ તરીકેની યોગ્યતા પ્રાપ્ત થાય છે

આ પરીક્ષાની વિગત નીચે મુજબ છે

વિદેશમાં મેડિકલનો અભ્યાસ કરવા માટે હવે નીટની પરીક્ષા આપવી ફરજિયાત રહેશે. મેડિકલ કોર્સમાં એડમિશન માટે સરકારે નીટ પરીક્ષાને ફરજિયાત કરી દીધી છે. સ્વાસ્થ્ય મંત્રાલય પ્રમાણે મે ૨૦૧૮ બાદ વિદેશમાં મેડિકલ અભ્યાસ કરવા માટે સપનાં જોતાં વિદ્યાર્થીઓએ માટે નેશનલ એલિજિબિલીટી-કમ-એન્ટ્રેસ ટેસ્ટ(નીટ) આપવી ફરજિયાત છે.

વર્ષમાં બે વખત ઓનલાઈન પરીક્ષા યોજવામાં આવે છે, દર વર્ષે જૂન અને ડિસેમ્બર મહિનામાં મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા યોજાતી આ પરીક્ષા ૩૦૦ માર્ક્સની હોય છે જે પાસ કરવી પડે છે અને જે પરીક્ષા પાસ કરવાથી મેડિકલ કાઉન્સિલ દ્વારા પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે છે જેના આધારે તબીબ તરીકે પ્રેક્ટિસ અને નોકરી કરી શકાય છે. અલગ અલગ દેશોમાં ભારતીય યુવાનો અભ્યાસ કરી સેટલ થયા છે આમ જે યુવાનો ભારમા ધોરણમાં અભ્યાસ કર્યા બાદ નીટની એક્ઝામમાં ક્વોલિફાય નથી થતાં તેવા યુવાન સેલ્ફ ફાઈનાન્સ કોલેજોમાં કે મેનેજમેન્ટ ક્વોટા હેઠળ ડોનેશન આપવાની સમૃદ્ધિ ધરાવતા નથી અને ડૉક્ટર બનવાની ઈચ્છા ધરાવતા હોય તેઓ વિદેશમાં અભ્યાસ માટે સર્વર્ષ તેમજ અન્ય તમામને પંદર લાખની લોન વિદેશમાં અભ્યાસ માટે પ્રાપ્ત થાય છે એનો લાભ લઈ ડૉક્ટરનો અભ્યાસ કરી શકે છે અને ડૉક્ટર બનવાના અરમાન પૂરા કરી શકાય છે.

મદદનીશ નિયામક (રોજગાર)

રોજગાર કચેરી, અસારવા બહુમાળી ભવન, બ્લોક-એ,બી, પહેલો માળ, ગિરધરનગર બ્રીજ બાસે, શાહીબાગ અમદાવાદ.

Agriculture – Food – Dairy – Renewable – Environmental Energy Courses & Colleges

– ધવલ ગોકાણી

કૃષિના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દીની વિશાળ તકો ઉપલબ્ધ છે, અને એવું નથી કે તેમાં ઉમેદવારોએ ફક્ત ખેતીકામ કરવાનું હોય છે. આ ક્ષેત્રમાં બીજા પણ ઘણા બધા વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. તેથી જે વિદ્યાર્થીઓ આ ક્ષેત્રમાં રુચિ ધરાવતા હોય તેઓએ નિઃસંકોચપણે આગળ વધવું.

Courses after Science Group A (Maths) / B (Biology) (Any Group - Maths or Biology)

1. B. Tech. Agricultural Information Technology
2. B. Sc. Home Science & Nutrition
3. B. Tech. Bio-Technology

Courses only after Science Group A (Maths)

4. B. Tech. Renewable Energy & Environment Engineering
5. B. Tech. Agriculture Engineering
6. B. Tech. Dairy Technology

7. B. Tech. Food Processing Technology Courses only after Science Group B (Biology)

8. Bachelor of Veterinary Science & Animal Husbandry
9. B. Sc. Agriculture
10. B. Sc. Horticulture
11. B. Sc. Forestry
12. B. F. Sc. - Bachelor of Fisheries Science
13. B. Sc. [Micro - Biology / Agriculture Micro - Biology]
14. B. Sc. [Bio - Technology / Agriculture Bio-Technology]
15. B. Sc. [Bio - Chemistry / Agriculture Bio - Chemistry]

ઉપર આપેલા ૧૫ કોર્સ ગુજરાતમાં ૫ યુનિવર્સિટીમાં ચલાવવામાં આવે છે

ક્રમ	ગુજરાત ખાતે આવેલી કૃષિ યુનિવર્સિટી	સંપર્ક નંબર
1	Sardar Krushinagar Dantiwada Agri. Univ., Sardar Krushi Nagar, Dantiwada, Banaskantha	www.sdau.edu.in 02748-278229
2	Navsari Agricultural University, Navsari	02637-282786 www.nau.in
3	Junagadh Agricultural University, Junagadh	0285-2673040 www.jau.in
4	Anand Agricultural University, Anand	02692-264462 www.aau.in
5	Kamdhenu University, Gandhinagar	

Form Filling & Admission starts on www.gsauca.in after 12th Science result; Check it Forms will start around 20th June; Check Newspaper for notice

૧. મુખ્ય સમાચારપત્રોમાં GSAUCAની (ગુજરાત સ્ટેટ એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટી કોમન એડમિશન) જાહેરાત આવશે.

૨. www.gsauca.in પર જ ઓનલાઈન ફી ભરી -> ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરી શકો છો.

અથવા તો

૩. A. www.gsauca.in પરથી ચલણની પ્રિન્ટ કાઢી ફાળવેલ બેંકમાં Rs. 200 * ભરવાના રહેશે.
૪. B. વેબસાઈટ પર ચલણ નંબર નાખી ઓનલાઈન

રજિસ્ટ્રેશન કરવાનું રહેશે. (ફી ભર્યા ના 24 કલાક પછી).

૫. ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કન્ફર્મ કરવા માટે હેલ્પ સેન્ટર ખાતે ઓનલાઈન ફી ભરેલ, રજિસ્ટ્રેશનની પ્રિન્ટ, અસલ પ્રમાણપત્રો / દસ્તાવેજોની ચકાસણી ફરજિયાત કરાવવાની રહેશે.

૬. ત્યારબાદ મેરિટ માર્ક્સ (60% of Board Theory PCM Marks + 40% of GUJCET Marks) પરથી મેરિટ લિસ્ટ બનશે.

A Group Merit Marks = [(0.6) * (Board's Phy + Che + Maths Theory Marks)] + [(0.4) * GUJCET Marks]

B Group Merit Marks = [(0.6) * (Board's Phy + Che + Biology Theory Marks)] + [(0.4) * GUJCET Marks]

Only GUJCET Marks in B.V.Sc. Admission

૭. આ મેરિટ લીસ્ટ પરથી વિદ્યાર્થીનો મેરિટ રેન્ક નક્કી થશે. આ રેન્ક પરથી આગળની બધી પ્રક્રિયા ચાલશે.

ગુજરાત બોર્ડ અને અન્ય બોર્ડના વિદ્યાર્થીઓનું

મેરિટ લીસ્ટ અલગ-અલગ તૈયાર કરવામાં આવે છે.

૮. ત્યારબાદ પસંદગીની પ્રક્રિયા ચાલુ થશે. આ પ્રક્રિયા ૪ રાઉન્ડમાં કરવામાં આવશે. મનપસંદ કોલેજ, કોર્સ વેબસાઈટમાં ઉમેરવાની જેમાંથી તમને મેરિટ રેન્ક પ્રમાણે તેમાંથી જ્યાં મળી શકતું હોય, તે જાણવા મળશે અને મળવાપાત્ર સીટ ફાળવવા આવશે.

College Fees - કોલેજ ફી

- Rs. 13700 [Boys] & Rs. 8700 [Girls] for all Government / Grant-in-aid Colleges
- [U.S. \$3900 NRI Seat] | [Rs. 28,000 Payment Seat] per Semester + Normal Fees in all B.V.Sc.
- Rs. 13700/- for boys, Rs. 8700/- for girls of affiliated colleges and Rs. 35,950 for the constituent colleges of Kamdhenu University
- U.S. \$5000/- or Rs. 1,00,000 for payment seat to be paid per semester @ Kamdhenu University

Eligibility Criteria for Admission - એડમિશન માટેની જરૂરી લાયકાત

B. V. Sc. A. H. Veterinary Science	Merit List only on basis of GUJCET Marks [GUJCET is Compulsory for Admission] Minimum Score - [General Category 50%, SEBC, SC, ST Category - 47.50%]
B.Sc. Agriculture, B.Sc. Horticulture, B.Sc. Forestry	GUJCET is Compulsory for Admission Merit List → 60% Board + 40% GujCET
B.Tech. Agriculture IT (Information Technology)	Merit Marks = (0.6*PCB Theory Marks) + (0.4*GujCET Marks)
B.Tech. Bio-Technology, B. Sc. Bio Technology,	Minimum Score → [General, SEBC (OBC) - 40%], [SC, ST- 35%]
B. Sc. Micro-Biology, B. Sc. Bio Chemistry	

મારા માટે કયો કોર્સ શ્રેષ્ઠ છે?

ઉપર આપેલાં ૧૫ કોર્સની વિસ્તૃત માહિતી જુઓ અને તેના આધારે નક્કી કરો કે તમને શું વધુ પસંદ છે?

Courses after Science Group A (Maths) / B (Biology) (Any Group - Maths or Biology)

1. B. Tech. Agricultural Information Technology
2. B. Sc. Home Science & Nutrition

3. B. Tech. Bio-Technology

આ ૩ કોર્સ સાયન્સ ગ્રૂપ A (Maths ગણિત) અથવા સાયન્સ ગ્રૂપ B (Biology જીવવિજ્ઞાન) કોઈપણ ગ્રૂપ પછી થઈ શકે છે.

1. B. Tech. Agricultural Information Technology

[Duration: 4 Years]

કૃષિ, કૃષિ આધારિત ઉદ્યોગોનો મુખ્ય આધાર છે, તે ભારતીય અર્થતંત્રની જીવનરેખા છે અને રાષ્ટ્રીય

જીડીપીમાં એક તૃતીયાંશ ફાળો આપે છે. આર્થિક અને ઔદ્યોગિક વિકાસની બદલાતી ગતિશીલતા હેઠળ, કૃષિમાં નવા અભિગમો સાથે ફેરફારો થઈ શકે છે, તેથી, કૃષિમાં પ્રાયોગિક સિસ્ટિમ, ઊંચા સ્તરના કૌશલ્ય સાથે આધુનિક દેખાવ અને મેનેજમેન્ટ ક્ષમતા સાથે કૃષિ તંત્રજોને સારી તાલીમ આપવા માટે મજબૂત ક્ષમતા ધરાવે છે. કૃષિ શિક્ષક અને ખેડૂતો માટે વધુ સારો આધાર અને શિક્ષણ આપવા માટે ઘણા IT એપ્લિકેશન વિકસાવવામાં આવ્યા છે. સરકાર, બિનસરકારી સંસ્થાઓ, સંગઠનો અને ખાનગી સંસ્થાઓએ ખેડૂતો માટે કૃષિ સંબંધિત વેબસાઈટ્સ બનાવવાનું શરૂ કર્યું છે. કૃષિ સાઈટ્સમાં ખેડૂત ઉપયોગી સામગ્રીઓ પ્રદાન કરવા માટે ગહન સોફ્ટવેર વ્યાવસાયિક સાથે કૃષિ ડોમેનનું જ્ઞાન ધરાવતા સ્નાતક માટે એક વિશાળ માંગ છે.

સરળ શબ્દોમાં કહીએ તો, આ કોર્સ કૃષિ એન્જિનિયરિંગ અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી (IT)નું સંયોજન છે. ટેકનોલોજી ક્ષેત્રમાં IT પ્રમાણમાં નવું છે. નવું હોવા છતાં, IT એ અન્ય એન્જિનિયરિંગ શાખાઓ પર પ્રભાવ પાડ્યો છે. આ દિવસોમાં, તેના પર એટલું બધું નિર્ભર છે કે ઘણા ઉદ્યોગો અને બિઝનેસ ક્ષેત્રોમાં તે

વિના કામ ન થઈ શકે! ઉદાહરણ તરીકે હેલ્થકેર ક્ષેત્ર, શિક્ષણ ક્ષેત્ર, એરલાઈન્સ ક્ષેત્ર, મુખ્ય ઉદ્યોગો વગેરે.

કાર્યનો પ્રકાર અને કાર્યનું ક્ષેત્ર :

IT અને કૃષિ બંને વિષયોમાં વિદ્યાર્થીઓને તાલીમ અપાતી હોવાથી, તેઓ કૃષિ ક્ષેત્રમાં IT આધારિત નોકરી કરવા સમર્થ હશે. રાજ્યના કૃષિ વિભાગો ડેટાબેઝ મેનેજમેન્ટ, વેબસાઈટ ડિઝાઈન, જાળવણી અને મેનેજમેન્ટ, સોફ્ટવેર વિકાસ વગેરેની કાળજી લેવા સ્નાતકોની ભરતી કરે છે.

સ્નાતકો બેન્કો, ખાનગી કૃષિ કન્સલ્ટન્સી કંપનીઓ, કૃષિ ઉત્પાદનો માર્કેટિંગ કંપનીઓ વગેરેમાં પણ નોકરી શોધી શકે છે.

- Crop insurance Manager
- E-governance/Agri portal designer
- On line commodity advisor
- Weather/Crop forecasting expert
- IT Colleges/Institutions
- E.R.P. Manager
- Agri E-education expert
- IT Companies

Course & College FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS					Final Cut-off 2018 (in %)						
	Total Seats	ICAR 15%	Other Board Seats	GSEB Stud.	GEN / OPEN	ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Parsi	Kash- miri
College of Agricultural Information Technology, AAU Anand 02672-265128	40	-	2	38	41.06	25.10	25.70	41.03	43.67	-	-	-

(Hons.) Home Science & Nutrition [DURATION: 3 YEARS]

હોમ સાયન્સ અને પોષણ, ઘર અને સમુદાયના અર્થશાસ્ત્ર અને મેનેજમેન્ટ સાથે સંબંધિત વ્યવસાય અને અભ્યાસ ક્ષેત્ર છે. આ ગ્રાહક શિક્ષણ, સંસ્થાકીય વ્યવસ્થાપન, આંતરિક ડિઝાઈન, ઘર ફર્નિશિંગ, સફાઈ, હસ્તકલા, સીવણ, કપડાં અને કાપડ, વ્યાપારી પાકકળા, રસોઈ, પોષણ, ખોરાક જાળવણી, સ્વચ્છતા, બાળક વિકાસ, નાણાં વ્યવસ્થા અને કુટુંબ સંબંધો જેવા વિષયો સહિત એક ઔપચારિક અભ્યાસ ક્ષેત્ર છે. હોમ સાયન્સ એક એવું વ્યાવસાયિક ક્ષેત્ર છે જ્યાં શહેરી તેમજ ગ્રામીણ

સંદર્ભમાં તાજેતરની વૈજ્ઞાનિક માહિતી મેળવવા માટે વ્યક્તિઓને તૈયાર કરાય છે. કોર્સનું કાર્યક્ષેત્ર માત્ર ઘર અને કુટુંબ જીવન મજબૂત કરવા પૂરતું મર્યાદિત નથી, પરંતુ તે સમુદાયનું કલ્યાણ અને મહિલા સશક્તીકરણ માટેની મુખ્ય ભૂમિકા ભજવતું શિક્ષણ છે. હોમ-સાયન્સમાં વિદ્યાર્થીઓને આરોગ્યપ્રદ અને સુખી જીવન જીવવાની રીતો જાણવા માટે જીવનમાં ખોરાકની ભૂમિકાની સમજણ આપવામાં આવે છે. પોષણના સિદ્ધાંતોની સમજણ અને તેનું જ્ઞાન જીવનના કોઈ પણ તબક્કામાં વ્યક્તિગત રીતે ફાયદો કરે છે.

કાર્યનો પ્રકાર :

- Child Care-taker
- Housekeeper
- Community Representative
- Assistant Fashion Designer
- Nutrition Expert
- Health Care Worker
- Cook/Chef
- Add & Hype Manager
- Food Analyst & Hospital Attendant

Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 Boys & Rs. 8,700 Girls	SEATS			
	Total	ICAR / VCI	GSEB Stud.	Other Board
ASPEE College of Home Science & Nutrition, SDAU, Sardarkrushinagar Ph. 02748-278266	51	9	10	

1. OTHER COURSES RELATED TO HOME SCIENCE

Phone : 0265-2795522, Fax : 0265-2786539, Email : econtact-hsc@msubaroda.ac.in

B.SC. (FAMILY AND COMMUNITY SCIENCES)

Clothing & Textiles, Family & Community Resource Management, Extension & Communication, Food & Nutrition (dietetics/Public Health Nutrition/Food Science Quality Control), Human Development and Family Studies, Composite Programme	Seats: 415 Duration: 3 Years Fees: 7730(Boys) 6230(Girls)
B.SC (FAMILY AND COMMUNITY SCIENCES) HONORS IN FOODS AND NUTRITION	
Foods and Nutrition related to Dietetics, Public Health Nutrition and Food Science Quality Control	Seats: 40 Duration: 3 Years Fees: 98,500
B.SC (FAMILY AND COMMUNITY SCIENCES) HONORS IN INTERIOR DESIGN	
Courses related to Residential, commercial and institutional interior and Exterior Designing	Seats: 60 Duration: 3 Years Fees: 98,500

2 Similar Courses related to Bio-Technology

3. B. Tech. Bio-Technology સમયગાળો - ૪ વર્ષ

વિસ્તૃત માહિતી નીચેના કોર્સમાં આપેલી છે. આ બંને કોર્સમાં થોડા વિષયોમાં અને થોડાં કામમાં જ તફાવત છે.

B. Tech. Bio-Technology Colleges FEES: Rs. 13,700 Boys & Rs. 8,700 Girls	SEATS				Final Cut-off 2018 (in %)						
	Total Seats	ICAR VCI	GSEB Stud.	Other Board	GEN / OPEN	ST	SC	OBC / SEBC	Other Board	Physical Problem	Ex armymen
College of Agricultural Biotechnology, NAU, Surat 0261-266 6097/8046	60	9	51	3	56.55	47.38	38.05	51.13	38.86	-	-

B. Sc. [Bio-Technology / Agriculture Bio-Technology] સમયગાળો - ૩ વર્ષ

એગ્રિકલ્ચરલ બાયોટેકનોલોજી વિભાવનાઓ, પદ્ધતિઓ અને કૃષિ ઉત્પાદન અથવા ઉત્પાદન પ્રક્રિયા વધારવા માટે સજીવોના વંશસૂત્રીય(જેનેટિક) માળખું સમજવા અને બદલવા માટે કાર્યરત સાધનોની શ્રેણીનો અભ્યાસ આવરી લે છે. આ ડિગ્રી કોર્સ પાક અને છોડ બાયોટેકનોલોજી, પાક ઉપજ, પાક પર પર્યાવરણીય

તણાવની અસરમાં ઘટાડો, પોષણ ગુણવત્તામાં વધારો અને સુધારેલ સ્વાદ, ખોરાકની રચના અને દેખાવ, ખાતર, જંતુનાશક અને એગ્રોકેમિકલ પર ઓછો આધાર, બાયોફ્યુઅલ, વનસ્પતિ અને પ્રાણી સંવર્ધન, સેલ બંધારણ અને શારીરિક પ્રક્રિયાઓ, પ્રકાશસંશ્લેષણ, પાક સુધારણા માટે જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ વગેરે જેવા વિષયોનો અભ્યાસ આવરી લેવાય છે. કૃષિ પ્રક્રિયાઓમાં ઉપયોગમાં લેવાતી બાયોટેકનોલોજીને ગ્રીન

બાયોટેકનોલોજી નામ આપવામાં આવ્યું છે. બી.એસસી. (એગ્રિકલ્ચરલ બાયોટેકનોલોજી) ડિગ્રી કોર્સનો અભ્યાસ કૃષિ ઉત્પાદન અને પ્રોસેસિંગના તમામ વિસ્તારોમાં સમસ્યાઓ સંબોધવા માટે ઉપયોગી છે અને પાક, પશુધન, મત્સ્યોદ્યોગ અને ફોરેસ્ટ્રીમાં પણ બાયોટેકનોલોજીનો ઉપયોગ વધારવા માટે વાપરી શકાય છે. કૃષિ બાયો ટેકનોલોજિસ્ટો લાંબા સમય સુધી તાજા રહેતા, ઉચ્ચ ઉપજ, રોગ પ્રતિરોધક છોડ, ફૂલો અને શાકભાજીના વિકાસ અને રાસાયણિક જંતુનાશકોના લઘુત્તમ ઉપયોગ સાથે પૌષ્ટિક ખોરાક માટે કામ કરે છે.

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Centre for Cellular & Molecular Biology, Hyderabad
- Indian Institute of Science, Bangalore

- National Chemical Laboratory, Pune
- National Environment Research Institute, Nagpur
- National Institute of Immunology, New Delhi
- Tata Energy Research Institute, New Delhi

કાર્ય પ્રકાર :

- Consultant Secondary Agriculture
- Research & Development Associate
- Human Resource Assistant
- Application Support Specialist
- Technical/Marketing Executive
- Teacher

B. Sc. Bio-Techlogy Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS			
	Total	ICAR / VCI	GSEB Stud.	Other Board
College of Basic Science & Humanities SDAU, Sardarkrushinagar 02748-278097	26	4		

Courses only after Science Group A (Maths)

4. B. Tech. Renewable Energy & Environment Engineering
 5. B. Tech. Agriculture Engineering
 6. B. Tech. Dairy Technology
 7. B. Tech. Food Processing Technology
- આ ૪ કોર્સ સાયન્સ ગ્રૂપ A (Maths ગણિત)ના વિદ્યાર્થી જ કરી શકે છે

4. B. Tech. Renewable Energy & Environmental Engineering Duration: 4 Years

રિન્યુએબલ ઊર્જા ટેકનોલોજી ઊર્જાનો સ્વચ્છ સ્ત્રોત છે અને પરંપરાગત ઊર્જા ટેકનોલોજી કરતાં ઘણી નીચી પર્યાવરણીય અસર હોય છે. રિન્યુએબલ એનર્જીનો ક્યારેય અંત નહીં આવે, ઊર્જા અન્ય સ્ત્રોતો મર્યાદિત છે અને એક દિવસ ક્ષીણ થશે. રિન્યુએબલ એનર્જી ક્ષેત્રીય બધા ઊર્જા બનાવવા માટે કુદરતી સ્ત્રોતો ઉપયોગ વિશે છે. આ કુદરતી સ્ત્રોતો સામાન્ય રીતે સૂર્ય, પાણી, પવન, બાયોમાસ, જિયોથર્મલ, ભરતી ઓટનાં મોજાં અને કેટલાક અન્યનો સમાવેશ થાય છે અને એડવાન્સ ટેકનિક

અને ટેકનોલોજીના ઉપયોગ દ્વારા ઊર્જા પેદા કરવામાં આવે છે. સાયન્સ અને ટેકનોલોજી સતત વિકસી રહી છે તેથી આગામી વરસોમાં વધુ નવીનીકરણીય ઊર્જા સ્ત્રોતો ઉપલબ્ધ હશે તેમજ પ્રવર્તમાન ઊર્જા સ્ત્રોતો વધુ કાર્યક્ષમ હોવાની અપેક્ષા છે.

કાર્ય પ્રકાર :

રિન્યુએબલ એનર્જી ઇજનેરો ગ્રીન જોબ્સના વિકસતા ક્ષેત્રનો ભાગ છે, જેઓ પર્યાવરણ જાગૃત ઉત્પાદનમાં સામેલ છે. આ વ્યક્તિઓ પવન, સૌર, જિયોથર્મલ અને હાઇડ્રોપાવર સહિત સ્વચ્છ ઊર્જા સ્ત્રોતોની ઊર્જા સક્ષમતામાં વધારો કરે છે. રિન્યુએબલ એનર્જી ઇજનેરો વૈકલ્પિક ઊર્જા આઉટપુટની ડેખરેખ રાખે છે અને વિકાસ કરે છે. તેઓ સલાહકારો અને સંશોધકો જેવી અલગ અલગ કારકિર્દીમાં ભાગ લઈ શકે છે.

- Crop & Slab Engineer
- Engineer - Substation Service
- Green Building Designer
- Laser Operations Technician
- Operation Officer - Renewable Energy
- Power Electronics Engineer

- Quality Insurance Manager
- Research Analyst - Energy and Power Systems
- Silicon Crystal Growers
- Smart - Grid Technologist
- Teacher & Professor
- Test Automation Engineer
- Water Networks planner
- Wind Data Analyst
- Wind Energy Forecasting and Resource Assessment
- Wind Field Technician
- Wind Plant Administrator
- Wire Technology Engineer

નવીન અને પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા મંત્રાલય (The Ministry of New and Renewable Energy), ભારત સરકાર, વધુ સારી અને સ્વચ્છ ટેકનોલોજીના પ્રોત્સાહન તરફ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા માટે સૌર ઊર્જા, પવન ઊર્જા, બાયો-ઊર્જા અને જળ-ઊર્જા સંબંધિત ચાર વિશિષ્ટ કેન્દ્રોની સ્થાપના કરી છે. આ સંસ્થાઓ, સોલર એનર્જી સેન્ટર (SEC), વિન્ડ એનર્જી ટેકનોલોજી સેન્ટર (C-WET), ચેન્નાઈ, સરદાર સ્વર્ણસિંહ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ રિન્યુએબલ એનર્જી (SSS-NIRE), કપૂરથલા, પંજાબ અને અલ્ટરનેટિવ હાઈડ્રો એનર્જી સેન્ટર (AHEC) આઈઆઈટી રુરકી વગેરે છે.

ICAR - 15% ICAR Seats ALL INDIA Indian Council of Agriculture Research Seats

B. Tech. (Renewable Energy & Environmental Engineering) Colleges in Gujarat

Course & College	SEATS				Final Cut-off 2018 (in %)							
	Total Seats	GSEB Stud.	Other Board Seats	ICAR 15%	GEN / OPEN	ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Parsi	Kash-miri
College of Renewable Energy & Environmental Engineering, SDAU, Sardarkrushinagar 02748-278016	40	32	2	6	58.40	27.02	27.47	51.85	60.40	40.00	-	-

FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls

5. B. Tech. AGRICULTURE ENGINEERING (સમયગાળો : ૪ વર્ષ)

એન્જિનિયરિંગ અને જૈવિક વિજ્ઞાન જ્ઞાન કૃષિ માટે લાગુ પડે છે, ત્યારે તે કૃષિ ઇજનેરી કહેવામાં આવે છે. કૃષિ ઇજનેરી કૃષિ ઉત્પાદન અને પ્રક્રિયા કરવા માટે એન્જિનિયરિંગ સાયન્સ અને ટેકનોલોજી લાગુ પાડતી એક એન્જિનિયરિંગ શાખા છે. કૃષિ ઇજનેરી પશુ જીવવિજ્ઞાન, પ્લાન્ટ બાયોલોજી, મિકેનિકલ, સિવિલ અને કેમિકલ એન્જિનિયરિંગ સિદ્ધાંતોને કૃષિ સિદ્ધાંતોના જ્ઞાન સાથે જોડે છે. કૃષિ ઇજનેરો સાધનોની ડિઝાઇનમાં જૈવિક અને કૃષિ સિસ્ટિમો અને એન્જિનિયરિંગનું જ્ઞાન લાગુ પડે છે અને ઉત્પાદન કૃષિ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી પદ્ધતિઓમાં પર્યાવરણીય સુસંગતતાની ખાતરી આપે છે. કૃષિ અને બાગાયત સંબંધિત બધી પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ થાય છે, ખોરાક ઉત્પાદકતાની સરળ કામગીરી અને કાર્યક્ષમ વધારો, કૃષિ ફાર્મ મશીનરીમાં સુધારો,

ફાર્મનું માળખું, ગ્રામીણ વીજળીકરણ, બાયોગેસ, કૃષિ ઉત્પાદનોની ડિઝાઇન અને ઉત્પાદનની નવી ટેકનોલોજી, માટી અને પાણીનું સંરક્ષણ વગેરે કૃષિ ઇજનેરો દ્વારા નિયંત્રિત મુખ્ય કામ છે. આ એન્જિનિયર્સ ઊર્જા અને મશીન સિસ્ટિમોની ડિઝાઇન (પર્યાવરણીય અથવા કૃષિ હેતુઓ માટે) અથવા ખોરાક અને બાયોપ્રોસેસમાં જોડાયેલ હોય શકે છે. તેઓ જમીન અને જળ સંરક્ષણ અને કૃષિ ઉત્પાદનોની પ્રક્રિયા સુધારવા માટેના માર્ગોનો વિકાસ કરે છે.

કાર્યનો પ્રકાર :

- Agricultural Scientists
- Agronomists
- Plant Breeders
- Plant Pathologists
- Animal Scientists
- Dairy Scientists
- Poultry Scientists Apiculturists

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Renewable Energy related institutes
- Drip and Sprinkler irrigation equipment manufacturing companies
- Agricultural Universities and colleges
- Tractor Industries and Agricultural machinery manufacturing companies
- Public, Private organizations and NGOs
- Private business

Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS				Final Cut-off 2018 (in %)							
	Total Seats	ICAR 15%	GSEB Stud.	Other Board Seats	GEN / OPEN	ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Parsi	Kash-miri
College of Agricultural Engineering, AAU, Godhra 02672-265128	50	08	02	40	44.03	37.32	27.30	50.50	44.03	-	-	-
College of Agricultural Engineering & Technology, Junagadh 0285-2671018	90	13	05	72	52.77	28.03	26.93	57.33	34.75	29.88	-	-
College of Agricultural Engineering, NAU, Dediapada 96016 87429	30	-	01	29	37.05	-	-	36.00	-	-	-	-

NOTE: Anyone interested in Computer - IT Field i.e. Technology + Agriculture field can go with Agriculture in IT as it teaches you Agriculture + Information Technology (IT)

6. B. TECH. DAIRY TECHNOLOGY [સમયગાળો : ૪ વર્ષ]

ડેરી ટેકનોલોજી દૂધના ઉત્પાદન અને વપરાશની તમામ પદ્ધતિઓ સંભાળવા સાથે સંબંધિત છે અને તેમાં પ્રક્રિયા, પેકેજિંગ, સંગ્રહ, પરિવહન અને ભૌતિક વિતરણનો સમાવેશ થાય છે. ડેરી ટેકનોલોજી જૈવરસાયણ, બેક્ટેરિયોલોજી, અને પોષણ વિજ્ઞાન પર આધારિત, એન્જિનિયરિંગ સિદ્ધાંતો સાથે કામ કરે છે. ગુણવત્તા સુધારવી, બગાડ અટકાવવો અને માનવ વપરાશ માટે દૂધ સ્વાદિષ્ટ અને સલામત બનાવવા, તેના હેતુઓ છે. કોર્સ સમયગાળો ચાર વર્ષ છે અને તે એક મહત્વપૂર્ણ અને કાર્યલક્ષી પ્રકૃતિ ધરાવે છે.

* Work Type and Work Areas are given below in Food Processing Technology

Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	Fees per Year	SEATS				Final Cut-off 2018 (in %)						
		Total Seats	ICAR 15%	Other Board Seats	GSEB Stud.	GEN / OPEN	ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	
S M C College of Dairy Science, AAU, Anand 02692-261030 / 260260	13,700 B 8,700 G	65	10	3	52	72.77	56.47	45.68	70.92	76.00	37.48	
Shri GN Patel Dairy Science and Food Technology College, SDAU, Sardar Krushi Nagar 02748-291227 / 278678	13,700 B 8,700 G	40	06	02	32	51.85	29.90	35.55	41.23	44.17	-	
College of Dairy Science, Kamdhenu University, Amreli 02792-229456	13,700 B 8,700 G	40	--	2	38	50.67	37	37.67	58.67	62.57	-	
Mansinhbhai Institute of Dairy Food Technology, Kamdhenu University, Mehsana 02762-253201, 243777	35,950 NRI - 1 Lakh/sem	30	--	2	28	51.82	--	42.60	46.68	51.53	-	

NRI Quota Seats are open in Mansinhbhai Institute. Fees - U.S. \$5000 or Rs. 1,00,000/

sem. FEES in other Colleges -> Rs. 13,700 (B - Boys) Rs. - 8,700 (G - Girls)

7. B. Tech. FOOD PROCESSING TECHNOLOGY Duration: 4 Years

ફૂડ પ્રોસેસિંગ ટેકનોલોજી ક્ષેત્રમાં ફૂડ ટેકનોલોજી, સલામત પૌષ્ટિક, અને તંદુરસ્ત ખોરાકની પસંદગી, જાળવણી, પ્રક્રિયા, પેકેજિંગ, વિતરણ, અને વાપરવા માટે ખાદ્ય વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ છે. આ કોર્સ ખોરાકને લગતી ટેકનોલોજી, મેનેજમેન્ટ અને માર્કેટિંગ કૌશલ્યનું મિશ્રણ શીખવે છે. ફૂડ વૈજ્ઞાનિકો અને ખોરાક ટેકનિશિયનો ખોરાકના ભૌતિક, માઈક્રોબાયોલોજિકલ અને રાસાયણિક બંધારણનો અભ્યાસ કરે છે. તેમની વિશિષ્ટતાના ક્ષેત્ર પર આધાર રાખીને, ફૂડ ટેકનિશિયનો ઉદ્યોગ અને સરકારના નિયમો અનુસાર ખોરાકની પ્રક્રિયા, પેકેજ, સંભાળ અથવા સ્ટોરેજની રીતો વિકસાવી શકે છે. વિદ્યાર્થીઓ જૈવરાસાયણિક, પ્રોસેસ ઈજનેરી, ખોરાક માઈક્રોબાયોલોજી, ખોરાક માર્કેટિંગ અને નવીનતા, ખોરાક અને પેકેજિંગ એન્જિનિયરિંગ, ખોરાક રચના ટેકનોલોજી, ખોરાક જાળવણી, ખોરાક રસાયણશાસ્ત્ર, ઔદ્યોગિક સંશોધન ટેકનિક્સ, ખોરાક

આકારણી તરકીબો અને ગુણવત્તા અને વિશ્વસનીયતા મેનેજમેન્ટ જેવા વિષયો આવરી લે છે.

કાર્યનો પ્રકાર :

- Food Application Specialist
- Food Consultant
- Food Microbiologist
- Food Quality Assurance
- Food Researchers
- Food Sales Representative
- Food Scientist
- Food Standards Officer
- Food Technologist /Consultant
- Food-Based Entrepreneur
- Production Manager

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Food Processing companies
- Dairy Industry
- Animal Husbandry
- College of Dairy Science
- Agricultural Universities
- College of Food Technology

COLLEGES FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS				GEN / OPEN	Final Cut-off 2018 (in %)						
	Total Seats	ICAR 15%	GSEB Stud.	Other Board Seats		ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Parsi	Kashmiri
Shri GN Patel Dairy Science and Food Technology College, SDAU 02748-291227	30	4	1	25	51.85	29.90	35.55	41.23	44.17	-	-	-
College of Food Processing Technology & Bio-Energy, AAU, Anand 02692-261302	50	8	2	40	62.03	46.52	37.28	60.40	49.42	-	-	-

Courses only after Science Group B (Biology)

8. Bachelor of Veterinary Science & Animal Husbandry
9. B. Sc. Agriculture
10. B. Sc. Horticulture
11. B. Sc. Forestry
12. B. F. Sc. - Bachelor of Fisheries Science
13. B. Sc. [Micro-Biology / Agriculture Micro-Biology]

14. B. Sc. [Bio-Technology / Agriculture Bio-Technology]

15. B. Sc. [Bio-Chemistry / Agriculture Bio-Chemistry]

આ ૮ કોર્સ ફક્ત સાયન્સ ગ્રૂપ B (Biology જીવવિજ્ઞાન)ના વિદ્યાર્થી જ કરી શકે છે

8. B.V.Sc. & A.H. - Bachelor Of Veterinary Science & Animal Husbandry

Course Duration - 5 Years

પ્રાણીઓની સેહત સંભાળવી જેમ કે તેમને થતી ઈજાઓ મટાડવી અથવા રોગનું નિદાન કરવું વેટરનરી મેડિકલ શાખા પ્રાણીઓમાં ડિસઓર્ડર, ઈજા તથા રોગની રોકથામ, નિદાન અને સારવાર સાથે સંબંધિત છે. વેટરનરી સાયન્સ ઝુનોટિક (zoonotic) રોગ (પ્રાણીઓમાંથી મનુષ્યોમાં ફેલાતો ચેપી રોગ)ની દેખરેખ અને નિયંત્રણ મારફતે માનવ આરોગ્યને પણ મદદ કરે છે. બધી જ પ્રજાતિના પ્રાણીઓ; પાળીતા (Domestic) અને જંગલી બંનેને લગતું કામ હોય છે. કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓ.

- વિવિધ પ્રાણીઓ, જાતિઓ અને વય જૂથમાં જીવંત સંખ્યાની ગણતરી.
- પ્રાણીઓ ઓળખવા, (ડિન્ટિસ્ટન) દંત-રચના સમજવી અને પ્રાણીઓનું વૃદ્ધત્વ (ઉંમર તપાસવી).
- સ્વચ્છ અને ગુણવત્તાવાળું દૂધ ઉત્પાદન કરવા માટે દૂધ અને દૂધ ઉત્પાદનું પરીક્ષણ કરવું.
- ચેપી રોગ ફાટી નીકળે તેવા કિસ્સામાં તેને રોકવા અથવા અટકાવવા જરૂરી પગલાં લેવા.
- મરઘાં ફાર્મના લે-આઉટ અને તેની જરૂરિયાતોની તપાસ કરવી.

રોગ પરીક્ષણ (શોધ)

- લેબોરેટરી તપાસ માટે જૈવિક સામગ્રીના નમૂનાનો સંગ્રહ કરવો, તેને સંભાળી રાખવો અને લેબમાં તપાસ માટે રવાના કરવો.
- નિદાન માટે શારીરિક પ્રવાહીનું સંગ્રહ, પરીક્ષણ અને અર્થઘટન કરવું.
- રોગના નિદાન માટે યુરિન (Urine) પર મૂલ્યાંકન કાર્યવાહી કરવી અને તેનું અર્થઘટન કરવું.
- Oestrusની તપાસ કરવી, કૃત્રિમ વીર્યસેચન (Insemination) કરવું, ગર્ભાવસ્થાની તપાસ કરવી.

રોગનું નિદાન અને તેની સારવાર

- પૂર્વ એનેસ્થેટિક સંચાલન અને ઈન્ડક્શન, સામાન્ય એનેસ્થેસિયાની જાળવણી અને એનેસ્થેટિક ઈમરજન્સીમાં કામ કરવું.
- પ્લાસ્ટર કાસ્ટ/ સ્પિલન્ટનો ઉપયોગ કરી ફેકચર પ્રોબ્લેમ ઉકેલવો.
- સામાન્ય એવી શસ્ત્ર-ક્રિયાની પ્રક્રિયા (Operation

Or Surgery) કરવી જેમ કે શિંગડાં કાઢવા, ડોઝિંગ, સિઝેરિયન વિભાગ, Ovario-Hysterectomy, ખસીકરણ (Castration), Rumenotomy.

- મડદાનું ગુણવત્તા મૂલ્યાંકન (પૂર્વ-મોર્ટમ અને પોસ્ટ-મોર્ટમ પરીક્ષા).
- મુખ્ય પશુધન રોગો માટે પોસ્ટ મોર્ટમમાં ચુસ્ત તપાસ કરવી.

આ કાર્યક્રમમાં ગ્રામીણ કૃષિ કામના અનુભવ માટે 1 સત્રની ફરજિયાત ઈન્ટર્નશિપ પણ હોય છે.

કાર્યનો પ્રકાર :

- Animal Care and Service Worker
- Private Practice (Personal Clinic)
- Veterinary Surgeon
- Veterinary Consultant
- Lecturer
- Senior Medical Representative
- Veterinary Assistant
- Pharmacy Research Scientist
- Biological Scientist
- Researcher
- Manage Poultry or Animal Farms
- Veterinary Technology

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Veterinary Hospitals
- Veterinary Equipment Industry
- Animal Husbandry & Dairying
- Drug Research Institutions
- Animal Resource Development Centres
- Indian Council of Agricultural Research
- Veterinary Staff Training Schools
- Poultry Farms
- Breeding Farms / Hatchery
- Meat / Milk Processing Plants
- Public Health Laboratories
- X-Ray & Ultra-Sound Facility Centres
- Zoos and Wildlife Centres
- National Parks
- Ministry of Agriculture

- Dairy Farms
- Vaccine Product Plants

- Feed Processing Industry

B.V.Sc. & A.H. (Bachelor of Veterinary Science & Animal Husbandry) Colleges & Cut-off

COLLEGES FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS				GEN / OPEN	Final Cut-off 2018 (in %)					
	Total Seats	ICAR /VCI	GSEB Stud.	Other Board Seats		ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Ex- Armysmen
*College of Veterinary Science & A.H., AAU, Anand 02692-261486	80	12	68	-	73.54	56.67	39.38	67.29	-	-	-
College of Veterinary Science & A.H., Sardarkrushinagar, 02748-278263	80	12	68	-	67.71	55.42	35.21	64.58	-	-	43.75
College of Veterinary Science & A.H., NAU, Navsari 02637-282299	80	12	68	-	64.58	53.54	41.04	63.54	-	-	51.04
College of Veterinary Science & A.H., JAU, Junagadh 0285 2670722	80	12	68	-	66.67	53.33	33.96	65.21	-	41.67	60.21

9. B.Sc. AGRICULTURE - (સમયગાળો ૪ વર્ષ)

કૃષિ ક્ષેત્રમાં શોધખોળ કરી અને ખેતી તકનિકો બદલવા અને પરિણામ સુધારવા માટે

કૃષિ [ખેતી અથવા પશુપાલન] એ ખોરાક, ફાઈબર, બાયો ફ્યુઅલ વગેરે માટે છોડ, ફૂગ અને અન્ય જીવન સ્વરૂપોની ખેતી છે. ભારત કૃષિપ્રધાન દેશ છે, મોટાભાગના ભારતીયોની આજીવિકા કૃષિ પર નિર્ભર છે અને માનવ સંસ્કૃતિના ઉદયમાં મુખ્ય ભાગરૂપ પણ કૃષિનો જ છે ખાસ કરીને સ્થાનિક મસાલા અને બીજા વિવિધ ખાદ્ય પદાર્થો જેનાથી સ્થાનિક બજારમાં માંગ વધી અને એક્સપોર્ટ (નિકાસ)ની શક્યતા પણ વધી છે. કૃષિ ક્ષેત્રનો અભ્યાસ કૃષિ વિજ્ઞાન તરીકે જાણીતો છે. કૃષિનો ઈતિહાસ હજારો વર્ષ જૂનો ગણાય છે અને તેનો વિકાસ મોટા પ્રમાણમાં રહેલી અલગ અલગ ઋતુઓ, સંસ્કૃતિઓ અને ટેકનોલોજી દ્વારા વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે. જોકે, તમામ ખેતી સામાન્ય રીતે વિવિધ પ્રકારની સૂકી જમીન અને ભીની જમીન પર થતી ખેતીની વિવિધ પદ્ધતિઓ છે. સિંચાઈ માટેની સચોટ પદ્ધતિ તેમજ અન્ય નાના પરંતુ ખૂબ જ મહત્વનાં પરિબલો પર નજર સાથે જો ખેતી કરવામાં આવે તો તે ખૂબ જ લાભદાયી સાબિત થાય છે.

ઉદ્દેશ્યો :

- આ વિભાગનો હેતુ યાંત્રિકરણ અને ફાર્મ મશીનરી,

જમીન અને પાણી એન્જિનિયરિંગ, પોસ્ટ-હાર્વેસ્ટ (Post-Harvest) ટેકનોલોજી, ફાર્મની રચના (Structure) અને ગ્રામીણ એન્જિનિયરિંગના વ્યાપક વિસ્તારોમાં વ્યાવસાયિક અને શૈક્ષણિક તાલીમ આપીને કૃષિ ઈજનેરીમાં વિદ્યાર્થીઓને જ્ઞાન અને કૌશલ્યોથી સક્ષમ કરવા.

- ટેકનિકલ કૃષિ, કૃષિ વિસ્તરણ, કૃષિ શિક્ષણ, કૃષિ વેપાર અને કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસ કાર્યક્રમ માટે સક્ષમ સ્નાતકો તૈયાર કરવા.
- વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ તાલીમ પદ્ધતિઓ અથવા વિશેષ જ્ઞાન મારફતે અલગ અલગ સંસ્થાની જરૂરિયાતોનું જ્ઞાન આપી જાગૃતિ લાવવી, અલગ-અલગ વિષયોનું જ્ઞાન વિકસાવવું જેથી કરીને વિદ્યાર્થીઓને સંશોધકો, વૈજ્ઞાનિકો, કન્સલ્ટન્ટ્સ, સાહસિકો, શિક્ષણ-શાસ્ત્રીઓ, ઉદ્યોગ નેતાઓ જેવી વિવિધ ભૂમિકાઓ લેવા માટે પ્રેરણા અને પ્રોત્સાહન આપવું.
- ફૂડ પ્રોસેસિંગ અને જાળવણી, કૃષિ, આથો (Fermentation), બીજ (Seed) ટેકનોલોજી, ફૂડ ટેકનોલોજી, પશુપાલન અને સંલગ્ન ઉત્પાદનોની વૃદ્ધિ માટે ઉદ્યોગો અને કન્સલ્ટન્સી સંસ્થાઓની સ્થાપના કરવી.

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Lecturer

- Research / Analyst
- Agriculture Officer
- Farming Consultant / Agronomist
- Sales Executive / Manager - Chemical, Agriculture, Pesticides (All Agriculture Commodities)
- Project or Associate Manager
- Agriculture Program Manager
- Agriculture Portfolio Manager
- Marketing or Management Executive
- Production Manager-Manufacturing (Agricultural Tractors & other Agriculture Commodities)

WORK AREAS

- Agriculture Department
- Horticulture Department
- Agricultural Universities and colleges
- Fertilizers, Pesticides, Seeds Industries
- GPSC, Bank
- Public & Private organizations, NGOs

Multinational companies producing food products, leather, dairy, beverages, agro products etc.

Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS				GEN / OPEN	Final Cut-off 2018 (in %)					
	Total Seats	ICAR /VCI	GSEB Stud.	Other Board Seats		ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Ex-Army men
BA College of Agriculture, AAU, Anand 02692-261076	135	20	115	7	75.28	64.72	48.52	72.08	63.92	32.17	58.78
College of Agriculture, AAU, Vaso 0268-2553108	60	-	60	3	67.47	55.32	45.28	65.70	51.61	36.43	50.52
College of Agriculture, AAU, Jabugam 02672-265128	50	-	50	3	64.92	51.80	44.27	63.88	52.96	-	-
CP College of Agriculture, SDAU, Sardarkrushinagar 02748-278422	135	20	115	7	70.40	54.50	46.58	69.50	54.71	39.07	57.80
College of Agriculture, SDAU, Tharad 02737-222180	60	9	51	3	66.63	51.18	44.70	64.62	49.37	-	-
College of Agriculture, JAU, Junagadh 0285-2670289	135	20	115	7	74.35	59.70	47.67	72.07	56.74	60.82	66.38
College of Agricultural, Mota bhand-ariya, JAU, Amreli 02792-222998	70	-	70	4	68.75	51.63	44.10	65.78	51.24	-	55.82
College of Agricultural, JAU, Khapat, Porbandar	40	-	40	2	65.28	43.09	64.25	47.57	-	-	-
NM College of Agriculture, NAU, Navsari 02637-282766	135	20	115	7	71.65	54.65	47.93	68.23	56.19	50.40	50.50
College of Agriculture, NAU, Bharuch 02642-246152	70	10	60	3	67.55	52.63	46.88	65.85	52.92	-	-
College of Agriculture, NAU, Waghai 02631-2466 88/22	70	10	60	3	64.37	49.35	46.58	64.19	48.71	37.13	47.17

10. B.Sc. Horticulture - Duration - 4 Years

ફળો, શાકભાજી, ફૂલો, મસાલા, વાવેતર પાક, કંદ પાક, ઔષધીય અને સુગંધિત છોડની સંપૂર્ણ સંભાળ

Horticulture (બાગાયત) એટલે ફળો, શાકભાજી, ફૂલો, મસાલા, વાવેતર પાક, કંદ પાકો, ઔષધીય અને સુગંધિત છોડની બાગાયત અને પાકને લગતા રોગો, પાક ઉપજ અને જંતુ પ્રતિકારતા સહિત પોસ્ટ- હાર્વેસ્ટ ટેકનોલોજીની ખેતી સાથે સંકળાયેલ વિજ્ઞાન એટલે કે તેઓ છોડની ખેતી અથવા વૃદ્ધિ અને છોડના વિકાસનો અભ્યાસ કરે છે કે જેથી તેઓ વૃક્ષો, ફળો, છોડ, ફૂલો, શાકભાજી અથવા અન્ય પ્રકારના જીવિત છોડ સાથે કામ કરી શકે છે.

તે ભારતના કૃષિ અર્થતંત્રમાં એક મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. બાગાયત પાકો વધારે ઉત્પાદક અને આરોગ્ય માટે રક્ષણાત્મક છે, તાજેતરનાં વર્ષોમાં, તેમની માગમાં જબરદસ્ત વધારો થયો છે. બાગાયત દેશના કૃષિના આર્થિક દૃશ્યમાં એક શક્તિશાળી સાહસ તરીકે વિકસાવવામાં આવ્યું છે; તાજેતર સમયમાં આ સાહસ વધુ પ્રભાવશાળી બનાવા માટે બાગાયત ક્ષેત્રમાં વાકેફ માણસ તૈયાર કરવા શિક્ષણ સંસ્થાઓ છે અને રોજગારી પણ આપવામાં આવે છે.

આ બ્રાંચમાં મુખ્યત્વે ધ્યાનમાં રાખવામાં આવતાં કાર્યો

- જમીનની તૈયારી અને પાક ઉત્પાદન
- પ્લાન્ટ પ્રસારણ (બલ્બ, બીજ અથવા ઝાડની ડાળી કાપીને તેમાંથી છોડ ઉત્પાદન)
- પ્લાન્ટનું સંવર્ધન અને જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ
- પ્લાન્ટનું જૈવ-રાસાયણિક અને શરીરવિજ્ઞાન

AIMS & OBJECTIVES

- સિંચાઈ, ટેકનોલોજી ટ્રાન્સફર, પોસ્ટ હાર્વેસ્ટ સંચાલન પર આધાર આપી બાગાયત વિકાસમાં સાકલ્યવાદી અભિગમ અપનાવવો.
- કાર્બનિક ઉત્પાદનમાં ખેડૂતોને પ્રોત્સાહિત કરવા અને પ્રમાણપત્ર અપાવવા માટે તેમને મદદ કરવી.
- તેઓ ઉત્પાદકતા સુધારવા માટે કામ કરે છે જેમ કે હાલની ફળવાડીઓના જૂના વાવેતરની કાયાકલ્પ (નવીનીકરણ) કરે, યોગ્ય મેનેજમેન્ટ પદ્ધતિઓની રજૂઆત કરે અને નીચા ગ્રેડની જાતોને ઊંચા ગ્રેડમાં બદલે.

- ખેડૂતોએ મળીને સંસ્થાઓ વિકસાવી જેથી કરીને કાર્બનિક પાકમાં રૂપાંતર થાય તદ્દુપરાંત દેશની અંદર અને બહારના વિસ્તારોમાં નિકાસ થાય જેથી ખેડૂતોને ઊંચા ભાવોનો લાભ મળે.
- કિંમતી અને નાશવંત પાક માટે કોલ્ડ-ચેઇનનો વિકાસ કરી; યોગ્ય સ્થળોએ સંગ્રહ કેન્દ્રો ગોઠવી વપરાશ પૂરો પાડવો.
- બાગાયત ઉત્પાદનની પ્રક્રિયા અને માર્કેટિંગ કરી ઉદ્યોગીકરણ વધારવું.

કાર્યના પ્રકારો :

- Technical Assistant / Lab Assistant
- Scientist / R&D Executive
- Asst. Manager / Deputy Manager / Sales Manager / Sales Officer [Agri Commodities]
- Business Development Officer -Agri Commodities
- Subject Matter Specialist - Horticulture (Fruit Sciences)
- Manager - Plantations

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Botanical and public gardens
- Urban tree planting
- Country parks
- Sports facilities
- Historic gardens and landscapes
- Spices & Medicinal Aromatic Crop Planting Fields
- Crop Improvement & Biotechnology
- Horticulture Crop Protection- Agri Entomology
- Horticulture Crop Protection- Plant Pathology
- Assistant Horticulturist - Farm Manager
- Floriculture in Landscape Architecture
- Soil Science & Agriculture Chemistry

B. Sc. (Hons.) Horticulture Colleges & Cut-off (સમયગાળો ૪ વર્ષ)

Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS				Final Cut-off 2018 (in %)						
	Total Seats	ICAR /VCI	GSEB Stud.	Other Board Seats	GEN / OPEN	ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Ex- Armysmen
College of Horticulture, AAU, Anand 0265-2343984	70	-	70	4	63.95	47.40	44.85	60.22	46.99	-	-
ASPEE College of Horticulture & Forestry, NAU, Navsari 02637-282745	70	10	60	3	59.80	47.53	43.57	59.42	45.32	-	49.95
College of Horticulture, SDAU, Jagudan 02748-278739	70	10	60	3	63.62	47.37	43.70	62.73	49.01	-	44.75
College of Horticulture, JAU, Junagadh	70	-	70	4	63.60	49.00	41.75	63.52	45.82	-	57.33

**11. B.Sc. FORESTRY
(સમયગાળો : ૪ વર્ષ)**

એક વનસંવર્ધન કાર્યકર જંગલની જાળવણી વિકાસ અને રક્ષણનું કામ કરે છે.

ફોરેસ્ટ્રી માનવ લાભ માટે અને જરૂરિયાતો પૂરી કરવા સાતત્યપૂર્ણ રીતે જંગલો અને તેની સાથે સંકળાયેલ સંસાધનોના ઉપયોગ સાથે સંરક્ષણ અને સમારકામના વિજ્ઞાનને લગતી કલા અને આવડત છે. ફોરેસ્ટ જીવસૃષ્ટિને સૌથી મહત્વપૂર્ણ જૈવિક ઘટક તરીકે જોઈ શકાય છે અને વનસંવર્ધન (ફોરેસ્ટ્રી) વિજ્ઞાન, એપ્લાઈડ આર્ટ અને ટેકનોલોજીના એક મહત્વપૂર્ણ ક્ષેત્ર તરીકે ઊભરી આવ્યું છે. વન-વૃક્ષ-વિજ્ઞાનમાં એક સ્ટાન્ડર્ડ સ્તરે વૃક્ષો અને જંગલોની પરિચર્યા, લણણી અને નવજીવનનો સમાવેશ થાય છે.

વન અને જંગલ વિસ્તારોમાં સામાન્ય વ્યવહારુ કામ જેમ કે વાવેતર અને વૃક્ષો કાપવાં, તેમજ વન્યજીવનનું રક્ષણ કરવું અને જાહેર જગ્યાઓની દેખરેખ કરવી, જંગલોમાં પર્યાવરણીય પુરવઠો અને સેવાઓની ટકાઉ જોગવાઈ ચાલુ રાખવા માટે સિસ્ટિમો બનાવી અને તેને અમલી કરવી અને સામાજિક રીતે સ્વીકાર્ય સાથે-સાથે તેનો સ્રોત હોય અને સાધનો ટકાવી રાખે તેવી સિસ્ટિમો બનાવવા જેવાં કાર્યોનો સમાવેશ થાય છે.

- વન સાધનો, પર્યાવરણીય સંચાલન અને સ્વ-રોજગાર તરીકે કારકિર્દી બનાવી શકે તેવા વ્યાવસાયિકો તૈયાર કરવા.

- તાલીમ આપી બિન કૃષિ જમીનનું સંશોધન, વ્યાવસાયિક શિક્ષણ અને વ્યવસ્થાપન કરી શકે તેવા સ્નાતક તૈયાર કરવા.
- એવા ગ્રેજ્યુએટ તૈયાર કરવા કે જેઓ નોન-ટીમ્બર વન જેમાં ઔષધીય છોડ હોય છે, જે લોકોના આરોગ્ય સુધારવામાં અને ઔદ્યોગિક વિકાસ માટે પણ જરૂરી છે તેવા વનનું અસરકારક રીતે સંચાલન કરી શકે.
- આ બ્રાંચનો ઉદ્દેશ માત્ર વનસંવર્ધન વિદ્યાર્થી સમુદાયોમાં જ રસ કેળવવાનો નથી, આના ઉપરાંત સામાન્ય વિદ્યાર્થીઓ માટે વિશાળ ગુણવત્તાની પસંદગીઓ/ વિકલ્પોની તક આપવાનો છે.

કાર્યના પ્રકારો :

- Assistant Manager - Forestry / Wildlife
- Nursery Manager
- Auditor - Forestry
- Credit Manager - Retail Agri.Credit
- Farming Manager
- Teacher & Lecturer

કાર્યનું ક્ષેત્ર

- Rain Forest Research Institute
- Forest Department
- Various Government Departments
- NGO's or other private Industries
- Industries dealing with Forest Products or animals

B. Sc. (Hons.) Forestry Colleges & Cut-off (સમયગાળો : ૪ વર્ષ)

Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS				Final Cut-off 2018 (in %)						
	Total Seats	ICAR /VCI	GSEB Stud.	Other Board Seats	GEN / OPEN	ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Ex- Armysmen
ASPEE College of Horticulture & Forestry, NAU, Navsari 02637-282745	66	9	57	3	40.38	38.17	34.90	37.05	28.96	-	-

12. B. Sc. Micro-Biology [Agriculture related] (સમયગાળો : ૩ વર્ષ)

માછલી અને અન્ય દરિયાઈ જળચરના વિશાળ વિશ્વનું જ્ઞાન

એક મત્સ્ય જીવવિજ્ઞાની દરિયાઈ જીવો માટે વાતાવરણ સુધારવા અને તેના રક્ષણ માટે જવાબદાર છે. આ જીવવિજ્ઞાનીઓ ખાસ કરીને સંરક્ષણ વૈજ્ઞાનિકોની એક ટીમ સાથે સહકારી પ્રયાસમાં કામ કરે છે. કોઈ મત્સ્ય જીવવિજ્ઞાનીઓ કુદરતી વાતાવરણમાં કામ કરે છે, જ્યારે અન્ય પ્રયોગશાળામાં કેટલાક સંશોધન હાથ ધરે છે. આ અભ્યાસક્રમ મત્સ્ય અને જળચર પર્યાવરણના વિવિધ શિસ્ત અને જ્ઞાન સાથેના વ્યાવસાયિકો પૂરા પાડે છે. મત્સ્ય અને જળચર ઉછેર બિઝનેસ સ્થાપિત કરવા અને નફાકારક રીતે ચલાવવા માટે યોગ્ય વ્યાવસાયિકો સજ્જ કરે છે.

- કાર્યક્ષમ રીતે મત્સ્ય ઉત્પાદન કરવું અને સાતત્યપૂર્ણ (ટકાઉ) કુદરતી જળચર સ્ત્રોતોનો મર્યાદિત ઉપયોગ કરવો.
- ગ્રામીણ વિકાસ કાર્યક્રમો અંતર્ગત મત્સ્ય ઉત્પાદન

અને ઉત્પાદકતા વધારવા માછીમારોને પ્રેરણા આપવી અને સહાય કરવી.

- ઇકોલોજિકલ વિકાસલક્ષી કાર્યક્રમને એક કાળજીપૂર્વક વ્યવસ્થાપિત પર્યાવરણ હેઠળ પ્રમોટ કરવો.
- આજીવિકા વિકલ્પો અને સંરક્ષણ માટે જળચર સંસાધનોના સાતત્યપૂર્ણ ઉપયોગ અને સંચાલનને અભ્યાસક્રમ સાથે જોડવાં.
- સામાન્ય જનતામાં જાગૃતિ વધારવા માટે માહિતી અને જ્ઞાન આપતું મટીરિયલ તૈયાર કરવું.
- શિક્ષણ દ્વારા પાણીનો સાતત્યપૂર્ણ ઉપયોગ અને પાણી આધારિત રોગમાં ઘટાડો કરવો.
- જળચર સાધનો અને મેનેજમેન્ટના સાતત્યપૂર્ણ ઉપયોગ વિશે જાગૃતિ લાવવી

કાર્યના પ્રકાર :

- Fishery Manager
- Research Assistant
- Fish Exporter / Trader

- Fish Breeder
- Marine Geologist
- Environmental Planner
- Oceanographer
- Aquatic Chemist
- Marine Science Writer
- Biologist
- Technician
- Port Authority Worker
- Aqua Culturist
- Physical Limnologist
- Fisheries Colleges
- Research Institutes
- Consultancies
- Aquariums
- Fish Farms
- Fish Farmers Development Agencies
- Hatchery and Seed Production Companies
- International Organisations (FAO, NACA)
- Fish Processing, Marketing and Breeding Centres or Firms
- Fish Disease Diagnostic Center

B. F. Sc. (Bachelor of Fisheries Science) Colleges & Cut-off (સમયગાળો : ૪ વર્ષ)

Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS				GEN / OPEN	Final Cut-off 2018 (in %)					
	Total Seats	ICAR /VCI	GSEB Stud.	Other Board Seats		ST	SC	OBC / SEBC	Other Board Cut-off	Physical Problem	Ex- Armymen
College of Fisheries Science, JAU, Veraval 02876 221053, 242052	70	10	60	3	52.48	56.28	31.13	50.63	52.38	Fishermen Quota 46.23	33.42
College of Fisheries Science, NAU, Navsari Mo. 81282 03823	25	0	25	1	55.38	39.42	38.70	53.97	52.21	60.73	

**13. B. Sc. Micro-Biology [કૃષિ સંલગ્ન]
(સમયગાળો : ૩ વર્ષ)**

કૃષિ માઈક્રોબાયોલોજી માઈક્રોબાયોલોજીની એક શાખા છે, જે છોડ સાથે સંકળાયેલ સૂક્ષ્મજીવો અને વનસ્પતિ અને પ્રાણીઓના રોગો સાથે સંબંધિત છે. તે પણ જૈવિક દ્રવ્યના માઈક્રોબાયલ વિઘટન અને માટી પોષક પરિવર્તન જેવી જમીનની ફળદ્રુપતાની માઈક્રોબાયોલોજી સાથે સંબંધિત છે. બી.એસસી. કૃષિ માઈક્રોબાયોલોજીનો સમયગાળો મોટે ભાગે ત્રણ શૈક્ષણિક વર્ષ હોય છે, પરંતુ

તે સંસ્થા પ્રમાણે અલગ-અલગ હોઈ શકે છે.

કાર્યનો પ્રકાર :

- Lecturer or Professor
- Marketing Manager
- Sales Manager & Supervisor
- Quality Assurance Manager
- Food Safety & Quality Auditor
- Genetic Research Associate

B. Sc. Micro-Biology Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS			
	Total	ICAR / VCI	GSEB Stud.	Other Board
College of Basic Science & Humanities SDAU, Sardarkrushinagar 02748-278097	26	4		

14. B. Sc. Bio-Chemistry [કૃષિ સંલગ્ન]
(સમયગાળો : ૩ વર્ષ)

કૃષિ રસાયણશાસ્ત્ર રસાયણશાસ્ત્ર અને જૈવરસાયણશાસ્ત્ર બંનેનો સામૂહિક અભ્યાસ છે, જે કૃષિ ઉત્પાદન, કાચામાલની ખોરાક અને પીણાની પ્રક્રિયા અને પર્યાવરણીય મોનિટરિંગ અને જાળવણીમાં મહત્વપૂર્ણ છે. આ અભ્યાસ છોડ, પ્રાણીઓ, બેક્ટેરિયા અને તેમના પર્યાવરણ અંતર્ગત સંબંધો પર ભાર મૂકે છે. બાયોકેમિસ્ટ્રી પણ એક શ્રેષ્ઠ ક્ષેત્ર છે અને બાયો-કેમિસ્ટ્રી માત્ર પ્રોટીન, પાચક રસો વગેરે જેવા મહત્વના જૈવિક પદાર્થોના વિવિધ રાસાયણિક ગુણધર્મોનો જ અભ્યાસ નથી પણ શરીરમાં થતી વિવિધ રાસાયણિક પ્રક્રિયાઓના અભ્યાસનો પણ સમાવેશ કરે છે.

જે ઉમેદવારો કૃષિ પરિવારના છે તેઓ ઘણી રીતે લાભ લઈ શકે છે, કારણ કે કૃષિ રસાયણશાસ્ત્ર જમીનની ફળદ્રુપતાના સંરક્ષણ અથવા વધારો, કૃષિ ઉપજની

જાળવણી અથવા સુધારણા અને પાકની ગુણવત્તા સુધારવાનો ધ્યેય રાખે છે. પર્યાવરણીય નિયમોમાં વધારાના લીધે કૃષિ રસાયણ ઉદ્યોગમાં પર્યાવરણીય રસાયણશાસ્ત્રમાં નોકરીની તકો ઊભી થઈ છે.

કાર્યના પ્રકારો :

- Lecturer or Professor
- Biochemistry Scientist
- Clinical Data Research Executive
- Medical Lab Technologist
- Clinical Biochemistry Consultants
- Food Product Managers

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

કૃષિ રસાયણશાસ્ત્રીઓ સરકારી એજન્સીઓ જેમ કે USDA, FDA, અને EPA, ઉદ્યોગ અને શિક્ષણક્ષેત્રમાં કાર્યરત હોય છે. તેમના માટે જિનેટિકલી મોડિફાઇડ ખોરાકમાં કાર્યરત ખોરાક કંપનીઓમાં પણ કારકિર્દી વિકલ્પો ઉપલબ્ધ હોય છે.

B. Sc. Bio-Chemistry Colleges in Gujarat FEES: Rs. 13,700 for Boys & Rs. 8,700 for Girls	SEATS			
	Total	ICAR / VCI	GSEB Stud.	Other Board
College of Basic Science & Humanities SDAU, Sardarkrushinagar 02748-278097	26	4		

14. B. Sc. Bio- Technology [Agriculture related] (સમયગાળો : ૩ વર્ષ)

આ કોર્સની માહિતી ઉપર આપેલ કોર્સ નંબર ૩. B. Tech. Bio Technology સાથે આપેલી છે.

શિવકૃપા, ટેલિફોન એક્સચેન્જ,
જીઈબીની પાછળ, ગાંધીરોડ,
ઓખા પોર્ટ, દેવભૂમિ દ્વારકા.

હોટલ મેનેજમેન્ટ, કેટરિંગ તથા પ્રવાસન ક્ષેત્રે કારકિર્દી

— ધવલ ગોકાણી

હોટલ મેનેજમેન્ટમાં મેનેજમેન્ટ, માર્કેટિંગ, માનવ સંસાધન વિકાસ અને નાણાકીય વ્યવસ્થાપન, આંતર વ્યક્તિગત કુશળતા, ચપળતા વગેરે જેવા વિવિધ કૌશલ્યના મિશ્રણનો સમાવેશ થાય છે. હોટલ મેનેજમેન્ટ કારકિર્દીના અભ્યાસક્રમોની પસંદગી કરતા વિદ્યાર્થીઓને સામાજિકતા અને લોકોની જરૂરિયાતો સમજવા તરફ લગાવ હોવો જોઈએ. હોટેલ્સ સેવા-ઉદ્યોગ હેઠળ આવતા હોવાથી ભારતમાં હોટલ મેનેજમેન્ટ અભ્યાસક્રમોનો હેતુ સ્પર્ધાત્મક વિશ્વમાં પડકારોનો સામનો કરવા માટે વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર કરવાનો છે.

તમારી નોકરીમાં દરેક અને દરેક દિવસે નવા લોકો સાથે મળવા અને સંચાર કરવાનું હોય છે તેથી તમારો આત્મવિશ્વાસ વધશે અને તમને મોહક વ્યક્તિત્વ પ્રાપ્ત થવામાં ઉપયોગી થશે. વિશ્વના વિવિધ પ્રવાસીઓ મુલાકાતી તરીકે આવે તેથી વિવિધ સંસ્કૃતિઓ અને માન્યતાઓની તમને પરખ થાય. દરરોજ નવા મહેમાનોને સેવા આપી કોઈ વાર નવા પડકારોનો અનુભવ થાય છે.

આ ક્ષેત્રના ૪ જાણીતા કોર્સ :

1. Bachelor of Hotel Management - (BHM)
2. Bachelor of Hotel Management & Catering Technology - (BHMCT)
3. B.Sc. Catering Science and Hotel Management
4. Bachelor of Hospitality and Tourism Management - (BHTM)

કેટરિંગ :

કેટરિંગ વ્યાવસાયિક ધોરણે જમવાની વ્યવસ્થાને સાચવતું ક્ષેત્ર છે. આ વ્યવસાય અંતર્ગત જમવાની વ્યવસ્થાને દૂર કે નજીકના સ્થળો અને પ્રસંગોને અનુરૂપ આયોજન સાથે જમવાની માંગ પૂરી પાડવામાં આવે છે.

કેટરિંગ સેવા ઉદ્યોગ એક બહુમુખી સેગમેન્ટ છે. કેટરિંગ સેગમેન્ટમાં તમામ પ્રકારના ખાદ્ય પ્રબંધનના વ્યવસાયો માટે વિશિષ્ટ છે. આમાં હોટેલ વહીવટ,

એકાઉન્ટ્સ, માર્કેટિંગ, હાઉસ કીપિંગ, ફ્રન્ટ ઓફિસ અથવા ઘર, ખોરાક અને પીણા મેનેજમેન્ટ, કેટરિંગ અને જાળવણીનો સમાવેશ થાય છે. બેચલર ઓફ હોટલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ ટેકનોલોજી સામાન્ય રીતે ત્રણ વર્ષનો શૈક્ષણિક કોર્સ છે. તે ચોક્કસ સંસ્થાઓ દ્વારા પાર્ટ ટાઇમ ધોરણે પૂરો પાડવામાં આવી શકે છે.

યોગ્યતા : આ ઉમેદવારો વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં ૧૦+૨ અથવા તેની સમકક્ષ પરીક્ષામાં કેટરિંગ સાયન્સ એન્ડ હોટલ મેનેજમેન્ટ એક વિષય તરીકે ભણેલા હોવા જોઈએ. આ કોર્સ માટે પ્રવેશ ગુણ અલગ અલગ કોલેજમાં અલગ અલગ હોય છે.

આ ક્ષેત્રના કાર્યરત ૨ કોર્સ

1. Bachelor of Hotel Management and Catering Technology (BHMCT) and
2. B.Sc. (Catering Science & Hotel Management) are Catering Oriented (business of providing food services) TRAVEL & TOURISM SECTOR

આ કોર્સમાં, ટૂરિઝમ કેવી રીતે કામ કરે છે, ટૂરિઝમ વ્યવસાયોનું સંચાલન કેવી રીતે થાય છે, પ્રવાસીનું વર્તન અને એક દેશ પર મુલાકાતીઓ કેવી અસર કરે છે, વગેરે બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. આ કાર્યક્રમમાં વિદ્યાર્થીઓ, પ્રવાસ અને રહેવાની વ્યવસ્થા કરીને, પ્રવાસીઓ માટે સવલત શીખે છે. વિદ્યાર્થીઓ ઉદ્યોગ પર ગહન નજર રાખે છે, જેથી તેઓ મજબૂત પકડ સાથે વ્યવસાયમાં દાખલ થઈ શકે અને સમજી શકે કે તેનો વિકાસ કેવી રીતે થયો, તે કેવી રીતે કામ કરે છે અને કેવી રીતે તેનો વિકાસ અવિરત ચાલુ રાખવો. આ કોર્સ પ્રવાસન અને હોસ્પિટાલિટી ઉદ્યોગમાં ગ્રાહક સેવા સુધારવા અથવા મુલાકાતી તકો વધારવાનો ધ્યેય રાખતા ઉમેદવારો માટે આદર્શ છે.

એક સામાન્ય નિયમ તરીકે, હોસ્પિટાલિટી અભ્યાસક્રમો કેટરિંગ અને આવાસ ઉદ્યોગોમાં કામ કરવા માટે વિદ્યાર્થીઓ તૈયાર કરે છે,

જ્યારે પ્રવાસન અભ્યાસક્રમો તેમને એક ઉદ્યોગ સાહસિક તરીકે સારા મેનેજરિયલ પદ પર કામ કરવા માટે સક્ષમ બનાવે છે. હોસ્પિટાલિટી અને ટૂરીઝમમાં રહેવા, ખોરાક, મનોરંજન, સંમેલનો, યાત્રા સેવાઓ અને પ્રવાસન અને સંબંધિત આયોજન અને સહાયક સેવાઓના આયોજન, વ્યવસ્થા અને ઉપલબ્ધ કરાવવાનો સમાવેશ થાય છે.

Hospitality and Tourism Management (HTM) is a multidisciplinary field of study with the purpose of preparing people with the expertise, commitment & skills for management, marketing, & operations positions in the expanding industry that provides food, accommodations, & tourism services to people away from home.

આ ક્ષેત્રનો ૧ કોર્સ ચાલે છે

1. BHTM - Bachelor of Hospitality & Tourism Management
2. BTT/BTM - Bachelor of Travel & Tourism Management

હોટલ મેનેજમેન્ટનું કાર્યક્ષેત્ર

- Entrepreneur
- Marketing & Sales Executive
- Marketing Manager
- Hospitality Executive
- Executive Housekeeper
- Hotel Administrator
- Operation Manager

- Teacher or Professor

કેટરિંગનું કાર્યક્ષેત્ર

- Banquet Manager
- Event Planner
- Food Researcher
- Field Supervisor & Field Catering Officer
- Executive Chef
- Food and Beverage Manager
- Food Consultant for Food Safety in Regulatory bodies
- Food Safety and Quality Inspector
- Nutrition Supervisor in Food Industries and health Care centers
- Cabin Crew, Hostess & Host
- Nutritionist & Dietician
- Customer Service Executive

ટ્રાવેલ ટૂરીઝમનો કાર્ય પ્રકાર

- Channel Development
- Development Representative
- Group Tour Operator
- Hospitality Trainer
- Marketing Manager
- Relationship Manager
- Sales Officer
- Teacher & Lecturer
- Tourism Infrastructure Project Manager
- Tourism Trainer
- Travel Agent
- Travel Consultant

WORK AREAS [COMBINED]

- Airlines & Crews
- Catering Service Providers
- Clubs
- Educational Institutes
- Hospitals
- Hotels & Restaurants
- Travel Agencies

1. Bachelor of Hotel Management -

B.H.M. [Duration: 3 Years]

Subjects Covered in the Course Duration: 3 Years

2. Bachelor of Hotel Management & Catering Technology - BHMCT

Subjects Covered in the Course
Duration: 3 Years

3. B.Sc. CATERING SCIENCE & HOTEL MANAGEMENT

Subjects Covered in the Course
Duration: 3 Years

4. BBA / Bachelor in Hospitality and Tourism Management (BHTM)

Subjects Covered in the Course-

Duration: 3 Years

5. BTT/BTM - BACHELOR OF TRAVEL & TOURISM MANAGEMENT

Subjects Covered in the Course
Duration: 3 Years

5. Bachelor of Event Management

Bachelor of Event Management
College in Gujarat

Swarnim Institute of Designs,
Swarnim University, Gandhinagar

Phone: 95123 43333

Website: www.swarnim.edu.in

COLLEGE NAME	COURSES	UNIVERSITY
1. Institute of Hotel Management Address: Koba Infocity Rd., Bhajipura, Gandhinagar Ph. 079 232 766 57/58 Website: www.ihmahmedabad.com Email ID: academic@ihmahmedabad.com	BHM	IGNOU - Indira Gandhi National Open University
2. Asia Pacific Institute of Hotel Management, Ahmedabad Phone: 079 2755 6140 Website: www.apimindia.net	BHMCT	GTU, Gujarat
	B.Sc.(CS & HM), BBA (H & TM)	Bharathiar University, Tamil Nadu
	BBA Tourism & Airlines Mgmt.	Dr Baba Saheb Ambedkar Open Uni.
3. Bhagwan Mahavir College of Hotel Management, Address: Nr. VIP Road, B/h. Shyam Mandir, Vesu-Bharthana, Surat	BHMCT	Gujarat Technical University (GTU)
	BHM - Hotel Management	
	Hospitality & Tourism Administration	
4. Vivekanand Institute of Hotel & Tourism Management Address: Kuchiyadar, Dist. Rajkot Phone: 0281 3203006, 94272 13888 Website: www.vihtm.com	BHMCT - Bachelor of Hotel Management & Catering Technology	Saurashtra University
5. State Institute of Hotel Management Address: Dethali Road, Kholwada Ta. Siddhpur, Dist.: Patan Mo. 98257 68099 Website: www.sihm.ac.in		Gujrat Technical University
6. Parul Institute of Hotel Management, Limbda, Dist. Vadodara, Phone: 02668 260300/307 Website: www.paruluniversity.ac.in		Parul University
7. C Z Patel College of Business and Management Vallabh Vidhya Nagar, Anand Contact No.: 02692 236700, 655430, Website: www.czp.edu.in	BBA Travel & Tourism	S P University
8. Jindal School of Hotel Management, Vadodara Address: Hotel Surya Palace, Opposite Parsi Agiyari, Sayajiganj Contact No. 0265-222 5114/ 60009974085207 Website: www.jshm.co.in Email ID: info@jshm.co.in	BBA (H&TM)	Dr Baba saheb Ambedkar Open Uni.

શિવકૃપા, ટેલિકોન એક્સચેન્જ,
જઈબીની પાછળ, ગાંધી રોડ,
ઓખા પોર્ટ, દેવભૂમિ દ્વારકા.

વોકેશનલ કોર્સ અને ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો

— જીતુભાઈ મહેતા

સાયન્સ ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી

(A) બેચલર ઓફ સાયન્સ - B.Sc.+

1. મેજર અને માયનોર વિષયો - બોટની, કેમિસ્ટ્રી, મેથેમેટિક્સ. ફિઝિક્સ (ફક્ત માયનોર) ઝુઓલોજી, બાયોકેમિસ્ટ્રી
2. ઈલેક્ટ્રીવ વિષયો - પોલિમર સાયન્સ, મટીરિયલ સાયન્સ નેનોસાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, પેઈન્ટ ટેકનોલોજી, પેટન્ટ લો, એન્વાયર્નમેન્ટલ કેમિસ્ટ્રી, મેડિકલીનલ કેમિસ્ટ્રી, રિસર્ચ મેથોડોલોજી, હર્બલ ટેકનોલોજી, ડાયટ એન્ડ હેલ્થ મેનેજમેન્ટ, ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન, ઓપરેશનલ રિસર્ચ એન્ડ પ્રોબેબિલિટી થિયરી
3. નોન સાયન્સ વિષયો - સર્ટિફિકેટ એન્ડ ડિપ્લોમા કોર્સીસ મેનેજમેન્ટ, ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી, એન્ડ એજ્યુકેશન

B.Sc.+/B.S.

1. Three year B.Sc. Education with

certificate in Business Management/ IT Education

2. Three year B.Sc. followed by 1 year P.G. Diploma in Business Management /IT/Education (enhanced B.Ed.)
3. Four year Bachelor of Science (B.S.) Degree in Science with certificate in Business management/IT/Education.
4. One year Post Graduate Diploma in Business Management /IT/Education or a Bachelor of Education Degree (B.Ed.) to lateral entrants.

ઉપરોક્ત B.Sc. +/B.S.ના પ્રોગ્રામો નવરચના યુનિવર્સિટી, વડોદરા દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. www.nuv.ac.in

(B) ઈન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ ઈન માસ્ટર ઓફ સાયન્સ નીચેની વિદ્યાશાખાઓમાં અભ્યાસક્રમની મુદત - પાંચ વર્ષ

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	વિદ્યાશાખા
૧	બાયોટેકનોલોજી	M.Sc. Bio Technology
૨	બાયોકેમિસ્ટ્રી	M.Sc. Bio Chemistry
૩	મેથેમેટિક્સ	M.Sc. Mathematics
૪	ફિઝિક્સ	M.Sc. Physics
૫	કેમિસ્ટ્રી	M.Sc. Chemistry
૬	માઈક્રોબાયોલોજી	M.Sc. Microbiology
૭	સેલ એન્ડ મોલેક્યુલર બાયોલોજી	M.Sc. Cell and Molecular Biology
૮	ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, કોમ્પ્યુટર અને ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન	M.Sc. Electronics, Computer and Instrumentation

સંસ્થાઓ તેમજ સ્પેશિયાલાઈઝેશન

ક્રમ	સ્થળ	સંસ્થા	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૧	અમદાવાદ	ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લાઈફ સાયન્સ અમદાવાદ યુનિવર્સિટી પ્રવેશ લાયકાત - ધો.૧૦+૨ ગ્રૂપ-બી-પીસીબી	✓							
૨	આણંદ	શ્રી પી. એમ. પટેલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ટિગ્રેટેડ બાયોટેકનોલોજી (બા...) પ્રવેશ લાયકાત ધો.૧૦+૨ ગ્રૂપ-બી-પીસીબી સ્પેશિયાલાઈઝેશન જનરલ બા./મેડિકલ બા... ઈન્ડસ્ટ્રિયલ એન્વાયર્નમેન્ટલ બા.../	✓							
૩	આણંદ	અશોક એન્ડ રીટા પટેલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ટિગ્રેટેડ સ્ટડી એન્ડ રિસર્ચ, ૧૧ સેમેસ્ટર પ્રવેશ લાયકાત ધો.૧૦+૨ ગ્રૂપ-બી-પીસીબી,બાયો ટેકનોલોજી (બા...) સ્પેશિયાલાઈઝેશન - જનરલ બા.../મેડિકલ બા..... ઈન્ડસ્ટ્રિયલ બા. ટે/ એન્વાયર્નમેન્ટલ બા..	✓							
૪	બારડોલી	સી.જી.ભક્ત ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ બાયોટેકનોલોજી પ્રવેશ લાયકાત ધો.૧૦+૨ ગ્રૂપ-બી-પીસીબી	✓					✓		
૫	મહેસાણા	ફેકલ્ટી ઓફ સાયન્સ ગણપત યુનિવર્સિટી પ્રવેશ લાયકાત ધો.૧૦+૨ ગ્રૂપ-બી-પીસીબી	✓		✓	✓	✓			
૬	વડોદરા	ફેકલ્ટી ઓફ સાયન્સ, એમ.એસ.યુનિ. વડોદરા.							✓	
૭	રાજકોટ	ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ભવન, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી								✓

મેનેજમેન્ટ

બેચલર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન- **B.B.A.** - સ્પેશિયાલાઈઝેડ અભ્યાસક્રમો

સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી-વલ્લભ વિદ્યાનગર- આણંદની સંલગ્ન કોલેજોમાં B.B.A. સ્પેશિયાલાઈઝેડ અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. જેની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે પ્રવેશ લાયકાત- ધો. ૧૦+૨ કોઈપણ પ્રવાહ

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ વિગત	Short-Form
	BACHELOR OF BUSINESS ADMINISTRATION (HONS)	
૧	Information Technology Management	BBA-ITM
૨	Information System Management	BBA-ISM
૩	Foreign Trade	BBA-FT
૪	Hospitality Management / Tourist& Travel Management	BBA-HM/TTM
૫	Hospitality Management	BBA-HT

નીચે દર્શાવાયેલી બધી જ સંસ્થાઓ એસ.પી. યુનિવર્સિટીની સંલગ્ન કોલેજો છે અને આ બધી જ કોલેજ આણંદ જિલ્લામાં આવેલ છે.

SR.No.	Institute	અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે				
		1	2	3	4	5
1	C.P. Patel & F.H. Shah Commerce College	✓				

2	SECOM	✓				
3	Shree P.M.Patel Institute of Business Administration	✓	✓			
4	Shri D. N. Institute of Business Administration	✓				
5	K.S. College of Science & Management Technology	✓	✓			
6	Tarkesh & Nirjana Sureshbhai Patel Commerce College	✓				
7	Anand Institute of Business Administration		✓			
8	Sardar Patel College of Administration and Management		✓			
9	Takshashila College of Management & Technology		✓			
10	J.H. Patel College of Management & Technology		✓			
11	Anand Commerce College			✓		
12	F.H. Institute of Management & Information Technology			✓		
13	C.Z. Patel College of Business Management				✓	
14	AIMS College of Management & Technology					✓

ધો. ૧૦ + ૨ પછી ઈન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ ઈન માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન MBA અભ્યાસક્રમની મુદત - પાંચ વર્ષ

૧.	બેચલર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન + માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન	BBA+MBA
૨.	બેચલર ઓફ ફાર્મસી + માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન	B. Pharm+ MBA
૩.	બેચલર ઓફ કોમર્સ + માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન	B.Com + MBA
૪.	બેચલર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન + માસ્ટર ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ	BBA+MMS
૫.	માસ્ટર ઓફ ફાર્માસ્યુટિકલ મેનેજમેન્ટ	MPM
૬.	માસ્ટર ઓફ ટેકનોલોજી મેનેજમેન્ટ	MTM

ક્રમ	સ્થળ	સંસ્થા	૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	અમદાવાદ	કે. એસ. સ્કૂલ ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ધો. ૧૦+૨ - અંગ્રેજી એક વિષય + નીચેમાંથી કોઈપણ એક વિષય તથા પ્રથમ પ્રયત્ન પાસ મેથ્સ/સ્ટેટિસ્ટિક્સ/ એલીમેન્ટસ ઓફ એકાઉન્ટન્સ/ એલીમેન્ટસ ઓફ બુક કિપિંગ/કિઝિક્સ કેમેસ્ટ્રી/બાયોલોજી પ્રવેશ પરીક્ષા પસર્નલ ઈન્ટરવ્યૂ.	✓					
૨	અમદાવાદ	બી.કે મજુમદાર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન,	✓					
૩	અમદાવાદ	યુનિવર્સિટી અમદાવાદ ઈન્ડસ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ ઈન્ડસ યુનિવર્સિટી)	✓					
૪	અમદાવાદ	રાઈ યુનિવર્સિટી, રાઈ બિઝનેસ સ્કૂલ	✓					

૫	અમદાવાદ	ગુજરાત લો સોસાયટી યુનિવર્સિટી	✓					
૬	આણંદ (યાંગા)	ઈષ્કોવાલા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ચરોતર યુનિવર્સિટી	✓					
૭	બારડોલી (સુરત)	શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, ઉકા તરસાડિયા યુનિવર્સિટી	✓					
૮	બારડોલી (સુરત)	ઉકા, તરસાડિયા યુનિવર્સિટી		✓				
૯	ભૂજ	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ કચ્છ યુનિવર્સિટી	✓					
૧૦	મહેસાણા	ફેકલ્ટી ઓફ મેનેજમેન્ટ ગણપત યુનિવર્સિટી	✓					
૧૧	મહેસાણા	ફેકલ્ટી ઓફ સોશયલ સાયન્સ એન્ડ હ્યુમોનિટીસ ગણપત યુનિવર્સિટી			✓			
૧૨	રાજકોટ	સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, આર. કે યુનિવર્સિટી	✓					
૧૩	મુંબઈ	નરશી મોનજી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ.		✓		✓		
૧૪	વડોદરા	પારૂલ ગ્રૂપ ઓફ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (૫.૫ વર્ષ)					✓	
૧૫	વડોદરા	પારૂલ ગ્રૂપ ઓફ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ						✓

ઈન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ માસ્ટર ઈન એપ્લાઈડ મેનેજમેન્ટ MAM(પાંચ વર્ષ)

ડ્યુઅલ ડિગ્રી- ૩ વર્ષ પછી બેચલર ઈન મેનેજમેન્ટ- BM અને પાંચ વર્ષ પછી માસ્ટર ઈન એપ્લાઈડ મેનેજમેન્ટ MAM

પ્રવેશ લાયકાત ધો. ૧૦+૨ કોઈપણ પ્રવાહ અથવા સમકક્ષ ઓછામાં ઓછા ૪૫% માર્ક્સ ઓપન કેટેગરી અને ૪૦% માર્ક્ સરીઝર્વ કેટેગરી માટે ધો. ૧૦+૨ના માર્ક્સના આધારે મેરિટ પ્રમાણે પ્રવેશ આ પ્રોગ્રામ ગુજરાત ટેકનોલોજિકલ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ દ્વારા આયોજિત છે અને તેની નીચે દર્શાવાયેલ કોલેજમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

ક્રમ	સ્થળ	સંસ્થા
૧	અમદાવાદ	એલ. જે. ઇન્સ્ટિ. ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન્સ
૨	અમદાવાદ	એલ. જે. ઇન્સ્ટિ. ઓફ એન્જિ. એન્ડ ટેકનોલોજી
૩	અમદાવાદ	એલ. જે. ઇન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ
૪	અમદાવાદ	આર.બી. ઇન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ
૫	અમરેલી	કે.કે. પારેખ ઇન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ
૬	અમરેલી	શ્રી લેઉવા પટેલ ટ્રસ્ટ એમ બી.એ. મહિલા કોલેજ
૭	આણંદ (ધર્મજ)	સ્વ. શ્રીમતી શારદાબેન પટેલ ઇન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ ધર્મજ
૮	અંકલેશ્વર	શ્રી એમ.એચ. કડકીયા ઇન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કોમ્પ્યુટર સ્ટડીઝ
૯	ભાવનગર	શ્રી સહજાનંદ ઇન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ
૧૦	ગાંધીનગર	ચૌધરી ટેક ઇન્સ્ટિ. એમ.બી.એ.વુમન (સ્વનિર્ભર)

૧૧	ગાંધીનગર	કલોલ ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ
૧૨	જૂનાગઢ	એન. આર. વેકરીયા ઈન્સ્ટિ. ઓફ બિઝનેસ મેનેજ.
૧૩	જૂનાગઢ	નોબલ ગ્રૂપ ઓફ ઈન્સ્ટિ. (એમ.બી.એ.)
૧૪	ખેડા	આર. એચ. પટેલ ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ
૧૫	મહેસાણા	કે.જે.ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ, વડસમા
૧૬	મહેસાણા	એસ.વી.ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ,કડી વિદ્યાલય યુનિ.
૧૭	રાજકોટ	આત્મીય ઈન્સ્ટિ. ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ સાયન્સ (એન્જિનિયરિંગ) (સ્વ નિર્ભર)
૧૮	રાજકોટ	આત્મીય ઈન્સ્ટિ. ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ સાયન્સ (એમ.સી. એ.)
૧૯	રાજકોટ	ક્રિસ્ટ ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ
૨૦	રાજકોટ	ગીતાંજલિ ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ
૨૧	રાજકોટ	એમ. એચ. ગાર્ડી સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ
૨૨	રાજકોટ	મારવાડી એજ્યુકેશન ફાઉન્ડેશન
૨૩	રાજકોટ	શ્રી મીરામ્બિકા કોલેજ ઓફ મેનેજમેન્ટ
૨૪	રાજકોટ	શ્રી સનશાઈન એજ્યુ. ટ્રસ્ટ ગ્રૂપ ઓફ ઈન્સ્ટિટ્યૂશન
૨૫	રાજકોટ	સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ આર. કે યુનિવર્સિટી
૨૬	સુરત	ભગવાન મહાવીર કોલેજ ઓફ મેનેજમેન્ટ
૨૭	સુરેન્દ્રનગર	સી.યુ. શાહ યુનિવર્સિટી
૨૮	વડોદરા	પારૂલ ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ
૨૯	વિસનગર	મનીષ ઈન્સ્ટિ.ઓફ મેનેજમેન્ટ

કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન/ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ધો. ૧૨ પછી ઈન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ મુદત પાંચ વર્ષ

(A) બેચલર ઓફ સાયન્સ (ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી) (B.Sc-IT)

ત્રણ વર્ષનો બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીનો અભ્યાસક્રમ ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન, કોમર્સ પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ મળી શકે છે. આ કોર્સ પછી એમ.એસ.સી. આઈ.ટી.કરી શકાય છે.

૧	AIMS એજ્યુકેશન કેમ્પસ	આણંદ
૨	ઉકા તરસાડિયા યુનિવર્સિટી	બારડોલી
૩	સરસ્વતી કોલેજ ઓફ કોમર્સ બી બી. એ. એન્ડ આઈ.ટી	ધોરાજી
૪	શાસ્ત્રી સ્વામીશ્રી ધર્મજીવનદાસજી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, ઓફ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી	જૂનાગઢ
૫	શ્રી જ્ઞાનભારતી કોલેજ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ	જૂનાગઢ
૬	કોલેજ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ	જૂનાગઢ
૭	સર્વોદય કોલેજ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ	લીંબડી (સુરેન્દ્રનગર)
૮	ગણપત યુનિવર્સિટી	મહેસાણા
૯	વિરાણી સાયન્સ યોગી આર્ટસ એન્ડ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ	રાજકોટ
૧૦	ટી. એન. રાવ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એન્ડ રિસર્ચ	રાજકોટ

૧૧	ગીતાંજલી કોલેજ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ-કોમર્સ	રાજકોટ
૧૨	એચ. એન. શુક્લ કોલેજ ઓફ આઈ.ટી. એન્ડ મેનેજમેન્ટ	રાજકોટ
૧૩	હરિવંદના કોલેજ	રાજકોટ
૧૪	વિવેકાનંદ કોલેજ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ	રાજકોટ
૧૫.	શિપ્રા કોલેજ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી	રાજકોટ
૧૬	ઔરો યુનિવર્સિટી	સુરત
૧૭	શ્રી સ્વામી વિવેકાનંદ કોલેજ	સુરેન્દ્રનગર
૧૮	સી.યુ. શાહ યુનિવર્સિટી	સુરેન્દ્રનગર
૧૯	પારૂલ યુનિવર્સિટી	વડોદરા

(B) બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી એન્ડ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (B.Sc.IT &CA)

એચ. એન. શુક્લ ગ્રૂપ ઓફ કોલેજ્સ - રાજકોટ- (સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી)

(C) માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી (M.Sc-IT)

૧	આણંદ	નટુભાઈ વી. પટેલ કોલેજ ઓફ સાયન્સ એન્ડ એપ્લાઈડ સાયન્સ સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી
૨	ભારડોલી(સુરત)	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી
૩	મહેસાણા	ફેકલ્ટી ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, ગણપત યુનિવર્સિટી
૪	સુરત	વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી
૫	સુરત	ઔરો યુનિવર્સિટી

(D) માસ્ટર ઓફ સાયન્સ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી M.Sc-CA&IT

૧	અમદાવાદ	કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત
૨	અમદાવાદ	ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ફોર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી,
૩	ભૂજ	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ, કચ્છ યુનિવર્સિટી યુનિવર્સિટી
૪	મહેસાણા	ફેકલ્ટી ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, ગણપત યુનિવર્સિટી
૫	પાટણ	હેમચન્દ્રાચાર્ય નોર્થ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

(E) માસ્ટર ઓફ સાયન્સ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી એન્ડ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (M.Sc.IT & CA)

૧. શ્રી અમરેલી જિલ્લા લેઉવા પટેલ ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ, સુરત- સંચાલિત - શ્રી ટી.આર.તંતી (IT&CA) મહિલા કોલેજ (સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી), શ્રીમતી શાંતાબેન ગજેરા, શૈક્ષણિક સંકુલ, અમરેલી

(F) માસ્ટર ઓફ સાયન્સ - કોમ્પ્યુટર સાયન્સ (M.Sc. cs)

૧. ઔરો યુનિવર્સિટી - સુરત

(G) માસ્ટર ઓફ ટેકનોલોજી ઈન્ફોર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (M.Tech-ICT).

૧. અમદાવાદ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી

(H) માસ્ટર ઓફ સાયન્સ -ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ઈન્ફાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ સર્વિસીસ M.Sc.ITIMs

૧. મહેસાણા ફેકલ્ટી ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, ગણપત યુનિવર્સિટી

1) માસ્ટર ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન MCA

૧	અમદાવાદ	સ્કૂલ ઓફ કોમ્પ્યુટર સ્ટડીઝ, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી
૨	અમદાવાદ	ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (IICT) ઇન્ડસ યુનિવર્સિટી
૩	આણંદ (ચાંગા)	સી.એમ. પટેલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, ચરોતર યુનિવર્સિટી
૪	બારડોલી (સુરત)	શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન ઉકા તરસાડિય યુનિવર્સિટી
૫	મહેસાણા	ફેકલ્ટી ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન્સ, ગણપત યુનિવર્સિટી
૬	સુરેન્દ્રનગર	સી.યુ. શાહ યુનિવર્સિટી
૭	વડોદરા	નવરચના યુનિવર્સિટી

(J) માસ્ટર ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન - MCA (ગુજરાત ટેકનોલોજિકલ યુનિવર્સિટી) ધો. ૧૦+૨ કોઈપણ પ્રવાહ અથવા સમકા નીચેના વિષયોમાં પાસ ઓછામાં ઓછા માર્ક્સ જનરલ કેટેગરી ૫% અને ૪૦% રીઝર્વ કેટેગરી. વિષયો - અંગ્રેજી ફરજિયાત મેથેમેટિક્સ/સ્ટેસ્ટિક્સ/ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ/ ફિઝીક્સમાંથી કોઈપણ એક

૧	અમદાવાદ	એલ. જે ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન
૨	અમદાવાદ	એલ. જે ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એજનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી
૩	અમદાવાદ	એલ. જે ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ
૪	અમદાવાદ	આર. બી. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ
૫	આણંદ	શ્રીમતી ચંદાબેન મોહનભાઈ પટેલ ઇન્સ્ટિ. ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન ચરોતર યુનિવર્સિટી, ચાંગા
૬	પાટણ	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ કોમ્પ્યુટર સાયન્સ, ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી
૭	રાજકોટ	મારવાડી એજ્યુકેશન ફાઉન્ડેશન ગ્રૂપ ઓફ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફેકલ્ટી ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન
૮	રાજકોટ	સ્કૂલ ઓફ એજનિયરિંગ આર. કે યુનિવર્સિટી
૯	સુરત	ભગવાન મહાવીર કોલેજ ઓફ મેનેજમેન્ટ
૧૦	વડોદરા	પારૂલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એજનિયરિંગ એન્ડ ટેક. (ફસ્ટશીટ)
૧૧	વડોદરા	પારૂલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એજનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી
૧૨	વિસનગર	મનીષ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોમ્પ્યુટર સ્ટડીઝ

ઈન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ- કાયદાશાસ્ત્ર-લો- પાંચ વર્ષનો ધો. ૧૨ પછીનો અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	સ્થળ	ઈન્સ્ટિટ્યૂટનું નામ	વેબસાઈટ
૧	આસામ	નેશનલ યુનિવર્સિટી એન્ડ જ્યુડીશીયલ એકેડમી (BALLB)	www.nluassam.ac.in
૨	બેંગલોર	નેશનલ લો સ્કૂલ ઓફ ઇન્ડિયા યુનિવર્સિટી (BALLB)	www.nls.ac.in
૩	ભોપાલ	ધી નેશનલ લો ઇન્સ્ટિટ્યૂટ યુનિવર્સિટી (BALLB Hons)	www.nliu.ac.in
૪	ગાંધીનગર	ગુજરાત નેશનલ લો યુનિવર્સિટી (BA/B. Com/BBA/BSC/BSW)LLB)	www.gnlu.ac.in

૫	હૈદરાબાદ	નેશનલ એકેડમી ઓફ લીગલ સ્ટડીઝ એન્ડ રિસર્ચ (BALLB)	www.nalsal.ac.in
૬	જોધપુર	નેશનલ લો યુનિવર્સિટી (BALLB)	www.nlujodhpur.ac.in
૭	કોચી	નેશનલ યુનિવર્સિટી ઓફ એડવાન્સ્ડ લીગલ સ્ટડીઝ (BALLB)	www.nuals.ac.in
૮	કોલકત્તા	ધી વેસ્ટ બેંગાલ નેશનલ યુનિવર્સિટી ઓફ જ્યુડિશિયલ સાયન્સ	www.nlujodhpur.ac.in
૯	લખનૌ	ડૉ. રામમનોહર લોહિયા નેશનલ લો યુનિવર્સિટી (BALLB)	www.mlmlu.ac.in
૧૦	ઓરિસ્સા	નેશનલ લો યુનિવર્સિટી (BBA-LLB/BALLB)	www.nluo.ac.in
૧૧	પટણા	ચાણક્ય નેશનલ લો યુનિવર્સિટી (BALLB)	www.cnlul.ac.in
૧૨	પતિયાલા	રાજીવ ગાંધી નેશનલ યુનિવર્સિટી ઓફ લો (BALLB-Hons)	www.rgnul.ac.in
૧૩	રાયપુર	હિદાયતુલ્લાહ નેશનલ લો યુનિવર્સિટી	www.hnlul.ac.in
૧૪	રાંચી	નેશનલ યુનિવર્સિટી ઓફ સ્ટડી એન્ડ રિસર્ચ ઈન લો	www.nuslranchi.com
૧૫	વિશાખાપટ્ટણમ	દામોદરમ સંજયા નેશનલ લો યુનિ. (BALLB-Hons)	www.dsnlu.ac.in
૧૬	ત્રિરુલીચ્ચાપલી	તામિલનાડુ નેશનલ લો સ્કૂલ (BALLB/B.Com.L.C.B.) (Hons)	www.tnnls.ac.in
૧૭	મુંબઈ	મહારાષ્ટ્ર નેશનલ લો યુનિ. (BALLB-Hons)	www.mnlumumbai.edu.in
૧૮	નાગપુર	મહારાષ્ટ્ર નેશનલ લો યુનિ. (BALLB-Hons)	www.nlunagpur.ac.in
૧૯	ઔરંગાબાદ	મહારાષ્ટ્ર નેશનલ લો યુનિ. (BALLB-Hons)	www.mnlua.ac.in
૨૦	જબલપુર	ધર્મશાસ્ત્ર નેશનલ લો યુનિ. (BALLB-Hons)	www.mpdnlul.ac.in
૨૧	સીમલા	હિમાચલ પ્રદેશ નેશનલ લો યુનિ. (BALLBW BBALLB)(Hons)	www.hpnlul.ac.in

નીચે દર્શાવેલ સંસ્થાઓ (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ) પણ પાંચ વર્ષનો ઈન્ટિગ્રેટેડ (સર્વગ્રાહી) અભ્યાસક્રમનું સંચાલન કરે છે.

ક્રમ	સ્થળ	ઈન્સ્ટિટ્યૂટનું નામ	વેબસાઈટ
૧	અમદાવાદ	ગુજરાત યુનિવર્સિટી	www.gujuniversity.org.in
૨	અમદાવાદ	નિરમા યુનિવર્સિટી BA/B.Com-Hons-LLB	www.nirmauni.ac.in
૩	અમદાવાદ	રાઈ યુનિવર્સિટી BL/LLB	www.raioniversity.edu
૪	આણંદ	આણંદ લો કોલેજ BA/BBA-LLB	www.alc.ac.in
૫	આણંદ	આર.એન.પટેલ ઈષ્કોવાલા લો કોલેજ BA/B.Com/BBA-LLB	www.rnpilawschool.edu.in
૬	ગાંધીનગર	ગુજરાત નેશનલ લો યુનિ. BA/B.Com/BBAB.Sc./B.Sw-LLB	www.gnlul.ac.in
૭	ગાંધીનગર	યુનાઈટેડ વર્લ્ડ સ્કૂલ ઓફ બિઝનેસ લો BBALLB	www.karnavatiuniversity.co.in

૮	રાજકોટ	શ્રી એચ.એન. શુક્લ ગ્રૂપ ઓફ કોલેજ BALLB	www.hnshukla.com
૯	સુરત	ઔરો યુનિવર્સિટી (BBA/BA-LLB)	www.aurouniversityac.in
૧૦	સુરત	વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી B.Com-LLB	www.vnsgu ac.in
૧૧	સુરેન્દ્રનગર	સી.યુ.શાહ લૉ કોલેજ BA-LLB /B.Com-LLB	www.cushahuniversity.ac.in
૧૨	વડોદરા	ધી મહારાજ સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી (BALLB)	www.msubaroda.ac.in
૧૩	વડોદરા	નવરચના યુનિવર્સિટી BBA-LLB	www.nuv.ac.in
૧૪	બેંગલોર	કે એલ.ઈ. સોસાયટી-લૉ કોલેજ	www.kleuniversity.org
૧૫	બેંગલોર	એમ.એસ.રામ્યાહ કોલેજ ઓફ લૉ	www.msrel.org
૧૬	બેંગલોર	વિવેકાનંદ કોલેજ ઓફ લૉ	www.vivekanandacl.com
૧૭	બેંગલોર	યુનિવર્સિટી ઓફ લૉ	www.bub.rnet.in/ulc
૧૮	ધારવાડ	યુનિવર્સિટી કોલેજ ઓફ લૉ (કર્ણાટક યુનિવર્સિટી)	www.vivekanandar.org
૧૯	બેંગલોર	એસ.ડી.એમ.લૉ કોલેજ(બેંગલોર યુનિવર્સિટી)	www.sdmlc.org
૨૦	પુચર	વિવેકાનંદ લૉ કોલેજ	www.vivekananda.org
૨૧	મુંબઈ	ગવર્નમેન્ટ લૉ કોલેજ	www.glc.edu
૨૨	નાગપુર	જી. એચ. રાયસોની લૉ સ્કૂલ	www.ghrlawschool.org
૨૩	પૂણે	ભારતીય વિદ્યાપીઠ	www.bhartividyaapeeth.edu
૨૪	પૂણે	સિમ્બાયેસીસ લૉ કોલેજ	www.symlaw.ac.in
૨૫	મુંબઈ	નરસી મોનજી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ BA/BBA-LLB	www.law.nmims.edu
૨૬	ઈન્દોર	દેવી અહિલ્યા વિશ્વવિદ્યાલય	www.daunig.ac.in
૨૭	સાગર	ડૉ. હરિસિંઘ ગૌર વિશ્વવિદ્યાલય	www.sgu.emet.in
૨૮	ન્યૂ દિલ્હી	એમીટી લૉ સ્કૂલ	www.amity.edu
૨૯	ગ્વાલિયર	જીવાજી યુનિવર્સિટી	www.jiwaji.edu
૩૦	લક્ષ્મણગઢ	મોદી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ સાયન્સ	www.mitsuniversity.ac.in
૩૧	વડોદરા	આઈ.ટી.એમ. વોકેશનલ યુનિવર્સિટી B.Com-Mcom-C.A.Preparation	www.itm.ac.in
૩૨	વડોદરા	પારૂલ યુનિવર્સિટી BA-LLB, B.Com.-LLB, BBA - LLB	www.paruluniversity.ac.in

ટેકનિકલ ઇન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ

(A) ધો. ૧૦૫થી બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક) છ વર્ષનો પ્રોગ્રામ

પ્રવેશ લાયકાત - ધો. ૧૦ પાસ/એસ. એસ. સી

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ - વર્ષ પછી	સર્ટિફિકેટ	
૧	૧૦+૩	ડિપ્લોમા	એન્જિનિયરિંગની વિદ્યાશાખાઓ-મિકેનીકલ/સિવિલ/ ઇલેક્ટ્રિકલ એન્ડ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ/ મેકાટ્રોનિક્સ, કોમ્પ્યૂટર સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ
૨	૧૦+૩+૧=(૧૦+૪)	એસોસિએટ ડિગ્રી	
૩	૧૦+૩+૧+૨ (૧૦+૬)	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી	

સંસ્થા-ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર ટેકનોલોજી એન્ડ મેનેજમેન્ટ આઈ.ટી.એમ. વોકેશનલ યુનિવર્સિટી- વડોદરા	wwwitm.ac.in
--	--------------

(3) ધો. ૧૦ પછી ઇન્ડિગ્રેટેડ એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસક્રમ - ૭ વર્ષનો પ્રોગ્રામ

ડીપ્લોમાં + ડીગ્રી એન્જિનિયરિંગ એન્જિનિયરિંગની વિદ્યાશાખાઓ - સિવિલ /મિકેનીકલ / ઇલેક્ટ્રિકલ/ કોમ્પ્યુટર/ ઓટોમોબાઈલ સંસ્થા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, ગણપત યુનિવર્સિટી, ગણપત વિદ્યાનગર, મહેસાણા ગોઝારિયા હાઈવે - જી. મહેસાણા
www.ganpatuniversity.ac.in

(C) ધો. ૧૦ પછી- બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી- (બીટેક) ૭ વર્ષનો પ્રોગ્રામ

એન્જિનિયરિંગની વિદ્યાશાખાઓ-મિકેનિકલ / સિવિલ/ કોમ્પ્યુટર/ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ ટેલિકોમ્યુનિકેશન પ્રવેશ લાયકાત :

(૧) ધો. ૧૦ અથવા સમકક્ષ પાસ ૬૦% માર્ક્સ -વિષયો-વિજ્ઞાન મેથેમેટિક્સ અંગ્રેજી એક વિષય તરીકે - ફરજિયાત પાસ

(૨) NIOS ની માન્ય સ્કૂલોમાંથી ઓપન અથવા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિથી ધો. ૧૦ પાસ-ઉપર (૧) માં જણાવ્યા પ્રમાણેના માર્ક્સ અને વિષયોમાં પાસ.

પ્રવેશ મેરિટના આધારે સંસ્થા: મુકેશ પટેલ સ્કૂલ ઓફ ટેકનોલોજી મેનેજમેન્ટ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ નરશી મોનજી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝ, મુંબઈ
www.nmims.edu

(D) ધો. ૧૦ પછી- બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી+માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન બી.ટેક.- એમ.બી. એ. ૫ વર્ષનો પ્રોગ્રામ

નીચે જણાવેલ ઈજનેરી વિદ્યા શાખાઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

- ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી
- ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ ટેલિ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી
- કેમીકલ એન્જિનિયરિંગ
- કોમ્પ્યુટર એન્જિનિયરિંગ
- મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ- સિવિલ એન્જિનિયરિંગ

પ્રવેશ લાયકાત તથા પ્રવેશ પરીક્ષા માટે NMIMS ની વેબ સાઈટ www.nmis.edu જોવી અને ત્યાર પછી પ્રવેશ પરીક્ષા- NPAT માં જવું

બી.એસ./એમ.એસ. - ડ્યુઅલ ડિગ્રી પ્રોગ્રામ ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના ખૂબ જ ઉત્સાહિત અને વિજ્ઞાનના વિષયોમાં અને વૈજ્ઞાનિક શોધમાં રસ ધરાવનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે ખાસ અગત્યનો અભ્યાસક્રમ પહેલાં બે વર્ષમાં મહત્વના પાયાના વિજ્ઞાનના વિષયો ત્રીજા અને ચોથા વર્ષમાં સ્પેશ્યલાઈઝેશનમાં વિજ્ઞાનના વિષયો પાંચમાં વર્ષમાં વિજ્ઞાનના વિષયોમાં સંશોધન-શોધના પ્રોજેક્ટ. પ્રવેશ માટે નીચે દર્શાવાયેલ ત્રણમાંથી એક વિકલ્પ પસંદ કરવાનો રહેશે.

- (૧) કિશોર વૈજ્ઞાનિક પ્રોત્સાહન યોજના (KPY) બેઝિક સાયન્સ સ્ટ્રીમ SAsx/SB માં સફળ ઉમેદવાર
- (૨) ધો. ૧૦+૨ માં ઓછામાં ઓછા ૬૦% માર્ક્સ પાસ અને ITI/JEE/Advanced એડમીશન લિસ્ટમાં નામ હોવું જરૂરી. (૩) રાજ્ય અથવા કેન્દ્રીય બોર્ડના છેલ્લા વર્ષમાં પાસ અથવા ચાલુ વર્ષમાં પરીક્ષા આપેલ હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ

(a) DST દ્વારા Inspire fellowships માટે નક્કી કરાયેલ કટ ઓફ ટકા ટકાવારી કરતાં વધારે અથવા બરાબર માર્ક્સ મેળવેલ હોવા જરૂરી

અથવા

(b) Inspires Scholarship યોજનામાં સ્કોલરશિપ મેળવવાના લિસ્ટમાં નામ હોય તેવા વિદ્યાર્થી જે વિદ્યાર્થીઓ રાજ્ય અથવા કેન્દ્રીય બોર્ડ યેનલ મારફતે પ્રવેશ મેળવવા અરજી કરે છે. તેમને IISER Aptitude Test પાસ કરવો જરૂરી છે. Rizeu: B.S.-M.S.Dual Degree Programme usuadil zizeuzi.

Sr. Place	Web
1 Bhopal	www.iisabhopal.ac.in
2 Kolkata	www.iiserkot.ac in
3 Mohali	www.iisermohali.ac.in
4 Pune	www.iiserpune.ac.in
5 Thiruvanthapuram	www.iiserpune.ac.in
6 Tirupati	

એમ. એસ. સી. ઈન બેઝિક સાયન્સીસ

નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ (NISER) ભુવનેશ્વર અને યુનિવર્સિટી ઓફ મુંબઈ-ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ એટોમિક એન્જિ., સેન્ટર

ફોર એક્સેલન્સ ઓફ બેઝિક સાયન્સીસ (UM-DAE-CBS) મુંબઈ ખાતે પાંચ વર્ષનો ઇન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ ચાલે છે. પ્રોગ્રામ M.Sc ઈન બેઝિક સાયન્સીસ બાયોલોજી-કેમિસ્ટ્રી-મેથેમેટિક્સ અને ફિઝિક્સ પ્રવેશ લાયકાત - ધો. ૧૦+૨ વિષયો-ફિઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથેમેટિક્સ, બાયોલોજી, માં એગ્રીગેટ ૬૦%માર્ક્સ પાસ + પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ વય મર્યાદા:- તા. ૧૫--૧૯૯૫ ના રોજ કે તે પછી જન્મેલા ઉમેદવાર જ અરજી કરી શકે છે. પ્રવેશ પરિક્ષા- નેશનલ એન્ટ્રન્સ સ્કીનિંગ ટેસ્ટ (NEST) વધુ માહિતી માટે www.nestexam.in

ઇન્ટિગ્રેટેડ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમાં ઇન ફાર્મસી ફાર્મ-કી.),

ધો. ૧૦+૨ પાસ - ફિઝિક્સ અને કેમેસ્ટ્રી કરજિયાત વિષયો તથા મેથ્સ અથવા બાયોલોજી વિષયમાંથી એક - PCM OR PCB

કે. બી. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્માસ્યુટીકલ એજ્યુકેશન એન્ડ રીસર્ચ

કડી સર્વ વિદ્યાલય - ગાંધીનગર

www.ksvuniversity.org.in

ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લેંગવેજ સ્ટડીઝ એન્ડ એપ્લાઈડ સાયન્સ (RLSAss) આણંદ (એસ. પી. યુનિવર્સિટી)

www.ilsass.edu.in

બેચલર ઓફ આર્ટ્સ (એડવાન્ડ) વિદ્યાશાખા

એપ્લાઈડ ઇકોનોમીક્સ

જર્નાલીઝમ એન્ડ માસ કોમ્યુનિકેશન

પોલીટીક્સ

પોલીટીક્સ એન્ડ ઇન્ટરનેશનલ રીલેશન

ઈંગ્લીશ લેગ્યેજ એન્ડ લીટરેચર

એપ્લાઈડ સાયકોલોજી

કોમર્સ

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	Short Form
૧	બેચલર ઓફ કોમર્સ-કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન	B.com -CA
૨	બેચલર ઓફ કોમર્સ કોર્પોરેટ બેન્કિંગ એન્ડ ઇન્સ્યોરન્સ	B.com - (Hons) With Corporate Banking & Insurance
૩	બેચલર ઓફ કોમર્સ ઇન્ટરનેશનલ એકાઉન્ટિંગ	B.com - (Hons) International Accounting
૪	બેચલર ઓફ કોમર્સ સિન્ક્રોનાઈઝડ ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્સી	B.com - Synchronized to chartered Accounting
૫	ડ્યુઅલ ડિગ્રી બી.કોમ. એમ.બી.એ. (૫ વર્ષ)	B.com - + M.B.A.
૬	માસ્ટર ઓફ કોમર્સ ઇન્ટિગ્રેટેડ (૫ વર્ષ)	M.com - anitgrated

ક્રમ	સંસ્થા	ક્રમ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમો					
		૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	બી. વી. પટેલ ઇન્સ્ટીટ્યૂટ ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ કોમ્પ્યુટર એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી, ઉકા તરસાડિયા યુનિવર્સિટી (બારડોલી)	✓					
૨	સી.ઝેડ. પટેલ કોલેજ ઓફ બિઝનેસ એડમીનીસ્ટ્રેશન, એસ.પી. યુનિવર્સિટી વલ્લભ વિદ્યાનગર		✓	✓			
૩	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ કોમ્પ્યુટર, ઉકા, તરસાડી યુનિવર્સિટી, બારડોલી			✓			
૪	ગણપત યુનિવર્સિટી- જી. મહેસાણા					✓	
૫	સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ - ગુજરાત યુનિવર્સિટી						✓

શિક્ષણ ક્ષેત્રે (એજ્યુકેશન)

ઈન્ટીગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન - પાંચ વર્ષ (૧) બેચલર ઓફ આર્ટ્સ અને બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન BA. B.Ed. (૨) બેચલર ઓફ સાયન્સ અને બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન B.Sc. B.Ed.

ક્રમ	સંસ્થા	ક્રમ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમો		
		૧	૨	૩
૧	કાલોક્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એજ્યુકેશન, કોલોક્સ રિયર્સ યુનિવર્સિટી અમદાવાદ	✓		
૨	ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ રિયર્સ એજ્યુકેશન, ગાંધીનગર	✓	✓	
૩	નવરચના યુનિવર્સિટી વડોદરા		✓	

ટીમલીઝ સ્કીલ યુનિવર્સિટી

Campus : Tarsali - Vadodara Road, Tarsali Bypass, Vadodara. www.teamleaseuniversity.org ગુજરાત સરકારના ગેઝેટ નોટિફિકેશન દ્વારા ગુજરાત પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટી એક્ટ પ્રમાણે ૨૦૧૪માં સ્થાપના થઈ છે. સંસ્થાનો હેતુ દરેક વ્યક્તિને રોજગારલક્ષી કુશળતા અને ક્ષમતા પ્રાપ્ત કરાવવી, યોગ્ય રોજગારી મેળવવા માટે તેઓને તૈયાર કરવા તથા રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણ માટે તેઓને સજ્જ કરવા.

૩ વર્ષનો બેચલર ડિગ્રી પ્રોગ્રામ - ધો. ૧ ૨ ની તરાહમાં ધો. ૧૨ પાસ

			બેચલર ઓફ સાયન્સ (બી.એસ.સી.)
૧)	બી.કોમ - ફાઈનાન્સ એન્ડ બિઝનેસ ઓપરેશન્સ	૧)	મેકાટ્રોનિક્સ
૨)	બી.બી.એ. ફાઈનાન્સ એન્ડ માર્કેટિંગ	૨)	હોસ્પિટાલિટી એન્ડ ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ
		૩)	આઈ.ટી. - આઈ.એમ.એસ. (ઈન્ફાસ્ટ્રક્ચર, મેનેજમેન્ટ સર્વિસ)

આ ઉપરાંત સર્ટિફિકેટ ડિપ્લોમાં એડવાન્સ ડિપ્લોમાના ટૂંકાગાળાના અભ્યાસક્રમો પણ ચલાવવામાં આવે છે. માહિતી માટે સંસ્થાનો સંપર્ક કરો.

ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ www.gtu.ac.in

ક્રમ	સંસ્થાનું નામ	સ્થળ	વેબસાઈટ www
૧	એલ. જે. પોલિટેકનિકલ	અમદાવાદ	www.ljinstitutes.org
૨	આર. એન.જી. પટેલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી	બારડોલી	www.fetr.ac.in
૩	એ.વાય દાદાભાઈ ટેકનિકલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ	કોસંબા, સુરત	www.aydadabhaitech.org
૪	સનસાઈન એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ ગ્રૂપ ઓપ ઈન્સ્ટિટ્યૂટશન્સ	રાજકોટ	www.sunshinegroupprajkot.com
૫	સી.કે.શાહ વિજાપુરવાલા ઈન્સ્ટિ. ઓફ મેનેજમેન્ટ	વડોદરા	www.cksvim.edu.in
૬	પારુલ યુનિવર્સિટી	વડોદરા	www.paruluniversity.ac.in

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	સંસ્થાઓ ઉપરના ક્રમ પ્રમાણે						
		૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
	ડિપ્લોમા ઈન વોકેશનલ - ધોરણ ૧૦ પાસ માટે							
૧	ડિપ્લોમા ઈન વોકેશન સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ			✓				✓
૨	ડિપ્લોમા ઈન વોકેશન ઓટોમોબાઈલ સર્વિસીસ	✓						✓
૩	ડિપ્લોમા ઈન વોકેશન પ્રોડક્શન ટેકનોલોજી	✓						
૪	ડિપ્લોમા ઈન વોકેશન - ઓટોમેટિવ મેન્યુફેક્ચરિંગ	✓						
૫	ડિપ્લોમા ઈન વોકેશન - ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ટુલ મેન્યુફેક્ચરિંગ	✓						
	બેચલર ઓફ વોકેશન- ધોરણ ૧૨ પાસ માટે							
૧	બેચલર ઓફ વોકેશન પ્રોડક્શન ટેકનોલોજી		✓					
૨	બેચલર ઓફ વોકેશન રેફ્રિજરેશન એન્ડ એરકન્ડિશનિંગ		✓					
૩	બેચલર ઓફ વોકેશન સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ		✓					✓
૪	બેચલર ઓફ વોકેશન - ઓટોમોબાઈલ સર્વિસીસ							✓
૫	બેચલર ઓફ વોકેશન - બેન્કિંગ ફાઈનાન્સિયલ સર્વિસીઝ એન્ડ ઈસ્યોરન્સ				✓	✓		
૬	બેચલર ઓફ વોકેશન - મેન્યુફેક્ચરિંગ ટેકનોલોજી						✓	

નિર્દેશ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ ફાઉન્ડેશન,
૧૧૦, ઓફિસ ટાવર્સ, આર.સી. દત્ત રોડ,
વડોદરા-૩૯૦૦૦૭

$\sin \alpha = \frac{BC}{AC} = \frac{a}{c}$;
 $\cos \alpha = \frac{OB}{OC} = \frac{b}{c}$;
 $\tan \alpha = \frac{OB}{OA} = \frac{b}{a}$;
 $\cot \alpha = \frac{OA}{OB} = \frac{a}{b}$;
 $\alpha^\circ = \frac{180}{\pi} \alpha$; $\alpha = \frac{\pi}{180} \alpha^\circ$;
 $360^\circ = 2\pi$; $180^\circ = \pi$;
 $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$;
 $\frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = \tan \alpha$;
 $\sin \alpha \cdot \csc \alpha = 1$;
 $\frac{\cos \alpha}{\sin \alpha} = \cot \alpha$;
 $\sin \alpha d = a \sin d \cos \alpha$;
 $\cos \alpha d = \cos \alpha d - \sin^2 \alpha d$;
 $\tan \alpha d = \frac{a \sin \alpha d}{1 - \sin^2 \alpha d}$;
 $u = A \sin(\omega t + \phi)$;
 $u = a \sin \omega t + b \cos \omega t$;
 $\omega = \frac{2\pi}{T}$;
 $A = \sqrt{a^2 + b^2}$;
 $\Delta = 4ac - b^2$;
 $a > 0$;
 $\tan \phi = \pm \frac{b}{a}$

કોમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ અને આઈટીમાં વિશાળ તકો

– વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ

આધુનિક યુગની ટેકનોલોજિકલ ક્રાંતિમાં કમ્પ્યુટરની ભૂમિકા નિશ્ચિતપણે મહત્વની રહેવા પામી છે. ૨૧મી સદીનું જીવનધોરણ કમ્પ્યુટર આધારિત બની ગયું છે. ઘરના ડ્રોઈંગરૂમથી લઈને કાર્યાલયો સુધી કમ્પ્યુટર આપણા જીવનનું અભિન્ન અંગ બની ગયું છે અને તે એટલી હદે કે આપણા વ્યવસાયિક જીવનને તો કમ્પ્યુટર વિનાનું કલ્પી જ ન શકીએ. આ કમ્પ્યુટર જેના આદેશ મુજબ કાર્ય કરે છે તે સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટની કારકિર્દી આજના યુગમાં અવ્વલ સ્થાન ભોગવે છે . તમે રચનાત્મકતા , ઉચ્ચ ટેકનોલોજિકલ અનુભવ તથા વિશ્લેષણાત્મક તર્કશક્તિ ધરાવતા હો તો આ ક્ષેત્રમાં જરૂર વિકાસ સાધી શકો છો.

કમ્પ્યુટર નામના ઉપકરણથી આજે ભાગ્યે જ કોઈ અજાણ હોઈ શકે, ભારતના કોઈ અંતરિયાળ ગામડા કે અંધારિયા આફ્રિકાખંડના પછાતમાં પછાત વિસ્તારોમાં રહેતા માનવોના મોં પર કમ્પ્યુટર શબ્દ સાંભળતા એક અનેરી ચમક જોવા મળી જાય છે. કમ્પ્યુટર એ આજે સર્વસામાન્ય વપરાશનું સાધન બની ગયું છે, અને આ વપરાશ એટલી હદે વધી ચૂક્યો છે કે માણસ પરાવલંબી બની ચૂક્યો છે. રોજિંદા વ્યવહારો કમ્પ્યુટર આધારિત બની ગયા હોવાથી જે તે કંપની, કોર્પોરેશન, પેઢી, સંસ્થાની કમ્પ્યુટર પ્રણાલી રૂસણાં લે તેનું કામ જ ઠપ્પ થઈ જાય છે અને ક્યારેક આના કારણે મોટું આર્થિક નુકસાન પણ ભોગવવું પડે છે. જોકે આની સામે કમ્પ્યુટરથી થતાં કાર્યો પણ કંઈ નાનાસૂનાં નથી. કમ્પ્યુટરને કારણે જ આપણા અમુક રોજબરોજનાં કાર્યોમાં ઝડપ આવી છે, વિવિધ સુખ સગવડો ઉપલબ્ધ થઈ છે તે પણ એટલું જ સાચું છે,

કમ્પ્યુટરનો વપરાશ કરતાં લોકોની વાતચીતમાં સોફ્ટવેર અને હાર્ડવેર નામક શબ્દો વારંવાર સાંભળવા મળતા હોય છે. તેમાં હાર્ડવેર એટલે કમ્પ્યુટરના વિવિધ યાંત્રિક ભાગો જેવા કે CPU (Central Processing Unit) , CD/DVD ડ્રાઈવ, કી-

બોર્ડ, માઉસ, મોનિટર વગેરે ગણાવી શકાય, પરંતુ ફક્ત હાર્ડવેરથી કંઈ અર્થ સરે નહીં, કમ્પ્યુટરમાં થતી વિવિધ ગણતરીઓ, એકાઉન્ટિંગ, ડિઝાઈનિંગ, પ્રેઝન્ટેશન વગેરે માટે જે - તે કાર્યના આદેશો આપતું સોફ્ટવેર - પ્રોગ્રામ જોઈએ. કારણ કે કમ્પ્યુટર તેને અપાયેલ આદેશ મુજબના કાર્યથી આગળ કોઈ વધારાનું કાર્ય કરતું નથી - કરી શકતું નથી . જેવો સોફ્ટવેર - પ્રોગ્રામ હોય તે મુજબનું કામ તેની પાસેથી લઈ શકાય છે. જરા વિગતે સમજીએ તો - તમારા કમ્પ્યુટરમાં પેજમેકર નામનું પેજ લે-આઉટ બનાવતું સોફ્ટવેર હોય તો તેમાં પેજ લેઆઉટ જ બનાવી શકાય, પરંતુ એકાઉન્ટિંગ ન કરી શકાય. એકાઉન્ટિંગ માટે વળી તમારે ખાસ એકાઉન્ટિંગ માટેનું જ પ્રોફિટ, ટેલી જેવું સોફ્ટવેર કમ્પ્યુટરમાં ઈન્સ્ટોલ કરવું પડે. વળી, ડિઝાઈનિંગ તથા પ્રેઝન્ટેશન માટેના સોફ્ટવેર પણ પાછા અલગ જ હોય. આ જે પ્રકારનું કાર્ય કરવાનું હોય તે કાર્ય અંગેની સંપૂર્ણ માહિતીનું માળખું રચીને એક પ્રોગ્રામ તૈયાર કરીને કમ્પ્યુટરને અપાય તે મુજબ જ તે તમને પરિણામ આપે છે.

કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેરમાં મુખ્યત્વે બે પ્રકારનાં કાર્યોનો સમાવેશ થાય છે - નિર્માણ (Manufacturing)* 213242 ડેવલપમેન્ટ, નિર્માણ એટલે કે મેન્યુફેક્ચરીંગમાં સિસ્ટમ પ્રોગ્રામિંગ કરવામાં આવે છે, જેના આધારે

કમ્પ્યુટર કાર્યરત થાય છે. અહીં કમ્પ્યુટર સાયન્સ તથા દૂરસંચારના સિદ્ધાંતો (Applications)નો સંયુક્તરૂપે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. મેન્યુફેક્ચર ક્ષેત્ર માટે રચનાત્મકતા, ઉચ્ચ ટેકનોલોજિકલ અનુભવ અને વિશ્લેષણાત્મક તાર્કિક યોગ્યતા જરૂરી છે. જ્યારે સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટમાં કમ્પ્યુટરમાં વર્તમાનમાં રહેલ માળખામાં પ્રોગ્રામમાં જ અન્ય પ્રોગ્રામનું - સોફ્ટવેરનું નિર્માણ કરવાનું હોય છે. અને આથી જ ઘણી વખત આ બંને કાર્યો એકબીજાને ઓવરલેપ કરતાં હોય તેવું લાગે. ક્યારેક આ બંને કાર્યો એક જ વ્યક્તિ પણ કરતી જોવા મળે છે, જોકે હજુ એમ ખ્યાલ ન આવે કે સોફ્ટવેર કોને કહેવાય, પરંતુ તેને આપણે દરરોજ જોતા તો હોઈએ જ

છીએ. આપણે બેંકમાં અગર તો રેલવે સ્ટેશન કે બસ સ્ટેશન પર રિઝર્વેશન માટે જતાં હોઈએ છીએ તો તે તરત જ આપણને અમુક સેકંડોમાં કે અમુક મિનિટોમાં જરૂરી પરિણામ આપી દેતા હોય છે. અને તે માટે જે વસ્તુનો ઉપયોગ કરે છે તે પ્રોગ્રામર દ્વારા બનાવાયેલ સોફ્ટવેર કે પેકેજ હોય છે, આ પેકેજ અગાઉ COBOL, FORTRAN જેવાં સ્વરૂપમાં જોવા મળતા હતા, પરંતુ, જેમજેમ કમ્પ્યુટરનો વ્યાપ વધતો ગયો તેમ FOXPRO, C, C++, ORACLE જેવાં પેકેજ (લેંગ્વેજ) બજારમાં આવવા લાગ્યાં અને હાલમાં JAVA, C# જેવાં પેકેજોનો વપરાશ થવા લાગ્યો છે .

સોફ્ટવેર ઇજનેરીનો અભ્યાસ ક્યાં કરશો ?

1. Indian Institute of Technology- Delhi Hauzkhass , New Delhi – 110016 Website : www.itd.ac.in
2. Indian Institute of Technology Kharagpur, Kharagpur – 721302 www.litkegp.ac.in
3. Birla Institute of Technology Mesra -835215 Bihar www.bitmesra.ac.in
4. Indian Institute of Technology - Madras IIT Post Office, Chennai – 600036 Tamilnadu. e - mail tppro@iitm.ac.in Website www.iitm.ac.in
5. Birla Institute of Technology & Science (BITS) Vidyavihar Campus Pilani - 333031 Rajasthan www.discovery.bits-pilani.ac.in
6. College of Engineering Roorkee 7th K.M. Roorkee - Haridwar Road Vardhamanpuram, Roorkee – 247667 Uttarakhand www.coe-roorkee.com
7. Banaras Hindu University, Institute of Technology, Banaras – 221005 Uttarpradesh www.itbhu.ac.in
8. Bengal Engineering & Science University – Shivpur, Howrah -711103 West Bengal, www.becs.ac.in
9. Netaji Subhas Institute of Technology Azad Hind Fauj Marg, Sector – 3, Dwarka, New Delhi - 110045, www.nsit.ac.in
10. Dhirubhai Ambani Institute of Information & Communication Technology, Post Bag No. 4, Nr. Indroda Circle, Gandhinagar – 382007. www.daiict.ac.in
11. Indian Institute of Information Technology , 26/C , Opp.Infosys gate–1, Electronics City , Hossur Road, Bangalore – 560100 Karnataka www.iiitb.ac.in
12. National Institute of Technology, Rourkella - 769008 Orissa www.nitrkl.ca.in
13. Nirma University of Science & Technology, Sarkhej Gandhinagar, Highway , Chharodi Village, Ahmedabad - 382481 www.nirmauni.ac.in
14. University of Pune Ganeshkhind Road Pune (Maharashtra) www.unipune.ernet.in

અહીં કેટલીક અગ્રણી પ્રસિદ્ધ સંસ્થાઓનાં જ નામ - સરનામાં આપ્યાં છે. આ સિવાય જે તે રાજ્યની યુનિવર્સિટી હેઠળની કોલેજોમાં સોફ્ટવેર ઇજનેરીના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ હોય છે.

સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ ક્ષેત્રે મળતી તકો

જગ્યા-લાયકાત	અનુભવ	વળતર (ભારતમાં)	વળતર (વિદેશમાં)
Systems Programmer Software consultant Engineer MBAMCA	6-8 years	2.5 lakh to 5 p.a.)	6 lakh to 10 lakhs (p.a.)
Database Administrator BE / B.Tech / MCA	3-5 years	Rs. 30,000-40,000	(no limit) according to career profile
Database Programmer B.E / B.Tech/MCA	3 Years	Rs . 15,000-25,000	same as above
System Analysts, Chief Systems Analyst Consultant .E.B . Tech MCA	5-8 years Larger organisations typically pay 20 % more	Rs . 45,000-65,000	same as above
Senior Lead Analyser BE / B. Tech MCA	3-5 years	Rs. 30,000-40,000	same as above
Systems Analyst 3.E./B. Tech/ MCA	3 years	Rs.15,000-25,000	same as above

અભ્યાસ :

સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટના ક્ષેત્રમાં સોફ્ટવેર એન્જિનિયર્સ દ્વારા વિવિધ સોફ્ટવેરનું નિર્માણ કરવામાં આવે છે - વિકસાવવામાં આવે છે . એટલે એક સોફ્ટવેર એન્જિનિયરના રૂપમાં કાર્ય કરવા માટે તમારું એક પ્રશિક્ષિત કમ્પ્યુટર/IT/ઇલેક્ટ્રોનિક એન્જિનિયર હોવું જરૂરી છે. અને આ શાખાઓમાં ઈજનેરી અભ્યાસ માટે ધો. ૧૨ વિજ્ઞાનમાં ભૌતિક, રસાયણ , ગણિત એટલે કે A ગ્રૂપમાં પાસ હોવું જરૂરી છે. જોકે આનાથી સામાન્ય પ્રવાહના વિદ્યાર્થીએ સહેજેય નાસીપાસ થવાની જરૂર નથી. કારણ કે જો તમે ધો. ૧૨ ગણિત સાથે પાસ હો તો સામાન્ય સ્નાતક અભ્યાસ પછી MCA (માસ્ટર્સ ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) અભ્યાસક્રમ કરી પ્રોગ્રામર બની શકો છો.

જો તમે ફક્ત વિજ્ઞાન કે વાણિજ્યના સ્નાતક હો અને સોફ્ટવેર એન્જિનિયર તરીકે કાર્ય કરવા માગતા હો તો કોઈ એક, વિશિષ્ટ કમ્પ્યુટર લેંગ્વેજ અથવા એપ્લિકેશન પ્રોસેસમાં પ્રશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવું ઘટે છે.

જો ડિઝાઇન/ સોફ્ટવેર એન્જિનિયર બનવું હોય તો ઈલેક્ટ્રોનિક્સ કમ્પ્યુટર એન્જિનિયરિંગમાં ડિગ્રી પ્રાપ્ત કરવાની રહે અને જો એપ્લિકેશન પ્રોગ્રામર બનવા માગતા હો તો સ્નાતક થવાની સાથે સાથે જાવા, C ++,

કોબોલ, ફોર્ટ્રાન, ઓરેકલ, આલગોલ જેવા વિશિષ્ટ પ્રોગ્રામ અને લેંગ્વેજમાં વૈશિષ્ટ્ય પ્રાપ્ત કરવું જરૂરી છે. આ ઉપરાંત વિભિન્ન ઉદ્યોગો અને ઉદ્યમોમાં કાર્યરત સિસ્ટિમ્સમાં જાણકારી સાથે સિસ્ટમ એનાલિસ્ટ પણ બની શકાય છે .

કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેરના શિક્ષણની સાથોસાથ તે અંગેના કાર્યો માં વિશેષ રુચિ અને ગણિતમાં કુશળતા ઉપરાંત વિશ્લેષણાત્મક વિચારશક્તિ પણ એટલી જ જરૂરી છે, આ કાર્ય એક સાથે ઘણી બધી તાર્કિકતા વિચારી શકનાર લોકોનું હોવાથી તમારી તર્કશક્તિને એકદમ સતેજ હોવી જરૂરી છે.

સોફ્ટવેરના અભ્યાસક્રમ ગુજરાત તથા દેશભરમાં ઘણી બધી કોલેજોમાં ભણાવાય છે. વિવિધ એન્જિનિયરિંગ કોલેજોમાં સોફ્ટવેર ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે. જ્યારે અન્ય કોલેજ-યુનિવર્સિટીઓમાં BCA (બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન્સ) તથા MCA (માસ્ટર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન્સ) ભણી શકાય છે.

માન્યતા પ્રાપ્ત સંસ્થાઓમાં સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ ન મેળવી શકાય કે અન્ય અભ્યાસક્રમ ન કરી શકો તો અન્ય વિકલ્પ તરીકે ખાનગી સંસ્થાઓના ખંડ સમયના કોર્સિસ કરી DOEACC (Department of Electronic Accreditation

સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટમાં કરવાના કાર્યો	
Jobs	Minimum educational qualification and basic abilities required
Software Jobs	An engineering degree with post graduate diploma in computer applications
Systems Programmer	Knowledge of computer programmer and programming skills
Analyst Programmer	An engineering degree and MCA . Must have programming skills and should be experienced in systems design.
Systems Analyst	Graduate in Engineering Applied Maths / Accountancy Business / Physical Sciences Degree in Computer Science / Information Science Computer Information Systems / Data Processing.
Application Programmer	Graduate degree in Arts / Science Commerce / Statistics / Engineering MBA (systems) / MCA
Database Mgr Architect	BE / B.Tech / MCA
Database Administrator	BE / B.Tech . /
MCA Database Programmer	BE / B.Tech . / MCA

સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટના અન્ય અભ્યાસક્રમ	
Universities Institutions	Courses Seats Available
Gujarat Admission No common entrance examination held by the state. Eligibility - Graduates with Maths at + 2 stage. Test : June/July.	
Dharmsinh Desai Institute of Tech , College Rd . Nadiad 387001	MCA BCA
Saurashtra University Rakot – 360005	BCA, PGDCA
Sardar Patel University , Department of Computer Science, Sardar Patel University , Vallabh Vidhyanagar - 388120	B.Sc. (Comp Sc.) PGDCSA , MCA BGA
South Gujarat University , Department of Computer Science Udhana Magdalla Road , Surat 395007	DCSA MCA BCA B.Sc. (CompOriented Numerical Methods)
Gujarat University , Department of Computer Science, Rollwala Computer Centre , Ahmedabad 380 009	MCA (38) B.Sc (Comp Sc as additional Sub.)
Gujarat Vidyapith . Department of Computer Science, Gujarat Vidyapith, Ashram Road, Ahmedabad 380014	PGDCA , MCA (30)
Bhavnagar University , Department of Computer Science, Bhavnagar University , Bhavnagar - 364002	BCA , PGDCA MCA (60 seats)
Sardar Patel University , Kaira , V.V.Nagar 388120	MCA , B.Tech., B.Sc.
North Gujarat University . P.O.Box 21. Univ. Rd. Patan 384265	MCA BCA , PGDGA B.Sc. (Comp Sc & Infor. Tech.)
North Gujarat University , Acharya Motibhai Patel Institute of Comp Studies “ Vigyan Bhavan Nagalpur Highway . Mehsana 384002	BCA , MCA PGDCA, MCM
The Maharaja Sayajirao University of Baroda , Opp Drug Lab . Near Shastri Bridge Fatehganj Vadodara 390002	MCA , DCA

Rajasthan Admission - There is no common entrance examination in the state Eligibility - Graduates with 60 % marks are eligible . Maths at + 12 has not been specified by any college in the state . Test June	
Rajasthan Sanskrit Vishwavidyalaya , 2-2A Jhalana , Doungani Rajasthan Textbook Board Bld . Jaipur 302017	BCA
Mohanlal Sukhadia Univ . , Pratap Nagar , Udaipur 313001	Dip in Elec Instrumentation & Comp Appl B.Sc. (Comp Sc)
Rajasthan Vidyapeeth , Udaipur 313001	PGDGA , DOA
Maharishi Arvind Institute of Science & Management Bharti Path , Ambabari , Jaipur 302012	1 Yr . PGDCA MGA (40 seats)
Banasthali Vidyapeeth , Deptt of Computer Science & Electronics Apaji Institute of Mathematics & Applied Computer Technology PO Banasthali Vidyapith Banasthali 304022	M.Sc. , M.Tech . MCA B.Sc (Comp Sc) DCA , PGDCA
University of Rajasthan , Univ. Computer Centre , Jaipur 302004	PGDCA, MCADCA
Jai Narain Vyas University . Jodhpur - 342001 MGA,	B.Sc. (Comp Sc.)
Maharishi Dayanand Saraswati University . Ajmer 305001	PGDC
Maharashtra Admission . There is no common entrance test held by the state for admission to MGA courses in the state . Egibility : Graduates with Maths at +2 level . Test - June / July . College offer MCM of 2 year duration.	
Amravati University , PG Department of Computer Science & Engineering . Amravati University , Amravati - 444602	B.Sc. , M.Sc. (Comp Sc) MCA (30 seats) , DCS
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University Sc.) Aurangabad - 431004	MGA , M.Sc. (Comp Sc.) DCPSA
University of Mumbai , VJTI , Dept. of Computer Technology. HR Mahajani Marg , Matunga , Mumbai 400019	MCA (30 seats)
North Maharashtra University , Department of Computer Science North Maharashtra University , Jalgaon 425002	B.Sc. (Comp Sc) MCA (30 seats) M.Sc.

University of Pune , Dept of Computer Science , Ganeshkhind Pune 411007 University of Mumbai . MG Road Fort Mumbai 400032	M.Sc. M.Tech ., MCA MCA , M.Sc. (Comp Sc.) DCA Tech Ca Mgt.
Shivaji University , Department of Computer Science Shivaji University Kolhapur 416004	M.Sc. (Comp Sc.) MCA , DCA
Swami Ramanand Teerth Marathwada University Institute of Information Technology and Management , Dnyanteerth. Gautami Nagar , Vishnupur , Nanded - 431606.	B.Sc. M.Sc (Comp 50) MCA
SNDT Women's University , Post Graduate Dept of Computer Sc. SNDT Women's Univ. 1. Nathibal Thackersey Rd., Mumbai 400020	PGDCSA MCA
Goa Adinission - The University conducts a selection examination . Eligibility - Graduates with maths at +2 level.	
Goa University , Department of Computer Science & Technology, Taleigao Plateau , Goa - 403206	MCA (30 seats)

for Computer Courses) દ્વારા યોજાતી વિવિધ લેવલની પરીક્ષા પાસ કરી આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવી શકાય. આ ઉપરાંત આઈબીએમ., મતાનુસાર સોફ્ટવેર બજારમાં રૂ. ૧૦૦૦ કરોડની વૃદ્ધિ થનાર છે, આથી સોફ્ટવેર વિશેષજ્ઞોની માગમાં પણ વૃદ્ધિ થશે જ. ભારતમાં આઈટી ઉદ્યોગને ત્રણ મુખ્ય વિભાગમાં વર્ગીકૃત કરી શકાય - ભારતીય આઈટી સેવા અને સલાહકાર કંપનીઓ જેવી કે વિપ્રો, ઈન્ફોસિસ, ટીસીએસ વગેરે, બહુરાષ્ટ્રીય આઈટી સેવા પ્રદાન કરતી કંપનીઓ જેવી કે હ્યુલેટ પેકાર્ડ (HP), એક્સેચર અને માઈક્રોસોફ્ટ તથા સંશોધન અને વિકાસ સાથે સંકળાયેલ કંપનીઓ જેમાં ઈન્ટેલ, માઈક્રોસોફ્ટ, ઓરેકલ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. તેમાં સોફ્ટવેર ટેકનોલોજીના નિષ્ણાતોની સતત માગ રહેતી હોય છે.

રાષ્ટ્રીય - આંતરરાષ્ટ્રીય કંપની ઉપરાંત શરૂઆતમાં નાની નાની કંપનીઓમાં જોડાઈ અનુભવ મેળવી કંપનીઓ તેમજ દૂરસંચાર સંસ્થાઓમાં પણ સોફ્ટવેર વિશેષજ્ઞોની જરૂર રહેતી હોય છે. આ માટે સૌપ્રથમ તમારે એક તાલીમી સોફ્ટવેર એન્જિનિયર તરીકે કાર્ય શરૂ કરવાનું રહે છે. અને અહીં જ સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટના વિવિધ પાસા અંગેની જાણકારી હાંસલ કરી શકો. જેમાં વિવિધ કોડ લખવા ઉપરાંત મેઈન્ટેનન્સનું કાર્ય પણ કરવાનું રહે છે. તાલીમને અંતે સોફ્ટવેર એન્જિનિયર અને આગળ જતાં કુશળતાના આધારે પ્રોજેક્ટ મેનેજરના સર્વોચ્ચ પદ સુધી પણ પહોંચી શકો છો. જો પ્રબંધન ક્ષેત્રે ન જવા

માગતા હો તો ટેકનિકલ આર્કિટેક્ટ પણ બની શકો છો જે સોફ્ટવેર સંશોધનોની રૂપરેખા ઘડવાનું મહત્વનું કાર્ય બજાવે છે.

સમગ્ર તથા રીતે જોતાં સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ ક્ષેત્ર એક આકર્ષક વળતર આપતું ક્ષેત્ર જણાય છે. અહીં શરૂઆત જ ઊંચા પગારથી થાય છે. જેમ કે એક નવાંગતુક ટ્રેઈની (Fresher)ને રૂ. ૧૨,૦૦૦થી નિમણૂક અપાય છે જે આગળ જતા અનુભવના આધારે રૂ. ૩૦,૦૦૦ પ્રતિમાસ મેળવી શકે છે. જો તમે કોઈ ખાનગી પ્રોડક્ટ રિસર્ચ ડેવલપમેન્ટ કંપનીમાં સોફ્ટવેર પ્રોગ્રામર, સિસ્ટમ એનાલિસ્ટ, પ્રોડક્ટ ડિઝાઈનર અથવા સોફ્ટવેર એન્જિનિયરના રૂપમાં કારકિર્દી શરૂ કરો તો પ્રતિમાસ રૂ. ૩૦ થી ૫૦ હજાર સુધીનું પારિશ્રમિક મેળવી શકો છો, ઈન્ફોસિસ, વિપ્રો તથા ટીસીએસ જેવી કંપનીમાં આથી પણ વધુ વળતર મેળવી શકો અને વિદેશી કંપનીઓ તો એથી પણ વધુ રોકડ વળતર તથા ન્યૂ સવલતો તમારી આવડત જોઈને આપવા તૈયાર હોય છે. આ ક્ષેત્રમાં અનુભવની સાથે વેતન પણ વધે છે. અને કેટલાંક વર્ષોના અનુભવ બાદ તમારી પોતાની સોફ્ટવેર કંપની પણ સ્થાપી શકો, જેમ બિલ ગેટ્સ સ્ટીવ જોબ્સ અને નારાયણમૂર્તિએ માઈક્રોસોફ્ટ, એપલ અને ઈન્ફોસિસની સ્થાપના કરી હતી .

વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ,
ભાવનગર

શારીરિક શિક્ષણ અને રમત ક્ષેત્ર કારકિર્દીની તકો

— સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશન (UGC) દ્વારા માન્ય સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીની વર્ષ ૨૦૧૧ માં ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપના કરવામાં આવી છે. યુનિવર્સિટી શારીરિક શિક્ષણ અને રમત ક્ષેત્રે વિવિધ સર્ટિફિકેટ, સ્નાતક, અનુસ્નાતક તેમજ સંશોધનમાં અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે. શારીરિક શિક્ષણ અને રમતગમત ક્ષેત્રે વિશ્વસ્તરની અનેક ખ્યાતનામ યુનિવર્સિટીઓ જેમનું સભ્યપદ ધરાવે છે, તેવા International Association of Physical Education and Sports Universities નામના સંગઠનમાં સભ્યપદ ધરાવતી ભારતની સર્વ પ્રથમ યુનિવર્સિટીનું ગૌરવ સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીને પ્રાપ્ત છે.

આજના યુગમાં રમત પ્રદર્શનને સર્વોચ્ચ સ્તરે લઈ જવા માટે રમતગમત સાથે સંકળાયેલા દરેક ક્ષેત્રને પાયાથી મજબૂત અને સમૃદ્ધ કરવાની જરૂરિયાત છે. રમત વિજ્ઞાન અને અન્ય દરેક સંલગ્ન ક્ષેત્ર માટે વિવિધ અભ્યાસક્રમો તૈયાર કરી તથા તે ક્ષેત્રે માનવ સંસાધનનો વિકાસ કરવા શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ અને વિશ્વવિદ્યાલયોએ ઉત્કૃષ્ટ યોગદાન આપવું જરૂરી છે. આ ક્ષેત્રે રૂચિ ધરાવતા યુવાનોએ તેમજ રમતવીરોએ રમતોનો બહોળો અનુભવ અને સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કર્યા પછી આવા ક્ષેત્રમાં પોતાનું યોગદાન આપવું જોઈએ.

રમતગમત ક્ષેત્રે યોગ્ય કુશળતા ધરાવતા માનવ સંસાધનની અછત વર્તા રહી છે. એક તરફ શાળા અને કોલેજોની શિક્ષણ પ્રણાલી રમતગમત ક્ષેત્રે રસ ધરાવતા યુવાનો માટે પ્રોત્સાહક બની રહી છે, તો બીજી બાજુ રમતગમત ક્ષેત્રે રસ ધરાવતા ખેલાડીઓ તૈયાર કરવા માટે વિવિધ ક્ષેત્રોમાં કુશળતા અને ઉચ્ચ જ્ઞાન ધરાવતા આકાંક્ષી યુવાનો રમતના ક્ષેત્ર તરફ રહેલી વ્યાવસાયિક સંભાવનાઓથી અવગત નથી. આજના સમયમાં માત્ર શારીરિક શિક્ષણ અને સ્વાસ્થ્ય જ નહીં પરંતુ ઉચ્ચ રમત પ્રદર્શન પ્રાપ્ત કરવા રમત ક્ષેત્રે ઉચ્ચ કક્ષાના રાહબરો, રમત મનોવૈજ્ઞાનિક, રમત જૈવચંત્રશાસ્ત્રના વિદ્વાનો,

રમત ટેકનોલોજીના નિષ્ણાતો, રમત દેખાવ અને આંકડાશાસ્ત્રી, રમત આહાર અને આરોગ્યશાસ્ત્રના વિદ્વાનોની ખાસી જરૂરિયાત જણાઈ રહી છે.

રમત ક્ષેત્રે વર્તમાન સમયમાં અને ભવિષ્યમાં ઊભી થનારી સંભાવનાઓ સામે માનવ સંસાધનોનું ઘડતર કરવું જરૂરી બની રહ્યું છે. રમત ક્ષેત્રે વિવિધ સંભાવનાઓને જોતાં સામાન્ય રીતે નીચે જણાવેલા જૂથોમાં માનવ સંસાધનની જરૂરિયાત રહે છે.

શારીરિક શિક્ષણ અને રમત અધ્યાપનશાસ્ત્ર :

શિક્ષણની સમગ્ર પ્રક્રિયામાં શારીરિક શિક્ષણની ખૂબ જ અગત્યની તેમજ નિર્ણાયક ભૂમિકા છે. આપણી ભાવિ પેઢીને સાચી રીતે શિક્ષિત કરવા અને સ્વસ્થ અને સમૃદ્ધજીવન જીવવા માટે મદદ કરવા સામાન્ય શિક્ષણ સાથે સાથે પ્રારંભિક સ્તરથી શારીરિક શિક્ષણ અને તેની પ્રવૃત્તિઓ એક અનિવાર્ય અંગ છે. શારીરિક શિક્ષણ એ એક મહત્વપૂર્ણ શૈક્ષણિક પ્રક્રિયા છે. તેનો ઉદ્દેશ શારીરિક પ્રવૃત્તિઓના માધ્યમથી માનવ કાર્યમાં સુધારો અને અસરકારક વિકાસ વૃદ્ધિ સાધવાનો છે. શારીરિક શિક્ષણ એ સમતુલિત અભ્યાસક્રમમાં એક મહત્વપૂર્ણ અંગ છે. વ્યક્તિજીવનના શારીરિક, ભાવનાત્મક, માનસિક અને સામાજિક પાસાઓના વિકાસમાં તે એક મહત્વપૂર્ણ ફાળો આપનાર પરિબળ બની શકે છે. બી.પી.એડ. અને એમ.પી.એડ., જેવા શારીરિક શિક્ષણના શિક્ષણ કાર્યક્રમમાં શિક્ષણશાસ્ત્ર અને શારીરિક પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે. આજના યુગમાં રમતગમત અને ખેલકૂદે એક આગવું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે. આ ઉપરાંત રમતગમત અને સ્કોલરશીપને મહત્વ આપવા રાજ્ય સરકાર તેમજ કેન્દ્ર સરકાર વિવિધ કાર્યક્રમો તેમજ આશાસ્પદ ખેલાડીઓને વિવિધ સંસ્થાઓ તરફથી મળતા સમર્થનને પરિણામે આજે માતા-પિતા પોતાનાં બાળકોને નાનપણથી જ રમતનું પ્રશિક્ષણ આપવા લાગ્યાં છે. આથી દેશમાં મોટાપાયે બાળકોને પ્રશિક્ષિત કરવા માટે વધુમાં વધુ નિપુણ શિક્ષકો અને પ્રશિક્ષકોની જરૂરિયાત

ઊભી થઈ રહી છે. શિક્ષણશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોના આધારે અસરકારક શિક્ષણ આપી શકે તેવા શારીરિક શિક્ષણના શિક્ષકો અને રમત પ્રશિક્ષકોની આજે શાળાઓ, કોલેજો અને યુનિવર્સિટીમાં જરૂર છે. જેના માધ્યમથી સારા વિદ્યાર્થીઓ અને ખેલાડીઓ તૈયાર કરી ઉચ્ચ રમત પ્રદર્શન મેળવી શકાય.

રમત વિજ્ઞાન :

આ ક્ષેત્રે સ્પોર્ટ્સ ફિઝિયોલોજી, સ્પોર્ટ્સ બાયોમિકેનિક્સ, સ્પોર્ટ્સ સાયકોલોજી, સ્પોર્ટ્સ એન્થ્રોપોમેટ્રી, સ્પોર્ટ્સ ટેકનોલોજી, સ્પોર્ટ્સ પર્ફોર્મન્સ એનાલિસિસ, સ્પોર્ટ્સ ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી તજજ્ઞ, સ્પોર્ટ્સ લેબોરેટરી ટેકનિશિયન, કોચિંગ માટે વિશિષ્ટ પ્રકારના સોફ્ટવેર ડેવલપર્સ વગેરે જેવાં ક્ષેત્રો હજુ પણ વણખેડાયેલાં છે.

સ્પોર્ટ્સ મેડિસિન અંગે આનુસંગિક અભ્યાસક્રમો:

સ્પોર્ટ્સ મેડિસીન એક્સપર્ટ, સ્પોર્ટ્સ ફિઝિયોથેરાપીસ્ટ, કન્ડિશનિંગ ટ્રેનર્સ, એક્સરસાઈઝ થેરાપી ટેકનિશિયન, સ્પોર્ટ્સ ડાયાનાટોમી જેવાં ક્ષેત્રો પણ વણખેડાયેલાં જણાય છે. જેમાં દેશ-વિદેશમાં અનેક શક્યતાઓ રહેલી છે, જેમાં રમતવીરો અને વિજ્ઞાનના વિદ્યાર્થીઓ આ પ્રકારના ક્ષેત્રમાં વળ્યા નથી.

સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ :

આ ક્ષેત્રમાં મેનેજમેન્ટ ઇન સ્પોર્ટ્સ, HR મેનેજમેન્ટ ઇન સ્પોર્ટ્સ, સ્પોર્ટ્સ ટૂરિઝમ, સ્પોર્ટ્સ ઇકોનોમિક્સ એન્ડ

ફાયનાન્સ મેનેજમેન્ટ, મેનેજમેન્ટ ઓફ સ્કૂલ સ્પોર્ટ્સ, મેનેજમેન્ટ ઓફ યુનિવર્સિટી સ્પોર્ટ્સ, સ્પોર્ટ્સ ગુડ્સ માર્કેટિંગ, હેલ્થ ક્લબ એન્ડ ફિટનેસ સેન્ટર મેનેજમેન્ટ, યોગ સેન્ટર મેનેજમેન્ટ, સ્પોર્ટ્સ લો, સ્પોર્ટ્સ આર્બિટ્રેશન જેવાં ક્ષેત્રોમાં પણ અનેક ગણી શક્યતાઓ છે. નોકરી કરતા સ્વ-રોજગારી મેળવવાની શક્યતાઓ સૌથી વધુ જણાય છે.

સ્પોર્ટ્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ :

આ ક્ષેત્રમાં મોટા પાયે રોકાણ અને માર્કેટિંગ નેટવર્કની જરૂર પડે છે. એટલું જ નહીં પરંતુ આ પ્રકારના વ્યાપાર કે ધંધાનું મોડેલ સફળ બનાવવા માટે તેમાં જે-તે રમતના ભૂતપૂર્વ ખેલાડીઓ કે નિષ્ણાતોની સેવાઓ પણ લેવામાં આવતી હોય છે. રમતગમતને લગતા સાધન-સામગ્રીના ઉત્પાદન અને વેચાણથી રોજગારીનું એક નવું ક્ષેત્ર ઉત્પન્ન થઈ રહ્યું છે સરકારના સ્ટાર્ટ અપ ઇન્ડિયા કાર્યક્રમથી ખેલકૂદ ક્ષેત્રે સાધન-સામગ્રીના ઉત્પાદન ક્ષેત્રે વધુને વધુ નવી કંપનીઓ આગળ આવવાની શક્યતાઓ છે. આ ક્ષેત્રે સ્પોર્ટ્સ ગુડ્સ ઉત્પાદનમાં પણ કુશળ કારીગરોની વધુ સંખ્યાને કારણે વિદેશી ઉપકરણો પર દેશનાં નાણાંનો વ્યય અટકાવી, Make in India બેઈઝ સ્મોલ સ્કેલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિકસાવી શકાય છે.

સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ :

યુવાનો અને ખેલાડીઓ કે જેઓ સ્પોર્ટ્સ કોચિંગના ક્ષેત્રે રસ ધરાવતા હોય તેઓ વિવિધ રમતો માટે ટ્રેનિંગ,

કન્ડિશનિંગ અને ઉચ્ચ પ્રદર્શન માટે કોચિંગ જેવા દરેક સ્તરે રાહબર તરીકેની કારકિર્દીના ક્ષેત્રમાં રહેલી તકો મેળવી શકે છે.

સ્પોર્ટ્સ મીડિયા :

જે યુવાનોને લેખન અને વ્યાખ્યાનમાં રસ છે તેઓ માટે હવે રમતગમત અને ખેલકૂદનું નવું ક્ષેત્ર ખૂલી રહ્યું છે. આગામી સમયમાં રમતગમત અને ખેલકૂદ ક્ષેત્રે લેખન અને સમીક્ષા કરી શકે તેવા લેખકોની માંગમાં વધારો થશે. ખેલો ઈન્ડિયા જેવી વિવિધ રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્પર્ધાનું આયોજન ડિજિટલ યુગમાં થઈ રહ્યું છે, તેથી તેમાં ભાગ લેનાર દરેક ખેલાડીઓની સફળતા અને સ્પોર્ટ્સ પર્ફોર્મન્સની તમામ વિગતો ડિજિટલ સ્વરૂપે સાચવવી પણ જરૂરી હોય છે, જેથી શ્રેષ્ઠ રમત દેખાવ કરનાર ખેલાડીઓના આંકડાઓ દેશ અને વિશ્વ સમક્ષ મૂકી શકાય.

એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ :

એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ ઈન્ડસ્ટ્રી છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી ભારતમાં ઝડપથી વિકસી રહી છે. રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીય સ્તરે એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં તાલીમ આપતી ઘણી સંસ્થાઓ આજે વિકસી રહી છે. શાળા, કૉલેજો તેમજ વિવિધ ક્લબોમાં એડવેન્ચર પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે લેન્ડ એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ, વોટર એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ, એરો સ્પોર્ટ્સમાં અનેક વિદ્યાર્થીઓ અને યુવાનો ભાગ લેવા પ્રોત્સાહિત થયા છે. તેઓની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં લઈ

એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ ક્ષેત્રે પ્રાયોગિક જ્ઞાન તથા અનુભવ ધરાવતા નિષ્ણાતો અને પ્રશિક્ષકોની જરૂર સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીમાં એક અલગથી એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ એન્ડ યુથ અફેર્સ વિભાગમાં કાર્યરત વિવિધ ટૂંકા ગાળાના તાલીમ કાર્યક્રમો દ્વારા આ ક્ષેત્રે વ્યાવસાયિક અને સ્વ-રોજગારીની તકો વિકસાવી શકાય તેમ છે.

ખેલકૂદ ક્ષેત્રે કોર્પોરેટમાં તકો :

આજે દેશમાં રમતગમત ક્ષેત્રે ક્લબ અને કલ્ચર ઝડપભેર વધી રહ્યું છે. વિવિધ રમતોમાં સક્રિય ક્લબને આર્થિક ટેકો આપવા અનેક મોટી કંપનીઓ આગળ આવી રહી છે. મોટી કંપનીઓ પોતાની બ્રાન્ડ અને માર્કેટિંગને ઉત્તેજન આપવા માટે પણ નવા ઉભરતા ખેલાડીઓને પ્રાયોજકતા આપે છે. ખેલાડીઓ દ્વારા કરાતી જાહેરાતોનો બાળકો અને યુવાનોમાં વધુ પ્રભાવ પડતો હોવાથી રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્પર્ધાઓના પ્રયોજન કરવામાં પણ મોટી કંપનીઓ આગળ આવતી જોવા મળી રહી છે.

સ્પોર્ટ્સ રિસર્ચ :

આજનો સમય માહિતીનો સમય છે. માહિતી વિજ્ઞાન જીવનના પ્રત્યેક ક્ષેત્રમાં નિર્ણય અને વિકાસને પ્રભાવિત કરે છે. ખેલ જગત પણ તેનાથી અલગ નથી. આંકડાઓને આધારે પૂર્વાનુમાન અને સરખામણી વગેરે માટે ખૂબ જ સરળતા રહે છે. પ્રાપ્ત માહિતીનું જે લોકો યોગ્ય મૂલ્યાંકન અને પૃથક્કરણ કરી શકે તેવા નિષ્ણાતોની આ ક્ષેત્રમાં ખૂબ જ માંગ રહે છે.

ફિટનેસ કન્સલ્ટન્ટ :

આજે ખેલકૂદ અને રમતગમતમાં શારીરિક સુસજ્જતાનું મહત્વ વધી રહ્યું છે. ફિટનેસ માટે એક વિશેષ તાલીમબદ્ધ વ્યક્તિ હોવી હવે અનિવાર્ય બન્યું છે. ફિટનેસ કન્સલ્ટન્ટ એ એવી વ્યક્તિ છે જે ખેલાડીઓના આરોગ્ય, ફિટનેસ, પોષણ, અને ચિકિત્સા જેવાં ક્ષેત્રોમાં સલાહ અને માર્ગદર્શન આપે છે. શહેરો તેમજ નાનાં કેન્દ્રોમાં પણ હવે ધીમે ધીમે ખાનગી જીમની સંખ્યા વધી રહી છે અને તમામ જિમમાં ફિટનેસ નિષ્ણાત કે કન્સલ્ટન્ટની જરૂરિયાત રહે છે.

અમ્પાયર કે રેફરી :

કોઈપણ રમત કે ખેલમાં અમ્પાયર અને રેફરીની

જરૂર હોય છે. જુનિયરથી લઈ સિનિયર કક્ષા સુધી અને રાષ્ટ્રીય કે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરની સ્પર્ધાઓ માટે તે એક અનિવાર્ય અંગ છે. રમતગમત અને ખેલકૂદમાં આ એક વિશેષ યોગ્યતા ધરાવતું કાર્યક્ષેત્ર છે, જેમાં રમતગમત અને ખેલકૂદના વિકાસ માટે યોગ્યતા ધરાવતા અનુભવી અમ્પાયર કે રેફરીની દિન પ્રતિદિન માંગ વધી રહી છે.

સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી શારીરિક શિક્ષણ અને રમતગમતનું બહોળું જ્ઞાન ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, રાહબરો, તેમજ અધ્યાપકો તૈયાર કરવા અગ્રેસર છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા કાર્યરત વિવિધ અભ્યાસક્રમોની માહિતી નીચે મુજબ છે :

ક્રમ નં.	કોર્સનાં નામ	લાયકાત	સમયગાળો	પ્રવેશ ફી (રૂ.)
૧	પીએચ.ડી. ડોક્ટર ઓફ ફિલોસોફી	માસ્ટર ડિગ્રી ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન / સ્પોર્ટ્સ સાયન્સ	--	૫૦૦/-
૨	એમ.ફિલ. + પીએચ.ડી. (ઈન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ)	માસ્ટર ડિગ્રી ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન / સ્પોર્ટ્સ સાયન્સ	૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)	૫૦૦/-
૩	એમ.પી.એડ માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન	બી.પી.એડ	૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૪	એમ.પી.ઈ.એસ. માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ	બી.પી.ઈ.એસ/ બી.પી.એડ	૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૫	એમ.એ. (i) સ્પોર્ટ્સ સાયકોલોજી (ii) જર્નાલિઝમ માસ કમ્યુનિકેશન ઈન સ્પોર્ટ્સ માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ	કોઈ પણ ગ્રેજ્યુએટ	૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૬	બી.પી.એડ. બેચરલ ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન	કોઈ પણ ગ્રેજ્યુએટ	૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૭	બી.પી.એડ. + એમ.પી.એડ (ઈન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ) બેચરલ ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન + માસ્ટર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન	બી.પી.ઈ.એસ. / બી.એસસી. (ફિઝિકલ એજ્યુકેશન)	૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૮	બી.બી.એ. (i) સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ (ii) ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ વિથ સ્પેશલાઈઝેશન ઈન સ્પોર્ટ્સ બેચરલ ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન	૧૨ પાસ અથવા ૧૦+૨ સમકક્ષ	૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-

૯	બી.પી.ઈ.એસ. બેચલર ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ	૧૨ પાસ અથવા ૧૦+૨ સમકક્ષ	૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૧૦	બી.એસસી. (સ્પોર્ટ્સ ન્યુટ્રિશન) બેચલર ઓફ સાયન્સ	૧૨ પાસ અથવા ૧૦+૨ સમકક્ષ	૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૧૧	બી.એસસી. (સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ) બેચલર ઓફ સાયન્સ	૧૨ પાસ અથવા ૧૦+૨ સમકક્ષ	૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)	૨૫૦/-
૧૨	પી. જી. ડિપ્લોમા ઈન સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ	કોઈપણ ગ્રેજ્યુએટ તથા સ્પોર્ટ્સ પાર્ટિસિપેશન	૧ વર્ષ	૨૫૦/-
૧૩	પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન ● સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ ● એડવેન્ચરસ્પોર્ટ્સ એડમિનિસ્ટ્રેશન ● સ્પોર્ટ્સ જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ મીડિયા ટેકનોલોજી ● ફિટનેસ મેનેજમેન્ટ	કોઈ પણ ગ્રેજ્યુએટ	૧ વર્ષ	૨૫૦/-

- પ્રવેશપત્ર, ફી, અભ્યાસક્રમ, અભ્યાસક્રમનું માળખું, લાયકાત અને નિયમો યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ <https://sgsu.gujarat.gov.in> અથવા યુનિવર્સિટી કાર્યાલય ખાતેથી કામકાજના દિવસ દરમિયાન સવારે ૧૧.૦૦થી સાંજે ૫.૦૦ કલાક સુધી મેળવી શકાશે.
- ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ કોર્સ કે રમત વિશેષજ્ઞતા શરૂ કરવા કે ન કરવાનો નિરપેક્ષ અધિકાર યુનિવર્સિટીનો રહેશે.
- પ્રવેશપત્ર યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ <https://sgsu.gujarat.gov.in> અથવા <https://admission.sgsuportal.in> પરથી ઓનલાઈન ભરી શકાશે. આ પ્રવેશપત્ર ભરવા માટેની જરૂરી સૂચનાઓ વેબસાઈટ પર Apply for Admission બટન પર ક્લિક કરવાથી મળશે.
- એડમિશન ફોર્મ ભરવા માટેની હેલ્પલાઈન <https://admission.sgsuportal.in> પરથી મેળવી શકાશે.
- સંપર્ક : ૦૭૯-૨૩૨૮૮૬૦૩ ઈ-મેઈલ : admissions.sgsu@gmail.com
ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો માટે જરૂરી ફી રજિસ્ટ્રાર, સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીને ઉદ્દેશીને ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ મારફતે ભરી શકાશે.

વિશેષનોંધ:

- પ્રવેશ પ્રક્રિયા સંબંધે ખેલ મહાકુંભ સહિતની રાજ્ય સ્તરની સ્પર્ધામાં ભાગ લીધેલ હોય અથવા રમતગમતની વિશેષ ઉપલબ્ધિઓને ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.
- વિદ્યાર્થીનીઓ માટે ટ્યૂશન ફી ગુજરાત સરકારશ્રીના નિયમોનુસાર માફ રાખેલ છે. (સેલ્ફ-ફાઈનાન્સ કોર્સ માટે લાગુ પડતું નથી.)
- હાલ અંતિમ સત્રની પરીક્ષા આપી હોય તેવા ઉમેદવાર પરિણામ પ્રાપ્ત થયેલ ન હોય તો પણ પ્રવેશપત્ર ભરી શકશે.

શિક્ષણ ક્ષેત્રે કારકિર્દી

— જીતુભાઈ મહેતા

એજ્યુકેશન - Education (શિક્ષણ) - શબ્દ લેટિન ભાષામાંથી આવેલ છે. શિક્ષણ એટલે એવી પદ્ધતિ કે જેનાથી ભણવું, જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવું, કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરવું. કિંમત માન્યતા અને ટેવો વગેરે બાબતનો સમાવેશ થાય છે. વાર્તાઓ કહેવાથી, શિક્ષણ પદ્ધતિ, તાલીમ ચર્ચાઓ અને શોધ (રિસર્ચ) દ્વારા શિક્ષણ જ્ઞાન મેળવી શકાય છે. નીચે પ્રમાણેના તબક્કામાં વહેંચાયેલું છે.

શિક્ષણનો સામાન્ય રીતે (૧) પ્રિ સ્કૂલ અથવા કિન્ડરગાર્ટન (૨) પ્રાઈમરી સ્કૂલિંગ (પ્રાથમિક શિક્ષણ) (૩) સેકન્ડરી સ્કૂલિંગ (માધ્યમિક શિક્ષણ) (૪) હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલિંગ (ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ) (૫) કોલેજ - (વિદ્યાપીઠ- યુનિવર્સિટી)

- (૧) પ્રિસ્કૂલીંગ - ૩ થી ૭ વર્ષના બાળકોને શિક્ષણ
- (૨) પ્રાયમરી સ્કૂલિંગ - ૮ વર્ષનું શિક્ષણ - ધો. ૧ થી ધો. ૮ સુધી
- (૩) સેકન્ડરી સ્કૂલિંગ - બે વર્ષનું શિક્ષણ - ધો. ૯ અને ધો. ૧૦
- (૪) હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલિંગ - બે વર્ષનું શિક્ષણ - ધો. ૧૧ અને ધો. ૧૨
- (૫) કોલેજ / યુનિવર્સિટી - બેચલર (સ્નાતક) ડિગ્રી કોર્સ - ૩ થી ૪ વર્ષનું શિક્ષણ
- (૬) કોલેજ યુનિવર્સિટી - અનુસ્નાતક, માસ્ટર ડિગ્રી, માસ્ટર ઓફ ફિલોસોફી ડોક્ટરેટની પદવી અને રિસર્ચ અને ડેવલપમેન્ટ ક્ષેત્ર

રોજગારલક્ષી શિક્ષણ જેમાં થિયરી અને પ્રેક્ટિકલનો સમાવેશ હોય છે. આ પ્રકારનું શિક્ષણ પાસ ટ્રેડ અથવા ક્રાફ્ટ માટે હોય છે અને તેમાં એપ્રેન્ટિસશીપ ઈન્ટર્નશીપનું સંબંધિત ઈન્સ્ટિટ્યૂટ દ્વારા શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. પ્રાથમિકથી માંડી અનુસ્નાતક (KG to PG) માટે અનેક સંસ્થાઓ કાર્યરત છે.

શાળાઓ - સરકારી ગ્રાન્ટેડ સ્વનિર્ભર હોય છે જેનું જોડાણ રાજ્યના સેકન્ડરી, હાયર સેકન્ડરી બોર્ડ

સાથે હોય છે. એસ.એસ.સી. બોર્ડ/એચ.એસ.સી. બોર્ડ/ કેન્દ્રીય વિદ્યાલયો જેનું જોડાણ સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ સેકન્ડરી એકઝામ વગેરે.

કોલેજ-લેવલ માટે કોલેજોનું યુનિવર્સિટીઓ સાથે જોડાણ હોય છે. જેમાં આર્ટ્સ, કોમર્સ, સાયન્સ/ ટેકનિકલ અભ્યાસક્રમો સમાવેશ થાય છે. કોલેજ સરકારી, અનુદાનિત, પબ્લિક પાર્ટનરશીપ પ્રકારની, સ્વનિર્ભર વિ. કોલેજોની યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશન, મેડિકલ અભ્યાસક્રમો માટે વિવિધ કાઉન્સિલો, ટેકનિકલ અભ્યાસક્રમો માટે (બી.એડ./એમ.એડ.) નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર ટીચર્સ એજ્યુકેશનની માન્યતાઓ પ્રાપ્ત હોય છે. પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો પ્રોફેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટોને પાસ લોકસભા દ્વારા માન્યતાઓ પ્રાપ્ત હોય છે. કોઈપણ ક્ષેત્રે અભ્યાસક્રમો પ્રવેશ મેળવતા પહેલાં શાળાઓ, કોલેજોને સંબંધિત વ્યવસ્થાપનની માન્યતા પ્રાપ્ત છે કે નહિ તે ચકાસી લેવું અગત્યનું છે.

પ્રિ-પી.ટી.સી. મોન્ટેસરી)

(પ્રિ. પ્રાયમરી ટીચર્સ ટ્રેનિંગ)નો એક વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે તે પાસ કરનારને રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય તરફથી પ્રિ. પી.ટી.સી.નું પ્રમાણપત્ર મળે છે. પ્રવેશ: જે તે પ્રવેશ વર્ષની તા. ૧લી જુલાઈના રોજ ૨૨ વર્ષથી વધુ ન હોય તેવા ઉમેદવાર પ્રવેશને પાત્ર ગણાય ધોરણ ૧૦ પાસ જરૂરી છે. સામાન્ય રીતે ૫૦% માર્ક્સ પ્રવેશ મળે છે. ગુજરાતી માધ્યમમાં આઠ વિષયો ભણવાના હોય છે, ૨૦૦ દિવસની હાજરી ફરજિયાત છે, સાથે બીજો અભ્યાસ કે નોકરી થઈ શકે નહીં, અનામત બેઠકો સરકારના નિયમો મુજબ.

કેન્દ્રોનાં નામ - સરનામાં

અનુદાનિત બાલ અધ્યાપન મંદિરો

- (૧) બાળ અધ્યાપન મંદિર પટેલ વિદ્યાલય, મુન્દ્રા (કચ્છ)
- (૨) શ્રીમતી માણેકબા પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ તાલીમ

કેન્દ્ર, અડાલજ, જિ. ગાંધીનગર

- (૩) શ્રી બી. એમ. પટેલ બાળ અધ્યાપન મંદિર, ડાકોર રોડ, નડિયાદ
- (૪) શ્રી કે.જે.મહેતા પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ અધ્યાપન મંદિર, વિદ્યામંદિર કેમ્પસ, પાલનપુર, જિ. બનાસકાંઠા
- (૫) શ્રી દક્ષિણામૂર્તિ બાળ અધ્યાપન મંદિર, ભાવનગર. પાલનપુર, જિ. બનાસકાંઠા.
- (૬) શ્રી વલ્લભ કન્યા કેળવણી મંડળ ઢેબર ચોક, રાજકોટ.
- (૭) શ્રી વસંત બાળઅધ્યાપન મંદિર, જીવન માંગલ્ય સ્કૂલ પાસે, દાંડીયાબજાર, વડોદરા.
- (૮) શ્રી મૈત્રી વિદ્યાપીઠ, પૂર્વ પ્રાથમિક બાલ અધ્યાપન મંદિર, માનવમંદિર, સુરેન્દ્રનગર.

સ્વનિર્ભર બાલ અધ્યાપન મંદિરો

- (૧) શ્રીમતી જેડ. એસ. પટેલ મહિલા કોલેજ, પાલનપુર જકાતનાકા, સુરત
- (૨) જ્ઞાનમંદિર પ્રિ.પી.ટી.સી. કોલેજ, અંબિકા ચર્ચ પાસે, પાલનપુર, જિ. બનાસકાંઠા
- (૩) ગુજરાત બાલ અધ્યાપન મંદિર, રાયખડ, અમદાવાદ
- (૪) શ્રીમતી આર. આર. પંડ્યા પ્રિ.પી.ટી.સી. કોલેજ, રાધાસ્વામી રોડ, રાણીપ, અમદાવાદ
- (૫) શ્રી સદગુરુ સ્વામી અખંડાનંદ મેમો. ચેરિ. ટ્રસ્ટ પ્રિ. પી.ટી.સી. કોલેજ, મુ. બરમાળ, તા.ધરમપુર, જિ. વલસાડ.

ખાનગી સંસ્થાઓ

- (૧) નવરંગ ગ્રૂપ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, સુરત www.navrangmontessori.org
- (૨) શ્રી સુશીલા મુક્તા પ્રિ-પી.ટી.સી. કોલેજ, સુરેન્દ્રનગર.
- (૩) મૈત્રી વિદ્યાપીઠ, સુરેન્દ્રનગર,

ડિપ્લોમા એલીમેન્ટરી એજ્યુકેશન

ગાંધીનગર, www.ptcgujarat.org રાજ્યમાં આવેલ એન.સી.ટી.ઈ. દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત સરકારી/બિનસરકારી અનુદાનિત તેમજ સ્વનિર્ભર અધ્યાપન મંદિરો/જિલ્લા શિક્ષણ તાલીમ ભવનોમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ ડિપ્લોમા (૨ વર્ષ) (ડિપ્લોમા એલીમેન્ટરી એજ્યુકેશન) ગુજરાતી / હિન્દી / ઉ / મરાઠી અને અંગ્રેજી ભાષામાં શિક્ષણ, કેન્દ્રીયકૃત

પ્રવેશ પદ્ધતિથી પ્રવેશ મળી શકે છે. એન.સી.ઈ.ટી. એક્ટની જોગવાઈ પ્રમાણે હવે પી.ટી.સી. પ્રાથમિક શિક્ષક કોર્સનું નામ પ્રાથમિક શિક્ષણ ડિપ્લોમા - ડિપ્લોમા-એલીમેન્ટરી એજ્યુકેશન ડી.ઈ.એડ. રાખવામાં આવેલ છે.

પ્રવેશ લાયકાત

- (૧) ઉચ્ચતર માધ્યમિક પ્રમાણપત્ર પરીક્ષા (ધો. ૧૨) વિજ્ઞાન પ્રવાહ, સામાન્ય પ્રવાહ વ્યવસાયલક્ષી અને ઉત્તર બુનિયાદી પ્રવાહમાં પ્રાયોગિક વિષય સહિત ૫૦% માર્ક્સ પાસ. એસ.સી./એસ.ટી./ઓ.બી.સી. માટે ૪૫% માર્ક્સ પાસ.
- (૨) અન્ય રાજ્યોમાંથી જે તે માન્ય શિક્ષણ બોર્ડમાં ધો. ૧૨ની પરીક્ષા પાસ.
- (૩) અન્ય રાજ્યોમાંથી સી.બી.એસ.ઈ. અને આઈ.સી. એસ.ઈ. - ધો. ૧૨ની પરીક્ષા
- (૪) પ્રવેશનું માધ્યમ : ઉમેદવારે જે તે માધ્યમમાં ધો. ૧૦ની પરીક્ષા પાસ કરી હશે તે જ માધ્યમમાં પ્રવેશને પાત્ર રહેશે.
- (૫) વયમર્યાદા (અ) પહેલી જુલાઈના રોજ ૨૪ વર્ષથી વધુ ઉંમર ન હોય તેવા (બ) એસ.સી./એસ.ટી./ઓ. બી.સી./એસ.ઈ.બી.સી. - ઉંમરમાં ૫ વર્ષની છૂટ રહેશે (ક) ૩૩ વર્ષ સુધીની વિધવા બહેનો પ્રવેશને પાત્ર રહેશે.

ડિપ્લોમા ઈન બેઝિક એજ્યુકેશન (ડી./બી.એડ.)

ગ્રેજ્યુએટ બેઝિક ટીચર્સ કોલેજ (GBTC)માં ગ્રામ શિક્ષણ, કૃષિ વગેરે વિષયોમાં ડી.બી.એડ.નો અભ્યાસક્રમ (બી.એડ. સમકક્ષ)

- (૧) લોકભારતી, સણોસરા
- (૨) શેઠ સી. એન. વિદ્યાલય, આંબાવાડી, અમદાવાદ
- (૩) સ્નાતક અધ્યાપન મંદિર, ગાંધી વિદ્યાપીઠ, વેડછી, તા. વાલોડ, જિ. સુરત
- (૪) સ્નાતક નઈ તાલીમ કેન્દ્ર, કાંકણપુર, તા. ગોધરા, જિ. પંચમહાલ
- (૫) ડૉ. સુભાષ શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, જૂનાગઢ
- (૬) સ્નાતક નઈ તાલીમ કેન્દ્ર, રાજપીપળા, જિ. નર્મદા
- (૭) જી.બી.ટી. કોલેજ, ખટંબા જિ. વડોદરા.

પ્રવેશ લાયકાત સ્નાતક કક્ષાએ મેળવેલા ગુણના ટકા અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ મેળવેલ ગુણના ૧૦%ના આધારે

બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન (બી.એડ.)

સ્નાતક થયા બાદ બી.એડ. નો અભ્યાસક્રમ હોય છે. કેન્દ્રીય પ્રવેશ પદ્ધતિથી મેરિટના ધોરણે પ્રવેશ માટેની જાહેરાત સમાચારપત્રોમાં આવે છે. ગુજરાત રાજ્યની લગભગ બધી જ યુનિવર્સિટીઓમાં તથા એસ.એન. ડી.ટી. ની ગુજરાતમાં સંલગ્ન કોલેજોમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. ગુજરાત વિદ્યાપીઠમાં હિન્દી વિશારદ, શિક્ષણ વિશારદના બી.એડ. અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે સ્નાતક પરીક્ષામાં ૫૦% માર્ક્સ જરૂરી છે.

માસ્ટર ઓફ એજ્યુકેશન (એમ.એડ.)

B.Ed. પછી એક વર્ષનો M.Ed. નો અભ્યાસક્રમ એમ. એસ. યુનિ; સરદાર પટેલ યુનિ. અને તેની સ્વનિર્ભર સંલગ્ન કોલેજ, ગુજરાત યુનિ., ગણપત યુનિવર્સિટી, દક્ષિણ ગુજરાત યુનિ. અને સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી તથા ગુજરાત વિદ્યાપીઠમાં ચાલે છે. M.Ed. કર્યા પછી એજ્યુકેશન વિષયમાં GSLET અને NET ની પરીક્ષા આપી શકાય છે. M.Ed. થયેલ વિદ્યાર્થીઓ P.T.C. College અને B.Ed. College માં વ્યાખ્યાતા તરીકે નોકરી મેળવી શકે છે. કોલેજોમાં વ્યાખ્યાતા તરીકે નિમણૂક મેળવવા માટે લાયકાતનાં ધોરણો નીચે મુજબ છે.

અનુસ્નાતક કક્ષાએ જે તે વિષયમાં ૫૫% (એસ. સી./એસ.ટી. ૫૦%) માર્ક્સ અને પ્રથમ ડિગ્રી અને માસ્ટર ડિગ્રીની એવરેજ ૫૨.૫% માર્ક્સ તથા NET અથવા GLSETની પરીક્ષા પાસ. (૧૯૯૩ પહેલાં M.Phil. કરેલ હોય કે ડિસેમ્બર ૨૦૦૦ સુધીમાં Ph.D. કરેલ MNET, GSLETમાંથી મુક્ત મળે છે.)

એન્જિનિયરિંગ કોલેજના વ્યાખ્યાતા માટે જે તે બ્રાન્ચની માસ્ટર ડિગ્રી અથવા બી.ઈ. ૬૦% માર્ક્સ પાસ થવું જરૂરી છે. લૉ કોલેજના વ્યાખ્યાતા માટે -

સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	મુદત (માસ)	પ્રવેશ લાયકાત
૧	ટ્રોઈંગ એન્ડ પેઈન્ટિંગ	૬	ધો. ૫ પાસ
૨	વોકલ મ્યુઝિક	૬	ધો. ૫ પાસ
૩	કથક નૃત્ય	૬	ધો. ૫ પાસ
૪	ભારતીય ખેલ	૬	ધો. ૧૦ પાસ
૫	સ્પોર્ટ્સ ઈંગ્લિશ	૬	ધો. ૧૨ અથવા સમકક્ષ પાસ

અનુસ્નાતક કક્ષાએ ૫૫% (એસ.સી./એસ.ટી. ૫૦%) માસ અને ડિગ્રી અને માસ્ટર ડિગ્રી કક્ષાએ એવરેજ - ૫૨.૫% અથવા પ્રથમ વર્ષ L.L.B. થી L.L.M. સુધી દરેક વર્ષે ૫૨% થી વધારે માર્ક્સ અને NET અથવા GSLET પાસ જરૂરી છે.

નવરચના યુનિવર્સિટી

વડોદરા - ASIERNL - www.nuv.ac.in

સ્કૂલ ઓફ સાયન્સ એન્ડ એજ્યુકેશન

- બી.એસ.સી. + બી.એડ.

- બી.એડ.

- એમ.એડ. પીએચ.ડી.

- પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન ચાઈલ્ડહુડ એજ્યુકેશન

ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટીચર એજ્યુકેશન

ગાંધીનગર, ગુજરાત - www.iitb.ac.in ઈન સર્વિસ-અપર પ્રાયમરી/સેકન્ડરી/હાયર સેકન્ડરી ટીચર્સ હોય તેમજ કોઈપણ વિદ્યાશાખાના સ્નાતક હોય તે તમામ માટે તાલીમના કાર્યક્રમો ચલાવે છે. તથા બી.એ.

બી.એડ અને બી.એસ.સી.બી-એડ.ના ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે.

ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ રિસર્ચ એજ્યુકેશન

ગાંધીનગર, ગુજરાત, વેબસાઈટ www.ite.ac.in (અ) અન્ડર ગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ ધો. ૧૦+૨ પછી - ૪ વર્ષના અભ્યાસક્રમો

B.Sc., B.Ed., અને B.A.B.Ed. (બ) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ ગ્રેજ્યુએશન પછી ૩ વર્ષના અભ્યાસક્રમો M.Sc., M.Ed., અને M.A.M.Ed.

ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી

ગાંધીનગર, ગુજરાત, વેબસાઈટ : www.cugujarat.ac.in

૬	શાંતિ મેનેજમેન્ટ થ્રુ ગીતા	૬	ધો. ૧૦ અથવા સમકક્ષ પાસ
૭	સ્પોકન સંસ્કૃત	૬	ધો. ૧૦ અથવા સમકક્ષ પાસ

સર્ટીફિકેટ અભ્યાસક્રમો

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	મુદત (માસ)	પ્રવેશ લાયકાત
૮	મોરલ એજ્યુકેશન ઈન નીતિશતક	૬	ધો. ૧૦ અથવા સમકક્ષ પાસ
૯	પ્રૂફ રીડિંગ	૬	ધો. ૧૦ અથવા સમકક્ષ પાસ
૧૦	એસ્ટ્રોફિઝિક્સ	૬	ધો. ૧૦+ ૨ પાસ
૧૧	બેઝિક્સ ઓફ વેદિક મેથ્સ	૬	ધો. ૧૦+૨ પાસ
૧૨	એક્સેલન્સ ઈન હાયર એજ્યુકેશન	૬	પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ (૫૦%)
૧૩	એક્સલેન્સ	૬	સ્નાતક પી.ટી.સી./બી.એડ.
૧૪	રિસર્ચ મેથડોલોજી ઈન સ્પેશિયલ	૬	સ્નાતક ૫૦%

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ અભ્યાસક્રમો

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	મુદત	પ્રવેશ લાયકાત
૧૫	એમ.એ. ચાઈલ્ડ સાયકોલોજી	૨	બી.એ. સાયકોલોજી
૧૬	એમ. એ. એજ્યુકેશન	૨	સ્નાતક
૧૭	પી.જી. ડિપ્લોમા સ્કૂલ કાઉન્સેલિંગ	૧	સ્નાતક
૧૮	એમ.એ. સંસ્કૃત	૨	સ્નાતક
૧૯	એમ.એ. ગુજરાતી	૨	બી.એ ગુજરાતી
૨૦	પી.જી. ડિપ્લોમા પેરેન્ટલકેર એન્ડ એજ્યુકેશન	૧	સ્નાતક
૨૧	એમ.એસ.સી. ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન એન્ડ ડાયાટેટિક્સ	૨	બી.એસ.સી ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન
૨૨	પી.જી. ડિપ્લોમા ન્યુટ્રિશન	૧	બી.એસ.સી. ફૂડ એન્ડ ડાયાટેટિક્સ
૨૩	પી.જી. ડિપ્લોમા ભવ્ય દિવ્ય ભારત	૧	સ્નાતક

સાબરમતી યુનિવર્સિટી- અમદાવાદ

વેબસાઈટ www.sabarmatiuniversity.edu ધો.૧૦+૨ ૫૬૧ BA.BED. ૪ વર્ષ

કલસ્ટર ઇનોવેશન સેન્ટર - યુનિવર્સિટી ઓફ દિલ્હી

ન્યૂ દિલ્હી - વેબ સાઈટ - www.ducic.ac.in
MHRD અને National Innovation Council તથા દિલ્હી યુનિવર્સિટી એ આ પ્રોગ્રામની શરૂઆત કરેલ છે. (a) B. Tech. Informaton Technology & Mathematical Innovation (b) B.A. Honours - Huminities of Social Science (c) M.Sc. Mathematic Education @ Meta

Univeristy

નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ એજ્યુકેશનલ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેઇનિંગ

રિજિયોનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એજ્યુકેશન, ભોપાલ(મ.પ્ર.)-૪૬૨૦૧૩. Website: www.riehopal.ac.in મધ્યપ્રદેશ, છત્તીસગઢ, મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાત, ગોવા અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો - દીવ, દમણ, દાદરાનગર હવેલીના રાજ્યોના ઉમેદવારો માટે નીચેના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે.

- (૧) બી.એસ.સી.બી.એડ. (ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ)
- (૨) બી.એ.બી.એડ. (ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ)
- (૩) બી.એ. (સેકન્ડરી) (બેવર્ષ)

(૪) એમ.એડ. (આર.આઈ.ઈ.) વિશેષ માહિતી માટે સંસ્થાનો સંપર્ક કરવો.

દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ (ડિસ્ટન્સ લર્નિંગ મોડ) દ્વારા બી. એડ.નો અભ્યાસક્રમ

(અ) ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU) Website : www.ignou.ac.in

(બ) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU) Website: www.baou.org દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ દ્વારા બી.એડ. ના અભ્યાસક્રમો ચલાવાય છે.

લલિત કલા,

(અ) આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમા (૨ વર્ષ) (ATD -A)

Website : www.atdgujarat.org

ધો. ૧૦+૨ પાસ તથા ધો. ૧૦ અથવા ધો. ૧૨ માં ચિત્રકલાના એક વિષય સાથે પાસ અથવા રાજ્ય પરીક્ષા

બોર્ડની માધ્યમિક ચિત્રકામ પરીક્ષા (ઈન્ટરમિડિયેટ ગ્રોઈંગ એક્ઝામ) પાસ પ્રવેશપાત્ર છે. આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમાના પ્રવેશ માટે ધો. ૧૨ના પરિણામ પછી વર્તમાન પત્રોમાં જાહેરખબર આવે છે.

(બ) ફાઈન આર્ટ્સ ડિપ્લોમા (FAD -F)

Website: www.fineartsgujarat.org (એપ્લાઈડ આર્ટ, ગ્રોઈંગ એન્ડ પેઈન્ટિંગ, શિલ્પ) (૫ વર્ષ) આ અભ્યાસમાં ધો. ૧૦ પાસ (ચિત્રકલાના વિષય સાથે અથવા રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડની માધ્યમિક ચિત્રકામ પરીક્ષા ઈન્ટરમિડિયેટ ગ્રેડ) પાસ કરીને ધો. ૧૦ના ટકાવારી માર્ક્સના મેરિટ પ્રમાણે પ્રવેશ મળે છે. વયમર્યાદા ૧૫ થી ૨૨ વર્ષ. એસ.એસ.સી. પરીક્ષાના પરિણામ પછી દસ દિવસમાં જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી કચેરી/માન્ય સંસ્થામાંથી અરજીપત્રકો મેળવી જાહેરાતના આધારે પરત મોકલી આપવા. (પ્રવેશ કેન્દ્રીયકૃત છે).

ક્રમ	જિલ્લો	સંસ્થાના નામ
૧	અમદાવાદ	શેઠ સી. એન. કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ (A,F) શ્રીમતી આર. વી.શાહ કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ, ધોળકા (A,F)
૨	આણંદ	ઈષ્કોવાલા સંતરામ કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ, વલ્લભવિદ્યાનગર (A, F)
૩	ખેડા	રાષ્ટ્રીય કલા મહાવિદ્યાલય, બાલાશિનોર (A)
૪	પંચમહાલ	પંચમહાલ એ.ટી.ડી. લુણાવાડા,(A) ● સર્વોદય આર્ટ્સ ટીચર્સ ટ્રેનિંગ કોલેજ, સંતરામપુર (A)
૫	ભરૂચ	કૃષ્ણલાલ મજમુદાર કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ (A,F)
૬	મહેસાણા	ગાયત્રી એ.ટી.ડી. કોલેજ, રણાસણ, તા. વિજાપુર, (A) - ધી ન્યુ પ્રોગ્રેસીવ કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ (A, F)
૭	વલસાડ	બી. એ. મહેતા કલા મહાવિદ્યાલય, અમલસાડ, (A,E) - આર.ટી. ફાઈન આર્ટ્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, નારગોલ (A, F)
૮	સાબરકાંઠા	શક્તિકૃપા આર્ટ્સ ટીચર્સ ટ્રેનિંગ કોલેજ, મોતીપુરા, હિંમતનગર, (A) ● આદર્શ આર્ટ્સ ટીચર ટ્રેનિંગ કોલેજ, બાયડ (A)
૯	સુરત	પ્રિયદર્શિની કલા મહાવિદ્યાલય, માંડવી (A, F)
૧૦	સુરેન્દ્રનગર	શ્રીમતી એન. એમ. શાહ આર્ટ ટીચર ટ્રેનિંગ કોલેજ, વઢવાણ (A,F)

(ક) ફેકલ્ટી ઓફ ફાઇન આર્ટ્સ(ધી મહારાજ સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી ઓફ બરોડા)

ક્રમ	કોર્સ	પ્રવેશ લાયકાત
૧	ડિપ્લોમા વિઝ્યુઅલ આર્ટ્સ ● પેઈન્ટીંગ ● સ્કલ્પચર ● એપ્લાઈડ આર્ટ્સ આ અભ્યાસક્રમોમાં ફક્ત પ્રેક્ટિકલ ટ્રેઈનિંગ જ હોય છે. (૪ વર્ષ)	(૧) ધો. ૧૨ (૧૦+૨) અંગ્રેજી સાથે અથવા અંગ્રેજી સિવાય ગુજ. બોર્ડ અથવા એમ.એસ.યુ. માન્ય સમકક્ષ પરીક્ષામાં ઓછામાં ઓછા ૫૦% માર્ક્સ પાસ. (૨) ધો. ૧૦ અથવા ધો. ૧૨ માં ડ્રોઈંગ એક વિષય તરીકે પાસ અથવા રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડની ઈન્ટરમિડિએટ ડ્રોઈંગ પરીક્ષા પાસ. આ પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય તો મિનિમમ ૫૦%ની મર્યાદામાં મુક્તિ મળી શકે. (૩) ઉપર દર્શાવેલ (૧) અને (૨) ઉપરાંત પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવાની રહેશે. (૪) શોર્ટ લીસ્ટેડ ઉમેદવારને પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂમાં પાસ થવું જરૂરી.
૨	બેચલર ઓફ વિઝ્યુઅલ આર્ટ્સ ● પેઈન્ટીંગ ● સ્કલ્પચર ● એપ્લાઈડ આર્ટ્સ. આ અભ્યાસક્રમોમાં થિયરી અને પ્રેક્ટિકલ ટ્રેઈનિંગ હોય છે. (૪ વર્ષ)	ધો.૧૦+૨ અંગ્રેજી વિષય સાથે અથવા એમએસ. યુનિ. માન્ય સમકક્ષ પરીક્ષા ઓછામાં ઓછા ૫૦% માર્ક્સ પાસ કરેલ હોવી જરૂરી. તદઉપરાંત ઉપર ક્રમ(૧) માં પ્રવેશ લાયકાતમાં દર્શાવાયેલ(૨),(૩) અને (૪) મુદ્દાઓ પણ જરૂરી.

સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન

મેન્ટલી રીટાર્ડેડ (એમ.આર) મંદબુદ્ધિનાં બાળકોને શિક્ષણ આપવા માટે શિક્ષકો માટે તાલીમી અભ્યાસક્રમ. સંસ્થા: ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન, મેડિકલ કેર સેન્ટર ટ્રસ્ટ, કાશીબા ગોરધનદાસ પટેલ ચિલ્ડ્રન હોસ્પિટલ, જલારામ માર્ગ, કારેલીબાગ, વડોદરા-૩૯૦૦૧૮. ફોન (૦૨૬૫) ૨૪૬૩૯૦૬. web: www.vadodara.com/colmcct.html સંસ્થામાં નીચેના અભ્યાસક્રમો ચાલે છે જે RCI રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા માન્ય છે.

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	પ્રવેશ માટે શૈક્ષણિક લાયકાત (મુદત)
૧	ફાઉન્ડેશન કોર્સ ઓન એજ્યુકેશન ઓફ ચિલ્ડ્રન વીથ ડીસેબિલિટી.	નોકરી ચાલુ હોય તેવા શિક્ષક(પાર્ટટાઈમ-૩ માસ)
૨	ડિપ્લોમા ઈન સ્પેશિયલ એજ્યુ. (એમ.આર.)	ધો. ૧૦+૨ અથવા સ્નાતક (પૂર્ણ સમય- ૨ વર્ષ)
૩	બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન (B.Ed.)(SE-DE) (સ્પેશિયલ એજ્યુ.-દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ)	સ્નાતક + ડીસેબિલિટી ક્ષેત્રમાં બે વર્ષનો અનુભવ જરૂરી. (પાર્ટટાઈમ- ૨ વર્ષ)

નોંધ : ઉપર ક્રમાંક નં. ૩ ના અભ્યાસક્રમને ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, RCI ઉપરાંત MSJ & E (મિનિસ્ટ્રી ઓફ સોશિયલ જસ્ટીસ એન્ડ એમ્પાવરમેન્ટ-ભારત સરકાર) દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત છે.

ફિઝિકલી હેન્ડીકેપ્ટ The Project Manager, Educational Consultants India Ltd., Sector - 16A, Plot No. 18A, NOIDA-201301 (2) 23-A. Shivaji Marg, New Delhi : 110

015. Website: www.rehabcouncil.nic.in કેન્દ્ર સરકાર પ્રવેશ પરીક્ષા દ્વારા ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાન તથા સામાન્ય પ્રવાહના ૨૫ વર્ષથી નીચેના વિદ્યાર્થીઓને નીચે જણાવેલ કોર્સમાં (કોર્સને અનુરૂપ) પ્રવેશ આપે છે.

- (૧) બેચલર ઓફ ફિઝિયોથેરાપી (બી.પી.ટી)
- (૨) બેચલર ઈન ઓક્યુપેશનલ થેરાપી
- (૩) બેચલર ઈન પ્રોસ્થેટિક્સ એન્ડ ઓર્થોટિક્સ
- (૪) બી.એ./બી.એડ. વિઝ્યુઅલઈમ્પરમેન્ટ

(૫) બી.એસ.સી. હિયરિંગ, લેંગ્વેજ એન્ડ સ્પીચ
(૬) બી.એસ.સી. ઓડિયોલોજી
(૭) બી.એસ.સી. ઓક્યુપેશનલ થેરાપી.
ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો નીચેની સંસ્થાઓમાં ચલાવવામાં આવે છે.

- (૧) કોલટા નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓર્થોપીડિકલી હેન્ડીકેપ્ડ
- (૨) દહેરાદૂન નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ વિઝ્યુઅલ હેન્ડીકેપ્ડ
- (૩) મુંબઈ: અલીયાવરજંગ નેશનલ ઇન્સ્ટિ. ફોર હિયરીંગ હેન્ડીકેપ્ડ
- (૪) સિકંદરાબાદ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર મેન્ટલી હેન્ડીકેપ્ડ
- (૫) નવી દિલ્હી: ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફિઝીકલી હેન્ડીકેપ્ડ
- (૬) કટક (ઓરિસ્સા) નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ રિહેબિલિટેશન ટ્રેનિંગ એન્ડ રિસર્ચ

હીયરિંગ હેન્ડીકેપ્ડ

અલીયાવરજંગ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર ધી હીયરિંગ

સંસ્થાઓની યાદી

ક્રમ	સ્થળ	સંસ્થા
૧	અમદાવાદ	બ્લાઈન્ડ પીપલ એસોસિએશન, વસ્ત્રાપુર
૨	અમદાવાદ	ટ્રેઈનિંગ કોલેજ ઓફ ટીચર ફોર ડેફ એન્ડ બ્લાઈન્ડ, નવરંગપુરા
૩	અમદાવાદ	બી.કે. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેન્ટલ હેલ્થ, આશ્રમરોડ
૪	ભાવનગર	ટીચર્સ ટ્રેનિંગ કોલેજ - કે.કે. સ્કૂલ એન્ડ હોમ ફોર બ્લાઈન્ડ, વિદ્યાનગર
૫	ભાવનગર	નટરાજ રિસર્ચ સેન્ટર એન્ડ ટ્રેઈનિંગ કોલેજ, કાળવાબીડ
૬	વડોદરા	અક્ષર ટ્રસ્ટ, મેઘદૂત, આર. સી. દત્તરોડ, વડોદરા
૭	કચ્છ-ભૂજ	કોલેજ ઓફ સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન, ભૂજ હાઈવે, તા. અંજાર

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ

અમદાવાદ વેબસાઈટ : www.gujaratvidyapith.org

(૧) મહાદેવ દેસાઈ સમાજસેવા મહાવિદ્યાલય
ફોન: (૦૭૯) ૨૭૫૪૫૧૬૬
પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ
જૈનવિદ્યા, ઇંદ્રશાસ્ત્ર, કોમ્પ્યુટર હાર્ડવેર ટેકનોલોજી, સુગમ સંગીત

હેન્ડીકેપ્ડ, Mumbai website: www.ayinibh.org. ખાતે બહેરાશ ધરાવતા લોકોને શિક્ષણ આપવા અંગેના નીચેના અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. જે રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા (આર.સી.આઈ.) દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત છે.

- (૧) બી.એડ. (એચ.આઈ.) (એચ.એચ.) અને સ્પે. એજ્યુકેશન
- (૨) બી.એસ.સી. (એ.એસ.એલ.પી.)
- (૩) એમ.એડ. (એચ.આઈ.)
- (૪) એમ.એ.એસ. એલ.પી.

ડિપ્લોમા ઇન સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન (અંધ-અપંગ બાળકો માટે)

બી.એડ. કે બી.પી.એડ. કોલેજોને એન.સી.ટી.ઈ. મંજૂરી આપે છે અને દર વર્ષે તેની મંજૂરી લેવી જરૂરી છે. તેવી જ રીતે અંધ અપંગ બાળકોને શિક્ષણ આપતી સંસ્થાની મંજૂરી તથા દેખરેખ રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા કરવામાં આવે છે. ડિપ્લોમા ઇન સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન (DSE) ૨ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ ધો. ૧૨ પાસ વિદ્યાર્થીને પ્રવેશ મળી શકે છે.

ડિપ્લોમા

યોગવિદ્યા, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટશન, દશ્ય-શ્રાવ્ય નિર્માણ, કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન
પારંગત કલા (એમ.એ.)
ગુજરાતી, હિન્દી, અનુવાદ વિજ્ઞાન, કોમ્પ્યુટર વિનિયોગ (એમ.સી.એ.), ઇતિહાસ, સમાજશાસ્ત્ર, ગાંધીવિચાર અને સામાજિક વિજ્ઞાન, પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન, જૈન વિદ્યા, બૌદ્ધદર્શન, સમાજકાર્ય (એમ. એસ.ડબલ્યુ.) અર્થશાસ્ત્ર, ગ્રંથાલય અને માહિતીવિજ્ઞાન

(એમ.લિબ.)

અનુપારંગત કક્ષા (એમ.ફિલ.)

ગુજરાતી હિન્દી, પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન, વિજ્ઞાન અને અહિંસા, ઇતિહાસ, અર્થશાસ્ત્ર, ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન, કોમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન, સમાજશાસ્ત્ર, સમાજકાર્ય, શાંતિ અધ્યયન અને સંઘર્ષ નિવારણ ગાંધીવિચાર, જૈનવિદ્યા, બૌદ્ધદર્શન

(૨) મહાદેવ દેસાઈગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય, રાંધેજા, જિ. ગાંધીનગર (માત્ર બહેનો માટે)

ફોન (૦૭૯) ૨૩૯૭૫૪૨૮

સ્નાતક (વિશારદ) સમાજવિદ્યા, મુખ્ય વિષય ગુજરાતી અને હિન્દી, ગૌણ વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન (બી.એસ.સી.) ગૃહવિજ્ઞાન (બી.એસ.સી.)

(૩) મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય, સાદરા, જિ. ગાંધીનગર. ફોન (૦૭૯) ૨૩૨૭૪૨૨૮

સ્નાતક (વિશારદ) સમાજવિદ્યા, મુખ્ય વિષય: હિન્દી, ગુજરાતી, ગૌણ વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન, મુખ્ય વિષય ઇતિહાસ, ગૌણ વિષય સમાજકાર્ય

(૪) સૂક્ષ્મજીવાણુ વિજ્ઞાન વિભાગ, સાદરા, જિ. ગાંધીનગર. ફોન (૦૭૯) ૨૩૨૭૪૨૭૪

વિજ્ઞાન વિશારદ (સૂક્ષ્મજીવાણુ વિજ્ઞાન), અનુસ્નાતક (એમ.એસ.સી.), અનુપારંગત (એમ. ફિલ.) (સૂક્ષ્મ જીવાણુ વિજ્ઞાન)

(૫) મહાદેવ દેસાઈ શારીરિક શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, સાદરા, જિ. ગાંધીનગર.

ફોન (૦૭૯) ૨૩૨૭૪૦૧૧

સ્નાતક (વિશારદ) વ્યાયામ અને આરોગ્ય શિક્ષણ (બી.પી.ઈ.), શારીરિક શિક્ષણ વિશારદ (બી.પી.એડ.)

અનુસ્નાતક (એમ.પી.એડ.) શારીરિક શિક્ષણ પારંગત, અનુપારંગત (એમ.ફિલ.) શારીરિક શિક્ષણ.

(૬) યુનિવર્સિટી સાયન્સ ઈસ્ટ્રુમેન્ટેશન સેન્ટર (યુસીક) ફોન (૦૭૯) ૨૭૫૪૧૧૪૮ (એક્સ.) ૨૫૫

ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અનુસ્નાતક ડિપ્લોમા ઈન કોમ્પ્યુટર હાર્ડવેર એન્ડ નેટવર્કિંગ, પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ: કોમ્પ્યુટર હાર્ડવેર ટેકનોલોજી, નેટવર્કિંગ ટેકનોલોજી તાલીમવર્ગો માઈક્રોસોફ્ટ - સર્ટિફાઈડ સિસ્ટમ એન્જિનિયર (MCSE), સિસ્કો સર્ટિફાઈડ નેટવર્ક એડમિનિસ્ટ્રેટર (CCNA), ગ્લાસ બ્લોઈંગ,

જનરલ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, કોમ્પ્યુટર એસેમ્બલિંગ.

(૭) ગ્રામ વ્યવસ્થાપન અધ્યયન કેન્દ્ર, રાંધેજા, જિ. ગાંધીનગર. ફોન (૦૭૯) ૨૩૯૭૬૫૭૨

(૧) અનુસ્નાતક- ગ્રામ વ્યવસ્થાપન (માસ્ટર ઓફ રૂરલ મેનેજમેન્ટ) (૨) અનુપારંગત- ગ્રામ વ્યવસ્થાપન (એમ. ફિલ.)

(૮) પ્રૌઢશિક્ષણ અને નિરંતર શિક્ષણ વિભાગ, અમદાવાદ. ફોન (૦૭૯) ૨૭૫૪૫૪૦૮

(૧) ડિપ્લોમા કલા અને ઉદ્યોગ, (૨) અનુસ્નાતક ડિપ્લોમા વસ્તી અને વિકાસ શિક્ષણ (૩) પારંગત માનવ સંસાધન વિકાસ અને વ્યવસ્થાપન (૪) અનુપારંગત (એમ. ફિલ.) પ્રૌઢશિક્ષણ, વસ્તી શિક્ષણ.

ટૂંકા ગાળાના અભ્યાસક્રમો બાંધણી અને બાટીક, વેજિટેબલ ડાઈંગ એન્ડ બ્લોક પ્રિન્ટિંગ

(૯) શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય / હિંદી શિક્ષક મહાવિદ્યાલય, ફોન - (૦૭૯) ૨૭૫૪૧૧૪૮ (એક્સ.) ૨૬૫

૧. વિશારદ કક્ષા (બી.એડ) શિક્ષણ વિશારદ હિન્દી શિક્ષા વિશારદ ૨. પારંગત કક્ષા (એમ. એડ): શિક્ષણ પારંગત ૩. શિક્ષણ અનુપારંગત (એમ. ફિલ.)

૪. વિદ્યાવાયસ્પતિ (પીએચ.ડી.) નોંધ: (૧) ગુજરાત વિદ્યાપીઠના અભ્યાસક્રમો માટે છાત્રાલય જીવન આવશ્યક છે. (૨) ખાદી નિરંતર પહેરવી આવશ્યક છે. ખાદી સિવાયનાં વસ્ત્રો પહેરી કે રાખી શકાશે નહીં.

ગુરુકુલમ

હેમચન્દ્રાચાર્ય સંસ્કૃત - પાઠશાળા રામનગર - સાબરમતી, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૫

www.gurukulamshikha.com

આ પાઠશાળામાં તત્ત્વજ્ઞાન, ઈશભક્તિ, દાન-શીલ-તપ અને ભાવ ના સંસ્કારો ઉપરાંત સંસ્કૃત વ્યાકરણ, ન્યાય શાસ્ત્ર, પ્રાકૃતભાષા, ગુજરાતી, અંગ્રેજી, પ્રાચીન વૈદિક ગણિત, આયુર્વેદ, જ્યોતિષ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ, ભૂગોળ, ચિત્રકળા, રંગોળી હસ્તલેખન કળા, સંગીત કળા (ગીત -નૃત્ય-વાદન), નાટ્યકલા, વક્તૃત્વ કળા, જાદુકળા, માટીકળા, પાકકળા, ઉપરાંત શારીરિક કૌશલ, યોગ, કરાટે, જુડો, કુસ્તી, લાઠીદાવ, જિમનાસ્ટિક, રોપ-મલખમ, સ્વદેશી રમતો, ઘોડેસવારી, વગેરે શીખવવામાં આવે છે.

શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી

રાજેન્દ્ર ભુવન રોડ, વેરાવળ, જિ. જૂનાગઢ www.sssu.ac.in

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ (સમયગાળો)	પ્રવેશ લાયકાત	
૧	પ્રમાણપત્રીય (સર્ટિફિકેટ કોર્સ) - યોગ (૬ માસ)	ધો. ૧૦ પાસ	શાસ્ત્રીય આચાર્ય તત્વાચાર્ય અને વિદ્યા વારિધીમાં નીચેના વિષયો શીખવવામાં આવે છે. - સાહિત્ય - વેદ - પુરાણ - જ્યોતિષ - વાસ્તુશાસ્ત્ર - પૌરોહિત્ય - ન્યાય - વેદાન્ત - વ્યાકરણ
૨	પદવીકા (ડિપ્લોમા) કોર્સ કર્મકાંડ જ્યોતિષ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, મંદિર વ્યવસ્થાપન (ટેમ્પલ મેનેજમેન્ટ) યોગ (૧ વર્ષ)	ધો. ૧૨ પાસ (કોઈપણ પ્રવાહ)	
૩	શાસ્ત્રી (બેચલર ડિગ્રી-સ્નાતક કક્ષા) (૩ વર્ષ)	ધો. ૧૨ પાસ+ સંસ્કૃત એક વિષય તરીકે પાસ કરેલ હોવો જરૂરી	
૪	શિક્ષાશાસ્ત્રી (બેચલર ઓફ એજ્યુ), બી.એડ. (૧વર્ષ)	શાસ્ત્રી (સ્નાતક)	
૫	આચાર્ય (માસ્ટર ડિગ્રી-અનુસ્નાતક કક્ષા) (૨ વર્ષ)	સંસ્કૃત યુનિ.ના સ્નાતક અથવા કોઈપણ યુનિ.માંથી B.A. સંસ્કૃત સાથે પાસ જોડાઈ શકે.	
૬	તત્વાચાર્ય (માસ્ટર ઓફ ફિલોસોફી)	M.A. ઉપર નં. ૫ મુજબ+ ૫૫%	
૭	વિદ્યાવારિધી (ડૉક્ટર ઓફ ફિલોસોફી - Ph.D.)	ઉપર નં. ૫ મુજબ+૫૫%	

નોંધ: ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો નીચેની સંસ્થાઓમાં ચાલે છે.

ક્રમ	સ્થળ	સંલગ્ન મહાવિદ્યાલય
૧	અમદાવાદ	(૧.૧) સ્વામી હિરાપુરી સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, અસારવા, (૧.૨) શ્રી સરયુ રામાનંદ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, કાલુપુર, (૧.૩) એમ.જે.પી. સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, ચાંદલોડિયા, (૧.૪) શ્રી વરતંતુ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, શ્રી ભાગવત્ વિદ્યાપીઠ ટ્રસ્ટ, સોલા, (૧.૫) શ્રી સ્વામીનારાયણ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, જેતલપુર, જિ. અમદાવાદ (૧.૬) એમ.સી. ભીમયાણી અને કે. જે. તન્ના બી. એડ. કોલેજ, કૃષ્ણધામ, સોલા, (૧.૭) દર્શનમ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, છારોડી, ચાંદલોડિયા.
૨	અમરેલી	(૨.૧) શ્રી શિવ એજ્યુ. ટ્રસ્ટ સંચાલિત સંસ્કૃત કોલેજ.
૩	આણંદ	(૩.૧) શ્રી રાજકીય સંસ્કૃત પાઠશાળા, પેટલાદ, (૩.૨) શ્રી નારાયણ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, પેટલાદ
૪	ખેડા	(૪.૧) શ્રી સ્વામીનારાયણ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, ડભાણ, નડિયાદ, (૪.૨) શ્રી ડાકોર સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, ઠાસરા, (૪.૩) શ્રી બ્રહ્મર્ષિ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, ડાકોર રોડ, નડિયાદ.
૫	જામનગર	(૫.૧) શ્રી શંકરાચાર્ય અભિનવ સચ્ચિદાનંદ તીર્થ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, દ્વારકા, (૫.૨) શ્રી ભારતીય ચતુર્ધામ વેદભવન વિદ્યાલય, દ્વારકા, (૫.૩) શ્રી રાજકીય સંસ્કૃત પાઠશાળા, બેડીગેઈટ, (૫.૪) આણંદાબાવાવેદાન્ત સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, ધોરીવાવ

૬	જૂનાગઢ	(૬.૧) શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિ. સંચાલિત સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, વેરાવળ
૭	પાટણ	(૭.૧) શ્રીગોપાલકૃષ્ણ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, સિદ્ધપુર.
૮	પોરબંદર	(૮.૧) શ્રી બાબડેશ્વર સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, એરોડ્રોમરોડ
૯	બનાસકાંઠા	(૯.૧) શ્રી અંબિકા સંત મહાવિદ્યાલય, અંબાજી
૧૦	ભરૂચ	(૧૦.૧) શ્રી નર્મદા સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, ઝાડેશ્વર
૧૧	મહેસાણા	(૧૧.૧) શ્રી સીતારામગુપ્તા સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, રાજપુર કડી
૧૨	વડોદરા	(૧૨.૧) હૈડીયાખંડી સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, કાયાવરોહણ, (૧૨.૨) શ્રી અનિરૂદ્ધાચાર્ય સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, ચાંદોદ
૧૩	સાબરકાંઠા	(૧૩.૧) શ્રી ઠાકુર હલી.દાંઠી બ.ક. સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, કડિયાદરા, તા. ઈડર, (૧૩.૨) શ્રી ભગવાન યાજ્ઞવલ્ક્ય વેદ સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, મુડેટી, તા. ઈડર.
૧૪	સુરત	(૧૪.૧) શ્રી વિ. ઠા. ચોકસી સૂર્યપુર સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય, કવિ નર્મદ ચકલો.

બરોડા સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલય

વિક્રમબાગ બંગલો, પ્રતાપગંજ, વડોદરા ફોન:
૦૨૬૫-૨૭૯૫૫૧૧

વિશારદ (ડિપ્લોમા) (બે વર્ષનો અભ્યાસક્રમ)

ધો. ૧૦ (૧૦+૨) પદ્ધતિમાં સંસ્કૃત વિષય સાથે ગુજરાત બોર્ડમાંથી અથવા સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ.

વિષયો: જ્યોતિષશાસ્ત્ર, વાસ્તુશાસ્ત્ર, શુકલયજુર્વેદ યાજ્ઞિકી, વ્યાકરણશાસ્ત્ર

શાસ્ત્રી (ડિગ્રી) (ત્રણ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ)

ધો.૧૨ (૧૦+ ૨) (એચ.એસ.સી.) સંસ્કૃત વિષય સાથે ગુજરાત બોર્ડમાંથી અથવા સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ અથવા બરોડા સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલયમાંથી વિશારદ પાસ.

વિષયો : જ્યોતિષશાસ્ત્ર, વાસ્તુશાસ્ત્ર, શુકલયજુર્વેદ યાજ્ઞિકી, વ્યાકરણશાસ્ત્ર, ધર્મશાસ્ત્ર, સાહિત્યશાસ્ત્ર, વેદાંતશાસ્ત્ર.

આચાર્ય (માસ્ટર ડિગ્રી) (બે વર્ષનો અભ્યાસક્રમ)

બરોડા સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલયમાંથી શાસ્ત્રી અભ્યાસક્રમ પાસ અથવા માન્ય સંસ્થા/ યુનિવર્સિટીમાંથી એમ.એ. (સંસ્કૃત) સાથે પાસ - પહેલું વર્ષમાં પ્રવેશપાત્ર છે.

વિષયો : જ્યોતિષશાસ્ત્ર, વાસ્તુશાસ્ત્ર, શુકલયજુર્વેદ યાજ્ઞિકી, વ્યાકરણશાસ્ત્ર, સામવેદ, ધર્મશાસ્ત્ર, સાહિત્યશાસ્ત્ર, વેદાંત શાસ્ત્ર.

શાસ્ત્રાનુસાર-વાચસ્પતિ (રિસર્ચ ડિગ્રી કોર્સ)

ફેકલ્ટી ઓફ આર્ટ્સના પીએચ.ડી.ના વિષય પ્રમાણે, **પાંડુલિપિશાસ્ત્ર- મેનુસ્ક્રીપ્ટોલોજી) (પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા) (એકવર્ષનો અભ્યાસક્રમ)** ((ઓરિએન્ટલ ઈન્સ્ટિટ્યુટ, વડોદરાના સહકારથી)

વિષયો: બી.એ. (સંસ્કૃત)/શાસ્ત્રી ડિગ્રી (એમ. એસ.યુ.) અથવા સમકક્ષ ડિગ્રી ઈન સંસ્કૃત /પ્રાકૃત/ પાલી, ભારતીય ભાષાઓ.

ખંડ સમયનો ફૂલ ટાઈમ સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમ(૧વર્ષ) ધો. ૧૦ પાસ સંસ્કૃતના વિષય વગર

પારુલ યુનિવર્સિટી

વડોદરા -www.paruluniversity.ac.in
ફેકલ્ટી ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ બેચરલ ઓફ વિજ્યુઅલ આર્ટ્સ (૪વર્ષ) એપ્લાઈડ આર્ટ્સ સ્કલપચર પેઈન્ટિંગ.

નિર્દેશ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ ફાઉન્ડેશન,
૧૧૦, ઓફ્ટેલ ટાવર્સ, આર.સી. દત્ત રોડ,
વડોદરા-૩૯૦૦૦૭

રેલ વિશ્વવિદ્યાલય-વડોદરા ખાતે પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમો

— પ્રશાંત ત્રિવેદી

માનનીય પ્રધાનમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના યુવાપ્રિય કારકિર્દીદર્શનથી ગુજરાતમાં વડોદરા ખાતે સ્થાપિત થયેલ ભારતની પ્રથમ રેલ વિશ્વવિદ્યાલય એટલે રાષ્ટ્રીય રેલ-વે પરિવહન સંસ્થા. રેલ પરિવહન ક્ષેત્રમાં ઉપલબ્ધ ઉજ્જવળ કારકિર્દીની તકોને ધ્યાને રાખી વર્ષ-૨૦૧૮થી સંસ્થા ખાતે સ્નાતક અને અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો શરૂ કરવામાં આવ્યા છે. વર્તમાન સમયમાં પરિવહન ક્ષેત્રમાં થયેલ નાવીન્યસભર બદલાવથી રોજગારીની વિશિષ્ટ તકોનું નિર્માણ થયેલ છે. મિત્રો, આપણે સૌ વિદ્યાશાખામાં પ્રવેશ મેળવતાં પહેલાં અભ્યાસ પૂર્ણ થયા બાદ પ્રાપ્ય રોજગારી કે કારકિર્દીની વિગત મેળવી ઉપલબ્ધ તકો માટે ચિંતન કરીએ છીએ. ચાલો, રોજગાર ક્ષમ અભ્યાસક્રમની પસંદગી માટે રાષ્ટ્રીય રેલ-વે પરિવહન સંસ્થાની યાત્રા કરીએ.

સ્નાતક કક્ષાના પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમો :

- બી.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટેશન ટેકનોલોજી (૩ વર્ષ)
- બીબીએ ઈન ટ્રાન્સપોર્ટેશન મેનેજમેન્ટ (૩ વર્ષ)
- બી.ટેક ઈન રેલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ (૪ વર્ષ)
- બી.ટેક ઈન રેલ સિસ્ટમ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ (૪ વર્ષ)

પ્રસ્તુત પૂર્ણકાલીન નિવાસી અભ્યાસક્રમો છે જેમાં બી.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટેશન ટેકનોલોજી તથા બીબીએ ઈન ટ્રાન્સપોર્ટેશન મેનેજમેન્ટ અભ્યાસક્રમની અંદાજિત એકંદર કુલ પ્રવેશ ક્ષમતા ૧૨૫ વિદ્યાર્થીઓની છે. બી.ટેક ઈન રેલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ અને બી.ટેક ઈન રેલ સિસ્ટમ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસક્રમની અંદાજિત એકંદર કુલ પ્રવેશ ક્ષમતા ૬૦ વિદ્યાર્થીઓની છે.

અનુસ્નાતક કક્ષાના પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમો :

- એમબીએ ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ મેનેજમેન્ટ
- એમબીએ ઈન સપ્લાય ચેઇન મેનેજમેન્ટ

- એમ.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ ટેકનોલોજી એન્ડ પોલિસી
- એમ.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ ઇકોનોમિક્સ
- એમ.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ્સ એન્ડ એનાલિટિક્સ
- એમ.એસસી ઈન રેલવે સિસ્ટમ્સ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ઇન્ટિગ્રેશન

પ્રસ્તુત પૂર્ણકાલીન નિવાસી અભ્યાસક્રમો છે. પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમની અંદાજિત એકંદર કુલ પ્રવેશ ક્ષમતા ૧૦૦ વિદ્યાર્થીઓની છે.

પ્રવેશ માપદંડ :

(૧) શૈક્ષણિક યોગ્યતા :-

● બી.એસસી ઇન ટ્રાન્સપોર્ટેશન ટેકનોલોજી :

૫૫% ગુણ સાથે વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં એચ.એસ.સી. પરીક્ષા ગણિત વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ હોય અને સંસ્થા દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ તારીખના રોજ ૨૫ વર્ષ કે તેથી ઓછી વય ધરાવતા ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

● બીબીએ ઇન ટ્રાન્સપોર્ટેશન મેનેજમેન્ટ :

૫૫% ગુણ સાથે એચ.એસ.સી. પરીક્ષા ગણિત વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ હોય અને સંસ્થા દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ તારીખના રોજ ૨૫ વર્ષ કે તેથી ઓછી વય ધરાવતા ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

● બી.ટેક ઈન રેલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ:

૫૫% ગુણ સાથે વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં એચ.એસ.સી. પરીક્ષા ગણિત, ભૌતિક વિજ્ઞાન અને રસાયણ વિજ્ઞાન વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ હોય તેમજ સંબંધિત પ્રવેશ વર્ષમાં યોજાયેલ જેઈઈ (JEE) મુખ્ય પરીક્ષામાં માન્ય ગુણાંક હોવા આવશ્યક છે. સંસ્થા દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ

તારીખના રોજ ૨૫ વર્ષ કે તેથી ઓછી વય ધરાવતા ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

● **બી.ટેક ઈન રેલ સિસ્ટમ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ :**

૫૫% ગુણ સાથે વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં એચ.એસ.સી. પરીક્ષા ગણિત, ભૌતિક વિજ્ઞાન અને રસાયણ વિજ્ઞાન વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ હોય તેમજ સંબંધિત પ્રવેશ વર્ષમાં યોજાયેલ જેઈઈ (JEE) મુખ્ય પરીક્ષામાં માન્ય ગુણાંક હોવા આવશ્યક છે. સંસ્થા દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ તારીખના રોજ ૨૫ વર્ષ કે તેથી ઓછી વય ધરાવતા ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

● **એમબીએ ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ મેનેજમેન્ટ:**

૫૫% ગુણ અથવા સમકક્ષ સીજીપીએ (CGPA) / સીપીઆઈ (CPI) ગ્રેડ અંક સાથે માન્ય વિદ્યાશાખામાં સ્નાતકની પદવી ગણિત અથવા આંકડાશાસ્ત્ર વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

● **એમબીએ ઈન સાપ્લાય ચેઈન મેનેજમેન્ટ:**

૫૫% ગુણ અથવા સમકક્ષ સીજીપીએ (CGPA) / સીપીઆઈ (CPI) ગ્રેડ અંક સાથે માન્ય વિદ્યાશાખામાં સ્નાતકની પદવી ગણિત અથવા આંકડાશાસ્ત્ર વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

● **એમ.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ ટેકનોલોજી એન્ડ પોલિસી:**

૫૫% ગુણ અથવા સમકક્ષ સીજીપીએ (CGPA) / સીપીઆઈ (CPI) ગ્રેડ અંક સાથે માન્ય વિદ્યાશાખામાં સ્નાતકની પદવી ગણિત અથવા આંકડાશાસ્ત્ર વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

● **એમ.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ ઇકોનોમિક્સ:**

૫૫% ગુણ અથવા સમકક્ષ સીજીપીએ (CGPA) / સીપીઆઈ (CPI) ગ્રેડ અંક સાથે માન્ય વિદ્યાશાખામાં સ્નાતકની પદવી ગણિત અથવા આંકડાશાસ્ત્ર વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

● **એમ.એસસી ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ્સ એન્ડ એનાલીટીક્સ:**

૫૫% ગુણ અથવા સમકક્ષ સીજીપીએ (CGPA) / સીપીઆઈ (CPI) ગ્રેડ અંક સાથે માન્ય વિદ્યાશાખામાં સ્નાતકની પદવી ગણિત અથવા આંકડાશાસ્ત્ર વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

● **એમ.એસસી ઈન રેલવે સિસ્ટમ્સ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ઇન્ટિગ્રેશન:**

૫૫% ગુણ અથવા સમકક્ષ સીજીપીએ (CGPA) / સીપીઆઈ (CPI) ગ્રેડ અંક સાથે માન્ય વિદ્યાશાખામાં સ્નાતકની પદવી ગણિત અથવા આંકડાશાસ્ત્ર વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારો અરજીપાત્ર છે.

(ઓબીસી / એસસી / એસટી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૫૦% ગુણ જરૂરી છે.)

(૨) **પ્રવેશ પ્રક્રિયા -**

- નિયત શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા પ્રવેશ ઈચ્છુકોએ પ્રવેશ પરીક્ષા આપવાની રહેશે.
- પ્રવેશ પરીક્ષાની જાહેરાત, અરજીપત્રક, ફી વિગેરે માટે સંસ્થાની વેબસાઈટ www.nrti.edu.in પરથી માહિતી પ્રાપ્ત થશે.
- સંસ્થા ખાતેના પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ પરીક્ષા માટે સંસ્થાની વેબસાઈટ www.nrti.edu.in પરથી નિયત ફી તેમજ સાધનિક દસ્તાવેજ સાથે અરજી કરવાની રહેશે.
- બીબીએ અને બી.એસસી અભ્યાસક્રમ તેમજ અનુસ્નાતક કક્ષાના એમબીએ અને એમ.એસસી અભ્યાસક્રમ માટે NRTI UG / PG પ્રવેશ પરીક્ષામાં સમાવિષ્ટ કસોટીઓમાં મેળવેલ એકંદર ગુણાંકના આધારે આખરી પસંદગી હાથ ધરવામાં આવે છે.
- બી.ટેક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ જેઈઈ (JEE) ની મુખ્ય પરીક્ષાના ગુણાંક આધારિત રહેશે.

(૩) પ્રવેશ પરીક્ષાની વિગત-

પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	પરીક્ષાનો સમય	ગુણ
પ્રશ્નપત્ર હેતુલક્ષી (MCQs) પ્રકારનું રહેશે	કુલ પ્રશ્નોની સંખ્યા - ૧૦૦	૮૦ મિનિટ	૧૦૦ ગુણ
(૧) અંગ્રેજી પ્રોફિસિયન્સી	૨૫		
(૨) રીઝનિંગ અને જનરલ ઇન્ટેલીજન્સ	૩૦		
(૩) ક્વાન્ટિટેટીવ અને ન્યુમેરીકલ એબિલિટી	૨૫		
(૪) જનરલ અવેરનેસ	૨૦		

- અંગ્રેજી માધ્યમમાં કોમ્પ્યુટર બેઈઝડ (CBRT) પરીક્ષા લેવામાં આવશે.
- દરેક સાચા જવાબ માટે ૧ ગુણ મળવાપાત્ર છે તેમજ ખોટા જવાબ માટે ૦.૩૩ ગુણ કપાત થશે.
- પ્રશ્નપત્રમાં સમાવિષ્ટ વિષયવસ્તુની વિસ્તૃત વિગત સંસ્થાની વેબસાઈટ પરથી મેળવી શકાશે.

વાર્ષિક અભ્યાસ ફી :

● વાર્ષિક અભ્યાસ ફીનું માળખું જે તે પ્રવેશ સમયે પ્રવર્તમાન દરો મુજબ નિર્ધારિત કરવામાં આવે છે. ગત વર્ષ : ૨૦૨૦-૨૧ અંતર્ગત -

- (૧) બી.એસસી ઇન ટ્રાન્સપોર્ટેશન ટેકનોલોજી અને બીબીએ ઇન ટ્રાન્સપોર્ટેશન મેનેજમેન્ટ અભ્યાસક્રમના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ ફી પેટે અંદાજિત રૂપિયા ૧,૭૩,૦૦૦/- નિર્ધારિત થયેલ જેમાં ટ્યૂશન ફી, હોસ્ટેલ ચાર્જ, મેસચાર્જ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨) સ્નાતક કક્ષાના બી.ટેક અભ્યાસક્રમના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ ફી પેટે અંદાજિત રૂપિયા ૨,૧૮,૫૦૦/- નિર્ધારિત થયેલ જેમાં ટ્યૂશન ફી, હોસ્ટેલ ચાર્જ, મેસચાર્જ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.
- (૩) અનુસ્નાતક કક્ષાના એમબીએ અભ્યાસક્રમના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ ફી પેટે અંદાજિત રૂપિયા ૨,૬૮,૫૦૦/- નિર્ધારિત થયેલ જેમાં ટ્યૂશન ફી, હોસ્ટેલ ચાર્જ, મેસચાર્જ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે
- (૪) અનુસ્નાતક કક્ષાના એમ.એસસી અભ્યાસક્રમના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ ફી પેટે અંદાજિત રૂપિયા ૨,૧૮,૫૦૦/- નિર્ધારિત થયેલ જેમાં ટ્યૂશન ફી, હોસ્ટેલ ચાર્જ, મેસચાર્જ

વગેરેનો સમાવેશ થાય છે

- આર્થિક રીતે પછાત વિદ્યાર્થીઓ તેમજ કન્યાઓને સંસ્થાના નિયમોનુસાર ફી રકમમાં છૂટકા મળવાપાત્ર છે
- મિત્રો, સ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ સંપૂર્ણપણે નિવાસી હોઈ પ્રવેશ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓએ ફરજિયાતપણે સંસ્થા દ્વારા નિયત થયેલ હોસ્ટેલ પર જ નિવાસ કરવાનો રહે છે.

વિશેષ :

- સંસ્થામાં પ્રાપ્ય શૈક્ષણિક અભ્યાસક્રમો અંતર્ગત વિભિન્ન કક્ષાઓમાં સંસ્થાનું આદાનપ્રદાન યુ.એસ.એ અને રશિયાના પ્રતિષ્ઠિત વિશ્વવિદ્યાલયો / સંસ્થાઓ સાથે થયેલ છે.
- સંસ્થા ખાતે અભ્યાસની સાથે સાથે સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓમાં વિદ્યાર્થીઓની અભિરુચિ વધે તે માટે સ્પોર્ટ્સ ક્લબ, ક્વિઝ ક્લબ, થિયેટર ક્લબ વગેરે પ્રકલ્પ ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે.
- વર્તમાન સમયમાં રોજગારીનાં ક્ષેત્રોની માંગના પરિપેક્ષમાં અભ્યાસ પૂર્ણ કરેલ તમામ વિદ્યાર્થીઓને પરિવહન ક્ષેત્રમાં રોજગારીની ઉમદા તકો પ્રાપ્ય થનાર છે. વધુ માહિતી અને માર્ગદર્શન માટે સંપર્ક કરો.

NATIONAL RAIL AND TRASPORTATION INSTITUTE (DEEMED TO BE UNIVERSITY) NATIONAL ACADEMY OF INDIAN RAILWAYS (NAIR) CAMPUS, LAL BAUG , VADODARA-360004, GUJARAT, INDIA
CONTACT No :+91-888092233 E-MAIL: info@nrti.edu.in TELE No : +916358852255-57

જિલ્લા રોજગાર અધિકારી, બોટાદ અને સંશોધક આઈઆઈટીઈ, ગાંધીનગર.
માર્ગદર્શક : ડો. શિતલ હેલૈયા, આસિ. પ્રોફેસર, આઈઆઈટીઈ, ગાંધીનગર.

આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલીજન્સ AI પ્રોગ્રામિંગ

— કિશન જોશી

મહત્વની AI પ્રોગ્રામિંગ ભાષાઓ

સમયાંતરે આપણા જીવનમાં બદલાવ આવતા જ હોય છે એવી જ રીતે ટેકનોલોજીમાં પણ બદલાવ આવતા જ હોઈ છે. જ્યારે કોમ્પ્યુટરની શોધ થઈ ત્યારે કોઈને મનમાં પણ ખ્યાલ નહિ હોય કે એક સમયે દુનિયા ‘આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ’ સુધી પહોંચી જશે. કમ્પ્યુટર સાયન્સની દુનિયામાં મશીનને આપણે કમાન્ડ આપીએ છીએ કોઈ કાર્ય કરવા માટે પણ આ ‘આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ’ ટેકનોલોજીમાં આપણે વ્યક્તિની વિચારવાની શક્તિને કોઈ મશીન કે ડિવાઈસમાં સેટ કરી દઈએ છીએ અને એ મશીન પોતાની જાતે જ અમુક નિર્ણયો લેવા માટે છે કે મશીનને શું કરવાનું છે અને હવે પછી એ શું કરશે તમારા કોઈ કાર્ય માટે તો એ છે ‘આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ’. ‘આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ’ને ટૂંકમાં AI પણ કહેવામાં છે.

અત્યારના સમયમાં ‘આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ’નો ઉપયોગ ઘણા ક્ષેત્રે કરવામાં આવે છે. જેમકે

હેલ્થકેર: Microsoft કેન્સરની ટ્રીટમેન્ટ માટે AI ડેવલોપ કરી રહ્યું છે. અને CNNના રિપોર્ટના આધારે ચિલ્ડ્રન મેડિકલ સેન્ટરમાં AI રોબોટ દ્વારા સફળ ડેમોન્સ્ટ્રેટ સર્જરી કરવામાં પણ આવી.

ફાઈનાન્સ એન્ડ ઇકોનોમિક્સ:

ક્રેડિટ કાર્ડ કે બેન્કમાં થતા ફોડને શોધવા માટે પણ અમેરિકાની ઘણી બેંકો AI નો સહારો લે છે જેમકે security Pacific National Bank.

ઓટોમોબાઈલ:

ઘણી અમેરિકન કંપનીઓ જેમકે ટેસ્લા, ગૂગલ, અને એપલ જેવી કંપનીઓ ડ્રાઈવરલેસ કાર માટે કામ કરી રહી છે જેમાં કાર પોતાની રીતે નિર્ણયો લેશે કે કાર કઈ રીતે ચલાવવી.

ડિકેન્સ:

અમેરિકન આર્મી પણ AI Arms race, કોમ્બેટ વાહનો બનાવવામાં પણ અમેરિકા AI ટેકનોલોજીમાં પોતાનું ઘણું બજેટ નિવેશ કરી રહી છે.

આ સિવાય મોટાં શહેરોમાં ઘણા લોકો AIનો ઉપયોગ હોમ ઓટોમેશન માટે કરવા લાગ્યા છે. અને ઘણી કંપનીઓ AI ને સપોર્ટ કરતા ડિવાઈસ બનાવવા કે આયાત કરવા લાગી છે. અને એનું સૌથી સારું ઉદાહરણ હોય તો એ છે એમેઝોન એલેક્ષા. એમેઝોન એલેક્ષા એ એક ડિવાઈસ છે જે માણસના અવાજ પરથી એ વ્યક્તિએ આપેલા આદેશનું પાલન કરે છે. જેમકે કોઈ વ્યક્તિ કહે કે અત્યારે નજીકમાં આવેલ સિનેમામાં કયું મૂવી લાગ્યું છે તો એલેક્ષા એ મુવીની ડિટેઈલ અવાજ દ્વારા આપશે.

આ જ રીતે ગુજરાતનાં પણ ઘણાં શહેરોમાં લોકો હોમ ઓટોમેશનના સેટઅપ પોતાના ઘર અને ઓફિસમાં કરવા લાગ્યા છે. ગુજરાતની એક હોમ ઓટોમેશન કંપની વાયટે ઓટોમેશન પ્રાઈવેટ લિમિટેડ (Whyte Automation Pvt Ltd)ના ઓનર અને સ્થાપક પૂર્વેશભાઈ સીમેજિયાનું ‘આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ’ પર કહેવું છે કે “યુઝરના વપરાશ પ્રમાણે ‘આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ’ વર્ક કરે છે અને એ જ રીતે ઘરની ઇલેક્ટ્રિકલિટીને મેનેજ કરે છે બેઝિક લેવલ પર AI પાવર સેવિંગ માટે ખૂબ ઉપયોગી છે અને ભવિષ્ય માટે ઘરની સિક્યુરિટી માટે પણ AI એક મહત્વનો ભાગ ભજવવાનું

છે". તો આ જ રીતે 'આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ' હવે ધીમે ધીમે બધાં ક્ષેત્રો સુધી પહોંચી ચૂક્યું છે.

તો ચાલો એ જાણીએ કે AI કઈ રીતે કાર્ય કરે છે?

AI ને મેઈન બે કામ કરવાના હોય છે એક નિર્ણય લેવાનું અને બીજું આગાહી કરવાનું. આ બે કામ માટે 'આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ' અલગ અલગ જેનેટિક અલ્ગોરિથમ (Genetic Algorithms) પર કામ કરે છે અને આ અલ્ગોરિથમ મશીન લર્નિંગ દ્વારા કમ્પ્યુટર લેન્ગવેજ ડેવેલોપ કરવામાં આવે છે. ચાલો એક સરળ ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવે. કોઈ વ્યક્તિને અમદાવાદથી મુંબઈ શહેર જવું છે તો એ વ્યક્તિ AI મશીનને આદેશ આપે છે કે અત્યારે મુંબઈનું હવામાન કેવું છે? ત્યારે એ વ્યક્તિના મેસેજને મશીન લર્નિંગ દ્વારા કન્વર્ઝન કરી ને AI એક નિર્ણય પર આવી ને એને મુંબઈનું હાલનું હવામાન દેખાડે છે.

એક માણસ AI ને આદેશ કરે છે અથવા AI પોતાની રીતે કોઈ નિર્ણય લે છે અને એક ચોક્કસ આઉટપુટ પર આવે છે તો આખી પ્રોસેસમાં જે નેટવર્ક રહેલું છે એને ન્યુરલ નેટવર્ક (Neural Network) કહેવામાં આવે છે. ચાલો આ પ્રોસેસને પણ એક સરળ ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવે. જેમકે ઘણી વાર કોઈ કાર્યનું આઉટપુટ એક કરતાં વધુ આવતું હોય છે ત્યારે ચોક્કસ નિર્ણય સુધી પહોંચવા માટે AI મશીન અમુક રિલેટેડ પ્રશ્નો દ્વારા ચોક્કસ નિર્ણય પર આવે છે. ઉદાહરણ તરીકે ચેટબોટ.

'આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ' માં કામ કરવા માટે કે ડેવેલોપ કરવા અમુક પ્રોગ્રામિંગ ભાષાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે જે કર્નલ લેવલ પર અને મશીન લેવલ પર કાર્ય કરે છે. જો તમે 'આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ' માં કામ કરી પોતાનું કારિયર બનાવવા માંગતા હો તો આ પ્રોગ્રામિંગ ભાષા શીખવી ખૂબ અગત્યની છે. અહીંયાં મહત્વની પાંચ પ્રોગ્રામિંગ ભાષાઓનો તમને ખ્યાલ આપી દઈએ.

૧) પાયથન (Python):

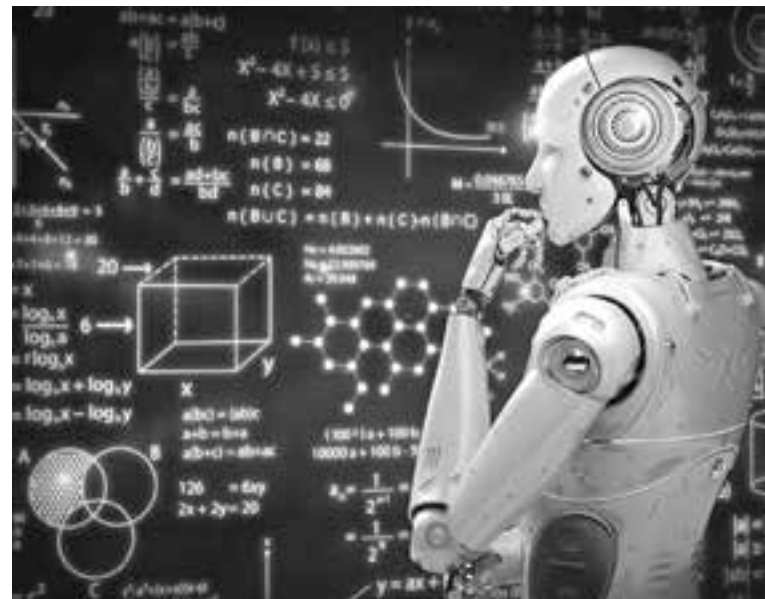
પાયથન એ AI માટે ડેવેલોપર્સની પસંદીદા પ્રોગ્રામિંગ ભાષાઓમાં સામેલ છે કારણ કે તેની વાક્યરચના સરળતા અને વૈવિધ્યતાને કારણે. પાયથન ડેવેલોપર્સ માટે મશીન લર્નિંગ માટે ખૂબ પ્રોત્સાહક છે કારણ કે તે C++ અને જાવાની તુલનામાં ઓછું જટિલ

છે. તે એક પોર્ટેબલ ભાષા છે કારણ કે તેનો ઉપયોગ લિનક્સ, વિન્ડોઝ, iOS અને યુનિક્સ સહિતનાં પ્લેટફોર્મ પર આસાની થી થઈ શકે છે. તે ઇન્ટરેક્ટિવ, અર્થઘટન, મોડ્યુલર, ગતિશીલ, પોર્ટેબલ અને ઉચ્ચસ્તરીય જેવી સુવિધાઓથી પણ યોગ્ય છે જે તેને જાવા કરતાં વધુ વિશિષ્ટ બનાવે છે.

ઉપરાંત, પાયથન એ મલ્ટિ-પેરાડિગ્રામ પ્રોગ્રામિંગ છે જે પ્રોગ્રામિંગની ઓબ્જેક્ટલક્ષી, પ્રક્રિયાગત અને ફંક્શન શૈલીઓને સપોર્ટ કરે છે. પાયથન ન્યુરલ નેટવર્ક અને તેની સરળ ફંક્શન લાઈબ્રેરીના બંધારણને આભારી છે.

૨) સી પ્લસ પ્લસ (C++):

C++એ સૌથી ઝડપી કમ્પ્યુટર લેંગ્વેજ છે, AI પ્રોગ્રામિંગ પ્રોજેક્ટ્સ માટે તેની ઝડપની પ્રશંસા કરવામાં આવે છે જે સમય સંવેદનશીલ હોય છે. તે ઝડપી execution સમય પૂરો પાડે છે અને તેનો પ્રતિક્રિયા સમય ઓછો છે જે સર્ચ એન્જિનમાં અને કમ્પ્યુટર ગેમના ડેવેલોપમેન્ટમાં ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત, C++ એ એલ્ગોરિથમ્સના વ્યાપક ઉપયોગને મંજૂરી આપે છે અને આંકડાકીય AI તકનિકોનો ઉપયોગ કરવા માટે કાર્યક્ષમ છે. બીજો મહત્વનો પરિબળ એ છે કે C++માં ડેટા કે ફંક્શનનો કે મેથડસનો ફરીથી ઉપયોગ કરી શકાય છે, જેથી સમય અને ખર્ચની બચત આરામથી કરી શકાય છે. તેથી કહી શકાય કે C++ એ મશીન લર્નિંગ અને ન્યુરલ નેટવર્ક માટે ખૂબ જ યોગ્ય છે.

૩) જાવા (Java):

જાવા એ મલ્ટિ-પેરાડિમ ભાષા પણ છે જે ઓબ્જેક્ટલક્ષી સિદ્ધાંતો અને એકવાર લખેલા વાંચન/ચલાવો (Read/Run) સિદ્ધાંતને અનુસરે છે. તે એક AI પ્રોગ્રામિંગ લેંગ્વેજ છે જે કોઈપણ પ્લેટફોર્મ પર ચાલી શકે છે અને કોઈપણ સપોર્ટ વગર. જાવા એ AIના વિકાસમાં જ નહીં, પણ નોર્મલ ડેવલોપમેન્ટ માટે પણ સૌથી વધુ ઉપયોગમાં લેવાય છે. તે તેના વાક્યરચનાનો મોટો ભાગ C અને C++ માંથી મેળવે છે. જાવા માત્ર સર્ચ એલ્ગોરિધમ્સ માટે જ નહીં, પણ ન્યુરલ નેટવર્ક માટે પણ યોગ્ય છે.

૪) પ્રોલોગ (Prolog):

પ્રોલોગ એ સૌથી જૂની પ્રોગ્રામિંગ ભાષાઓમાંની એક છે, આમ પ્રોગ્રામિંગ 'આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ' પર કામ કરવા માટે પણ યોગ્ય છે. તે કમ્પ્યુટરની પ્રાથમિક ભાષા પણ છે. તેનું ફ્લેક્સિબલ ફ્રેમવર્ક ડેવલોપર્સને કામ કરવાનો આનંદ આપે એવું છે. તે એક નિયમ આધારિત અને ઘોષણાત્મક ભાષા છે કારણ કે તેમાં તથ્યો અને નિયમો છે જે તે કોડિંગ ભાષાને સૂચવે છે. પ્રોલોગ એ એઆઈ પ્રોગ્રામિંગ માટે પેટર્ન મેચિંગ, ટ્રી-આધારિત ડેટા સ્ટ્રક્ચરીંગ અને ઓટોમેટિક બેકટ્રેકિંગ જેવી મૂળભૂત પદ્ધતિઓને સમર્થન આપે છે.

૫) લીસ્પ (Lisp):

કૃત્રિમ ગુપ્ત માહિતીના વિકાસ માટે LISP પ્રોગ્રામિંગ ભાષા વપરાય છે. તે કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામિંગ ભાષાનો પરિવાર છે અને ફોર્ટ્રેન પછીની બીજી સૌથી જૂની પ્રોગ્રામિંગ ભાષા છે. કોડિંગમાં મજબૂત અને ગતિશીલ ભાષા બનવા માટે LISP એ સમય જતાં વિકાસ કર્યો છે.

કેટલાક પ્રોગ્રામરો LISP ને શ્રેષ્ઠ AI પ્રોગ્રામિંગ ભાષા માને છે. કારણ કે તે મશીન લર્નિંગમાં ખૂબ યોગ્ય છે અને તેની પ્રોટોટાઇપિંગ અને ડેવલોપમેન્ટ ઝડપી કરવા માટે સરળ છે ઉદાહરણ તરીકે, LISP પાસે એક વિશિષ્ટ મેક્રો સિસ્ટમ છે જે બૌદ્ધિક ગુપ્તચરતાના વિવિધ સ્તરોનાં સંશોધન અને અમલીકરણની સુવિધા આપે છે.

AI નો અભ્યાસ કર્યા પછી કઈ ટાઇપની જોબ મળશે:

- Algorithms Specialist
- Robotic Engineers
- Military and aviation electricians working
- Software Developer
- Game Developer
- Computer Scientists and Computer Engineers
- Research Scientists and Engineering Consultants

'આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ'માં કામ કરવા માંગતા લોકો માટે અને પોતાનું કરિયર બનાવવા માટે આ એક સારો સમય છે. AI હવે આપણા રોજિંદા જીવનનો હિસ્સો બનતું જાય છે. AI ટેકનોલોજી જે રીતે હોમ ઓટોમેશન દ્વારા આપણા ઘરમાં અને જિંદગીમાં પગ પેસારો કરી રહી છે. અને AI ટેકનોલોજી અલગ અલગ ક્ષેત્રમાં પણ પોતાનું પ્રભુત્વ જમાવી રહી છે તે પરથી કહી શકાય કે 'આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ'નું ભવિષ્ય ઉજ્જવળ છે.

સોફ્ટવેર એન્જિનિયર,
દિવા હાઈટ્સ, ગોતા, અમદાવાદ.
મો-૯૯૧૩૩૩૩૭૦૭

ઈ-કોમર્સ (Electronic Commerce)માં કારકિર્દીની તકો

— લીનાબહેન ચૌહાણ

કોમ્પ્યુટર નેટવર્ક ઈન્ટરનેટના માધ્યમથી ઉત્પાદનો અને સેવાઓની ખરીદી તેમજ વેચાણની પ્રક્રિયા.

ઈ-કોમર્સ ટેકનોલોજી જેમ કે મોબાઇલ કોમર્સ, ઇલેક્ટ્રિક ફંડ ટ્રાન્સફર સપ્લાય ચેઇન મેનેજમેન્ટ ઈન્ટરનેટ માર્કેટિંગ ઓનલાઇન ટ્રાન્ઝેક્શન પ્રોસેસિંગ વગેરે આધારીત છે. ઈ-કોમર્સ વ્યવહારિક રીતે વર્લ્ડ વાઇડ વેબ ઈ-કોમર્સ તેમજ અન્ય ટેકનોલોજીના ઉપયોગથી ફરી શકાય છે.

ઈ-કોમર્સમાં ઓનલાઇન રિટેઇલ ઈ-માર્કેટ તેમજ ઓનલાઇન હરાજી કરી શકાય છે. મિનિમમ રોકાણ સાથે કંપનીઓને રાષ્ટ્રીય તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય બજાર ઉપલબ્ધ થાય છે. ઈ-કોમર્સ વપરાશકર્તાઓને ઉત્પાદનોની વિશાળ શ્રેણી અને ફી ડિલિવરી પૂરી પાડે છે. ગ્રાહકને ૨૪ X ૭ સેવાઓ પૂરી પાડે છે. ઈ-કોમર્સના માધ્યમથી વધુમાં વધુ ગ્રાહકો સુધી પહોંચી શકાય છે. ઈ-કોમર્સ પ્લેટફોર્મ ઈનોવેશન અને સ્પીડ પ્રદાન કરે છે. નાનાં ગામડાના વેપારીઓને ઈ-કોમર્સ ખરીદ તેમજ વેચાણ માટે સ્પર્ધાત્મક વૈશ્વિક બજાર પૂરું પાડે છે.

અત્યારના ટેકનોલોજીના યુગમાં દરેક વ્યક્તિને ઓનલાઇન શોપિંગ કરવામાં રસ છે. તેમજ ઓનલાઇન માર્કેટિંગ અસરકારક રીતે ઊભરી રહ્યું છે. આનો સીધો

સંબંધ ઈ-કોમર્સ ક્ષેત્રના ઉજ્જવળ ભવિષ્ય સાથે છે. ઓનલાઇન માર્કેટિંગનાં ઝડપી વિકાસને કારણે ઈ-કોમર્સ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દીની ઉજ્જવળ તકો રહેલી છે.

ઓનલાઇન ઈન્ડસ્ટ્રીઝ ફક્ત ભારતમાં જ નહિ પરંતુ વિશ્વભરમાં ઝડપથી વિકાસ પામી રહી છે. ફાયનાન્સ સેક્ટર, મેટ્રોમોનિયલ, ઈન્સ્યોરન્સ, ઓનલાઇન ટ્રાન્ઝેક્શન વગેરે ક્ષેત્રમાં પ્રગતિ થઈ છે. ટ્રાવેલ્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ ડિજિટલ ડાઉનલોડ્સ ઘરવપરાશની ચીજવસ્તુઓ ઇલેક્ટ્રોનિક આઈટમો, જ્વેલરી વગેરે ઓનલાઇન ખરીદી થાય છે.

વિવિધ કોલેજ અને સંસ્થાઓમાં ઈ-કોમર્સનાં કોર્સ ઉપલબ્ધ હોય છે જેમાં એમ.બી.એ. બી.બી.એ. ડિપ્લોમા કોર્સીસ તેમજ સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો જેમ કે, પી.જી. ડિપ્લોમા ઈન ઈ-કોમર્સ એન્ડ વેબ ટેકનોલોજી. સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં બી.કોમ ઈન ઈ-કોમર્સ બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન ઈબીઝનેસ ઈ-કોમર્સ માટે આવશ્યક સ્કિલ વર્લ્ડવાઇડ વેબનું સારું જ્ઞાન ધરાવતા હોવા જોઈએ. વેબસાઈટ ડિઝાઇનિંગ અને ઈ-કોમર્સ એપ્લિકેશનનું પૂરતું જ્ઞાન વેબ ક્રિએશન એપ્લિકેશન જેમ કે ડ્રીમવીવર, ફોટોશોપ, કોરલ ડ્રો, ફાયર વર્ક્સ વગેરેની જાણકારી. લેખન અને શાબ્દિક કોમ્યુનિકેશન સ્કિલ ગ્રાહકના

અનુભવો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની સ્કિલ.

ઈ-કોમર્સ ક્ષેત્રમાં હાઈસ્પીડ ટેકનોલોજી મેનેજમેન્ટ ફાયનાન્સ અને એકાઉન્ટન્ટ, એડમિનિસ્ટ્રેશન સ્કીલ ધરાવતા લોકો માટે આ રોજગારીની વિશાળ તકો રહેલી છે.

ઈ-કોમર્સ પ્લેટફોર્મ મહિલાઓને સ્વતંત્ર ઉદ્યોગ સાહસિક બનવાની તક પૂરી પાડે છે. મહિલાઓ હોમ મેકર અને કેરિયર વુમન બંનેને સારી રીતે નિભાવી શકે છે.

ઈ-બિઝનેસ કન્સલ્ટ, કસ્ટમર રિલેશન મેનેજર, બિઝનેસ એનાલિસ્ટ, સપ્લાયર ચેન મેનેજમેન્ટ, પ્રોજેક્ટ મેનેજર, ડેટા બેઈઝ એડમિનિસ્ટ્રેટર વગેરે ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવી શકાય છે.

ઉદ્યોગ અને આર્થિક વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સરકારશ્રી દ્વારા ઈ-કોમર્સની પહેલ કરવામાં આવી છે.

૧. મેઈક ઈન ઇન્ડિયા

ભારતને વૈશ્વિક ઉત્પાદનનું કેન્દ્ર બનાવવું તેમજ ભારતમાં સરળતાથી વેચાણ કરી શકાય તે માટે વેચાણકર્તાને ઈ-કોમર્સનાં માધ્યમથી ઈ-કોમર્સ દ્વારા સપોર્ટેડ પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડે છે કારીગરો અને આર્ટિસ્ટને વૈશ્વિક બજાર પૂરું પાડવામાં આવ્યું છે.

૨. ડિજિટલ ઇન્ડિયા -

ડિજિટલ ઇન્ડિયા ઈ-કોમર્સ માટે ચાવીરૂપ છે. વેચાણકર્તાને વિશાળ બજાર મળે છે.

૩. સ્ટાર્ટ અપ ઇન્ડિયા -

એક મજબૂત ઈકો સિસ્ટમ બનાવવા માટે ઈનોવેશન

અને સ્ટાર્ટઅપ કલ્ચર વચ્ચે ઈ-કોમર્સ વેલ્યુમેનની ભૂમિકારૂપે છે.

૪. સ્કિલ ઇન્ડિયા -

ઈ-કોમર્સના માધ્યમથી કંપનીઓ પાર્ટનરશીપ દ્વારા ટેકનોલોજી અને એન્ટરપ્રિન્યોરશીપ નાના વ્યવસાયોનો વિકાસ તેમજ સ્કિલ ડેવલપમેન્ટ કરે છે નાના ગામડાના વેપારીઓને ઈ-કોમર્સ સ્પર્ધાત્મક વૈશ્વિક બજાર પૂરું પાડે છે.

૫. રુરબન (Rurban) -

ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં ઈ-કોમર્સના માધ્યમથી માંગ ઊભી કરી શકાય છે. તેમજ ઈ-કોમર્સ ઈકો સિસ્ટમથી રોજગારીની તકો ઉપલબ્ધ કરવામાં આવે છે.

ઈ-કોમર્સ અને ગ્રાહકો -

ઈ-કોમર્સ ગ્રાહકો માટે સગવડભર્યું છે ખરીદી કરવા માટે તેમણે ફક્ત ઓનલાઈન બ્રાઉઝ કરવાની જરૂર છે. ગ્રાહકોને વિવિધ ઉત્પાદનોની વિશાળ શ્રેણીમાંથી પસંદગી કરવામાં સરળતા રહે છે. તેમજ સમયનો બચાવ થાય છે. ઈ-કોમર્સ ઉત્પાદનની વિગતવાર માહિતી આપતું હોય છે. આ બધાં પાસાઓને ધ્યાનમાં લેતાં ઈ-કોમર્સનું ચલણ ગ્રાહકોમાં લોકપ્રિય બન્યું છે.

નોંધ - પ્રસ્તુત લેખમાં આપેલ માહિતી આપના દિશાસૂચન માટે છે તેથી આ માહિતી અંતિમ ગણવામાં ન આવે.

વ્યવસાયી માર્ગદર્શન સંસ્થા, સરકારી કન્યાશાળાના મકાનમાં, રાયખડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં ચાલતા વિવિધ અભ્યાસક્રમો

— પ્રા. પુનિતા હર્ષે

આજે સ્પર્ધાના યુગમાં જ્યારે ગ્રેજ્યુએશન પછીના અભ્યાસક્રમ માટે આપણે શોધ કરતા હોઈએ તો એ મોટાભાગે નોકરી અપાવે તેવા અભ્યાસક્રમની જ હોય છે. શિક્ષણ હવે માત્ર શીખવા માટે જ નહીં પરંતુ રોજગાર અપાવે અને એ પણ જલ્દીમાં જલ્દી એવી સમાજની માનસિકતા બની રહી છે. હવે કેટલાક અભ્યાસક્રમો એવા પણ શરૂ થયા છે કે જે તમે ગ્રેજ્યુએશનના શિક્ષણની સાથેસાથે પણ કરી શકો. દેશની અનેક યુનિવર્સિટીઓ અને કોલેજો આવા અનેક વિકલ્પો આપે છે. ગુજરાતમાં હાયર એજ્યુકેશનના સંદર્ભે વાત કરીએ તો અનેક યુનિ. માં ચાલતા વિવિધ વિભાગોની વચ્ચે ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ એક વિશિષ્ટ યુનિ. છે જે બહુ જ ઓછા ખર્ચમાં ઉચ્ચતમ ડિગ્રી સુધીનું શિક્ષણ આપે છે.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠનું મુખ્ય પરિસર એટલે કે મુખ્ય કેમ્પસ અમદાવાદમાં આવેલું છે. અમદાવાદના આશ્રમ રોડ પર ગાંધીજીના પુતળા પાસે આવીને કોઈને પણ પૂછો તો તરત જ વિદ્યાપીઠ બતાવશે. વિદ્યાપીઠમાં બાલમંદિરથી માંડીને પીએચ. ડી સુધી અભ્યાસ થઈ શકે છે. વિદ્યાપીઠના જુદા જુદા પાંચ પરિસર છે અને તે તમામ પરિસરમાં શૈક્ષણિક અને સમાજકેન્દ્રી પ્રવૃત્તિઓ ચાલે છે.

આઝાદી આંદોલનના સેનાનીઓ તૈયાર કરવા માટે મહાત્મા ગાંધીએ ૧૯૨૦માં ગૂજરાત વિદ્યાપીઠની સ્થાપના કરી હતી. ત્યારથી માંડીને આજ સુધી વિદ્યાપીઠ અનેક તબક્કામાંથી પસાર થઈ છે. આજે હવે નવા જમાનાની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ગાંધી વિચારને કેન્દ્રમાં રાખીને ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ અનેક વિષયોના અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે. આ એક ડીમ્સ યુનિવર્સિટી છે.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠના અમદાવાદ પરિસરમાં મોટાભાગે એમ.એ, એમ.ફિલ અને પીએચ.ડી. કક્ષાના અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. જુદા જુદા વિષયમાં બી.એ કરવા માટે વિદ્યાપીઠના સાદરા અને રાંધેજા કેન્દ્ર (ગાંધીનગર)

માં પ્રવેશ લઈ શકાય છે. વિદ્યાપીઠમાં અનેક વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો ચાલે છે જેના દ્વારા વિદ્યાર્થીને સીધો જ રોજગાર મળી શકે છે.

વિદ્યાપીઠમાં હોસ્ટેલની સગવડ છે અને રાજ્ય સરકાર મારફતે અપાતી શિષ્યવૃત્તિ પણ નિયમાનુસાર આપવામાં આવે છે. ગુજરાતના દૂર દૂરના વિસ્તારોમાંથી અનેક વિદ્યાર્થીઓ અહીં ભણવા માટે આવ્યા અને આજે તેમાંના અનેક વિદ્યાર્થીઓ સમાજમાં અને સરકારી નોકરીઓમાં તેમજ પોતપોતાના વ્યવસાયમાં સફળતાપૂર્વક આગળ વધીને સ્થિર થયા છે. આ તમામ વિદ્યાર્થીઓ પણ પોતાના વિસ્તારમાંથી નવા વિદ્યાર્થીઓને મોકલતા રહેતા હોય છે.

વિદ્યાપીઠમાં વિદ્યાર્થીઓને શહેરોમાં નોકરી કરીને સ્થિર થવાને બદલે ગામમાં જઈને પોતે જે શીખ્યા છે તેનો ગામના વિકાસમાં અને પોતાની ખેતી કે પશુપાલનના વિકાસમાં ઉપયોગ થઈ શકે તે માટે સજ્જ કરવામાં આવે છે.

તમારા માટે વિદ્યાપીઠમાં શીખવવામાં આવતા વિષયોની યાદી, તેનો સમયગાળો અને તેની કેટલી બેઠકો છે તેની વિગતો આ લેખમાં મૂકવામાં આવી છે. વધુ માહિતી તમે તેની વેબસાઈટ www.gujaratvidyapith.org પરથી મેળવી શકો છો.

કેટલાક અગત્યના ફોનનંબર અહીં આપેલા છે. તેના પરથી તમે જે તે સેન્ટરના નંબર મેળવીને માહિતી મેળવી શકો છો. ૦૭૯ ૨૭૫૪૧૧૪૮, ૨૭૫૪૦૭૪૬, ૪૦૦૧૬૨૦૦

પ્રવેશની કામગીરી મે મહિનામાં શરૂ થઈ જતી હોય છે. ગુજરાતી છાપામાં તેની જાહેરખબર પણ આવતી હોય છે. ભલેને તમારું રિઝલ્ટ ના આવ્યું હોય, તપાસ કરી રાખીને, જોડવાના બધા કાગળો તૈયાર રાખીને અને જોડવાના ફોટાની કોપી અને જાતિના પ્રમાણપત્રની નકલ કઢાવી રાખીને, તૈયારી કરી લેવી જોઈએ જેથી કરીને જેવી જાહેરખબર આવે કે તરત અરજી કરી શકાય.

કોલેજના છેલ્લા વર્ષનું રીઝલ્ટ ના આવ્યું હોય તો પણ પ્રવેશ માટેનું ફોર્મ ભરી શકાય છે.
તો.... વિદ્યાપીઠમાં તમારું સ્વાગત છે.

આપેલ ટેબલમાં તમે તમારી પસંદગીના અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકો છો.

ક્રમ	વિષય	સમય	પ્રવેશ યોગ્યતા	સીટ
Certificate : પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ				
૧.	Light Music હળવું કંઠ્ય સંગીત	6 month ૬ મહિના	12 th Standard ધોરણ ૧૨	
2.	Chhanda Shashtra છંદ શાસ્ત્ર	6 month ૬ મહિના		
3.	Art and Craft કળા અને કારીગરી	one year ૧ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૨૫
4.	Certificate in Computer Hardware & Network Technology કમ્પ્યુટર હાર્ડવેર એન્ડ નેટવર્કિંગ	6 month ૬ મહિના	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૨૦
Diploma: ડિપ્લોમા				
૧	P.G.D in Yoga પી જી ડિપ્લોમા ઈન યોગ	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	-
૨	P.G.D in Audio-Video પી જી ડિપ્લોમા ઈન ઓડિયો વીડિયો	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૩	P. G. Diploma in Computer Applications પી જી ડિપ્લોમા ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૪૫
૪	P.G.D. in Computer Hardware & Network Technology પી જી ડિપ્લોમા ઈન કમ્પ્યુટર હાર્ડવેર એન્ડ નેટવર્ક ટેકનોલોજી	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૫	P.G.D in Population and Development Education પી જી ડિપ્લોમા ઈન પોપ્યુલેશન એન્ડ ડેવલપમેન્ટ એજ્યુકેશન	one year ૩ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
Graduation સ્નાતક				
૧	B.Ed (Maths, Science, English, Sanskrit, Gujarati, Home Science, Social Science, Primary Education) બી એડ	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૦૦
૨	B.Ed (Hindi) NCTE Approved બી એડ હિન્દી	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૦૦
૩	B.S.Sc (Hindi) બેચલર ઈન સોશિયલ સાયન્સ હિન્દી	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦

૪	B.S.Sc (History) બેચલર ઇન સોશિયલ સાયન્સ ઇતિહાસ	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦
૫	B.S.Sc. (Gujarati) બેચલર ઇન સોશિયલ સાયન્સ ગુજરાતી	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦
૬	B.Sc. (Micro-biology) બેચલર ઇન સોશિયલ સાયન્સ માઈક્રો બાયોલોજી	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard (Science) ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાન સાથે	૩૦
૭	B.S.Sc. (Home Science) બેચલર ઇન સોશિયલ સાયન્સ હોમ સાયન્સ	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦
૮	B.S.Sc. (Economics) બેચલર ઇન સોશિયલ સાયન્સ અર્થશાસ્ત્ર	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦
૯	B.S.Sc. (Sociology) બેચલર ઇન સોશિયલ સાયન્સ સમાજશાસ્ત્ર	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦
૧૦	B.S.Sc. (Rural Development) બેચલર ઇન સોશિયલ સાયન્સ ગ્રામ વ્યવસ્થાપન	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦
૧૧	Bachelor in Physical and Health Education બેચલર ઇન ફિઝિકલ એન્ડ હેલ્થ એજ્યુકેશન	Three years ૩ વર્ષ	12 th Standard ધોરણ ૧૨	૩૦
૧૨	B.P.Ed બેચલર ઇન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન	One year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૫૦
Post-Graduation અનુસ્નાતક /પારંગત				
૧	M.Ed એમ એડ	One year ૧ વર્ષ	B.Ed બી .એડ	૨૫
૨	M.P.Ed એમ પી. એડ	Two years ૨ વર્ષ	B.P.Ed. બી .પી.એડ	૧૦
૩	M.A એમ એ (અહીં આપેલ વિષયોમાં એમ.એ કરી શકાય છે.)	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૩૫
(Gujarati, Hindi, Translation, Rural Economics, History and Culture, Sociology, Gandhian Philosophy, Journalism and Mass Communication, Jain Study, Buddhist Philosophy.) (ગુજરાતી, હિન્દી, અનુવાદ, ગ્રામ અર્થશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિ, સમાજ શાસ્ત્ર, ગાંધી દર્શન, પત્રકારત્વ અને સમૂહ માધ્યમ, જૈન અભ્યાસ, બુદ્ધ દર્શન)				
૪	MCA (Master in Computer Application) AICTE Approved એમ સી એ (માસ્ટર ઇન કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન)	Three years ૩ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૪૫

૫	M.Lib માસ્ટર ઇન લાયબ્રેરી સાયન્સ	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૬	M.S.W માસ્ટર ઇન સોશિયલ વર્ક	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૨૫
૭	M.Sc. (Micro-Bio) માસ્ટર ઇન સાયન્સ (માઈક્રો બાયોલોજી)	Two years ૨ વર્ષ	Graduation in Micro-Bio ગ્રેજ્યુએશન ઇન માઈક્રો બાયોલોજી	૨૦
૮	MBA in Rural Managment માસ્ટર ઇન બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (રૂરલ મેનેજમેન્ટ)	Two years ૨ વર્ષ	Bachelor degree in any discipline ગ્રેજ્યુએશન	૩૦
૯	Human Resources Management માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપન	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૩૦

One year and a two-year course leading to M.Phil is offered in the following subjects:

1. Education શિક્ષણ
2. Gujarati ગુજરાતી
3. Hindi હિન્દી
4. Rural Economics ગ્રામ અર્થશાસ્ત્ર
5. History ઇતિહાસ
6. Sociology સમાજ શાસ્ત્ર
7. Social Work સમાજકાર્ય
8. Gandhian Philosophy ગાંધી દર્શન
9. Jainism જૈન અભ્યાસો
10. Buddhism બુદ્ધ દર્શન
11. Science and Non-violence વિજ્ઞાન અને અહિંસા
12. Journalism and Mass Communication પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન
13. Library and Information Science ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન
14. Archival Science દફતર વિદ્યા
15. Computer Science કોમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન

16. Micro Biology સૂક્ષ્મ જીવાણુ વિજ્ઞાન
17. Physical Education શારીરિક શિક્ષણ
18. Rural Management ગ્રામ વ્યવસ્થાપન
19. Population and Adult Education વસ્તી અને પ્રૌઢ શિક્ષણ
20. Peace Studies & Conflict Resolution શાંતિ સંશોધન અને સંઘર્ષ નિવારણ

Ph.D :

Research scholars can do Ph.D from the Vidyapith in any of the above subjects.

વિવિધ અભ્યાસક્રમોની ફી જાણવા માટે અહીં આપેલી લિંક પર ક્લિક કરવાથી જાણકારી મળી રહેશે. <http://links.gujaratvidyapith.org/newsandevents/Gujarat%20Vidyapith%20Fee.pdf>

વિવિધ અભ્યાસક્રમ (સિલેબસ) વિશે જાણવા માટે અહીં આપેલી લિંક પર ક્લિક કરવાથી જાણકારી મળી રહેશે.

<http://gujaratvidyapith.org/syllabus.htm>

અધ્યક્ષ, પત્રકારિતા વિભાગ,
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, આશ્રમરોડ, અમદાવાદ.

યોગ: કર્મધુ કૌશલમ્

— ડૉ. પૂર્વી વી. મોદી

યોગ - યોગ શબ્દ પોતે જ પોતામાં એક અર્થ સૂચિત કરે છે. યોગને જો ઉલટાવીને લખવામાં આવે તો ગયો એટલે કે જે વ્યક્તિ યોગ નથી કરતી તે સ્વાસ્થ્યથી ગયો એટલે કે સ્વાસ્થ્યથી હાથ ધૂએ છે.

યોગ એટલે (Connection) જોડવું તે યોગ યુજ ધાતુ સંસ્કૃત પરથી ઉતરી આવેલો શબ્દ છે. આત્માનું પરમાત્માથી મિલન એટલે યોગ. યોગ: કર્મધુ કૌશલમ્ શ્રીમદ ભગવત ગીતામાં પણ યોગનું ઘણું મહત્ત્વ દર્શાવેલું છે.

યોગમાં અથ યોગાનું શાસન એટલે કે જે વ્યક્તિ યોગ કરે છે તે વ્યક્તિ સ્વયં અનુશાસિત હોય છે. તેમજ યોગની બીજી ઘણી વ્યાખ્યાઓ છે જેમાં બે વ્યાખ્યાઓ ખૂબ જ પ્રચલિત છે.

1. યોગસ્યતવૃત્તિ નિરોધ:
2. સર્વચિન્તા પરિત્યાગો નિશ્ચિન્તો ઇતિ ઉચ્યતે ।

અર્થાત્ પહેલી વ્યાખ્યામાં મનુષ્યના ચિત્તની વાત કરવામાં આવી છે. જો બધી જ વૃત્તિઓ કે જે ચિત્તની છે તેનો નિરોધ એટલે કે રોકવામાં આવે કે રોકી શકાય ત્યારે યોગી થયા કહેવાઈએ. અને બીજી વ્યાખ્યામાં કહ્યું છે કે જ્યાં સુધી મનની અવસ્થા ચિંતાશૂન્ય ન થઈ જાય ત્યાં સુધી મનની સ્થિતિ યોગની અવસ્થામાં નથી.

આવી તો ઘણી બધી યોગ વિશેની વ્યાખ્યાઓ છે પરંતુ આજે અહીં યોગ કરવાથી તમારી કારકિર્દી કેવી

રીતે બનાવી શકાય તેના વિશે વાત કરવાની છે. યોગ દ્વારા તમે આર્થિક રીતે જીવનમાં કેવી રીતે આગળ આવી શકો તેની વાત કરવાની છે.

આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિ પ્રમાણે યોગ વેચવા માટે નહીં પરંતુ વહેંચવા માટે છે. અહીં તમને એવું લાગશે કે, તો પછી યોગ દ્વારા આર્થિક રીતે સંપન્ન કેવી રીતે થઈ શકાય. આજે ગુજરાત રાજ્ય યોગ બોર્ડની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. વર્ષ ૨૦૧૯માં ત્યારે ઠેર ઠેર યોગનાં તાલીમ વર્ગો શરૂ થઈ ચૂક્યા છે. ત્યારે ગુજરાત રાજ્ય યોગ બોર્ડમાંથી તમે જો Certificate કોર્સ ૮૦ કલાક (૩૦ દિવસનો) યોગ ટ્રેનર્સનો કોર્સ કરો તો ગુજરાત રાજ્ય યોગ બોર્ડ વર્ગો લેવા માટે તમને વેતન આપે છે. તેમજ તમે જે પણ કંઈ ખર્ચો કરો છો તે પણ યોગ બોર્ડ ઉઠાવે છે. અહીં આ કોરોના કાળ નહીં પરંતુ યોગ કાળ બનાવવા માટે યોગબોર્ડ તેમજ યોગબોર્ડના કોચ ખૂબ જ કાર્યરત થઈ ગયા છે. અને સંપૂર્ણ નિષ્ઠા સાથે કામ કરનાર યોગ ટ્રેનર્સ અને યોગ કોચને વેતન ચૂકવે છે. તમે જ્યાં સુધી યોગ કરાવો ત્યાં સુધી સરકારી એમ્લોયી થઈ જાવ છો.

જેટલી નિષ્ઠા અને જેટલા ખંતથી કામ કરો તેટલું વેતન યોગબોર્ડ ચૂકવે છે. યોગબોર્ડની સ્થાપના આપણા લાડીલા પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીનાં માર્ગદર્શન હેઠળ કરવામાં આવી જેના ચેરમેન ખૂબ જ લોકપ્રિય ડાયનેમિક, મોટિવેશનલ એવા યોગસેવક શીશપાલજીના માર્ગદર્શન હેઠળ આજે હજારોની સંખ્યામાં લોકો યોગ કરતા અને આવતા થયા છે. અહીં સંપૂર્ણ નિષ્ઠા સાથે કામ કરનાર લોકોનો વર્ગ ખૂબ જ બહોળો છે.

એક કલાક જો તમે યોગ સાધકોને શીખવો તો તમને કલાકના રૂ. ૩૦૦૦ એમ જેટલા કલાક શીખવો તે પ્રમાણે તમને યોગ બોર્ડ વેતન ચૂકવે છે. તેમજ જો તમે ૨ કલાક ટીચર્સ તૈયાર કરો તો તમને રૂ. ૫૦૦૦ યોગ બોર્ડ ચૂકવે છે. તેમજ તમારા કોઈ ખર્ચો માટે રૂ. ૫૦૦૦

સુધીનો ખર્ચો યોગ બોર્ડ ઉપાડે છે. આ સિવાય જો તમે તમારી નીચે ચાલીસ વર્ગો તૈયાર થાય તેવા શિક્ષકો ઊભા કરો તો તમને યોગ વર્ગ સિવાયના બીજા રૂ. ૫૦૦૦ વધારાનું વેતન મળે છે.

આ સિવાય જુદી જુદી મોટી મોટી કંપનીઓ યોગ ટ્રેનર્સને યોગ કરાવવા માટે યોગ્યતા મુજબની રકમની ચૂકવણી કરે છે તેમજ આજે દરેક કંપની માટે CSR ફંડ યોગ માટે ફરજિયાત કરવામાં આવેલું હોય દરેક કંપની માટે પોતાનાં એમ્પ્લોઈને યોગ કરાવવા માટે યોગ શિક્ષક બોલાવવા ફરજિયાત બની ગયું છે.

તેમજ રાજ્ય સરકારની કંપની સાથે જોડાઈને તમે યોગ વર્ગો લઈ રહ્યા હોય તો આયુષ મંત્રાલય દ્વારા તમારી નિમણૂક કરવામાં આવે છે.

દરેકે દરેક શાળાઓમાં આજે યોગ શિક્ષક રાખવા ફરજિયાત થઈ ગયા છે. તો શાળાઓમાં પણ સારા એવા પગાર સાથે નોકરી મેળવી શકાય છે.

તેમ જ આજે CSR SCR જેટલી કંપની માટે ફરજિયાત હોય તે દરેક કંપનીમાં યોગશિક્ષકની જરૂરિયાત ઊભી થયેલ છે.

તેમજ National Yoga Federation માં જો તમે ભાગ લીધેલો હોય તો ૨૦૧૭ થી તેને સ્પોર્ટ્સમાં ગણવામાં આવેલું હોઈ, સરકારી નોકરી મેળવવા માટે યોગના ૫ ટકા વધારાનાં ગણવામાં આવશે. તેવો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે.

પરંતુ યોગ કરવો શા માટે ? અને ક્યાંથી તે સર્ટિફિકેટ મેળવવું ? ક્યા સર્ટિફિકેટ UGC માન્યતાવાળા છે ? આવા ઘણા પ્રશ્નો તમારા દિમાગમાં આવશે.

તો સૌ પ્રથમ યોગ શા માટે કરવા ? શા માટે આપણા બધા માટે ફરજિયાત ? માત્ર જિમ કરીએ તો ન ચાલે ? પરંતુ ૨૦૨૦ના જ આંકડા પ્રમાણે ભારતીય ક્રિકેટ ટીમની જ વાત કરીએ તો આપણી ભારતીય ટીમ ઈલેવન ઈન્જર્ડ બની ગઈ છે. જેમની પાછળ મોટા પ્રમાણમાં જિમ તેમજ જુદા જુદા વ્યાયામ કરવા માટે લાખો રૂપિયા ખર્ચવામાં આવે છે.

(૧) રોહિત શર્મા - IPLમાં ઈજા પામવાને લીધે ટી-૨૦ ઓસ્ટ્રેલિયા સામે રમી ન શક્યા.

(૨) ઈશાંત શર્મા - ફાસ્ટ બોલર ડાબી બાજુએ ઈજા થતા ઓસ્ટ્રેલિયા પ્રવાસમાંથી બાકાત.

(૩) જસપ્રીત બુમરાહ - પેટમાં સખત દુઃખાવાને કારણે ન રમી શક્યા.

(૪) મોહમ્મદ સમી - શોર્ટ બોલ ડિકેન્સ કરતા ઈજા થતાં ઘર આંગણે ઈંગ્લેન્ડ સામે ન રમી શક્યા.

(૫) ઉમેશ યાદવ - સિનિયર બોલર માંસપેશીની ઈજાને લીધે ઓસ્ટ્રેલિયા સામે ન રમી શક્યા.

(૬) રવીન્દ્ર જાડેજા - ફેકચરના કારણે ન રમી શક્યા.

(૭) કે. એલ. રાહુલ - પ્રેક્ટિસમાં ઈજા થતાં ન રમી શક્યા.

(૮) રવીચન્દ્રન અશ્વિન - સિરીઝમાં ૧૩૪ સૌથી વધુ ઓવર નાંખનાર બોલરને સખત પીઠમાં દુઃખાવો

(૯) રિષભ પંત - લેફ્ટી વિકેટકિપર કોણીમાં ઈજા થતાં ૩ ટેસ્ટ મેચમાં નહીં રમી શકે.

(૧૦) મયંક અગરવાલ - બોલ ગ્લોવઅપ વાગતા ઈજા.

(૧૧) હનુમા વિહારી - પગના સ્નાયુમાં ઈજા.

કહેવાનો મતબલ એમ છે કે આ બધા જ ખેલાડીઓ પોતાની રીતે નિપુણ છે તેમજ અલગ-અલગ વ્યાયામથી પોતાની જાતને મજબૂત કરવા માટે ખૂબ જ પ્રયત્નો કરી રહ્યા છે છતાં પણ ઈજાગ્રસ્ત છે.

પરંતુ યોગ કરવાથી કોઈ ઈજાગ્રસ્ત થયું હોય કે શરીર ઈજાગ્રસ્ત થયું હોય તેવા કોઈ દાખલા નથી.

યોગ કરવા હોય તો ભોગને છોડવા પડશે. ભોગ છે ત્યાં યોગ નથી. એટલે કે જીવન આનંદ કરવાનું છોડવાનું નથી. જીવનમાં નિષ્ઠા અને નીતિથી જો ભારતની દરેકે દરેક વ્યક્તિ જીવશે તો ભારતને ફરી સોનાની ચિડિયા બનાવતા કોઈ રોકી શકશે નહીં.

હવે આ યોગ શીખવું ક્યાં, કેવી રીતે સર્ટિફિકેટ મેળવવું તે પ્રશ્નનો જવાબ અહીં જ આ જ એકમો નીચે મુજબ છે.

સૌ પ્રથમ તો યોગ બોર્ડ યોગ ટ્રેનર્સ બનાવી સર્ટિફિકેટ આપે છે. બીજું ગુજરાતમાં ઘણી બધી યુનિવર્સિટી છે જે ખૂબ જ સુંદર રીતે યોગ શીખવી જુદા જુદા સર્ટિફિકેટ આપે છે.

વડોદરામાં યોગ નિકેતન દ્વારા સર્ટિફિકેટ કોર્સ YTTC થાય છે. તેમજ લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટીમાં નીચે મુજબના કોર્સ થાય છે. વડોદરામાં આ યુનિવર્સિટીની બ્રાન્ચ છે. જેનાં આચાર્ય શ્રીમતી અંજુબહેન મહેતા ખૂબ જ નિષ્ઠાવાન છે જે દરેક વિદ્યાર્થીને ખૂબ જ પ્રેમથી માર્ગદર્શન આપે છે. અમદાવાદમાં મુખ્ય યુનિવર્સિટી

સ્થિત છે. યોગના સર્ટિફિકેટ કોર્સ જેવા કે,

(૧) યોગ ટીચર્સ ટ્રેઇનિંગ કોર્સ

૪૫ દિવસનો કોર્સ છે જેમાં ધોરણ ૧૦ + ૨ = ૧૨ પાસ કોઈપણ Stream માંથી કરેલું હોવું જરૂરી છે.

(૨) Diploma Courses : ડિપ્લોમા કોર્સ -

ડિપ્લોમા ઈન યોગ ૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર) હોય છે. જેમાં અષ્ટાંગ યોગ, કર્મયોગ, ભક્તિયોગ જેમાં બેચલરની ડિગ્રી મળે છે. Government of Gujarat Recognized this course as 12th equivalent for pursuing bachelor's program in yog only)

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન યોગ -

- ૧૮ મહિના (૩ સેમેસ્ટર) Eligibility - કોઈપણ શાખામાં સ્નાતક

(૩) Bachelors Program : (બેચલર પ્રોગ્રામ)

B.Sc. (અષ્ટાંગ યોગ)

૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

Eligibility 12th પાસ કોઈપણ સ્ટ્રીમ

B. A. (કર્મ, જ્ઞાન, ભક્તિ) ૩ વર્ષ

Eligibility 12th પાસ કોઈપણ સ્ટ્રીમ

(૪) માસ્ટર પ્રોગ્રામ

M. Sc. (અષ્ટાંગ યોગ)

૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)

Eligibility (ગ્રેજ્યુએટ) કોઈપણ શાખામાંથી

M.A. કર્મ, જ્ઞાન, ભક્તિ - ૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)

Eligibility - કોઈપણ શાખામાંથી ગ્રેજ્યુએટ

નોંધ : - માસ્ટર પ્રોગ્રામમાં એડમિશન લેવા માટે (ડાયરેક્ટ) ૧ મહિનાનાં બ્રિજ કોર્સમાં ૫૫ ટકા સાથે પાસ થવું જરૂરી છે.

(૫) M. Phil Programme

1 વર્ષ (૨ સેમેસ્ટર)

Eligibility - M.A. Yoga (55%) અથવા M.Sc. Yoga 55%

(૬) Ph.D. Programme

Ph.D. કર્મ, જ્ઞાન, ભક્તિ

Eligibility કેન્ડિડેટ M.Philમાં પાસ થયેલ હોવો જોઈએ અથવા NET યોગની પરીક્ષા પાસ કરેલી હોવી જોઈએ.

અહીં જણાવેલા કોર્સમાંથી કોઈપણ કોર્સ કરેલો હોય તો આયુષ મંત્રાલય દ્વારા યોગની કોઈપણ એક્ટિવિટીમાં પ્રથમ પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે. લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટીને U.G.C. માન્યતા મળેલ છે.

કેન્ડિડેટ જે અહીં પાસ થઈ ચૂક્યા છે કે કોઈપણ યુનિવર્સિટીથી પાસ થયા છે કે જેમની પાસે યોગનું વેલિડ સર્ટિફિકેટ છે તે યોગ ઈન્સ્ટ્રક્ટર, જિમ, સ્પા, આયુર્વેદિક સેન્ટર, હોસ્પિટલ, હોટલ, રિસોર્ટ વગેરે જગ્યાએ નોકરી મેળવી શકે છે. તેમજ પોતાના યોગ ક્લાસ ખોલી શકે છે. કોઈપણ સ્કૂલ-કોલેજમાં યોગ શીખવવા જઈ શકે છે.

યોગ થેરેપિસ્ટ એટલે કે રોગ પ્રમાણે યોગ કરાવી હોસ્પિટલમાં સારા પગાર સાથે નોકરી મેળવી શકે છે. યોગને નેશનલ, ઈન્ટરનેશનલ, સ્ટેટ લેવલની સ્પોર્ટ્સ ગેમ્સમાં પણ સ્થાન મળી ચૂક્યું છે. જેના વધારાના ૫% કોઈપણ નોકરી મેળવવા માટે ગણતરીમાં લેવામાં આવે છે.

ગવર્નમેન્ટ અને કોર્પોરેટ ઓફિસમાં પણ યોગ શિક્ષકનું, યોગ ઈન્સ્ટ્રક્ટરનું સ્થાન છે. જેમ આગળ જણાવ્યું તેમ પોતાના કોર્સ પણ ચલાવી શકાય છે. તેમજ કોઈ સંસ્થા જેમ કે લાયન્સ, રોટરી ક્લબ જેવી બીજી એન.જી.ઓ. સંસ્થા સાથે જોડાઈ ખૂબ બહોળા પ્રમાણમાં પોતાનો વિકાસ, વિસ્તાર કરી શકે છે અને માત્ર ગુજરાતને જ નહીં ભારત તેમજ ભારતની બહાર યોગનો ફેલાવો કરી શકે છે. પોતાનું તેમજ બીજાનું જીવન યોગમય બનાવી પોતાને તેમજ સમાજને સ્વસ્થ બનાવવાનું બીડું માત્ર યોગ કરનાર જ ઉઠાવી શકે છે. તેમ કહીએ તો કોઈ અતિશયોક્તિ નથી.

૧૬, નન્દીદામ સોસાયટી, રામેશ્વરમ મલ્ટી સ્પે. હોસ્પિટલની સામે, વાસણ રોડ, વડોદરા-૩૯૦૦૦૭
મો.-૯૨૨૮૭૭૪૯૯૩

ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી

— રજિસ્ટ્રાર ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી

મહર્ષિ અરવિંદે કહ્યું છે, “શિશુ એક વિકાસશીલ આત્મા છે.” એવું જ કંઈક જર્મન કવિ ગેટેએ કહ્યું છે, “બધાં બાળકોનો જો એમનામાં રહેલી શક્યતાઓ પ્રમાણે પૂર્ણ વિકાસ થાય, તો આ જગત વિભૂતિઓથી ઊભરાઈ જાય. બીજમાં જેમ વૃક્ષ છુપાયેલું છે તેમ દરેક બાળકમાં તેના ભાવીની મહાન શક્યતાઓ છુપાયેલી જ હોય છે.”

ટૂંકમાં આપણે હવે પુસ્તકની જેમ બાળકને વાંચવાનું અને સમજવાનું શરૂ કરવું પડશે. ગુજરાતી ચિંતક અનિલ જોશી કહે છે કે, “બાળકનું દફતર વાંચવા ટેવાયેલી આપણી આંખને બાળકનો ચહેરો વાંચતાં શીખવું પડશે.”

હવે આપણે બે વાત ઊંડાણપૂર્વક સમજવાની જરૂર છે... એક, પરિવારની અંદર બાળકનો આદર્શ ઉછેર અને બીજું, વિદ્યાલયોમાં બાળકનું આદર્શ શિક્ષણ. તેથી અપેક્ષિત છે કે પરિવાર બાળકની સંસ્કારશાળા બની રહે અને શાળા એ ઘર જેવું મંગલમંદિર બની રહે. ઉમાશંકર જોશી કહે છે, “બાળશિક્ષણ એ તો છે માણસના હૃદયમાં ફૂટી નીકળતો શુચિ-વાત્સલ્યનો ફુવારો.”

આવી દિશા ચીંધવાનું કામ કરી રહી છે આપણી ગુજરાતની ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી, જે વિશ્વની એકમાત્ર અને અજોડ યુનિવર્સિટી છે જે અજન્મા(ગર્ભસ્થ) શિશુથી બાળકને એક જવાબદાર અને સંવેદનશીલ એવા યુવાનની લાંબી વિકાસયાત્રામાં સતત દિશાબોધ કરવાની ક્ષમતા ધરાવે છે.

ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી બાળકની વિશ્વસ્તરની વિદ્યાપીઠ છે. સમગ્ર ગુજરાતનાં બાળકો અને એમના પરિવારોની સીધી માર્ગદર્શક છે. જગતની આ એકમાત્ર એવી યુનિવર્સિટી છે જે ગર્ભાધાન સંસ્કારપ્રક્રિયાથી ઉત્તમ સંતતિનું આવાહન અને અવતરણ કરવાની દિશા ચીંધે છે અને એને ઉત્તમ મનુષ્યના રૂપમાં સમાજને ચરણે ધરવાની અભિલાષા સેવે છે.

આ વિચારના સ્વપ્નદષ્ટા છે- ગુજરાતના ભૂતપૂર્વ માનનીય મુખ્યમંત્રી અને વર્તમાન ભારતના માનનીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી. એ કેવળ સ્વપ્નદષ્ટા જ નથી, મંત્રદષ્ટા પણ છે. એમના મનમાં એક અદ્ભુત મંત્રનો અવિભાવિ થયો -

“પ્રત્યેક બાળક મહત્વનું છે... Every child

matters.”

એમણે એવું પણ કહ્યું છે, “બાળકનો ઉછેર એવી હૂંફ અને સંભાળથી થવો જોઈએ કે જેથી તે શારીરિક, માનસિક, બૌદ્ધિક, ભાવાત્મક અને આધ્યાત્મિક રીતે સ્વસ્થ માનવ તરીકે વિકસે અને તેને આત્મસાક્ષાત્કારના અવસર મળી રહે.

ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટીના અવિભાવિ માટે દેશના અગ્રગણ્ય શિક્ષણવિદોની એક ખાસ યોજાયેલી કાર્યશિબિરમાં તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ‘ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી’ની આવશ્યકતા અંગે વિગતવાર સમજ આપી હતી. તેમણે એવો નિર્દેશ કર્યો હતો કે “ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી’ મુખ્યત્વે બાળસંબંધિત વિષયોનાં સંશોધનો પર કેન્દ્રિત હશે. તેમણે જણાવ્યું કે આજના યુગનાં બાળકોને અનાવશ્યક દબાણના ભાર નીચે રાખવામાં આવે છે. આ પરિસ્થિતિમાં સુધારો લાવવો અત્યંત આવશ્યક છે.” તેઓશ્રીએ વધુમાં જણાવ્યું કે આધુનિક જગતમાં વિભક્ત કુટુંબો (MICRO FAMILY)ની રચના ઝડપથી થઈ રહી છે. ‘માવજત’ અને ‘સુરક્ષા’ પર બાળકોનો નૈસર્ગિક અધિકાર છે તેને હાંસિયામાં ધકેલવામાં આવી રહ્યો છે. ‘ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી’એ આ માટે આગળ આવવું જોઈએ, જેથી આજનાં અને આવતીકાલનાં બાળકો સમગ્ર સમાજ દ્વારા પૂરી પડાયેલી લાગણીની ઉષ્માના કાળજીભર્યા વાતાવરણમાં ઉછેર પામી પોતાના સંપૂર્ણ વ્યક્તિત્વને વિકસાવી શકે, આવી પૂર્ણ વિકસિત વ્યક્તિઓ જ પોતાનાં શ્રેષ્ઠતમ કૌશલ્યોથી દેશ માટે અને સમગ્રપણે માનવતાની સેવા કરવા માટે સક્ષમ હોય છે.”

‘ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી’ એટલે એવું ‘બાળ વિશ્વવિદ્યાલય’ કે જે મોટેરાંઓને નાનાં બાળકોના ભાવવિશ્વનો તાગ લેવા... એને મૃદુ સ્પર્શ કરવા પ્રેરે. ૧૮ વર્ષથી ઉપરના તરુણોને ઉચ્ચ શિક્ષણ આપવાનું કામ તો જગતની બધી યુનિવર્સિટીઓ કરે છે, પણ અજન્મા(ગર્ભસ્થ) શિશુથી ૧૮ વર્ષના તરુણોને ઉત્તમ અને ઊર્ધ્વગામી બનાવી ઉચ્ચ શિક્ષણમાં પ્રવેશ માટે સક્ષમ બનાવવાની પૃષ્ઠભૂમિ તો ‘ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી’ જ સર્જી શકશે.

Sr.	Department	Course Name	Mode
1	સાયકોલોજી	M.A. (Specialization in Child Psychology)	રેગ્યુલર
2	સાયકોલોજી	M.Phil.	રેગ્યુલર
3	સાયકોલોજી	Ph.D.	રેગ્યુલર
4	સોશિયલ વર્ક	M.S.W.	રેગ્યુલર
5	સોશિયલ વર્ક	M.Phil.	રેગ્યુલર
6	એજ્યુકેશન	M.A. - Education	રેગ્યુલર
7	એજ્યુકેશન	M.Phil.	રેગ્યુલર
8	એજ્યુકેશન	Ph.D.	રેગ્યુલર
9	એજ્યુકેશન	P.G. Diploma in School Counseling	રેગ્યુલર
10	વિદ્યાનિકેતન	Certificate course in drawing and painting	પાર્ટ ટાઈમ
11	વિદ્યાનિકેતન	Certificate course in Vocal Music	પાર્ટ ટાઈમ
12	વિદ્યાનિકેતન	Certificate course in Kathak Nrutya	પાર્ટ ટાઈમ
13	વિદ્યાનિકેતન	Certificate course in Bharatiya Khel	Regular
14	વિદ્યાનિકેતન	Certificate course in Spoken English	પાર્ટ ટાઈમ
15	સંસ્કૃત	M.A. - Sanskrit (Specialization in Garbha Sanskar)	રેગ્યુલર
16	સંસ્કૃત	M.Phil.	રેગ્યુલર
17	સંસ્કૃત	Ph.D.	રેગ્યુલર
18	સંસ્કૃત	Certificate course for Peace Management through Geeta	રેગ્યુલર
19	સંસ્કૃત	Certificate course in Spoken Sanskrit	રેગ્યુલર
20	સંસ્કૃત	Certificate course of Moral Education in Nitishatak	રેગ્યુલર
21	ગુજરાતી	M.A. (Specialization in Child Literature)	રેગ્યુલર
22	ગુજરાતી	M.Phil.	રેગ્યુલર
23	ગુજરાતી	Ph.D.	રેગ્યુલર
24	ગુજરાતી	Certificate Course in Proof Reading in Gujarati	રેગ્યુલર
25	પેરન્ટલ કેર	P.G. Diploma in Prenatal Care Education	પાર્ટ ટાઈમ
26	હોમ સાયન્સ	M.Sc. in Food & Nutrition	રેગ્યુલર
27	હોમ સાયન્સ	Diploma in Nutrition and Dietetics (PGDND)	રેગ્યુલર
28	હોમ સાયન્સ	Ph.D. in Home Science	રેગ્યુલર
29	હોમ સાયન્સ	M.Phil. in Home Science	રેગ્યુલર
30	બાલભવન	Ph.D. in Physics	રેગ્યુલર
31	બાલભવન	P.G. Diploma in Bhyavya Divya Bharat	રેગ્યુલર
32	બાલભવન	Certificate Course in Astrophysics	પાર્ટ ટાઈમ
33	બાલભવન	Certificate course in Basic of Vadic Maths	પાર્ટ ટાઈમ
34	એક્સેલિટેશન	Certificate course of Excellence in Higher Education	પાર્ટ ટાઈમ
35	એક્સેલિટેશન	Certificate course in of Excellence in School Education	પાર્ટ ટાઈમ
36	એક્સેલિટેશન	Certificate course in Research Methodology in Social Sciences	પાર્ટ ટાઈમ

રજિસ્ટ્રાર, ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી,
ગાંધીનગર.

શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી-વેરાવળ ખાતે પ્રાપ્ય કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો

— પ્રશાંત ત્રિવેદી

ગુજરાત રાજ્યના આશાસ્પદ અને ઊર્જાવાન યુવાનોને નવીનતમ કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો પ્રાપ્ય થાય અને મનપસંદ ક્ષેત્રમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ મેળવી 'શ્રેષ્ઠ ગુજરાત-ઉત્કૃષ્ટ ગુજરાત'ના સંકલ્પને સિદ્ધ કરવા હેતુસર ગુજરાત રાજ્યના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી અને દેશના વર્તમાન વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા વર્ષ-૨૦૦૫માં ગીર સોમનાથ જિલ્લામાં શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલયની સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે. સંસ્કૃત ભાષા અને સંસ્કૃત સાહિત્ય ભારતીય સંસ્કૃતિની ધરોહર છે. સંસ્કૃત ભાષામાં લખાયેલ પ્રાચીનતમ વિજ્ઞાન અને તબીબી વિદ્યા તેમજ ગણિત વિષય સંબંધિત જ્ઞાન અને માહિતીઓનાં સમજ અને અધ્યયન માટે અભિરુચિ ધરાવતા અભ્યાસુઓને પ્રસ્તુત સવિશેષ મહત્ત્વ ધરાવતા ક્ષેત્રમાં કારકિર્દીની તક મળી રહે તેવા જ્ઞાનમય ઉદ્દેશ્ય સાથે કાર્યરત શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલય ખાતેના વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ યોગ્યતા, અભ્યાસક્રમની વિશેષતાઓ તેમજ કારકિર્દી સંલગ્ન બાબતોની જાણકારી સાથે સંસ્કૃત અને સંસ્કૃતિના સુગમ સમન્વય સાથેની ઉત્કૃષ્ટ અભ્યાસક્રમોની માહિતી માટે જ્ઞાનતીર્થ શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલયની યાત્રાનો શુભારંભ કરીએ.

પરિચય :

ગુજરાત રાજ્ય સરકારે શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી વિધેયક - ૨૦૦૫ની અમલવારી કરી તારીખ ૧૭/૦૨/૨૦૦૮ ના રોજ યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન

દિલ્હીએ સેક્શન ૨(એફ) અંતર્ગત આ યુનિવર્સિટીને માન્યતા આપી અને માન્ય યુનિવર્સિટીઓની યાદીમાં તેનું નામ સામેલ કરેલ છે. વર્ષ ૨૦૦૬-૦૭થી યુનિવર્સિટી ખાતે અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમોનો શુભારંભ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો સાથે અંદાજિત ૩૮ જેટલી ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ જોડાણ ધરાવે છે. સંસ્કૃત વિષય અને ભાષાના અતુલ્ય વારસાને ધ્યાને લઈ સંસ્કૃત વિષયના અભ્યાસમાં રસ અને અભિરુચિ ધરાવનાર યુવાનોને શ્રેષ્ઠતમ જ્ઞાન સાથે પ્રતિષ્ઠિત પદવી મળે અને સંસ્કૃતિની ધરોહર સમા ક્ષેત્રમાં ખેડાણ કરી ઉત્કૃષ્ટ કારકિર્દીનું ઘડતર થાય તેવા હેતુસર ગુજરાત રાજ્યના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી અને દેશના વર્તમાન વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના વરદ હસ્તે વેરાવળ ખાતે ૧૭ એકર જમીનમાં નિર્માણ થયેલ યુનિવર્સિટીના મુખ્ય ભવનનું લોકાર્પણ કરવામાં આવેલ હતું.

વિશ્વવિદ્યાલય ખાતે પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમો અને પ્રવેશ પાત્રતા

શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલય ખાતે સ્નાતક, અનુસ્નાતક, ડિપ્લોમા અને સર્ટિફિકેટ કોર્સ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો કાર્યરત છે એમ.ફીલ તેમજ પીએચ.ડી. પદવી માટેના સંશોધન ક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમોની પદવી શાસ્ત્રી, આચાર્ય, તત્વાચાર્ય, વિદ્યાવારિષિના વિશેષ દરજજાથી પ્રચલિત છે.

અનુક્રમ	અભ્યાસક્રમ	વિષય	પાત્રતા	અભ્યાસનો સમયગાળો
૧	બી.એ. / શાસ્ત્રી	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ, જ્યોતિષ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, પુરોહિત, ન્યાય, વેદાંત અને વ્યાકરણ	કોઈપણ પ્રવાહમાં એચ.એસ.સી.પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૩ વર્ષ (ત્રણ વર્ષ)

૨	એમ.એ. / આચાર્ય	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ, જ્યોતિષ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, પુરોહિત, ન્યાય, વેદાંત, વ્યાકરણ, સર્વદર્શન, ધર્મશાસ્ત્ર અને યોગ	સંસ્કૃત વિષય સાથે સ્નાતક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૨ વર્ષ (બે વર્ષ)
૩	બી.એડ. / શિક્ષાશાસ્ત્રી	સંસ્કૃત	૪૫% સાથે સંસ્કૃત વિષયમાં સ્નાતક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૨ વર્ષ (બે વર્ષ)
૪	એમ.ફિલ / તત્ત્વાચાર્ય	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ અને વ્યાકરણ	આચાર્યની પદવી અથવા સંસ્કૃત વિષય સાથે અનુસ્નાતક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૧ થી ૨ વર્ષ (એક થી બે વર્ષ)
૫	પીએચ.ડી. / વિદ્યાવારિધિ	સાહિત્ય, વેદ, પુરાણ, જ્યોતિષ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, પુરોહિત, ન્યાય, વેદાંત અને વ્યાકરણ	૫૫% સાથે આચાર્યની પદવી અથવા સંસ્કૃત વિષયમાં અનુસ્નાતક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૩ થી ૬ વર્ષ (ત્રણ થી છ વર્ષ)
૬	પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન	કોમ્પ્યુટર અને સંસ્કૃત	કોઈપણ વિદ્યાશાખામાં સ્નાતક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૧ વર્ષ (એક વર્ષ)
૭	પી.જી.ડિપ્લોમા	સંસ્કૃત અને હિન્દુ ધર્મ અભ્યાસ	કોઈપણ વિદ્યાશાખામાં સ્નાતક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૧ વર્ષ (એક વર્ષ)
૮	ડિપ્લોમા / પદવિકા	યોગ, ટેમ્પલ મેનેજમેન્ટ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, સંસ્કૃત અધ્યયન, જ્યોતિષ, વૈદિક ગણિત, સંગીત અને સંસ્કૃત તેમજ હિન્દુ ધર્મ અભ્યાસ	કોઈપણ પ્રવાહમાં એચ.એસ.સી.પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ	૧ વર્ષ (એક વર્ષ)
૯	પ્રમાણપત્ર/ સર્ટિફિકેટ કોર્સ	યોગ, વૈદિક ગણિત અને સંગીત	એચ.એસ.સી.પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ.	૬ માસ (છ માસ)

● **અભ્યાસક્રમની વિગત :**

- પ્રવેશપાત્રતા
- નિયત શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા પ્રવેશ ઇચ્છુકોને મેરિટ પદ્ધતિ આધારિત પ્રવેશ મળવાપાત્ર છે.
- એમ.ફિલ અને પીએચ.ડી. કક્ષાના અભ્યાસક્રમમાં યુનિવર્સિટી દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ પ્રવેશ પરીક્ષા મુજબ પ્રવેશ મળવાપાત્ર છે.
- પ્રવેશ પ્રક્રિયાની જાહેરાત, અરજીપત્રક, ફી વગેરે માટે સંસ્થાની વેબસાઈટ www.ssau.ac.in પરથી માહિતી પ્રાપ્ત થશે.

- વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા વખતોવખત ઠરાવવામાં આવેલ પ્રવેશ સંબંધિત નિયમોને આધિન પ્રવેશપાત્રતા તથા પ્રવેશ પ્રક્રિયા નિર્ધારિત કરવામાં આવે છે.

અભ્યાસ ફી

- નિયત અભ્યાસક્રમનું સત્રવાર ફીનું માળખું પ્રવર્તમાન ધોરણો મુજબ નિર્ધારિત કરવામાં આવે છે. ગત વર્ષમાં પ્રવેશ માટે જાહેર થયેલ ફી અનુસાર-
- બી.એ. / શાસ્ત્રી પદવી માટેના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવેલ ભાઈઓની સેમેસ્ટર-૧ની અંદાજિત

ફી રૂ.૧૨૫૦/- તથા બહેનોની અંદાજિત ફી રૂ.૬૫૦/- નિર્ધારિત થયેલ છે.

- એમ.એ. / આચાર્ય પદવી માટેના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવેલ ભાઈઓની સેમેસ્ટર-૧ ની અંદાજિત ફી રૂ.૧૮૫૦/- તથા બહેનોની અંદાજિત ફી રૂ. ૬૫૦/- નિર્ધારિત થયેલ છે.
- આચાર્ય (યોગ) પદવી માટેના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવેલ ભાઈઓ અને બહેનોની સેમેસ્ટર-૧ ની અંદાજિત ફી રૂ. ૨૧૦૦/- નિર્ધારિત થયેલ છે.
- એમ.ફિલ અને પીએચ.ડી. અભ્યાસક્રમો માટે વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા પ્રવેશ સમયે નિર્ધારિત કરવામાં આવેલ ફીના ધારાધોરણો લાગુ પડશે.

વિશ્વવિદ્યાલયની અભ્યાસકીય વિશેષતાઓ

- સંસ્કૃત વિષયના પ્રખર નિષ્ણાત અધ્યાપકો દ્વારા શિક્ષણકાર્ય.
- સંસ્કૃત સંભાષણ (લેખન અને પ્રત્યાયન)નું પ્રશિક્ષણ.
- આધુનિક પ્રકલ્પોથી સજ્જ કમ્પ્યુટર કાર્યશાળા.
- યુનિવર્સિટીની કોલેજોમાં સ્નાતક અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ સંસ્કૃત ભાષા અને વિષયને લગતા અગ્રિમ વિષયોનું શિક્ષણ સાથે ગૌણ અને ફરજિયાત વિષય તરીકે પરંપરાગત વિષયનું શિક્ષણકાર્ય.
- સ્નાતક અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ ચોઈસ બેઈઝડ કેડિટ સિસ્ટમ (CBCS) મુજબ સેમેસ્ટર પદ્ધતિથી શિક્ષણકાર્ય.
- સ્નાતક કક્ષાએ ફરજિયાત વિષય તરીકે અંગ્રેજી અને કમ્પ્યુટર શિક્ષણકાર્ય.
- સંસ્કૃત ભાષા અને વિષયને લગતા રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીય કક્ષાના સંગોષ્ઠિ કાર્યક્રમો.
- વિશ્વવિદ્યાલય ખાતે પ્રવેશ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓને રહેવા તથા જમવાની રાહત દરે વ્યવસ્થા પૂરી પાડવામાં આવે છે.

વિશ્વવિદ્યાલયની સહ અભ્યાસકીય વિશેષતાઓ

- અધ્યાપન કાર્યમાં કારકિર્દી ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ માટે NET / GSET પરીક્ષાઓનું નિ:શુલ્ક પ્રશિક્ષણ આપવામાં આવે છે.
- વિશ્વવિદ્યાલય ખાતે જ્ઞાનવૃદ્ધિ હેતુસર સંસ્કૃત ભાષામાં વક્તૃત્વ, સ્તોત્રજ્ઞાન, ગીતા અને ઉપનિષદ તથા ભાગવત ગાનની સ્પર્ધાઓનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- પાંડુલિપિ વિજ્ઞાન અને પાઠ સંપાદનનું શિક્ષણકાર્ય.
- સંસ્કૃત સંભાષણના અભ્યાસક્રમ દ્વારા સેતુ પરીક્ષાનું પ્રશિક્ષણ કાર્ય.
- વિશ્વવિદ્યાલય ખાતે જ્ઞાનસભર પુસ્તકો સાથેની પુસ્તકાલયની વ્યવસ્થા.
- ઈન્ડોર અને આઉટડોર રમતો માટેનાં સાધનો સાથેનું વિશાળ મેદાન અને વ્યાયામ શાળાની સુવિધા પ્રાપ્ય છે.
- વ્યક્તિત્વ તથા કૌશલ્ય વિકાસને અનુરૂપ તાલીમ કાર્યશિબિરનું આયોજન કરવામાં આવે છે. વધુ માહિતી અને માર્ગદર્શન માટે દર્શાવેલ સરનામા પર સંપર્ક કરી શકો છો

શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલય,

રાજેન્દ્ર ભુવન રોડ, વેરાવળ,

ગીર સોમનાથ, ગુજરાત (ભારત) -૩૬૨ ૨૬૬

ટે.નં. ૦૨૮૭૬-૨૪૪૫૩૨

ફેક્સ નં. ૦૨૮૭૬-૨૪૪૪૧૭

ઈ-મેલ એડ્રેસ : sssu.veraval@gmail.com

વેબસાઈટ : www.ssau.ac.in

જિલ્લા રોજગાર અધિકારી, બોટાદ અને સંશોધક
આઈઆઈટીઈ, ગાંધીનગર.
માર્ગદર્શક : ડો. શિતલ હેલૈયા, આસિ. પ્રોફેસર,
આઈઆઈટીઈ, ગાંધીનગર.

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગની ઊભરતી કારકિર્દી

– વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ એ વિજ્ઞાનની ખૂબ જ જટિલ અને વિકસિત શાખા છે, જેમાં જીવંત પદાર્થોના ડીએનએ કોડ બદલવા માટેની વિવિધ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ થાય છે. જિનેટિક એન્જિનિયરિંગનો અર્થ થાય છે. પદાર્થોના રંગસૂત્રોમાં ફેરફાર કરી ખાસિયતો બદલવી આ ક્ષેત્રમાં ભારત અને વિદેશમાં ઘણી તકો હોવાથી તેની માગ દિવસે ને દિવસે વધી રહી છે.

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ એ વિજ્ઞાનની આગળ પડતી શાખા છે. સજીવરચનામાં રહેલ DNA સંકેતોમાંના જનિનદ્રવ્યને બદલવામાં વપરાતી તકનિકીઓ પૈકીની એક છે કે જે વિપુલ વૈવિધ્ય ધરાવે છે. જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ એટલે જનિનદ્રવ્યોના કુશળતાપૂર્વકના ઉપયોગથી સજીવ રચનામાંના ગુણલક્ષણોમાં સાહેતુક સુધારા વધારા, જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ બાયોટેકનોલોજીના વિશાળ નેજા હેઠળ આવે છે. ભારત અને વિદેશમાં જનિન ઈજનેરીની માગ વધી રહી હોવાથી આ ક્ષેત્રે વિપુલ તકો રહેલી છે.

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ, કૃત્રિમ પદ્ધતિનો અખત્યાર કરીને જનિનમાં રહેલા DNAની શૃંખલાની પુનઃગોઠવણીનો ઉદ્દેશ્ય રાખે છે. જનિન ઈજનેરીનું કાર્ય એક સજીવ રચનામાં રહેલ DNAને ચૂંટી કાઢીને, રસાયણો કે કિરણોત્સર્ગની મદદથી ફેરફાર કર્યા બાદ તેને તે જ કે અન્ય સજીવ રચનામાં પાછા મૂકીને પરિણામો મેળવવાનું છે. દા.ત. એક જૂથનાં DNA નાં જનિનો કે તેના કોઈ ભાગને લેવાય છે, અને તેને અન્ય જૂથમાં મૂકવામાં આવે છે જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસ કરે છે કે એક પેઢીનાં લક્ષણો અને ગુણધર્મો, બીજી પેઢીમાં કઈ રીતે સંક્રમિત થાય છે, અને જનિન વિકૃતિ કઈ રીતે ઉદ્ભવે છે. જિનેટિક એન્જિનિયરિંગનાં સંશોધનો વિકૃતિનાં કારણોનું શોધન અને જરૂર હોય તો સમર્થ ઈલાજની શોધનો સમાવેશ કરે છે.

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગમાં છોડ, પ્રાણીઓ અને માનવજાતિને લગતું વિશિષ્ટીકરણ જોવા મળે છે. છોડ

અને પ્રાણીઓમાં જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ એટલે છોડ કે પ્રાણીઓના ગુણોના ચોક્કસ સ્વાભાવિક ગુણધર્મો (લાક્ષણિકતાઓ)માં સુધારો લાવવા, રોગ કે નુકસાન સામે પ્રતિકાર વધારવા કે નવા ગુણધર્મો વિકસાવવાનો હોઈ શકે, તે છોડના રંગ, કદ, સંરચના વગેરે બદલવા માટે વપરાય છે, જે અન્ય રીતે (GM Food) GM આહાર તરીકે પણ જાણીતું છે.

માનવમાં જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ દ્વારા કોષોમાં નષ્ટ અને ખામીયુક્ત જનિનોના સ્થાને સાધારણ જનિનો દાખલ કરીને ભયંકર વારસાગત ઉણપો નિવારી શક્ય.

સ્કોટલેન્ડ - એડિનબર્ગ રોઝલિન ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં સહયોગીઓ ઈયાન વિલ્મરના અધ્યક્ષપણા હેઠળ કામ કરતી ટીમે ઈતિહાસ સર્જ્યો કે જ્યારે તેઓએ ડોલી નામે એક ઘેટાના બચ્ચાને ઉત્પન્ન કર્યું. જે એક આબેહૂબ જનિન નકલ અર્થાત્ ઘેટાના બચ્ચાની નકલ. નર ભાગીદારની મદદ વિના. એક પ્રાણીના કોષોમાંથી લીધેલા સજીવ એકમને બીજા પ્રાણીનાં અફળદ્રુપ ઈંડાઓમાં તબદીલ કરી, આખા પ્રાણીની આબેહૂબ નકલ કરી પુનઃ સર્જન કરવાની સીમાચિહ્નરૂપ શોધ-સંશોધન અર્થે વિશાળ ફલક મૂક્યું છે.

વિશિષ્ટીકરણનું ક્ષેત્ર :

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ એ બાયોટેકનોલોજીના વિશાળ ક્ષેત્ર હેઠળ આવે છે. બાયોટેકનોલોજી ઉદ્યોગ એ ઈન્સ્યુલિન (મધુપ્રમેહના ઉપચારમાં ઉપયોગી દવા) અને અન્ય દવાઓ જેવી ઔષધીય પેદાશો ઉત્પાદિત કરવા માટે જિનેટિક્સ પર આધાર રાખે છે.

મેડિકલના ક્ષેત્રમાં, જિનેટિક્સ એ જનિન સંબંધી રોગો પર કેન્દ્રિત થાય છે. રોગો અને તેઓના ઈલાજના પરમાણુ સંબંધી આધારો સમજવા પ્રયત્ન કરે છે. ગુના સંબંધી કેસોમાં ગુનેગારોને ઓળખવામાં જનિનોનો ટેસ્ટ ઉપયોગી બને છે. આ ક્ષેત્ર ખૂબ જ વિકસિત વિસ્તાર છે કે જેણે વિવિધ નોકરીઓની તકો ઊભી કરી છે.

હાલમાં મોટાભાગની યુનિવર્સિટીઓ કે સંસ્થાઓ

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગને અલગ અભ્યાસ વિષય તરીકે ઉપલબ્ધ કરતી નથી. પરંતુ બાયોટેકનોલોજી, માઈક્રોબાયોલોજી, બાયોકેમિસ્ટ્રી વગેરે પ્રવાહોમાં ગૌણ વિષય તરીકે મૂકે છે.

યોગ્યતા અને અભ્યાસક્ષેત્ર :

યોગ્યતા પ્રાપ્ત જિનેટિક એન્જિનિયર એ જિનેટિક્સ કે સંબંધિત ક્ષેત્રો જેવાં કે બાયોટેકનોલોજી, મોલેક્યુલર બાયોલોજી, માઈક્રોબાયોલોજી, બાયોકેમિસ્ટ્રી કે ડૉક્ટરેટ ડિગ્રી-પ્રોફેસર કે લેકચરરના માર્ગદર્શન હેઠળ તેના પોતાનાં સંશોધનનાં ૨ કે ૩ વર્ષો પર આધારિત -

જાણીતી યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક કે અનુસ્નાતક હોવા જોઈએ.

સ્નાતક પદવી (B.E./B.Tech) માટે મૂળભૂત યોગ્યતા/માપદંડ ૧૦ + ૨ કે સમકક્ષ પરીક્ષા જીવવિજ્ઞાન, રસાયણશાસ્ત્ર અને ગણિત તેમજ જનિનશાસ્ત્ર વિષય, જીવવિજ્ઞાન કે પરમાણુ સંબંધી જીવવિજ્ઞાન સાથે સ્નાતક પદવી ઉત્તીર્ણ હોવો જોઈએ.

સ્નાતક અભ્યાસક્રમો (B.E./B.Tech) માટેની પસંદગી ગુણાંકનને આધારે થાય છે. IIT's માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા JEE (સંયુક્ત પ્રવેશપરીક્ષા) તથા અન્ય સંસ્થાઓ

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસ ક્યાં કરશો ?

મોટાભાગની સંસ્થાઓ જિનેટિક એન્જિનિયરિંગને વિશિષ્ટ વિષય તરીકે ઉપલબ્ધ કરતી નથી, પણ બાયોટેકનોલોજી, માઈક્રોબાયોલોજી, બાયોકેમિસ્ટ્રી વગેરે પ્રવાહો સાથે ગૌણ વિષય તરીકે મૂકે છે.

આંધ્રપ્રદેશના હૈદરાબાદની કાકટિયા યુનિવર્સિટી અને વારંગલ અને ઓસ્માનિયા યુનિવર્સિટીમાં પૂર્વસ્નાતક કક્ષાએ જિનેટિક્સ ઉપલબ્ધ કરાય છે.

- ધ ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (IIT) મદ્રાસ, IIT ખડગપુર (<http://www.iitkgr.emet-www.iitd.ernet.in/jee>)
- યુનિવર્સિટી ઓફ દિલ્હી, સાઉથ કેમ્પસ, ન્યૂ દિલ્હી-૨૧,
- ઓસ્માનિયા યુનિવર્સિટી, હૈદરાબાદ-૫૦૦૦૦૭
- બર્કતુલ્લાહ વિશ્વવિદ્યાલય, ભોપાલ-૪૬૨૦૨૬
- પંજાબ એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી, લુધિયાણા-૧૪૧૦૦૪
- ચૌધરી ચરનસિંઘ, હિસ્સાર-૧૨૫૦૦૪
- રાજેન્દ્ર એગ્રિકલ્ચરલ યુનિવર્સિટી, સમસ્તીપુર-૮૪૮૧૨૫
- જવાહરલાલ નહેરુ યુનિવર્સિટી, સેન્ટર ફોર બાયોટેકનોલોજી, ન્યૂ દિલ્હી-૧૧૦૦૬૭
- ધ યુનિવર્સિટી ઓફ કેરાલા (ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ બોટની), યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, કારીયાવટ્ટમ, થિરૂવન્નતપુરમ-૬૮૫૫૮૧
- ધ સ્કૂલ ઓફ બેઝિક મેડિકલ સાયન્સિઝ, યુનિવર્સિટી ઓફ મદ્રાસ, ચેન્નઈ-૬૦૦૦૦૫ એમ.એસસી બાયોમેડિકલ જિનેટિક્સ

- વેલ્લુર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (સંલગ્ન યુનિવર્સિટી) વેલ્લુર-૬૩૨૦૧૪ એમ.એસસી. - બાયોમેડિકલ જિનેટિક્સ
- આંધ્ર યુનિવર્સિટી, વિશાખાપટ્ટનમ-૫૩૦૦૦૩, એમ.એસસી. હુમન જિનેટિક્સ
- ગુરુનાનકદેવ યુનિવર્સિટી, અમૃતસર-૧૪૩૦૦૫. એમ.એસસી. હુમન જિનેટિક્સ
- શ્રીરામચંદ્રન મેડિકલ કોલેજ (સંલગ્ન યુનિવર્સિટી) પોરુર, ચેન્નઈ-૬૦૦૧૧૬ એમ.એસસી. હુમન જિનેટિક્સ
- મદુરાઈ કામરાજ યુનિવર્સિટી, પાલકલાઈનગર, મદુરાઈ-૬૨૫૦૧૨ એમ.એસસી. પ્લાન્ટ જિનેટિક્સ એન્જિનિયરિંગ, એમ.એસસી. માઈક્રોબાયલજીન ટેકનોલોજી.
- અવિનાશીલિંગમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર હોમ સાયન્સ એન્ડ હાયર એજ્યુકેશન ફોર વિમેન, કોઈમ્બતૂર-૬૪૧૦૪૩ (તમિલનાડુ)
- ઓરિસ્સા યુનિવર્સિટી ઓફ એગ્રિકલ્ચર એન્ડ ટેકનોલોજી, ભૂવનેશ્વર-૦૩
- ઓલ ઇન્ડિયા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સિઝ, ન્યૂ દિલ્હી
- ઓલ ઇન્ડિયા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સિઝ, અન્સારીનગર, ન્યૂ દિલ્હી-૧૧૦૦૨૮
- આંધ્ર યુનિવર્સિટી વિશાખાપટ્ટનમ (આંધ્રપ્રદેશ) આંધ્ર યુનિવર્સિટી, ફેકલ્ટી ઓફ સાયન્સ, વિશાખાપટ્ટનમ-૫૩૦૦૦૩

માટે તેઓની પોતાની અલગ પ્રવેશ પરીક્ષાઓ અને રાજ્યકક્ષા તથા રાષ્ટ્રકક્ષાની પરીક્ષાઓ દ્વારા થાય છે.

મોટાભાગની સંસ્થાઓ જિનેટિક એન્જિનિયરિંગને વિશિષ્ટ અભ્યાસ વિષય તરીકે ઉપલબ્ધ કરતી નથી. પણ બાયોટેકનોલોજી, માઈક્રોબાયોલોજી, બાયોકેમિસ્ટ્રી વગેરે પ્રવાહોમાં ગૌણ વિષય તરીકે મૂકે છે. બાયોટેકનોલોજીમાં M.Tech. અભ્યાસક્રમોનાં સંકલિત પાંચ વર્ષ માટે પસંદગી થાય છે.

આ ઉપરાંત સફળ જિનેટિક એન્જિનિયર થવા માટે તીક્ષ્ણ વિશ્લેષણાત્મક મન, સંશોધનમાં અભિરુચિ વિગતો તથા જીવંત કલ્પનાઓ માટેની દૃષ્ટિ, ઘણા કલાકો સુધી શારીરિક પરિશ્રમ કરવાની ક્ષમતા, જૂથમાં કાર્ય કરવાની આવડત વગેરે હોવા જોઈએ. વધુમાં, તે તર્કશુદ્ધ નૈતિક સૂઝ ધરાવતો હોવો જોઈએ.

રોજગાર

જિનેટિક એન્જિનિયરોની ભારત અને વિદેશમાં બહોળી માગ છે. જિનેટિક એન્જિનિયરો મુખ્યત્વે ખાનગી અને સરકારી વિભાગોમાં સંશોધન અને વિકાસ માટે તથા ફાર્માસ્યુટિકલ ઉદ્યોગો, કૃષિવિષયક વિભાગોમાં રોકવામાં આવે છે. તેઓ વિકલ્પ તરીકે અધ્યાપન પણ પસંદ કરી શકે છે.

અધ્યાપન ઉપરાંત, આ ક્ષેત્રમાં જિનેટિક એન્જિનિયરિંગમાં રોજગાર પ્રાપ્ત કરવાની તક માટેનો માર્ગ બાયોટેક-લેબ્સ ઊર્જા અને પર્યાવરણ સંબંધી ઉદ્યોગો, પ્રાણીજ ખેતી, કૃષિ, કાર્યોપયોગી ક્ષેત્રો જેમકે દુग्ધાલય વ્યવસાય અને ઔષધ વગેરેમાં સંશોધન થકી રહેલ છે. આ ક્ષેત્રે સમગ્ર વિશ્વમાં ઉત્સાહપૂર્ણ કાર્યો હાથ ધરાઈ રહ્યાં છે. તથા નૂતનક્ષેત્રો જેમ કે ગર્ભજનિનશાસ્ત્ર - DNAની શૃંખલા તબદીલ કર્યા વગર પરેજી, વિરોધી પરિબળો અને માતૃપોષણની મદદ વડે જનિનકાર્ય કેવી રીતે બદલી શકે તેનો અભ્યાસ કરતું આ શાસ્ત્ર મોટા પ્રમાણમાં ઊભરી રહ્યું છે.

અનુસ્નાતક પદવી અને ડૉક્ટરેટ ડિગ્રી પછી આ ક્ષેત્ર તમારા માટે નોકરીની આશાઓ ચોક્કસપણે વધારશે. જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ એ એક એવું અદ્ભુત વિજ્ઞાન છે જે માનવીય મનને જીવનપ્રક્રિયાઓ, જીવનમૃત્યુ

અવરોધવા અને સુધારાવધારા કરવા સક્ષમ બનાવે છે. વળી, ચોક્કસ પ્રકારના જન્મજાત રોગોથી છૂટવા માટેની ઉપલબ્ધિ કરી આપે છે.

જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ એ છોડની વર્ણશંકર પેટાપ્રકાર વિકસાવીને, છોડ કે જે પહેલાંથી જ લાક્ષણિક (નમૂનારૂપ) છોડ છે તેમાંથી જનિનોના રૂપાંતરણ દ્વારા છોડને રોગપ્રતિકારક કરવામાં, જનિનો દ્વારા સુધારવામાં આવેલ આહાર જેમ કે ફળો અને શાકભાજીઓના છોડની પેદાશોમાં રંગ, કદ, રચના વગેરે દાખલ કરવા વગેરે જેવી બાબતોનો સમાવેશ કરે છે.

મનુષ્યમાં જિનેટિક એન્જિનિયરિંગ દ્વારા નષ્ટ કે ખામીયુક્ત સજીવકોષોના સ્થાને સાધારણ કોષોને દાખલ કરીને ભયંકર વારસાગત ઉણપો નિવારી શકાય છે. ભારતમાં ઘણા સેક્ટર્સ છે જે જિનેટિક એન્જિનિયરને કામ પર રાખે છે. મુખ્યત્વે મેડિકલ, ફાર્માસ્યુટિકલ ઉદ્યોગો, કૃષિવિષયક વિભાગો અને અર્ધસરકારી, સરકારી અને ખાનગી સેક્ટર્સના વિભાગોમાં સંશોધન અને વિકાસ માટે તેઓને રોકે છે. ફાર્માસ્યુટિકલ ઉદ્યોગ શ્રેષ્ઠ તકો પૂરી પાડે છે.

વૈજ્ઞાનિક કે જિનેટિક એન્જિનિયર બનવા જે તે ક્ષેત્રમાં ડૉક્ટરેટ ડિગ્રી હોવી જરૂરી છે.

નવી દિલ્હી, નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇમ્યુનોલોજી, ધ સેન્ટર ફોર DNA ફિંગરપ્રિન્ટ એન્ડ ડાયગ્નોસ્ટિક હૈદરાબાદ બાયોકેમિકલ એન્જિનિયરિંગ રિસર્ચ એન્ડ પ્રોસેસ ડેવલપમેન્ટ સેન્ટર, ચંડીગઢ.

ધ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ એન્ડ ઇન્ટિગ્રેટિવ બાયોલોજી ન્યૂ દિલ્હી. આ એ સંસ્થાનો છે જે જિનેટિક એન્જિનિયરો અને બાયોટેક વૈજ્ઞાનિકો તરીકે નિમણૂક આપે છે. જિનેટિક એન્જિનિયરોની માગ ભારત અને વિદેશમાં વધી રહી છે.

અનુસ્નાતક પદવીધારક જિનેટિક એન્જિનિયર મહિને રૂ. ૬૦૦૦ થી ૧૨,૦૦૦ અને ડૉક્ટરેટ ડિગ્રી સાથે રૂ. ૧૫,૦૦૦ થી ૨૫,૦૦૦ (માસિક) પ્રારંભિક પગાર સાથે કમાઈ શકે છે.

વિકાસ વર્તુળ ટ્રસ્ટ,
ભાવનગર.

જળ સામુદ્રિક વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે ઉચ્ચ અભ્યાસની તકો

— રમેશચંદ્ર ભાયાણી

આજે દરેક યુવાન પોતાની કારકિર્દીની પસંદગી કેવી રીતે કરવી તે અંગે મુંઝવણ અનુભવતો હોય છે. આને કારણે કોઈવાર મળતી સલાહો કે બીજાની દોરવણીથી દોરવાઈ ખોટી કારકિર્દી પસંદ કરે છે જેને લીધે આખી જિંદગી અફસોસ કરે છે, તેને બદલે કોઈપણ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દીના નિર્માણ અંગેની સમજ હોવી જોઈએ, કારણ કે આ અંગેનો નિર્ણય લેવાનો હોય તેની અસર સમગ્ર જીવન પર પડવાની પૂરી સંભાવના છે. આથી કારકિર્દી એવી પસંદ કરો કે તમને મજા પડે. આવી જ કારકિર્દીનું ક્ષેત્ર છે જળ સામુદ્રિક વિજ્ઞાન-એટલે કે મરીન એન્જિનિયરિંગ અને મરીન સાયન્સ

મરીન એન્જિનિયરિંગ અને મરીન સાયન્સ સમુદ્રના પાણીમાં તરતા જહાજો, કુઝશીપ તથા ઉદ્યોગોને મદદરૂપ થતા વિવિધ પ્રકારનાં માલવાહક જહાજો વગેરે માટે તેમની ડિઝાઈન તૈયાર કરવી, તેનું ઉત્પાદન કરવું, તેની જાળવણી કરવી, ઓઈલ પ્લેટફોર્મ તૈયાર કરવાં તેમજ તેમાં વપરાતાં બળતણોનો અભ્યાસ, જ્યારે મરીન સાયન્સમાં સમુદ્રની સપાટીમાં થતાં ફેરફારો, સમુદ્રમાં રહેતા વિવિધ પ્રકારના જીવો જેને મરીન બાયોલોજી કહેવાય છે. સમુદ્રના પાણીમાં રહેલાં વિવિધ રસાયણો, પરવાળાઓ વગેરેનો અભ્યાસ કરવામાં આવે છે.

મરીન સાયન્સ અને મરીન એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસ માટે ધો. ૧૦-૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર અને ગણિતશાસ્ત્રના વિષયો હોવા જોઈએ તેમ જ તેમાં ૬૦ ટકા ગુણ હોવા જોઈએ, ઉપરાંત અંગ્રેજી વિષયમાં ૫૦ ટકા ગુણ હોવા જરૂરી છે. અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમમાં જોડાવા માટે સ્નાતક કક્ષાના એન્જિનિયરિંગ તેમજ બી.એસસી. હોવું જરૂરી છે. આ ઉપરાંત JEE મેઈન તથા એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રમાં લેવાતી GATE વગેરે જાહેર પરીક્ષા પાસ કરવી જરૂરી છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસ માટે ખાસ પ્રકારની શારીરિક ક્ષમતા મેડિકલના નિયમો પ્રમાણે હોવી જરૂરી છે. ઉંમર ૧૭ થી ૨૫ વર્ષની હોવી જોઈએ. પછાત તેમજ અનુસૂચિત જાતિના વિદ્યાર્થીઓને ૫ ટકા ગુણની છૂટ આપવામાં આવે છે. ઉપરાંત રંગઅંધતા, સાંભળવાની ક્ષતિ ન હોવી જોઈએ. પસંદગી પામેલા વિદ્યાર્થીએ મેડિકલની પરીક્ષામાં પાસ થવું જરૂરી છે.

છેલ્લી પસંદગી સમયે વિદ્યાર્થી અવિવાહિત હોવો જોઈએ.

મરીન એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસમાં કોઈપણ શીપની સિસ્ટમની જાણકારીનું જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. સ્ટીયરિંગ શીપની કન્ટ્રોલ સિસ્ટમ તેમજ ન્યુક્લિઅર રિએક્ટર વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસ પૂરો થયા બાદ તુરત નોકરી મળી જાય છે. તેઓને ખાસ કરીને શીપિંગ કંપનીઓ, ઈન્ડિયન નેવીમાં, શીપયાર્ડમાં એન્જિનની ડિઝાઈન બનાવતી કંપનીમાં, વિવિધ વિશ્વવિદ્યાલયમાં, આઈ.આર.એમ.એફ સોર, મરીન એન્જિનિયરિંગ પ્રા. લિ. વાનસોન એન્જિનિયરિંગ પ્રા. લિ. વ્હીલમેન મેરિટાઈમ સર્વિસ પ્રા.લિ. મેરિટાઈમ બોર્ડમાં આ ઉપરાંત વિદેશી કંપનીઓમાં નોકરી કરવાની તક મળે છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્ર તેમજ મરીન સાયન્સમાં ઉચ્ચ અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ વાર્ષિક લગભગ રૂ. ૩.૫૮

લાખથી રૂ. ૩૮.૦ લાખ જેટલો પગાર મળે છે.

મરીન સાયન્સમાં મરીન બાયોલોજિસ્ટનો અભ્યાસક્રમ પણ ચાલે છે. જેમાં મરીન બાયોલોજિસ્ટનું મૂળ કામ સમુદ્રની અંદરની વનસ્પતિ (દા.આલ્ગી-લીલ સેવાળ) અને જળચર પ્રણાલીનો અભ્યાસ તેનું સંરક્ષણ અને તે અંગેની વ્યવસ્થા કરવાનું હોય છે.

૧. મરીન એન્જિનિયરિંગ (B.E.)

ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	મરીન યુનિવર્સિટી કોલેજ, ગાંધીધામ-કચ્છ ગુજરાત	ધો. ૧૦ +૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM ૪ વર્ષ
૨.	મરીન, એન્જિનિયરિંગ એન્ડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ -મુંબઈ	
૩.	શાંતિલાલ શાહ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ-ભાવનગર, ન્યુસિદ્ધસર કેમ્પસ, સિદ્ધસર, ભાવનગર, ગુજરાત, www.ssgcec.ac.in	ધો. ૧૦ - ૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ મેરિટ પ્રમાણે
૪.	પાર્ક કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, કોઈમ્બતુર, તામિલનાડુ	વિજ્ઞાનપ્રવાહ ધો. ૧૦+૨ PCM સાથે
૫	GKM કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, ચેન્નાઈ-તામિલનાડુ	ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM સાથે
૬.	PSN કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, તિરૂનવેલ્લી, તામિલનાડુ	ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM સાથે
૭.	નન્દાનમ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી વેલ્લોર, તામિલનાડુ	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM સાથે ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૮.	SAMS કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ	ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM ૬૦ ટકા અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૯.	સ્કૂલ ઓફ મેરિટાઈમ સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ, ચેન્નાઈ, તામિલનાડુ	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM ૬૦ ટકા અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૧૦.	મોહમદ સાયક એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, ચેન્નાઈ,તામિલનાડુ	વિજ્ઞાનપ્રવાહ ૧૦+૨ PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા

૧૧.	વેલ્વ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ ટેકનોલોજી એન્ડ એડવાન્સ સ્ટડીઝ, ચેન્નાઈ-તામિલનાડુ	વિજ્ઞાનપ્રવાહ ૧૦+૨ PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૧૨.	શ્રીનિવાસન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, મેંગલોર, કર્ણાટક	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા અંગ્રેજી-૫૦ ટકા

૨. બી.ટેક મરીન એન્જિનિયરિંગ

ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશની લાયકાત
૧.	મહારાષ્ટ્ર એકેડમી ઓફ નેવલ એજ્યુકેશન એન્ડ ટ્રેનિંગ, પુના, www.manetpune.com	ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ PCM સાથે ૬૦ ટકા, અંગ્રેજીમાં ૫૦ ટકા
૨.	સી.વી.રામન કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ, ભુવનેશ્વર, ઓરિસ્સા	ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, PCM, JEE MAIN
૩.	ઈન્ટર મેરિટાઈમ એકેડમી, ચેન્નાઈ	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૪.	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ શીપ ટેકનોલોજી, યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, કોચીન, કોચી-કેરાલા (નેવલ આર્કિટેકચર એન્ડ શીપ બિલ્ડિંગ)	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૫.	સ્કૂલ ઓફ એન્જિનિયરિંગ કોચીન યુનિવર્સિટી, કોચીન-કેરાલા	ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૬.	યશવંતરાવ ચવાણ મહારાષ્ટ્ર ઓપન યુનિવર્સિટી, નાસિક, મહારાષ્ટ્ર	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૭.	દેશભગત યુનિવર્સિટી મંડી, ગોવિંદગઢ, પંજાબ	વિજ્ઞાનપ્રવાહ ૧૦+૨, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૮.	AMET: મરીન એન્જિનિયરિંગ એન્ડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, કોલકત્તા-પશ્ચિમબંગાળ	વિજ્ઞાનપ્રવાહ ૧૦+૨ ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા JEE MAIN
૯.	યુ.વી પટેલ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મરીન એન્જિનિયરિંગ ગણપત યુનિવર્સિટી, વિદ્યાનગર, મહેસાણા-ગુજરાત www.marine.guu.in (૪૦ જગ્યા)	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા

૩ મરીન બાયોલોજિષ્ટ (B.Sc.)

ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	આંધ્ર યુનિવર્સિટી, વિશાખાપટ્ટનમ, આંધ્રપ્રદેશ www.andhrauniversity.com	બી.એસસી. સાયન્સ, (સંબંધિત વિષયમાં)
૨.	અન્નામલાઈ યુનિવર્સિટી, તામિલનાડુ. www.anamalaiuniversity.ac.in	ઉપર મુજબ
૩.	કોચીન યુનિવર્સિટી, કોચી-કેરાલા www.cusat.ac.in	ઉપર મુજબ
૪.	મેંગલોર યુનિવર્સિટી, મેંગલોર, કર્ણાટક	ઉપર મુજબ

૫.	તોલાની મેરિટાઈમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઇન્દુરી, તલેગાંવ, પુના, મહારાષ્ટ્ર(૪ વર્ષ) www.tolani.edu.tmi.com	૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૬.	ગોવા યુનિવર્સિટી ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મરીન સાયન્સ, ગોવા www.unigoa.ac.in	M.Sc.(મરીન સાયન્સ) તે માટે સ્નાતક + મરીન સાયન્સ
૪ સ્કૂલ ઓફ નોટિકલ સ્ટડીઝ		
ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	ડિપ્લોમા નોટિકલ લીડિંગ ટુ બી.એસસી. નોટિકલ સાયન્સ ચેન્નાઈ, મુંબઈ, કોલકત્તા, કોચીન, કંડલા પોર્ટ	ધો. ૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૨.	બી.એસસી. નોટિકલ સાયન્સ ૩ વર્ષ, ચેન્નાઈ, મુંબઈ	ઉપર મુજબ
૩.	બી.એસસી., મરીન સાયન્સ, મુંબઈ	ઉપર મુજબ
૫ સ્કૂલ ઓફ નેવલ આર્કિટેક્ચર એન્ડ ઓશન એન્જિનિયરિંગ		
ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	નેવલ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ આઈ.એન.એસ.શિવાજી, લોનાવાલા-૪૧૦૪૦૨, મહારાષ્ટ્ર	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી: ૫૦ ટકા
૨.	કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ વોલ્ટેઈર, વિશાખાપટ્ટનમ, B.E. નેવલ આર્કિટેક્ટ	ઉપર મુજબ
૩.	એમ.ટેક નેવલ આર્કિટેક્ચર એન્ડ ઓશન એન્જિનિયરિંગ (૨વર્ષ)	ગ્રેજ્યુએટ ઈન મિકેનિકલ, સિવિલ, મરીન, એરોનોટિકલ એન્ડ નેવી આર્કિટેક્ચર ૬૦ ટકા
૪.	કોચીન યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ટેકનોલોજી, શ્રીકારા કેમ્પસ, કોચી-કેરાલા, કોર્સ : બી.ટેક. નેવલ આર્કિટેક્ટ, શિપ બિલ્ડિંગ	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા

૫.	ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી રિપાર્ટમેન્ટ ઓફ શિપ ટેકનોલોજી, ખડગપુર-૭૨૧૩૦૨ બી.ટેક, નેવલ આર્કિટેકચર.	ધો.૧૦+૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ, PCM ૬૦ ટકા, અંગ્રેજી ૫૦ ટકા
૬.	ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ શિપ બિલ્ડિંગ ટેકનોલોજી, મે ફેરહાઉસ, વાસ્કો-દી-ગામા ગોવા.	પોસ્ટ-ડિપ્લોમા ઇન નેવી આર્કિટેકચર

ખાનગી સંસ્થાઓમાં નેવલ આર્કિટેકચરનો અભ્યાસ

ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	બિરલા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ સાયન્સ પિલાની-૩૩૩૦૩૧	મેરિટ આધારે પ્રવેશ
૨.	બિરલા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી પી.ઓ.મેસા-રાંચી-૮૩૫૨૧૫	
૩.	અન્યા યુનિવર્સિટી, ચેન્નાઈ-૬૦૦૦૨૫	
૪.	પંજાબ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, સેક્ટર-૧૨, ચંદીગઢ-૧૬૦૦૧૨.	

૬. સ્કૂલ ઓફ મેરિટાઇમ મેનેજમેન્ટ

ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	એમ.બી.એ. પોર્ટ એન્ડ શીપિંગ મેનેજમેન્ટ	સ્નાતક કક્ષાએ ૫૦ ટકા
૨.	એમ.બી.એ. લોજિસ્ટિક સ્થળો - ચેન્નાઈ, કોચીન, કોલકત્તા	સ્નાતક કક્ષાએ ૫૦ ટકા.

૭. સ્કૂલ ઓફ મેરિટાઇમ લો

ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	એલ.એલ.એમ(લો) ચેન્નાઈ	લો-સ્નાતક ૫૦ ટકા

૮. મર્યન્ટ નેવી

ક્રમ	સંસ્થા	પ્રવેશ લાયકાત
૧.	ડાયરેક્ટર જનરલ ઓફ શીપિંગ જહાજ ભવન, ડબલ્યુ.એચ.માર્ગ, મુંબઈ-૪૦૦૦૦૧	ધો.૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ જેઈઈ આપીને
૨.	ટી.એસ. ચાણક્ય કરાવે નેરૂલ, નવી મુંબઈ, મુંબઈ-૪૦૦૭૦૬	ઉપર મુજબ, ચશમાં ન ચાલે, નોર્મલ વિઝન ૬/૬
૩.	મરીન એન્જિનિયરિંગ એન્ડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, પી-૧૮, તારાટોલા રોડ, કોલકત્તા-૭૦૦૦૮૮	ઉપર મુજબ, ચશમાં ચાલે, પરંતુ વિઝન -૨.૫થી +૨.૫થી વધુ નહિ.

આજે આપણા દેશમાં મરીન એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રે વિવિધ અભ્યાસક્રમો આપતી ઘણી સંસ્થાઓ છે અને હજુ વિકાસ થઈ રહ્યો છે ત્યારે આપણે કારકિર્દીનું ઘડતર કરી શકાય.

નિયામક, પ્રાદેશિક લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર,
રેસકોર્સ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૧
મો. ૯૪૨૮૧૫૮૮૮૮

ટેલિવિઝન અને રેડિયોમાં રોજગારીની સુવર્ણ તક

— ડૉ. શિરીષ કાશીકર

આજે ગ્લોબલાઈઝેશનના સમયમાં સમગ્ર વિશ્વ એક સંક્રાંતિકાળમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે, એમાંય ઈન્ટરનેટના આવિષ્કારે તો દુનિયાને ટેકનોલોજીનું એક આગવું, અનેરું સ્વરૂપ બતાવ્યું છે જેણે કરોડો લોકોની જિંદગીમાં આમૂલ પરિવર્તન આણ્યું છે. આ પરિવર્તન માત્ર ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે જ નહીં પણ જીવનના અગત્યના હિસ્સા સમાન મનોરંજન અને માહિતી ક્ષેત્રે પણ આવ્યું છે. ટેલિવિઝન અને રેડિયોનું ક્ષેત્ર પણ તેમાંથી બાકાત નથી. હવે તો દુનિયા પરંપરાગત ટીવી અને રેડિયોથી આગળ નીકળીને સ્માર્ટ ટીવી, પોડકાસ્ટિંગ, ઈન્ટરનેટ રેડિયો સુધી પહોંચી ગઈ છે.

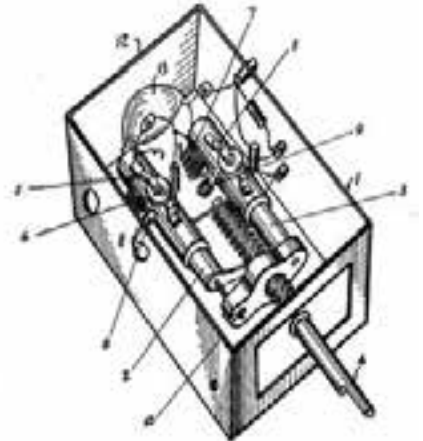
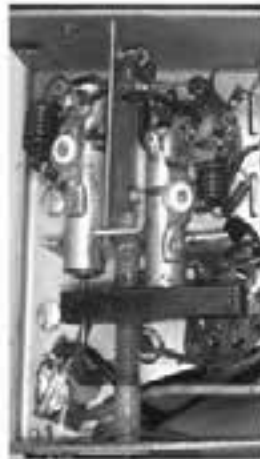
મનોરંજન અને માહિતીના આ અનેરા વિશ્વમાં સાથેસાથે રોજગારીની અદ્ભુત તકો પણ ઊભી થઈ છે. આ તકો માત્ર સ્થાનિક સ્તરે જ નહીં પણ રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે રોજગારી/ સ્વરોજગારી અપાવી શકે છે. સ્વાભાવિક છે કે આ ક્ષેત્રોમાં રોજગારી માટે કુશળતા અને જ્ઞાન બંનેની આવશ્યકતા છે. આ માટે યોગ્ય સુવિધાઓ, ઉત્તમ શિક્ષકો ધરાવતી સંસ્થાઓમાંથી પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયનનો (Mass Communication) અભ્યાસક્રમ કરેલો હોવો જરૂરી છે. અગાઉ આ ક્ષેત્રમાં અનુસ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસ કરનારા વિદ્યાર્થીઓને જ તકો મળતી હતી પરંતુ હવે ગુજરાતમાં વિવિધ સરકારી યુનિવર્સિટીઓ દ્વારા માન્ય કોલેજો અને ખાનગી યુનિવર્સિટીઓમાં પણ આધુનિકતમ અભ્યાસક્રમો બારમા ધોરણ પછી ઉપલબ્ધ છે.

જો ભારતની જ વાત કરીએ તો તેનો મીડિયા અને મનોરંજન ઉદ્યોગ વિશ્વમાં નામના ધરાવે છે અને તેનો વ્યાપ કરોડો લોકોમાં છે. અદ્યતન આંકડા અનુસાર દેશનાં ૧૬.૧ કરોડ ઘરોમાં ટેલિવિઝન સેટ છે ૮૪૦૬૭ અખબારો/ સામયિકોનો ફેલાવો છે, બે હજાર જેટલાં મલ્ટિપ્લેક્સ છે, ૨૧.૪ કરોડ લોકો ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગ કરે છે જે પૈકીના ૧૩ કરોડ લોકો મોબાઈલ પર જ ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગ કરે છે અને આપણે જાણીએ છીએ

કે હવે આપણા સ્માર્ટફોન પર ટેલિવિઝન અને રેડિયો એ બંને ઉપલબ્ધ થઈ ચૂક્યા છે.

આ ઉદ્યોગ માત્ર કુશળતા આધારિત નથી તેમાં વિવિધ સ્તરે કામ કરતાં લોકોમાં ચોક્કસ સજજતા કેળવાય તે પણ જરૂરી હોય છે. દાખલા તરીકે ટેલિવિઝનની વાત કરીએ તો તેને કાર્યની દૃષ્ટિએ મનોરંજન +સમાચાર +માહિતી એમ ત્રણ ભાગમાં વહેંચી શકાય એ જ રીતે રેડિયોને પણ મનોરંજન+ માહિતી+ સમાચાર એમ ત્રણ ભાગમાં વહેંચી શકાય. આ ત્રણે કામ માટે અલગ અલગ કાર્યકુશળતાની જરૂરત હોય છે. આપણા દેશમાં દૂરદર્શન અને આકાશવાણીનો વ્યાપ દેશના ખૂણે-ખૂણે છે જ્યારે ખાનગી મનોરંજન ટીવી ચેનલો, સમાચાર ચેનલો, અને માહિતીપ્રદ ચેનલોની સંખ્યા અંદાજે ૧૨૦૦ જેવી છે તો રેડિયોમાં પણ ખાનગી એફ.એમ રેડિયો ચેનલો આજે શહેરી અને અર્ધશહેરી વિસ્તારોમાં સારા પ્રમાણમાં વ્યાપ ધરાવે છે. યુવાનોમાં તેના પરથી પ્રસારિત થતા ગીતો અને અન્ય મનોરંજક સામગ્રીનો ઘણો પ્રભાવ છે. ઘણા રેડિયો જોકી રેડિયો સ્ટેશનનો “અવાજ” બની ચૂક્યા છે.

આ બંને ક્ષેત્રોમાં રચનાત્મકતા, કુશળતા અને ટેકનિકલ બાબતોની તાલીમ અત્યંત મહત્વપૂર્ણ હોય છે. સ્ક્રિપ્ટ રાઈટિંગ, સંવાદલેખન, ગીતલેખન, રેડિયો

જોકીની કામગીરી, સિનેમેટોગ્રાફી, નિર્દેશન, કલા નિર્દેશન, અભિનય, ગાયન, સંગીત નિર્દેશન, લાઈટિંગ, કેમેરાવર્ક, વિડિયો એડિટિંગ, ઓડિયો અને વીડિયો સમાચાર માટેના પ્રોડક્શન, રિપોર્ટિંગ, ન્યૂઝ એન્કરિંગ, પોડકાસ્ટિંગ સહિતની વિવિધ કામગીરી માટે વિશિષ્ટ કુશળતા ધરાવતા કર્મચારીઓ જરૂરી હોય છે. ફિક્કી (FICCI) અને કેપીએમજી (KPMG) દ્વારા તૈયાર કરાયેલા ભારતીય મીડિયા અને મનોરંજન ઉદ્યોગ વિશેના એક અહેવાલ અનુસાર આગામી પાંચ વર્ષમાં આ ઉદ્યોગ ૧.૨૫ લાખ કરોડ રૂપિયાને આંબી જશે જેમાં મોટાપાયે રોજગારી/ સ્વરોજગારીની તકો તેમજ ઉજ્જવળ કારકિર્દી રહેલી છે.

ધોરણ ૧૨ પછી કોઈપણ વિદ્યાશાખામાંથી (આર્ટ્સ, કોમર્સ વિજ્ઞાન પ્રવાહ) આવેલા વિદ્યાર્થીઓને માટે હવે પત્રકારત્વ, ટેલિવિઝન અને રેડિયો ક્ષેત્રે રોજગારી/ સ્વરોજગારીની તકો મળી રહે તે માટે ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત (Affiliated) સંસ્થાઓ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ (nimcj) અને ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જર્નાલિઝમ એન્ડ કમ્યુનિકેશન (ijc) ચીમનભાઈ પટેલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ કેમ્પસ ખાતે ત્રણ વર્ષનો બી.એ (જેએમસી) અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે. આ અભ્યાસક્રમમાં વિદ્યાર્થીઓને પત્રકારત્વનાં વિવિધ પાસાઓ ઉપરાંત ટેલિવિઝન અને રેડિયોનાં રચનાત્મક અને ટેકનિકલ પાસાઓ શીખવવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત માત્ર વર્ગખંડ શિક્ષણ જ નહીં પરંતુ ભણતી વખતે જ વિદ્યાર્થીઓને ફિલ્ડની તાલીમ મળી રહે તે માટે ઇન્ટર્નશિપ/ટ્રેનિંગની વ્યવસ્થા પણ કરવામાં આવે છે. આ અભ્યાસક્રમ પછી વિદ્યાર્થી મીડિયાના ક્ષેત્રે ઉજ્જવળ

કારકિર્દી ઘડી શકે છે.ઉપરોક્ત બંને સંસ્થાઓ સહિત અને અન્ય સંસ્થાઓની સંપર્ક વિગતો નીચે મુજબ છે.

નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ, (nimcj), ચોથો માળ, શપથ-૧, રાજપથ ક્લબની સામે, એસ.જી હાઈવે, અમદાવાદ- ૧૫, વેબસાઈટ: www.nimcj.org,

ઈ મેઈલ: nimcjpro@gmail.com

ફોન : 7600068443, 079-26870443

ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જર્નાલિઝમ એન્ડ કમ્યુનિકેશન (ijc) ચીમનભાઈ પટેલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ કેમ્પસ, શપથ ચાર પાસે, પ્રહલાદનગર, કર્ણાવતી ક્લબ સામે, એસ.જી હાઈવે અમદાવાદ-૧૫

વેબસાઈટ : www.cpi.edu.in

ઈ મેઈલ : directorbjmc@cpi.edu.in

ફોન: 079-26926429, 9898543881, 9920021406

ઉપરોક્ત બંને સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ પ્રક્રિયા સામાન્ય રીતે મે-જૂન માસમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટીની કેન્દ્રીય પ્રવેશ પદ્ધતિથી થાય છે જેમાં વિદ્યાર્થીએ ગુજરાત યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ (www.gujaratusuniversity.ac.in) પર ઓનલાઈન પ્રવેશ પ્રક્રિયા કરવાની રહે છે.

આ ઉપરાંત ઈલસાસ કોલેજ, ભાઈકાકા સ્ટેચ્યુ નજીક, આઈસીઆઈસીઆઈ બેંકની સામે, મોટાબજાર, વલ્લભવિદ્યાનગર, આણંદ -૩૮૦૧૨૦

વેબસાઈટ: www.ilsass.edu.in

ઈ મેઈલ: jigar.ilsass@gmail.com

ફોન: 02692-230190, 9662061468 તેમજ

વડોદરા સ્થિત મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી (www.msubaroda.ac.in), પારુલ યુનિવર્સિટી (www.paruluniversity.ac.in), કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી (www.karnavatiuniversity.edu.in) તેમજ નવરચના યુનિવર્સિટી (www.nuv.ac.in) માં પણ ઉપરોક્ત ત્રણ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.

નિયામક, એન.આઈ.એમ.સી.જે.,
ચોથો માળ, શપથ ભવન,
રાજપથ ક્લબની પાછળ,
એસ. જી. હાઈવે, અમદાવાદ.

પ્રચાર-પ્રસારના વિવિધ માધ્યમોમાં જનસંપર્ક

— ડૉ. પુનિતા હર્શે

વર્તમાન સમયમાં સમૂહ માધ્યમોમાં અભ્યાસ કરવાનો ઝોક વધી રહ્યો છે. જે કારણે આ વિષયનું શિક્ષણ આપતી વધુને વધુ સંસ્થાઓ પણ અસ્તિત્વમાં આવી રહી છે. આજે ગુજરાત રાજ્યમાં અમદાવાદ, રાજકોટ, વડોદરા, સુરત, ભાવનગર, ગાંધીનગર, કચ્છ, નડિયાદ જેવાં નાનાં-મોટાં શહેરોમાં કેન્દ્ર સરકારના, રાજ્ય સરકારનાં, ટ્રસ્ટનાં અને ખાનગી અને માધ્યમ ગૃહોની માલિકીનાં હોય તેવાં અનેક પત્રકારત્વ ભવન મારફતે આ વિષયનું શિક્ષણ અપાઈ રહ્યું છે.

સમૂહ માધ્યમોમાં અભ્યાસ કરીને મીડિયા ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવવાની વાત હવે નવી રહી નથી. પ્રશ્ન હવે એ છે કે, સમૂહ માધ્યમોનો અભ્યાસ કરીને એવા ક્યા નવા વિસ્તાર છે જેમાં કામ કરી શકાય? આજકાલ મીડિયા મેનેજમેન્ટ અને ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટની વાત થઈ રહી છે. સમૂહ માધ્યમોમાં કામ કરીને થોડા અનુભવી થઈ ગયા હોય તેવા પત્રકારોને અને વિષય નિષ્ણાતોને જુદી જુદી કંપનીઓ પોતાને ત્યાં કામે રાખે છે. આપ તેને પી આર ઓ (PRO) નામે પણ જાણો છો.

સમૂહ માધ્યમો મારફતે લક્ષિત લોકો સુધી અને સરકાર અને નીતિવિષયક બાબતો અંગે નિર્ણય લેનારા સુધી પહોંચવા માટે સમૂહ માધ્યમોનો યોગ્ય ઉપયોગ કરતા હવે દરેક સંસ્થાએ શીખી લેવું જરૂરી બન્યું છે. આવે સમયે કેટલીક સંસ્થાઓ નીવડેલા પત્રકારમિત્રો કે કેટલીક એજન્સીઓની મદદ લઈને પોતાને ત્યાં થતી દરેક નાની મોટી મહત્ત્વની ઘટના અંગે લોકોને જણાવવા માટે માધ્યમોનો ઉપયોગ કરે છે. રોજગારી માટેનો આ એક નવો વ્યવસાય છે. આ વ્યવસાયની વૈશ્વિક સ્તરે ઘણી જ માંગ છે અને આપણા દેશમાં અને વિદેશમાં આ વિષય અંગેનું વિશેષ શિક્ષણ આપતી અનેક યુનિવર્સિટીઓ છે.

જનસંપર્ક અધિકારીનાં કાર્યો અને તેની જવાબદારીઓ:

જાહેરખબર જો દાવા કરે છે તો જનસંપર્ક વાયદા કરે છે અને તે પાળીને બતાવે છે. જનસંપર્ક એ વ્યક્તિ કે સંસ્થાની સામાજિક પ્રતિષ્ઠા સાથે જોડાયેલો વ્યવસાય છે. તેથી આ વ્યવસાયમાં સત્યનું ઘણું મહત્ત્વ છે. મીડિયાથી વાત છુપાવીને ગેરમાર્ગે દોરવાને બદલે આ વ્યવસાય સાચી વાત મીડિયા સામે મૂકીને પોતાનો પક્ષ રજૂ કરીને

લોકોને નિર્ણય લેવાનું કહે છે. લોકોના નિર્ણયને માન્ય પણ રાખે છે અને પોતાનું મંતવ્ય તેમની ઉપર થોપી દેવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવતો નથી.

જો વ્યવસાયના ક્ષેત્ર તરીકે જનસંપર્કનું ક્ષેત્ર અપનાવી જનસંપર્ક અધિકારી બનવું હોય તો,

- અંગ્રેજી ભાષા ઉપર સારો કાબૂ હોવો જરૂરી છે.
- જનરલ નોલેજ અને વૈશ્વિક પ્રવાહોથી પણ પરિચિત હોવું જરૂરી છે.
- પોતાની કંપની કે ક્લાયન્ટ અંગેની તમામ વિગતોથી માહિતગાર હોવું જરૂરી છે.
- સમૂહ માધ્યમોમાં ઉપરી અધિકારીઓ અને જે તે બીટના રિપોર્ટર સાથે સારા સંપર્કો હોવા જરૂરી છે.
- પોતાની કંપની કે ક્લાયન્ટ મુશ્કેલીમાં હોય ત્યારે જ તેમના માટે કામ કરવાને બદલે તમામ નાના મોટા પ્રસંગે મીડિયાને માહિતી આપતા રહેવું જોઈએ. જરૂરી નથી કે દર વખતે તે છપાય જ, આમ કરવાથી જ્યારે ખરેખર કોઈ જરૂરિયાત ઊભી થાય અને માધ્યમોનું ધ્યાન ખેંચવું હોય ત્યારે વિશેષ પ્રયાસ કરવો પડશે નહિ. માધ્યમ ગૃહો તમારા કામ અંગે અને તમારી કંપની અંગે જાણતાં હશે અને તેનો તમને અને તમારી કંપનીને ફાયદો જરૂર થશે.
- જનસંપર્ક અધિકારી તરીકે તમારે વિવિધ પ્રકારનાં લોક જૂથ સાથે કામ પાર પાડવાનું થશે.. માની લો કે તમે હોસ્પિટલના જનસંપર્ક અધિકારી છો. એક જવાબદાર અધિકારી તરીકે તમારે માત્ર પેશન્ટ જ નહિ પણ તેના સગાં, તેને તપાસવા આવતા ડોક્ટરો, વહીવટી વર્ગ, કર્મચારી વર્ગ, હોસ્પિટલના દવાના સ્ટોરમાં દવાઓ સપ્લાય કરતા વેપારીઓ, અને કંઈ કેટલાય પ્રકારના લોકજૂથ સાથે કામ પાર પડવાનું થશે. આવી જ રીતે તમારે અનેક પ્રકારના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા લોકો સાથે કામ પાર પાડવાનું થાય તો શું કરવું તે માટે માનસિક રીતે તૈયાર રહેવું જરૂરી છે અને તે માટે તમારે અત્યારથી જ પૂર્વતૈયારી કરી લેવી જોઈએ.
- વ્યવસ્થિત પહેરવેશ, શાલીન ભાષા, પોતાની સંસ્થા કે કંપનીના તમામ પ્રકારના લોકોની માનસિકતા સમજવી, તેમના પ્રશ્નો, તેમની અને તેમના થકી

કંપનીની પ્રગતિ અંગે વિચારતા રહેવું, તેમના કૌટુંબિક પ્રશ્નો, તેમની સામાજિક સમસ્યાઓ, તેમના સામાજિક તહેવારો અને આર્થિક વ્યવહારોની પદ્ધતિઓ વગેરે અંગે પણ વાંચન અને સ્વાધ્યાય મારફતે અભ્યાસ કરીને તૈયારી કરેલી હોવી જરૂરી છે.

- કોઈપણ સંસ્થા, કંપની કે વ્યવસ્થા તંત્રમાં તમે માત્ર કર્મચારીઓના કે માત્ર માલિકો, ટ્રસ્ટીઓ કે વ્યવસ્થાપકના જ વ્યક્તિ નથી. દરેક વ્યક્તિ / કર્મચારી પોતાની વાત તમને કહી શકે અને કોઈ પણ મોટા હોદ્દા કે પદ પર બેઠેલી વ્યક્તિ કોઈપણ મોટું પગલું લેતાં પહેલાં તમને પૂછે અને પછી જ આગળ વધે એટલી તો તમારી વિશ્વસનિયતા ઊભી થયેલી હોવી જ જોઈએ.
- આ વ્યવસાય એક વ્યૂહરચના ઘડીને માનવ મનના અભ્યાસ બાદ તેની પાસેથી તેની મરજી મુજબનું કામ કરાવી તેના અને વ્યવસ્થાપકોના વિકાસ માટે કામ કરવાનું હોઈ આ પ્રકારના વ્યવસાયમાં આવતા અગાઉ પોતે કોઈપણ વાતને કેટલી ગોપનીય રાખી શકે તેમ છે અને પોતે કોઈનો કેટલો વિશ્વાસ જીતી શકે તેમ છે તેનું પણ માપ દરેકે જાતે કાઢી લેવું જોઈએ.
- જેમ કોઈપણ સાધન કે સિસ્ટિમને રિફ્રેશ કરવા પડે છે તેમ માનવીય સંબંધોને પણ રિફ્રેશ કરવા પડે છે. આ માટે કર્મચારીઓ અને સંવાહકો વધુ સારી રીતે અને મોકળા મને એકબીજા સાથે જોડાય તે માટેનું આયોજન કરતા પણ આવડવું જોઈએ.
- જનસંપર્કના ક્ષેત્રમાં સરકાર સાથેના સંબંધો પણ બહુ મહત્વના છે. સરકાર કે કોઈપણ પ્રકારના એસ્ટાબ્લિશમેંટ સાથેના સંબંધો વિકસાવવા અને ટકાવી રાખવા માટે સહેતુક , આયોજનપૂર્વક અને ટકી રહે તેવા પ્રયત્નો કરવા જરૂરી છે. સરકાર સાથેના સંબંધોને લીધે નીતિવિષયક બાબતોની જાણકારી સૌથી પહેલાં પ્રાપ્ત થાય છે અને બને ત્યાં સુધી કોઈ મોટી ભૂલ કે નુકસાન થવાની સંભાવના ઘટી જાય છે.
- આપણા દેશમાં અનેક આંદોલનો થયો અને સૌથી મોટો તો આઝાદી આંદોલનનો સંગ્રામ. આ આંદોલનમાં દેશના લાખો લોકોને જોડવાનું અને દેશના તમામ લોકોને લાગે કે આ લડાઈ મારી પોતાની જ છે અને હું મારા દેશ માટે લડું છું એ પ્રકારની ભાવના દરેક ભારતીયના મનમાં જગાડવી એ પણ એક પ્રકારનું જનસંપર્કનું કાર્ય હતું. મહાત્મા ગાંધીએ એ જમાનામાં તેમને પ્રાપ્ત હતાં એ તમામ સાધનોની મદદ લઈને પ્રત્યેક ભારતીય સાથે જોડાવાનો “સહેતુક આયોજન પૂર્વકનો અને કાયમી પ્રયાસ” (deliberate ,

planned and sustainable efforts to development and maintain mutual understanding) કર્યો. જેના પરિણામે આજે આપણે આઝાદી ભોગવી શકીએ છીએ.

- દરવખતે સરકાર સાથેના સંબંધોથી ફાયદો થાય તે જરૂરી નથી, કેટલીક વખત નુકસાનમાંથી બચવું એ પણ એક જાતનો ફાયદો જ હોય છે. જનસંપર્ક અધિકારી પાસેથી આ પ્રકારની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.
- સરકાર, ખાનગી રોકાણકારો, ઉદ્યોગપતિઓ, ટ્રસ્ટીઓ, આયોજકો, આ તમામ પ્રકારના લોકોને પોતાની વાત લોકો સુધી કઈ રીતે પહોંચાડવી એ એક મોટો પ્રશ્ન હોય છે. પેલી કહેવત તો યાદ છે ને “જંગલ મેં મોર નાચા કિસને દેખા?” અર્થાત્ પોતાની વાત ગાઈ વગાડીને નહિ પણ યોગ્ય રીતે તો લોકો સામે મૂકવી જ પડે છે. અને એ માટે તેમને જનસંપર્ક અધિકારીની જરૂર તો પડે જ છે. એટલે કે આ વ્યવસાય પત્રકારત્વના શિક્ષણની મૂળ શાખામાંથી આવતો નથી પણ પત્રકારત્વમાંથી જ નીવડેલા અને અનુભવી પત્રકારો વધુ સારા જનસંપર્ક અધિકારી બની શકે છે, એવું નોંધાયું છે.

આ અંગેના અભ્યાસક્રમ ગુજરાતમાં અમદાવાદમાં ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં પત્રકારત્વ વિભાગમાં , ગૂજરાત યુનિવર્સિટીમાં પત્રકારત્વ વિભાગમાં, NIMCJ એસ જી હાઈવે અને ભવન્સ કોલેજમાં ચાલે છે. રાજકોટમાં એ.ડી શેઠ પત્રકારત્વ ભવન, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીમાં, વડોદરામાં એમ એસ યુનિવર્સિટીમાં પત્રકારત્વ વિભાગમાં, સુરતમાં વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાં પત્રકારત્વ વિભાગમાં, પાટણમાં હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાં પત્રકારત્વ વિભાગમાં અને કેટલીક ખાનગી કોલેજોમાં પણ આ અંગેનું શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. આ અંગેની ઈન્ટર્નશિપ માટે જાણીતી પી આર એજન્સી પણ મદદ કરતી હોય છે.

આમ, પત્રકારત્વનું શિક્ષણ લઈને અથવા કોઈપણ પ્રકારનું ઔપચારિક શિક્ષણ લીધા વગર સીધા અનુભવ લઈને આ ક્ષેત્રમાં આવ્યા બાદ એટલું તો થાય છે જ કે કામ કામ ને શિખવાડે એ નાતે દરેક પોતાના રસ અને રુચિના ક્ષેત્રમાં આગળ આવે જ છે. પણ જો દરેક વ્યવસાયની અનિવાર્યતા કઈ કઈ છે તે જાણી લીધું હોય અને તે પ્રમાણે આપણે પોતાની જાતને બદલીએ તો વ્યવસાયિક સફળતા વધુ મળી શકે છે. સૌને શુભેચ્છા.

અધ્યક્ષ, પત્રકારત્વ વિભાગ,
ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ

સીડેક Python Programming languageની કોર્સ દ્વારા કારકિર્દીની ઉજ્જવળ તકો

— જગદીશ પટેલ

વાલીગણ તથા વિદ્યાર્થી મિત્રો, આપ સર્વેને સી-ડેક ભારત સરકારની વૈજ્ઞાનિક સંસ્થાનો પરિચય અને તેમાં ચાલતા કોમ્પ્યુટરના કોર્સની સઘન માહિતી આપીશું.

સી-ડેકની સ્થાપના ૧૯૮૮માં સુપર કોમ્પ્યુટર બનાવવા માટે કરવામાં આવી હતી. સી-ડેકના વૈજ્ઞાનિકો એન્જિનિયરોએ પરમ સુપર કોમ્પ્યુટરની સિરીઝ બનાવી દેશનું નામ દુનિયામાં રોશન કર્યું છે. સી-ડેકની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે હાઈ પરફોર્મિંગ કોમ્પ્યુટિંગ, ગ્રીડ કોમ્પ્યુટિંગ, લેંગ્વેજ ટેકનોલોજી, સાયબર સિક્યોરિટી ઈ-ગવર્નન્સ અને એડવાન્સ એજ્યુકેશન છે.

સી-ડેકના પેસ પ્રોગ્રામ અંતર્ગત સમગ્ર ભારતમાં કોમ્પ્યુટરના કારકિર્દીલક્ષી વિવિધ કોર્સ ચલાવવામાં આવે છે. સમગ્ર ભારતમાં સી-ડેકનાં ૩૦૦ થી વધારે કેન્દ્રો આવેલાં છે અને ગુજરાતમાં ૮૦ થી વધારે કેન્દ્રો ઉપર કોમ્પ્યુટરનું પ્રશિક્ષણ આપવામાં આવે છે. સી-ડેક દ્વારા સર્ટિફિકેટ, ડિપ્લોમા, એડવાન્સ ડિપ્લોમા અને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ લેવલના અલગ અલગ કોર્સની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

મિત્રો આજે અમો સી-ડેકના પાયથોન પ્રોગ્રામિંગ ભાષાના કોર્સની વધુમાં વધુ માહિતી આપવા પ્રયત્ન કર્યો છે. જેના દ્વારા તમોને પ્રોગ્રામિંગ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ખૂબ જ ઉપયોગી થશે.

મિત્રો આપ સૌ જાણો છો કે આપણા વડાપ્રધાનશ્રીએ ડિજિટલ, ઈ-ગવર્નન્સ અને આઈ.ટી.જેવી પોલિસીને ખૂબ જ મહત્વ આપેલ છે અને તે દિશામાં નોકરીની પણ વધુ તકો સર્જાયેલ છે.

Python એ High-Level પ્રોગ્રામિંગ ભાષા છે. ઈન્ટરપ્રીટર source કોડ છે જે કમ્પ્યુટર દ્વારા સમજાય છે. એક અર્થઘટન ભાષા તરીકે, Python મેમરીનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ કરે છે, ડીબગ કરવા માટે સરળ છે, અને પ્રોગ્રામરને કેટલાંક પગલામાં જટિલ ક્રિયાઓ કરવા અને કોડને ઝડપથી Run કરવાની મંજૂરી આપે છે. હવે, જો તમે પાયથોન શીખવા માંગતા હો, તો તમારે C

અને C++ જેવી પ્રોગ્રામિંગ ભાષાઓની મૂળભૂત બાબતો જાણવાની જરૂર છે. તમારે Variables, Operators, Conditional Statements, Loops, OOPS વગેરેના ખ્યાલોને જાણવું જોઈએ. Python એ એક અત્યંત સરળ પ્રોગ્રામિંગ ભાષા છે જેનો ઉપયોગ વિવિધ એપ્લિકેશનો માટે થાય છે. અગાઉ જણાવ્યું તેમ, તે એક ઉચ્ચ-સ્તરની Artificial intelligence ની કોમ્પ્યુટર લેંગ્વેજ છે જેના કોડ પ્રમાણમાં સરળ છે, ખાસ કરીને જ્યારે C અથવા C++ જેવી કોમ્પ્યુટર લેંગ્વેજ સાથે સરખામણી કરવામાં આવે છે.

ભાવિ તકો :

Python scope is intensive in data science and analysis. તથા Machine learning અને artificial intelligence માં પણ પસંદ કરવામાં આવે છે.

Pythonનો ઉપયોગ નીચેનાં કામો માટે થાય છે:

- Data science
- Scientific and mathematical computing
- web-development
- System automation and administration
- Security and penetration testing

જ્યારે ઘણી ટોચની કંપનીઓ Java સાથે અટવાયેલી છે, ત્યારે Python એ જૂની, ટ્રેનિંગ તકનિક માટે એક સફળ કોમ્પ્યુટર લેંગ્વેજ છે. આ સાથે Pythonનું ભવિષ્ય ઉજ્જવળ છે:

Artificial Intelligence(AI) ની દુનિયામાં Python નવી ટેકનોલોજીમાની એક છે. જ્યારે તે AI વિશે છે, ત્યારે Python એ પ્રથમ પસંદગીઓમાંની એક છે; હકીકતમાં, તે તેના માટે સૌથી અનુકૂળ ભાષા છે. આ હેતુ માટે, અમારી પાસે જુદા જુદા ફ્રેમવર્ક, libraries અને ટૂલ્સ છે જે AIને માનવ પ્રયત્નોને બદલવા દેવા માટે સમર્પિત છે. તે માત્ર તેની સાથે જ સહાય કરતું નથી, પરંતુ તે કાર્યક્ષમતા અને ચોકસાઈ પણ વધારે છે. AI થકી સ્પીચ રેકગ્નિશન સિસ્ટિમ્સ, autonomous cars વગેરે ડેવલોપ કરી શકાય છે.

- Machine Learning-PyML
- General AI

તેથી નિષ્કર્ષ પર આવતા, Python એ ભવિષ્યની ખૂબ આશાસ્પદ કોમ્પ્યુટર લેંગ્વેજ છે. યોગ્ય પ્લેટફોર્મ દ્વારા યોગ્ય કુશળતા પ્રાપ્ત કરવાથી તમે સંપૂર્ણ નોકરી મેળવી શકશો.

સી-ડેક દ્વારા Pythonનો કોર્સ શરૂ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૩ માસ સુધી થિયરી અને પ્રેક્ટિકલની ટ્રેનિંગ આપવામાં આવે છે. તાલીમ પૂર્ણ થયા બાદ સી-ડેક દ્વારા પરીક્ષા લેવામાં આવે છે અને પાસ થયેલ વિદ્યાર્થીને સર્ટિફિકેટ એનાયત કરવામાં આવે છે. સી-ડેકના સર્ટિફિકેટની ઈન્ટરનેશનલ વેલ્યૂ ઘણી સારી છે જેથી આપને દેશ કે વિદેશમાં નોકરી મેળવવાની તક ઘણી વધી જાય છે. તેમજ સી-ડેકના ઓથોરાઈઝ ટ્રેનિંગ સેન્ટર દ્વારા પણ ઘણી વખત પ્લેસમેન્ટ આપવામાં આવતું હોય છે. આ કોર્સમાં નીચે જણાવેલ વિષયનો અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે.

CERTIFICATE IN PYTHON (CPython)

Course Contents

- Introduction to Python
- The basic elements of python
- Branching Programs
- Control Structures
- Strings and Input
- Iteration

● Functions, Scoping and Abstraction

- Functions and scoping
- Specifications
- Recursion
- Global variables
- Modules
- Files
- System Functions and Parameters

● Structured Types, Mutability and Higher

- Order Functions
- Strings, Tuples, Lists and Dictionaries
- Lists and Mutability
- Functions as Objects

● Testing, Debugging, Exceptions and Assertions

- Types of testing
- Black box and Glass box
- Debugging
- Handling Exception
- Assertions

મિત્રો, આ ઉપરાંત સી-ડેક દ્વારા “CCC”ના કોર્સની તાલીમ પણ આપવામાં આવે છે. ગુજરાત સરકારની ભરતી સમયે સી-ડેક નું “CCC”નું પ્રમાણપત્ર માન્ય રાખવામાં આવે છે, આ ઉપરાંત સી-ડેક દ્વારા TallyERP9 with GST, ગ્રાફિક્સ, એકાઉન્ટિંગ, મલ્ટીમીડિયા એનિમેશન, વેબ ડિઝાઈનિંગ, હાર્ડવેર નેટવર્કિંગ, ડિજિટલ માર્કેટિંગ અને પ્રોગ્રામિંગના કોર્સની તાલીમ પણ આપવામાં આવે છે.

સી-ડેક PACE પ્રોગ્રામ અંતર્ગત ચાલતાં માન્યતા પ્રાપ્ત સેન્ટરો ગુજરાતના બધા જ જિલ્લા અને તાલુકામાં ચાલે છે. જેની વધુ માહિતી મેળવવા માટે નીચે જણાવેલ સરનામે સંપર્ક કરવો.

ઓથોરાઈઝડ રિજનલ કો-ઓર્ડિનેટર,
૪૦૨, સમાન કોમ્પ્લેક્સ, સત્યમ મોલની સામે,
કામેશ્વર સ્કૂલ નજીક, સેટેલાઈટ,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫, મો.-૮૮૨૪૦૨૫૭૪૫
Email - jr_patel@hotmail.com

એડવેન્ચર ક્ષેત્રે ગુજરાતના યુવાનોની વધતી રુચિ અને વિકસતી કારકિર્દીની તકો

— દેવાંગ મહેતા

જો આપ આપના રોજિંદા જીવનમાં ડગલે ને પગલે સાહસ ખેડી લેવા માટે તૈયાર હો તો આપે જાણવું જોઈએ કે સાહસિક રમતગમતનું ક્ષેત્ર આપના માટે જ બન્યું છે. એડવેન્ચર સ્પોર્ટમાં જોડાતા યુવાનોને શ્રીલની સાથોસાથ રોજગારી પણ મળી રહે છે. આ ક્ષેત્રમાં પોતાનું ભવિષ્ય બનાવવા માટે અનુભવી કોચ પાસેથી ઉત્તમ શિક્ષણ લેવું, યોગ્ય સંસ્થામાંથી સર્ટિફાઈડ કોર્સ કરવો ખૂબ જ અગત્યનું છે. એડવેન્ચર સ્પોર્ટમાં અનેક પ્રકારના સાહસિક કાર્યો અને સ્પોર્ટ્સનો સમાવેશ થાય છે પરંતુ તેમાં મુખ્યત્વે ત્રણ ભાગમાં તેને વિભાજિત કરી શકાય. વોટર સ્પોર્ટ્સ, લેન્ડ સ્પોર્ટ્સ અને એર સ્પોર્ટ્સ. સાહસને લગતું યુવાવર્ગને ગમતું ક્ષેત્ર એટલે એડવેન્ચરની આ નવી વિકસેલી દુનિયા.

રોક ક્લાઈમિંગ, માઉન્ટન તેમજ વોટર રેપલિંગ, આઈસ વોલ ક્લાઈમિંગ, સ્નો ટ્રેકિંગ, સ્કાઈ ડાઈવિંગ, બંજી જમ્પિંગ, પેરાસેલિંગ, પેરાગ્લાઈડિંગ, અન્ડર વોટર સ્વિમિંગ, સ્નોરકેલિંગ, ડીપ સી ડાઈવિંગ, સ્કુબા ડાઈવિંગ, આઈસ સ્ક્રીમિંગ, ઝોરબિંગ, માઉન્ટન સાઈકલિંગ/ બાઈકિંગ, હેંગ ગ્લાઈડિંગ, હાઈ અલ્ટીટ્યુડ હાઈકિંગ, રિવર રાફ્ટિંગ, કેવિંગ, ડેસર્ટ કેમ્પિંગ, રિવર કોસિંગ/ ઝીપ લાઈનિંગ, દરિયાનાં મોજાં પર સર્ફિંગ, કાયાકીઈંગ, ગ્લેસિયર ક્લાઈમિંગ અને ફોરેસ્ટ સાઈકલિંગ જેવા વિવિધ સાહસિક ક્ષેત્રો ગુજરાત અને ભારતમાં વિકસી રહ્યાં છે.

એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે કોઈ પણ વિષયમાં માન્યતા પ્રાપ્ત શાળા કે કોલેજમાંથી બારમું કે ડિગ્રી મેળવેલી હોવી જરૂરી છે. જેના આધારે આપ એડવેન્ચર સ્પોર્ટમાં ડિપ્લોમા કે ડિગ્રી કરી આગળ વધી શકો છો. આ પ્રકારના કોર્સમાં વિદ્યાર્થીને શારીરિક અને માનસિક સ્વાસ્થ્ય વિષે જાણ કરી આપવામાં આવે છે, સ્વિમિંગમાં નિપુણ બનાવવામાં આવતા હોય છે, આ ઉપરાંત જોખમ ઉપાડવા માટે તૈયાર કરી, ટીમ વર્કમાં વિશ્વાસ કરતા શિખવાડવામાં આવે છે, કામ પ્રત્યે સંપૂર્ણ સમર્પણ અને નિષ્ઠા શિખવાડવામાં આવે છે. અન્ય વ્યક્તિઓના જીવનની જવાબદારી ઉઠાવવા માટે તૈયાર

કરવામાં આવે છે તથા પ્રાથમિક સારવારમાં નિષ્ણાત પણ બનાવવામાં આવતા હોય છે.

સમગ્ર ભારતમાં એવી ઘણી સંસ્થાઓ અને કોલેજ છે જે એડવેન્ચર કોર્સના વિવિધ અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે. જેમાં મુખ્યત્વે નીચેની સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે.

1. રિજનલ માઉન્ટેનિયરિંગ સેન્ટર, મેકલોડગંજ
2. હિમાલયન એડવેન્ચર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, મસુરી
3. હિમાલયન માઉન્ટેનિયરિંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, દાર્જીલીંગ
4. નહેરુ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માઉન્ટેનિયરિંગ, ઉત્તરકાશી
5. જવાહર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માઉન્ટેનિયરિંગ, જમ્મુ-કાશ્મીર
6. નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ વોટર સ્પોર્ટ્સ, ગોવા
7. વોટર સ્પોર્ટ્સ સેન્ટર, બિલાસપૂર
8. બલુન ક્લબ ઓફ ઈન્ડિયા, નવી દિલ્હી
9. વેસ્ટર્ન હિમાલય માઉન્ટેનિયરિંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ દાર્જીલીંગ,
10. વેસ્ટર્ન હિમાલય માઉન્ટેનિયરિંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ મનાલી,
11. વિન્ટર સ્પોર્ટ્સ સ્ક્રીમિંગ સેન્ટર, કુલ્લુ

આ સંસ્થાઓમાં કોર્સ પૂરો કર્યા બાદ એડવેન્ચર અને સ્પોર્ટ સાથે જોડાયેલી વિવિધ સંસ્થાઓ દ્વારા નોકરી માટેની ભરતી કરવામાં આવે છે. જેમાં મુખ્યત્વે નીચે મુજબની સંસ્થાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે.

- ટ્રાવેલ એન્ડ ટૂરિઝમ એજન્સી
- એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ
- એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ
- એડવેન્ચર સ્પોર્ટ સેન્ટર
- કોમર્શિયલ રિક્રેએશન સેન્ટર

સૌથી વધુ રોજગારી એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ કંપનીઓ જ આપે છે. જોકે આ ક્ષેત્રમાં કામ કરી રહેલા પ્રોફેશનલ્સ થોડા સમય બાદ પોતાની અનુકૂળતા અનુસાર જોખ પ્રોફેઈલમાં સરળતાથી ફેરફાર કરતા જ હોય છે. તેઓ પોતાની રીતે વિવિધ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં અને પ્રાઈવેટ પ્રોગ્રામ દ્વારા વિવિધ એક્ટિવિટી અને એડવેન્ચર કેમ્પનું

પણ આયોજન કરતા હોય છે. આ ઉપરાંત અંગત ટ્રેનર અને કેઝ્યુલ ટૂર ગાઈડ તરીકે પણ જવાબદારી સ્વીકારી રોજગાર મેળવતા થયા છે. એટલું જ નહીં આ ક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલા લોકો પોતાની અંગત એડવેન્ચર સ્પોર્ટ કંપની પણ હવે શરૂ કરતા હોય છે. આમ આ ક્ષેત્રમાં રોજગારની વ્યાપક તકો રહેલી છે. આ ક્ષેત્રમાં શરૂઆતમાં માસિક સરેરાશ ૨૦ થી ૩૦ હજારનું વેતન પ્રાપ્ત થતું હોય છે. જે સમય અને અનુભવની સાથે વધતું જ જાય છે.

ગુજરાતમાં ૧૯૬૧નું વર્ષ યુવાનો અને સાહસવીરો માટે આર્શિવાદ સમાન સાબિત થયું હતું. સ્વ. ધ્રુવકુમાર પંડ્યાના યથાર્થ પ્રયાસથી ગુજરાતની પ્રથમ પર્વતારોહણ સંસ્થાની સ્થાપના કરવામાં આવી. ગુજરાત સ્ટેટ માઉન્ટેનિયરિંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના નામકરણ સાથે ચાલુ કરવામાં આવી હતી. જેમાં અલગ અલગ કોર્સનો અભ્યાસક્રમ ભણાવવામાં આવે છે. જેને વર્તમાનમાં સ્વામી વિવેકાનંદ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માઉન્ટેનિયરિંગ (SVIM) તરીકે જાણીતી થઈ છે.

સ્વામી વિવેકાનંદ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માઉન્ટેનિયરિંગ (SVIM)ના કોર્સ :

- (૧) એડવેન્ચર કેમ્પ ૮ થી ૧૩ વર્ષના બાળકો માટે, સમયગાળો - ૭ દિવસ
- (૨) બેઝિક રોક ક્લાઇમ્બિંગ કોર્સ ૧૪ થી ૪૫ વર્ષના માટે, સમયગાળો - ૧૦ દિવસ
- (૩) એડવાન્સ રોક ક્લાઇમ્બિંગ કોર્સ ૧૫ થી ૪૫ વર્ષના માટે, સમયગાળો - ૧૫ દિવસ
- (૪) કોચિંગ રોક ક્લાઇમ્બિંગ કોર્સ ૧૮ થી ૩૫ વર્ષના માટે, સમયગાળો - ૩૦ દિવસ
- (૫) આર્ટિફિશિયલ રોક ક્લાઇમ્બિંગ કોર્સ ૧૮ થી ૪૫ વર્ષના માટે, સમયગાળો - ૧૦ દિવસ
- (૬) ગુજરાત ભ્રમણ ટ્રેકિંગ કેમ્પ ૧૮ થી ૪૫ વર્ષના માટે, સમયગાળો - ૧૦ દિવસ
- (૭) હિમાલય ભ્રમણ ટ્રેકિંગ કેમ્પ ૧૮ થી ૪૫ વર્ષના માટે, સમયગાળો - ૧૫ દિવસ

આ તમામ કોર્સોમાં અમુક નિશ્ચિત બેચ ગુજરાત સરકારના ગુજરાત રાજ્યના રમત-ગમત, યુવક સેવા, સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓના વિભાગ દ્વારા પૂર્ણ પણે સ્પોન્સર કરવામાં આવે છે જેથી સાહસિક પ્રવૃત્તિઓમાં આગળ વધવાની ઈચ્છા ધરાવતા યુવક-યુવતીઓ કે જેઓ આર્થિક

સક્ષમ પરિવારમાંથી ન આવતા હોય તો તેમને ઘણા મદદકારક પૂરવાર થાય છે. વધુ માહિતી માટે સ્વામી વિવેકાનંદ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માઉન્ટેનિયરિંગ (SVIM), માઉન્ટ આબુની સત્તાવાર વેબસાઇટ www.com-mi-synca.gujarat.gov.in પરથી વધુ ચોક્કસ વિગતો સરળતાથી જાણી શકાય છે. મનપસંદગીના કોર્સના ફોર્મ સાઈટ પરથી ડાઉનલોડ કરી નક્કી કરેલા અંતિમ દિવસ સુધી Swami Vivekanand Institute of Mountaineering "Sadhana Bhavan", Gaurmukh Road, Mount Abu, Rajasthan - 307 501(India) પોસ્ટલ એડ્રેસ પર મોકલી આપવાની હોય છે. સંસ્થા તરફથી આપે જણાવેલી તારીખ દરમિયાન આપને પ્રવેશ મળી જાય તો કન્ફર્મેશન મેઈલ મળી જતો હોય છે.

આજ સંસ્થાનું બીજું સેન્ટર જૂનાગઢ મુકામે શરૂ કરવામાં આવ્યું છે જેનું નામ પંડિત દીનદયાળ ઉપાધ્યાય પર્વતારોહણ તાલીમ સંસ્થા આપવામાં આવ્યું છે. લાખા કોઠાની જગ્યા જૂનાગઢ ખાતે તે સ્થિત છે. આ બન્ને સંસ્થા ગુજરાત રાજ્યના રમત-ગમત, યુવક સેવા, સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓના વિભાગ કાર્યરત છે.

તાલીમ કોર્સના સર્ટિફિકેટની આજના યુવાનોની જરૂરિયાત

ભારતના યુવાનો આજે પોતાના અભ્યાસ દરમિયાન વિવિધ શિક્ષણોત્તર પ્રવૃત્તિઓ કરતા હોય છે તેમાં પણ પર્વતારોહણને ખાસ દરજ્જો મળી રહ્યો છે. ઉપરોક્ત ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં પર્વતારોહણની સખત અને સાહસ ભરેલી તાલીમ લીધા બાદ સંસ્થા તરફથી જે તે કોર્સના સર્ટિફિકેટ પણ આપવામાં આવે છે. જે આજના યુવાનોને નોકરી મેળવવા ખૂબ જ ઉપયોગી સાબિત થઈ રહ્યા છે. ભારત સરકાર તેમજ રાજ્ય સરકારની વિવિધ શાખાઓ આ સર્ટિફિકેટના ગુણ ગણવામાં આવે છે. જેમ કે (૧) પોલીસ વિભાગ (૨) આર્મી વિભાગ (૩) ફાયર બ્રિગેડ (૪) એન.એસ.જી. કમાન્ડો વિભાગ (૫) સ્પોર્ટ્સ વિભાગ (૬) રેલવે ડિપાર્ટમેન્ટ (૭) રેસ્ક્યુ ડિપાર્ટમેન્ટ (૮) ઇન્ડિયન નેવી ડિપાર્ટમેન્ટ (૯) ઇન્ડિયન એરફોર્સ જેવા અનેક ખાતાઓમાં ખૂબ જ અગત્યના પુરવાર થાય છે.

એ-૧, સિદ્ધિ વિનાયક પાર્ક,
દક્ષિણી સોસાયટી, મણિનગર,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮

ફિલ્મ અને ડોક્યુમેન્ટરી મેકિંગ - ઉજ્જવળ ભવિષ્યની તકો

— યોગેશ પંડ્યા

ફિલ્મ અને સિનેમા એ એક એવું સશક્ત માધ્યમ છે કે તેને જેમ ભાષા અને શબ્દોની મર્યાદા નડતી નથી, તેમ તેને ભૌગોલિક સરહદો પણ નડતી નથી. જેમ એક ચિત્ર કે તસ્વીર હજાર શબ્દો કરતાં પણ વધુ સશક્ત રીતે પોતોનો સંદેશ આપી શકે છે, તેમ એક દૃશ્ય શ્રાવ્ય ચલચિત્ર ભાષા, સંસ્કૃતિ અને સરહદોથી પણ આગળ જઈને પોતોનો સંદેશ પહોંચાડ્યું હોય છે. આંતર રાષ્ટ્રીય અને રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ફિલ્મ મહોત્સવો ઉપરાંત હવે કોલકતા, ચેન્નાઈ, બેંગ્લોર, મુંબઈ અને અમદાવાદ જેવાં શહેરો પણ ડોક્યુમેન્ટરી અને શોર્ટ ફિલ્મ માટે ફિલ્મ મહોત્સવ અને સ્પર્ધાઓનું આયોજન કરતા હોય છે. સ્થાનિક કક્ષાએ યોજાતા આવા ડોક્યુમેન્ટરી અને શોર્ટ ફિલ્મ માટેના મહોત્સવોમાં માત્ર સ્થાનિક પ્રતિભાશાળી કલાકારો જ નહિ પણ આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતિ પ્રાપ્ત મોટા કલાકારો પણ પોતાની ડોક્યુમેન્ટરી કે શોર્ટ ફિલ્મ પ્રદર્શિત કરતા હોય છે. આવા મહોત્સવનો સૌથી મોટો લાભ એ થાય છે કે ઘરઆંગણે પ્રતિભાશાળી સ્થાનિક કલાકારોને વૈશ્વિક પ્રતિભા અને કલાનો પરિચય મળે છે. તો બીજી તરફ જાણીતા ફિલ્મ નિર્માતાઓ કે નિર્દેશકોને આવા કાર્યક્રમો દ્વારા સ્થાનિક પ્રતિભાઓનો પરિચય મળે છે. જે ભવિષ્યમાં રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે પોતાની પ્રતિભાને આધારે ઝળકી શકે છે.

તાજેતરમાં ગોવામાં યોજાયેલા ભારતીય આંતરરાષ્ટ્રીય ફિલ્મ ફેસ્ટિવલમાં ઈન્ડિયન પેનોરેમા સેક્શનમાં અનેક ભારતીય ભાષાઓની શોર્ટ ફિલ્મ રજૂ થઈ હતી અને વિવેચકોનું ધ્યાન ખેંચ્યું હતું. જાન્યુઆરી મહિનામાં યોજાયેલા કોલકતા ફિલ્મ ફેસ્ટિવલમાં ચીનના વિખ્યાત ફિલ્મ નિર્માતાની બે ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મોએ સારી ચર્ચા જગાવી હતી. એ જ રીતે જયપુર આંતર રાષ્ટ્રીય ફિલ્મ ફેસ્ટિવલમાં “પિન્ક બેલ્ટ મિશન” નામની સ્ત્રી સશક્તીકરણ ઉપરની ફિલ્મ અલગ જ છાપ ઊભી કરવામાં સફળ રહી હતી.

આટલી પ્રસ્તાવના ઉપરથી જ સમજી શકાય છે કે

ફિલ્મ અને ડોક્યુમેન્ટરી મેકિંગનું ક્ષેત્ર જેટલું ગ્લેમરસ છે- તેનાથી વધુ તે કઠોર મહેનત માગતું ક્ષેત્ર છે. સાચી દિશાની મહેનત અને પ્રતિભાને આ સફળતાની કોઈ સીમા નથી તેમ કહી શકાય. જોકે દરેકને સફળતા મળતી નથી, પરંતુ સારા સર્જનાત્મક કાર્યનો સંતોષ અવશ્ય મળે છે. પરંતુ આપણે અહીં ફિલ્મ અને ડોક્યુમેન્ટરી ક્ષેત્રને કારકિર્દીના એક વિકલ્પ તરીકે જોઈશું.

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકિંગ- શું છે?

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકિંગ- એટલે કે દસ્તાવેજી ફિલ્મો બનાવવી. આ ફિલ્મ મેકિંગનો જ એક પ્રકાર છે. આજના સમયમાં ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર બનવું એ ખૂબ જ પડકારજનક પરંતુ રોમાંચક કાર્ય છે. આ ક્ષેત્રમાં જવા માટે તમારામાં વાસ્તવિકતાને સમજવાની ક્ષમતા, રચનાત્મકતા અને ટેકનિકલ બાબતોને સમજવાની શક્તિ વગેરેનું સચોટ મિશ્રણ હોવું જરૂરી છે. ફિલ્મ મેકિંગના વ્યવસાયમાં સફળ થવા માટે કોઈપણ વ્યક્તિમાં રચનાત્મકતા, નવીનતા, નિર્ણાયકતા, ખુલ્લું દિમાગ અને ટેકનોલોજી તરફનો ઝુકાવ હોવો ખૂબ જ જરૂરી છે.

એ જ રીતે ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકરે એક ફિલ્મ પ્રોજેક્ટનો કન્સેપ્ટ સમજીને તેને પાત્રો કે કલાકારો દ્વારા શૂટ કરાયેલ વિભિન્ન દૃશ્યોને એવી રીતે સાંકળવાના હોય છે કે તે ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ કે ફાઇનલ પ્રોડક્ટના રૂપમાં બહાર આવી શકે. ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકરનું કાર્ય ફિલ્મ કે ટીવી પ્રોડક્શનના કાર્યમાં સંકળાયેલ કલાકારો અને કાર્ય કરનારાઓનું વ્યવસ્થાપન કરવું, કલાકારો કે ટેકનિકલ કાર્ય માટે લોકોની નિમણૂક કરવી કે કામ પર બોલાવવા, ફિલ્મ કે ટીવી માટે કાર્ય કરતા કલાકારોને દોરવાણી આપવી, નાણાંની વ્યવસ્થા કરવી, દસ્તાવેજોનો અભ્યાસ કરવો તેમજ સંબંધિત કે ખૂટતી માહિતી મેળવવી વગેરે કાર્યોનો સમાવેશ થાય છે.

આમ સફળ ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મમેકર એ વાસ્તવિકતાનું રચનાત્મક અર્થઘટન કરી શકે તેવો વિઝનરી કે દીર્ઘદૃષ્ટ હોવો જોઈએ.

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર બનવા માટેની લાયકાત:

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર બનવા માટે મીડિયા કે સમૂહ માધ્યમના કોઈ મુખ્ય વિષય સાથે સ્નાતકની પદવી મેળવેલી હોવી જોઈએ અથવા આ માટેનો કોઈ પ્રોફેશનલ કોર્સ પણ ખૂબજ ફાયદાકારક સાબિત થઈ શકે છે. આ ઉપરાંત ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર એ એવું કાર્ય છે કે તે ફિલ્મ નિર્માણ માટેના અનેકવિધ ક્ષેત્રમાં જરૂરી એવા કૌશલ્યનો વિકાસ કરે છે.

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર કે કોઈ પણ પ્રકારના ફિલ્મ નિર્માતા બનવા માટે જરૂરી શૈક્ષણિક યોગ્યતા આ પ્રમાણે ગણી શકાય.

- કોઈપણ વિદ્યાશાખામાં ધોરણ ૧૨ની બોર્ડની પરીક્ષા પાસ કરેલી હોવી જરૂરી છે. જેના આધાર પર એફ.ટી.આઈ.આઈ. એટલે કે ફિલ્મ એન્ડ ટેલિવિઝન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇન્ડિયા કે નેશનલ સ્કૂલ ઓફ ડ્રામા - એન.એસ.ડી.ના ટેકનિકલ કોર્સ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકાય છે. જોકે ટેકનિકલ કોર્સ સિવાયના અન્ય કોર્સ માટે પાયાની શૈક્ષણિક લાયકાત સ્નાતક છે.
- ઉમેદવારે ફિલ્મ સાથેના સંબંધિત વિષયમાં સ્નાતકની પદવી મેળવેલી હોવી જોઈએ. આ ઉપરાંત ફિલ્મ નિર્માતાના કાર્ય માટે જ્ઞાન અને કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરવા ઉમેદવાર ફિલ્મ અને ટેલિવિઝન પ્રોડક્શનના સ્નાતક કાર્યક્રમમાં પણ જોડાઈ શકે છે.
- માસ્ટર ડિગ્રીના કોર્સ માટે જે ઉમેદવારે ફિલ્મ

કે ટેલિવિઝન પ્રોડક્શનમાં કોઈપણ માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી ડિગ્રી કે ડિપ્લોમા પૂર્ણ કરી લીધો હોય તે માસ્ટર ડિગ્રી કે કોર્સમાં પ્રવેશ માટે પાત્ર બને છે.

- જે ઉમેદવાર ફિલ્મ કે ટેલિવિઝન પ્રોડક્શન કે નિર્માણમાં અનુસ્નાતક કે પી.જી.ડિપ્લોમા કરવા ઇચ્છતા હોય તેમણે ફિલ્મ કે ટેલિવિઝન પ્રોડક્શનના સંબંધિત વિષયમાં સ્નાતકની ડિગ્રી મેળવેલી હોવી જરૂરી છે.

અત્રે એ યાદ રાખવું જરૂરી છે કે આપણા દેશમાં અનેક યુનિવર્સિટીઓ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ ફિલ્મ અને ટેલિવિઝનના ક્ષેત્રમાં અનિમેશન, પ્રોડક્શન, ડાયરેક્શન, એડિટિંગ, સિનેમેટોગ્રાફી , ફિલ્મ પ્રોસેસિંગ, એક્ટિંગ, સાઉન્ડ એન્જિનિયરિંગ, મેક-અપ ફોટોગ્રાફી વગેરે વિષયો ઉપર સ્પેશ્યલાઈઝેશન સાથેના અભ્યાસક્રમો પણ પૂરા પાડે છે. ઉમેદવારોએ એ વાત યાદ રાખવી જરૂરી છે કે દરેક યુનિવર્સિટી અને સંસ્થામાં તમે કયો કોર્સ પસંદ કરો છો તેના ઉપર તેના સમયગાળાનો આધાર હોય છે.

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર માટે ઉપલબ્ધ વિભિન્ન કાર્ય કે ભૂમિકાઓ :

આ માટે અનેક કાર્યો કે ભૂમિકાઓ ઉપલબ્ધ છે- અને ઉમેદવાર તેમના રસ મુજબ તેની પસંદગી કરી શકે છે.

● ડોક્યુમેન્ટરી પ્રોડ્યુસર:

ડોક્યુમેન્ટરી પ્રોડ્યુસરનું સૌથી મોટું કાર્ય ફિલ્મ બનાવવામાં માટે નાણાં ઊભાં કરવાનું છે. તેનું કાર્ય સમગ્ર ફિલ્મના નિર્માણ ઉપર નજર રાખવાનું અને કલાકારો અને કર્મચારીઓ સાથે ફિલ્મના બજેટ ઉપર ધ્યાન રાખવાનું છે. ફિલ્મ નિર્માણમાં મદદ માટે ડાયરેક્ટર સાથે મળીને પ્રોડક્શન સ્ટાફને કામ ઉપર રાખવાનું કાર્ય પણ તે કરે છે.

● ડોક્યુમેન્ટરી ડાયરેક્ટર :

ડોક્યુમેન્ટરી ડાયરેક્ટરની ભૂમિકામાં ફિલ્મના નિર્માણ પહેલાનું કાર્ય, ફિલ્મના નિર્માણનું કાર્ય, એડિટિંગ અને ફિલ્મ નિર્માણ પછી પોસ્ટ પ્રોડક્શનના કાર્યનો સમાવેશ થાય છે. તેના કાર્યમાં ફિલ્મ નિર્માણનું સમય પત્રક તૈયાર કરવું, ફિલ્મના તૈયાર ફૂટેજ એકત્ર કરવા, તસ્વીર, દસ્તાવેજો વગેરે નિર્માણની સામગ્રી તૈયાર કરવી

અને ફિલ્મની સ્ક્રિપ્ટ તૈયાર કરવી વગેરે ગણી શકાય.

● **કાર્યક્રમ સંશોધક- પ્રોગ્રામ રિસર્ચર :**

તેનું કામ નવા નવા કાર્યક્રમોની વિચારણા કરવાનું, ખર્ચના હિસાબો રાખવા, યોગ્ય લોકો સાથે બેઠકો યોજવી અને તેમના ઈન્ટરવ્યૂ રાખવા વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. તે યોજનાઓને અમલમાં મૂકે છે અને સંબંધિત સંશોધન હાથ ધરીને ફિલ્મના નિર્માણનું સંકલન કરે છે.

● **ડોક્યુમેન્ટરી સાઉન્ડ ડિઝાઇનર :**

તેનું મુખ્ય કાર્ય ફિલ્મ, ટીવી કે ડોક્યુમેન્ટરીના અવાજના કાર્યની સંપૂર્ણ સંભાળ લેવાનું છે. તે સંગીત પસંદ કરવું, એડિટ કરવું કે રિમિક્સ કરવું વગેરેનું ધ્યાન રાખે છે. તે થિયેટરમાં જીવંત સંગીત આપતા સંગીતકારો સાથે કાર્ય કરે છે અથવા તો નવા સંગીતનું સર્જન કરતા મ્યુઝિક કમ્પોઝર સાથે પણ કાર્ય કરે છે.

● **લેખક :**

ડોક્યુમેન્ટરી લેખકનું કાર્ય ફિલ્મના નિર્દેશક અને એડિટર સાથે કાર્ય કરીને ફિલ્મ કે ટીવી શોની સમગ્ર કથા વસ્તુને એક આકાર આપવાનો હોય છે. તેનામાં એ સમજણ હોવી જોઈએ કે ફિલ્મ કે ટીવી શો દર્શકો કે શ્રોતાઓને કેવી રીતે જકડી રાખે છે. તેનામાં ફિલ્મની કથા વસ્તુની ઊંડી સમજ, કથાનો પ્લોટ અને તે દર્શકો ઉપર કઈ રીતે પ્રભાવ પાડે છે તેની ઊંડી સમજ હોવી જોઈએ.

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મમેકર માટે રોજગારીની તકો:

આ એક આવું બહુઆયામી અને પડકારજનક ક્ષેત્ર

છે કે તેમાં રોજગારી માટે રોજરોજ નવી નવી તકો સર્જાતી રહે છે. ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ નિર્માતા માટે રોજગારની તકો અનેકગણી છે.

આ ક્ષેત્રમાં ઘણા લોકો પોતાનો સ્વતંત્ર બિઝનેસ શરૂ કરવાનો કે સ્વતંત્ર રીતે ફિલ્મ નિર્માણ કરવાનું પણ પસંદ કરે છે. અને ઘણા લોકો ફિલ્મ નિર્માણ માટે વિદેશમાં નોકરી શોધી લેતા હોય છે. ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકરની કામ માટે સૌથી વધુ જરૂર પડતી હોય તેવા કેટલાક ટોચના ક્ષેત્રો આ પ્રમાણે છે.

- ફિલ્મ સ્ટુડિયો
- ટીવી. ચેનલો
- પ્રોડક્શન કંપનીઓ
- જાહેરખબર એજન્સીઓ
- ઓનલાઇન ચેનલો
- સોશિયલ મીડિયા/ યુ ટ્યૂબ લાઇવ ચેનલ
- એન.જી.ઓ. કે બિનસરકારી સંસ્થાઓ
- ટેલિવિઝન પ્રોડક્શન કંપની
- કોલેજ અને યુનિવર્સિટીઓ
- થિયેટર
- ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ કંપનીઓ

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકરની સૌથી વધુ ભરતી કરતી ટોચની કંપનીઓ :

- પ્રસાર ભારતી
- ધર્મ પ્રોડક્શન
- યુ.ટી.વી.મોશન પિક્ચર્સ

- ફેન્ટમ ફિલ્મ્સ,
- બાલાજી મોશન પિક્ચર્સ
- એક્સલ એન્ટરટેનમેન્ટ
- સોની પિક્ચર્સ,
- રેડ ચિલીઝ એન્ટરટેનમેન્ટ
- યશરાજ ફિલ્મ્સ
- નેશનલ જિયોગ્રોફિક
- બ્લુ સ્કાઈ સ્ટુડિયો
- ફોક્સ સ્ટાર સ્ટુડિયો,
- બી.બી.સી. ફિલ્મ્સ

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર માટે પે સ્કેલ/ પગાર ધોરણ :

ફિલ્મમેકર કે ડોક્યુમેન્ટરી મેકર માટે કોઈ નિશ્ચિત પગાર ધોરણો હોતા નથી. તેઓ પોતાના ફિલ્મ કે ડોક્યુમેન્ટરી પ્રોજેક્ટને આધારે આવક મેળવે છે. આ ઉપરાંત તેમની આવક કે પગાર પણ તેમની ક્ષમતા, તેમનું કૌશલ્ય કે તેમના અનુભવ પર આધારિત હોય છે.

ફિલ્મમેકર કે ડોક્યુમેન્ટરી મેકર બનવા માટે પુસ્તકો અને અન્ય વાંચન સામગ્રી :

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ બનાવવી એ કૌશલ્ય આધારિત વ્યવસાય હોવાને કારણે આ ક્ષેત્રમાં આગળ વધવા ઈચ્છતા યુવાનોએ ટેકનિકલ જાણકારીની સાથે તેની કલાનાં પાસાઓ શીખવાની પણ ખૂબ જરૂર હોય છે. તેમનામાં નિર્માણ અને ડાયરેક્શન માટે કોમ્યુનિકેશનની કળા, અન્ય લોકોમાં પ્રતિભા શોધી કાઢવાની ક્ષમતા, નેતૃત્વના ગુણો, રચનાત્મક પ્રતિભા સાથે પ્રબંધન અને વહીવટી ક્ષમતા હોવી પણ ખૂબ જરૂરી છે. આ બહુઆયામી એવા કારકિર્દીના આ ક્ષેત્ર માટે કોઈ ચોક્કસ પુસ્તક કે વાંચન સામગ્રીની ભલામણ કરી શકાય નહિ.

આમ છતાં આ ક્ષેત્રમાં માર્ગદર્શન માટે કેટલાક શ્રેષ્ઠ ફિલ્મ નિર્માતાઓ કે નિર્દેશકોનાં પુસ્તકોની માહિતી મેળવીને તેનો ઉપયોગ રેફરન્સ બુક તરીકે અવશ્ય કરી શકાય.

ફિલ્મ કે ડોક્યુમેન્ટરી નિર્માતા તરીકે કારકિર્દીના ફાયદા અને ગેરફાયદાઓ :

ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મમેકર તરીકે વ્યક્તિએ પોતાના ફિલ્મ પ્રોજેક્ટ ઉપર પોતાના સમયે જ કાર્ય કરવાનું હોય

છે. આ વ્યવસાયમાં પોતાના કાર્યનો સમય વ્યક્તિ પોતે જ નક્કી કરી શકે છે. આ ક્ષેત્રના અન્ય વ્યવસાયિકો સાથે સંપર્ક અને બેઠકોથી નવી તકો મળતી રહે છે. આ ક્ષેત્રમાં સારું કાર્ય કરવાથી ફિલ્મ ઉદ્યોગમાં પણ નામના મળે છે.

જ્યારે આ ક્ષેત્રના કેટલાક ગેરફાયદાઓ પણ છે ફિલ્મ નિર્માણના વ્યવસાયમાં ગળાકાપ સ્પર્ધા છે, અને હંમેશાં અને સતત કામ મળતું રહે એમ ન પણ બને. ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મમેકરે દિવસરાત લાંબા કલાકો સુધી કાર્ય કરવું પડતું હોય છે અને ઘણી વખત તો સાપ્તાહિક રજાઓમાં પણ કાર્ય પૂરું કરવા માટે વ્યસ્ત રહેવું પડે છે. ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ મેકર ઉપર અગાઉ કહ્યું તેમ ઘણી જવાબદારી હોય છે, જેમાં ટેકનિકલ, નાણાકીય તેમજ વહીવટી કાર્ય વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

સમાપન:

અહીં ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મમેકર એટલે કે દસ્તાવેજી ફિલ્મ નિર્માતા માટે આપને માહિતી રજૂ કરી છે, પરંતુ ફિલ્મ નિર્માતા માટે કે ટૂંકી કે શોર્ટ ફિલ્મ નિર્માણમાં રસ ધરાવનારા માટે પણ આ માહિતી ઉપયોગી સાબિત થશે. ફિલ્મ કે ડોક્યુમેન્ટરી નિર્માણના અભ્યાસ માટે કેટલીક નામાંકિત કોલેજોની યાદી આ પ્રમાણે છે.

- નેશનલ સ્કૂલ ઓફ ડ્રામા
- ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કોમ્યુનિકેશન - દિલ્હી
- ફિલ્મ એન્ડ ટેલિવિઝન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ડિયા- પુણે
- ઝેવિયર્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોમ્યુનિકેશન મુંબઈ
- સીમ્પ્યોસીસ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મીડિયા એન્ડ કોમ્યુનિકેશન - પુણે
- વ્હીસલિંગ વૂડ ઈન્ટરનેશનલ - મુંબઈ
- અન્નપૂર્ણા ઈન્ટરનેશનલ સ્કૂલ ઓફ ફિલ્મ એન્ડ મીડિયા - હૈદરાબાદ
- એશિયન કોલેજ ઓફ જર્નાલિઝમ - ચેન્નાઈ
- ઝી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મીડિયા આર્ટ્સ- મુંબઈ

૧૭, સંબંધ, ટૂવીન બંગ્લોઝ,
ગુરુદ્વારા પાછળ,
થલતોજ, અમદાવાદ.

39

ગ્રાફિક્સ ડિઝાઇનિંગ એક ઊભરતું કરિયર અને ઉપયોગી સોફ્ટવેર

— કિશન જોષી

અત્યારના સમયમાં ગ્રાફિક ડિઝાઇન તમને દરેક જગ્યા એ જોવા મળશે જેમ કે ગ્રાફિકલ જાહેરાતો, ગ્રાફિક્સ વાળી વેબસાઇટ, કોઈ મેગેઝિનનાં આકર્ષક પેજમાં, ફિલ્મનાં પોસ્ટરો પર, બિઝનેસ માટેના વિઝિટિંગ કાર્ડ્સ આ બધીજ વસ્તુમાં ગ્રાફિક ડિઝાઇનનો જ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. જ્યારથી ડીજિટલ માર્કેટિંગ અને ડિજિટલ બ્રાન્ડિંગ લોકો કરતા થયા છે ત્યારથી ગ્રાફિક ડિઝાઇનનું મહત્વ પણ લોકો સમજતા થયા છે. અત્યારના લોકો ગ્રાફિક અને ગ્રાફિક ડિઝાઇન પ્રત્યે વધારે જાગૃત થવા લાગ્યા. ગ્રાફિકની જરૂરિયાત લોકોને સમજવા લાગી છે. પ્રિન્ટ મીડિયાના સૂર્યોદયથી છાપામાં ગ્રાફિકલ જાહેરાતો આવવા લાગી અને સાથે અલગ અલગ યુનિવર્સિટીઓમાં ફાઇન આર્ટ્સના કોર્સ પણ સામેલ થવા લાગ્યા. આમ ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગએ લોકોના જીવનનો એક ભાગ બની ગયું છે.

ન્યૂઝપેપર પછી ઇન્ટરનેટનો જમાનો આવ્યો લોકો ન્યૂઝપેપર પરથી ઓનલાઇન વેબસાઇટ્સ પર પોતાની પ્રોડક્ટ કે કંપનીની જાહેરાતો આપવા લાગ્યા. ફિલ્મોમાં VFX અને એનિમેશન વધવાની સાથે ગ્રાફિક ડિઝાઇન પ્રત્યે પણ લોકો પોતાનું ધ્યાન દોરવા લાગ્યા અને આજની પેઢી માટે તો ગ્રાફિક ડિઝાઇન એ એક અલગ જ કરિયર ક્ષેત્ર બનતું જાય છે.

આ આર્ટિકલમાં આપણે ગ્રાફિક ડિઝાઇન શું છે? ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગ ક્યાં વપરાય છે? અને ગ્રાફિક ડિઝાઇન કરવા માટે ક્યાં ક્યાં સોફ્ટવેરનો વપરાશ થાય છે? જેવા સવાલો પર ચર્ચા કરીશું.

ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગ એટલે શું?

કોઈ સમસ્યા કે પછી તમારી કોઈ વાત કે તમારી પ્રોડક્ટની ઓળખ દર્શાવવા માટે કોઈ ટાઇપોગ્રાફી, છબી, અને રંગો સાથેની વિઝ્યુઅલ રચનાઓના ઉપયોગ દ્વારા વિચારોનો સંપર્ક કરવામાં આવે એને કહેવાય છે “ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગ”.

ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગ ક્યાં ફિલ્ડમાં વપરાય છે?

આજનાં સમયમાં ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગનો ઉપયોગ લગભગ બધાજ ફિલ્ડમાં થવા લાગ્યો છે જેમ કે કોઈ મુવીનું પોસ્ટર હોઈ કે કોઈ મોટી કંપનીની પ્રોડક્ટનું લેબલ બનાવવાનું હોઈ કે કોઈ કંપની માટે તેની ઓળખનો લોગો બનાવવાનો હોય તો ચાલો જાણીએ આવા જ થોડા ફિલ્ડ કે જ્યાં ગ્રાફિક ડિઝાઇનિંગનો ઉપયોગ થાય છે.

૧) વિઝ્યુઅલ ઓળખ માટે:

કોઈ કંપનીની બ્રાન્ડ કે વ્યક્તિ કે પછી પ્રોડક્ટની ઓળખ આપવા માટે જે વિઝ્યુઅલ દ્વારા ડિઝાઇન બનાવવામાં આવે છે. આ સાથે આ ડિઝાઇનમાં વિઝ્યુઅલ ઇફેક્ટ અને આંખે વળગે એવી બ્રાન્ડની ઓળખ પણ આપવામાં આવે છે. આનું એક સરસ ઉદાહરણ છે કોઈ કંપની કે વ્યક્તિનું વિઝિટિંગ કાર્ડ.

૨) માર્કેટિંગ અને જાહેરાત માટે:

કંપનીઓ પોતાને પ્રોડક્ટના વધુ વેચાણ માટે અને કંપનીની સફળતા માટે માર્કેટિંગ અને જાહેરાત કરે છે ત્યારે માર્કેટિંગ અને જાહેરાત માટે બનાવેલી ડિઝાઇનનો વિચાર કરે છે. કેટલાક માર્કેટિંગ અને જાહેરાત ગ્રાફિક ડિઝાઇનનાં ઉદાહરણો છે જેમકે પોસ્ટર, બેનર, વાહનો ઉપરની ડિઝાઇન, ઇન્ફોગ્રાફિક, બ્રોશર, અને મેગેઝિન કે બિલ બોર્ડ.

૩) વેબસાઈટ બનાવવા માટે:

ઈન્ટરનેટની શરૂઆત પછી WWW ની શરૂઆત થઈ અને ત્યારબાદ અલગ અલગ પ્રોગ્રામિંગ લેંગ્વેજ આવવાથી લોકો વેબસાઈટ બનાવતા શીખ્યા. પહેલાં લોકો સાદી HTML વાળી વેબસાઈટ બનાવતા હતા પણ ત્યારબાદ ગ્રાફિક ડિઝાઇનના ઉપયોગથી વધુ ગ્રાફિકલ અને ઉચ્ચ કક્ષાના યુઝર ઈન્ટરફેસ (UI) વાળી વેબસાઈટ બનાવવા લાગ્યા છે.

૪) પ્રકાશન (પબ્લિકેશન) ગ્રાફિક ડિઝાઇન:

પબ્લિકેશનના ક્ષેત્રમાં પણ હવે ગ્રાફિક ડિઝાઇનનો ઉપયોગ બહોળા પ્રમાણમાં થવા લાગ્યો છે. ગ્રાફિક ડિઝાઇનનો નોવેલ, બુક્સ, ન્યુઝપેપર, કે મેગેઝિનના પ્રિન્ટિંગમાં ખાસ્સો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. ગ્રાફિક ડિઝાઇનનો ઉપયોગ પબ્લિકેશન ક્ષેત્રમાં કોમિક બુક ડિઝાઇન, અને બૂક કવર કે આલ્બમ આર્ટ માટે કરવામાં આવે છે.

૫) પેકેજિંગ ગ્રાફિક ડિઝાઇન:

મોટાભાગની કંપનીઓની પ્રોડક્ટને સ્ટોરેજ, મેન્યુફેક્ચરિંગ અને વેચાણ કરવા માટે કેટલાક પ્રકારના પેકેજિંગની આવશ્યકતા હોય છે. આ પ્રોડક્ટનાં પેકેજિંગ માટે પણ ગ્રાફિક ડિઝાઇનનો ઉપયોગ થાય છે કોઈપણ પ્રોડક્ટના પેકેજની ડિઝાઇન એ એ પ્રોડક્ટની ઓળખ બની જાય છે. પેકેજિંગની ડિઝાઇન બનાવવા માટે એ પ્રોડક્ટની જાણકારી હોવી જરૂરી છે.

૬) વીડિઓ ગેમ બનાવવા માટે:

આજકાલ Xbox અને પ્લેસ્ટેશન એવા પાવરફુલ ગેમ કોન્સોલ આવવાથી એનિમેશનની સાથે ગ્રાફિક ડિઝાઇનનો ઉપયોગ પણ વધ્યો છે અને ગેમ ડિઝાઇન કે ગેમનું પોસ્ટર બનાવવા માટે કે જેતે ગેમની થીમ ડિઝાઇન કરવા માટે પણ ગ્રાફિક ડિઝાઇનનો ભરપૂર ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

૭) મુવી કે એનિમેશન માટે:

કોઈપણ મુવી તેના રિલીઝ પહેલા તે મૂવીનું પોસ્ટર લોન્ચ કરવામાં આવે છે. આ પોસ્ટરમાં પણ ગ્રાફિક્સ ડિઝાઇનનો જ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. અને આ સાથે મુવી ની અંદર પણ ઘણી જગ્યાએ ગ્રાફિક્સનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

ગ્રાફિકલ ડિઝાઇન કરવા માટે અથવા ગ્રાફિક

ડિઝાઇનીંગ કામ કરવા માટે ક્યાં સોફ્ટવેરનો ઉપયોગ થાય છે?

ગ્રાફિક ડિઝાઇન કરવા માટે ડિઝાઇનરને એક સોફ્ટવેર પ્લેટફોર્મની જરૂર પડે છે. આ સોફ્ટવેર દ્વારા ડિઝાઇનર પોતાની પસંદ મુજબ અથવા પોતાના ક્લાઈન્ટ માટે કે ડિઝાઇનર પોતાની કંપની માટે એ સોફ્ટવેર પર કામ કરે છે. માર્કેટમાં ઘણી કંપનીઓના અને ઘણાં વિવિધ સોફ્ટવેર ઉપલબ્ધ છે પણ ઘણા પેઈડ છે તો ઘણાં ફ્રી છે (પેઈડ એટલે યુઝરે એ સોફ્ટવેર માટે પૈસા ચૂકવવા પડે છે) તો ઘણાં સોફ્ટવેરમાં ઘણાં બધા ઓપ્શન્સ આવવાથી ફેશર લેવલના ડિઝાઇનર માટે એ શીખવામાં થોડા મુશ્કેલ પડે છે. તો આ સમયે ડિઝાઇનર માટે કયો સોફ્ટવેર પસંદ કરવો એ કામ અઘરું થઈ જાય છે.

તો ચાલો હવે થોડા ડિઝાઇનિંગ સોફ્ટવેર વિશે માહિતી જોઈએ:

૧) અડોબ ફોટોશોપ

એડોબ ફોટોશોપ એ ગ્રાફિક ડિઝાઇન સોફ્ટવેરમાં સરળતાથી ઓળખી શકાય તેવું છે. જ્યારે ઈમેજ મેનિપ્યુલેશનની વાત આવે છે ત્યારે ફોટોશોપ તે બધું કરી શકે છે. ફોટોશોપ એ ગ્રાફિક ડિઝાઇન શીખવાનું પ્રારંભ કરવા માટેનું એક ઉત્તમ સોફ્ટવેર છે.

કિંમત : ફોટોશોપ એક પેઈડ સોફ્ટવેર છે.

સપોર્ટ : વિન્ડોઝ અને મેક મશીનમાં સપોર્ટ કરે છે

૨) સ્કેચ

સ્કેચ સોફ્ટવેર કે જે મુખ્યત્વે વેબ, એપ્લિકેશન અને ઈન્ટરફેસ ડિઝાઇન પર કેન્દ્રિત છે. તે તાજેતરમાં ગ્રાફિક ડિઝાઇન સ્પર્ધામાં આવ્યું છે, કેટલાક લોકો ફોટોશોપ ફાઈલને બદલે ડિઝાઇનર્સની સ્કેચ ફાઈલોને પસંદ કરે છે. સ્કેચમાં પણ ઘણા નવા વિકલ્પો આપેલા છે એ ડિઝાઇનર્સ ને મદદરૂપ થશે.

કિંમત : સ્કેચ એક પેઈડ સોફ્ટવેર છે

સપોર્ટ : મેક મશીનમાં જ સપોર્ટ કરે છે

૩) અડોબ ઇલ્યુસ્ટ્રેટર

ફોટોશોપ અને ઇલ્યુસ્ટ્રેટર કેટલાક ટૂલ અને વિકલ્પોનો સમાન ઉપયોગ કરે છે, પરંતુ એડોબ ઇલ્યુસ્ટ્રેટર વેક્ટર ડિઝાઇનને વધુ મહત્ત્વ આપે છે. ઇલ્યુસ્ટ્રેટરના જાણીદાર. ટૂલ, પેન ટૂલ, અને રંગો અથવા આકાર અને પાથફાઈન્ડર ટૂલ્સ સાથે સુંદર લોગોઝ, ટાઈપોગ્રાફી, ચિહ્નો અને સ્કેચ્સ

એકસાથે મૂકી શકાય છે. તેને શીખવામાં થોડો વધારે સમય લાગશે તેમ છતાં, વેક્ટર ડિઝાઇન બનાવવા માટેની ખૂબ સારો સોફ્ટવેર છે.

કિંમત : અડોબ ઇલ્યુસ્ટ્રેટર એક પેઈડ સોફ્ટવેર છે
સપોર્ટ : વિન્ડોઝ અને મેક મશીનમાં સપોર્ટ કરે છે

૪) એફિનિટી ડિઝાઇનર

એફિનિટી ડિઝાઇનર એડોબ ઇલ્યુસ્ટ્રેટરનો ઓછા બજેટવાળો સારો વિકલ્પ છે. નવા નિશાળિયા માટે શીખવાના સોફ્ટવેર તરીકે ઉપયોગ કરવા માટે યોગ્ય છે. આ સોફ્ટવેર કોઈ પણ વ્યક્તિ માટે એક સરસ વિકલ્પ છે.

કિંમત : એફિનિટી ડિઝાઇનર એક પેઈડ સોફ્ટવેર છે.

૫) અડોબ ઇનડિઝાઇન

એડોબ ઇનડિઝાઇનનો ઉપયોગ ૧૯૯૯થી સામયિકો અને અખબારોમાં પેજ લેઆઉટ માટે કરવામાં આવે છે. મેગેઝિન, માહિતી શીટ્સ અને બ્રોશરો સાથે મૂકો અને તેમને સરળતાથી PDF અથવા HTML પર કન્વર્ટ કરી શકો છો. ઇનડિઝાઇન પાસે શીખવા માટે ઓછા ફીચર છે પણ ટેક્સ્ટ અને ગ્રાફિક્સને કેવી રીતે જોડવા તે શીખનારા નવા ડિઝાઇનરો માટે તે શ્રેષ્ઠ છે.

કિંમત: અડોબ ઇનડિઝાઇન એક પેઈડ સોફ્ટવેર છે

૬) GIMP

GIMP કદાચ સૌથી વધુ લોકપ્રિય ઓપન સોર્સ અને ફ્રી રાસ્ટર ગ્રાફિક્સ એડિટર છે. પેઈડ સોફ્ટવેરમાં જે ફીચર છે તેવા જ ફીચર GIMP આપે છે. તેમ છતાં, તેનો લેઆઉટ ફોટોશોપ જેવો નથી, તેમ છતાં, તમે હજી પણ વધુ જાણીતા પ્રોગ્રામ્સની અદ્યતન ફોટો એડિટિંગ કરી શકો છો.

કિંમત: GIMP એક તદ્દન ફ્રી સોફ્ટવેર છે

૭) ગ્રેવીટ ડિઝાઇનર

ગ્રેવીટ ડિઝાઇનર એ મફત વેક્ટર ડિઝાઇન એપ્લિકેશન છે જે લોગો બનાવવા ઉપયોગમાં લેવાય છે. હા પણ ગ્રેવીટ પ્રો પેઈડ છે, ફોટો મેનિપ્યુલેશન, ચિત્રો અને એનિમેશન માટે સરસ છે. તમે ગ્રેવીટનો તેમના ક્લાઉડ-આધારિત સોફ્ટવેરથી ઓનલાઇન ઉપયોગ કરી શકો છો પણ ઘણીવાર સિસ્ટિમમાં ઇન્સ્ટોલ કરેલા સોફ્ટવેર કરતા ધીમે ચાલે છે. લેઆઉટ આકર્ષક અને સંપૂર્ણ વૈવિધ્યપૂર્ણ છે.

કિંમત: ગ્રેવીટ ડિઝાઇનર ફ્રી અને પેઈડ બંને

વર્ઝનમાં આવે છે

૮) Vectr

નવા ડિઝાઇનર માટે આ એક સરસ સોફ્ટવેર છે અને Vectr ને તમે તમારા વેબ બ્રાઉઝરમાંથી પણ ઓપન કરી શકો છો. વેક્ટર ઈમેજ બનાવવા માટે આ એક સરસ વિકલ્પ છે અને આની વેબસાઈટ ઘણા બધા ટ્યુટોરિઅલ પણ આપેલા છે જે નવા ડિઝાઇનરને ઉપયોગી થશે.

કિંમત: Vectr એક તદ્દન ફ્રી સોફ્ટવેર છે

૯) ક્રિતા (Krita)

Krita એક સરસ, સરળ, અને મફત ડિઝાઇનિંગ સોફ્ટવેર છે, ક્રિતા કોમિક્સ ડિઝાઇન કરવા માટે ખૂબ સરસ છે અને તેણે ૨૦૨૦માં ટેકરીડર દ્વારા બેસ્ટ ફ્રી ડિઝાઇન સોફ્ટવેર તરીકે પ્રથમ સ્થાન પણ મેળવ્યું હતું.

કિંમત: Krita એક તદ્દન ફ્રી સોફ્ટવેર છે

૧૦) કેનવા

જો તમને ગ્રાફિક ડિઝાઇનનું કોઈ જ્ઞાન નથી તો પણ તમે કેનવા પર કામ કરી શકો છો. કેનવામાં યુઝર ઝડપથી અને સરળતાથી પોતાની જરૂરિયાત મુજબની ડિઝાઇન બનાવી શકે છે કેમકે કેનવામાં અમુક ડિઝાઇન સેમ્પલ, ફોન્ટ અને ઈમેજની વિશાળ રેંજ તૈયાર આપેલી છે. કેનવા ડિઝાઇન માટે તમે ડ્રેગ અને ડ્રોપ દ્વારા તમારી જરૂરિયાત મુજબની ઈમેજ કે બેનર બનાવી શકો છો. પણ વધુ ફીચર કે ઈમેજ વિકલ્પ માટે તમારે કેનવાનું પેઈડ વર્ઝન ખરીદવું પડશે.

કિંમત: ગ્રેવિટ ડિઝાઇનર ફ્રી અને પેઈડ બંને વર્ઝનમાં આવે છે

ઉપર દર્શાવેલ સોફ્ટવેર સિવાય પણ માર્કેટમાં ઘણા સોફ્ટવેર ઉપલબ્ધ છે એમાંથી ઘણા ફ્રી છે તો ઘણા પેઈડ. આમાંથી કોઈ પણ સોફ્ટવેર પર પ્રભુત્વ મેળવી તમે સારી જગ્યાએ નોકરી મેળવી અને તમે તમારી ડિઝાઇનરની કારકિર્દીને આગળ વધારી શકો છો. તમને આ ડિઝાઇનિંગ ક્ષેત્રમાં રુચિ છે તો પોતાનું જ્ઞાન વધારતા રહો કેમ કે ટેકનોલોજીના આ જમાનામાં ડિઝાઇનિંગ સોફ્ટવેર પણ અપડેટ થતા હોય છે. તો પોતાને પણ અપડેટ કરતા રહો. ડિઝાઇનિંગ ક્ષેત્રનું ઉજ્જવળ ભવિષ્ય તમારી સામે છે.

સોફ્ટવેર એન્જિનિયર, દિવા હાઈટ્સ,
ગોતા, અમદાવાદ. મો-૯૯૧૩૩૩૭૦૭

શું તમને ક્યારેય એવો વિચાર આવ્યો છે કે આપણી આસપાસ યોજાતા મોટા મોટા કાર્યક્રમો કેવી રીતે આકાર પામે છે? સ્ટેજ ઓફ યુનિટી ખાતે આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસનો કાર્યક્રમ હોય કે વિશ્વસ્તરીય રમત -ગમત મહોત્સવ કે કોમનવેલ્થ ગેમ્સનું કેવી રીતે આયોજન કરવામાં આવ્યું હશે? આ બધા જે વિવિધ પ્રોજેક્ટ્સ છે એનું વ્યવસ્થાપન, સંચાલન અને આયોજન ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ દ્વારા કરવામાં આવે છે. આ દરેક ઈવેન્ટ્સને સરળતાથી સંચાલિત કરવા માટે, ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ પ્રોફેશનલ્સની એક આખી ટીમ અથાક મહેનત કરે છે. ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ એક બહોળું વિશ્વ છે લગ્નના સમારંભથી માંડી વિશ્વ કક્ષાની મોટી મોટી ઈવેન્ટ થાય છે, જેમાં આજે હજારો યુવાનો સફળ કારકિર્દી બનાવે છે. લાખો કુટુંબો આ સેક્ટર પર નભે છે. સફળ અને દોષરહિત ઈવેન્ટ કરવા માટે, ઘણા લોકો પડદા પાછળ કામ કરે છે અને આ કારણ છે કે, ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ કંપની હંમેશાં મહેનતુ અને નિષ્ઠાવાન ઈવેન્ટ પ્રોફેશનલ્સની શોધમાં હોય છે.

ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ વિવિધ પાસાઓને આવરી લેતી પ્રવૃત્તિ છે જેના મુખ્ય ઘટકોમાં રચનાત્મકતા, સાવચેતીપૂર્ણ આયોજન, સંબંધ સંચાલન, જાહેરાત અને માર્કેટિંગ અને ઘણું બધું સામેલ છે, જે બધું એકાકાર

થઈને ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ પ્રક્રિયામાં ફેરવાય છે.

ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ઉદ્યોગમાં કારકિર્દી બનાવવાની ઈચ્છા રાખનારાઓ માટે આ ઉદ્યોગમાં ઘણી બધી નોકરીઓ છે. વર્તમાન વૈશ્વિક આર્થિક મંદી હોવા છતાં પણ, ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ઉદ્યોગ કૂદકા મારવાનું ચાલુ રાખે છે. આપણા જીવનમાં શ્વસતી ઘટનાઓ અને પ્રસંગો એ માનવ જીવનનો અભિન્ન ભાગ છે. આપણે તેમને બાયપાસ કરી શકતા નથી કારણ કે તેઓ આપણા સામાજિક અસ્તિત્વનાં લગભગ તમામ પાસાઓને સ્પર્શે છે. લગ્ન, જન્મદિવસની પાર્ટીઓ, ટેલેન્ટ હન્ટ અને રિયાલિટી શો, ફેશન અને કલ્ચરલ શો, એકેડેમિક અને સ્પોર્ટ્સ મીટ, ધાર્મિક કાર્યો, કોર્પોરેટ ઈવેન્ટ્સ, કોન્ફરન્સ જેવા અનેક પ્રસંગો આપણી આસપાસ બનતા જ રહે છે. આથી ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે કદી મંદી જોવા નથી મળતી.

પ્રતિભાશાળી યુવાનો કે જેઓ આ ઉદ્યોગમાં પોતાની છાપ છોડવા માંગે છે તેમની પાસે અસંખ્ય તકો અને વેરાયટી ઓફ જોબ છે. તમે ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ કંપની અથવા મીડિયા હાઉસ સાથે જોડાઈ શકો છો, જે ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ પ્રવૃત્તિઓમાં નિષ્ણાત છે. એકવાર તમે પૂરતો અનુભવ મેળવ્યા પછી તમે ફ્રી લાન્સર તરીકે અથવા તમારો પોતાનો ઈવેન્ટ્સ મેનેજમેન્ટ વ્યવસાય સેટ કરી શકો છો. તમે ઈવેન્ટ પ્લાનર, ઈવેન્ટ મેનેજર, પ્રદર્શન આયોજક, સ્ટેજ ડેકોરેટર, લોજિસ્ટિક્સ મેનેજર, સિનિયર ઈવેન્ટ મેનેજર, બજેટ અને ફાઇનાન્સ એક્ઝિક્યુટિવ, ઈવેન્ટ લીગલ એક્ઝિક્યુટિવ, ઈવેન્ટ કોઓર્ડિનેટર, જાહેર સંબંધ અધિકારી, ઈવેન્ટ પ્રોડક્શન હેડ અને વેડિંગ પ્લાનર જેવા વિવિધ રોલ નિભાવી શકો છો.

જેમકે, ઈવેન્ટ પ્લાનર, આ જોબ પ્રોફાઇલમાં કામ કરતા લોકો ઈવેન્ટની દરેક વિગતની યોજના બનાવવા માટે જવાબદાર હોય છે. જે લગ્ન, કોન્ફરન્સ અથવા તેમના ગ્રાહક માટે કોર્પોરેટ પાર્ટી પણ હોઈ શકે છે. તેઓ

સામાન્ય રીતે, થીમથી બજેટ સુધીના પ્રસંગની વિગતવાર યોજના બનાવે છે.

જ્યારે, ઈવેન્ટ મેનેજર, સમાજના ચોક્કસ સમૂહ માટે વ્યવસાયિક અને અન્ય ઈવેન્ટ્સના આયોજન માટે જવાબદાર છે. ઈવેન્ટ મેનેજરની નોકરીમાં કોન્ફરન્સ, કોન્સર્ટ, સ્ટેજ શો, સેમિનારો, લગ્નો, થીમ પાર્ટીઓ, પ્રોડક્ટ લોન્ચ પાર્ટીઝ, પ્રદર્શનો, કોર્પોરેટ સેમિનારોનું આયોજન, બજેટ બનાવવું અને સુચારુ સ્વરૂપે સંચાલન કરવું સામેલ છે. ઈવેન્ટ મેનેજર તરીકે કામ કરવું એ એક સારી કારકિર્દીની પસંદગી છે કારણ કે તેમાં વિશાળ રોકાણ સામેલ નથી. આ કારકિર્દી કામ કરવાની રાહત અને સ્વતંત્રતાની ઘણી તક આપે છે. જો તમારી પાસે ઈવેન્ટ્સનું આયોજન કરવાનો ઉત્સાહ છે અને તમારી પાસે આયોજન કરવાની સારી ક્ષમતા છે, તો પછી તમે ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટના ક્ષેત્રમાં સફળ કારકિર્દી બનાવી શકો છો.

વેડિંગ પ્લાનર તરીકેનું વિશાળ ફલક ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટના ક્ષેત્રમાં ઉપલબ્ધ છે. ક્યારેય આ ક્ષેત્ર મંદુ નથી બનતું. ઘરના નાનકડા લગ્ન પ્રસંગથી માંડી પ્રિયંકા ચોપડાના લગ્ન સુધીની વિશાળ તક આ ક્ષેત્રમાં રહેલી છે. આવા પોર્ટફોલિયોમાં કામ કરવાનું પસંદ કરતા લોકોએ લગ્નના આયોજન સંબંધિત દરેક નાની વિગતોની સંભાળ રાખવી જરૂરી છે. તેઓ તેમના ગ્રાહકોને લગ્ન કાર્યો અને અન્ય વિગતો જેમ કે અતિથિ સૂચિ, અતિથિ આમંત્રણો, લગ્ન થીમ, મેનૂ તેમજ અન્ય લોજિસ્ટિક્સની યોજના બનાવવામાં મદદ કરે છે.

ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટમાં બી.બી.એ કે એમ.બી.એ. કરવા માટે સામાન્ય શરત એ છે કે ધોરણ 12માં ઓછામાં ઓછા 50% એ પાસ થવું આવશ્યક છે. પી.જી.ડી.એમ. અને પી.જી.પી.એમ. કાર્યક્રમોમાં પ્રવેશ માટે નેશનલ લેવલની કેટ કે મેટ પાસ કરેલી હોવી જોઈએ.

ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટના અભ્યાસક્રમોમાં ડિપ્લોમા કે સર્ટિફિકેટ કોર્સ માટે 12 મા ધોરણમાં 45% એકંદર હોવા આવશ્યક છે

તમે ઓછામાં ઓછા 50% માર્ક્સ સાથે ગ્રેજ્યુએશન (કોઈપણ ક્ષેત્ર) કર્યા પછી પીજી ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો માટે અરજી કરી શકો છો.

પ્રતિષ્ઠિત એકેડેમીમાંથી ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટમાં પ્રમાણપત્ર અથવા ડિપ્લોમા હોવું ફરજિયાત નથી, પરંતુ ઈચ્છનીય છે. આ ઉપરાંત જો તમારી પાસે વાક્યાતુર્ય અને વ્યવસ્થાપન જેવા ગુણો છે તો ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટના ક્ષેત્રમાં પ્રવેશવા માટે ખૂબ જ મૂળભૂત લાયકાત કોઈપણ શાખામાં સ્નાતક હોવું જોઈએ.

ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ઉદ્યોગમાં ફેશર્સ માટેનો શરૂઆતી પગાર રૂ. ૧૦,૦૦૦ થી લઈને આગળ જતાં વાર્ષિક રૂ. ૧૨,૦૦,૦૦૦ સુધીના પેકેજ મળે છે.

કારકિર્દીનાં અન્ય ક્ષેત્રોની જેમ, ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ઉદ્યોગમાં સફળ વ્યવસાયનો માર્ગ શૈક્ષણિક લાયકાતો અને પ્રમાણપત્રોના પાયા પર આધારિત નથી. તમારું મૂળ કાર્ય એ છે કે કોઈ યોજનાને ઈવેન્ટની યોજના બનાવીને પ્રસ્તુત કરવી, તે પણ શરૂઆતથી. આ માટે, તમારે આઉટ ઓફ ધ બોક્ષ વિચારવાની ગુણવત્તા કેળવવી પડે. પૂરતા સર્જનાત્મક રસ , ઉત્તમ યોજના, માર્કેટિંગ, બજેટિંગ, વાટાઘાટો, ક્લાયન્ટ મેનેજમેન્ટ, સંદેશાવ્યવહાર અને નેતૃત્વ જેવી કુશળતા હોવી આવશ્યક છે. તમારી પાસે સંપૂર્ણ ઈવેન્ટ વ્યવસ્થાપન પ્રક્રિયાની નાનામાં નાની વિગતોને જોવા માટેની ધીરજ અને સમજ હોવી જરૂરી છે. સતત નાવીન્ય અને સર્જનાત્મકતા સાથે પ્રોજેક્ટ પર હંમેશાં ધ્યાન કેન્દ્રિત રાખવું એ સફળતાની પાયાની શરત છે. પડકારોનો સામનો કરવાની ક્ષમતા, સમસ્યા હલ કરવાની કુશળતા અને ઝડપથી બદલાતી પરિસ્થિતિઓમાં એડજસ્ટ થવું એ ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ માટે જરૂરી ગુણો છે.

આ ઉદ્યોગમાં સફળતા મેળવવા માટેનો મંત્ર એ છે કે સતત તમારી હાલની કુશળતામાં સુધારો કરવો, કારકિર્દીના ઉદ્દેશોને વળગી રહેવું અને આપખુશ થવું નહીં પરંતુ ક્લાયન્ટ કેવી રીતે ખુશ રહેશે તેના પ્રયત્નો કરવા.

કંપની જે આ ક્ષેત્રે નોકરી પૂરી પાડે છે.

કોક્સ અને કિંગ્સ

વિઝકાફ્ટ

એનકમ્પાસ ઈવેન્ટ્સ

પરસેપ્ટ

ટેફકોન

પેગાસસ

ડીએનએ નેટવર્ક્સ પ્રા. લિ

સિનેયુગ મનોરંજન

70 ઈએમજી

ફાઉન્ટેનહેડ

ઈ-ફેક્ટર

મુવિંગ પિક્સલ્સ

પ્રાંડ એડ

ઇવેન્ટ મેનેજર તરીકેની કારકિર્દી બનાવવા માટે ટોચની કોલેજો

1. Aptech Aviation And Hospitality Academy, Vadodara
2. Indian Institute for Development in Education and Advanced Studies, Ahmedabad
3. National Academy of Event Management and Development, Ahmedabad
4. Sheth P.T. Mahila College of Arts

and Home science, Surat

5. Swarnim Startup And Innovation University, Gandhinagar
6. Parul Institute of Management and Research, Vadodara
7. AURO University, Surat
8. Indian School of Business Management And Administration, Ahmedabad
9. Shanti Buisness School, Ahmedabad
10. Indukaka Ipcowala Institute of Management, Anand
11. Khyati Foundation, Ahmedabad
12. L.J. University, Ahmedabad
13. Institute of Hotel Management catering & Nutrition, Lucknow
14. Indian Institute of Hotel Management, Kolkata
15. National Council for Hotel Management and Catering Technology, Noida
16. Institute of Hotel Management, Mumbai
17. Institute of Hotel Management Catering Technology & Applied Nutrition, Kolkata
18. Institute of Hotel Management, Catering Technology and Applied Nutrition, Bardez
19. St.Mary's College, Bangalore
20. Institute of Hotel Management, Catering & Nutrition, Shimla

૨૦૨, આકૃતિ હાઈટ્સ, આંગન બેન્કવેટ હોલ સામે,
પ્રેરણાતીર્થ દેરાસર સામે, સેટેલાઈટ, અમદાવાદ.

33

કોમર્શિયલ પાયલોટ બનવા માટેની ઉડાન- ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA)

— પ્રશાંત ત્રિવેદી

વિમાનની શોધ જેટલી અન્ય કોઈ શોધ માનવ સંસ્કૃતિને અસર કરી નથી. ભારત એશિયા ખંડનો એકમાત્ર દેશ છે જ્યાં એરોનોટિકલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરની સ્થાપના કરવામાં આવી છે જ્યાં પ્રથમ વ્યાપારી ઉડાન શ્રી જેઆરડી ટાટા દ્વારા ૧૫ ઓક્ટોબર ૧૯૭૨ ના રોજ કરાચીથી જુહુ એરપોર્ટ સુધી પૂર્ણ કરવામાં આવી હતી. ભારત વિશ્વના અગ્રણી એરોનોટિકલ રાષ્ટ્રોમાંનો એક છે. ભારત સરકારે ઉત્તમ પ્રશિક્ષણ સુવિધાઓ પ્રદાન કરવા અને ઉડ્યન ક્ષેત્રમાં ઉત્કૃષ્ટ કારકિર્દી ઇચ્છુકો માટે ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (Indira Gandhi Rashtriya Udan Akademi) ની સ્થાપના નવેમ્બર, ૧૯૮૫ ના રોજ તત્કાલીન માનનીય વડા પ્રધાનશ્રી સ્વર્ગસ્થ કેપ્ટન રાજીવ ગાંધી દ્વારા કરવામાં આવી હતી. ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડ્યન એકેડમી, ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્યના અમેઠી જિલ્લામાં ફુરસતગંજ ખાતે સ્થિત નાગરિક ઉડ્યન મંત્રાલયના નિયંત્રણ હેઠળની એક સ્વાયત સંસ્થા છે. અફઘાનિસ્તાન, રોયલ નેપાળ એરલાઇન્સ, મોરેશિયસ, ઝામ્બિઆ વગેરે દેશોના નાગરિકોને પણ અકાદમીમાં તાલીમ આપવામાં આવે છે. વિવિધ ફ્લાઈઈન્ગ ક્લબ્સના ચીફ ફ્લાઈઈન્ગ ઇન્સ્ટ્રક્ટર / પાયલોટ ઇન્સ્ટ્રક્ટર ઇન્ચાર્જનો રિફ્રેશર કોર્સ નિયમિતપણે આયોજિત કરવામાં આવે છે. ઈન્ડિયન

એરલાઇન્સ, સીમાસુરક્ષા દળ, ભારતીય તટરક્ષક દળ, ભારતીય વાયુ સેના અને ભારતીય નૌકાદળ તેમજ અન્ય વિવિધ પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાનો માટે પણ જરૂરિયાત મુજબ અકાદમી દ્વારા તાલીમ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવે છે. વિવિધ અગ્રગણ્ય વ્યક્તિગત સંસ્થાઓના સંલગ્ન ડિપ્લોમા ધારકોને અકાદમીમાં વ્યાવસાયિક તકનીકી તાલીમ આપવામાં આવે છે. ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA) એ ઉડ્યન વિશ્વની ઉત્તમ ઉડ્યન તાલીમ સંસ્થા છે. ચાલો, નાગરિક ઉડ્યનના ક્ષેત્રમાં પ્રાપ્ય ઉચ્ચ અભ્યાસ અને કારકિર્દીની તકો વિષયક માહિતી માટે ઉડાન ભરીયે.

પરિચય

મિત્રો, ઉડ્યન ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી ઇચ્છુકોને ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે ભારત સરકારના નાગરિક ઉડ્યન મંત્રાલયના નિયંત્રણ હેઠળની એકમાત્ર પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા એટલે ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA). ભારત દેશમાં તકનીકી શિક્ષણ માટે નામના ધરાવતી આઈઆઈટી સંસ્થાઓ તેમજ મેનેજમેન્ટ શિક્ષણ માટે નામના ધરાવતી આઈઆઈએમ સંસ્થાઓ જેવું સ્થાન ઉડ્યન પ્રશિક્ષણ માટે ખ્યાતનામ પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA)નું છે. ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી સંકુલનું કુલ ક્ષેત્રફળ

૨૩૯ એકર છે જેમાં શ્રેષ્ઠ માળખાકીય સુવિધાઓનો સમાવેશ થાય છે. વિશ્વની અદ્વિતીય પ્રશિક્ષણ સંસ્થા છે જેમાં ઉડ્ડયન ક્ષેત્રના નિષ્ણાત અનુભવી અધ્યાપકો દ્વારા સૈધાંતિક તેમજ પ્રાયોગિક વિષયોનું જીવંત સુદૃઢકો સાથેનું શૈક્ષણિક કાર્ય પ્રાપ્ય છે. ભૂતલ પ્રશિક્ષણ સીબીટી લેબ સાથેના મલ્ટિમીડિયા પ્રોજેક્ટર સાથે અન્ય આધુનિક સંસાધનોથી સજ્જ વાતાનુકૂલિત વર્ગખંડોમાં આપવામાં આવે છે. ઉડાન પ્રશિક્ષણ માટે કુલ ૨૪ વિમાન છે જેમાં ૫(પાંચ) ટ્રીનીડેડ ટીવી-૨૦, ૪(ચાર) જિલિન અને ૧૩(તેર) ડાયમંડ ડીએજી ઉપરાંત ૨(બે) ડીએજીર વિમાન ઉપલબ્ધ છે. ૧૭૭૨ મીટર લાંબી ૨૦૦ અને એર ટ્રાફિક કંટ્રોલ તકનિકી વ્યવસ્થા સાથે અગ્નિ શમન સુવિધા તેમજ સંપૂર્ણપણે નેવિગેશન ઉપક્રમ સુવિધાઓથી સજ્જ છે.

નિયત અભ્યાસક્રમમાં સફળતાપૂર્ણ પ્રશિક્ષણ મેળવનારને વિવિધ નામાંકિત એરલાઈન્સ એકમો ખાતે કોમર્શિયલ પાયલોટ તરીકે તેમજ અન્ય સંલગ્ન જગ્યાઓ પર કારકિર્દી શુભારંભ કરવાની તક પ્રાપ્ય થાય છે. મિત્રો, આપ સર્વો સુવિદિત છો કે કોમર્શિયલ પાયલોટ બનવા માટે કોમર્શિયલ પાયલોટ લાઈસન્સ હોવું ફરજિયાત છે. કોમર્શિયલ પાયલોટ બનવાનું પ્રથમ પગથિયું એટલે કોમર્શિયલ પાયલોટ લાઈસન્સ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવી નિયત નિયમોનુસાર નિર્ધારિત કરવામાં આવેલ યોગ્યતા મેળવવી. ચાલો, મનની શક્તિઓને એકાગ્ર કરી જ્ઞાન પુંજને પ્રજ્વલિત કરી ચક્ષુઓની દિવ્ય

દૃષ્ટિ વડે હવાઈ જહાજની યાત્રા કરીએ.

પ્રવેશ માપદંડ :

ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA) ખાતે પ્રવેશ ઈચ્છુકો માટે દર વર્ષે સંભવિત એપ્રિલ અથવા મે માસ દરમિયાન પ્રવેશ પરીક્ષાની જાહેરાત પ્રસિદ્ધ થાય છે. પ્રવેશ સંબંધિત તમામ કામગીરી નિયત વેબસાઈટ <http://igrua.gov.in> પરથી ઓનલાઈન હાથ ધરવામાં આવે છે.

(૧) પ્રવેશપાત્ર બેઠકોની વિગત :-

ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA) ખાતે નિયત પ્રવેશ પરીક્ષાના માધ્યમથી કુલ ૯૦ બેઠકો ઉપલબ્ધ છે જેમાં નિયમોનુસાર આરક્ષિત બેઠકો રાખવામાં આવેલ છે. (બિન અનામત - ૩૬, એસ.સી -૧૪, એસ.ટી -૭, ઓબીસી -૨૪, આર્થિક રીતે નબળા વર્ગ કક્ષા (EWS)- ૯ બેઠકો છે.)

(૨) કોમર્શિયલ પાયલોટ લાઈસન્સ કોર્સનો સમયગાળો:

ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA) ખાતે કોમર્શિયલ પાયલોટ લાઈસન્સ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવેલ તાલીમાર્થીઓનો કોર્સનો સમયગાળો ૨૪ મહિના છે.

(૩) પ્રવેશપાત્રની વય મર્યાદા:

ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી (IGRUA) ખાતે કોમર્શિયલ પાયલોટ લાઈસન્સ કોર્સમાં પ્રવેશ સમયે વય ૧૭ વર્ષ કે તેથી વધુ હોવી જરૂરી છે.

(૪) શૈક્ષણિક યોગ્યતા :

(i) અંગ્રેજી વિષયમાં ૫૦% ગુણ સાથે એચ.એસ. સી / ૧૦+૨ / સમકક્ષ પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ હોવી જરૂરી છે (એસ.સી. / એસ.ટી. / ઓબીસી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૪૫% ગુણ જરૂરી છે). અને

(ii) ગણિત અને ભૌતિક વિજ્ઞાન વિષયમાં એકંદર ૫૦% ગુણ સાથે એચ.એસ.સી / ૧૦+૨ / સમકક્ષ પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ હોવું જરૂરી છે (એસ.સી. / એસ.ટી. / ઓબીસી / અનામત કક્ષાના ઉમેદવારો માટે ૪૫% ગુણ જરૂરી છે).

(૫) તબીબી યોગ્યતા :-

ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમી દ્વારા નિયત કરવામાં આવેલ તબીબી ધોરણો મુજબની યોગ્યતા હોવી આવશ્યક છે. તબીબી યોગ્યતાના માપદંડોની વિગતવાર માહિતી સંસ્થાની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે.

(૬) પ્રવેશ પ્રક્રિયા: -

- નિયત શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા પ્રવેશ ઈચ્છુકોએ પ્રવેશ પરીક્ષા આપવાની રહેશે.
- પ્રવેશ પરીક્ષાની જાહેરાત, અરજીપત્રક વગેરે

(૭) પ્રવેશ પરીક્ષાની વિગત:-

- લેખિત કસોટી

પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોનું સ્તર	પરીક્ષાનો સમય
પ્રશ્નપત્ર હેતુલક્ષી (MCQs) પ્રકારનું રહેશે	એચ.એસ.સી / ૧૦+૨ / સમકક્ષ પરીક્ષા મુજબનું રહેશે	૧૨૦ મિનિટ
(૧) અંગ્રેજી પ્રોફિશિયન્સી		
(૨) ગણિત		
(૩) ભૌતિક વિજ્ઞાન		
(૪) તર્કશાસ્ત્ર અને વર્તમાન પ્રવાહો		

- પ્રવેશ પરીક્ષા દેશના વિવિધ નિયત કેન્દ્રો ખાતે યોજવામાં આવે છે. ગુજરાતના ઉમેદવારો માટે અમદાવાદ પરીક્ષા કેન્દ્ર નિયત થયેલ છે.
- ઓનલાઈન / કોમ્પ્યુટર બેઈઝડ (CBRT) પરીક્ષા લેવામાં આવશે.
- નેગેટિવ માર્કિંગ પદ્ધતિ ન હોય ખોટા જવાબ બદલ ગુણ કપાત થવા પાત્ર નથી.
- પ્રશ્નપત્રમાં સમાવિષ્ટ વિષયવસ્તુની વિસ્તૃત વિગત

માટે સંસ્થાની વેબસાઈટ <http://igrua.gov.in> પરથી માહિતી પ્રાપ્ત થશે.

- બિન અનામત કક્ષા, ઓબીસી અને આર્થિક રીતે નબળા વર્ગ કક્ષા(EWS)ના પ્રવેશ ઈચ્છુકોએ ઓનલાઈન નિયત માધ્યમથી પરત ન મળવાપાત્ર અરજી ફી રૂ. ૧૨,૦૦૦/- ભરવાની રહેશે. એસ.સી અને એસ.ટી વર્ગ કક્ષાના પ્રવેશ ઈચ્છુકોને અરજી ફી ભરવા માંથી મુક્તિ આપવામાં આવેલ છે
- સંસ્થા ખાતેના પ્રાપ્ય અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ પરીક્ષા માટે સંસ્થાની વેબસાઈટ <http://igrua.gov.in> પરથી નિયત ફી તેમજ સાધનિક દસ્તાવેજ સાથે અરજી કરવાની રહેશે.
- પ્રવેશ પરીક્ષામાં ઓનલાઈન લેખિત કસોટી અને વાઈવા/ઈન્ટરવ્યૂ તેમજ પાયલોટ એપ્ટીટ્યૂડ ટેસ્ટમાં મેળવેલ એકંદર ગુણાંકના આધારે આખરી પસંદગી હાથ ધરવામાં આવે છે.

સંસ્થાની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે.

ઈન્ટરવ્યૂ / વાઈવા:

- લેખિત કસોટીમાં નિયત ગુણ મેળવેલ ઉમેદવારોને ઈન્ટરવ્યૂ / વાઈવા કસોટી માટે પસંદગી કરવામાં આવશે.
- ઈન્ટરવ્યૂ / વાઈવા સમયે નિયત કરવામાં આવેલ શૈક્ષણિક લાયકાત તેમજ અન્ય સંબંધિત દસ્તાવેજ અસલમાં રજૂ કરવાના રહેશે.

પાયલોટ એપ્રિટ્યુડ ટેસ્ટ / મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી:

- ઈન્ટરવ્યૂ / વાઈવા સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરનાર ઉમેદવારોએ પાયલોટ એપ્રિટ્યુડ ટેસ્ટ / મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી આપવાની રહેશે.
- ઈન્ટરવ્યૂ / વાઈવા સમાવિષ્ટ વિષયવસ્તુની વિસ્તૃત વિગત સંસ્થાની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે.

અભ્યાસ / તાલીમ ફી:

- કોમર્શીયલ પાયલોટ લાયસન્સ કોર્સની અભ્યાસ / તાલીમ ફી અંદાજિત રૂ. ૪૫,૦૦,૦૦૦ /- છે જેમાં પ્રવેશ સમયે અમલી વખતોવખત ફી નું માળખું તેમજ અન્ય વેરાઓ મુજબ આખરી ફી ચૂકવવાની રહેશે.
- પ્રવેશ મેળવેલ તાલીમાર્થીઓએ ગણવેશ, અભ્યાસ સાહિત્ય, નેવિગેશન કમ્પ્યુટર, હેડ ફોન્સ વિગેરે માટે વધારાની અંદાજિત ફી રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- ચૂકવવાના રહેશે.

વિશેષતાઓ:

- સંસ્થા ખાતે પ્રવેશ મેળવેલ તાલીમાર્થી ભાઈઓ અને બહેનો માટે અલાયદી રહેવા તથા જમવાની સગવડતા પ્રાપ્ય છે.
- હોસ્ટેલ ખાતે પ્રાપ્ય રહેવા અને જમવાની સગવડ માટે અંદાજિત માસિક રૂ. ૧૨,૦૦૦/- ચાર્જ ચૂકવવાનો રહે છે.
- નયનરમ્ય સંકુલ સાથે આધુનિક વ્યાયામશાળા અને વિવિધ રમતગમત માટે વિશાળ મેદાન છે.
- વ્યક્તિત્વ વિકાસ માટે વિવિધ સહઅભ્યાસકીય પ્રવૃત્તિઓ તેમજ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોનું આયોજન

કરવામાં આવે છે.

- મનોરંજન અને સંગીત માટે અત્યાધુનિક થિયેટર હોલ
- સરકારશ્રી દ્વારા અમલમાં હોય તેવી શિષ્યવૃત્તિ મેળવવા માટે સંબંધિત વિભાગ/ખાતાને અરજી કરવાની રહેશે.
- પ્રવેશ ઈચ્છુક ભાઈઓ અને બહેનો તેમજ તેમના વાલીગણ ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઉડાન અકાદમીથી પરિચિત થાય તેમજ સંસ્થા ખાતે અભ્યાસ કરી રહેલ તાલીમાર્થીઓનું નિદર્શન નિહાળી શકે તે હેતુસર સંસ્થાની મુલાકાત કરી શકે છે. સંસ્થા મુલાકાત સબબ માહિતી માટે સંસ્થા ખાતેના શ્રી એસ. બી. તિવારી, ટે.નં. ૭૭૦૩૦૦૫૪૦૪ / ૯૪૫૨૪૯૯૫૪૩ તથા ઈ-મેલ એડ્રેસ: ops@igrua.gov.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે. વધુ માહિતી અને માર્ગદર્શન માટે દર્શાવેલ સરનામા પર સંપર્ક કરી શકો છો.

Indira Gandhi Rashtriya Uran Akademi,
Fursatganj Airfield,
Amethi (U.P.) - 229302
E-Mail : igrua2020@gmail.com
Website: www.igrua.gov.in
Contact No : +91 (535) 2441144,
2441150, 2441151

જિલ્લા રોજગાર અધિકારી, બોટાદ અને સંશોધક આઈઆઈટીઈ, ગાંધીનગર.
માર્ગદર્શક : ડો. શિતલ હેલૈયા, આસિ. પ્રોફેસર, આઈઆઈટીઈ, ગાંધીનગર.

મિત્રો મજામાં ?

આ આર્ટિકલ વાંચનાર ઘણા વિદ્યાર્થીમિત્રોનું સપનું હશે કે હું પણ સરકારી નોકરી મેળવું ! અરે, કેમ નહીં? સરકારી નોકરીનું મેળવવું એટલે આમ જોઈએ તો એક સાથે કેટલું બધું મેળવવું! દરેક દિશાનું જ્ઞાન મેળવવું , તીવ્ર હરીફાઈ વચ્ચે પોતાનું સ્થાન બનાવવું અને જીવન નિર્વાહમાં જેને મહત્વનું ઈંધણ ગણીએ છીએ તે -‘આર્થિક ઉપાર્જન’ પણ મેળવવું... પછી ? પછી પણ ઘણું બધું .. સરકારી નોકરીથી સામાજિક મોભો મેળવવો, ને વળી લટકામાં....નોકરીની સાથેસાથે તમને સામાજિક સેવા કરવાની ઉત્તમ તકને પણ મેળવવી અને એ પણ જીવનભર.... !

બીજી સમજણની વાત ; આ વાત હું એટલે થોડી વિગતવાર કરવા માંગું છું કે તમે કારકિર્દી અંગે થોડી વધુ સ્પષ્ટતાથી વિચારી શકશો. તમે શું બનવા માંગો છો અને શું કામ ? આ શું કામ વળી વાત થોડી નિરાંતે વિચારી લેવી. તમે જે ક્ષેત્ર પસંદ કરી રહ્યા છો તે શા માટે ? એ ક્ષેત્ર માટે કોઈ ધ્યેય છે ? તમારું ગમતીલું છે ? જો તમે તમારા ગમતીલા ક્ષેત્રમાં નોકરી મેળવી લીધી હશે, તો તો ભાવતું હશે અને મા પીરસતી હશે તેવું જ લાગ્યા કરશે... કેમ કે તમે કરતાં હશો કામ, કિન્તુ તમને એ કામ, કામ જ નહીં લાગે, પણ માત્ર મોજ લાગ્યા કરશે... ઉદાહરણ તરીકે ; ધારો કે તમને રમત-ગમતમાં ખૂબ જ રસ છે, ને તમે સ્પોર્ટ્સ અધિકારી બની જાઓ છો..! તો? ભણાવવું ખૂબ ગમ્યા કરે છે, ને તમે શિક્ષક બની જાઓ છો..! સમાજમાં સરકારી સેવાઓને દોડતી કરવાની ઈચ્છા ધરાવો છો, ને તમે જ કલેક્ટર બની જાઓ છો..! યાદ રહે કે જ્યારે તમને તમારું કામ ગમતું લાગે, તો સમજો કામને તમે ગમતા થાઓ છો અને હા, આખા ગામને તમે ! કેમ કે ગામ આખાના કામ તમે હોંશભેર કરતાં હશો.. કેમકે તમે તમારા કાર્યને પ્રેમ કરી રહ્યા છો, ન્યાય આપી રહ્યા હો, સ્વાભાવિક લોકો પણ અરીસો બનશે... આ WIN-WIN સિચ્યુએશનવાળી

વાત છે, આવી કારકિર્દી મારે મન શ્રેષ્ઠ છે. જે જીવનભર ઊર્જા આપ્યા કરશે...!

...પણ, પણ, પણ સર, ઘણા લોકો કહે છે કે આ બધી પરીક્ષાઓ તો બહુ બહુ અઘરી હોય છે ? મિત્રો, આનો જવાબ હું જુદી રીતે આપીશ... એક રીતે આ વાત સાચી છે અને બીજી રીતે જોઈએ તો આ વાત સાવ ખોટી. સાચી એટલા માટે કે એક-બે હજાર જગ્યાઓની ભરતી બહાર પડે, ત્યારે લાખો ફોર્મ ભરાય છે...! એટલે હરીફાઈ ખૂબ વધુ ...અને ખોટી એટલા માટે કે માત્ર ફોર્મ ભરાય છે, પણ વ્યવસ્થિત તૈયારીને પરીક્ષા આપવા જનાર વિદ્યાર્થી વર્ગ કેટલો ? તો જવાબ છે, સાવ જ જૂજ... કોઈના તો પપ્પા-મમ્મી જ ફોર્મ ભરી દેતા હોય છે... અને એમનો જ માત્ર આગ્રહ હોય છે ..ઉમેદવારનો નહીં... તમે જ કહો કે આવા કિસ્સામાં તો સાચુકલી તૈયારી કરનારા જ આગળ રહેવાના ને ? તેથી જ ધારો કે તમે સાચુકલી તૈયારી કરી લો, તો ? તો, શું ? તમે ચોક્કસ મેરિટમાં આવી શકો છો..!! અને હા રમત કરતાં કરતાં ઓડર પણ હાથમાં મેળવી શકો છો... કેવી રીતે ? ...આવો, થોડું વિગતવાર જોઈએ.

પ્રથમ તો એ જાણો કે આવી પરીક્ષામાં ક્યા-ક્યા વિષયો તૈયાર કરવાના હોય છે ? તમને જાણીને આનંદ થશે કે સાવ સહેલી રીતે તૈયાર થઈ શકે તેવા માત્ર આ પાંચ વિષયો. ૧. ગણિત ૨. રિઝનિંગ ૩. અંગ્રેજી ૪. જનરલ નોલેજ અને 5. ગુજરાતી. યાદ રહે, આ પાંચમો વિષય ગુજરાત સરકારની લગભગ તમામ પરીક્ષાઓમાં મહત્વ ધરાવે છે. જો તમે ધીમેધીમે આ બધા વિષયોના ઊંડાણમાં જશો, તો ધીમે ધીમે તમે પણ ઉચ્ચતમ પોસ્ટ સુધીની તૈયારી સહજ કરી શકશો. તમે જાણો છો કે સરકારી નોકરીમાં જુદા જુદા લેવલ મુજબ જુદો જુદો પગાર, સત્તા, સવલતો મળતી હોય છે. હું તો કહીશ કે જે રીતે સ્પર્ધા વધી રહી છે, ત્યારે એવું પણ કરી શકાય કે વર્ગ ૧, ૨ માટે ટાર્ગેટ રાખીને કામ ઉપાડાય..

સાથે સાથે અન્ય પરીક્ષાઓના પણ ફોર્મ ભરતા જવાય... વળી, જે કોઈ પરીક્ષામાં પ્રથમ ઉત્તીર્ણ થાઓ, તે નોકરી સ્વીકારી લઈ... ફરી આગળ... અભ્યાસ પણ ચાલુ, પગાર પણ ચાલુ... ફરી ટાર્ગેટ ઉચ્ચ લેવલ...! આમ કરતાં કરતાં ખબર પણ નહીં પડે તેમ તમારા લક્ષ્યની પોસ્ટ સુધી તબક્કાવાર પહોંચી જશો...!

પ્રશ્ન એવો પણ થાય કે આ બધી પરીક્ષાઓ માટે શૈક્ષણિક યોગ્યતા શું જોઈએ ? આમ જોઈએ તો નિમ્નથી ઉચ્ચ વર્ગ સુધીની તૈયારી માટે ધોરણ ૧૦ પાસથી માંડી ગ્રેજ્યુએટ અને ખાસ પોસ્ટ માટે તો વિશેષ ડિગ્રી પણ જરૂરી હોય છે. આ બધી વાતો જગ્યાઓ બહાર પડે ત્યારે જ, જે તે વિભાગના ભરતી બોર્ડ દ્વારા નોટિફિકેશનમાં જ સ્પષ્ટ જણાવી દેતા હોય છે. જેમ કે સ્ટાફ સિલેક્શનની મલ્ટિટાસ્કિંગ જોબમાં માત્ર ધોરણ ૧૦ ઉત્તીર્ણ માંગતા હોય છે ...પણ જો જીપીએસ.સી વર્ગ ૧, ૨ કે યુપીએસસી IAS જેવી પરીક્ષા આપવી હોય તો ગ્રેજ્યુએટ હોવું જરૂરી હોય છે. વિવિધ ક્ષેત્રમાં કોઈ ખાસ લાયકાત કે વિષયોની પણ ડિમાંડ રહેતી હોય છે. જેમકે બેન્કિંગમાં ક્યારેક આઈટી વિભાગની પોસ્ટ હોય તો તે માટે તેઓ MCA અને માર્કેટિંગ ઓફિસરની જગ્યાઓ હોય તો MBAની ડિગ્રી ધરાવતા જ લોકો એપ્લિકેશન કરી શકતા હોય છે. યાદ રહે અમુક અમુક પોસ્ટ તો એવી પણ બહાર પડે કે જ્યાં સાત ધોરણ પાસ પણ ચાલે.. પણ આવા કિસ્સામાં સ્કિલની વાત મુખ્ય હોય છે ! જેમ કે ડ્રાઈવર, રસોયા, હાઉસ કિપિંગ સ્ટાફ... વગેરેનો સ્ટાફ. જે આર્મી, નેવી, એરફોર્સમાં કે અન્ય વિભાગોમાં આવતી રહેતી હોય છે !

સામાન્ય રીતે સિલેબસ શું હોય ? આ પ્રશ્ન બધાને ખાસ ઉદ્ભવ હોય છે... તો મને જણાવતાં આનંદ થાય છે કે અભ્યાસક્રમ માટે તો તમે NCERT કે ગુજરાત સરકારના ધોરણ ૫ થી ૧૨નાં પાઠ્યપુસ્તકો પકડી લો... મોટા ભાગનું તેમાંથી જ કવર થઈ જશે. અહીં સામાજિક વિજ્ઞાન અને વિજ્ઞાન ખાસ કરી લો. સાથેસાથે ગણિત પણ. ધોરણ ૧૦ સુધીનું ગણિત પણ પૂરતું થઈ પડશે. પણ હા એક વાત ખરી છે કે ગણિતના પ્રશ્નોમાં ટ્રીકનો ઉપયોગ કરવાનો હોય છે.. જેમાં તમને ઝડપથી જવાબ કેમ મળે તેની પ્રેક્ટિસ હાલથી જ કરતી રહેવાની છે. રિઝનિંગ જવા વિષયમાં તો ઓર મજા આવશે કેમકે

એ તો કોયડા છે..! કોયડા એ તો મનનો ખોરાક છે ! એ મળે એટલે મજા પણ આવે અને ઉકેલ મળે તો ખૂબ રાજી પણ થઈ જવાય... એટલે કે એન્જોય કરતાં-કરતાં શીખવાની અહીં વાત છે..! અને એ રીતે રમતાં રમતાં નોકરી મેળવવાની વાત છે. મિત્રો , ખાસ યાદ રાખશો કે આ બધી પરીક્ષાઓની વિશેષતા એ છે કે પરીક્ષાખંડમાં આવડવુંય જોઈએ અને ઝડપ પણ થવી જોઈએ ..નહિ તો પેપર જ અધૂરું રહી જાય ..! જેમ કે MCQ ટાઈપ ૧૦૦ ગુણનું પેપર હોય તો સામાન્ય રીતે ૬૦ મિનિટ આપવામાં આવતી હોય છે. એટલા જ સમયમાં તમામ પ્રશ્નોને ન્યાય આપવાનો થતો હોય છે ..જો કે જુદી જુદી પરીક્ષામાં સામાન્ય રીતે જુદો જુદો સમય ફાળવાતો હોય છે, જે નોટિફિકેશનમાં વિગત નોંધી જ રાખવી.

અમુક ઉચ્ચ લેવલની પરીક્ષાઓમાં જે તે વિભાગના વિષયોનું ઊંડાણભર્યું અને તલસ્પર્શી જ્ઞાન લેવું જરૂરી બનતું હોય છે. સાથે સાથે તેઓ ડિસ્ક્રિપ્ટીવ ટાઈપની પરીક્ષા રાખીને નોલેજની ચકાસણી કરાતી હોય છે. વર્ગ ૧, ૨ જેવી પરીક્ષાઓમાં વધુમાં મૌખિક ઇન્ટરવ્યૂ પણ રાખવામાં આવતું હોય છે. આર્મી જેવા બોર્ડમાં ફિઝિકલ ટેસ્ટ અને સાયકોલોજી ટેસ્ટ, ગ્રૂપડિસ્કશન જેવી વધારાની બાબતો પણ સામેલ કરાતી હોય છે .પણ, પણ, પણ મિત્રો એક વાત ખાસ યાદ રાખજો કે કારકિર્દી બનાવવાની વાત હોય ત્યારે બે પ્રશ્નો ખુદને પૂછી જ લેવા કે મારે શું બનવું છે ? અને એ શું કામ બનવું છે ? આ જવાબો જ તમને દોડતાં કરી દેશે અને રસ્તો માત્ર સરળ જ નહીં પણ તમને ઢાળવાળો લાગશે !! કારકિર્દીની પસંદગી અંગે તમે જરૂર અન્ય લોકોની સલાહ લઈ શકો છો, પણ પસંદગી ખુદે જ કરવી. યાદ રહે, હંમેશાં વ્યક્તિએ વ્યક્તિએ અલગ અલગ પસંદગી હોય શકે છે. દરેકને પોતાના જીવન અંગે અલગઅલગ સપનાઓ હોય શકે છે...! ઘણાને રૂઆબવાળી, સત્તાવાળી કે પછી ખૂબ પગારવાળી નોકરીનું સપનું હોય છે. જ્યારે અમુક લોકોને દેશસેવા કે આરોગ્યસેવા ગમતી હોય છે... એટલે ચોઈસ હંમેશાં તમારી જ... પણ, સાથેસાથે એ પણ યાદ રાખવું. આ નિર્ણય ઉતાવળે બિલકુલ ન કરવો... આમ જુઓ તો આ વાત જીવનસાથીની પસંદગી જેવું અને જેટલું જ મહત્વ ધરાવે છે...હા, એક ફર્ક છે કે અહીં ઉમરબાધ ન હોય અને તૈયારીનો જોશ ભરપૂર હોય તો ઠેકડો મારીને

ઉચ્ચ હોદ્દા પર આગળ વધી શકવાની ખુલ્લી તક તમારી સામે જ હાર લઈને કાયમ ઊભી હોય છે !

હજુ પણ તમને નવાનવા કેટલાય પ્રશ્નો થઈ રહ્યા હશે...એમાંનો એક મહત્વનો પ્રશ્ન તો એ જ હશે કે સર, આ બધી ભરતીઓની ખબર કેમ પડે ? વાત પણ સાચી ..ખબર પડે તો ફોર્મ ભરી શકાય ને ? મિત્રો, આ માટે તમારે જાગૃત રહેવું પડશે ...એવા માહોલ સાથે રહેવું પડશે ...સરકારશ્રીના વિવિધ વિભાગો તરફથી બહાર પડતા નોટિફિકેશન , એમ્પ્લોયમેન્ટ ન્યૂઝ , ગુજરાત સરકારના માહિતી ખાતા તરફથી નિયમિત પ્રકાશિત થતું રોજગાર સમાચાર (તમને ઓનલાઈન પણ પીડીએફ મળી શકશે .), ન્યૂઝપેપર, વિશેષ પૂર્તિમાં રોજગાર લક્ષી ખાસ યુવા વિભાગમાં, યુટ્યૂબ , ફેઈસબૂક , બ્લોગ , ટેલિગ્રામ જેવા સોશિયલ મીડિયા દ્વારા પણ શક્ય બની શકે છે. આમ તો કહી શકાય કે ટેકનોલોજીના આ યુગમાં તમે જેટલા જાગૃત હશો, એટલો વધુ ફાયદો તમને થતો રહેશે, એ ચોક્કસ છે.

આ સાથે થોડી અગત્યની વેબસાઈટ યાદી સામેલ કરું છું. -

સરકારની વિવિધ ભરતીઓ માટે

- ઓજસ વેબસાઈટ (OJAS) www.ojas.gujrat.gov.in
- ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ (GPSC) www.gpsc.gujrat.gov.in
- ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળી (GSSSB) www.gsssb.gujarat.gov.in
- ભારત સરકારની IAS/IFS/IPS પરીક્ષાઓ માટે www.upsc.gov.in
- સ્ટાફ સિલેક્શનની ભારત સરકારની ભરતી માટે www.ssc.nic.in
- આર્મીમાં જોડાવા માટે www.joinindianarmy.nic.in
- કેન્દ્ર સરકારની શાળાઓ માટે www.ctet.nic.in
- બેન્કિંગ માટે www.ibps.in, www.sbi.co.in, www.rbi.org.in,
- એરફોર્સ માટે www.careerindianairforce.nic.in

- નેવી માટે www.joinindiannavy.gov.in
- ડિક્રેન્સ માટે www.joinindianarmy.nic.in
- સ્પિપા સેન્ટર માટે www.spipa.gujarat.gov.in (સરકાર દ્વારા UPSC અને અન્ય પરીક્ષા ફી તાલીમ માટે આ સાઈટ ખાસ વિઝિટ કરતાં રહો.)

તમે કહેશો કે જગ્યાઓ બહાર પડી, અમને ખબર પણ પડી અને અમે ફોર્મ પણ ભર્યા ...હવે ???

હું તમને આ વિશેષ તૈયારી માટેના ખાસ અમલીકરણ માટે ખાસ TIPS આપું ?

હું તો તમને TIPS માંના T ને ટાઈમટેબલ સાથે જોડવાનું કહીશ.. I ને ઈન્ટરેસ્ટ સાથે, P ને પરફેક્શન સાથે અને S ને સ્માર્ટ વર્ક સાથે જોડી હરણફાળ ભરવાનું કહીશ. જેમકે ,

TIME TABLE : તમારી તૈયારીનો મુખ્ય આધાર હું ટાઈમટેબલને આપીશ ..દરેક પાસે દરરોજ 24 કલાક છે . આ જ ચોવીસ કલાકનો કઈ વ્યક્તિ કેવી શ્રેષ્ઠ રીતે ઉપયોગ કરે છે ? તેના પર જ ઘણો મદાર હોય છે. મેં એવા કેટલાય વિદ્યાર્થીઓ જોયા છે , જે શ્રેષ્ઠ ટાઈમ ટેબલ બનાવે છે ,પણ તેના અમલીકરણમાં આરંભે શૂરા જોઈ લો ... તો એ ન ચાલે ! દિવસની વધુને વધુ કલાકો ફાળવી તેનું સાચુકલું અમલીકરણ અને એ પણ નિયમિત

રૂપે...બહુ જ જરૂરી. કલાકો સતત વધે, ઘટે નહિ તે ખાસ જોતાં રહેવું હું તો કહીશ 'ટાઈમ, ટેબલ ને ટાર્ગેટ ; બાકી બધુંય યુ ફર્ગેટ'અર્જુનને દેખાતી માત્ર પક્ષીની આંખ જેવું....માત્ર ટાર્ગેટ, ટાર્ગેટ અને ટાર્ગેટ

INTEREST : જ્યારે જીવન આખાનું અનુસંધાન હોય, ત્યારે રસ તો નિષ્પન્ન થશે જ. તમારા સપનાં સાથે મમ્મી પપ્પાના પણ સપનાં હોય જ , તેથી તો રસ તો ઓર નીખરશે ...! યાદ રહે , માત્ર વાંચવા ખાતર વાંચવાનું નથી ...મગજમાં પણ ઉતારવાનું છે. જો રસ વગર વાંચવાનો પ્રયાસ થશે તો પુસ્તકો માત્ર હાથમાં રહેશે, નજર સામે રહેશે પણ મનમાં બિલકુલ નહિ રહે ! તેથી જ કહીશું કે રસ હશે તો સ-રસ કહેવાશે : એને જ સાચી તરસ કહેવાશે.

PERFECTION : આ એક બહુ મહત્વનો પોઈન્ટ છે. તમે એવા કેટલાય લોકો જોયા હશે, જેઓ લાયબ્રેરીમાં આઠથી દસ કલાકો ગાળતા હોય છે, તો પણ સફળતા મળેલી હોતી નથી ..! અને અમુક માત્ર પરફેક્શનના આગ્રહી હોય કે જેઓએ ઝડપભરે ટૂંકા ગાળામાં નોકરી લઈ લીધી હોય ..! આનું કારણ શું ? સિમ્પલ. તેમની ચીવટ, કાળજી, નક્કર પગલાં ...આ બધામાં પરફેક્શન આવતું જાય, તમારો કોન્ફિડન્સ આપોઆપ વધતો જાય ..! યાદ રહે, આ બધા ગુણો આપોઆપ બીજાથી આપણે આગળ રાખશે...

SMART WORK : સ્માર્ટ વર્ક એ છે કે શું કરવું, શું ના કરાય.... શું વંચાય, શું ન વંચાય... શું અરજન્ટ, શું ઇમ્પોર્ટન્ટ..આમ જોઈએ તો સ્વ સાથેનો એવો તો તાલમેલ કે દરેક દિવસના દરેક પગલાં એક જ દિશામાં, એક જ લક્ષ્ય તરફ...! પછી તો સૌથી મોર(આગળ) રહીએ જ ને !

તો શું કરવું ? ક્યાંથી શરૂ કરવું ? એવા પ્રશ્નો પણ થતા હશે ...કંઈ વાંધો નહીં ...પહેલા તો ખુદનું મન મનાવી લો કે હવે હું મારા જીવનના મસ્ત સપનાને પૂરા કરવા બિલકુલ કટિબદ્ધ છું. ...ને સફળતા ન મળે ત્યાં સુધી ક્યાંય રોકાવું નથી ...અડચણ ગમે તે આવે, રસ્તો શોધી શોધી સતત આગળ વધવું જ છે. હવે એ જ માહોલ બનાવવો છે, એ જ માહોલમાં રહેવું છે. જ્યાં અભ્યાસ, ચર્ચા, નવીન માહિતી, મોટિવેશન... વગેરે. નવા મિત્રો પણ એ જ, જે આ બાબતે ખૂબ સજાગ છે..!

વાંચવું શું ? તો એ જ કે જે સિલેબસમાં છે ..અભ્યાસ સામગ્રી તો દરિયા જેટલી છે, પણ સિલેક્ટેડ જ. ..અહીં તજજ્ઞો કે નોકરી મેળવનારની મદદ પણ લઈ શકો છો ...આ બહુ મહત્વનો મુદ્દો છે...પેપર પેટર્ન જાણવા જૂના પેપર્સ ખાસ ઉથલાવો.. ..જેમ જેમ અભ્યાસ વધશે , દરેક બાબત તમારા મનમાં ક્લીઅર થતી રહેશે...ક્યા લેવલના પ્રશ્નો ક્યા વિભાગના કેવા પ્રકારે પુછાય છે , તે પણ ખબર પડી જશે ..! તેને બેઈઝ બનાવી આગળ વધ્યા કરશો. પ્રેક્ટિસ પેપર સોલ્વ કરતાં રહીને તૈયારીના માઈલ સ્ટોન બનાવતા જાઓ...વધુને વધુ પ્રેક્ટિસ ..તેમ તેમ મેથ્સ, રિઝનિંગ એટલા જ પાવર ફૂલ. ગુજરાતી અને અંગ્રેજી વ્યાકરણને સમજ સાથે કરવાથી રોકડિયા ગુણ અપાવી દેશે. જનરલ નોલેજના દરિયામાં રોજ ડૂબકી મારો... મોતીડાં લાવતાં જાઓ અને રાજી થતાં જાઓ ..!

સો વાતની એક વાત ...ના હઠવું , તે ના હઠવું ...પાકો નિર્ણય... કદાચ કોઈના પ્રસંગમાં જઈ પણ ન શકાય....કોઈ ટ્રીપ પણ છોડવી પડે.. થોડાક ઉજાગરા પણ થાય..! પણ યાદ રહે... આ બધી વાતનો અંત સુંદર હશે... પછી આ બધું જ થઈ શકશે... હાલ જેઓ જલસા કરવામાં પડ્યા છે, કદાચ જીવનભર બહુ મહેનત કરવી પડે... અને હાલ કોઈ મહેનત કરી લે કદાચ જીવનભરનું સુખ સાંપડી શકે !! **CHOICE IS YOURS...** મને ખાતરી છે કે તમારી ચોઈસ શ્રેષ્ઠ છે... તમે શ્રેષ્ઠ છો... તમારું કામ શ્રેષ્ઠ હશે, તમારું પરિણામ પણ અધિક શ્રેષ્ઠ હશે... છેલ્લે છેલ્લે હું કહીશ કે...

સફળતાના મારગે બસ ચાલતા રહીએ ;
'સ્માર્ટવર્ક'થી અડચણો ખાળતા રહીએ
ખુદે જ નક્કી કર્યું છે, (હવે) કોણ રોકી શકે ?
જ્ઞાનની આંગળીઓ બસ ઝાલતા રહીએ

ઋતમ , 32 સ્વામિનારાયણ નગર ,
હાલાર હાઉસ પાસે , સ્મિત ટેલિકોમ સામે ,
જામનગર M : 88 66 44 22 55

૩૫

ડિજિટલ યુગમાં રોજગારીનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ : તસવીર કૌશલ્ય

— શૈલેષ રાવલ

ડિજિટલ યુગના કારણે વૈશ્વિક પરિવર્તન આવ્યું છે, ખાસ કરીને તસવીર માધ્યમમાં તો આમૂલ પરિવર્તન થયું જેને પરિણામ સ્વરૂપે કહેવામાં સહેજપણ અતિશ્યોક્તિ નથી કે આવનારા નજીકના દિવસોમાં સમગ્ર વિશ્વની ભાષા તસવીરના માધ્યમથી એકરૂપ થશે, જો બ્રહ્માંડમાં અન્યગ્રહો પર જીવસૃષ્ટિ હશે તો તેનાં સંપર્ક માટેની જે તે પણ “તસવીર-ભાષા” જ હશે. બે ગ્રહોને જોડવાનું કામ આ તસવીરથી વધારે સફળ થશે. માત્ર બે સૈકા પૂર્વે શરૂ થયેલી આ તસવીર કળાએ દરેક દશકે તેનાં વસ્ત્રો બદલ્યાં છે. ત્રણ ફૂટ બાય ત્રણ ફૂટની પ્રથમ વ્યવસાયી નેગેટિવથી શરૂ થયેલી રૂમ જેવડા મોટા કેમેરાથી અસ્તિત્વમાં આવેલી આ કળા આજે તો સોળે કલાએ ખીલી છે. સર્વ કળા માધ્યમમાં તેની હયાતી વગર એકપણ કળા પ્રદર્શન શક્ય નથી. કાચની એ ત્રણ ફૂટની નેગેટિવ બદલાતા સમય સાથે આજે માત્ર એક ડિજિટલ ચીપ્સમાં હજારો તસવીરો સંગ્રહ કરી શકે, તેવો સતત બદલાવ અને રૂમ જેવડા કેમેરા આજે શર્ટના બટનમાં ગોઠવાયા ત્યાં સુધીનો ઝડપી બદલાવ આવ્યો તે સમય કરતાં જ્યારે આ કેમેરાએ મોબાઈલ ફોનમાં પોતાની જગ્યા બનાવી તે પછી તો માત્ર છેલ્લા એક દશકમાં તસવીરનું સમગ્ર

રૂપ, માળખું, વ્યવસ્થા, અર્થતંત્ર, ફોટોગ્રાફી-વીડિયોગ્રાફી સમન્વયથી ફિલ્માંકન ક્ષેત્રે સાવ જૂદો જ રસ્તો ખૂલ્યો અને વિશ્વની સપાટીએ એક તસવીરકાંતિ વિકસી. ૧૮૩૬થી વિશ્વએ સ્વીકારેલી આ તસવીરકળા માટે જૂની યાદોને સાવ ફોરમેટ કરી નવો અધ્યાય શરૂ કરવાની આ વેળા છે. જેમાં વ્યવસાયક્ષેત્રે શરૂ થયેલી પગદંડી ક્ષણવારમાં રાજમાર્ગ બની છે.

ડિજિટલ સંઘાન પછી તસવીરકળાની સરળતા

છેલ્લા ત્રણ દશકમાં તસવીરકળાના પાઠ શીખવતા શીખવતા ત્રણ વખત મારે જ મારી વ્યાખ્યાઓ બદલવી પડી, પહેલા અઘરી ટેકનિકલ પ્રોસેસને કારણે હું કહેતો કે તસવીરકાર બનવા માટે વિજ્ઞાન, ગણિત અને આર્ટ ત્રણનો સમન્વય જરૂરી હતો. રોલપ્રોસેસ, સ્ટુડિયો-ડાર્કરૂમમાં જુદા જુદા કેમિકલસની જાણકારી. કેમેરા લેન્સમાં ગણિત વિષયક જાણકારી અને કલાત્મક તત્ત્વનો સહિયારો ઉપયોગ થાય ત્યારે ઉત્તમ તસવીર બને. સમયાંતરે આધુનિક કલર લેબ પછી ઓટો કેમેરા-સાધનો અને પછી તો ડિજિટલ યુગમાં કાંઈપણ કળા અભિગમ વગર બાળક કે વૃદ્ધ ક્લિક કરે ને તસવીર મોબાઈલમાં સ્ટોર થઈ જાય તેવા દરેક બદલાવ વખતે

વ્યાખ્યાઓ બદલવી પડી. આજે ડિજિટલ સંધાન પછી મોબાઈલ ફોનમાં કેમેરાને સ્થાન મળ્યું અને ઈન્ટરનેટ જોડાણ થયું એટલે તસવીરનો ઉપયોગ કરનારો એક નવો વર્ગ અસ્તિત્વમાં આવ્યો અને જેની પાસે મોબાઈલ હોય તે બધા તસવીરકાર બની ગયા. સાધન ખૂબ જ સરળતાથી પ્રાપ્ત થાય ત્યારે સાચા સાધકોની સંખ્યા ઘટે અને સાધના વગરનું પરિણામ આપમેળે બે વર્ગમાં વહેંચાય. તે નિયામનુસાર તસવીરકળા આજે બે ભાગમાં મુલવી શકાય, સામાન્ય વપરાશકારને બીજો સાધનામાં કળા તત્ત્વ ઉમેરી પ્રોફેશનલ યુઝર આ બન્ને વિભાગમાં સાધનની વ્યાખ્યા અને પરિવેશ જુદા હોય છે.

તસવીરકળાના વિવિધ આયામો :

ભૂતકાળની તસવીરકળામાં મુખ્ય વાત હતી તે તસવીર પાછળનું કુતુહલ, આશ્ચર્ય અને મારી છબી કેવી આવી હશે તે જાણવાની તીવ્ર અપેક્ષા જે આજે ડિજિટલયુગમાં પણ એટલી જ તરોતાજા છે. સૈકાઓ પહેલાં તસવીર મોંઘી હતી તે સમયે માત્ર ધનવાનોની ક્ષમતા હતી તે પછી લગ્ન અવસરે, પછી વાર તહેવારે તસવીરનું ચલણ દસ્તાવેજમાં પરિવર્તિત થયું અને સમયાંતરે સર્વસ્વીકૃત લોકભોગ્ય કળા બની ત્યારે આજે એક વર્ગ માત્ર શોખ ખાતર, પોતીકા પરિવાર અર્થે પ્રવાસ-પર્યટન ટાણે અને એકબીજો વર્ગ જે પૂર્ણતઃ વ્યાવસાયિક રહ્યો તેને પરિણામે ઉદ્યોગ જગતમાં શિક્ષણક્ષેત્રે અને સમાજના તમામ વિભાગોમાં પ્રોફેશનલ તસવીરકળાની માંગ વધી આ ઉપરાંત માત્ર કલાત્મક અભિગમથી ઉચ્ચકલા આયામ તરીકે એક નવો ફાંટો ઉભર્યો, એક્સ-રે કે અંતરિક્ષ યાન દ્વારા અવકાશી તસવીરોથી ભૂગોળ અને વિજ્ઞાનના કેટલાક ભ્રમ દૂર થયા અને નવતર દૃષ્ટિકોણ સાથે તસવીરનું વિજ્ઞાન સાથે જોડાણ થયું. આ તમામ ક્ષેત્રોમાં વ્યવસાયિક તસવીરકારોની માંગ વધી, વિશ્વમાં અખબારી માધ્યમ સાથે અક્ષરો અને તસવીરનું જોડાણ થયું તે પછી પ્રિન્ટિંગ વર્લ્ડમાં આમૂલ પરિવર્તન આવ્યું. ચિત્રપટ એ પણ તસવીરનું વિકસીત રૂપ છે. બોલતા ચિત્રો બને તે પછી સિનેમા, ટીવી અને હવે ઈન્ટરનેટના જોડાણ પછી આ તસવીર કળાના માધ્યમથી વિશ્વના કોઈપણ ખૂણેથી પ્રત્યક્ષ દર્શન કરતા હો તેવી કલા વિકસી

અને સામાજિક પત્રકારત્વનો એક નવો દોર શરૂ થયો. આવા તમામ ક્ષેત્રમાં આજે જાણકારી સાથેના તજજ્ઞ તસવીરકારોની મોટી ઉણપ, એક મોટો શૂન્યાવકાશ શરૂ થયો છે. ક્ષેત્ર તમે પસંદ કરો તે તમામ જગ્યાએ આજે વિશ્વને પ્રોફેશનલ તસવીરકાર કોઈકને કોઈક સ્વરૂપે જરૂરી છે.

ક્લિક કરતાં સૌને સરળતા થાય તેટલા સરળ સાધન પછી શું ક્લિક કરવું તેની સમજણ વિસ્તરી નથી તેથી થોડી તાલીમ મળે તો તમે ઈચ્છો તે દરેક ક્ષેત્રમાં ધંધાકીય હેતુ સર યશ, કિર્તી અને ધન ત્રણેય મળે તે તકો મોટાપાયે ઉઘડી છે તેના તરફ સામાજિક ધ્યાન ગયું નથી. અથવા તો એક ક્લિક કરવી એટલે સાવ સામાન્ય આવડત છે તેમાં શિક્ષણની ક્યાં જરૂર છે તેવો ખોટો ખ્યાલ સ્થાપિત થયો હોવાથી આજે કેમેરા દરેક વ્યક્તિ પાસે હોવા છતાં પૂર્ણતઃ તાલીમબદ્ધ તસવીરકારોની ઉણપ ઊભી થઈ છે. વ્યવસાયિક ક્ષેત્રે આવક મેળવી શકાય તેવા અનેક રસ્તાઓ આ તસવીર પાછળ છુપાયેલા છે.

રોજગારીની તક અને તસવીરકળા

તસવીર ક્લિક કરવાથી રોજગારી મળે...! એવું કંઈ રીતે બને! મને તો ફોટો પાડતા આવડે છે, તેથી શું ફોટોગ્રાફી કરવાથી આવક ઊભી થાય...? હા, આવા સવાલ સાહજિક છે કેમકે તમને ખબર નથી કે એક તસવીરની તાકાત શું છે! તસવીર સમય ને કાયમ માટે “ફ્રિઝ” કરી દે છે, થીજવી દે છે, સમયના અનંતકાળ પછી તે થીજેલી પળનું મહત્ત્વ કેટલું વધે ? રોજબરોજની તસવીરને ક્લિક કરી યોગ્ય રીતે જાળવી રાખવામાં આવે તો તે આવતી કાલે “ઈતિહાસ” બની શકે છે. વર્તમાન સમયને ભવિષ્ય માટે ભૂતકાળ બનતી અટકાવવાની તાકાત એટલે તસવીરકળા, તસવીર અમરત્વનું વરદાન છે. તે ઉત્તમ દસ્તાવેજ છે. તે કોઈ છેડછાડ વગર પૂણે પ્રોફેશનલ રૂપે કંડારી શકો તો અમૂલ્ય પુરાવો છે. હયાતીનો એકરાર બની શકે છે. તસવીર એક ચિરંજીવ ક્લિક છે. જેની આગળ “ચિ.” લખવું પડતું નથી. તે દૃશ્ય માધ્યમ છે. જ્યાં ભાષાનું નડતર નથી. જે છે તે અને જેવું છે તેવું આ બન્ને વાત એક ક્લિકમાં શબ્દ વગર પ્રસ્થાપિત કરી શકાય છે. તે તસવીરની સૌથી મોટી તાકાત છે.

આજે જ્યારે નાનકડા મોબાઈલ કેમેરાથી તમે ઈચ્છો તે સમયને માત્ર એક ક્લિક કે પછી સતત જીવંત ચિત્રણ તરીકે પાંચ દશ સેકન્ડથી શરૂ કરી. બે-પાંચ મિનિટ કે પછી તમે ઈચ્છે તેટલા સમય સુધી ફિલ્મ સ્વરૂપે ચિત્રાંકન કરી શકો છો. એટલે કે ડિજિટલ ટેકનોલોજી ઉપયોગ પછી એક જ કેમેરા દ્વારા ફોટો ડોક્યુમેન્ટસ ફિલ્મ, અવાજ સાથે સાચવી-જાળવી શકો છો. તે દરેક ધંધામાં પૂરક જરૂરિયાત છે. શિક્ષણ, સંરક્ષણ, વિજ્ઞાન, આરોગ્ય, સામાજિક માળખામાં રીતરીવાજો, પહેરવેશ, રહેણીકરણી, ફેશન, આહાર દરેક વિભાવમાં દરેક કાર્યરત ક્રિયાઓમાં તસવીરકળા એક પૂરક ઉપયોગિતા છે જેમાં તાલીમબદ્ધ તસવીરકારો પૂર્ણવ્યવસાયિક રીતે જરૂરી છે. માત્ર ઘરેલુ કેમેરા કે શોખથી થતી તસવીરકળા અને પ્રોફેશનલ ફોટોગ્રાફી બન્ને જુદી વાત છે.

તસવીર એટલે ડિજિટલ ભાષામાં ઈમેજ અને આ ઈમેજ શબ્દના વિવિધ સ્વરૂપો પછી સમજાય કે તસવીર કેટલી બળવત્તર બની શકે. ઈમેજ શું, કેવી રીતે, ક્યાં ક્યારે, કોના માટે કેમ, કેટલા સમય પૂરતી વગેરે શબ્દો સાથે તેની કાર્યક્ષમતા અને કાર્યદક્ષતા નિર્ભર બને છે. એક ઈમેજ થીન્કર. ઈમેજ ટેકર ઈમેજ વિઝ્યુલાયઝર. ઈમેજ ક્રિએટર, ઈમેજ એડિટર અને ઈમેજ મેકર સુધીની આ સફરમાં તેનું ધંધાકીય મહત્ત્વ આપોઆપ પ્રસ્થાપિત થાય છે. હું ભારપૂર્વક કહું છું કે બાકીના તસવીકાર માત્ર ઈમેજ ટેકર છે. હું તસવીરને ક્લિક નથી કરતો તસવીરને, તસવીરકાર તરીકે જે તે ક્ષણને તેના સાચા ગુણધર્મ સાથે, સાફસુથરી, પારદર્શક ઘટના કે ઘટકને વધારે સ્પષ્ટ સ્વરૂપે ઉતારું છું તેથી હું ઈમેજમેકર છું. ક્લિક કરી સામાન્ય

ક્ષણને ઝીલવા ઉપરાંત તેની મહત્તા વધારવા માટેના પાત્ર ટેકિંગ પણ તેથી આગળ મેકિંગ સુધી વિચારવાની કળા એટલે તસવીરને ધંધાકીય સ્વરૂપમાં બદલવાની વિશેષતા. નવા ડિજિટલ યુગમાં માત્ર ટેકિંગ એ યાંત્રિક પ્રક્રિયા છે જે સામાન્ય સાધનથી ઉભારી શકાય પણ તેમાં સાધકની સાધના ઉમેરીને તેને કૃતિ બનાવવી, જે તે ક્લિક ને વ્યવસાયમાં પરિવર્તિત કરવી તે પ્રક્રિયા એટલે ઈમેજ મેકિંગ અને તેમાં હથોટી હોય તે વ્યવસાયિક સફળ તસવીરકાર એટલે નવા યુગમાં ઈમેજ મેકર.. તમામ ક્ષેત્રે ઈમેજ ટેકર છે ઈમેજ મેકર બની નવો વ્યવસાય શરૂ કરવાની વ્યાવસાયિક તાલીમ આપે તેવા કેન્દ્રોની તેવી સંસ્થાઓની વિશ્વભરમાં ઊણપ છે.

અભ્યાસક્રમમાં તસવીરકળાને પ્રાથમિકતાનો સમય :

સો વર્ષ પૂર્વે ભારતમાં અંગ્રેજી શાસનના પરિણામ સ્વરૂપે તસવીરકળા હતી, પણ જે તે સમયે દેશના નાગરિકોનું ધ્યાન માત્ર આઝાદી હોવાને પરિણામે કળા પ્રત્યે રુચિ ના હોય તે સ્વાભાવિક છે પણ આઝાદ ભારતના સાત દશકમાં વ્યાપારી પ્રજા તરીકે ફોટોગ્રાફી વિષયને વ્યવસાય તરીકે કેમ પ્રાધાન્ય ના મળ્યું તે સમજાતું નથી. આજે ટેકનોલોજીની હરણફાળમાં ભારતીય યુવાધન ખૂબ આગળ છે. ડિજિટલ કેમેરા પછી વ્યવસાયિક સમજ વધારે બળવત્તર બની છે. પણ દુઃખ એ છે કે ઉપગ્રહો બનાવનાર દેશમાં કેમેરા બનાવવા તરફ કેવું દુર્લક્ષ સેવાયું હશે. રોજગારીનું ઉત્તમ માધ્યમ કેમેરા છે. અને કરોડો-અરબો રૂપિયાનું ટર્નઓવર જે ક્ષેત્રે થાય છે તે લગ્ન સમારંભો, પ્રાસંગિક અવસરો, સરકારી કે ખાનગી

સંસ્થાના મોટા કાર્યક્રમો, મેળાવડા, સભાઓ, તમામ ક્ષેત્રે કાર્યરત ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટમાં ફોટો-વીડિયો કલા મુખ્ય વિષય હોવા છતાં તેના શિક્ષણ, પ્રશિક્ષણ, કોચિંગ ક્લાસ, કેમેરા સંબંધ ફ્લેશ, સ્ટેન, ડિજિટલ ઉપકરણોનું બજાર હોવા છતાં આજે પણ કેમેરા અન્ય દેશોમાંથી આયાત કરવા પડે છે. રિપેરિંગ માટે મોટાં શહેરો સુધી જવું પડે છે. જ્યારે સામે છેડે તેનો વપરાશકર્તા અંતરિયાળ ગામડા સુધી વિસ્તર્યો છે તો પછી કેન્દ્ર સરકાર આ ક્ષેત્રે કેમ સજાગ નથી? ગ્રામ્ય સરપંચની ઓફિસથી છેક પ્રધાનમંત્રી કાર્યાલય સુધી આજે વેબકેમ ડોક્યુમેન્ટ માટે કેમેરા, દસ્તાવેજો માટે ફોટા કે પછી શેરીએ શેરીએ લાગેલા સીસીટીવી કેમેરા છે પણ તેના ચાલક તરીકે તાલીમ આપતા કોર્સ કે શાળાઓ કેમ નથી. પ્રાથમિક શિક્ષણમાં જે તે વખતે ઉદ્યોગ વિષય હતો અને તેમાં સામાન્ય ઉપયોગી ગાજબટન કેમ કરવા તે શીખવા તાલીમ અપાતી તેમ આજે શિક્ષણમાં પ્રાથમિક લેવલે ફોટોગ્રાફી તાલીમ અને માધ્યમિક, ઉચ્ચતર માધ્યમિક કે કોલેજ કાળ સુધી બેઝિક ફોટોગ્રાફી-વીડિયોગ્રાફી તાલીમ ફરજિયાત કરવાનો આ સમય છે. જો એટલી તાલીમ પણ મળે તો યુવકને બેકારીની સમસ્યાનો સામનો ના કરવો પડે તેટલું કામ દરેક ગામ, શહેર, કચેરી સંસ્થાઓમાં છે. માત્ર ફોટો-કોપી કરી સરકારી દસ્તાવેજોનું કોમ્પ્યુટરાઈઝ ફાઈલ બનાવવાનું કામ શરૂ કરવામાં આવે તો સામાન્ય જ્ઞાન ધરાવનાર સ્ટુડિયો ફોટોગ્રાફરોને અઢળક રોજગારી મળી શકે તેમ છે. માત્ર આ વ્યવસ્થા તંત્રમાં બેઝીક ફોટોગ્રાફી જ્ઞાન અંગે તાલીમની જરૂર છે. જરૂર પ્રમાણે ત્રિમાસિક, છ માસિક, વાર્ષિક અભ્યાસક્રમો શરૂ કરાય તો એક વર્ષમાં જ અનેક બેકાર યુવાનો રોજગાર મેળવી શકે તેમ છે. વિશ્વની ખ્યાતનામ યુનિવર્સિટીઓમાં તસવીરકલા અને વીડિયોગ્રાફી તંત્રે માસ્ટર ડિગ્રી અને ડોક્ટરેટ સુધીના અભ્યાસક્રમો છે. ન્યુયોર્ક, કેનેડાના મહાવિદ્યાલયો આ ક્ષેત્રે અગ્રિમ છે. ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ ખૂબ ઓછી છે. મુંબઈ, કલકત્તા, દિલ્હી જેવાં મહાનગરોમાં ખાનગી સંસ્થાઓ દ્વારા આ અભ્યાસક્રમો થોડા સમયથી ચાલે છે, પણ જ્યારે ડિજિટલ મોબાઈલ સાથે કેમેરા નાના ગામો સુધી

કાર્યરત થયો હોય ત્યારે ખાસ કરીને દેશના માળખામાં તાલુકા લેવલ સુધી આવાં ફોટોગ્રાફી તાલીમ કેન્દ્રો બને તે વધારે જરૂરી છે. ફોટોગ્રાફી ક્ષેત્રે વ્યવસાયિક દૃષ્ટિકોણથી સાવ વણખેડાયેલો વિષય છે. જેમાં ઉત્તમ રોજગારીની તકો છે અત્યારે જે ફોટોગ્રાફરો કાર્યરત છે તે મોટેભાગે સ્વઅનુભવથી જાતમહેનતથી કલા નિષ્ણાત છે. આજે ડિજિટલ શિક્ષણને કારણે ઓનલાઈન માધ્યમ દ્વારા જેને રસ છે તે ખાંખાખોળાં કરીને આવા અભ્યાસક્રમો અંગે જાણકારી મેળવે છે. ફોટોગ્રાફીની ઉપયોગિતા તેની આવશ્યકતા અને ભવિષ્યમાં આવનારાં અનેક પરિવર્તનો બાદ તસવીર વધારે તાકાતવર બની રહી છે ત્યારે આ ક્ષેત્રે નવી રોજગારીની ઉત્તમ તકો છે. કેમેરા વપરાશ પછી સાંજ પડે આરામથી હજાર-બે હજારની કમાણી વગર તાલીમે કરી શકાતી હોય તો તાલીમ પામેલો તસવીરકાર ધન ઉપરાંત કીર્તિ અને યશ મેળવી શકે છે. શ્રી ડી અને ફોર ડી પછી આવનારો યુગ કેટલા ડી સુધી પહોંચશે તે કલ્પના ઓછી પડે તેટલી તકો આ વ્યવસાયમાં છે.

છેલ્લા બે દશકથી એકલવીર તરીકે સામાન્ય બેઝિક ફોટોગ્રાફી તથા ફોટોજર્નાલિઝમ વિષયે દરેક વર્ષે પચાસેક જેટલા યુવકોને તાલીમબદ્ધ કરી રહ્યો છું, તે હિસાબે હજારો યુવકોને પ્રાથમિક જ્ઞાન આપી શક્યો છું પણ તે અંકને લાખોમાં પરિવર્તન કરવો હોય તો સરકારી માળખાનો ઉપયોગ, ખાનગી સંસ્થાઓનો સહયોગ અને બેકાર યુવાનોમાં આ ક્ષેત્રે રોજગારીની તકો છે તે વાત સ્થાપિત કરવાનો સફળ પ્રયાસ થશે તો યુવકો સામેથી આ વિષય બાબતે જાગૃત થઈ આવી તાલીમ અર્થે જાગૃત થશે.

વિશ્વ આ ક્ષેત્રે ખૂબ આગળ છે ત્યારે ચિંતા માત્ર એટલી જ છે કે ક્યાંક તાલીમ દોરની યાત્રામાં આ બીજી ડિજિટલ ઈમેજમાં ભારત પાછળ તો નહીં રહે એ સૌથી વધારે રોજગારી આપી શકે તેવા આ ઉદ્યોગમાં મૂડીપતિઓ આવકાર્ય છે. આ નફાકારક વ્યવસાય છે. આવો, અને તાલીમ કેન્દ્રો ઊભાં કરો.

બી-દ, શિવમ્ એપાર્ટમેન્ટ,
ટાઈમ્સ ઓફ ઈન્ડિયા રોડ, ઓવરબ્રીજ નજીક,
સેટેલાઈટ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫

ફેશન-ટેક્સટાઇલ-એસેસરી-ફૂટવેર- ડિઝાઇન અને કલર માટેના ખાસ અભ્યાસક્રમો

— પ્રતિભા ગોકાણી

જો તમે એવું વિચરતા હો કે એન્જિનિયરિંગ અને મેડિકલ ક્ષેત્રમાં જ આકર્ષક કારકિર્દી (અને નાણા પણ) રહેલી છે, તો એ તમારી ભૂલ છે! જો તમે તમારી પસંદગીના ક્ષેત્રમાં કામ કરો છો, તો સફળ થશો જ .

આ આવડતને ટૂંકાગાળાના કોર્સમાં ન વેડફો. વિદ્યાર્થીઓ અને સાથે-સાથે વાલીઓએ પણ એક વાત ધ્યાનમાં રાખવી કે, આવા ડિઝાઇન અભ્યાસક્રમો માટે હંમેશાં કોઈ પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાને પ્રાથમિકતા આપવી. આ સંસ્થાઓમાં પણ બને ત્યાં સુધી ડિગ્રી કોર્સ જ કરો, જો એ શક્ય ન હોય તો જ ડિપ્લોમા અથવા સર્ટિફિકેટ કોર્સનો વિકલ્પ પસંદ કરો.

તમને ઘણીબધી નાની-નાની સંસ્થાઓ તેમના ટૂંકાગાળાના અભ્યાસક્રમો, ઓછા ખર્ચે ઓફર કરશે, પરંતુ આ ક્ષેત્રમાં આવા અભ્યાસક્રમો કે આવી નાની સંસ્થાઓનું મહત્ત્વ બહુ જ ઓછું છે. અહીં અમે તમને એવી નામાંકિત સંસ્થાઓની વિગતો આપી છે, જેમના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોની બજારમાં માંગ છે.

Fashion - Textile - Accessory - Footwear Design Courses & Colleges

1. B. Des. FASHION DESIGN (Bachelor of Design)

‘ફેશન’ અને કપડામાં આપણી માન્યતા બહુપરમાણીય છે, ક્યારેય પુનરાવર્તન અને ક્યારેય બદલતી હોય છે. કપડાં બહુ મહત્ત્વનો ભાગ ભજવે છે કારણ કે તે આપણા વિચારો અને વ્યક્તિત્વ અભિવ્યક્તિ કરે છે. ફેશન અને વસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં ઊંડાઈ શૈક્ષણિક જ્ઞાન અને ડિઝાઇન કારકિર્દી પ્રત્યે જુનૂન રાખતાં હોય તેઓ ‘ફેશન’ની વિવિધ મુખાકૃતિવાળી શૈલીમાં નિષ્ણાત બની શકે છે. ભારત પાસે સૌથી ફેશનેબલ પ્રકારના ટ્રેસ અને ટ્રેસિંગની રીતો છે કે જે આપણે સાસ્કૃતિમાં મળેલ છે. ભારતીય ડિઝાઇનની વિકાસ ક્ષમતા અને પશ્ચિમી પરાકાષ્ટા ભાવના એ બન્નેનો સમન્વય કરી તદ્દન નવાં ફેશન ઉત્પાદનોની શ્રેણી શરૂ કરી છે. ફેશન ઉદ્યોગ એક

ખાસ ઉત્સાહી વિસ્તાર છે કે જેમાં સર્જનાત્મક વિચારો, ઉત્પાદનની ડિઝાઇન અને યુક્તિઓ હોય તેવા કુશળ લોકોની માંગ હોય છે.

B. Des. FASHION DESIGN COLLEGES IN GUJARAT

1. NIFT - નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી, ગાંધીનગર.
Ph.: 079 23240832/4, 23227807/ 994
Web: www.nift.ac.in/gandhinagar
2. યુનાટેડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઇન (UID), કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી, ઉવારસદ, વાવોલ રોડ, ગાંધીનગર. Ph: 96670 48555
info@karnavatiuniversity.com
www.karnavatiuniversity.edu.in
3. ફૂટવેર ડિઝાઇન એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, અંકલેશ્વર.
www.fddiindia.com Mo. 7572887773,
96611 77706 ankleshwarcampus@fddiindia.com
4. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ GLS, GLS યુનિવર્સિટી, લો ગાર્ડનની સામે, એલિસબ્રીજ, અમદાવાદ.
Ph: +91 79 26440532, 26468513 Email:
info@glsuniversity.ac.inwww.glsid.org
5. સ્કૂલ ઓફ ડિઝાઇન, અનંત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
Ph. 02717-302000 8819919999
www.anu.edu.in, info@anu.edu.in
6. જયમીન સ્કૂલ ઓફ ફેશન ડિઝાઇન એન્ડ ટેકનોલોજી, તરસાડિયા યુનિવર્સિટી, બારડોલી, મહુવા રોડ, તરસાડી.
Phone: 02625-290422 Email: director.bmiit@utu www.utu.ac.in
7. ફેકલ્ટી ઓફ ડિઝાઇન, પારૂલ યુનિવર્સિટી, પી.ઓ. લીમડી, જિલ્લો વડોદરા.

Phone: +91-2668-260312 (202)-(300)-(307)
Email: admissions@paruluniversity.
ac.in Web: www.paruluniversity.
ac.in

8. SWARNIM INSTITUTE OF DESIGNS, Adalaj Kalol Highway, Gandhinagar, Swarnim Startup University Ph: +91 9512343333 info@swarnim.edu.in www.swarnim.edu.in
9. Indus Design School, Indus University, Rancharda, Via: Thaltej, Ahmedabad - 382 115. Gujarat Phone: +91 2764 260277 / 78 / 79 Email: info@indusuni.ac.in Web: www.indusuni.ac.in
10. Institute of Design, Environment & Architecture, Ahmedabad, Indus University Tel:02764-260277/78 www.indusuni.ac.in E-mail: info@indusuni.ac.in

2. B. Des. TEXTILE DESIGN (Bachelor of Design)

ફેશન અને ટેક્સટાઇલ ડિઝાઇન કાર્યક્રમ: ટેક્સટાઇલ ડિઝાઇન ફેશનના સમગ્ર કારોબારનું મૂળ છે. ફેશન અને ટેક્સટાઇલ્સ કોર્સ ટેક્સટાઇલ્સના વ્યાપક સ્પેક્ટ્રમમાં એપરલ અને ઘર ફેશન ઉદ્યોગમાં સર્જનાત્મકતા, અસલતા અને ડિઝાઇનની ઉપયોગિતાના વિકાસ પર

શિક્ષણ આપે છે. આ કોર્સ ઉભરતાં બજારમાં અને ભારતીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ, કાપડ મિલો અને નિકાસકારો, Buying Houses, ડિઝાઇન હાઉસીસ અને ડિઝાઇનરોની સક્રિય જરૂરિયાતો પૂરી કરવાં માટે અને સાથે સાથે કારકિર્દીની વિશાળ શ્રેણીની તકો ઉપલબ્ધ કરવા માટે છે.

ટેક્સટાઇલનું Knitting, Weaving અને Printing સરસામાન છે એટલે સૌ મળીને સર્વતોમુખી શિક્ષણ આપે છે તદ્દુપરાંત વ્યાપક ઐતિહાસિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક સંદર્ભો કે જેમાં આજે ડિઝાઇનર્સ કામ કરે છે તેનો પરિપ્રેક્ષ્ય પણ વધુ ધારદાર થાય અને સાથે સાથે CAD / CAM / IT નું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી ઊભરતાં સાધનો સાથે કામ કરી પોતાની ક્ષમતા વધારી શકે.

SUBJECTS COVERED IN THE COURSE

- Computer applications
- Textile Basics
- Basics of Clothing & Design
- Creative Thiking
- Consume History
- Basics of Communication
- Textile Craft Design
- Design Research & Development (Apparel / Textiles)
- Computer Aided Textile Designig
- Fashion Ilustration
- Indian Traditional Textiles &

Consumes

- Elements of Textile Design
- Advanced Pattern Making
- Basic Pattern Making
- Basic Draping
- Sewing Fundamentals
- Advanced illustration
- Dyeing and printing
- Structural Textile Design
- Contemporary Fashion and Trends
- Advanced Sewing Techniques
- Women's Wear Fashion Marketing and Merchandising
- Surface Ornamentation
- Intellectual Property Right
- Product Development (Apparel / Textile)
- Men's Wear
- Trend Research and Forecasting
- Computer Aided Fashion Design
- Visual Merchandising (EO)
- Fashion Communication
- Advanced Draping
- Final Project and Portfolio

presentation

કાર્યનો પ્રકાર :

- Colour and style specialist
- Colour and trend forecaster
- Colour and Design Consultant
- Textile and Surface Developer
- Print and pattern designer
- Textile Illustrator
- Strategic Intervener
- Innovative Design consultant
- Manager Trend & Forecast

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Export houses
- Buying agencies
- Design studios
- Handloom
- Handicraft cooperatives
- NGOs
- Home & apparel retail brands
- Trend Forecasters
- Online stores as Designers
- Merchandisers
- Managers

Bachelor of Textile Design Colleges in Gujarat	Fees / Year
NIFT - National Institute of Fashion Technology, Gandhinagar Ph.: 079 23240832/4, 23227807/ 994Web:www.nift.ac.in/gandhinagar	1,77,600
National Institute of Design - NID, Ahmedabad, Opposite Tagore Hall, Paldi, Ahmedabad, Ph.: 07926629500 Email: cmr@nid.edu Web: http://www.nid.edu	2,10,800

3. B. Des. Fashion & Textile Design (Bachelor of Design)

School of Design ,P.P.Savani University, Village: Dhamdod, Kosamba, Dist.: Surat
Phone: 9512035611/ 12/ 13 - 9879608000 Email:info@ppsu.ac.in
Web: www.ppsu.ac.in

School of Design, Earthspace, Hazira Road, Opp ONGC Surat
Ph: 0261 4088100 / 04 Email: info@aurouniversity.edu.in
www.aurouniversity.edu.in

4. B. Des. KNITWEAR DESIGN(Bachelor of Design)

NIFT - National Institute of Fashion Technology, Gandhinagar
Ph.: 079 23240832/4, 23227807/ 994Web:www.nift.ac.in/gandhinagar

1,77,600

5. B. F. Tech. APPAREL PRODUCTION (Bachelor of Fashion Technology)

બેચલર ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી ઇન એપેરલ પ્રોડક્શન અન્ડર ગ્રેજ્યુએટ ફેશન અને ઇન્ટીરિયર ડિઝાઇન કોર્સ છે. આ કોર્સ, ટેઇલરિંગ, ફિટિંગ, ફોર્મલ વેર તકનિકો અને ટકાઉ ફેશન બનાવવા પર ભાર મૂકીને મધ્યવર્તી અને અદ્યતન વસ્ત્રનિર્માણ પર કેન્દ્રિત છે. સહાય

માળખાંઓ અને ફિટિંગ આ કોર્સનું એક મુખ્ય ઘટક છે. આ કોર્સ ડિઝાઇન, બાંધકામ, પેટર્ન-નિર્માણ, સ્પષ્ટીકરણ વિકાસ, કોમ્પ્યુટર આધારિત ડિઝાઇન ટેકનોલોજી, રંગ અને કાપડ, ફેશન ઇતિહાસ અને બિઝનેસ અભ્યાસ વિસ્તારો સહિત એપેરલ મેન્યુફેક્ચરિંગના સર્જનાત્મક અને ટેકનિકલ પાસાં આવરી લે છે.

NIFT - National Institute of Fashion Technology, Gandhinagar Ph.: 079 23240832/4, 23227807/ 994Web:www.nift.ac.in/gandhinagar

1,77,600

6. B. Des. ACCESSORY DESIGN (Bachelor of Design)

ફેશન અને Lifestyle Accessoriesની ડિઝાઇન: એક્સેસરી ડિઝાઇન (સ્પેશ્યલાઇઝેશન) એક પ્રકારનો બેચલર પ્રોગ્રામ છે. આ કોર્સમાં ડિઝાઇન પદ્ધતિ, સામગ્રી અને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા, ફેશન અને જીવનશૈલી એક્સેસરીઝ ક્ષેત્રમાં ગ્રાહક વર્તન અને બજાર ગતિશીલતા, વલણો અને અનુમાન અર્થઘટન (trends and forecast interpretation), વ્યાવસાયિક પ્રણાલીઓ (Business Practices) અને પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ સંકલિત કુશળતા વિકસાવવા માટે સારી રીતે સુ-વ્યાખ્યાયિત અભ્યાસક્રમ છે. આ કાર્યક્રમ એક્સેસરીઝ અને જીવનશૈલી ઉત્પાદનો, કિંમતી અને વસ્ત્ર જવેલરી, ચામડાની ચીજવસ્તુ, ફૂટવેર, ઘડિયાળો, ભેટ આપવાની વસ્તુઓ, ટેબલવેર, સિલ્વર વેર અન્ય જીવનશૈલી ઉત્પાદનો એમ સમગ્ર સ્પેક્ટ્રમ સંબોધવા માટે વિકાસ થયો છે.

- Utility Product
- Fashion Accessory Craft
- Documentation Science and Liberal Arts
- Contemporary Art and Design
- Furniture
- Personal Accessory
- Product Innovation
- Toy and Game
- Table Top Accessories
- Composite Material
- Aesthetics
- History Of Indian Craft
- Design Process
- System Design
- Packaging Design
- Visual Merchandising

કાર્યનો પ્રકાર :

- Consumer interf Ace design
- Product Design
- Online market channel

SUBJECTS COVERED IN THE COURSE

- Adornment Product

BACHELOR OF ACCESSORY DESIGN COLLEGES IN GUJARAT

NIFT - National Institute of Fashion Technology, Gandhinagar Ph.: 079 23240832/4, 23227807/ 994Web:www.nift.ac.in/gandhinagar

1,77,600

MAHARAJA RANJITSINH GAEKWAD INSTITUTE OF DESIGN, MSU University, Vadodara, Phone: 0265 - 2795555 Web: www.msubaroda.ac.inwww.mridbaroda.com

MS University

1,37,300

7. B. Des. LEATHER DESIGN (Bachelor of Design)

NIFT - National Institute of Fashion Technology, Gandhinagar

Ph.: 079 23240832/4, 23227807/ 994www.nift.ac.in/gandhinagar

8. B. Des. FOOTWEAR DESIGN & PRODUCTION (Bachelor of Design)

ભારતમાં ફૂટવેર ઉદ્યોગમાં ડિઝાઇનિંગ, માર્કેટિંગ અને ઉત્પાદન ક્ષેત્રોમાં તકો છે. લેધર તકનિકી વિજ્ઞાનીઓના અને રબર તકનિકી વિજ્ઞાનીઓ માટે આ ક્ષેત્રમાં વિશાળ તકો છે. લેધર અને બિન-લેધરના બંને ફૂટવેરનું ઉત્પાદન થાય છે. આ ઉદ્યોગ વિકાસ માટે તકો મર્યાદિત છે એવું માનવામાં આવે છે પણ એવું નથી. ફૂટવેર

ઉદ્યોગોને ભારતમાં આગરા, બેંગલોર, ચેન્નાઈ, રાનીપત,દિલ્હી, જલંધર, કાનપુર અને મુંબઈમાં સારી રીતે વિકસાવવામાં આવ્યા છે. ભારત અમેરિકા, ઈંગ્લેન્ડ, જર્મની, ફ્રાન્સ, ઈટાલી, નેધરલેન્ડ, યુએઈ, કેનેડા, રશિયા અને ઓસ્ટ્રેલિયામાં ફૂટવેરની નિકાસ કરે છે.

1.	Footwear Design & Development Institute	Ankleshwar, Gujarat	7572887773, 9661177706	www.fddiindia.com
2	Footwear Design & Development Institute	Noida, Uttar Pradesh	0120-4500100	www.fddiindia.com
3	Footwear Design & Development Institute	Chennai, Tamil Nadu	044 2250 1529	www.cftichennai.in
4	Central Footwear Training Institute	Kolkata, West Bengal	033 2335 6977	www.gcelt.gov.in
5	College of Leather Technology	Chennai, Tamil Nadu	044 2235 9101	www.annauniv.edu
6	Alagappa College of Technology	Patna, Bihar	8210234857	www.fddiindia.com
7	Footwear Design & Development Institute	Jodhpur, Rajasthan	0291-2577703, 9653793533	www.fddiindia.com
8	Footwear Design & Development Institute	Guna, Madhya Pradesh	8199070917	www.fddiindia.com
9	Footwear Design & Development Institute	Rohtak, Haryana	9729587102	www.fddiindia.com
10	Footwear Design & Development Institute	Fursatganj, Lucknow	7310108056	www.fddiindia.com
11	Footwear Design & Development Institute	Chhindwara, Madhya Pradesh	9009986969	www.fddiindia.com
12	Footwear Design & Development Institute	Chandigarh, Punjab	9888775899	www.fddiindia.com
13	Footwear Design & Development Institute	Hyderabad	9415000139	www.fddiindia.com
14	Footwear Design & Development Institute			

9. B. Des. FASHION COMMUNICATION (Bachelor of Design)

ફેશન કોમ્યુનિકેશન સમૂહ સંચાર ક્ષેત્રો પૈકી એક છે. અહીં, ફેશન પ્રોત્સાહન આપવા માટે સામૂહિક સંચારની સ્થિતિઓ અથવા માધ્યમોનો ઉપયોગ કરાય છે. તે જાહેરાત, પ્રચારો, ફિલ્મો, વીડિઓઝ, પ્રિન્ટ વગેરેનાં માધ્યમ દ્વારા લોકો સાથે અથવા ગ્રાહક સાથે વાતચીત માટે પણ વાપરી શકાય છે. ફેશન કોમ્યુનિકેશન, ફેશન ઉદ્યોગમાં શરૂ થયેલું નવું પરંતુ ખૂબ જ આકર્ષક ક્ષેત્ર છે. ફેશન ઉદ્યોગમાં આજના અત્યંત ઝડપી વિકાસના પરિદેશમાં, ઘણી ભારતીય બ્રાન્ડ આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ્સ સાથે સ્પર્ધા કરે છે. જેનાથી ફેશન કોમ્યુનિકેશનના ડિઝાઇનર માટે જબરદસ્ત શક્યતાઓ ખૂલી છે, જે ડિઝાઇન વ્યૂહરચના, બ્રાન્ડ, પોર્ટફોલિયો વગેરે પર કામ

કરશે. તે/તેણી પણ આવા દૃશ્ય વેપાર, સ્ટાઇલિંગ, ગ્રાફિક ડિઝાઇન, પ્રદર્શન અને પ્રદર્શન ડિઝાઇન, જાહેરાત, જાહેર સંબંધો અને સર્જનાત્મક લેખન જેવા વિસ્તારો પર કામ કરશે.

SUBJECTS COVERED IN THE COURSE

- Creative Drawing & Sketching
- Computer Application
- Textile Basics
- Craft Documentation
- Elements and Principles of Design
- Basics of Communication
- Introduction to Fashion
- Categories Technical Drawing
- Creative Advertising
- Fashion Photography
- Fashion Choreography
- Fashion Media and Communication
- Visual Merchandising
- Fashion Forecasting
- Fashion Accessories
- History of Fashion
- Fashion Illustration
- Publication Design
- Graphic Design
- Fashion Journalism
- Fashion Retailing & Consumer Behaviour
- Exhibition, Display and Design
- Multi Media and web Design
- Creative Writing
- Introduction to Film Making
- Fashion and Public Relations
- Introduction to Fashion Industry

and Management

- History of Arts
- Media Management
- Portfolio Development & Presentation
- Fashion Media Appreciation
- Research Methodologies
- Professional Ethics and Responsibilities

કાર્યનો પ્રકાર :

- Visual Merchandiser
- Graphic Designer
- Stylist
- Set and Art Director
- Journalist and Photo Journalist
- Brand Manager
- Fashion Photographer
- Font Designer
- Event Manager
- Copy writer and Visualiser
- UI/UX Designer

કાર્યનું ક્ષેત્ર :

- Branding
- Styling
- Social Media Marketing
- Photography
- Space Design
- Graphics

Bachelor of Fashion Communication Colleges in Gujarat		
NIFT - National Institute of Fashion Technology, Gandhinagar Ph.: 079 23240832/4, 23227807/ 994Web:www.nift.ac.in/gandhinagar		1,77,600
Nirma University, DEPARTMENT OF DESIGN, Ahmedabad www.nirmauni.ac.in Ph: +91-79-30642000 02717 - 241900 to 04 02717 – 241911to 15	Nirma University	2,88,900

ધ્યાન આપવા યોગ્ય બાબત

જે વિદ્યાર્થીઓ ડિઝાઈનિંગમાં આવડત અને રસ ધરાવે છે તેઓએ ઉપરોક્ત વિવિધ કોર્સમાંથી તેમની પસંદના કોર્સ કરવા જોઈએ અને વાલીઓએ પણ તેમને પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ. આવી આવડતો ‘ગોડ ગિફ્ટેડ’ હોય છે જે બહુ ઓછા લોકોને મળે છે.

શિવકૃપા, ટેલિફોન એક્સચેન્જ,
જઈબીની પાછળ, ગાંધી રોડ,
ઓખા પોર્ટ, દેવભૂમિ દ્વારકા.

39

બોર્ડના પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઈટ્સ

<p>(૧) એન્જિનિયરિંગ (ડિગ્રી, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ, ડિપ્લોમા ટુ ડિગ્રી), આર્કિટેક્ચર હોટલ અને ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ, ફાર્મસી (ડિગ્રી ટુ ડિપ્લોમા), મેનેજમેન્ટ (MBA)માં પ્રવેશ માટે વેબસાઈટ :
http://www.jacpoldce.ac.in/</p> <p>(૨) ઉપર દર્શાવેલ કેટેગરી પૈકી કોઈમાં પણ પ્રવેશ માટે રજિસ્ટ્રેશન માટે નીચે દર્શાવેલ વેબ સાઈટની મુલાકાત લો.
http://gujacpc.nic.in/</p> <p>(૩) વિવિધ યુનિવર્સિટીની જાણકારી માટે યુનિવર્સિટી ગ્રાંટ કમિશનની વેબસાઈટ :
http://www.ugc.ac.in/</p> <p>(૪) દેશભરમાં આવેલી એન્જિનિયરીંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો માટે AICTE ની વેબસાઈટ :
http://www.aicte-india.org/</p> <p>(૫) દેશભરમાં આવેલી ફાર્મસી ઈન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો માટે ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયાની વેબસાઈટ :
http://www.pci.nic.in/</p> <p>(૬) દેશભરમાં આવેલી આર્કિટેક્ચર ઈન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો જાણવા માટે કાઉન્સિલ ઓફ આર્કિટેક્ચર ઓફ ઈન્ડિયાની વેબસાઈટ :
http://www.coa.gov.in/</p> <p>(૭) ટેકનિકલ એજ્યુકેશન માટેની ફી રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટીની માહિતી મેળવવા માટે :
http://www.frctech.ac.in/</p> | <p>(૮) ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગની વેબસાઈટ :
http://gujarat-education.gov.in/education/</p> <p>(૯) કમિશનર ઓફ ટેકનિકલ એજ્યુકેશન, શિક્ષણ વિભાગ, ગુજરાત રાજ્યની વેબસાઈટ :
http://dte.gswan.gov.in/</p> <p>(૧૦) ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ :
www.gtu.ac.in</p> <p>(૧૧) મેડિકલ, ડેન્ટલ, ફિઝિયોથેરાપી, નર્સિંગ, આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથી, ઓપ્ટોમેટ્રી, ઓર્થોટિક્સ, ઓડિયોલોજી, નેચેરોપથી વગેરે અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે :
http://www.medadmgujarat.org</p> <p>(૧૨) CEPT યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ :
http://www.cept.ac.in/</p> <p>(૧૩) ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગમાં પ્રવેશ સંબંધી માહિતી માટે વેબસાઈટ :
http://www.acpdc.in/</p> <p>(૧૪) એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગની વેબસાઈટ :
http://ldceahd.org/</p> <p>(૧૫) ગુજરાત સેકન્ડરી બોર્ડની વેબસાઈટ :
http://www.gseb.org/</p> <p>(૧૬) સેન્ટ્રલ બોર્ડની વેબસાઈટ :
http://cbse.nic.in/</p> |
|---|--|

કટ ઓફ લિસ્ટ જાણવા માટે :

- ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ અને ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના કટ્સ ઓફ માર્ક્સ જોવા માટે વેબસાઈટ :
<http://www.jacpoldce.ac.in/be.asp> અથવા નીચે દર્શાવેલ ફાઈલ ડાઉનલોડ કરવી.
- વિવિધ ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગના કટ્સ ઓફ માર્ક્સ જોવા માટે નીચે દર્શાવેલ ફાઈલ ડાઉનલોડ કરવી.
http://www.acpdc.in/First_Year/Closure.pdf
- ધોરણ-૧૨ સાયન્સ પછી બી-ગ્રુપમાં ઉપલબ્ધ બધા મેડિકલ-પેરા મેડિકલ કોર્સનું કટ્સ ઓફ લિસ્ટ જોવા માટે વેબસાઈટ : **<http://www.medadmgujarat.org>**

CEPT University
NIFT Gandhinagar
NID

Dhirubhai Arnbani Institute - Gandhinagar
Dhannashi Desai University - Nadiad
NIRMA University
Institute of Teachers Education - Gandhinagar
National Law University - Gandhinagar
Ahrnedabad Management Association
Indian Institute of Management
Physical Research Laboratory
PDPU Gandhinagar

www.cept.ac.in
www.nift.ac.in
www.nid.edu
www.daiict.ac.in
www.ddu.ac.in
www.ninnauni.ac.in
www.iite.ac.in
www.gnlu.ac.in
www.amaindia.org
www.iirnahd.ernetin
www.prl.res.in
www.pdpu.ac.in

Universities of Gujarat State :

Bhavnagar University, Bhavnagar
Veer Narmad South Gujarat University, Surat
Nirma University, Ahmedabad
Saurashtra University, Rajkot
Ganpat University, Mehsana
Hemchandracharya North Gujarat University, Patan
Sardar Patel University, Vallabh Vidhyanagar
Maharaja Sayajirao University, Baroda
Gujarat University
Gujarat Vidyapith, Ahmedabad
Gujarat Agriculture University, Dantiwada
Gujarat Ayurved University, Janinagar
Anand Agriculture Univesity, Anand
Junagadh Agriculture University, Junagadh
Navsari Agriculture University, Navsari
Sardar Vallabhbhai National Institute & Tecnology ,Surat
Centre for Environmental Planning & Technology, Ahmedabad

www.mkbhavani.cdu.in
www.sgu.emet.in
www.ninnauni.ac.in
www.saurashtrauniversity.edu
www.ganpatuniversity.ac.in
www.ngu.ac.in
www.spuvvn.edu
www.msubaroda.ac.in
www.gujaratuniversity.org.in
www.gujaratvidyapith.org
www.sday.edu.in
www.ayurveduniversity.com
www.aau.in
www.jau.in
www.nau.in
www.svnitac.in
www.cept.ac.in

Councils of India :

University Grant Commission, New Delhi.
National Assessment & Accreditation Council, New Delhi
Dental Council of India, New Delhi
Medical Council of India, New Delhi
All India Council of Technical Education, New Delhi
National Council for Teacher Education, Bhopal
Bar Council of India, New Delhi
Bar Council of Gujarat, Gandhinagar
Pharmacy Council of India, New Delhi
Distance Education Council, New Delhi
Central Council for Indian Medicine, New Delhi
Indian Council for agricultural Research, New Delhi

www.ugc.ac.in
www.naacindia.org
www.dciindia.org
www.mciindia.org
www.aicte-india.org
www.ncte-in.org
www.barcouncilofindia.nic.in
www.barcouncilofgujaratorg
www.pci.nic.in
www.ugc.ac.in
www.ccindia.org
www.icar.org.in

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર સાપ્તાહિક

માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રતિ બુધવારે પ્રસિધ્ધ થતું રોજગારલક્ષી માહિતી આપતું સાપ્તાહિક

લવાજમ : કોષ્પણ કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ પોસ્ટ ઓફિસમાં અથવા જિલ્લા માહિતી કચેરીઓ ખાતે ભરી શકાશે

રાજ્યભરમાં રોજગાર વાંચ્છુઓ માટેનું વિશ્વસનીય સાપ્તાહિક

રાજ્ય સરકારના વિવિધ વિભાગો, સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓ, ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ, ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, પંચાયત સેવા પસંદગી બોર્ડ સહિત કેન્દ્ર સરકારના વિવિધ મંત્રાલયો, નિગમો, જાહેર સાહસો, બેંક, રેલવે રિક્રુટમેન્ટ બોર્ડ, સંરક્ષણ દળોમાં ભરતી વિષયક જાહેરાતોનું સંકલન.

શહેરી વિસ્તારો તેમજ રાજ્યના અંતરિયાળ ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં રોજગાર અને ભરતી વિષયક જાહેરાતોની અધિકૃત માહિતી પહોંચાડતું અસરકારક માધ્યમ

વાર્ષિક લવાજમ માત્ર ₹ 30/-

રોજગાર-સ્વરોજગાર વિષયક વિપુલ માહિતીનો ભંડાર

પ્રકાશક : માહિતી નિયામક, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.
પ્રોસેસિંગ અને મુદ્રણ : સરકારી ફોટો લીથો પ્રેસ, અમદાવાદ.